

پروژە
کتیب

ئەحمەد منیاوی

کۆشتنی سیاسییەکان بە سیڤکس

چیرۆکی ئەو سەرکردانەی
دوای حەزە سیڤکییەکانیان کەوتوون

مندی إقرأ الثقافي
www.iqra.ablamontada.com

کوشتنی سیاسییه‌کان به سیّکس

چیرۆکی ئەو سەرکردانەی دواي
هه‌زه سی‌کسیه‌کانیان که‌وتوون

دهزگای نایدیا بۆ فکرو لیکۆلینهوه

خواهه نى ئيمتياز: دهزگای نایدیا
لیپرسراوى دهزگا: نهوهر حسين

www.ideafoundation-co

2018idea@gmail.com

Facebook page: idea-foundation

Facebook account: idea foun

Instagram: idea_foundation

Telegram: idea_foundation

07709556990

سليمانى - گردى سه رچنار نزيك كۆمهنگه‌ى به هاران

ماڤى چاپکردن و بڵاوكردنه‌وه‌ى باس‌ئىزراوه بۆ دهزگای نایدیا
© به کارهێنانه‌وه‌ى ئەم کتێبه یان به‌شێکى، به هه‌موو شێوه‌یه‌ک
ڕێگه‌پێنه‌درساوه و لێپێچینه‌وه‌ى یاسایى به دوا‌دا دێت

کوشتنی سیاسییه کان به سیّکس

چیرۆکی ئەو سەرکردانەی دواي
ههزه سیّکسییه کانیاں کهوتوون

ئهحمهد منیاوی
وه رکیپرانی: هه لگورد جه لال

2024

دەزگای ئایدیا بۆ فکرو لیکۆلینەوه

خاوەنی ئیمتياز: دەزگای ئایدیا
لیپرسراوی دەزگا: ئەنوەر حسیین

کۆشتنی سیاسییەکان بە سیلکس

نوسەر: ئەحمەد منیاوی

وەرگیڕ: هەلگورد جەلال

بێداجوونەوه: ئاواز سالح

دیزاین: ئومید محەمەد

تیراژ: 500 دانە

نرخ: 9000 دینار

چاپ: ئایدیا

چاپی یەکەم: 2024

سەرچاوەی نەم وەرگیرانە:

الرغبة المدمرة - لعبة القتل السياسي بالجنس. مؤلف : كاتب: احمد
المنياوي. دار الكتاب العربي سوريا

له بەرژێوەبەرایەتیی گشتیی کتێبخانە گشتییەکان

ژمارە ی سێاردنی (2147) ی سالی 2020 ی پێدراوه

کوشتنی سیاسییه کان به سیّکس

چیرۆکی ئەو سەرکردانەی دواي
هه‌زه سیّکسییه کانیاں کهوتوون

ئەحمەد منیاوی
وه‌رگیرانی: هه‌لگورد جه‌لال

2024

پېرست

- 9..... پېشه کی نووسەر.....
- 11..... پېشه کی وهرگیر.....
- 15..... لیقنی و پاییس: لوتکه ی ناسازی.....
- 31..... موشیه کاتساف: له گېچه لی سیکسییه وه بۆ ده ستریزی سیکسی.....
- 45..... چارلز و کامیلا و ديانا: سئ گوشه ی خوشه ویستی و خیانه ت و مردن.....
- 77..... نه دۆلف هیتلر و ئیفا براون: به ریز گورگ و مانگایه کی گیل.....
- 105..... بیرلسکونی دوان جوان: به پله ی سه رۆک وه زیران.....
- 115..... هیئیری هه شتم: پادشای هه زه کان.....
- 129..... نیکولا سارکوزی: درامای سیکس و هاوسه رگیری و جیا بوونه وه.....
- 149..... تۆماس جیفرسون: ته نانه ت هاوسه ری هاوپریکه شی.....
- 159..... نه لیکساندهر هاملتون: ته نانه ت خوشکی هاوسه ره که ی!!.....
- 163..... سه رۆک نه ندرو جاکسون: ئابرووچوونی ته ربوونی لووته کان.....
- 167..... پروفیموی وه زیری به رگری: و کریستینی پووت و سیخوپ.....
- 187..... کلینتون و مۆنیکا: و چیرۆکی عه زییه شینه که.....
- 201..... جـون کـه نه دی: له کچی ته له فونه کانه وه بۆ مارلین مۆنرو.....
- 239..... مه لیک فارووق: خوشه ویستی به کو و چیزه کانیش به ش ناکات.....
- 253..... ناپلیون پوناپارت: ئیمپراتوری چیز.....
- 261..... جیگری سه رۆک وه زیران: له نووسینگه که ی کاری به دپه وشتی کرد.....
- 265..... ئابرووچوونی بالیۆزه رووته که: ... تسوری پافا تیل.....
- 269..... سپه رزی حاکی نیویۆرک: ... چیرۆکه کانی له گه ل له شفرۆشه کان دا.....
- 277..... فرانسیوا میتهران: کچه ناشه رعییه که ی له به خاک سپاردنه که یدا.....
- 283..... سه رۆک لیندون جونسون: له هه شت سکرتر.....
- 287..... ماو تسی تونگ: سۆسیالیزی سیکس.....
- 297..... لویسی پانزه یه م: چیرۆکی به ناوبانگترین مالی دوسته کان.....
- 309..... جۆرج کلیمانسو: 800 دوست و خوشه ویست.....

- 317..... كاسترۆ، چافئز، كارلۇس مونعيم: و خوشەويستەكانيان
- 343..... دئئيد بلانكىت: وەزىرە نايناكە و شوئىنكەوتەى ژنان
- 347..... سەرۆك جىسىكارۆى: وەزىرى پەرۋەردە
- 361..... جۇن ميجەر: ھەلە لى خوش بوونى نىيە و ئابرووچونىكى
- 367..... دىدارىكى ئابرووبەرانەى: وەزىرىكى ماليزيا لە سەر كاسىتى ئىديو
- 369..... ژنانى سەدام: و كچە دۆستەكانى عودەى

پېنښه کی وەرگیزی کوردی

ئەم کتیبە، کاتیک دەست بەخویندنه‌وه‌ی ده‌که‌ی، ناتوانیت تا کۆتایی دەستبەرداری بی، راسته‌ه‌مووی له‌یه‌ک بازنه‌دایه و پېشتریش چیرۆکی له‌و جۆره‌مان بیستوه، به‌لام هېچ یه‌کێک له‌ چیرۆکه‌کانی پېشووتر، به‌مجۆره‌ نه‌چۆته‌ ناو ورده‌کاری پتوه‌ندییه‌ سینکسییه‌کانی که‌سایه‌تییه‌ دیار و سه‌رکرده‌ و سه‌رۆکه‌کانی جیهانه‌وه.

ئەم کتیبه‌ ئەگه‌رچی له‌ هه‌ندیک جێگه‌دا تیکه‌لاوییه‌کی تێدایه، به‌لام به‌ گشتی، سه‌لیقه‌ی تێدا به‌ کار هێنراوه‌ بۆ شیکردنه‌وه و گێڕانه‌وه‌ی پتوه‌ندییه‌ سۆزداری و سینکسییه‌کان، گێچه‌ل و ده‌ستدریژییه‌ سینکسییه‌کان، سیخوپیکردن له‌ پێگه‌ی پتوه‌ندییه‌ سینکسییه‌کانه‌وه، په‌یداکردنی سامانیکی زۆرتر و پێگه‌یه‌کی به‌رزتر له‌ پێگه‌ی بازرگانیکردن و کاری له‌شفروشییه‌وه، له‌ سه‌ر ئاستی سه‌رۆک و سه‌رکرده‌ جیهانییه‌کان.

ئەم کتیبه‌، ئاماژه‌یه‌ بۆ بوونی گورگینکی برسی سینکس، لای زۆرینه‌ی پیاوان، هه‌روه‌ک ده‌رخه‌ری ئەو راستیه‌شه‌ که به‌شیکیش له‌ ژنان جگه‌ له‌ بازرگانیکردن به‌ جه‌سته‌یانه‌وه، سینکس بۆ گه‌یشتن به‌ هه‌ز و چێژه‌ نه‌بڕاوه‌کانیان به‌ کار ده‌هێنن.

پېنښه کی نووسهر

سهر کرده و فرمانږهوا و دهسه لاتداران، هاوشیوهی هر مړوف و که سیکي ناسایین، ئه ویش وهک مړوفیک کومه لیک حز و ئاره زووی هه یه و پئویسته تیریان بکات، له م حاله ته شدا هیچ جیاوازییهک نییه له نیوان ئه و که سهی له سهره وهی هه پهمی دهسه لات دانیشته وه، له گهل که سیکي ناسایی سهر شه قام دا، خوداوه ند چوڼ ئاره زوو و حه زی تیدا دروستکردوین، به هه مان شیوه ش هؤکاره کانی تیرکردنی ئه و ئاره زووانه شی بؤ دروست و فراهه م کردوین به بی ئه وهی زولم و ناهه قی به رانه به به خو مان و که سانی تری چوار ده ورمان بکه ی، ئه و پڼگه یه ش هاوسه رگرییه، که ده توانیت له هه موو بارودوخیک دا و له کیانیکي پاریزراو و دلنیا و شه رعیدا حز و ئاره زووه سیکسییه کانی مړوف پر بکاته وه و پڼگرییت له وهی مړوف به هؤی شوینکه وتنی حه زه سیکسییه کانه وه توشی داپمان و که وتن و کیشه ی گه وره بیت.

له گهل ئه وه شدا، هه ندیک که س هه ن که پابه ندنا بن به تیرکردنی حز و ئاره زووه سیکسییه کانیان له چوارچیوهی خیزاندا، به لکوو توشی لادانی سیکسی ده بن و له دهره وهی خیزان و به شیوه یه کی ناشه رعی به دوا ی تیرکردنی حز و ئاره زووه سیکسییه کانیان دا ویل و سه رگه ردان ده بن.

ئهم کتیه، چیروکی به ناوبانگترین و ناودارترین ئه و فرمانږهوا و سهرکردانه ی له خو گرتوه، که به توندترین شیوه خو یان کپشاوه به دیواریکي هه له دا و دابه زیوونه ته قوولترین ئاستی خیانه تی هاوسه رگرییه وه، ئه گه ر نه لیتن هه موویان، ئه و ده کریت بگوتريت زورینه شیان به هؤی شوینکه وتنی حه زه

سیکسیه کانیانه وه له ناوچون و ژیراوژیرببون و هیچیان
 بق نه ماوه ته وه جگه له ئابرووچوون و سرینه وهی هه موو ئه و
 دهستکوت و میژووهی له پابردوو دا خاوهنی بوون و به
 دهستیان هینابوو، به ناچاریش دهییت بهرگهی ئه و شورهیی و
 ناوزپاندنه ش بگرن، که بق هه میشه دهییته ناسنامه و ناوبانگیان.
 ههروهها له بهشینکی تری ئه م کتیه دا باس له چۆنییه تی
 گۆپینی داواکارییه کانی جهسته کراوه، که چۆن به شیوهیه کی
 دپندانه سیاسه تمه دار و سه رکرده کان دهگۆپیت بق دپندهیه کی
 په لاماردهر و چاوبرسی جهسته ی ژنانی له شفرۆش، که به شوین
 به دهسته ئانی زۆرتیین ناوبانگ و پاره و سامانه وهن له لایه ن
 سه رکرده و کهسانی فرمانزه واره یان ئه و کهسه خراپانه ی
 کاریان بازرگانییکردنه به ژنانی له شفرۆش و دهیانبه نه مالی
 فرمانزه واره و بهرپرسان و به خراپی سوود له دهسه لات و
 سامانه کانیان وهرده گرن.

ئه م کتیه، چهند چیرۆکیکی تری نامۆی له خۆ گرتوه،
 دهرباره ی ئه و کهسایه تی و سه رکردانه ی له ئیستا و پابردوودا
 بوونیان هه بوه و ئیمه بینیومانن، باس له چیرۆکی ئه و ژنانه ش
 دهکات که له سه ر ئاستی جیهان و ناوچه که و ولاتی خۆیان
 ناوبانگ و هه ژموونی گه وریان هه بوه، به لام پتوهندی سیکسیان
 له گه ل کچان و هاوڕه گه زه کانی خۆیاندا هه بوه و ئه و چیرۆک
 و پتوهندییه نه ئینیانه یان ئاشکرا بوه و توشی ئابرووچوونی
 گه وربه بوونه ته وه.

بهشینکی تری چیرۆکه کانی نیو ئه م کتیه، تایبه ته به و کهسانه
 له سه ره وهی هه پهمی دهسه لات دان و وهک گورگیکی برسی
 مامه له و ته ماشای ئه و مینانه دهکهن، که له هه مان شویندا

کارده‌کهن و پینگه و دهسه‌لاته‌که‌یان به کار دهه‌یتن بۆ تیرکردنی
حه‌زه سیکسییه‌کانیان، ئیتر به بئ گۆیدانه ئه‌وه‌ی ئه‌و مینانه‌ی
ئهمان چاوی ته‌ماعیان تیپ‌پوون له ژيانی هاوسه‌ریتی دان، یان
کچن یان بابته‌ی ئه‌و جۆره کارانه‌ن یاخود نا.

ئهم کتیبه یارمه‌تیده‌رمان ده‌بیت بۆ زانین و ئاشنابوونمان به
چۆنه‌تی ئاشکراکردنی ئه‌و چیرۆکه نه‌هینیانه، ئاشنامان ده‌کات
به چیرۆکی نه‌ینی عیشق و خۆشه‌ویسته نه‌هینییه‌کان که دواتر
ده‌گۆپدرین بۆ په‌مزیکی گه‌وره‌ی گه‌نده‌لیی له ولاته‌کانیان دا،
ئه‌وه‌ی پنی قه‌بوول بوو ئه‌وا قه‌بوولی ده‌کات، ئه‌وه‌شی به نه‌ینی
و به تاریکی هه‌ر به‌رده‌وام بوو له سه‌ر کاره‌که‌ی ئه‌وه شتیکی
تره، به‌لام بۆ هه‌میشه ئه‌و که‌سانه به ناو‌زپاوی و بئ ئابرووی
ده‌میننه‌وه و باسیان ده‌کریت.

ئه‌حمه‌د منیاوی

(1)

لیقنی و رایس
لوتکه‌ی ناسازی....

به شيوه يه كي كتوپر و به بي هيچ هوشدارييه كي پيشوخته، «ليمور ليفنت» نه نامي كنيتسي ئيسرائيل و وه زيري پيشووتري پهره وه دي ئه و ولاته، له (1ي ديسه مبهري سالي 2007) دا ئاشكرايكرد «تسيبي ليفني»، كه ئه و كاته وه زيري دهره وه ئيسرائيل بوو، به رده وامه له پشتيوانيكردني (ئيهود ئولمرت)، ههروه ها چيژيكي گهرهش وه رده گريت له و گيچله سيكسييه ي له لايهن (كوندوليزا راييس) ي هاوپه گه زيبه وه به رانه بري ده گريت، كه ئه و كات نه و يش وه زيري دهره وه ي (USA) بوو.

هيشتا «ليمور ليفنت» قسه كانى ته واه نه كردبوو، كه زوريك له ميديا و پورژنامه كانى ئيسرائيل و جيهانيش، دوسييه كي به بزم چينراويان به ناوي (ناسازييه سيكسييه كانى ليفني و راييس) ئاماده كرد و ده يانويست بگه نه ورده كاري ئه وه ي چ جوړه پتوهندييه كي ناسازي سيكسي له نيوان «ليفني و راييس» دا هيه.

له وهش ناموتر ليدوانه كه ي «ليمور ليفنت» بوو له به رده م كنيتسي ئيسرائيل و «بنيامين ناتانياه» ي سه رو كي پارتى ليكود دا، كه گوته «ليفني پتوهندييه كي سيكسي ناسازي هيه له گه ل كوندوليزا راييس وه زيري دهره وه ي USA» دا، به م قسه يهش هه موو په رله مانتاره كانى سه ر به پارتى ليكود توشى سه رسوپمان و شه رمه زارييه كي زور بوون، به لام كاتيک «ليمور ليفنت» هه ستى كرد ئه و قسانه ي كاريگه ري نه ريني گه وره يان ده بيت، داواي له ميدياكان كرد ليدوانه كه ي بلاونه كه نه وه، تازه كار له كار ترازابوو، قسه كه ي ببوه مانشيتى سه ره كي و لاپه ره ي يه كه مى پورژنامه و ميديا ئيسرائيلي و جيهانيه كان.

له سه ره تادا، به مجوره دوسييه ي ئابروچوونه كه ي (تسيبي ليفني) ئاشكراكرا و بلاو بوه، ئاشكرا بوون و بلاو كردنه وه ي

ئەو دۇسيە ھەستيارە، لە كاتىڭدا بوو پىئوھنديەكانى (ئىسرائىل و فەلەستىن) لە دۇخىكى زۆر خراپ دا بوو، بە تايىبەتى پرودوۋە خويئاويىەكانى كەرتى غەززە لە سالى (2008)دا، مېديا و پۇژنامە عەرەبىيەكان بە ھۆى سىياسەت و ھەلۇيىستەكانىيەوھ پىكىكى زۇريان لە «تسيبى لىقنى» بوو، بەو ھۆيەشەوھ چەندىن ناو و ناتۇرەيان بۇ دروستكردبوو، لەوانە (سىخوپى مۇساد، بكوژ، مېراتگري گۇلدا مايەر، جادوگوگرە خراپەكە، سەرى مار، دايكىكى قىزەون، بەخىوكار و شىردەرى شەيتان، خويئمز» و چەندىن ناو و ناتۇرەى تر، كە بە ھۆى ھەلۇيىستەكانىيەوھ دۇى عەرەب و فەلەستىن ئاراستەى دەكرا.

سەرەپاي ناسكى پوخسارى ئەو زمانزانىيەى كە «تسيبى لىقنى» ۋەزىرى دەرەوھى ئىسرائىل بە كارى دەرەيتا بەوھى ۋەك سىياسى و دىپلۇماتكارىكى مۇدىرن و ھاۋچەرخ دەرەبەكەۋىت، بەلام ھەر زوو مېژوۋە خويئاىيەكەى، پوخسارە قىزەونەكەى ئاشكرا كرد، كە لە پشت ھەندىك لەو لىدوانانەوھ حەشاردرا بوو، كە ئىسرائىلىيەكان شارەزايى و توانايەكى باشيان ھەيە لە بە كار ھېتائى دا بۇ گەيشتن بە مەرام و ئامانچ و خواستە نەسازەكانيان، ئەوھى لە ھەمووى قىزەونتربوو ئەو لىدوانەى «لىقنى» بوو لە سەر بۇردوومانكردنى سى قوتابخانەى سەرەتايى سەر بە پىكخراوى ئۇتۇروا، كە بوھ ھۆى كوژران و برىنداربوونى دەيان ژن و مندال، (لىقنى) بە دەرۋونىكى ئارام و خويئ ساردىيەوھ گوتى «ئەوھى تا ئىستا پوى داوھ و پوو دەدات، لە دلقپى ئاوى ناو دەرەيايەك زياتر نىيە، كە ئىسرائىل دژ بە تىرۋرىستانى فەلەستىن ئامادەى كردوھ و بە كارى دەرەيتىت»، مەبەستى (لىقنى) لەو گروپ و چەكدارانەبوو

که له ناوچه جيا جياکانی ناو شارهکان خویان حهشار دها و ژن و مندالیان گل دهادیه و وهک قهلفانی مرویی و بۆ پاراستنی خویان به کاریان دههیتان، ئەو لیدوانهیی (تسیبی لیفنی) وهلامیک بوو بۆ لیدوانیکی (جۆن جینج) بهپویهبهری کار و چالاکییهکانی پیکخواوی نهتهوه یهکگرتوهکان بۆ هاوکاریکردن و کاری ئاواره فهلهستییهنیهکان ناسراو به ئۆنروا، که پرووداوه خویناوییهکانی غهزهیی به «شیتییهکی بێ وینه له میژوو» دا وهسفرکردبوو.

ههندیك له سهرحاوه و پاپۆرته پۆژنامهوانی وههوالگرییهکان باس لهوه دهکهن کاتیک سیفی و ویستگه دیارهکانی ژیانی (تسیبی لیفنی)، سهروکی نوویی پارتی کادیما و کانیدی بههیزی پۆستی سهروک وهزیرانی ئیسرائیل دهخوینیتهوه، بۆت دهردهکهویت که بریکاریکی سهرهکی و سهرکهوتووی مۆساد بوه، دهستی سوره به خوینی چهندی کړدهوهی کوشتن و تیرۆرکردن و له ناوبردنی نهیارانی تهلهیب.

لهو چوارچێوهیهدا پۆژنامهیی (سهندهی تایمز)ی بهریتانی پاپۆرتیکی له سهر ژیان و کارهکانی (لیفنی) بلاوکړدهوه و ئاماژهی بهوه کړده «له ههشتاکانی سهدهی پابردوودا، تسیبی لیفنی یهکێک بوو له بریکارهکانی مۆساد له پاریس، لهو کاتهش دا مۆساد سهرهپرشتی دۆسیهیی تیرۆرکردن و کوشتنی ژمارهیهک له لێپرسراوانی بهرهی پزگاریخوازی فهلهستیینی له پایتهختی ولاتانی ئهوروپا دهکرد».

پۆژنامهکه، له زاری چهند هاوڕێ و هاوکاریکی پيشووی (لیفنی)یهوه باسی لهوه کړده، که «لیفنی بهشیک بوو له پروسهیهکی ههوالگری ئیسرائیل، کاتیک تیمیکی ههوالگری

ئیسرائیل له (21ی ئۆگهستی سالی 1983)دا له ئه سینای پایتهختی یونان، به مه بهستی کوشتن و تیرۆرکردن، ته قه یان له (مه ئمون بریتش) کرد، که یه کتیک بوو له لیپرسراوه بالاو سه ره کییه کانی به ره ی پزگاریخوازی فه له ستین».

سه نده ی تایمز، له و پاپۆرته ی دا ئاماژه ی به وه شکرده وه « لیفنی به شیوه یه کی راسته وخۆ به شدار نه بوو له و کرده وه ی تیرۆرکردنه دا، کاتیک دوو گهنج به ماتۆرپسکیلنکه وه چوونه به رده م ئۆتۆمبیلکه ی «مه ئمون بریتش» و ده ستریژی گوولله یان کرده سه ر، هر چهنده تا ئیستاش له لایه ن مۆساده وه پۆلی (لیفنی) له و کرده وه یه دا به نه ینی هیلدراوه ته وه و باس نه کراوه، به لام به پتی پاپۆرتی پۆژنامه که له و کاته دا (تسیبی لیفنی) یه کتیک بوو له ئه ندامانی شانه هه والگریه کانی مۆساد له پارسی پایتهختی فره نس، که ئه رکیان پراوه دوونان و ده سگیرکرن و کوشتن و له ناو بردنی لیپرسراو و سه رکرده کانی به ره ی پزگاریخوازی فه له ستین بوو له پایتهختی ولاتانی ئه وروپا.

پۆژنامه ی (سه نده ی تایمز) ی به ریتانی له به شیکه تری ئه و پاپۆرته دا باسی له وه کرده وه، له دوا ی ئه و کرده وانه ی مۆساد له ئه وروپا، (لیفنی) ده ستی له کارکیتشاوه ته وه و گه پراوه ته وه ئیسرائیل و ده ستی کردۆته وه به خویندن له کولێژی یاسا، به لام به پتی چهنه زانیاریه کیش دوا ی ئه وه ی (لیفنی) ده بیته ئه فسه ری سوپای ئیسرائیل، ده سته بهرداری پله که ی ده بیته و ده بیته بریکار له مۆساد و تا ئه م چهنه ساله ی دوا ییش هر به رده وام بوو له سه ر ئه رکه که ی.

ئه وه ی له سه ر (تسیبی لیفنی) زانراوه ئه وه یه خویندکاریکی به وه فای (ئاریل شارۆن) ی دامه زڕینه ری پارتی لیکۆده، به پتی

پاپورتيکی لیژنہی لیکولینہوہی ئیسرائیل، کۆمەلکوزیہکە ی «سەبراو شاتیللا» خرایە ئەستۆی «شاریل»، کە بە ھۆیەوہ ژمارەبەکی زۆر لە فەلەستینییە دوورخراوەکان کوژران و بریندار بوون و کەمئەندام بوون.

پۆژنامە ی سەندە ی تایمز، زانیاری زیاتری لە بارە ی ژیان و کەسایەتی «لیفنی» یەوہ ئاشکرا کردوہ و باسی لەوہ کردوہ، لە خێزانە کە یەوہ جوړیک لە ئارەزووی توندوتیژی و توندپەوی بۆ ماوہتەوہ، باوکی یەکیک بوہ لە توندپەوہکان، لە کاتی ئینتیدابی بەریتانیا لە فەلەستین، ھێرشیکردۆتە سەر بنگە یەکی سەربازی و بە ھۆیەوہ بە (15) سال زیندانیکردن سزادراوہ، بەلام توانی لە زیندان ھەلبێت و دۆسیە کەشی شاردرایەوہ.

دایکیشی ناوی (سارە) بوو، سەرکردە ی یەکیک لە گروپەکانی (ئەراگون) ی توندپەو بوو کە لە سییەکانی سەندە ی پابردوودا لە لایەن (مەناحیم بیگن) ی سەرۆک وەزیرانی ئەو کاتە ی ئیسرائیلەوہ سەرۆکایەتی دەکرا، (سارە) لە چاوپێکەوتنیکیدا پیش مردنی لە تەمەنی (85) سالی دا، باسی لەوہ کردوہ کە ھەلیکوتاوہتە سەر شەمەندۆفتریک و (35) ھەزار جونیہی ئیستەرلینی تیدا دزیوہ، گوتوشیەتی جاریکی تر ھێرشیکردۆتە سەر شەمەندۆفتریک تر کە لە قودسەوہ دەچوو بۆ ئیسرائیل و تیکیشکاندوہ.

(تسیبی لیفنی) بۆ یەکەم جار لە سالی (1999) دا بە ئەندامی کنتیستی ئیسرائیلی ھەلبژێردرا، لەو خولەدا بوہ ئەندامی لیژنە ی (دەستوور و یاسا و دادوہری)، لیژنە ی (پابوونی ژنان)، ھاوکات (سەرۆکی لیژنە یەکی لاوہکی و تاییەت بوو بە ئامادەکردنی پرۆژە یاسایەک بە ڕیگرتن لە سپیکردنەوہ ی پارەدا).

لە سالی (2001) دا و لە کابینە ی بیست و نۆیەمی حکومەتی

ئیسرائیل دا کرایه وهزیری هاریکاری هریمی و دواتریش وهزیری کشتوکال، له کابینه ی سییه مینی حکومتی ئیسرائیل دا له چهند قوناغیکی جیادا وهزاره ته کانی داد، ئاوه دانکردنه وه و نیشته جیکردن، دهره وه ی پی سپتر دراوه.

(لیفنی) تا کوتاییه کانی سالی (2005) ئەندام بوو له پارتی لیکۆد، به لام دواتر و له گه له چهند که سایه تیه کی تری سیاسی دا پیکه وه پارتی (کادیما) یان دامه زراند.

به ئاشکرا ههست به وه دهکرا لیفنی دهیه ویت سهروکایه تی (پارتی کادیما) بگریته دهست، که له لایه ن (ئاریل شاروون) هوه دامه زرینرا، به تایبه ت له دوا ی لیکۆلینه وه کانی دادگا له گه له (ئیهود ئولمرت) ی سهروکی ئه و کاته ی پارتی لیکۆد، له سه ر ئه و بابه تانه ی پهنه ندییان به گهنده لی و وه رگرتنی گهنده لیه وه هه بوو، به پتی راپورتیکی (سهنده ی تایمز) ی به ریتانی (لیفنی)، ئه و دۆخه ی به هه لزانی و بی دهنگی شکاند و داوا یکرد هه لبژاردنی پیشه وه خته ئەنجام بدریت، به پتی هه ندیک راپرسیش له ناوخوی (پارتی کادیما) دا پشتیوانیه کی زور له (لیفنی) دهکراو لایه نگریکی باشی بۆخوی دهسته به رکرد.

(لیفنی) به وهفاترین لایه نگر و پشتیوانی (ئاریل شاروون) بوو، که به پیاوکۆژه که ی سه براو شاتیلاناسراوه، کاتیکیش له سالی (2005) دا (شاروون) بریاری دا له پارتی (لیکۆد) جیا بییته وه، که له سالی (1999) هوه سهروکایه تی دهکرد، (لیفنی) دوودل نه بوو له وه ی شوینی بکه ویت و پیکه وه (کادیما) یان دامه زراند، ئەگه رچی جیهیتشتنی (لیکۆد) بۆ ژنیککی وهک (لیفنی) ئاسان نه بوو، چونکه هه ر له سه ره تاوه به پره نسپ و ئایدیاکانی ئه و پارتی گۆشکراو باوه ری نه گۆری هه بوو به دروشمه که ی، که بریتی بوو له (ئیسرائیلی مه زن).

باوکی لیفتی، ئەندامی نوێنه‌ران و هاو‌پیتی (مه‌ناحم بیگن) ی سەرۆک وه‌زیرانی پیشووتری ئیسرائیل بوو، (بیگن) سەرۆکایه‌تی گروپی (ئه‌راگون)ی ده‌کرد، که گروپێکی نه‌ینی توند‌په‌وی ئیسرائیلی بوو، کاری ئه‌و گروپه‌ دژایه‌تیکردنی به‌ریتانییه‌کان و فه‌له‌ستینییه‌کانی ده‌کرد پیش دامه‌زراندن و دروستکردنی ئیسرائیل له‌ سالی (1948) دا.

(لیفتی) دوا‌ی ته‌واوکردنی خزه‌تی سه‌ربازی ولاته‌که‌ی و به‌ ده‌سته‌ینانی پله‌ی ئه‌فسه‌ری له‌ سوپای ئیسرائیل، کۆلیژی یاسای ته‌واو کرد و له‌ نیوان ساله‌کانی (1980 بۆ 1984) له‌ (به‌په‌وه‌به‌ریه‌تی کاروباری یاسایی مۆساد) کاری ده‌کرد، له‌ سالی (1999) دا و له‌ سه‌ر لیستی پارته‌ی لیکۆد، به‌ ئەندامی کنیستی ئیسرائیل هه‌لبژێردراوه، سالی (2001) یش بۆ یه‌که‌م جار پۆستی وه‌زاری له‌ حکومه‌تی ئیسرائیل وه‌رگرت و بوو به‌ وه‌زیری هاریکاری هه‌ریمی.

له‌ سالی (2003) دا بوه وه‌زیری (کۆچه‌ران) له‌ حکومه‌تی ئیسرائیل و پاسپێردرا به‌ پیشوا‌زیکردن له‌ کۆچه‌ره‌ نوێیه‌کان، له‌ سالی (2004) دا، سه‌ره‌پای ئه‌م وه‌زاره‌ته‌ و ئه‌و کاره‌ی هه‌یبوو، پاسپێردرا به‌ به‌په‌وه‌بردنی وه‌زاره‌تی داد، (لیفتی) په‌شتیوانیه‌کی توندی له‌ پرۆژه‌که‌ی (ئاریل شارۆن) بۆ کشانه‌وه‌ له‌ غه‌ززه‌ کرد، که به‌ شتیه‌یه‌کی پڕواله‌تی کۆتایی هاتبوو، دا‌په‌شته‌وه‌شی له‌ لایه‌ن حکومه‌تی ئیسرائيله‌وه‌ ئاسانکاری زۆری تێداکرا، ئه‌وه‌ش به‌ مه‌به‌ستی به‌ ده‌سته‌یه‌نی په‌زنامه‌ندی ئه‌و وه‌زیرانه‌ی تری حکومه‌تی ئیسرائیل که سه‌ر به‌ پارته‌ی (لیکۆد) بوون.

(ئاریل شارۆن) داوا‌ی له‌ (لیفتی) کرد، که ئیسرائیل و فه‌له‌ستین جیا بپه‌وه‌، به‌لام به‌و مه‌رجانه‌ی که ئیسرائیل

دیارییان دهکات، به‌وهش ده‌ستبه‌رداری خه‌ونی (ئیسرائیلی گه‌وره) بوو، به‌لام سوربوو له‌ سهر پاراستنی (قودس) و ناوچه ئوردووگانشینه‌کان له‌ کهرتی پوژئاوا.

زوریک له‌وانه‌ی ئاگاداری دۆخی ئیسرائیلین، ده‌زانن (لیفنی) هه‌ولیکێ زوړیدا بۆ به‌ ده‌سته‌یتان و وه‌رگرتنی پۆستی سه‌روک وه‌زیران و سه‌روکایه‌تی حکومه‌تی ئیسرائیل، له‌و پیتاوه‌شدا و به‌ پتی هه‌ندیک له‌و به‌لگانه‌ی له‌به‌ر ده‌ستن، داهیتانی ده‌کرد و هونه‌ریی خۆی به‌ کار ده‌هینا له‌ چۆنیه‌تی مامه‌له‌کردنیکێ درپدانه به‌رانبه‌ر به‌ فه‌له‌ستینییه‌کان، چونکه‌ ده‌یزانی ئەمه‌ سه‌نگیکێ باش ده‌بیت بۆ سه‌ر کیشانه‌که‌ی وه‌ک کاندیدیکێ به‌هیز بۆ پۆستی سه‌روک وه‌زیرانی ئیسرائیل.

سروشته‌ میتینه‌یی و ژنیتییه‌که‌ی (لیفنی)، پێگه‌نه‌بوون له‌وه‌ی ده‌ست به‌پاریزیت له‌ کوشتنی فه‌له‌ستینییه‌کان و قسه‌کردن به‌ تۆنی پیاوکوژه‌کان و به‌ کار هیتانی چه‌ندین هۆکاری تری کوشتنی فه‌له‌ستینییه‌کان و به‌ ئامانجگرتنی که‌سانی سفیل و شیتواندنی چه‌سته‌ی ژنان و مندالان و له‌ ناوبردنی قوتابخانه‌ و مزگه‌وت، که‌ به‌ قیزه‌و‌نترین تاوانی سه‌ده‌ی بیستویه‌ک ناوبرا، هه‌روه‌ها زوړینه‌ی پتوهره‌کانی پوژئاوا و ئەمریکای پتیشیلکرد، که‌ بانگه‌شه‌ی ئەوه‌یان ده‌کرد ئیسرائیل ده‌وله‌تیکێ مه‌ده‌نییه‌ و باخچه‌یه‌کی دیموکراسیه‌.

ئه‌گه‌ر بگه‌رپینه‌وه‌ بۆ دۆسییه‌ی ئابرووچوونه‌که‌ی لیفنی، ئەوا ده‌بینین ئەو بابته‌ دۆسییه‌که‌ی زوړ گه‌رم بوو له‌ (USA)، بایه‌خدان و گرینگیدانی پوژنامه‌ و میدیاکانی ئەمریکا به‌ پتوهندیییه‌کانی (لیفنی و رایس) وه‌ک به‌نزی‌کردن بوه‌ به‌ ئاگریکێ بلیسه‌داردا، ئەمه‌ش دوا‌ی ئەوه‌ی (لیموړ لیفانت) وه‌زیری

پېنشووتری په‌روه‌ده‌ی ئیسرائیل و ئەندامی ئەو خولە‌ی کښتی
ئیسرائیل، له‌ کۆبوونه‌وه‌یه‌کی بالای حزبه‌که‌یدا و به‌ به‌شداری
نوینه‌رانی ئازانسى نۆفستی، بۆمبیکى ته‌قاندوه‌ و باسى له
(ناسازى) (پایس) ده‌کرد به‌وه‌ی ده‌بیت له‌ نیتوان به‌رده‌وام
بوونی له‌ سه‌ر پیاوه‌کردنى ئەو حه‌زه‌ی و خۆپالوتن بۆ پۆستی
سه‌رۆکى (USA) (دا په‌کښکیان هه‌لبژێریت.

به‌شیک له‌ میدیا و پۆژنامه‌کانى (USA)، ئاماژه‌یان
به‌وه‌کرد، ئەگه‌رچى (ئۆلمه‌رت) ی سه‌رۆک وه‌زیرانى ئیسرائیل
داواى له‌ (تیسبى لیفتى) وه‌زیرى ده‌ره‌وه‌ی ئیسرائیل کرد
ده‌سته‌کاربکێشیتوه‌ و پۆسته‌که‌ی به‌ جى به‌یلت، به‌لام ئەو
سوربوو له‌ سه‌ر مانه‌وه‌ی و کارکردن له‌گه‌ل (ئۆلمه‌رت) دا،
ئوه‌ش له‌ پێناوى ئەوه‌ی به‌ هۆى کاره‌که‌یه‌وه‌، ده‌رفه‌تى بینین
و به‌رکه‌وتنى له‌گه‌ل (کۆندولیزا پایس) ی هاوتا ئەمریکیه‌که‌یدا
زیاتر و به‌رده‌وام بیت.

قسه‌و لیدوانه‌کانى (لیمۆر لیفانت) هاوکات بوو له‌گه‌ل
پاپۆرتیکى پۆژنامه‌کانى ئەمریکا، که‌ گوتیان « پایس نه‌سازیکى
پانه‌گه‌یه‌ندراو و نه‌ینیه‌» هه‌روه‌ها « شوقه‌یه‌کی بۆ هاوێ
که‌که‌ی کړیوه‌ تا له‌وئ موماره‌سه‌ی پتوه‌ندییه‌ سینکسییه‌که‌یان
بکه‌ن و پێشتریش به‌ هه‌چ شتیه‌که‌ پتوه‌ندى هاوشیوه‌ی له‌گه‌ل
پیاوان دا نه‌بوه‌».

ئوه‌ی سه‌یربوو کاتیک «کۆندولیزا پایس» به‌ «Tribadism-
سینکسی میتنه‌ و میتنه‌» وه‌سفکرد، له‌ ماوه‌ی یه‌ک هه‌فته‌دا زیاتر
له‌ (146) هه‌زار جار له‌ گۆگلا سترچکرا له‌ سه‌ر ناو و زانیاری
و ینه‌ی (لیفتى) وه‌زیرى ده‌ره‌وه‌ی ئیسرائیل، که‌ زۆر سه‌رنج
پاکیش بوو.

ئەوۋى زياتر ۋاي لە مېدىيا و پۇرنامەكانى ئەمريكا كىرد، كە بايەخى زياتر بە «نەساز»ى و ژيانە سىكىسيە پېرە لە نېنئىيەكەى (كۆندۆلېزا پايىس) بىدەن، وتارىكى پۇرنامەى (ناسىۋنال ئۆنكىرەر) بوو كە نووسەرەكەى باسى لەوۋە كىردبوو، كە (پايىس) مومارەسەى سىكىسى لەگەل مېئىنەدا دەكىرد، ئەو كاتەى لە نەوۋەدەكانى سەدەى رابىردوودا لە زانكۆى ستانفۇرد كارى دەكىرد.

لە لايەكى تىرىشەوۋە (جىلېن كىسلەر) كە يەككىك بوو لە گەورە نووسەرەكانى پۇرنامەى (ۋاشتىتۆن پۇست) ئەوۋى ئاشكرا كىرد، كە «پايىس ھاۋبەشىكى ژيانى ھەبوو پېكەوۋە لە يەك خانوودا لە كاليفۇرنىا دەژيان، ئەۋىش (پەندى بېن) بوو كە ژنە وئەنگرىكى دۇكىۋمېنتارى بوو».

(كىسلەر) لە كىتئەكەشىدا بە ناۋىشانى (كۆندۆلېزا پايىس) ژنى نېنئىيەكان و داھىتئانە بۇ ماۋەيىيەكانى بوش)، باسى لەوۋە كىردبوو كە پايىس بەھىزترىن ژنە لە سەر ئاستى جىھان، ئەۋەش بە ھۆى ئەو پۇستە بالاۋ ھەستىارەۋەبوو، كە لە (USA) پىنى درابوو بەپىۋەى ببات، نووسەرى كىتئەكە جەختىشى كىردەوۋە كە (پايىس) بۇ ئەۋەى پاي گىشتى بگۇپىت و چاۋى مېدىياكان لە سەر بابەتى (نەسازى سىكىسى)يىكەى لىبەرىت، لىزەو لەۋى باسى لەوۋە دەكىرد زۆر سەرقالى كارەكەيەتى و لە پىتئاۋى ژيانە گىشتىيەكەى و ئەرەكەيدا، قوربانىيەكى بىن سنوورى بە ژيانى تايىبەتى خۆى داۋە، دەشلىت «پايىس تا ئىستا سىنگلە و ھەرچەندە تەمەنى (54) سالە، بەلام ھىچ مومارەسەيەكى سىكىسى لەگەل ھىچ پىاۋىكدا نەبوۋە، بەلام لەگەل ژنىكى تردا بە ناۋى (پەندى) لە كاليفۇرنىا بۇ چەند سالىك پىكەوۋە لە يەك خانوودا دەژيان،

به بى ئه وهى هېچ زانيارىيه كى ئه وتق له سهر پادهى نزيكى
و پئوهندييه كه يان زانراييت، جگه له وهى به ههردووكيان به ك
ئه ژمارى بانكييان هه بوو».

ئه گهرچى ههر له سه ره تاوه (پايس) په تى كرده وه هېچ
ليدوانيك بدات له سهر زانيارىيه كانى نيو ئه و كتييه، به لام
(په ندى) به ميدياكانى پاگه ياند، پتكه وه له به ك خانوودا ده ژيان،
له بهر ئه وهى پئويستى به كومه ليك چاره سهر و دهرمانى
گرانبه ها هه بوو، به ناچارى نيوهى خانوه كهى دابوه (پايس) له
به رانبهر برىك پاره دا.

سه بارهت به هوكارى هاوسه رگيرى نه كردنيشى، (پايس)
پاگه ياندوه «تا ئيستا ئه و پياوهى نه دوزيوه ته وه كه ههز ده كات
هاوسه رگيرى له گه ل دا بكات»، له ميانهى چاوپتكه وتنكيشى
له گه ل كه نالى (سى بى ئيس) ئه مريكى، (پايس) ئه وهى
دركاندبوو كه خه لكىكى زور پرسىارى ئه وهى لى ده كه ن به
هوى زورى و هه ستىارى كاره كه يه وه تا ئيستا هاوسه رگيرى
نه كردوه يان پياويكى گونجاوى نه دوزيوه ته وه؟ وه لاهه كهى
ئو يش ئه وه بوو «له راستيدا من بيرقه كهى هاوسه رگيرىم پهت
نه كردوته وه، به لكوو من ده مه ويته هاوسه رگيرى له گه ل پياويكدا
بكه م كه خاوه نى كه سايه تىيه كى جياواز و ناياب بيت، به ساده بى
ده يلیم تا ئيستا ئه و كه سه م نه دوزيوه ته وه، كه هه زده كه م
هاوسه رگيرى له گه ل بكه م».

ئهم ليدوان و قسانهى (كۆندوليزا پايس) له دوا پوژه كانى
به پئوه بردنى وهزاره تى دهره وهى ئه مريكا بوو، چه ند پوژىكى
زور كه م پيش ئه و واده يه بوو، كه ده بوايه ئوفيسه كهى و
كاره كهى پاده ستى (هيلارى كلينتۆن) بكات، كه له سه رده مى

(باراك ئوباما)ى سەرۆكى (USA) دا ۋەك ۋەزىرى دەرەۋەى ئەمىرىكا دەستىنىشان كرابوو، يەككىك لە پۇژنامەكانى ئەمىرىكا، ئەو لىدونانەى (پايس)يان بە جۇرىك لە ماركىتىن ۋەسفىدەكرد، لە كاتىكدا ئامادەكارىي دەكرد بۇ ئەۋەى پۇستەكەى پادەستى (هیلارى) بكات.

(كۇندۇلېزا) سالى (1954) لە بىرمىنگھام لە وىلايەتى ئەلباما لە دايك و باۋكىكى پىستېرەشى مەسىحى پۇشنېر لە دايك بوە، ناۋەكەشى مانايەكى موزىكى ھەيە و گوزارشتە لە ژەنىنىكى جوان و ئەدایەكى زۇر باش.

(جۇن پايس)ى باۋكى ۋەك راۋىژكار و پىنمايىكار لە خويىندىگەيەكى ناۋەندى تايبەت بە پىستېرەشەكان كارى دەكرد تا گەيشتە پۇستى (برىكارى زانكوى دىنىقەر)، (ئەنجلينا)ى دايكىشى بە ھەمان شىۋەى باۋكى مامۇستا بوو.

خانەۋادەى (پايس) يەككىك بوو لە دەستەبۇزىرە پىستېرەشەكان، كە بايەخىكى زۇريان بە فىتركردن دەدا، ۋەك ھۇكار و مىكانىزمىكى باش بۇ بزۋوتنەۋە و جوۋلە كۆمەلايەتتېيەكان.

دۋاى تەۋاۋكردىنى قۇناغى ئامادەيى، سالى (1974) (كۇندۇلېزا پايس) توانى بە پلەى ناياب لە زانكوى دىنىقەر بېروانامەى زانستى سىياسى بە دەست بېھىتت، سالى (1975) لە زانكوى نۇتردام بېروانامەى ماجستېرى بە دەستھېئا، سالى (1981)ىش لە كۇلېژى لىكۇلېنەۋە نىۋەۋلەتتېيەكان لە زانكوى دىنىقەر بېروانامەى دكتوراى بە دەستھېئا.

لە سالى (1981)ۋە ۋەك مامۇستاي زانستە سىياسىيەكان لە كۇلېژى ستانفۇرد وانەى گوتۇتەۋە، سالى (1984)

به‌رترين مه‌داليای پزلیتانی له بواری وانه‌گوتنه‌وه‌ی گشتیدا به ده‌سته‌یتاوه، له‌و ماوه‌یه‌دا که له زانکزی ستانفورد ماموستا بوو، هاوکات ئەندامیش بوه له سه‌نته‌ری ئاسایشی نیوده‌وله‌تی و چاودێریکردنی چه‌ک، له په‌یمانگه‌ی لیکۆلینه‌وه نیوده‌وله‌تییه‌کانیش زۆر له بۆشه‌وه‌ نزیك بوو، وه‌ک هاو‌پزی شه‌ره‌فیش له په‌یمانگای هۆفه‌ر وه‌رگیرا.

چه‌ند کتییکی له بواری سیاسه‌تدا نووسی و بلاییکرده‌وه، له گرینگترینیان (ئه‌لمانیای یه‌کگرتوو و ئه‌ورووپای گۆپار) که له سالی (1995) دا به‌ هاوبه‌شی له‌گه‌ل (فیلیپ زیلیکۆ) دا بلایان کرده‌وه، له سالی (1986) یشدا به‌ هاوبه‌شی له‌گه‌ل (ئه‌لیکسانده‌ر دالین) دا کتییی (سه‌رده‌می گۆرباتچۆف) یان نووسی و بلایان کرده‌وه، له سالی (1984) یشدا کتییی (وه‌فادارییه‌کی ناپوون، یه‌کتییی سۆفیه‌ت و سوپای چیکۆسلۆفاکیا)ی نووسی و به‌ تیراژیکی زۆر بلای کرده‌وه، هه‌روه‌ها چه‌ندین وتاریشی ده‌رباره‌ی سیاسه‌تی ده‌ره‌وه و سیاسه‌تی به‌رگری یه‌کتییی سۆفیه‌ت و ئه‌ورووپای پۆژه‌لاتی بلای کردۆته‌وه.

له سالی (-1985 1986) وه‌ بۆته ئەندام له په‌یمانگای هۆفه‌ر، له سالی (1987) دا به‌شداربوو له زه‌مه‌له‌یه‌کی ئه‌نجومه‌نی پێوه‌ندییه‌کانی ده‌ره‌وه‌دا، که مافی ئه‌وه‌ی پێ ده‌دا له‌گه‌ل سه‌رۆک ئه‌رکانی هاوبه‌ش و له بواری پلاندانانی ستراتیژی ئه‌تۆمی دا کاربکات.

له نیوان سالانی (1985 بۆ 1991) دا، که قۆناغی یه‌کگرتنه‌وه‌ی هه‌ردوو ئەلمانیا و دوا پۆژه‌کانی یه‌کتییی سۆفیه‌ت بوو، (پایس) وه‌ک به‌پێوه‌به‌ر له ئیداره‌ی (جۆرج بوشی باوک)

کاری دهکرد، دواتریش بوه (گهوره به پټوه بهری کاروباری پوسیا و نه وروپای پوژهلالات له نهنجومه نی ئاسایشی نه ته وهی (USA)، دواى نه وهش کرایه (یاریده دهری تایبه تی سه روکی نه مریکا بۆ کاروباری ئاسایشی نه ته وهی نه مریکا). له سالی (2000) دا و له کاتی سه روکیه تی (جورج بوشی کوپ) دا، کرایه (پاویژکاری ئاسایشی نه ته وهی سه روکی نه مریکا)، له خولی دوهمی سه روکیه تی (جورج بوشی کوپ) دا، کرایه وه زیری دهره وهی (USA).

نه وهشی له سه ر «کوندولیزا پاریس» زانراوه و زور باسی لیه ده کرایت، نه وهیه کاتیک پاویژکاری ئاسایشی نه ته وهی سه روکی نه مریکا بوه، قه ناعه تی به (جورج بوشی کوپ) کردوه که نه و کاته سه روکی نه مریکا بوه متمانه ی به تیوری جهنگی پیشوه خت یان ههنگاونان به ره و دوژمنی گریمانه کراوه هیت، ته نانه ت نه گهر زانیاریه کانیش ناراست بن یان پروتتر بلین «جهنگ به پتی پتوه ری نه گهر و گومان»، هه ر له سه ر نه م بنه مایه ش (جورج بوشی کوپ) ی سه روکی (USA) هه ردوو جهنگی عیراق و نه فغانستانی به رپا کرد.

سالی (2006) دا کاتیک سوپای ئیسرائیل هیرشی کرده سه ر لوبنان، (کوندولیزا پاریس) پووبه پووی په خه نه کی توندی شه قامی عه ره بی بۆوه، له سه ر نه و لیدوانه ی که گوتهووی «ئینستا کاتی له دایک بوونی پوژهلالاتی ناوه پاستی نوییه»، نه وهش وهک ستایش و پیروزیاییه ک بۆ نه و هیرشه ی سوپای ئیسرائیل لیک درایه وه.

(2)

موشیہ کاتساف
لہ گیچہ لی سیکیسییہ وہ بؤ
دہستدریژی

(فلاديمير پوتين) ى سەرۆكى رۇسسىيا، كە خاۋەنى رۇخسارلىقى
 وردە و بەۋە ناسراۋە زۇر جدى و توند و يەكلاكرەۋەيە،
 ھەموانى توشى شۆك كىر كاتىك لەگەل (ئىھود ئۆلمەرت) ى
 سەرۆك ۋەزىرانى ئىسرائىل دا قسەى دەرەد و بە بى ئاگا لەۋەى
 دووگمەى مايكرۇفۇنەكەى بەردەمىيان كراۋەتەۋە، سەبارەت
 بە (موشىيە كاتساف) ى سەرۆكى ئىسرائىل گوتى «پىاۋىكە لە
 بەچكەى ئەسپ دەچىت و دەتوانىت دەستدرىژى بكاە سەر (10)
 ژن، بۆيە ھەموومان ئىرەيى پىن دەبەين».

ئىتر پاستى بىت ياخود سووكايەتى پىكرەن، (پوتين) ئىرەيى
 بە تاۋانە سىكىسىيەكانى كاتساف دەرەد لەگەل كچە جۈە جوان و
 ناسك و سەرنج پاكىتش و سكرتېرەكانى دا.

بەمچۇرە (زمانى پوتين) ھەلەيەكى گەۋرەى كىر كاتىك باسى
 لە (موشىيە كاتساف) ى سەرۆكى ئىسرائىل دەرەد، كە بە ھۋى
 ئابپوۋچوۋنە سىكىسىيەكانىيەۋە ناو و ناۋبانگى زپابوو، ھەر لە
 سەر ھەمان بابەت و بە ھۋى بىريارى دادگاۋە لە سەر ئەۋەى
 «زىادەپۇيى لە سىكىسدا كىردۈ»، كاتساف ناچارپوو لە (28ى
 يۇنىۋى سالى 2007) دا دەستلەكار بىكىشىتەۋە و داۋاكارىيەكەشى
 پادەستى «دالىا يەتماسىك» ى سەرۆكى پەرلەمانى ولاتەكەى
 كىر، لە كاتىكدا بەپىنى دەستورى ئەو ولاتە و ماۋەى ياساى
 دەسەلاتەكەى، دەيتوانى تا (13ى يۇلىۋى 2007) لە پۇستەكەيدا
 بىمىنىتەۋە، دواترىش (شىمۇن پىرېزى) ى تەمەن (82) سال بۇ ئەو
 پۇستە ھەلېژىرا.

(موشىيە كاتساف) ى تەمەن (61) سال، توانى چەند پىگەيەك
 بگىرېتە بەر و خۋى لە چوۋنە زىندان بپارىژىت، لەۋانەش
 جىبەجىكرەنى بپارەكانى دادگا بە لە ئەستۇگرتنى چەند تاۋانىكى

سینکسی و گنچه‌ل و نه‌نجامدانی چند کاریکی نه‌شیاو، له به‌ران به‌ر لابرندی تومه‌تی (ده‌ستدریژی سینکسی) له سهری، چونکه به هوی نه‌و تومه‌ت‌وه برپاری زیندانیکردن و جینه‌جیکردنی سزاکه‌ی به سهردا سه‌پیندرابوو.

نه‌م که‌تنه، (کاتساف)ی پرو به‌پرووی سزای زیندانیکردن و جینه‌جینه‌کردنی سزاکه ده‌کرده‌وه، به‌لام نه‌م برپاره‌ی دادگا، بوه هوی تور به‌کردن و ره‌تکرده‌وه و نه‌دانه‌کردنی، له لایه‌ن میدیا و پرژنامه و پیکخواه‌کانی ژنانه‌وه له ئیسرائیل.

فرمان به‌ریکی مینه‌ی نه‌و وه‌زاره‌تی له لایه‌ن خودی سه‌روکه‌وه به‌په‌ده‌بر، باسی له‌وه کرده‌ چند جاریک له لایه‌ن «موشیه کاتساف» وه‌ گنچه‌لی سینکسی پیکراوه، نه‌و فرمان به‌ره که له لایه‌ن لیکوله‌ره وه‌کانه‌وه ناسنامه‌که‌ی ناشکرا نه‌کرا، دانی به‌وه‌شدانوه، پیش (10) سال له لایه‌ن کاتساف وه‌ چند جاریک گنچه‌لی سینکسی پیکراوه، بویه ناچار بوه واز له کاره‌که‌ی به‌پنیت و ده‌سته‌کار به‌کیشیت وه‌، چونکه ناماده‌نه‌بوه به‌چته ژیر داواکاری به‌که‌یه‌وه و به‌مرجه‌کانی پازی بیت.

(کاتساف) له کوماری ئیسلامی ئیزان له دایک بوه و له دوا‌ی راگه‌یاندنی ده‌وله‌تی ئیسرائیل له سالی (1948) دا پرووی کردوته فه‌له‌ستین، له ژیا‌نیدا چند به‌رپر سیاری‌تیه‌کی پیکراوه له نیویشیاندا به‌رپر سیاری‌تی له بواری گه‌شتیاری و گواستنه‌وه‌ی گشتیدا.

بویه‌که‌م جار بوو له میژووی ده‌وله‌تی ئیسرائیل دا، له لایه‌ن پاریژکاری یاسایی حکومه‌تی ئیسرائیل وه‌، تومه‌تی خراب به‌ کار هینانی ده‌سه‌لات و دروستکردنی ریگری بۆ لیکوله‌وه‌کانی دادگا و ده‌ستدریژی سینکسی و گنچه‌لی سینکسی ئاراسته‌ی

(موشيه كاتساف)ی سەرۆكى ئيسرائيل بكريت، چوونكه (كاتساف) دهستدریژی سیکسی کردبوه سەر چوار لهو ژنانهی له ئۆفیسهكهی دا کاریان لهگهڵ کردوه.

بهلام ئهوه یهكهم جار نییه، كه لیپرسراوان و سهركرده بالاكانی حكومت و حیزبهكانی ئیسرائیل له دۆسیه ی دهستدریژی و گێچهلی سیکسیهوه بگلین.

(بوعز تهتهنبائوم) له کتێبهكهدا (بهلگهی سەرۆك وهزیرانهكان)، نهیتنی و وردهکاری ژيانى تايبهتی ژمارهیهك له سەرۆك وهزیرهكانی ئیسرائیل ئاشکرا دهکات، جگه له باسکردنی پتوهندییه تايبهتییهکان و ههلس و کهوت و تايبهتمهندی و کارهکانیان، که ههر یهکهیان لهوهی تریان جیاوازتر بوو، (بوعز تهتهنبائوم) له نزیکهوه لهگهڵ زۆربهی سەرۆك وهزیرهکانی ئیسرائیل دا کاری کردوه، له سالانی (1984 بۆ 1985) دا بهپتوهبهری نووسینگهی تايبهتی (شیمۆن پیریز)ی سەرۆك وهزیرانی حکومهتی نیشتمانی ئیسرائیل بوه، له کابینهی یهکهمی (ئیسحاق رابین) دا راویژکاری (حاییم بارلیف)ی وهزیری بازرگانی و پیشهسازی ئیسرائیل بوه، (بوعز) له کتێبهكهدا پشتی بهستوه بهو پتوهندییه دۆستانه و نزیکه ی لهگهڵ زۆریک له سەرۆك وهزیرانهکانی ئیسرائیل دا ههیبوه، ههروهها بهشیک لهو بهلگه و دۆکیومینتانهشی که دهستی کهوتبوون، (بوعز) ئاماژهی کردوه به پۆلی ژنان له ژيانى تايبهتی (بنیامین نهتانیاهو) دا و دهلیت (ههر له مندالییهوه تا ئهمرق، ژنان ههمیشه زال بوون به سەر ژیان و کهسایهتی ناتانیاهودا، که به دایکی دهستی پێکرد، به جۆریک پروومهتهکانی ناتانیاهو راهااتبوون به زللهکانی دایکی، کاتیک باوکی بیزاردهکرد که سهرقالی خویندنهوه و چاودیریکردنی

توێژینه وه و به دوا داچوونه کانی خۆی ده بوو له ژووره کهیدا، (ناتانیا هو) به درێژایی ته مه نی له ژێر کۆنترۆل و هه ژموونی ژنان دا بوه، هه می شه ش ژنان ئه ویان هه لێژاردوه نه ک ئه م، به لām ئه وه هه می شه ملکه چی جێبه جێکردنی خواست و ویست و ئێرا ده یان بوه، (ناتانیا هو) به وه ش ناسرا وه که (ساره) ی هاوسه ری زۆر به سه ریدا زاله به شیوه یه کی ته وا وه تی و وه ک مندالێکی بچووک ژیان و بیرکردنه وه و هه لās و که وته کانی کۆنترۆل کردوه.

(بو عز) له کتێبه کهیدا (کۆلدا مایه ر) ی سه رۆک وه زیرانی پێشووتری ئیسرا ئیلی به مونا فیق و ناراستگۆ و ماستاوچیتی و خۆبردنه پێش وه سفکردوه و ده لیت ته نها «چانس و به خت یا وه ری بوو بۆ ئه وه ی بێته سه رۆک وه زیرانی ئیسرا ئیل، ئه گه ر نا هێچ توانایه کی بۆ ئه وه کاره نه بوو».

له دوا ی مردنی (لیفی ئه شکۆل) ی سه رۆک وه زیرانی ئه وه کاته ی ئیسرا ئیل، هه ری که له (موشیه دیان) و (یجال ئالۆن) دیارترین کاندیده کان بوون بۆ جێگرته وه ی، به لām (به نحاس سافیر) رازی نه بوو هێچ یه ک له وه دوو که سه بینه سه رۆک وه زیرانی ئیسرا ئیل، بۆیه پێشنیاری کرد (گۆلدا مایه ر) ی ته مه ن (71) سال ئه وه پۆسته وه ربگریت، به وه بیانوه ی که ژنیکی به ته مه ن و نه خۆشه و بۆ ما وه یه کی زۆر له پۆسته کهیدا نامینیته وه، به لām پێشبینیه که ی راست نه که وته وه و (مایه ر) بۆ ما وه ی پێنج سال فه رمانه وه یه تی ئیسرا ئیلی کرد.

(بو عز) له به شیکی تری کتێبه کهیدا با سی له وه کردوه که (گۆلدا مایه ر) له سه رده می گه نجیتی و لاویدا، ژماره یه کی زۆر پێوه ندی پۆمانسی هه بوه، به لām گو تویه تی که هه موویان هاو پێنی، هه روه ها ده شلیت (مایه ر) پێوه ندی پۆمانسی و

سينکسی له گډل (سینهم سهرۆکی ئیسرائیل) دا هه‌بوه له کاتیکدا، که هاوسهرگیریشی کردوه، هه‌روه‌ها پتوه‌ندی‌شی هه‌بوه له‌گډل (دیفید پیمیز) دا، که یه‌که‌م وه‌زیری گواسته‌وه‌ی ئیسرائیل بوه و ژینشی هه‌بوه، هه‌روه‌ک له پتوه‌ندی‌شدا بوه له‌گډل (لۆبۆیار) ملیۆنێری ئەمریکی.

(بوعز)، باس له‌وه‌ش ده‌کات، زۆر جار (گۆلدا مایه‌ر) به‌ که‌مژیری وه‌سفده‌کرا، به‌وه‌ی نه‌یده‌زانی چ په‌فتار و هه‌لس و که‌وتیک شیاوه و چی شیاو نییه، به‌لام له‌گډل ئەوه‌شدا یه‌کێک بوو له‌و سێ سهرۆک وه‌زیرانه‌ی ئیسرائیل که‌ خاوه‌نی که‌سایه‌تییه‌کی کاریزمی بوون، دوانه‌که‌ی تریش (بن گۆریۆن) و (بیگین) بوون، به‌ جۆریک وتار و لیدوانه‌ سیاسیه‌کانیان گوێی گوێگره‌کانی پاده‌کێشا بۆ خۆی، که‌ زۆرینه‌ی وتاره‌کانیش هه‌رشه‌به‌رانه و توندوتیژ بوون، (بن گۆریۆن) یش به‌مجۆره‌ وه‌سفیکردوه «ته‌نها پیاو بوه له‌ حکومه‌ت دا، ئەنجوومه‌نی وه‌زیرانی بچوو‌ککراوه‌ی ناسراو به‌ (چیشته‌خانه)، له‌ سهر‌بنه‌مای پق و خۆشه‌یستی پێک هه‌تایوو، نه‌ک له‌ سهر‌بنه‌ما و پتوه‌ری بابته‌ی و گرینگی و توانا و تاییه‌تمه‌ندی که‌سه‌کان».

هه‌موو وه‌زیره‌کان ده‌چوونه‌ ماله‌که‌ی، ئەو خۆی وه‌ک خزمه‌تکار خزمه‌تی ده‌کردن و چاو قاوه و شۆربای مریشکی بۆ ئاماده‌ ده‌کردن، (بوعز) پێی وایه‌ که «ته‌نها مێینه و ژن بوو له‌ ناو کۆمه‌لیک پیاودا، ئەوه‌ش وایلیکرد که‌سایه‌تییه‌که‌ی شه‌رانگیزی و دل‌په‌قی تێدا دروستییت و هاوتابوو له‌گډل زۆریک له‌ پیاوه‌ به‌هه‌زه‌کان، هه‌چ کاتیکیش پێگه‌ی به‌ بوون و ده‌ربڕینی بۆچوون و بیرکردنه‌وه‌ی جیاواز و نه‌یار له‌ بۆچوون و بیرکردنه‌وه‌ی خۆی نه‌ده‌دا».

سەبارەت بەو زانیاریانەشی لەو کتێبەدا باسکراوون بەو هی که زۆرینهی سەرۆک وەزیرانەکانی ئیسرائیل، پێوەندی پۆمانسی و خۆشەویستییان هەبوە، (بوعز) دەلێت «بەلێ ئەو پراستییه و کاریکی ئاسایی و سروشتیه، چونکە هەر یه‌کیک له‌وان پێویستیان به‌پشوو‌دان و ژيانیکی تايه‌ت هه‌یه به‌مه‌به‌ستی که‌م‌کردنه‌وه‌ی ئەو فشار و ترسه‌ سیاسییانه‌ی پووبه‌پوویان ده‌بێته‌وه، سەبارەت به‌ (لیفی ئەشکول)ی سەرۆک وەزیرانی کۆچکردووی ئیسرائیل، ده‌کرێت بگوترێت باشت‌ترین سەرۆک وەزیرانی ئەو ولاته‌ بوه تا ئێستا، چەندین ده‌ست‌که‌وتی هه‌بوو، هەر چەنده‌ خاوه‌نی که‌سایه‌تی و سروشتیکی جۆریک له‌ گالته‌جاری بوو، ته‌نانه‌ت هه‌ندیک جار گالته‌شی به‌ خودی خۆی ده‌کرد، چونکە پێی وابوو ئەگەر مرۆف توانای گالته‌جارانە‌ی نه‌بێت ئەوا ناتوانیت به‌رپر‌سیاریتییه‌کی گه‌وره‌ی هوکمرانی بگریته‌ ده‌ست و تیا‌شیدا سه‌رکه‌وتوو بیت.

یه‌کیک له‌و قسانه‌ی (لیفی ئەشکول)، که‌ زۆر ب‌لاو و به‌ ناوبانگه‌ ئەوه‌یه‌ گوتیه‌تی» هەر دراویک سێ پووی هه‌یه، پووی سێیه‌میان گالته‌جارییه‌که‌یه‌تی»، (ئەشکول) به‌ به‌رده‌وامیی ده‌چوه‌ ب‌ینی‌نی شانۆگه‌ری و شوینه‌کانی تری کات به‌ سه‌ربردن و دوا‌ی نمایشه‌کان له‌گه‌ل شانۆکار و هونه‌رمه‌نده‌کاندا گه‌فتوگۆی ده‌کرد پێی ده‌گوترا (کو‌پی نوکته‌ و قسه‌ی خۆش).

(بن گۆریون)یش دور‌بوو له‌ گالته‌جاری، به‌لام هه‌میشه‌ سه‌رقال بوو به‌ ژنه‌وه، (شیمۆن پیریز)یش هه‌چ کات پێگه‌ی نه‌ده‌دا زیاده‌ پێویست هه‌چ که‌سیک لێی نزیک ب‌یته‌وه، (بوعز) له‌ کتێبه‌که‌یدا ده‌قیکی شیعری پۆمانسی و خۆشەویستی (پیریز)ی ب‌لاو کردۆته‌وه، بێ ئەوه‌ی هه‌چ زانیاری و ورده‌کارییه‌ک له‌ سه‌ر

ئەو شىعرە بىر كىنئىت، جگە لەوھى بەرپىز و ستايشەوھ ناوى ھىتاوھ و باسى لەوھ كىردوھ كە بۆ ماوھى (12) سال كارى لەگەل كىردوھ. ھەر سەبارەت بە پىئوھىندى پۇمانسى و نەئىيەكانى سىياسەتمەداران و لىپرسراوانى ئىسرائىل، (د. ئۆرلى بنىامىن) شارەزائى كاروبارى پىئوھىندىيە گىشتىيەكان دەلەت «يەكەم زەرەمەندى ئەو جۆرە پىئوھىندىيانە ھاوسەرى ئەو سىياسەتمەدار و لىپرسراوانەن، بەوھى دەبەت بەرگەى قسەوقسەلۆك و كاردانەوھى پىگەى ھاوسەرەكانيان بگرن».

(ئۆرلى) داواشى لە ھاوسەرى ئەو سەركردانە كىردوھ، «بە ھەموو شىئوھەك پابەندىن بەو پىكپۆشى و ئەتەكىت و ھەلس و كەوتەى شايسىتەى پۆست و پىگە و دەسەلاتى ھاوسەرەكانيان بىت و بەشدارىش بن لە بۆنە كۆمەلايەتتىيەكان و لە چالاكىيە گىشتىيەكانىش دا بە شىئوھەكى زۆر باش دەرەكەون».

(جىلا كاتساف) ھاوسەرى (موشىيە كاتساف) سەرۆكى پىئشووترى ئىسرائىل، يەكەم ژن نەبوھ كە ھاوسەرەكەى تۆمەتى پەوشتى خراپىتە پال، بەلكو پىش ئەویش ھەرىكە لە (پوت دىان) ى ھاوسەرى (موشىيە دىان) ى وەزىرى كۆچكردووى بەرگرى ئىسرائىل، (ئىكوكى مۆردەخاى) ھاوسەرى (ئىسحاق مۆردەخاى) وەزىرى پىئشووترى بەرگرى ئىسرائىل، (نافا باراك) ى ھاوسەرى (ئىيھود باراك) ى سەرۆك وەزىرانى پىئشووترى ئىسرائىل، توشى ھەمان دۆخ بوون و بەرگەى ئەو تۆمەت و ناوژپاندە ئەخلاقيەكانىان گرت، كە پووبەپووى ھاوسەرەكەنىان دەرەكەوھ. ھەمان ئەو تۆمەتانەشى ئاراستەى ئەو كەسانەى پىئشووتر كرا، ئاراستەى (حايىم رامون) ى وەزىرى پىئشووترىش كرا، كە ھاوشىوھى (كاتساف) و لە سەر دۆسىيەكى ھاوشىوھ دادگايى كرا.

به پنی یاسای ئیسرائیل، سه روکی ئه وولاته له سه ر تاوانکاری دادگایی ناکریت تا له پۆسته کهیدا بیت، جگه له به کار هینانی یاسای پینشخستن (التقادم) بۆ فیتۆکردنی ئه و پێگریه، ههروهها سالانی پیاوه کردنی دهسهلات و ویلایهتی سه روکیهتی به سالانی (تقادم) ههژمار ناکریت، به لام له کاتێکدا ئه گه ر داوا له سه روک بکریت بۆ وه رگرنتی گوته، ئه و ئه و کاره جێبه جێ ده بیت، به لام له جێگه یه کدا که به ریکه وتنی سه روک و دادگا دیاری ده کریت. پێده چیت ئابرووچوونی سینکسی، به شیک بیت له ژیا نی سیاسه تمه داران له ئیسرائیل، شار دنه وه و بێ ده نگ بوون له ئابرووچوونیک سیاسه تمه داریک تا ئه و کاته یه، که ئابرووچوونیک نوێی ئاشکراده بیت.

دوا ین دۆسیه ی ئابرووبه رانه ی له مجۆره ش تایبه ته به ئه ندامیک کنیستی ئیسرائیلی له فراکسیونی خانه نشینان، سه ره تای ئابرووچوونه که ش کاتیک بوو که پۆژنامه ی (یه دیعۆت ئه حره نۆت) ی ئیسرائیلی بلاوی کرده وه کچیک چالا کوان که وه ک کارمه ندیک کارگێری له ئۆفیس فراکسیونی خانه نشینان کاری ده کرد، هه ستی به وه کردوه له لایه ن یه کیک له نوێنه رانی ئه و فراکسیۆنه وه گێچه لی سینکسی پێ ده کریت، به لام به هێچ شێوه یه ک حه زی به وه نه ده کرد بچینه بنکه ی پۆلیس و سکالا تۆمار بکات، بۆ ئه وه ی توشی هه مان ئه و فشار و په رچه کردارانه نه بیته وه، که پووبه پرووی سکالا کاران له (موشیه کاتساف) ی سه روکی پینشووی ئیسرائیل بۆوه و تا ئیستا وه ک دۆسیه یه کی ئابرووچوونی سینکسی جێ بایه خ پیدانی پای گشتیه له سه رانه سر ی ئیسرائیل دا و به پیدانی به رتیل و بڕیک پاره له گه ل دادگا و داوا کاری گشتیدا ریک که وتوه و بێ به ری ده کریت له و تۆمه تی ده ستدریژی سینکسیه ی ئاراسته ی کرابوو.

ھەر مېنەيەكى سكالاکار لە دۆسيەى گىچەل و دەستدریژی سىنکسى، بە ھەمان شتووە بێردەکەنەو و پێيان وایە سكالاکردن لای پۆلیس، جگە لە ئابرووچوون، ھىچ شتێكى تریان دەستتاکەوێت و ھىچ مافىگىشیان بۆ ناگەپێتەو.

دواى بلابوونەو ھەوال و زانیارییەکەى پوژنامەى (یەدیعوۆت ئەحرۆتۆت)، ترس و شلەژان و ناآرامییەکى زۆر لە ناو کنىستى ئیسرائیل دا دروستبوو، زۆرىنەى ئەندامانى کنىست کەوتنە جوولە بۆ دۆزینەو و ئاشکراکردنى ناوى ئەو ھاوکارە گىچەلبازەیان، بەشێكى زۆرى ئەندامانى کنىست داواکارییەکیان ئاراستەى جێبەجێکاری کارەکانى سەرۆکى کنىستى ئیسرائیلی (مەجلى وەھبە) کرد، تا ناوى ئەو کەسەیان پێ بلیت یان ناوھە ئاشکرا بکات، بەلام ئەویش ھىچى نەدەزانی و جەختى دەکردەو لە سەر گرینگى دۆزینەو و ئاشکراکردنى ئەو کەسەى ئەو کارەى کردو، بە تايبەت بۆ دوورخستەو ھى گومان لە سەر ئەو ئەندامانەى تر کەپێى تى دەچوو ئەو کارە بکەن، ھەرەھا بۆ دلتیاکردنەو و ھێورکردنەو ئەو کارمەندە مێنەانەشى لە کنىست کار دەکەن و لەوانەى ھەر یەکیک لەوانە قوربانى چیرۆکیكى تری دەستدریژی یان گىچەلى سىنکسى کەسە نەناسراوھە بێت.

ھەر لەو ميانەیدا (موشیە شارۆنى) سەرۆکى فراکسیۆنى خانەنشیان لە کنىستى ئیسرائیل، رايگەیاندا فراکسیۆنەکیان کۆبوونەو و دانیشتیکی بە پەلە و نااسایى دەکەن بۆ قسەکردن و تاوتویکردنى ئەو بابەتە و دۆزینەو ھى چەند بەلگەیک، بەلام ئەمە نەبوو ھۆى ئارامکردنەو و ھێورکردنەو ھى دەروون و تورپى ئەندامانى کنىست، تا ئەو کاتەى میدیا زانیارییەکی

یه‌قین و یه‌کلاکه‌ره‌وه‌ی بلاوکرده‌وه، ئه‌وه‌ش لیدیوانتیکی رادیویی (یولب بیتسحاق)ی پوژنامه‌نووس بوو، که تیتیدا ئاشکرای کرد ئه‌و گیتچه‌لبازه (یه‌تسحاق زیف)ی ئه‌ندامی کنیستی ئیسرائیله له فراکسیونێ خانە‌نشینان.

فراکسیونێ خانە‌نشینان، فراکسیونێکی نوێی کنیستی ئیسرائیله، بۆ یه‌که‌م جار توانیان سه‌رکه‌وتنیکی پیشبینی نه‌کراو له‌هه‌لبژاردن دا به‌ده‌ست بهێنن و ببنه‌خاوه‌نی جه‌وت کورسی کنیست، که یه‌کێکیان (یه‌تسحاق زیف) بوو که له‌دایک بووی (11-11-1937)ه، ژنه‌که‌ی مردوه‌ و باوکی سێ منداله، که‌سایه‌تییه‌کی ناسراو نه‌بوو، له‌وه‌ده‌چوو تۆمه‌تی گیتچه‌لکرده‌که‌ی چه‌ند تۆمه‌تیکی تریشی له‌سه‌ر زیندوو بکاته‌وه، به‌تایبه‌تی ته‌مه‌نه‌که‌ی که‌ زۆر پیره‌ و به‌که‌لکی ئه‌و پنگه‌سیاسییه‌ نه‌ده‌هات.

یه‌کێکی تر له‌و دۆسییه‌ی گیتچه‌لی سیکسیانه‌ی تا ئیستا له‌ ئیسرائیل باس ده‌کریته‌، دۆسییه‌ی ژنیکی تر بوو به‌ناوی (خاتوو هه‌)، که‌ پیشتر ئه‌فسه‌ر بوو له‌ سوپای ئیسرائیل، (خاتوو هه‌) سه‌کالایه‌کی له‌ دژی (حایم راموون)ی وه‌زیری داد و جیگری سه‌رۆک وه‌زیرانی ئیسرائیل تۆمار کرد، له‌ سه‌ر ئه‌وه‌ی «له‌ یه‌کێک له‌ ژووره‌کانی بینای حکومه‌تی ئیسرائیل له‌ ته‌له‌فیب به‌ زۆر ماچی کردوه، کاتیک له‌ کۆبوونه‌وه‌دا بوون له‌ سه‌ر پیشه‌هاته‌کانی جه‌نگی لوبنان»، به‌وه‌ش (حایم راموون) ناچاربوو ده‌ستله‌کاربکێشیته‌وه، به‌تایبه‌تی دوا‌ی ئه‌وه‌ی دادگا ئه‌و هه‌لس و که‌وته‌ی ئیدانه‌ کرد و به‌کاریکی شوره‌یی و تاوانیکی قیزه‌هون وه‌سفی کرد و پێگری کرد له‌ ئه‌نجام دان و به‌شداربوون له‌ هه‌ر کاروچالاکی و جموجۆل و وه‌رگرتنی به‌رپرسیاریتییه‌کی سیاسی و ئیداری، به‌لام سه‌ره‌پای نا‌ره‌زایی و کاردانه‌وه‌یه‌کی زۆری

جه ماوه‌ری و سیاسی و پټخراوه‌یی، له لایه‌ن (ئیهود ئۆلمه‌رت) ی سهرۆك وه‌زیرانی ئیسرائیله‌وه، (پاموون) گه‌ریندراپه‌وه بۆ ناو حكومه‌ت و (پاموون) یش بټ تاوانی و بټیه‌ری بوونی خۆی له‌و تاوانه‌ دووپات ده‌كرده‌وه.

پۆلیسی ئیسرائیل له‌و باره‌یه‌وه رایگه‌یانده، كه‌ نووسینگه‌ی لټكۆلینه‌وه‌ی تایبته‌ ناسراو به‌ (فایتمن عافره)، لټكۆله‌ریكی تایبته‌ی به‌ ناوی (دانا بن شووشان) پاسپاردوه، تا به‌ نه‌ینی قسه‌ له‌گه‌ل (خاتوه‌) دا بکات و پاییكیشیت بۆ قسه‌کردن له‌ سهر ئه‌و بابته‌ و ده‌ری بخت، كه‌ ئه‌و تۆمه‌تانه‌ی ئاراسته‌ی (پاموون) ی کردوون ناپاستن، هه‌روه‌ها داواش له‌ لټكۆله‌ره‌كه‌ كرابوو به‌ نه‌ینی ئه‌و كاره‌ بکات و ده‌نگه‌كه‌شی به‌ شینوازیكی شاراهه‌ و نه‌ینی تۆمار بکات، دوا‌ی ئه‌م كاره‌ش پۆلیس دۆسییه‌ی لټكۆلینه‌وه‌ی بۆ (نووسینگه‌ی لټكۆلینه‌وه‌ی تایبته‌) كرده‌وه، هاوكات سی ئه‌ندامی ژنی كنیستی ئیسرائیل كه‌مپینیکیان دژی (پاموون) ده‌ست پټكرد و تۆمه‌تباریان كرد به‌وه‌ی پټگه‌ سیاسیه‌كه‌ی بۆ ده‌مكوتكردن و پاونان و ترساندنی (خاتوه‌) به‌ كار هیناوه‌.

ئه‌و سی ژنه‌ ئه‌ندامه‌ی كنیستی ئیسرائیل كه‌له‌فراكسیۆنی جیاوازیبون، راگه‌یه‌ندراویكیان بلاوكرده‌وه‌و باسیان له‌وه‌كرد كه‌ (پاموون) كه‌سیكی به‌هیزه‌و هه‌موو هه‌ولێكی خۆی خستۆته‌گه‌ر، بۆ شینواندن و ناشرینكردنی ناوبانگ و كه‌سایه‌تی (سكالا سه‌ره‌كه‌ره‌كه‌ی)، هه‌روه‌ك ته‌ئكیدی شیانكردبۆوه‌ له‌ سهر ئه‌وه‌ی «نابیت» (پاموون) به‌رده‌وامبیت له‌ سهر كاره‌كه‌ی وه‌ك وه‌زیر و جیگر یه‌كه‌می سهرۆك وه‌زیرانی ئیسرائیل». له‌به‌رانه‌ریشدا (حایم پاموون) له‌ راگه‌یه‌ندراویك دا ئاشكرای كرد «هاو‌پچ و برای هاوسه‌ری پټشوی داوا‌ی له‌ نووسینگه‌ی

لیکۆلینه‌وه‌ی تایبەت کردووە ئەو کارە بکەن و بێ ئاگایی خۆی لەو بابەتە دووپات کردووە»، لە بەشیکی تری ئەو پراگەیانەندراوەی دا، (پاموون) گوتی «(ئافرایم کوندا)ی هاوڕێم باوەڕی تەواوی بەو هەیه من بێ تاوانم و دلگران بوو بەوێ پووبە‌پووی من بۆتە‌وه، بۆیه چۆتە نووسینگە‌ی لیکۆلینه‌وه‌ی تایبەت و داوای لێ کردوون درۆکە‌ی (خاتوو ه) ئاشکرا‌بکەن»، لە بەشیکی تری پراگەیانەندراوە‌که‌یدا، (پاموون) داوای لێ‌بووردنیشی لە (خاتوو ه) کرد بە‌وه‌ی ئاگای لە‌وه نە‌بوو نووسینگە‌ی لیکۆلینه‌وه‌ی تایبەت بە‌جۆرە‌که‌وتوو‌نە‌تە شوێنی و بێ‌زاریان کردووە و فشاریان لە سەر دروست‌کردووە.

(پاموون) گوتیشی کە دە‌یه‌وێت سەر لە نوێ ژیا‌نێکی نویی سیاسی دە‌ست پێ بکات‌وه و قۆناغێکی نوێ بونیاد بنێت، داوای ئە‌وه‌ه‌موو کێشە و ئاستە‌نگانە‌ی لە‌ پ‌ا‌بر‌د‌ودا بۆی دروست‌بوون، هە‌روه‌ها (ئە‌ف‌رایم کوندا)ی هاو‌پ‌ر‌یشی کاریگە‌ری لە سەر هە‌بوو و توشی ئە‌و جۆرە نە‌خۆشییە‌ی کردووە.

لە‌و چوار‌چۆ‌یه‌دا (یست‌حاق لی‌ف‌نی) ئە‌ندامی ک‌ن‌ی‌ستی ئ‌ی‌سرائیل لە‌ ف‌را‌ک‌سی‌ۆ‌نی (مە‌ف‌دال) داوای کرد ماد‌دە‌یه‌کی یاسایی ئامادە بک‌ر‌یت و پە‌سە‌ند بک‌ر‌یت تا پ‌ی‌گ‌ر‌یت لە‌وه‌ی ئە‌و کە‌سانە‌ی تۆ‌مە‌تی تاوانی س‌ی‌ک‌سی‌یان ئ‌ا‌ر‌استە‌ ک‌را‌وه نە‌ک‌ر‌یتە‌ وه‌زیر، بە‌ بێ‌ گ‌و‌یدانە‌ ب‌پ‌ی‌اری داد‌گا لە‌ سەر تاوان‌باری یان بێ‌ تاوانی کە‌سی تۆ‌مە‌ت‌بار لە‌ ئە‌نجام دانی تاوانە‌که‌، ئە‌مە‌ش وە‌ک ئامارە‌یه‌ک بۆ ب‌پ‌ی‌اری داد‌گا لە‌ د‌ژی (پاموون) کە‌ گ‌وت‌بووی ما‌چ‌ک‌رد‌نی (خاتوو ه) تاوان‌ی‌کی گە‌وره و بە‌ زۆ‌ر نییه‌.

پاد‌ی‌ۆ‌ی دە‌نگی ئ‌ی‌سرائیل لە‌ سەر زاری (یست‌حاق لی‌ف‌نی)ییه‌وه ئاشک‌رای کرد» ئە‌و پ‌ر‌ۆ‌ژه‌ یاسایە‌ بۆ پ‌ی‌گ‌رت‌نە‌ لە‌ نا‌پ‌و‌ونی و

توندونقول نه بوونی یاسای تاییهت به دانانی که سینک له پوستی وه زیری دا، که تاوانیکی سینکسی نه نجام داوه».

تا ئیستاش تنها (10) نه ندامی فراکسیونه جیاوازه کانی کنیستی ئیسرائیل، ئیمزایان له سهر یاداشتی تاییهت به و پرژه یاسایه کردوه، که دواى دامه زرانندی (پاموون) وهک وه زیر له حکومه تی ئیسرائیل پیشکهش کراوه.

له لایه کی تره وه، پیکخواه کانی ژنان له ئیسرائیل که له چهن دین پرووه وه هاوکاری ئه و که سانه یان کردوه بوونه ته قوربانیی دهستدریژییه سینکسییه کان و ده لئین پیزه ی سکالاکان له سهر ئه و بابته به شیوه یه کی بهرچاو زیادى کردوه، جگه له وه ی به شیک له قوربانیه کان ئاماده نین لای پولیس سکالا تومار بکه ن، ئه مهش به هۆی بایه خپیدان و گرینگیدانی میدیا و پرژنامه کان به هه واله کانی په یوه ست به تاوان و ئابروو چوونی سینکسی، ههروهک دۆسییه ی سه روکی پیشووی ئیسرائیل، که بیره وه رییه کی زور ناخوشی لای قوربانیه کانى تاوانی دهستدریژی سینکسی به جی هیشت، ئه و قوربانییه پتویستیان به که سانیکی باش و شاره زا هه یه تا گوئیان لی بگرن و کیشه کانیا ن بۆ چاره سه ربکه ن و یارمه تیده ریان بن بۆتیه پراندنی ئه و دۆخه ناهه موار و نه خوازراوه ی توشی بوون، نهک له پیکه ی بلاو کردنه وه ی هه وال و زانیاری و وینه کانیانه وه، باری دهروونیان گرانتر بکه ن.

به لام ئه وه ی ده رکه وتوه ئه وه یه، که قوربانیا نی گنچه لکردن و دهستدریژی سینکسی به هه یه شیوه یه ک له بنکه کانی پولیس سکالا تومار ناکه ن، چونکه هه موان ده زانن نه نجامی سکالاکان به چ جوریکه و له زیانی قوربانیه کان و له بهرژه وه ندی تاوانبارانه، له بهر ئه وه هه یه باوه ر و متمانه یه کییان به پولیس نییه.

(3)

چارلز و کاميلا و ديانا
سيگوشه‌ی خوشه‌ويستی و
خيانه‌ت و مهرگ

دوچار شازاده‌ی جیشینی به‌ریتانیا هاوسه‌رگیری له‌گه‌ل
 (کامیلا بارکه‌ر باولز)ی خوشه‌ویستیدا کرد، که ناسراوه به
 (ئو ژنه‌ی داستانی دیانای تیکشکاند)، له کوتاییدا په‌رده له
 سه‌ریه‌کیک له نامۆترین و سه‌یروسه‌مه‌ره‌ترین چیرۆکه‌کانی
 خوشه‌ویستی و خیانه‌ت و مه‌رگ له سه‌رده‌می نویدا لایرا،
 دوای گه‌شتیک که (35) سالی خیاند، چاره‌نووس دوو
 خوشه‌ویسته‌که‌ی کرده هاوسه‌ری په‌کتری، ئه‌وه‌ش له (اشلاه)
 ی هاوسه‌ری شازهددا، که سی جار له سه‌ریه‌ک کوژرا،
 جاریکیان به خیانه‌تی شازاده‌ی هاوسه‌ری، دوه‌میشیان به
 کوشتنی له پروداویکی ئۆتۆمبیلدا له تونیلیکی شاری پاریس،
 جاری سینه‌میش به هاوسه‌رگیری هاوسه‌ره خیانه‌تکاره‌که‌ی
 له‌گه‌ل خوشه‌ویسته‌که‌یدا، ئه‌و خوشه‌ویسته‌ی توانی له ده‌رگای
 پشته‌وه بچینه ناو میژووه‌وه.

بلا‌وبوونه‌وه‌ی هه‌والی هاوسه‌رگیری (شازاده چارلز و
 کامیلا)، ته‌نها به مانشیتیک‌ی پۆژنامه‌ی (ئیندی پیندت) بلا‌وبۆوه،
 کاتیک نووسیبووی «هه‌والیکتان پین پاده‌گه‌یه‌نین که په‌نگه له
 ده‌ستان بچیت، ئه‌مریکا پروبه‌بووی په‌لامار و هیرشه‌کانی
 (11ی سیپته‌مبه‌ر) بۆوه، کوریای باکوور بوه خاوه‌نی چه‌کی
 ئه‌تۆمی، چارلزیس هاوسه‌رگیری کرد».

(شازاده دیانا) پش ئه‌وه‌ی بم‌ریت، هیچ شوینیکی
 گونجاوتری ناو کۆشکه‌که‌ی له (WC) به گونجاوتر نه‌زانی تا
 وینه‌یه‌کی (کامیلا بارکه‌ر)ی تیدا هه‌لبواسیت، ئه‌وه‌ی نامۆبوو
 هه‌لو‌یستی (شازاده چارلز) بوو که هیچ توپه و بیزار نه‌بوو
 به‌و کاره، به‌لکوو هه‌ستی کرد ئه‌و شوینه شیاهه بۆ هه‌لو‌اسینی
 وینه تاییه‌ته‌کان، به تاییه‌تی دوای ئه‌وه‌ی هه‌موو که‌س زانی، که

شازاده له پوږی هاوسه رگرییه کهیدا له نیو ئامیز و باوهشی خاوهنی ئو وینه یه دایه، هه موو جیهان سات به سات چاودیری ناماده کارییه کانی ئو هاوسه رگرییه شاهانه یه ده کرد، له کاتیکدا (شازاده چارلز) و (خوشه ویسته کهی) له سه ر یه ک جیگه ی خه و تن بوون، (ئه ندرۆ پارکەر باوه لزی) هاوسه ری، چاوه پنی ده کرد تا ئو کاره کوتایی بیت و جاریکی تر بیته ده ره وه و بچیته وه بۆ ئاههنگی هاوسه رگریی.

له راستیدا هه ر یه ک له هاوسه ر و خوشه ویسته کهی، هه چ نه بوون جگه له ئامرازیک بۆ وروژاندنی ئیره یی و غیره ی به رانه به ر کانیان، بۆ یه که م جار له سالی (1970) دا (کامیلا کامبه ر)، شازاده (چارلزی) ناسی، ئه وه ش له میانه ی به شداری کردنی شازاده دا بوو له یارییه کانی پۆلۆدا، له و کاته دا، که باران دهباریی، هه موو شتیک وه ستابوو جگه له تیرامان و بیر کردنه وه کانی (کامیلا) که پیتشر دلی (بارکەر باوه لزی) ی ئه رستو کراتی بر دبوو، به لام له م دوا ییانه دا هه چ بایه ختیکی به م نه ده دا و که مترین کاتیش سه یری پوخساری ده کرد، بۆیه (کامیلا) دوا ی تیرامان و بیر کردنه وه یه کی زۆر، بریاریدا بۆ وروژاندنی ئیره ییه که ی، پینگه چاره ی (حه و) به کار به ینیت و به یت بۆلای (شازاده) و قسه ی له گه ل بکات، ئه ویش له و کاته دا که قسه ی له گه ل یه کی ک ده کرد یان ته و قه ی له گه ل یه کی ک بکر دایه له شه رمدا سووره له ده گه را، (شازاده) به دهنگی به رز قسه ی له گه ل نه ده کرد، چونکه له کوتاییدا ئو شازاده ی جینشینه و له داها توو دا ده بیته پادشای ولاته که ی، (کامیلا) به وه په ری ژنیتی و خانمانه وه په فتاری ده کرد و خوی ده نواند، به و جوړه ی که پیاو ده خاته ناو له پی ده ستییه وه و له خشته ی ده بات و ده توانی

بگات بهوهی دهیهویت، لای خوشییوه (شازاده بچکولهکه) بویهکه م جار بوو جگه له داپیره ی و دایکی و خوشکهکه ی، قسه و مامه له له گهل میتینه کی تر دا بکات و ههست بکات کومه لیک کهسی تریش جگه له وان له م دوونیایه دا بوونیان هیه، (شازاده) ههستی به ته نهایی و داب و نه ریته کوشنده کانی نیو ژیانی پادشایه تی ده کرد، تا ئه و کاته ی ئه م (کامیلا) به هات و هه موو ئه و پیروزی و داب و نه ریتانه ی تیکشکاند، به جوړیک ههستی به ئاسوده یی و خوشی ده کرد، پتی و ابوو (کامیلا) پژگار که ریتی و به تاییه تی له ئاسمانه وه بوی نیردراوه.

نیتر له م نیوانه دا ههستی ئیره یی و غیره لای (بارکه ر پاوه لژ) به شیوه کی کاریگر جوولا و هه موو لایه کی ژیانی گرته وه و تا (شازاده) بایه خی زیاتری به (کامیلا) بدایه، (بارکه ر) زیاتر ههستی خوشه ویستی بو (کامیلا) ده جوولا و پتی و ابوو شایسته ی ئه وه یه وهک هاوسه ر بیخوازیت و ژیانکی هاوبه ش پیک بهیتن، له بهر ئه وه ی (کامیلا) له خانه واده و بنه ماله یه کی خانه دان نه بوو، ئه مه ش وای له شاژنی به ریتانیا کرد پازی نه بیت به نزیک بوونه وه ی زیاتر و هاوسه رگیری نیوان (شازاده و کامیلا)، بویه (کامیلا) هیچ رینگه چاره یه کی له به رده مدا نه مایه وه جگه له هاوسه رگیری کردن له گهل (بارکه ر) ی خوشه ویستی پیشوویدا، له کاتیکدا هه میسه خه ونی به وه وه ده بینی شازاده ببیته هاوسه ری داهاتووی، (بارکه ر) یش خوی به سه رکه وتوو ده زانی و ده یگوت به سه ر شازاده دا سه رکه وتوو بوه و توانیویه تی خوشه ویسته که ی لئ برفیتیت و هاوسه رگیری شی له گله دا بکات. خیا نه ته که ی (کامیلا) به رده وام بوو، تا ئه و کاته ی چهن د مندا لیکیان هه بوو، به وپه پی بن شه رمیه وه داوای له شازاده

کرد بېټه باوکی پړوخی منډاله‌کانی، ټه‌مه‌ش به‌پټی به‌شیک له‌و
تۆماره ده‌نگیانه‌ی (شازاده دیانا) که له لایه‌ن تۆپی ته‌له‌فزیونی
(nbc) ټه‌مریکیه‌وه بڼا‌وکرایه‌وه.

(دیانا) ټاهه‌نگی له دایک بوونی خوشکه‌که‌ی (کامیلا) ی وه‌ک
دوا‌ین پړوبه‌پړوبونه‌وه له‌گه‌لیدا دیاری کرده، چوونکه ټا‌گای
له‌و پټوه‌ندی به‌پټی و خو‌شه‌ویستی به‌و که له نیوان (شازاده
چارلز) ی هاوسه‌ری و کامیلا) دا هه‌بوو.

هه‌ر به‌پټی ټه‌و تۆماره ده‌نگیه، له‌و ټاهه‌نگه‌دا که له زستانی
سالی (1989) پیک‌خرابوو، (شازاده دیانا)، (شازاده چارلز)
ی هاوسه‌ری و میوانیکی تریشی بینی که پیکه‌وه له ته‌نیش
(کامیلا) دا وه‌ستاون، (شازاده دیانا) ش چوه لایان و کوتی
(ده‌مه‌ویت به ته‌نیا قسه له‌گه‌ل کامیلا) دا بکه‌م، داوی ټوه وه‌ک
مریشکیکی سه‌رېراو به قادرمه‌کاندا چوه نه‌ومی سه‌ره‌وه‌ی
شوینی ټاهه‌نگه‌که.

وه‌ک ټوه‌ی له تۆماره ده‌نگیه‌که‌دا ده‌رده‌که‌ویت، (شازاده
دیانا) زور بڼ تاقه‌ت و نا‌ئارام بوه به‌و دیمه‌نه و به (کامیلا) ی
گوتوه «ده‌زانم چی له نیوان تو و چارلز دا هه‌یه، ته‌نیا ده‌مه‌ویت
بزانیت که ټا‌گام لټیه و هیچی تر»، (کامیلا) ش له وه‌لامدا پټی
گوتوه «که‌یشیت به هه‌موو ټه‌وه‌ی ټومیت بق ده‌خواست،
هه‌موو پیاوانی دونه‌ده‌که‌ونه داوی خو‌شه‌ویستی‌ته‌وه،
دوو منډالی جوانیش هه‌یه، له‌وه زیاتر چی توت ده‌ویت؟»
وه‌لامه‌که‌ی (شازاده دیانا) ش بریتی بوو له‌وه‌ی «هاوسه‌ره‌که‌م
ده‌ویت، داوی لټیورده‌ده‌که‌م که من له به‌رده‌م پیکه‌ی ټیوه‌دا
وه‌ستام، بڼ گومان ټه‌وه‌ش ټازاری ټیوه‌ده‌دات، به‌لام من
ده‌زانم که چی پړوده‌دات و چی ده‌گوزهریت، واه‌ست نه‌که‌ی

من گیلیم و بی ٹاگام له وهی که هیه»، ئەم قسانەش بەشیکە له و
تۆمارە دەنگییە (شازادە دینا) که بەپێی هەوالێکی ئازانسی
ئەسیۆشیتد پریس، له هاوینی سالی (1997) دا له پرودایکی
هاتوچۆدا له شاری پارێسی پایتەختی فەرەنسا گیانی له دەستدا.
بەپێی بەشیک له قسەکانی ناو ئەو تۆمارە دەنگییە، که له سەر
دوو کاسیت بوو، له لایەن ئازانسی (nbc) ییەوه بلۆکرایەوه،
(شازادە دینا) هەستی بە بی تاقەتی و تیک شکان و نااارامی
و نااسودەیی دەکرد له هاوسەرگیرییەکییداو دەریشکەوت که
چەند جارێک هەولی خۆکوشتنی داوه.

ئەو زانیاریانەشی له و دوو کاسیتە دەنگییەدا هاتون، بنەما
و سەرچاوهی سەرەکی کتێبەکی (ئەندرو مۆرتون) ه، که له
سالی (1992) دا و بە ناوێشانی (دینا، چیرۆکە راستەقینەکی)
چاپ و بلۆی کردەوه.

بلۆکردنەوهی ئەو کتێبە بوە هۆی وروژاندن و توڕەیی
خانەوادهی (شازادە دینا) و هاوڕێکانی و (خانەوادهی شاهانە)
ش، دواي ماوهیەکی ش له سالی (1996) دا (شازادە چارلز و
شازادە دینا) بە پەسمی له یەکتەر جیا بوونەوه، و اتا تەنها یەک
سال پێش ئەوهی (شازادە دینا) گیان له دەست دات.

له سالی (1994) یشدا (شازادە چارلز) له بەلگەنامەیکدا دانی
بەوهدا ناوه «دەستبەرداری پەیماننامەي هاوسەرگیرییەکی
بوە، بەلام سووربوە له سەر ئەوهی خیانەتەکی دواي ئەوه
بوە هەر دوو لایان شکستیان هیناوه له پزگارکردن و پاراستنی
ژیا نی هاوسەریتیان».

هاوسەرگیری نیوان (چارلز و کامیلا)، وهک ئەوه نەبوو که
دەبوا یە بیت، چونکه له و کاتەدا هیشتا (کامیلا) هاوسەردار بوو،

کلیسا و دایونه ریتی شاهانهش، پښه ی به (شازاده ی جینشین) نه ده دا
 هاوسه رگیری له گه ل مینه یه کدا بکات، که پیشتر هاوسه رگیری
 کردیت، له و کاته دا نه بیت هاوسه ری شازاده ی جینشین له ژياندا
 نه ماییت و مردبیت، نه و پښه یه ش له به رده م (شازاده ی جینشین)
 دا نه بوو، چونکه (شازاده دیانا) پیشتر له پووداویکی دلته زیندا
 گیانی له ده ستداو له ژياندا نه مابوو، پیش سالیکش (کامیلا)
 به ره سمی له هاوسه ره که ی جیا ببوو، له راستیدا دڅخه که به
 همو شپوه یه که له بار بوو بڅ (چارلز و کامیلا) تا هاوسه رگیری
 بکن و هیچ پښه یه و ناسته ننگیک له بهر ده میاندا بوونی نه بوو،
 به لام هر هه ناو و هه لس و که وتیکی په له له هر یه کیکانه وه،
 به قازانجی دوسییه که ی (شازاده دیانا) ده که وته وه، چونکه به
 شپوه یه کی گشتی گومان ده کرا که (خانه واده ی شاهانه) تیوه گلابن
 له پووداوی کوشتنه که ی (دیانا) دا یان به جوریک له جوړه کان
 پتوه ندیان به و که یسه وه هه بوو بیت، به لام نه م هاوسه رگیری به
 چانسی پښه و ناوبانگی (دیانا) که وته وه و به یه که به رد و له یه که
 کاتا چهند چوله که یه کی کوشت، یه که میان په رده ی له سه ر نه و
 نابروچوونه پومانسی و خوشه ویستییه هه لمالی که پووبه پرووی
 کوشکی (ویندرسون) ببوو، دوه میشیان کوتایی به و تومت و
 بوختانانه هینا که بڅ (دیانا) هه لبه سترابو به وه ی له (عیما فاید)
 دوو گیانه و پتده چیت برایه کی موسولمان بڅ شازاده ی جینشینی
 داهاتووی به ریتانیا دروست بکات، سییه میشیان (شازاده ی
 جینشین) توانی هاوسه رگیری له گه ل خوشه ویسته که یدا بکات به
 بن نه وه ی مافی و هرگرتی کورسی پادشایه تی لی بسنه ندریته وه،
 چواره م نه و پاره یه ی له دوا ی جیا بوونه وه که وهک مافی (دیانا)
 دیاریکراو نزیکه ی (22) ملیون ډولار ده بوو و گیرفانی شازاده ی

به ته‌واوی به‌تالکرد، بۆ دوو منداله‌که‌ی (دیانا و چارلز) به‌جیما، به‌مانییه‌کی تر گیرفانی باوکیان (شازاده چارلز) هیچی تیدا نه‌ما، (چارلز) به‌رده‌وام بوو له‌سه‌ر ئابروچوونه سیکیسیه‌کانی، ئه‌وه‌ش به‌تۆمه‌تی (ناسازی سیکیسی)، به‌تایبه‌تی دوا‌ی ئه‌وه‌ی (به‌پروتی له‌گه‌ل ئه‌و پیاوه‌دا گیران) که‌گه‌وره‌ی خزمه‌تکاره‌کانی (کۆشکی ویندرسۆن) بوو، به‌لام (کامیلا) گوئی به‌و ئابروچوونه نه‌داو پیتی دلتنگ و نیگران نه‌بوو، به‌لکوو ده‌یگوت «بۆ هه‌میشه وهک خوشه‌ویستی تۆ ده‌مینمه‌وه و ده‌ستبه‌رداری تۆنا‌بم و وا‌زت لی ناهینم، (ئه‌لیس کیبل)ی داپیره‌ی من، خوشه‌ویستی (لو‌یسی حه‌وته‌م)ی باپیره‌ی تۆبوو، به‌لام نه‌یانتوانی هاوسه‌گیری بکه‌ن و به‌یه‌ک بگه‌ن، به‌لام من بۆ هه‌میشه وهک خوشه‌ویست و هاوسه‌ری تۆ ده‌مینمه‌وه سه‌ره‌پای قسه‌و قسه‌لوکی خه‌لک، به‌لام پۆشاکه‌ ناشرینه‌کانم که‌ دۆله‌به‌کانیان پرکردوه‌ فڕی ده‌ده‌م و تۆش ئه‌و پۆشاکانه‌م بۆ بکړه که‌ شایسته‌ی (ژنی پادشای داهاتووی به‌ریتانیا) بیت.»

(ئابروچوونه‌که‌ی وۆته‌ر گه‌یت)، که‌ له‌ حه‌فتاکانی سه‌ده‌ی پابردوودا وهک ته‌قینه‌وه‌یه‌ک پووبه‌پرووی به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانی ئیداره‌که‌ی (پ‌یچارد نیکسۆن) سه‌روکی ئه‌و کاته‌ی (USA) و ده‌ستووری ئه‌مریکا بۆوه و سه‌رده‌م و قۆناغیکی نو‌یی پۆشنیبری و میژوویی هینایه‌ ئاراوه، له‌و کاته‌وه تا ئیستا وشه‌ی (گه‌یت) بۆ وه‌سفکردنی هه‌ر ئابروچوونیکی تری هاوشیوه به‌کار دیت که‌ پووبه‌پرووی که‌سایه‌تییه‌ سیاسیه‌ ده‌گمه‌نه‌کان ده‌بیته‌وه و گرینگیان که‌متره له‌ گرینگیه‌کانی (وۆته‌ر گه‌یت). بۆیه له‌و کاته‌وه له‌ لایه‌ن میدیا و پۆژنامه‌کانی پۆژئاوا و ئه‌مریکاوه (ئابروچوونه‌که‌ی وۆته‌ر گه‌یت) وهک هیماو

ئامازەيەك بۇ ھەر ئابروچوونىك باس دەكرىت و ناودەھىترىت
 كه جۆرى تاوانەكه پىتوھندى به تۆماركردى دەنگىيەو ھەبىت لە
 گفتوگو تايبەتەكانى كەسايەتییە ديار و به ناوبانگەكانى سىياسەت
 و حكومەتى ولاتانى پۇژئاواو خانەوادەى شاھانەى بەرىتانيا
 و دواترىش گەورەترىن پياوانى كار و خاوەن سەرمايەكانى
 جىهان.

(گەيت)، لە ئىستا تەنھا ئامازەيەك نىيە بۇ ئابروچوونە
 سىياسىيەكان و ئابروچوونەكانى ترى (USA)، بەلكو لە ئىستادا
 وشەى (گەيت) بۇ ھەر جۆرە ئابروچوونىك بە كار دەھىترىت
 لەو ولاتانەدا روو دەدەن، كە زمانى قسەكردىان ئىنگلىزىيە، بە
 تايبەتى (ئىنگلتەرا) كە ناوبانگىكى زۆرى ھەيە بەو دەستەواژە
 و وشانەى پاشگرى (گەيت)ى بۇ دانراو، ديارترىنشىيان
 تايبەتە بە (خانەوادەى شاھانەى بەرىتانيا) و بە تايبەتى ترىش
 دوو ھاوسەرەكەى پىتوھ (شازادە چارلز و شازادە ديانا)،
 پۇژنامەكانى بەرىتانيا چەند ئابروچوونىكى ديارى ئەو خانەوادە
 و خىزانەيان بە پاشگرى (گەيت) ھو بەلاوكردەو، لەوانەش
 ئابروچوونەكانى (ديانا گەيت، كامىلا گەيت، ھتد).

ھەر چۆنىكبىت پىتوھندىيەكەى نىوان (شازادە وىلز) و (كامىلا
 باركەر پاوہلز) ئاشكرا كراو بە نەيتى نەھىلرايەو، بەلام پىش
 ئەوھى بگاتە ئەم قۇناغى ئاشكراكردەن، پىتوھندىيەكەيان بە
 چەندىن قۇناغى پەر لە ئابروچووندا تى پەرىن و لە لايەن مېديا
 و پۇژنامەكانى بەرىتانىاشەو بە بەردەوامى كاريان لە سەر
 دەكراو بلاو دەكرانەو، بە تايبەتى ئەو ئابروچوونەى (كامىلا
 و چارلز)، كە پىتوھندىيەكى سىكىسى نەيتىيان ھەبوو لە كاتىكدا
 ھەردووكيان لە ژيانى ھاوسەرگىريدا بوون.

سالی (1970)، کاتیک له یارییه کی (پۆل)دا (چارلز و کامیلا) یه کترین بینی، (شازاده چارلز) ته مه نی (22 سال) بوو، (کامیلا) ش سالتیک له (چارلز) گه وره تر بوو، دواى ئه و بیننه هه ریه که یان چوون به لای ژيانى تاييه تی خویانه وه، (شازاده چارلز) که نه ی ده زانی که ی ده بیته پادشای به ریتانیا، له (کولیزى سهر بازی و به تاييه تی هیزی ئاسمانی) خويندی، (کامیلا)ش، له سالی (1973) هاوسه رگیری له گهل (ئندرۆ بارکه ر پۆل)دا کرد که ئه فسه ری سوپای به ریتانیا بوو، ته نها بۆ ئه وه ی بیته هه لگری نازناوه که ی و بیته (کامیلا بارکه ر پۆل) له جیاتی ئه وه ی بیته (کامیلا بروس شاندا)، جیاواز له مه ش، پتوه ندی نیوان (چارلز و کامیلا) گۆردرا بۆ پتوه ندی نیوان دوو خۆشه ویست (عاشق و مه عشوقه که ی)، که هه یج کاتیک ئه و پتوه ندیه کوتای نه هات، ئه وه ی تا ئیستا به ریتانییه کان ده یزانن ئه وه یه که له کیلکه که ی خانه واده ی (کامیلا) و هاوسه ره که ی، (شازاده چارلز) و (له یدی ديانا) یه کترین بینی، (چارلز)یش له سه ر داوا و پیتشنیاری (کامیلا) داواى هاوسه رگیری له (ديانا) کرد و له سالی (1981) یشدا ئاهه نگیکی هاوسه رگیری ئه فسانه ییان ساز کرد.

کاتیک (کامیلا) پیتشنیاری بۆ (چارلز) کرد، که هاوسه رگیری له گهل (ديانا)دا بکات، له و سۆنگه یه وه بوو که (ديانا)ی وه ک کچیکی بچووک و ساویلکه ی که م ئه زموون ده بینى و پیتشى وابوو نابیته کۆسپ و رێگر له به رده وام بوونی پتوه ندیه ناشه رعیه که ی له گهل خۆشه ویسته نه یینییه که ی، که (پادشای داهاتووی به ریتانیا)یه و پۆژیکیش دیت ده بیته (ژن)ی و هاوسه رگیری له گهل ده کات، به لام ئایا بۆچی هه ستی ده کرد که به هه یج شیوه یه ک نابیته مه ترسیی له سه ر هاوسه رگیرییه که یان؟

ئەم پىئوئەندىيە سۆزدارىيە قەدەغەكراو و پىئەگەپىئەدراو، يەككىك بوو لە گرینگىترىن ھۆكارەكانى (جيا بوونەو شەھانە) يىيە، كە لە سالى (1996)دا، وانا سالىك پىئىش گيان لە دەستدانى (شازادە ديانا) لە پووداويكى ھاتوچۇدا لە پارىس لەگەل (دودى فايدى) ھارپىيدا، سالى (1992) پىئوئەندىيە سۆزدارىيە نەپىئىيەكەى نىئوان (شازادە چارلز) و (كامىلا باركەر) ئاشكرا بوو، ئەو كاتە بە ناوى (كامىلا گەيت) ھوہ بانگ دەكرا، بە تايبەتى دواى بلاو بوونەوہى تۆمارى دەنگى پىئوئەندىيە تەلەفونىيە پىر لە ھەست و وروژانە گەرمەكانى نىئوانيان.

لە سالى (1994) و لە بەرنامەيەكى تەلەفزيونى راستەوخۇدا، (شازادە چارلز) ددانى نا بەوہى خيانەتى لە (شازادە ديانا ويلزى) ھاوسەرى كردوہ، كە بە (شازادەى دلى بەرىتانيەكان) ناسرا بوو، جارىكىش (ديانا) باسى لەوہ كردبوو ھاوسەرىگىريەكەيان وەك ھەر دوو كەسكى تر لە نىئوان (خوى و چارلز)دا نىيە، بەلكوو ھاوسەرىگىريەكى سى لايەنەيە و پىك ھاتوہ لە (چارلز، ديانا، كامىلا)، لە سالى (1995)دا (كامىلا) لە (باركەر بۆلز) جيا بۆوہ و ويستى ھاوبەشى نازناوہكەى (شازادە چارلز) بكات، كە سالىك دواتر لە ھاوسەرەكەى جيا بۆوہ.

پۆژلەدواپۆژ، خەلكى بەرىتانيا پادەھاتن لە سەر بىننى (چارلز و كامىلا) پىئەوہ، سەرەپاى ناپەزايەتى و پىگىريەكانى (شاژنە ئەليزابىتى)دايك، دواتر تادەھات كىشە و ناكۆكيەكانى ئەو خانەوادەى شەھانەيە لە سەر ئەو بابەتە دزەى دەكرد و دەگەيشتە مېدياكانى بەرىتانيا، ھەر ئەمەش بوو (شاژنە ئەليزابىتى) ناچار كرد دان بەوہدا بنىت كە پىئوئەندىيەكى خۆشەويستى دلپەقانە لە نىئوان كۆپە عاشقەكەى و ھارپى

دیرینه‌که‌یدا هه‌بوو، ئه‌وه‌ش یه‌که‌م دانپێدانانی راسته‌وخۆ بوو به‌و پێوه‌ندییه‌دا له‌ لایه‌ن (شاژنی به‌ریتانیا) وه‌ ئه‌وه‌ش له‌ میانه‌ی ئاهه‌نگیکدا بوو که‌ سالی (2000) پێکخرا‌بوو هه‌ریه‌ک له‌ (شاژنه‌ ئه‌لیزابیتس) و (کامیلا)ش تێیدا به‌شداربوون.

چه‌ند سالێک دواتر، تیشک خرایه‌وه‌ سه‌ر جو‌ر و داهاتووی پێوه‌ندییه‌که‌ی نیوان (چارلز و کامیلا)، ئه‌وه‌ش دوا‌ی ئه‌وه‌ی به‌ مه‌به‌ست قه‌رقه‌پ و بێده‌نگی لێ ده‌کرا، ئه‌و پرسیارانه‌شی نه‌ک ته‌نها (خانه‌واده‌ی شاهانه‌)، به‌لکوو هه‌موو به‌ریتانییه‌کانیشی به‌خۆیه‌وه‌ سه‌رقالک‌ردبوو بریتی بوون له‌ وه‌ی ئایا (شازاده‌ی به‌ریتانیا) هیچ کاردانه‌وه‌یه‌کی بۆ خواستی دلی ده‌بیت و له‌گه‌ل (کامیلا‌ی بێوه‌ژن)دا هاوسه‌رگیری ده‌کات؟ ته‌نانه‌ت ئه‌گه‌ر هاوسه‌رگیریشیان کرد ئایا ده‌بیته‌ شاژنیا‌ن؟ ئایا هه‌ستوسۆزی (شازاده‌ هاری و شازاده‌ ویلیام)ی کو‌په‌کانی (چارلز و دیا‌نا) چی ده‌بیت؟ هه‌لوێستی کلێسای به‌ریتانیا چی ده‌بیت که‌ هاوسه‌رگیریکردنی (شازاده‌ی) له‌گه‌ل هه‌ر بێوه‌ژن و مێینه‌یه‌کی جیا بۆ‌وه‌دا قه‌ده‌غه‌ کردوه‌؟.

به‌لام له‌ کۆتاییدا، کۆشکی (کلیرنس هاوس) که‌ باره‌گای په‌سمی (شازاده‌ چارلز) بوو رایکه‌یاند «شازاده‌ چارلزی ته‌مه‌ن (56) سال و کامیلا‌ی ته‌مه‌ن (57) سال له‌ (8)ی ئه‌پرێلی سالی (2007) دا هاوسه‌رگیری ده‌که‌ن»، به‌لام هاوسه‌ری شازاده‌ ته‌نها نازناوی (شازاده‌ی دۆقه‌ی کۆرۆنۆل)ی پێ ده‌به‌خشری‌ت، نه‌ک (شازاده‌ی دۆقه‌ی یورک) که‌ به‌ (دیا‌نا) به‌خشرابوو، به‌ هیچ شێوه‌یه‌کیش کامیلا نابیته‌ (شاژن)، به‌پێی راگه‌یه‌ندراویکی په‌سمیش ئه‌گه‌ر (شازاده‌ چارلز)ی هاوسه‌ری، له‌ دوا‌ی مردنی (شاژنه‌ ئه‌لیزابیتس)ی دایکی بجیته‌ سه‌ر ته‌ختی پادشایه‌تی،

ئەوا (كاميلا) نابېتە (شاژن)، بەلكوو تەنھا دەبېتە (شازادەى ھاوسەرى پادشا).

ديانا سېنسەرى (شازادەى دلەكان) لە (31ى ئابى سالى 1997)، لەگەل ھاوپىگەيدا (دودى فايدى) كۆپى (مەمەد فايدى) مىلياردىر، لە شارى پاريس توشى ڤووداويكى ھاتوچۆ بوون و گيانيان لە دەستدا، لەو كاتەو تە ئىستە چۆنەتە ڤووداوەكە و ھۆكارەكانى و شىكردنەو ھىوازەكانىشى، بۆتە جىنى سەرنج و بايەخى جىھان، چەندە وەك ڤووداويكى ھاتوچۆى ئاسايى باسى دەكرىت، ھىندەش زياتر (تيۆرى پىلانگىرپى) لە نزيك ئەو ڤووداوە ھەستى پىن دەكرىت، بۆ كۆنترۆلكردى ئەو پىئوھندىيە خراپە، بىن گومان ئەوھش لە ڤوانگەى بەرىتانيەكانەو.

بە درىژايى ئەو چەند سالەى بە سەر گيانلەدەستدانى (شازادە ديانا)دا تىپەڤىو، چەندىن چىرۆك و بە سەرھاتى لە سەر دروستكراو، جارىك وەك كەسايەتییەكى ئەفسانەى و جارىكىش بۆ شىواندى ناو و ناوبانگىيەكەى، ئىستاشى لەگەلدابىت ئەو ھەولانە و ئەو جۆرە قسە و قسەلۆكانە بەردەوامىيان ھەيە، دواترىنيان فىلمە تۆماركراوەكەى (جىمس ھىوت)ى ئەفسەرى پىتھووى سوپاى بەرىتانيە، كە بەستراوہتەو بە چىرۆكىكى خۆشەويستىيەو لەگەل (شازادە ديانا) بە ناوئىشانى (ددان پىدانانەكانى خراپىك)، كە شانازى بە پىئوھندىيەكەيەو دەكات لەگەل (شازادە ديانا)دا، كە لە كۆتايى ھەشتاكاندا دەستى پىن كرددو.

لەو فىلمەدا (ھىويت)ى تەمەن (45) سال، بە شىئوہيەكى نەرىنى باسى ڤۆلەكەى خۆى دەكات وەك كەسىكى بىزرا و لە نىو ڤوژنامە مىللى و ناوخۆييەكانى بەرىتانيادا، سەرکەوتوو نەبوو

له فروشته‌وه و بلاوكرده‌وه‌ی لیدوان و قسه تاییه‌تیه‌کانی (شازاده دیانا)دا، كه به‌هاكه‌ی چەندین ملیۆن دۆلاریوو، (هیوت) به پینكه‌نین و گالته‌وه ده‌یگوت ده‌بیت له لایەن (شازاده چارلز)هوه ستایش و سوپاس بكریت له‌به‌ر ئه‌وه‌ی كۆتایی به هاوسه‌رگیریه‌كه‌ی هینا له‌گه‌ل (دیانا)دا، هه‌روه‌ها توانی هه‌موو كاته‌كانی (دیانا) داگیر بكات و سه‌رقالی بكات، له كاتێكدا (چارلز) سه‌رقال بوو به پتوه‌ندییه‌كه‌یه‌وه له‌گه‌ل (كامیلا)دا.

هه‌ر یه‌ك له پۆژنامه ناوخویه‌كان و (TV4)ی به‌ریتانیا، چەند به‌شێکیان له‌و فیلمه بلاوكرده‌وه و دواتریش (TV4) كۆی فیلمه‌كه‌ی په‌خش كرد، كه بوه هۆی بیزاركردن و توپه‌كردنێ خانه‌واده‌ی شاهانه‌ی به‌ریتانیا، هه‌ر وه‌ك بوه هۆی بیزاركردن و توپه‌كردنێ هه‌ر دوو (شازاده هاری و شازاده ولیام)، له سه‌ر بلاوكرده‌وه‌ی ئه‌و شتانه له سه‌ر دایكیان، به‌لام نووسینگه‌ی تاییه‌تی (شازاده چارلز) له سه‌ر ئه‌و بابته‌یه‌ی ده‌نگی هه‌لبژارد و هه‌چی نه‌گوت.

به‌لام هه‌ر یه‌ك له هاوڕێ و خۆشه‌ویست و هه‌واداره‌كانی (شازاده كۆچكردوه‌كه)، ئیدانه‌ی كار و هه‌لوێست و قسه‌كانی (هه‌یوت)یان كرد و به (خۆشه‌ویستیکی خائین) وه‌سفیان كرد، به‌وه‌ی لێره‌وله‌وێ هه‌ولیداوه سوودی تاییه‌تی له پتوه‌ندییه‌كه‌ی له‌گه‌ل (شازاده دیانا) وه‌ربكریت، له سه‌ره‌تادا ویستی ئه‌و نامانه بفرۆشیت و داوای (10 ملیۆن جونه‌یه‌ی ئیسته‌رلینی) لێ كرد، وه‌ك هه‌ولێك بۆ خۆ پرگاركردن له‌و مایه‌پووجیه‌ی توشی هاتبوو، چاریکی تریش له پشت بلاوكرده‌وه‌ی ده‌نگویه‌كه‌وه بوو به‌وه‌ی (باوکی شازاده هاری)یه‌كه له ئاستی سێهه‌م دایه له پیزه‌ندیی میرانگریی تاجی شاهانه‌ی به‌ریتانیا، به‌لام دواتر

ھەر خۆی رەتى كۆرۈۋە، ئەۋەش ۋەك پىشاندانى نىيەتباشى و
 قوربانىدانىك بۇ پىۋەندىيەك كە بۇ يەكەم جار لە سالى (1986)
 دا و دواى دوو سال لە لە دايك بوونى (شازادە ھارى) يەكترىيان
 بىنى، ئەو كاتە ۋەك پراھىتەرىكى ئەسپسوارىي لاي (شازادە
 ديانا) كارى دەكرد تا كۆتايى ھاتنى پىۋەندىيەكە، پىشتەر (ھىوت)
 ۋەك ھەرماندەي تانكى سوپاي بەرىتانيا لە جەنگى كەنداۋا لە
 سالى (1991) لە خزمەتى سەربازىيدا بوو.

لە لايەكى ترەۋە و دور لە ۋەنگۆ و قسە و قسەلۈكانەي
 لىرەۋلەۋى لە پىناۋ ناشرىنكردن و شىۋاندنى رۇخسارى
 كەسايەتى و ناۋبانكى (ديانا) شازادەي دلەكاندا، ئەو كارە
 مرقۇدۇستى و خىرخۋازى و ھاۋكارىيانەي كە ببۈە پالېشت و
 ھاۋكارىي ھەژاران و نەخش و مندالان، بوە بەربەست لە بەردەم
 ئەو دەنگۆيانەدا و ھەۋادار و لايەنگر و خۆشەۋىستەكانىشى، تا
 دەھات زياتر خۆشيان دەۋىست و ئاستى جەماۋەرىيەكەشى
 زياتر و پتەۋتر دەبوو، ھەر ۋەك لە سەر ئاستى جىھانىش
 ئەو كەسانەي (شازادە ديانا)يان خۆش دەۋىست و سەرسامى
 كار و كەسايەتتەكەي بوون، تا دەھات زياتر دەبوو، لە كاتى
 گيانلەدەستدانىشىيەۋە تا ئىستە، شىۋاز و شۋىنى پروداۋەكە
 ھىشتا مايەي پرسىيار و گومان و بە دۋادچوونە، ھەندىك بە
 پروداۋىكى ئاسايى ھاتۋچۇي دادەننن و ھەندىكى ترىش پىتيان
 وايە پىلان بوە و (خانەۋادەي شاھانە)ش دەستيان تىندا ھەبوە.
 ھەلبەت خىانەتى ھاۋسەرەكەي و ۋەك لە چاۋپىكەۋتتىكى
 تەلەۋزىۋنىشدا ددانى پىدادەننەت پىۋەندىيە سۆزدارى و
 سىكسىيەكانى لەگەل ژنانى تردا، وايان لە (شازادە ديانا) كۆرۈە
 بىر لە پىۋەندىيەكى ترى سۆزدارى بىكەتەۋە لە دەرەۋەي ژيانى

ھاوسەرگىرىيەكەي، لە ھەريەك لەو پتوھنديانەشدا كە ھەيپوھ
 (شازادە ديانا) ھەميشە ھەلۋەداي خۆشەويستىيەكى راستەقىنە
 بوە، چونكە پىتش پتوھندييەكەي لەگەل (عيماد فايد)دا، پىتشتر
 (شازادە ديانا) پتوھندييەكى سۆزدارى ھەبوو لەگەل پزىشكىكى
 پاكىستانى نىشتەجىي لەندەندا بە ناوي (حەسنا ت خان) و ئومىدى
 زۆرى ھەبوو كە ھاوسەرگىرى لەگەلدا بكات، بەلام كىشەي
 گەورەي بەردەم ئەو ھاوسەرگىرىيە ئەوھبوو، كە (حەسنا
 خان) سەر بە بنەمالەيەكى موسولمانى گەورە و دەسەلاتدارى
 پاكىستان بوو، پىگەيان نەدەدا كۆپەكەيان ھاوسەرگىرى لەگەل
 ژنىكى ناموسولماندا بكات، تەنانەت ئەگەر ئەو ژنەش (شازادە
 ديانا) بىت، بەو ھۆيەوھ (شازادە ديانا) توشى جۆرىك لە
 دلەنگى و گۆشەگىرى و تىكشكان بوو، چونكە لە دلەوھ و بە
 راستى ئەو پزىشكە پاكىستانىيەي خۆش دەويست و دەويست
 ھاوسەرگىرى لەگەلدا بكات.

لە ھاوينىكى گەرمدا، (ديانا) بۆ ماوھى دوو پوژ سەردانى
 پاكىستانى كرد و چەند كار و پڕۆژەيەكى خىرخوازي ئەنجامدا بۆ
 دروستكردنى (نەخۆشخانەي عومران خان)، لە نيوھپوخوانىكدا
 لەگەل (شەست) خاوەنكار و سەرمایەدارى پاكىستانىدا،
 بېرى ھەزار دۆلارى لە ھەريەكەيان وەرگرت بۆ تەواوكردنى
 نەخۆشخانەكە، بەلام ئەو سەردان و مانەوھ كورەي لە پاكىستان
 بە ھەلزانى و سەردانى مال و خانەوادەي خۆشەويستەكەي
 كرد، بەلام بە بىن ئەوھى (حەسنا ت خان) ئاگادارى ئەو سەردانە
 بىت و بەوھش زۆر زۆر تووھبوو، ھەروھەلا لە لاين پوژنامە
 ئىنگلىزييەكانىشەوھ ھەلمەتيكى گەورەي لە سەر دروستكرا
 بەوھى ناچاربكرىت تا ھاوسەرگىرى لەگەل (ديانا) بكات، ھەر

له بهر ئه وهش هه موو هه ولێکیدا بۆ ئه وهی له و پێوه ندییه بچیته
ده ره وه و پاشه کشه بکات.

هه ندیک له هاو پێ نزیکه کانی (دیانا) ده لێن، (دیانا) ده یو یست
ده نگو و قسه و قسه لۆکی پێوه ندییه که ی له گه ل (عیما د فاید) زیاتر
بلاو بیته وه و ده نگ بداته وه، بۆ ئه وهی غیره و ئیره یی (حه سنات
خان) بجوولینیت و بگه پیته وه بۆ لای، چونکه ئه و پێگا و
میکانیزمه له لایه ن زۆرینه ی ژنانه وه په یره و ده کریت، ئیتر ئه و
ژنه (شازاده) بیت یان هه ر ژنیکی ئاسایی و نه خوینده وار، به لام
بارودوخ و شته کان به و ساده و ساناییه نه بوون، له راستیدا
هه ندیک تاییه تمه ندی و سیفات و هه لس و کهوت له (عیما د فاید) دا
هه بوون، جیکه ی په زامه ندی و سه رنج را کیشی و خالی هاو بهش
بوون بۆ (دیانا)، ئه ویش وهک (دیانا) به شیوه یه کی خیرا له
پووی سۆزداریه وه په یوه ست ده بیت به که سی به رانه به وه،
وهک ئه ویش هه زی له سینه ما و ئه ستیره کانی سینه ما بوو،
هه زی له پویشتن و پیا سه ی که ناری ده ریا شینه کان بوو، چێژی
له تیشکی خۆر و ماچ گو پینه وه و وشه ی سۆزداریه ده بین. جیا
له هه موو ئه مانه (عیما د فاید) خاوه نی تاییه تمه ندیه ک بوو، که
له پیاویکی تر دا نه بوو، ئه وهش ئه وه بوو هیچ کاریکی نه بوو تا
پێوه ی سه رقال بیت، چونکه باوکی سه رمایه دار و خاوه نکاریکی
گه وره بوو، بۆیه پێویستی به کار نه بوو، به لکوو هه موو کاته کانی
ته رخان کردبوو بۆ (دیانا) و هه میشه له گه لیدا بوو، ته نانته
ناماده بوو هه موو کاته کانی و هه موو سه روه ته که شی له پیتاوی
(دیانا) دا بیه خشینت و بیکاته قووربانیه ی.

به پیتی هه ندیک زانیاریی ناو کتێبه که ی هه ر دوو
پۆژنامه نووسی ئینگلیزی (تیم کلێتون و فیل کریچ) به ناو نیشانی

(دياناي شازاده)، يەكەم پشوو سۆزدارييانەى نۆوان (ديانا و عيماد) لە سەرەتاكانى مانگى يۆليۆى (1997)دا بوو، كاتىك (ديانا) و ھەر دوو كۆپەكەى (ويليام و ھارى) بانگەشت كرد بۆ فېلايەكى گەورە لە سەر كەنارى (لازۆردى) لە شارىكى بە ناوبانگى ھەك (سان تروپيز)، لەو كاتەدا (ديانا) بۆ يەكەم جار، ژيانىكى سۆزدارى تەواوى لەگەل (خۆشەويستەكەى و منداڵەكانى) بە سەر برد، (عيماد) نەك بېزار نەبوو بە بوونى منداڵەكانى (ديانا)، بەلكوو زۆرىش ئاسودەبوو، كاتى زۆرى لەگەل بە سەر بردن و يارى زۆرىشى لەگەل دەكردن و لەگەل (ھارى) بچووكيشدا پىكەو مەلەيان دەكرد، ئەو ماوھە ژيانىكى زۆر خۆش و نموونەى و پر لە سۆز و خۆشەويستى دەژيان، تا ئەو كاتەى پۆژنامە فەرەنسىيەكان پىيان زانين و بە دزيەوھە چەند فۆتۆيەكيان گرتن و بە چەند ھەزار دۆلارىك فرۆشتيان و بلاويان كردنەوھ.

دواتر (ديانا) گەراپەوھە بۆ لەندەن و لە پۆژى (10)ى يۆليۆدا بە (حەسەنات خان)ى خۆشەويستى پشوو گوت، كە دەيەوێت كۆتايى بەو پتوھەندىيە بەيئەت لەگەلدا، لەو ماوھەشدا لە لايەن (عيماد فايد)ى تازە خۆشەويستىيەوھە، پۆژانە گول و ديارى گرانبەھا دەنێردرا بۆ كۆشكەكەى (ديانا)، ئيتىر لێرەوھە پتوھەندىيە سۆزدارىيە گەرموگۆرەكەيان دەستى پىكرد كە بە پروداوى ھاتوچۆكە كۆتايىبھات، لە كاتى پتوھەندىيەكەياندا (عيماد فايد) تەمەنى (41)سال بوو، زۆرىنەى كاتەكانى تەمەنى بە خەرجكردنى پارەكانى باوكى لە پىناوى ھاوپیئەتى و پتوھەندى لەگەل ژنى جوان و بە ناوبانگ و كرىنى ئۆتۆمبىلى گرانبەھا و بەرھەمەتانی سىنەمايیدا بە سەر دەبرد، بە ھەموو مانا و

پتوهرىك وەك (كەسىكى مىلياردىر) دەڭيا، لە لايەن ھاوپى ئەمىرىكىيەكانىيە ۋە بە كەسىكى باش و دلباش و سەرنج پاكىش ۋەسەف دەكرىت، ھەروەھا لە كاتى قەسە كەردىنىشدا ھەزىيان دەكرد كۆيى لى بگرن.

پىش ئەۋەي (دىيانا) بىناسىت، (عىماد فايد) لە شووقە پارىسىيە گرانبە ھاكەيدا دەڭيا، لەگەل ھاوپى كچە ئەمىرىكىيەكەيدا بە ناۋى (كىلى فېشەر) كە نەمەيشكارى جلوبەرگ بوو، پتوھەندىيەكەشيان تەنھا (8 مانگ) ى خايناند.

پىش ئەۋەش (عىماد) ھاۋسەرگىرى لەگەل نەمەيشكارىكى تىرى جلوبەرگدا كەردىبوو بە ناۋى (سوزان گرىفارد) ۋە ئەۋەش ھەر ھەشت مانگ دىرئەي كىشا و جيا بوۋنەۋە، ديارە ئەم جيا بوۋنەۋە و پتوھەندىيە كورتانە، لە نىۋ دەۋلەمەند و ئەستىرەكاندا شىتىكى ئاسايى و باۋە، چوونكە زوو توشى بىزارى و مەلەل دەبن و ھەزىيان لە گۆرپىن و تازە كەردنەۋەيە.

(دودى) لە ساتەۋەختى ھاۋسەرگىرىكەردندا بوو لەگەل (كىلى فېشەر)، كاتىك لەگەل (دىيانا) دا يەكتىريان ناسى، ئەگەر ئەۋە يەكتىر ناسىنەش نەبۋايە، ئەۋا بە ئامادە بوۋنى خانەۋادەكەي لە لۇس ئەنجىلس، ھاۋسەرگىرى لەگەل ئەۋە ئەمىرىكىيەدا دەكرد، كە ماۋەيەكى زۆر بوو پلانىيان بۇ دانابوو، بەلام لە (26ى يۇليۋى 1997) دا، (شازادە ديانا) لەگەل خۇشەۋىستە نۆتيەكەيدا (عىماد فايد) چۈە پارىس بۇ ئەۋەي كاتىكى خۇش بە سەر بىبات، لەۋ كەشتەيدا (دىيانا و فايد) لە يەككىك لە گرانبە ھاترىن و مۇدىرنترىن ھۆتيلەكانى ئەۋە شارە دابەزىن، كە ھۆتيل (رېتز) بوو لە نىزىك گۆرەپانى (فاندۆم)، خەلكىكى زۆرىش (دىيانا و فايد) يان بىنى كاتىك دەستلەناۋدەست بە ھىمنى. لە سەر كەنارى (پوۋبارى

سین) پیاسه‌یان ده‌کرد، ئەمەش لە کاتیکدا بوو کە پێوەندییەکیان
گەشتبوو قوناغیکی ئاشکراوە، لە دواى ئەوەى بۆ یەکەم جار لە
(سان تروپیز) یەکتریان بینی.

دواى ماوه‌یه‌ک، (دیانا و فاید) بە بێ (هاری و ویلام)، پوویانکردە
شاریکی قەشەنگ و پازاوه‌ی سەر کەناری (لازوردی) بۆ بە
سەر بردنی دوهم پشوویان، بەلام ئەم جارە بە شێوه‌یه‌کی
ئاشکرا و ڕێگەشیان بە پەيامنێران و فۆتوگرافەرەکاندا وێنەیان
بگرن، بە تاییه‌تی کاتیک (دیانا و فاید) لە سەر بەلەمیک لە
باوه‌شی یەکترا بوون و یەکیان ماچ ده‌کرد، ئەوەش بۆ ئەوەبوو
تۆلە لە (حەسنا خان)ی دۆسته‌کۆنه‌کەى بکاته‌وه و سەر لە
نۆی غێرە و ئێره‌یه‌کەى بوروژنیت، چونکە تا ئەو کاتەش
خۆشی ده‌ویست و حەزى ده‌کرد بگەڕێته‌وه بۆلای.

بۆچوونیکى تریش هه‌بوو پنی وابوو مه‌به‌ستى (دیانا) له
گرتن و بلاو بوونه‌وه‌ی ئەو وێنانە، بە تاییه‌تی کە بە (مایۆی)
مه‌له‌وانییه‌وه له‌گەل (عیماد فاید)ی خۆشه‌ویستیدا ده‌رده‌که‌وتن
و زۆرینه‌ی پۆژنامه‌کانی جیهانی بڵاویان کرده‌وه، بێزارکردن
و توپه‌کردنی (شازاده چارلز) بوو، کە چەندین جار هه‌م
خیانه‌تی لێ کردبوو هه‌میش بێڕیزی زۆری به‌رانبەر کردبوو،
بەلام له‌و کاتەدا (چارلز) که‌وتبوو داوی خۆشه‌ویستی (کامیلا)
وه و بڵاوکردنه‌وه‌ی ئەو وێنانەش هه‌چ شتیکی لای (چارلز)
نه‌گۆڕی و هه‌چ هه‌ستیکی لا دروست نه‌کرد.

بۆیه ده‌کریت لێره‌دا بڵێن ئەگەر (عیماد فاید) له (دیانا)
نزیك نه‌بوايه‌ته‌وه، بێ گومان توشی ئەو هه‌موو ده‌رده‌سهری
و کێشه‌ زۆرانه نه‌ده‌بوو، ئەو کاته نه‌یده‌زانی نزیکبوونه‌وه و
پێوه‌ندی له‌گەل کەسیکی به‌ ناویانگی وه‌ک (دیانا)، به‌و جۆره

کیشە و سەرئێشەى گەورەى بۆ دروست دەکات، بە پادەیهک
کە ئەنجامەکەى باجیکى زۆرىدا، بەوێ ژيانى لە پیناوى
پێوەندییەکدا دانا، کە ئەوپەڕەکەى مانگیک یان دوومانگ یاخود
کەمیک زیاترى خایاندییت.

لێرەدا، پرسىار و گومانى زۆر لە سەر ئەو پروداوى
هاتوچۆیه هەیه کەبۆه هۆى لە ناوچوون و گیانلەدەستدانى
دوو کەس، ئایا ئەو پروداوه پروداویكى ئاسایى هاتوچۆ بوو،
یاخود پیلانگیرى بوو؟ تا ئێستا هیچ کەسێک نازانیت هۆکارى
پاستەقینەى پروداوهکە چى بوو، (محەمەد فايد)ى خاوهنکاریى
میسرى و باوکى (عیماد)، باوهڕى بە تەندروستى و پاستى
هیچ چیرۆکیكى پەسمى نەکرد سەبارەت بە هۆکار و چۆنیەتى
مردنى (کۆرەکەى و ديانا)، ئەگەرچى بە شیوەیهکى پەسمى،
لە دواى دوو سال لە پووبەپووبوونەوه، جەنگیکى یاسایى
لە بەردەم دادگای فەڕەنسادا دۆراند، بەلام سوورە لە سەر
ئەوێ ئەو کارە پیلان و بەرنامە بۆ داپێژراووبو لە لایەن
دەزگای هەوالگری بەریتانیاوه، ئەمەش بەو مانایەیه کە
هەندیک لە کارمەندەکانى هۆتێلە گرانبەهاکەى (پیتز) بەجۆریک
لە جۆرەکان پێوەندییان بەو دەزگایەوه هەیه، هەندیک لە
شارەزایانى تریش دەلێن (شازادە ديانا و هاوڕێ مىسرییهکەى)،
بە بەردەوامی و بەخیرایى پلانیەکانیان دەگۆڕى، بەجۆریک
ئاستەم بوو دەزگای هەوالگری بەریتانیا لە ماوهیهکى زۆر
کەمدا بتوانیت پیلان بۆ کۆشتنیان داپێژیت و جێبەجێى بکات،
زۆرىنەى کات هاوێلەکانیان ئاگادار دەکردهوه لەوێ کە شو
لە هۆتیل (پیتز) دەمیتنەوه و دەخەون، یان دەیانگوت دەچن
بۆ شوقەکەى (عیماد فايد) لە شەقامى (شانزەلیزى)، هەندیک
کاتیش بژاردەى سێیهمیان پێ دەگوتن کە لە هەر جێیهکى تر
بمانایەتەوه و پشوویمان بدایە، بەلام پرسىارەکە لێرەدا ئەوێه

ئەو ھەموو شوینگۆرپکئ و دەستکارییکردن و گۆرپانکارییکردنە
 لە شوینی مانەوہیاندا لەبەر چی بوە؟ ئایا ھەستیان بە ھیچ
 شتیک کردبوو؟ ئایا دەترسان لەوہی تیرۆر بکریڤ؟ دواى ئەو
 ھەموو سالە لە گیانلەدەستدانیان ھیشتا دەیان پرسىاری تری
 لەم جۆرە بوونیان ھەبە و داواى وەلامدانەوہیان دەکریٹ.

بەم جۆرە (دیانا) بوە نیچیری ئەو شۆکەى لە ھاوسەرکەبەوہ
 توشى بوو کە خوڤى دەویست، پووبەپووی بوومەلەرزە
 و بەرکەوتنیکی قورس بۆو، کەواى لئ کرد پینگەبەکی ھەلە
 ھەلبژیریٹ و بە خیانت وەلامى خیانتى ھاوسەرکەبە
 بداتەوہ، لە ژیر چەتر و سنبەرى ھەستوسۆزیدا کە پنیویستی
 بە سۆزیکى گەرم ھەبوو کە لەگەل (چارلز)دا لەدەستى دابوو،
 کاتیک سەرقال بوو بە پتوہندییەکەبەوہ لەگەل (کامیلا) دا.

سەرەپای ئەوہى لە ئیستا و پابردوودا گوتراوہ و ئەوہى
 لە داھاتوودا لە سەرى دەگوتریٹ و دەنوسریٹ، بەلام یەک
 پاستى حاشاھەلنەگر ھەبە، ئەویش ئەوہیە سەرەپای ئەو ھەموو
 جوانى و سەرنج پاکیشى و دەولەمەندى و مرقوف بوونەى
 ھەبە، بەلام لە ژیانیدا ئەوہى دەستەکەوت کە شایستەى
 بوو، لە ژیانیدا باجى ئەو چەند ساتە (خۆشەویستى و عیشق)
 ھەبە، کە پنی وابوو لە بئ ئاگایى پۆزگاردا دزى بوونى،
 بەو نیگا گەرمانەى دەسووتان و خالى نەبوون لە پاکیتی و
 بئ تاوانى، (دیانا) بۆ یارمەتیدان و سوود گەیاندن بە خەلک
 وەک بروسکە وابوو، بەلام بئ بەش بوونى لە خۆشەویستى
 ناچاریکرد بە ھەموو ھیز و تواناو قورسایىوہ خوڤى فری
 بداتە ھەر پتوہندییەکەوہ کە پنییدا تئ دەپەرى، لە ھەر دیدار و
 ژوانیکیدا ھەنگاوى خیراترى دەنا بۆ گەیشتن بەو کەسەى لە
 پناوى تۆزیک خۆشەویستیدا، سیکسى لەگەل دەکردن، ئەمەش

له پارانه وه دهچوو، بۆ ئه وهی بی پارێزیت و ههستوسۆزی پێ بدات و له ژێر سیتهری پیاوه تییه کهیدا بشاریته وه.

(ئه ندرۆ مۆرتون) له کتێبه کهیدا به ناو نیشانی (دیانا به دواى خۆشه و یستیدا گهرا) چه ن دین نهیته نوێ له سه ره ئه و پیاوانه ئاشکرا دهکات، که (دیانا) خۆشی و یستوون و پێوه ندى هه به وه له گه لیاندا، جه ختیش دهکاته وه که (دیانا) به دواى خۆشه و یستییه کی راسته قینه و ئه به دی و هه میشه ییدا گهرا وه.

(ئه ندرۆ مۆرتون) کتیبی به که میشی به ناوی (دیانا، چیرۆکه راسته قینه کهی) تایبه ت بوو به ژیا نی تایبه تی (شازاده دیا نا)، ئه و کتیبه له سال ی (1992) دا چاپ و بلا و کرایه وه و یه کێک بوو له کتیبه پڕ فرۆشه کان له سه ره ئاستی جیهان.

(شازاده دیا نا) له گه ل (کاپتن جیمس هیویت) ی راهینه ری ئه سپ سواری دا، که نامه سۆزداریه کان ی (دیانا) ی له به رانه ر بپێک پاره دا فرۆشت به رۆژنامه کان ی به ریتانیا، جۆریک له پێوه ندى تایبه تی هه بوو له نیواناندا.

(ئۆلیفه ره هور) ی ته مه ن (48 سال) و شاره زای هونه ر، یه که مینی ئه و پیاوانه یه که (ئه ندرۆ مۆرتون) له کتیبه کهیدا ناوی هیناوون، به پێی کتیبه که ی (مۆرتون) پێوه ندییه که ی نیوان (دیانا وه هور) ده گه رپته وه بۆ سال ی (1993)، وانا نزیکه ی دوو سال دوا ی کۆتاییه اتنی پێوه ندییه ئاشکرا و به ناوبانگه که ی له گه ل (جیمس هیویت) ی راهینه ری ئه سپ سواری دا.

(شازاده دیا نا) به دلێکی شکاو و ناوبانگییه کی زپێندرا و ده روونیکی ماندو وه وه له و پێوه ندییه ها ته ده ره وه، وه ک ئه ستیره ناس و گه ردووناسه که شی باسی کرد وه، ئه و پێوه ندییه، ئه زموونیکی زۆر ئازارای بوو به لای (دیانا) وه.

(هور) دەرچووی کۆلیژی ئایتونی بەریتانیای ناودار بوو، کەسایەتییەکی دیاری هەبوو لە ناوەندە پۆشنییریە ئینگلیزییەکاندا، بە گۆڤ هەستیار و چێژ بەخشەکی ناسرابوو، حەزی لە ژاننکی خۆش گوزەران و ئاسودە دەکرد و هیچ ئارەزووییەکی نەبوو بۆ ئەو جۆرە کاروپیشانە، پتووستی بە هەول و ماندوبوون و تیکۆشانی زۆر هەبوو، یەکیک بوو لەو کەسانە ئاگای لە وردەکاری پتوهندییەکی (شازادە چارلز) و (کامیلا کامبەرز) بوو، هەر لەوێشەو ئەم پتوهندییە سۆزدارییە لەگەڵ (شازادە دینا) دروستکرد.

کاتیک پتوهندییەکیان دەستی پێ کرد، کە (شازادە دینا)، بۆ وەرگرتنی ئامۆژگاری و دەربرینی هاوخمی و وەرگرتنی زانیاری لە سەر پتوهندییەکی (چارلز و کامیلا) هانای بۆ دەبرد، ئەگەرچی (هور) هاوسەریشی هەبوو، بەلام سەرکەوتووبوو لە پراکتیشانی هەستوسۆزی (دینا) و خۆی وەک بەرپرس لە هەستوسۆز و ئیرادە (دینا) پیشان دەدا.

بۆ ماوەی زیاتر لە سالتیک، (دینا و هور) لە مالی هاوپی هاوبەشەکانیاندا یەکتیریان دەبینی، یاخود لەو ژوورە (دینا) پاهیتانە وەرزشییەکانی تێدا دەکرد، چاوی بە (هور) دەکەوت، لەو بارەیهو (کارولان براون)ی پاهیتەری وەرزشی (دینا) باسی لەوەکردو، کە (هور) زۆرترین کات چۆتە ژووری پاهیتانە وەرزشییەکانی (دینا) و چەند جارێکیش لە دۆخی سۆزداری و پۆمانسیدا بینوونی، (براون) گوتوشیەتی زۆرینە جارەکان (شازادە دینا) وریایانەتر مامەلە دەکرد و وەلامی هەستوسۆزەکانی (هور)ی دەدایەو.

(شازادە دینا) بە دروستی و ئەمانەت و راستگوییەو باسی لە دروستی پتوهندییەکی لەگەڵ (هور)دا بۆ (لیدی بوکەر)ی

هاورپی درکاندوه، جاری دواتریش (دیانا) باسی له‌وه‌کردوه به شتویه‌کی زور جدی مامه‌له له‌گه‌ل پتوه‌ندییه‌کی خوی و (هور) ده‌کات، هه‌روه‌ک له به‌رده‌م (لیدی بووکه‌ر) دا هیواشی خواستوه که له‌گه‌ل (هور) دا هاوسه‌رگیری بکه‌ن و پوو بکه‌نه (نی‌تالیا) و له‌وئ بژین، هه‌زیشی کردوه له‌گه‌ل (هور) دا خوشک و براهه‌کی تر بۆ (هاری و ولیام) دروست بکه‌ن.

(هور) له ئۆکتۆبه‌ری سالی (1993) دا له هاوسه‌ره‌که‌ی جیابۆوه و له مالی یه‌کینک له هاورپیکانیدا ده‌ژیا، به‌لام به شتویه‌کی زور خیرا یاساوپیساکانی یارییه‌که گۆپانکاری به سه‌رده‌هات، کاتیک (هور) له ژنه‌که‌ی جیابۆوه و ئازاد بوو، (دیانا) هه‌ستی به دله‌راوکی و کاریگه‌رییه‌کانی دورکه‌وتنه‌وه ده‌کرد، ئه‌و ژیا‌نی سۆزداریی له سه‌ر بنه‌مای پیشبینیکردن بۆ داهاتوو دا ده‌رشت، که زۆرینه‌ی جاره‌کان به نا‌ئومیدی و دلشکان کوتایی ده‌هات، ئه‌و به خه‌مکی قووله‌وه به دوا‌ی خوشه‌ویستی دا ده‌گه‌را و به هه‌موو برینه‌کانیه‌وه تامه‌زرۆی به ده‌سته‌یتانی بوو، به‌لام دلنیا‌بوو له‌وه‌ی هیچ کات ئه‌و خوشه‌ویستیه‌ی نادۆزیته‌وه و ئه‌گه‌ر بیشیدۆزیته‌وه ئه‌وا ناته‌واو ده‌بیت و پتوه‌ندییه‌کی خوشه‌ویستی کامل نابیت.

له گفتوگۆیه‌کیشیدا له‌گه‌ل (جیمیس کولساریست) ی پزیشکی نه‌شته‌رگه‌ر و هاورپی دیزینیدا، (شازاده دیانا) ددانی نابوو به‌وه‌ی هه‌ست به ترس و دله‌راوکییه‌کی زور ده‌کات کاتیک هه‌ست ده‌کات ئه‌و پیاوه‌ی له‌گه‌لیدا ده‌چیته ده‌ره‌وه، زور په‌یوه‌سته پتیه‌وه و خوشی ده‌و‌یت، باسی له‌وه‌شکردوه کاتیک له که‌سانی تره‌وه ده‌بیستیت که فلان پیاو یان فیسار پیاو شیتاته خوشی ده‌و‌یت، یه‌کسه‌ر هه‌ست ده‌کات که ده‌بیت لێی رابکات و

لئی دوور بکھوئیتھو، ئوہش بہ تہواوی لہگہل (ہور) دا پووی
 دا، کاتیکیش (ہور) ہستی بہ نائومیڈی کرد لہ سالی (1994) دا
 گہراپہوہ لای ہاوسہرہکے پٹشووی، لہو کاتہدا (دیانا) ہستی
 بہ ہیچ گہرموگوپیہک نہکردوہ بہرانبہر (ہور) و پئی وابوہ
 کاتہکہ گونجاو نہبوہ بۆ ئو پتوہندیہ، بہلام دلتنگ و غہمناک
 بو۔

ئوہی لہو کاتہدا زیاتر لہ ہر شتیکی تر ئازاری (دیانا)ی
 دہدا، ئوہبوو کہ دہیزانی پتوہندیہ نایاسایی و ناشہرعیہکے
 (شازادہ چارلز)ی ہاوسہری لہگہل (کامیلا کامبہر) دا زور
 گہرموگوپ و بہ تین بوو، ہموو ئوانہی چوار دہوریشی
 دہیانزانی و ئاگایان لہو دۆخہ ہبوو، کاتیکیش (مۆرتون) لہ
 کتیبہکیدا باسی ئہم بابہتہی کردوہ، (دیانا) چہند نامہیہکی
 داوہتی کہ (کامیلا) بۆ (چارلز)ی نووسیوہ و ناردوہ۔

ہر چہندہ (دیانا) بہردہوام پووبہپووی ہاوسہرہکے
 دہبۆوہ لہ سہر پتوہندیہ سۆزداریہکے لہگہل (کامیلا) و
 چہند جاریکیش لای (شاژنی بہریتانیا) سکالای کرد، بہلام ہیچ
 سوودیکی نہبوو، بۆیہ (دیانا) بہردہوام بوو لہ سہر ہولڈان
 بۆ دہستکوتن و دۆزینہوہی بہلگہیہکی حاشاہلنہگر، کہ
 بیسہلمینتیت (شازادہ چارلز)ی ہاوسہری لہگہل (کامیلا) دا
 خیانہتی ہاوسہری لئ دہکات، ہر چہندہ (دیانا) لہ ناخوہ
 ئومیڈی دہخواست ہیچ کاتیک بہلگہیہکی لہو جۆرہی
 دہستہکویت و نہیدۆزیتھو، بہلام چہند نامہیہکی سۆزداری
 و گہرموگوپی پپ لہ خۆشہویستی (کامیلا)ی کہوتہ دہست،
 کہ بۆ (شازادہ چارلز)ی ناردبوو، جگہ لہ چہند کارتیکی
 بۆنہکانیش، (دیانا) بۆخوی دوپاتی کردوہ (کامیلا) لہو

ناماندها دهسته‌واژه‌ی (خۆشه‌ویسته دهگمەن و بە نرخەکەم) ی بە کار هیناوه و نووسیویشیتی که (یه‌که‌م ژنه به‌و جۆره می‌رده‌که‌ی خۆش بوویت).

(مۆرتون) ی نووسەری کتێبه‌که، زۆر به تایبەتی پشکنین و شیکردنەوه‌ی بۆ هەموو نامەکانی (کامیلا) کردو، بۆی دەرکەوت که (کامیلا) هیچ بۆنه و یادیکی فەرامۆش نەکردو و تیندا نامەیه‌کی بۆ (شازاده چارلز) ناردو، (کامیلا) هەموو بۆنه‌کانی دەقۆستەوه بۆ ئەوه‌ی نامەیه‌کی بۆ بنووسیت و تییینییه‌کی له لا به جی بهیئت، جارێکیان له نامەیه‌کی زۆر کورتدا که له (WC) نووسیوی، (کامیلا) ئەو شەوه رۆمانسییه‌ی بیر (چارلز) خستبۆه که له مالی هاوڕێیه‌کیاندا له گوندیکدا به سەریان بردبو، نووسیووشی به تەنها ئەو خاوهنی کلیلی پۆح و دلێیه‌تی، هەروەک باسی له‌وه‌شکردبو که چیتر توانای ئەوه‌ی نەماوه نواندن بکات، وەک ئاماژه‌یه‌ک بۆ ئەوه‌ی دەیەویت له می‌رده‌که‌ی جیا بپیته‌وه.

له نامەیه‌کی دورودریژیشدا بۆ (چارلز)، (کامیلا) نووسیوی زیاتر له هەر که‌سیکی تر خۆشی ده‌ویت، ئەو کاتانه‌شی بۆ دیاری کردبو، که دهبه‌ه‌اوسەر و له‌گەل منداڵه‌کانیاندا ده‌چنه دەرەوه، (کامیلا) ئامۆزگاری (چارلز)یشی کردو به‌وه‌ی ده‌ستبەرداری هەستوسۆز و هەستکردن به‌ گونا بهیئت و کوتایی بهیئت به‌ راگرتنی هەستوسۆزی ئەو بوونه‌ره‌ بێ نرخه (مه‌به‌ستی له‌ دیانا بوه)، له‌ کوتایی نامە‌که‌شیدا نووسیویتی خۆشه‌ویسته‌ دیرین و دلسۆزه‌که‌ت.

له‌ سه‌ره‌تای هاوینی ساڵی (1995)دا، (دیانا) سه‌رنج و گرینگییه‌کی زۆریدا به‌و پزیشکی دله‌ی که پاکستانی بوو

(حەسناوات خان)، لە ميانەى سەردانىكىدا بۆ لای ھاوسەرى يەكێك لە ھاوڕێكانى كە لەو نەخۆشانەى لە لایەن ئەو پزىشكە پاكىستانىيەو نەشتەرگەرى دلى بۆ كرابوو، چاويان بە يەكتر كەوت.

بە پێنى قسەى يەكێك لە ھاوڕێكانى، ھەر لە يەكەم نىگاوه (ديانا) كەوتۆتە داوى عىشق و خۆشەويستى ئەو پزىشكە پاكىستانىيەو و توشى دڵەراوێ و نا ئارامىيەكى زۆر بۆتەو و كۆنترۆلى بە سەر پرەفتار و دەروونى خۆيدا نەماوه.

ئەو كەسانەى كە (حەسناوات خان)يان دەناسى، پێيان وابوو كە سىكى شياو نىيە بۆ پتوھەندىيەكى سۆزدارى و خۆشەويستى لە گەل (شازادە ديانا)، لەبەر ئەوێ كە سىكى قەلەو و ئالودەى كىشانى جگەرەى و جگە لەو مووچەى وەرى دەگرێت خاوەنى ھىچى تر نىيە، بەلام (ديانا) ھىچ يەك لەو شتانەى بە لاوھ گرینگ نەبوو، بەلكوو تەنھا حەزى بە كەسايەتییە شەرمەكەى و پارێزگارىيەكەى و سروشتى كارەكەى نەبوو وەك پزىشك، لە راستیدا (حەسناوات خان) پزىشكى نەشتەرگەرى شارەزا و بە توانا و بە ئەزموون بوو، بايەخى زۆرى دەدا بە نەخۆشەكانى، ھەر ئەمەش لە سەرەتادا سەرنجى (شازادە ديانا)ى پاكىشا، چەند جارێك ھەست بەو كراوھ لە كاتىدا (ديانا و حەسناوات) كە پتەوھە دەچوونە دەرەوھ قژىكى بارۆكەى بە كار دەھێنا، چەند جارێكىش لە چىشتخانەىكى نزیك مالى خۆيان بىنرابوون كە ماسىيان دەخوارد، ئەمەش جگە لەوێ سەرنجىكى زۆرى چوھ سەر ئەو تەفسىرى قورئانانەى لە كىتبخانە بچووكەكەى مالهەيدا ھەبوو، لەو بەشەى كە ئاونرابوو بەشى مەعریفە.

هەندیک لە کەسە نزیکەکانی تەئکیدیانکردۆتەو (دیانا) بە جدی بیرى لە وەدەکردەو هەوسەرگىرى لەگەل (هەسناوات خان) بکات، ههچ سلیشى نەکردەو لەوێ بە هەر دوو کۆپەکەى (هاری و ویلیام) ی بناسینیت، لە ناخیشیدا ئەو هەزۆئارەزووێ شارەدبۆو، کە دەیویست بێتە (خانمی هەسناوات خان) و مندالیکى ئەسمەر بەیتنە دونیاو و پلانیشى دانابوو ناوی بێت (ئەلجیرا)، بەلام لەم جارەشیدا وەک هەر جارێکی تر، (دیانا) توشی فشار و بێ تاقەتی و نا ئارامییەکی زۆر دەبۆو، چونکە (هەسناوات خان) زۆر سەرقال بوو، زۆر جار نەى دەتوانی وەلامى پێوەندییە تەلەفونیەکانى بداتەو لەبەر ئەوێ لە ژووری نەشتەرگەری بوو، (دیانا)ش بەمە زۆر نیکەران دەبوو، بە هۆی گریانی زۆریشییەو توشی سستی و لەرزین دەبوو.

لە تۆفەمبەری سالی (1998)دا، پۆژنامەکان کەوتنە نووسین و بلاوکردنەوێ هەوال لە سەر پێوەندییەکەى نێوان (شازادە و پزیشکە پاکستانییەکە)، (شازادە دیانا) هەولێ زۆریدا ئەو پێوەندییە بشاریتەو و وای پیشان دەدا، کە بوونی پێوەندییەکی پۆمانسی لە نێوانیاندا مایەى پێکەنینە، ئەمەش (هەسناوات خان)ی زۆر توپە و نیکەران کرد.

لە هەمان سالدا بە شیوەیەکی پەسمى هەوالی جیا بوونەوێ (شازادە چارلز و شازادە دیانا) پراگەیندرا، بەمەش پێگەکە لە بەردەمیاندا بە تەواوی کرایەو و چۆل بوو، بۆ ئەوێ پێوەندییەکیان ئاشکراکەن، بەلام وایان نەکرد، چونکە خۆشیان جیا بوونەو و پێوەندییەکیان کۆتایی هات.

دواىن پیاو، کە (شازادە دیانا) خۆشى ویست و پێوەندی

هه‌بوو له‌گه‌لی دا (عیماډ فایډ) ی ناسراو به (دودی)‌بوو، که کورپی (محهمه‌د فایډ) ملیارډیری میسری و خاوه‌نی مارکیتی به ناوبانگی (هاروډز)ی له‌نده‌نی بوو.

(بینی سه‌ورنتقون)ی ئه‌ستیزه‌ناس و گه‌ردوونناسی تایبه‌تی (شازاده‌ دینا) له‌ باره‌ی پتوه‌ندییه‌که‌یانه‌وه و دوا‌ی بینینی وینه‌یه‌کیان کوتی ئاشکرایه که ئه‌وه‌ی له‌ نیوانیاندا‌یه به‌ تنه‌ها خۆشه‌ویستی نییه، به‌لکوو جوړیکه له‌ خه‌م، گو‌تیشی هه‌ر میتینه‌یه‌ک ئه‌و وینه‌یه‌یان ببینیت هه‌مان هه‌ست و بیرکرده‌وه‌ی ده‌بیټ.

له‌ راستیدا (عیماډ فایډ) یاخود (دودی)، به‌ که‌سیکی به‌پرز و خاوه‌ن په‌وشتی به‌رز و به‌خشنده وه‌سفته‌کراو ناسرا‌بوو، (دودی) هه‌روه‌ک باوکی له‌ چوارچتوه‌یه‌کی دیاریکراو و ته‌راو به‌ پیکار و پتوشوینی ئه‌منی توند دا ده‌ژیا، به‌ هاوپتیه‌تی پاسه‌وانیکی زور سه‌ردانی ئه‌ملارو لای ده‌کرد، هه‌ندیک له‌ هونه‌رمه‌ندانی وه‌ک (بروک شیلدن) و (میمی په‌وجه‌رز) ده‌یانگوت که‌سیکی زور هه‌ستیار و به‌ سوژه و هه‌میشه په‌چاوی هه‌ستوسوژی که‌سانی تر ده‌کات.

وه‌ک ده‌شزانین و له‌ سه‌ره‌تاشدا چه‌ند جاریک باس‌مان کرد (عیماډ فایډ) وه‌ک به‌ره‌مه‌ینه‌ری فیلمی هۆلیوډ له‌ ئه‌مریکا کاری ده‌کرد، فیلمی (ئوتومبیلی ئاگر) که (فایډ) سه‌ره‌رشتی به‌ره‌مه‌ینانی کرد‌بوو له‌ فیتس‌تیفالی ئوسکاری سالی (1986)دا خه‌لاتی تایبه‌تی به‌ ده‌ست هیټا.

دوا‌ی گیانله‌ده‌ستدانی (دینا)، (فرانک جیلی) قه‌شه‌ی ئه‌بره‌شیه‌کان که (دینا)ش سه‌ر به‌و په‌یره‌وه بوو، باسی له‌وه‌کرده (دینا) دانیناوه به‌وه‌ی (دودی) خۆش ویستوه،

ههروهك پرسپاری ئه وهشی کردوه ئایا ده توانیت له کلێسایه کی مه سیحی ئینگلیزیدا هاوسه رگیری له گهل پیاویکی موسولمان دا بکات، پێوهشی دیاربوو، چهنده خوشی دهوێت و چهندهش ئاسوودهیه له گهلیدا، ئه و قه شهیه جهختیشیکرده وه ئه گهر ئیستا له ژياندا بوونایه بێ گومان هاوسه رگیریان له گهل یه کتردا کردبوو.

(پۆزا مۆنکتۆن) که یه کێک بوو له هاوڕێ نزیکهکانی (شازاده ديانا) و دوو ههفته پيش رووداوی گیانله دهستدانه که، به گهشتیکی کورت چووبوونه یۆنان، باس له وه دهکات که (شازاده ديانا) به راستی (عیما د فاید)ی خوش دهوێست، ئه وهشی زیاده هه رشتیکی تر سه رنجی راکیشابوو گرینگی پێدان و سوربوونی بوو له سه ر دلخۆشکردن و ئاسووده کردنی (ديانا).

ئه وهی گرینگه ئه وهیه، دواي زنجیره یه ک له ئابرووچوون و خیانته، له کۆتاییدا په رده له سه ر هاوسه رگیری یه کێک له دیارترین و به ناوبانگترین و بێ ئابرووترین چیرۆکهکانی خوشه و یستی جیهان لایهرا، که له نێوان (شازاده چارلز)ی شازادهی چیشینی به ریتانیا و (کامیلا بارکه ر)ی خوشه و یسته نه لماسییه کهیدا هه بوو، ئه و چیرۆکی خوشه و یستییه ئیستا ته مه نی نزیکهی (سێ دهیه)یه و ئه گهر هه ر له سه ره تاوه به هاوسه رگیری کۆتایی به اتایه، ئیستا گه نجیکی به هیز و به توانا له به رده مماندا ده وهستا و ئاماده بوو بۆ هاوسه رگیریکردن، به لام له کۆتاییدا ئیتر ئه وه چاره نووسه و ده بیته قه بوول بکریته.

(4)

نەدۆلف ھیتلەر و ئیفا براون
بەرپز گورگ و مانگایەکی گیل

له سالی (1929)دا (ئیفا براون) کچیکی زۆر جوان بوو،
 ته‌مه‌نی له (17) سال تی نه‌په‌ریبوو، که‌سیکی دل‌باش و ساویلکه
 بوو، به‌لام خواست و ئومیدی زۆری هه‌بوو، له‌خیزانیکی کاسۆلیکی
 باقاری خانه‌دان گه‌وره‌بوو، کچیکی زۆر هۆشیار و به‌ئاگا بوو،
 خوینگه‌رمی و سه‌رنج پراکتیشیه‌که‌ی پیاوی بۆلای خۆی راده‌کیشا،
 (ئیفا) سه‌ره‌تا له‌ دووکانیکی وینه‌گرتن له‌ ناوچه‌ی بوهیمی له
 میونشن کاری ده‌کرد، تا ئه‌و کاته‌ی له‌ یه‌کیک له‌ پۆزه‌کانی مانگی
 تشرینی یه‌که‌می سالی (1929)دا (ئه‌دۆلف هیتلر) چوه‌ ژیا‌نییه‌وه،
 دواتر (ئیفا) ئه‌وه‌ی به‌ سه‌ریدا هات و له‌ ژیا‌نیدا پرووی دا به‌م جۆره
 بۆ (ئیلزا)ی خوشکی باس کردوه «به‌ سه‌ر په‌یژه‌که‌دا سه‌رکه‌وتم
 بۆ ئه‌وه‌ی ده‌ستم بگاته‌ ئه‌و دۆستیانه‌ی له‌ به‌شی سه‌ره‌وه‌ی
 کۆگا که‌ هه‌لچنرابوون و فری درابوون، له‌و کاته‌دا خاوه‌ن کاره‌که‌م
 هاته‌ نیو دووکانه‌که‌، پیاویکیشی له‌گه‌لدا‌بوو که‌ سمیلی زۆر
 سه‌رنجی پراکتیشام و مایه‌ی پتکه‌نین بوو، پالتویه‌کی ئینگلیزی له‌به‌ر
 دا‌بوو که‌ په‌نگه‌که‌ی دیارنه‌ما‌بوو، کلاویکی خوریشی به‌ ده‌سته‌وه
 گرتبوو، ده‌مویست به‌ دزییه‌وه به‌ره‌و‌پوویان ب‌پۆم و سه‌یریان
 بکه‌م، به‌لام هه‌ستم کرد ئه‌و پیاوه‌ی، که‌ که‌سایه‌تییه‌کی نامۆ و
 سمیلیکی پتکه‌نینا‌وی هه‌بوو سه‌یری قاچی ده‌کردم که‌ هیتلر له
 سه‌ر په‌یژه‌که‌بوو»، به‌م جۆره و به‌و دیداره‌ خیرایه‌، (ئیفاو هیتلر)
 چاره‌نووسییان ده‌ستی پیکرد و پتکه‌وه‌ لکان.

خویندکاره‌که‌ی پیشووی خویندنگه‌، پاریتزراو له‌ پرووی
 هه‌لسوکه‌وت، چیژبینین و چیژوه‌رگرتن له‌و بابه‌تانه‌ی پ‌یشتر
 گرینگی پ‌ی‌ ده‌دان، به‌ بینینی ئه‌و میوانه‌ نامۆیه‌ توشی شله‌ژانیکی
 زۆر بوو، چونکه‌ له‌و کاته‌دا به‌ ده‌ستی خۆی ته‌نوره‌که‌ی کورت
 کردبۆوه، ته‌نانه‌ت دل‌نیا‌ش نه‌بوو له‌وه‌ی ئایا جلی ژیره‌وه‌ی له‌

بهرکردوه يان نا، ئه و كه سه نامۆيه به و په پړۍ وردببیه وه چاودبړۍ
 ئه و كچه جوانه ی سهر په ژبه كه ی ده كړد، له و كاته دا، (هیتلر)
 خوی به و كچه ناساندو گوتی (به پړۍ گورگ)م، به هاوکاری
 (هینرش هوفمان)ی خاوه ن كاره كه ی (ثیفا)، كه هاو پړۍ و
 وینه گری تایبته ی (هیتلر) بوو، ئه و پیاوه نامۆیه ی كه دواتر
 ثیفا نه فره تی لی ده كړد، كاریگه ربیه كي گه وړه و خیزای له سهر
 به جی هیتشت، هر له و دیداره دا (ثیفا) بریاریدا هاوسه رگری
 له گهل بكات، به لام (هیتلر) سوربوو له سهر ئه وه ی به په به نی
 بمینتیه وه و هیچ مندالینكي نه بیت، ئیتر له و كاته وه (ثیفا و هیتلر)
 به هیچ شیوه یك ده ستبه ردارۍ یه كتری نه بوون.

(ثیفا)، یه كه م خۆشه ویستی (هیتلر) نه بوو، ئه م حاله ته تا ئیستا
 گومانی له سهره و یه كلانه بوته وه، ئه م گومانه ش ده گه پیته وه
 بز پتوه ندییه كانی (هیتلر) به (جیلی پاوبال)ی كچی پوره كه ی
 خۆیه وه، به تایبته ی كاتیک پووری ده چوه دهره وه (هیتلر و
 جیلی) پتکه وه ده خه وتن، ئه و پتوه ندییه ته نها پتوه ندییه كي زینای
 كه سه نزیكه كان نه بوو، به لكوو كاتیک (جیلی) هه ولیدا له ده ست
 (هیتلر) هه لبیت و پتوه ندییه كي پومانسیی تر له گهل كه سانی
 تر دا دروست بكات، (هیتلر) هه ولینكي زوړیدا بیترسینیت و
 توشی ترسی بكات له به رانه ر، چیروكینكي پریاخی بوون بوو
 هاوشیوه ی فیلمی (جوان و دپنده - حسناء الوحش).

سالی (1931)، كاتیک (جیلی) هه ستیكرد كه (هیتلر)
 هاوسه رگری له گهل ناكات و پیکه شی پنی نادات له گهل هیچ
 كه سینكي تر هاوسه رگری بكات، فیشه كینكي نا به سهر دلی
 خۆیه وه و خوی كوشت، خه می (هیتلر) بو چاره نووس و
 هوکاری گیانه له ده ستدانه كه ی (جیلی) زوړ گه وړه بوو، ئه گه ر

ژووره کە ی بکرایه ته مه زاریکی داخراو، ئەوا (هیتلەر) تا کوتایی ژیا نی سەردانی دەکرد.

بەم جۆره دەر فەت بۆ (ئیفا براون) پەخسا تا سوود لە گرفت و کێشه پۆمانسییه کە ی ئەو سەرکێردیه وەر بگرت، هەر بۆیه چەند هەفته یه ک دوا ی یه کەم بینیان، بوون بە دوو خۆشه و یست، تا ئەو کاته (ئیفا) توانی بە سەر هەموو پکابه رهکانیدا سەرکەوتوو بیت، بەلام (یونیتی نینگۆرد) ی شایسته بە لە خۆبایی بوونه کە ی هیتلەر، شتی نوێی هینایه ئارا، (هیتلەر)، سوودی لە (یونیتی) وەرگرت بۆ ئەوه ی کاریگەری لە سەر میوانه کانی دروست بکات، پێش ئەوه ی بپاری کوتایی لە سەر جهنگ بدات، (یونیتی)، کە سێکی قورس نەبوو، هەروەها ئینگلیزییه کە شی باش نەبوو، جگە لە وهش توانا و شایسته ی ئەوه ی نەبوو بێته پکابه ریکی سەرکە ی و جدی بۆ (ئیفا).

هەروەها بە شیوه یه ک ی خیرا (ماگدا گو یه لز) پۆلی خۆشه و یستی (هیتلەر) ی دەبینی، بە تاییه ت ئەو کاتانه ی پتو یستی بە چێژ وەرگرتن هەبوو، (ئیفا براون) یش دور خرابۆوه بۆ به شی خواره وه کە تاییه ت بوو بە بۆنه پەسمیه کان، سەرەرای خەم و نیگه رانییه کانی، بەلام رینگە ی پێ نەدەدرا به شداری هیچ بۆنه یه ک ی پەسمی بکات و ئاماده بیت لە پتوره سمی پینشو ازیکردن لە میوانه کان، وهک (دوق و ویندسۆره کان)، بەلام لە (بیرگه وف) کە خانوه دیهاتییه کە ی (هیتلەر) ی لیتیو، شوێنکی جیا کراوه ی نازیانه بوو بۆ تیکشکاندن ئیراده و وه ی (ئیفا)، لە پشتیشیه وه نووسرابوو، (ئیفا، مانگایه کی گیل).

سەرەرای ئەو هەموو دهنگ و پروپاگه ندانه ی بۆی دهکرا و کوتاییان نەدهات، بەلام هیچ به لگه یه ک نەبوو لە سەر ئەوه ی

(هیتلر)، نه سازنکی سیکیسی بوویت، که سیکسی شهرمن بوو، به گشتی تاته مهنی گه یشته (30) سال قوناغی په بهنی تی نه په پاند، سهره پای نهو پیوه نندییه کی که له گهل پورزا که یدا هه بیوو، به لام له پووی جه سته ییه وه هیچ زیانکی نه بوو، به لام پیوه نندییه کی دوو لایه نه بوو، له سهر بڼه مای په زامه ندی و ناره زووی ههر دوو لا.

نه وه کی گرینگه که لیره دا باسی بکړیت، هه موو نهو میتانه کی پیوه ندی پومانسییان له گهل (هیتلر) هه بوو یان پوولی گرینگیان هه بوو له ژیانیدا، له کوتاییدا (خویان کوشتوه)، له هه ولی شکستخواردووی خو کوشتنی په کهم هاوړپیدا (میمی پایتهر) دهست پی دهکات، دواتر بو (جیلی) و پاشان بو (یونیتی) که دواي پراگه یان دنی جهنګی به ریتانیا له دژی نه لمانیا فیشه کیکی نا به خو یه وه و خوی کوشت، له کوتاییدا (ئیفا) هه سستی به دلنایي و بروا به خو بوون دهکرد، کاتیک که پاسه وان و پیاوه کانی (هیتلر)، (ماگدا گویلز) ی پکا به ریان دهرکرد، ماوه یه کی کهم پینش نه وه کی (هیتلر و ئیفا) پیکه وه خویان بکوژن.

نه وه کی تا ئیستا زور باس نه کراوه نه وه یه که (ئیفا) دوو جار هه ولی داوه خوی بکوژیت، جاری یه کهم له تشرینی دوهمی سالی (1932) دا (ئیفا) فیشه کیکی نا به قورگیه وه، به لام به هه له بهر ده ماری ژیر ملی که وت. سالی (1935) و بو جاری دوهم (ئیفا) هه ولیدایه وه له پیکه کی خواردنی حبه کی خه وه وه خوی بکوژیت، بن گومان له ههر دوو جاره که شدا (که مته رخه میه کانی هیتلر) هوکاری سهره کی بوون، چونکه (هیتلر) پنی وابوو دواي چه ند جاریک یه کتر بینین، ئیتر پول و خه ونی هاوسه رگیری و مندا ل برون (ئیفا) کوتایي پی دیت، له سنی بو چوار مانګ دا، (هیتلر)

یەك جار (ئىفا) دەيىنى، ھەر كاتىكىش دووربوناھە لە يەكترى، بە ھىچ شىئەيەك (ھىتلەر) نامەى بۆ (ئىفا) نەدەنوسى و بە تەلەفۇنىش قەسەى لەگەل نەدەكرد، چەند ساتىكى زۆر كەم پىش دوھم ھەولەى خۆكوشتنى، (ئىفا) نووسىبوى «خۆزگە چاوم بە چاوەكانى نەدەكەوتن»، لەگەل ئەمەشدا و سەرەپاى ئەو خەمە زۆرەى ھەى بوو، بەلام وەفادارىيە (ئىفا) بۆ (ھىتلەر)، وەفایەكى راستەقىنەى ژيانى بوو، لە كۆتايى دا و دواى ئەوھى ھاوسەرگىرييان كرد، (ئىفا) پىنى وابوو ئىتر لە ژياندا ھىچ كەموكۆپىيەكى نىيە، ئەگەرچى ئەو ھاوسەرگىرييە تەنھا (36) سەعاتى كۆتايى ژيانىيان بەردەوامىيە ھەبوو، كاتىك بە (خانم ھىتلەر) بانگ دەكرا، بەلام (ھىتلەر) ھەر بە (خاتوو براون) بانگى دەكرد.

(ئەنگىلا لامبەرت) لە كىتەبەكەيدا بە ناوئىشانى (ژيانى ونبوى ئىفا براون) ھەولەى زۆرىداوھ بۆ دروستكردنەوھى لایەنە ونبوھەكەى ژيانى (ئىفا براون)، زىاد لە ھەر تىيىنى و سەرنجىكى ترى مۆزوىي.

بەلام، پىئوھەندىيەكەى نىوان (ھىتلەر و ئىفا براون)، لە كىتەبەكەدا بە تايبەتى مايەوھ، تەنانت بە لای خىزان و ھاوپى و خزمەتكارەكانىشپىيەوھ، ھەر وەك (لامبەرت) باسى كردوھ «شتى زۆر لە بارەى دوا پۆژەكانى ژيانى (ئىفا) لە ھەشارگەى بەرلین دەزانم، ھەندىك شتى زۆرىش لە سەر ژيانى پابردوى دەزانم، ئەو قوناغەى كۆتايى ژيانى (ئىفا) وەك نمايشىكى سىنەما بۆ ھەموان ئاشكرا و دياربوو، بۆ دروستكردنى كەسايەتییەكى سى پەھەندىيە (ئىفا)، (لامبەرت) پەناى بردۆتە بەر ھەموو پىگەكانى وروژاندنى پرسىار:

یەكەمیان، (لامبەرت) زنجیرەیه‌كی بنه‌چه‌یی هاوتەریب به‌كه‌سه‌ نزیکه‌ ئه‌لمانیه‌كانی، به‌ تاییه‌تی له‌ پێگه‌ی دایکیه‌وه‌، كه‌ هه‌لگری زنجیرەیه‌كی بنه‌چه‌یه‌ و هاوشیزه‌ی ئه‌وه‌ی (ئیفا)یه‌، ئه‌م لایه‌نه‌ كه‌متر ئازار به‌خشه‌، به‌لام لایه‌نی تاریك و شاراه‌ی زۆره‌، هه‌روه‌ها (لامبەرت) ده‌یه‌وێت بزانیته‌ (هیتلەر) له‌ ساته‌وه‌ختی پێش خۆكوشتنیاندا، (هیتلەر) چی به‌ (ئیفا) گوتوه‌، ئه‌مه‌ش به‌ شیوه‌یه‌كی ئه‌ریتی وروژێنرا، له‌ كۆتاییدا (لامبەرت) هه‌ولیدا ژيانى (ئیفا) بخاته‌ ناو چوارچێوه‌یه‌كی دراماتیکی كۆمه‌لایه‌تی و سیاسیه‌وه‌، بێ گومان ئه‌مه‌ كارێكی باش بوو، به‌لام گرفتی ئه‌وه‌ی هه‌بوو، زۆر ڤووكه‌شیانه‌ بوو، نه‌چوو بوه‌ ناو قوولایی بابته‌كه‌وه‌.

(لامبەرت) ددانی ناوه‌ به‌وه‌دا، كه‌ تا ئه‌و كاته‌ی زنجیره‌ بنه‌چه‌یه‌كه‌ی ئاماده‌ كردوه‌، شتیکی ئه‌وتوی له‌ سه‌ر ئه‌و قوناغه‌ی ژيانى (ئیفا) نه‌ده‌زانی، بۆ نموونه‌ (لامبەرت) تا پاده‌یه‌كی زۆر زیاده‌پۆیی كردوه‌ له‌ ستایشكردن و باس كردنی هیتلەر و سه‌ركه‌وتنه‌كانی، كاتیك له‌ سالی (1929) دا چاوی به‌ (ئیفا) كه‌وتوه‌، چونكه‌ قه‌باره‌یه‌كی گه‌وره‌ی به‌ پارتە نازییه‌كه‌ی هیتلەر به‌خشیه‌وه‌، به‌وه‌ی له‌و كاته‌دا ژماره‌ی ئه‌ندامه‌كانی حزبه‌كه‌ی هیتلەر (زیاتر له‌ یه‌ك ملیۆن ئه‌ندامی هه‌یه‌)، له‌ كاتیكدا ژماره‌ی راسته‌قینه‌ی ئه‌ندامانی پارتەكه‌ی هیتلەر (یه‌ك له‌ سه‌ر پینج) ی ئه‌و ژماره‌یه‌ بوو، یاخود گوتویه‌تی له‌ سالی (1927) چه‌ندین ملیۆن نووسخه‌ له‌ كتیبه‌كه‌ی (هیتلەر)، (خه‌باتی من) فرۆشراوه‌، راستیه‌كه‌شی ئه‌وه‌یه‌ تا سالی (1929) ژماره‌ی كتیبه‌ فرۆشراوه‌كانی (خه‌باتی من) (40) هه‌زار دانه‌ی تی نه‌په‌راند، هه‌روه‌ها (لامبەرت) له‌ بابته‌تیکی تریشدا توشی لادان و

هه‌له‌ی زانیاری بو، به‌وه‌ی ده‌یه‌وێت بیسه‌لمێنێت که (ئیڤا) دژی (نهریتی سامییه‌کان) نه‌بوو و هیچ زانیارییه‌کیشی له‌ سه‌ر ئه‌و پووداوانه‌ نه‌بوو که به‌ سه‌ر جووه‌کان دا هات.

به‌لام تا ئیستا ده‌رنه‌که‌وتوه سه‌رنج و تییینییه‌کانی (دایڤید ئیرفینگ)ی میژوونوس، که (لامبه‌رت) له‌ کتێبه‌که‌یدا چاوپێکه‌وتنی له‌گه‌ل کردوه، پۆلیان هه‌بوو بیت و هانیاندا بیت ئاراسته‌ی کتێبه‌که‌ی بگۆڕیت بۆ به‌رگریکردن و لێبووردن.

له‌ راستیدا، (ئیڤا براون) کچیکی جوانی کاسۆلیکی بوو، هیچ کاتیک پێوه‌ندی نه‌کرد به‌ پارتی نازی ئه‌لمانییه‌وه، ئه‌م راستیه‌ نه‌ بێ تاوانی ده‌کات و نه‌توشی ئازاری ویژدانی ده‌کات، به‌لکوو تاکه‌ شتیک که مانای به‌ ژيانی (ئیڤا) ده‌به‌خشی (هیتلەر) بوو، ئه‌و باشتیرین که‌سیش بوو که ده‌یزانی چ شتیک مانای راسته‌قینه‌ به‌ ژيانی (هیتلەر) ده‌به‌خشیت، به‌و جۆره‌ (ئیڤا براون) توانی تا ساته‌وه‌ختی مردنیان (هیتلەر) بکاته‌ مولکی تایبه‌تی خۆی، ئه‌و مولکداریه‌ش تاکه‌ شت بوو، که (ئیڤا) هه‌م پێویستی پێی بوو، هه‌م پێشی پازی بوو.

(ئیڤا ئانا پاولا براون) له‌ شاری میونشنی ئه‌لمانيا له‌ دایک بوه، له‌ یه‌کیک (الادیره) له‌ خوێندنگه‌ ئاینیه‌کان خوێندویه‌تی، به‌پێی یه‌کیک له‌ گێڕانه‌وه‌ و بۆچوونه‌کان، سالی (1929)، (ئیڤا براون) یاریده‌ده‌ری یه‌کیک له‌ فه‌رمانبه‌ره‌کانی هیتلەر بوو، نامه‌یه‌کی پۆمانسی خستۆته‌ گیرفانه‌کانی (هیتلەر)ه‌وه، ئه‌و نامه‌یه‌ به‌ جۆریک کاریگه‌ری له‌ سه‌ر (هیتلەر) دروستکرد، که (ئیڤا)ی بانگه‌یشتکرد بۆ یه‌کیک له‌ سه‌یرانگه‌ شاخاوییه‌کانی و دواتر بوونه‌ خۆشه‌ویستی یه‌کتر.

وه‌ک باس ده‌کری‌ت و ده‌گێردریته‌وه، (ئیڤا) له‌ لای هاوڕێکانی

کالتەى بە سمىلى ھىتلەر کردو، مېژوونووسانىش دەلېن (ئىفا)
ژنىك بو، كە ژىرىيەكەى زۆر سنوردار بو، بەلام وەفاداربو
بۇ (ھىتلەر)ى خۆشەويستى.

لە دواى ئەوھى (جىلى پرووبال) خۆى كوشت، (ھىتلەر)
گرىنگى و بايەخىكى زۆرىدا بە (ئىفا)، (ھىتلەر و جىلى) زۆر
لە يەكتر نىك بوون، دەنگۆى ئەوھش ھەبوو كە پىئوھندىيەكى
دۆستانە و سۆزدارىيانەيان ھەبوو، جىاواز لە ھەر پىئوھندىيەكى
ترى ئاسايى لە نىوان كەسە نىكەكاندا.

كاتىك (ئىفا) ھەولدا خۆى بكوژىت و فىشەكىكى نا بە
ملىيەو، دواى چاكبوونەوھى، (ھىتلەر) خانوويەكى تاييەتى لە
(مىونشن) بۇ كرى و ئۆتمبىلىكى مارسىدىسىشى بە دىارى پى
بەخشى و شۆفىرىكى تاييەتىشى بۇ دامەزراند.

لە سالى (1936)دا، (ئىفا براون) چوھ ناو خانوھەكى
(فوھرەر) و بە شىئوھەكى رەسمى وەك مىواندۆست، تىيدا
نىشتەجى بو، بە شىئوھەكى گشتى ئەو كەسانەى رەخنەيان
لە سىياسەتى گشتى حكومەتەكەى ھىتلەر دەرگرت و شكست
و كەموكورتىيەكانى دەولەتى ئەلمانىيان لە سەردەمى جەنگى
دوھى جىھانىدا ئاشكرا دەرگرت و بلاويان دەرگرتو، لە مالەكەى
ھىتلەردا پىشوازيان لى نەدەكرا و (ئىفا) سوور بوو لە سەر
ئەوھى جارىكى تر لە مالەكەى ھىتلەردا نەيانىنىتەو، ھەروھە
سەرھەى نىكىيەكەى لە (ھىتلەر)و، بەلام ھىچ كاتىك
دەستىوھردانى لە كاروبارى گشتى دەولەت و بەرپوھبردى
حكومەت و سىياسەتدا نەكردو، ھەوليشى نەدەدا بەوھى
كارىگەرى لە سەر خۆشەويستەكەى دروست بكات دەستكارى
و سىياسەت و شىوازى فەرمانپرواييەكەى بكات.

کاتیکیش سوپای سوور تینی بۆ بهرلینی پایتهختی ئەلمانیا هیتا، (ئیفا) و (هیتلەر)ی خوشەوێستی، پەتیان کردەووە بارەگای سەرکرایەتی ئەلمانیا جێ بهێنن، لە پۆژی (29)ی نیسانی ساڵی (1945)دا، (فۆهرەر و ئیفا براون) بە شیوەیەکی پەسەمی هاوسەرگیریان کرد، لەو پۆژدا کە لە پێگەی خواردنەوێی ژەهرەووە خۆیان کوشت .

کۆتاییەکی کارەساتاوی بە گەشتنی هەوالێکی کارەسات ئامیز بە (ئەدۆلف هیتلەر) دەستی پێ کرد کاتیک لە ژێرزەمینەکەیدا بوو، وەک خۆپاریزییەک لە دەست پووسەکان کە گەشتبوونە دەروازەکانی شاری بەرلین، هەوالە ناخۆشەکش ئەوە بوو (مۆسۆلۆنی)ی دیکتاتور و فەرمانرەوای ئیتالیا، کە یەکیک بوو لە هاوێی نزیکەکانی (هیتلەر) و بە زەبری ئاگرو ئاسن و توندووتیژی ئیتالیای بەپێوەدەبرد، لەگەڵ ژنەکەیدا دەستگیر کراون و بە دەستپێژی گوللە کوژراون، بە بارهه‌لگریکیشدا تەرمەکە ی نێردراوە بۆ شاری میلان و بە قاچ بە یەکیک لە ستوونەکانی کارەبای شارەکەدا هەلیانواسیوه، دواتریش فێدراوەتە یەکیک لە ئاوەپۆکانی شارەکەو، بۆ ئەوەی هەموو کەس ببینێت، پاش ماوەیەک لە گۆرستانی تایبەت بە کەسە خراپ و سۆلکەرەکان بە خاک سپێردرا.

دوای گەشتنی ئەو هەوالە، (هیتلەر) هەستیکرد ئەمجارە پزگاربوون و دەربازبوونی نییه و بە هەر جۆریک بۆه هەر دەکوژرێت، بۆیه فەرمانیدا بە کوشتنی هەموو سەگەکانی تایبەت بە پاسەوانیی خۆی و ژەهر خوارکردن، هەروەک دوو دەنگ حەبی ژەهراویشی دا بە هەر دوو سکرتێرە تایبەتەکە ی خۆی، سەرپشکی کردن لە وێی بە کاری دەهێنن یان نا، کاتیک بەرەبەرە

پووسه‌کان ده‌چنه سه‌ریان، فه‌رمانیشیدا هه‌موو نووسراو و دۆسییه تاییه‌ت و نه‌ینیه‌کانیشی بسووترینریت و له ناووبریت. ئەو شه‌وه شوومه، (هیتله‌ر) نه‌یتوانی بخو‌یت، به تاییه‌تی دوا‌ی ئەوه‌ی زانی هیزه‌کانی پووسیا چوونه‌ته ناو شاری به‌رلینی پایته‌خته‌وه و هه‌موو ناوچه‌کانی شاره‌که‌یان داگیر کرده، پێشنیوه‌پۆ‌ی پۆ‌ژی دواتر و دوا‌ی ئەوه‌ی نانی نیوه‌پۆ‌ی خوارد، (هیتله‌ر) و (ئیفا براون)‌ی خو‌شه‌ویستی، که چهند سالیکی زۆر پێکه‌وه‌بوون به‌ بێ ئەوه‌ی هاوسه‌رگیری بکه‌ن و له‌ دوا‌پۆ‌ژه‌کانی ژیا‌نیاندا بوون به‌ هاوسه‌ری یه‌کتی، چوونه ژووره تاییه‌ته‌که‌ی خو‌یان، له‌وکاته‌دا جگه‌ له‌ (د.گویلز) ی راو‌یژکاری تاییه‌تی (هیتله‌ر)، که دوا‌ی بیستی هه‌والی خو‌کوشتنی هیتله‌ر، ژنه‌که‌ی و مندا‌له‌کانی و دواتریش خو‌ی کوشت، (بۆرمان)‌ی یاریده‌ده‌ری (گویلز) و چهند که‌سیکی تریش له‌ به‌رده‌م ده‌رگای ژووره‌که‌دا وه‌ستابوون و چاوه‌پێی پوودا‌ویکیان ده‌کرد.

چهند ساتیکی که‌م تێ په‌پی دوا‌ی مالتا‌وا‌ییه‌که‌ی (هیتله‌ر)، نه‌وانه‌ی نزیکی ژووره‌که‌ گوتیان له‌ ده‌نگی ته‌قاندنی یه‌ک لێشه‌ک بوو، ده‌نگه‌که‌ دووباره‌ نه‌بۆ‌وه و بێ ده‌نگیه‌کی سه‌یر نه‌و ناوه‌ی گرت‌وه، هه‌موان بپاریاندا بچنه ژووره‌که‌ی (هیتله‌ر) هه‌، چهند جارێک به‌ت وندی له‌ ده‌رگایاندا، به‌لام که‌س وه‌لامی نه‌دانه‌وه و ئەوانیش به‌ ناچاری ده‌رگا‌که‌یان شکاند و چوونه ژووره‌وه و بینیان (هیتله‌ر) له‌ سه‌ر کورسییه‌ک که‌وت‌وه و خو‌ینێکی زۆر له‌ ده‌مییه‌وه‌ دێته‌ ده‌ره‌وه و گیانی سپارد‌وه، (ئیفا) ی خو‌شه‌ویستیشی له‌ پێکه‌ی ده‌نکیک حه‌بی ژه‌هرا‌وییه‌وه‌ خو‌ی کوشت‌وه.

کات نزیکهی (3.30) ی پاش نیوه پۆی پۆزی دووشه ممه
 (30 ی نیسانی سالی 1945) بوو، ئه و ساله ته مهنی (هیتلر)
 (56) سال بوو، که (12) سال و (3) مانگیان وهک فرمانر په وای
 ئه لمانیا و راویژکاری دهوله تی ئه لمانیا بوو، ئه و سه رده ممه
 ئه لمانیا، به هیزترین دهوله تی جیهان بوو، به لام دوا ی یهک
 ههفته له خۆکوشتن و نه مانی (هیتلر)، ئه و دهوله ته به هیزه
 دارما، هاوپی و هاوکاره کانیشی به ناوی ساخته وه، پوو یان له
 ولاتانی جیهان کرد و خویان شارده وه، له ترسی راوه دوونان
 و دهستگیرکردن.

(هاینز لینگ) ی خزمه تکاری تایبه تی (هیتلر)، که یه کتیک
 بوو له فرمانده کانی پاسه وانی نازی، تهرمی (هیتلر و ئیفا)
 ی له به تانییه کی پهنگ بۆری سه ربازیدا گواسته وه، به هۆی
 کاریگه ریی ئه و فیشه که شه وه که نابووی به خۆیه وه، پوخساری
 (هیتلر) به ت هواوی شیوا بوو.

تهرمی (هیتلر و ئیفا) گواسترا نه وه بق باخچه یهک و له ناو
 یه کتیک له و چاله گه ورا نه ی به هۆی مووشه که وه هه لکه نرا بوو
 به خاک سپێردران، دواتر ئه و که سانه ی له وئ بوون پۆنیان
 کرد به سه ر گۆره که دا و ئاگریان تی به ردا، له کۆتایدا به هه مان
 شیوه ی هیتلر، دهستی سلاوی نازیانه یان به رز کرده وه و
 پێکه وه گوتیان (های هیتلر).

کتیبه یکی تایبه ت به (ئیفا براون) ی خۆشه ویستی هیتلر بلاو
 کراوه ته وه، که ته نها چه ند سه عاتیک پێش گیان له دهستدان یان
 بوونه هاوسه ری یه کتر، به لام تا ئیستا نازانریت ئه و قسانه ی که
 له سه ر هاوسه ره که ی هیتلر کراون، دوا ین قسه ن یاخود قسه ی
 تریشیان به دوا دا دیت، هه زاران کتیب ده رباره ی هیتلر، باوک و

دايک و خوشک و تەنانەت کچە پوورەکەشی، کە خۆی کوشت نووسراون و بلالو کراونەتەو، بەلام لە هیچیاندا، میژوونووسان ئاماژەیان بە کەموکورتییەکی جەستایی و دەروونی و هەلس و کەوت و مامەلەکردنی نەکردو، ناشزانین وینەى ئەو لای ئەلمانییەکان چۆنە، کە هیچ سنووریک نییە بۆ ڕقڵیبوونەو و سوکایەتیکردن لای ئەلمانییەکان و سەرکردە و میژووەکەیان.

لەم کتێبەدا یارییەکی میژوویی بە ناوبانگ هەیە، ئایا چی پووی دەدا ئەگەر لەو کاتەدا کە هیتلەر چوێ ناو فرۆشگەکەو، (ئیڤا براون) تەنووڕەکەى کورت نەکردایەتەو؟ چی دەبوو ئەگەر نەچوایەتە سەر پەیزە تەختەکە و (هیتلەر) قاچەکانى نەبینیایە؟ ئەى چی دەبوو کاتیک (هیتلەر) قاچەکانى (ئیڤاى) بینى، یەکیک لەو وینەگرانە دابنیشتایە کە هانى دەدا بەرەو زیاتر لە سەرسامبوون؟ بەلام پرسیارە گرینگەکە ئەو یە بۆچی (ئیڤا) ئەو ڕۆژە تەنووڕەکەى بەو جۆرە کورت کردبوو؟ ھۆکارەکش زۆر سادەى، تەنووڕەکەى ئالا لە بزماریکی سەر پەیزە تەختەکەو و دپاو کەمیک ئیسفنجى لى ھاتە دەرەو، بۆ شاردنەوێ ئەو عەیبە، (ئیڤا براون) بە مقەست کەمیک لە تەنووڕەکەى بپى و کورتى کردو، بەو ھەش قاچە ناسک و زەردباوھەکەى بە تەواوى بە دەرکەوتن.

سەرەپای ئەو جیاوازییەى لە نێوان راستییەکی زانستى و گێڕانەوێ پووداوێ میژووییەکاندا دروست دەبێت، بەلام زۆرینەى شارەزایان و پسپۆرانى لیکۆلینەوێ میژووییەکان، پەنایان بردۆتە بەر پرۆگرامى لیکۆلینەوێ زانستى بۆ گەیشتن بە تیگەیشتن لە زۆربەى راستییە میژووییەکان، لە چوارچێوێ ئەو دۆخ و ماوہیەى تێیدا ڕوویاندو، ھەرەھا لیکۆلەرە

زانستیه‌کان سهرکه‌وتووبوون له‌گرته‌به‌ری پټبازی راستی زانستی بۆ تیشک‌خسته سهر‌ئو ناوچه و بابته و قوناغانه‌ی له‌سهرده‌مه میژوویه جیاوازه‌کاندا به‌ناپوښتی و نادیارۍ ماونه‌ته‌وه.

بۆ نمونه سهره‌رای تی په‌ربوونی زیاتر له‌نیو سهرده‌به سهر‌کوټایی هاتنی جه‌نگی دوه‌می جیهانیدا، به‌لام تا ئیستا (ئیفا براون)ی خوښه‌ویستی (هیتلر)ی سهرکرده‌ی نازییه‌کان، که‌ئو شه‌وه‌ی خویان کوشت هاوسه‌رگرییان کرد، بابته‌ی سهره‌کی نووسین و لی‌کولینه‌ویه لای میژوونووسان و لی‌کوله‌رانی زانستی، بۆچوونیک هه‌یه که به‌پنجه‌وانه‌ی کتیب و نووسینه میژوویه‌کانه‌وه ده‌لټ پهنه‌گه خوښه‌ویسته‌که‌ی هیتلر له‌ژياندا بیت، یان لانی که‌م ئو شه‌وه‌ خوی نه‌کوشتوه.

(درایده‌ر سوچیناس) پزیشکی پسپو‌ری ددان و ماموستا له‌ زانکوی کالی‌فورنیا، که‌یه‌ک‌یک بوو له‌و تیمه‌ پزیشکیه‌ی پکشنیان بۆ تهرمی (هیتلر و ئیفا براون) کرد، له‌ دوا‌ی ئه‌وه‌ی له‌ لایه‌ن هیزه‌کانی سو‌فیه‌ته‌وه‌ دۆزرانه‌وه، چونکه‌ پش هیزی هاوپه‌یمانان چوونه‌ ناو به‌رلینه‌وه، زۆر به‌ ئاسانی و له‌ پ‌یگه‌ی (کاکیله‌ و شه‌ویلکه‌)کانیه‌وه که‌ له‌گه‌ل جه‌سته‌که‌یدا نه‌سووتابوو توانی (هیتلر) بناسیته‌وه، به‌لام ئه‌وه‌ی پتوه‌ندی به‌ جه‌سته‌ی (ئیفا براون)ه‌وه‌ هه‌بوو، بابته‌که‌ جو‌ریک له‌ گومانی پتوه‌دیاربوو. وه‌ک ده‌زانرا، (ئیفا براون)، تاقم‌یکی ددانی به‌ کار ده‌هینا که‌ له‌ لایه‌ن پزیشکی ئه‌لمانیه‌وه‌ بۆی دروستکرا بوو، به‌لام ئو تاقمه‌ له‌گه‌ل تهرمه‌که‌ی (ئیفا) دا نه‌دۆزرایه‌وه، (د. رایدەر سوچیناس) توانی ئو پزیشکه‌ ئه‌لمانیه‌ بدۆزیته‌وه که‌ ئو تاقمه‌ی بۆ (ئیفا) دروستکردبوو، به‌وپه‌ری راستگویی‌وه‌ گو‌تی

«تاقمەكەي بۇ دروستكردوۋە، بەلام پىي نەداۋە»، ئەو تاقمە پلاستىكىيەي بە كارى ھىتاۋە، بە دلنایىيەۋە لەگەل تەرمەكەيدا سوۋتاۋە.

(د. پايدەر سۇجىناس) گەيشتە ئەو باۋەرەي كە (سۇقىيەتتەكان) لە كاتى پىشكىنىي دۈەمدا بۇ جەستەكەيان، تاقمى ددانەكەي (ئىفا)يان لە تەنىشتىيەۋە داناۋە، بەلام ئايا چۇن توانىيان ئەو تاقمە بدۆزنەۋە و دەستىيان بگەۋىت، لە كاتىكدا ئەو پزىشكە گوتبۈۋى ھىشتا تاقمەكە لاي خۇيەتى و تەسلىمى نەكردوۋە.

(د. پايدەر سۇجىناس) ھەموو ئەو زانىارى و بەلگانەي خستەبەردەم ئەندامانى كۆنگرەيەكى نۆۋدەۋلەتى تاييەت بە پزىشكى دادوۋەرىي، كە لە نەروىچ پىكخراۋو، بە مەبەستى لىكۆلئەۋە لە بابەتتىكى نادىار و ناۋوون و گەيشتەن بە بەلگەيەكى زانستى بۇ سەلماندىن يان پەتكردنەۋەي پاستىيە مېژۋىيەكان. لە چەند سالى پابدوۋدا كىتتىكى تىرىش لە ئەلمانىا چاپ و بلاۋ كرايەۋە، باسى لە چەند لايەنتىكى تىرى شاراۋە و نادىارى (ھىتلەر)ى سەركردەي نازىيەكان كرددوۋە، ئەو سەركردەيەي جىھانى شىۋاند و گەپان و پىشكىنىي زۆرى ھەبوۋ.

ئەم كىتتە، بۇ يەكەم جار باسى لەۋەكردوۋە وئەنگرە تاييەتەكەي (ھىتلەر) كە ناۋى (ھىنرىك ھۇفمان) بوۋ، نىزىكەي يەك مىليۇن و پىنچ سەد ھەزار وئەنەي (ھىتلەر)ى گرتوۋە، ھەروەھا شاھىدحالى زۆرىنەي نەيتىيە پۇمانسى و كۆمەلايەتتەكانىشى بوۋ، لە نىۋىشياندا خۇكۈشتى سى خۇشەۋىستەكەي، ئەم زانىارىيانە بۇ يەكەم جارە بلاۋ دەكرىنەۋە، چونكە لە يادەۋەرى (ھوفمان)ى وئەنگردا زىندانى كرابوون و شاردرابوونەۋە.

ئەو ۋىتەگرە چەند لايەننىكى زۆر شاراۋە و نەيتى و تايىبەتى
 ژيانى (ھىتلەر)ى دۇكىۋمىنت كىردۈ، ۋەك ۋىتەگرەكە دەلىت ئەو
 تەنھا دىمەنە پاستەقىنەكانى گواستۋتەۋە ۋەك خۇى، بە بى
 ئەۋەى دەستكارى ھىچى كىردىت، ئەو نەيۋىستۋە ژيانى تايىبەتى
 سەر كىردەكەى بىكاته بابەتى راي گىشتى، بەلام بە بى وىستى ئەو،
 ئەو كارە پۈۋى دا.

(ھوفمان) بە شىۋەيەكى زۆر تايىبەت لە ھىتلەرەۋە نىزىك
 بوو، بە پادەيەك دەستى لەگەل ھىتلەر و ئىفا و ھوفمان)
 تىكەلاۋوبوۋو، تا ئەو شەۋەى لە شوپنى خۇ حەشاردانەكەى
 ژىر زەمىنەكەدا خۇكۈشتەكەشيانى بىنى، كىتېبى (ۋىنەكانى
 ھىتلەر) بازدان و ھەنگاۋىكى گەۋرەبوو لە ژيانى تايىبەتى ھىتلەر،
 بە جۇرىك پىش ئەو ھىچ كەسىكى تر تواناى ئەنجام دانى ئەو
 كارەى نەبۈە و بۇى نەكراۋە، بۇيە ئەگەر (ۋىتەگرە تايىبەتەكەى
 ھىتلەر) نەبۋايە و باسى نەكردايە، بەشىكى زۆرى ژيانى تايىبەتى
 ھىتلەر بە شاراۋەى و نەيتى دەمايەۋە.

ئەو كىتېبە، پىشتى بەستۋە بەو دىدار و چاۋپىكەۋتنانەى
 لەگەل (ھىنرىك ھوفمان)ى ۋىتەگرى تايىبەتى ھىتلەردا ئەنجام
 درا، پىش ئەۋەى سالى (1957) كۈچى دۋايى بىكات، ئەو
 پۇژنامەنۋوسەى چاۋپىكەۋتنەكانى ئەنجام دابوو، (11) سال
 پىش بلاۋ كىردنەۋەى كىتېبەكە كۈچى دۋايىكرد، بەلام لە لايەن
 دەزگاي چاپ و بلاۋ كىردنەۋەكەۋە، دەستۋوس و پەشۋوسى
 چاۋپىكەۋتنەكان دۆزرايەۋە و بىرارىدا لە دوۋتۋى كىتېبكدا
 چاپ و بلاۋيان بىكاتەۋە.

(ھىنرىك ھوفمان) لە زوۋمى كامىراكەيەۋە، سەپرى
 (جەمھەرە) گەشاۋەكەى (ئۇدۋونوبلاتز) بىكات لە مېۋىش، بو

ئەوھى جۈانتەرىن دىمەن تۆمار بىكات و بلاوى بىكاتەوھ.

كات سالى (1954)ھ، ئەلمانىيى دىگىر كەر تازە بېرىرى ئەوھى داوھ بېچىتە جەنگەوھ، (ھىنرىك ھوفمان)ى وىنەگر، گەشىت بە ئاۋاتەكەى، كامىراكەى دەرھىنا و لە پىگەى چىركاندنىكەوھ ئەو وىنەپەى گرت و دەستىكەوت كە خواستى بوو، ئەو دىمەنە يەكىكە لەو دىمەنەنى ئاسايى نىن و زۆر بە دەگمەن لە ژيانى وىنەگرىكدا دروست دەپىت.

لە دىارترىنى ئەو پوخسارانەى لە گەشتە (25) سالىيەكەى لە كامىراكەيدا تۆمارىيىكرىن، ئەو پوخسارە بوو سەر كىردايەتى ولاتەكەى كىرد و ھەنگاۋىنا بەرەو جەنگ، ئەو پوخسارەش، پوخسارى (ئەدۋلف ھىتلەر) بوو، سەرەتا كارەكە بە پىكەوت دەستى پىن كىرد، بەلام دواتر بە پىكەوتىنىكى ھاۋەش كۆتايى ھات لەگەل (فۈھرەر)، كە يەكىكە لە دىارترىن پوخسارەكان لە مېژوۋدا.

ئەم دوو كەسە جارىكى تر و دواى بىست سال يەكتىريان بىنىيەوھ، سەرەتا و پىش بىست سال و بۇ يەكەم جار (ھىنرىك ھوفمان) ھەولېدا وىنەى نازىيەكان بگىرىت و داۋاى (20 ھەزار) جۈنەپەى ئىستەرلىنى كىرد، بەلام (ھىتلەر) پىگەيدا كە پاسەوانەكانى بىكەونە لىدان و ئازاردانى (ھوفمان)، وىنەگرەكە باسى لەوھەشكردوھ دواتر (ھىتلەر) ھەستى كىرد وىنەگرتن ئەو شتەپە پىئوىستى پىتەتى و بۇ ئىستاي گىرىنگە، بۇيە پازىبوو كە وىنەپەكى بگىرىت و بلاو بگىرىتەوھ.

دواى ئەو پىكەوتەنى لە نىۋانىاندا كىرا، (ھوفمان)ى وىنەگر، لە نىزىكەوھ چەند وىنەپەكى (ھىتلەر)ى گرت و لە پۇژنامەكاندا بلاۋىكرىدەوھ، بە تايىبەتى لە سەرۋەختىكدا كە ئەستىرەى

نازییه‌کان پووی له هه‌لکشان بوو، به تاییه‌تی له سه‌رده‌می
فه‌رمانه‌وایی و ده‌سه‌لانداریتی هیتله‌ردا که ماوه‌ی (12) سالی
خایاندو له سالی (1923) دا ده‌ستی پیکردبوو.

ئه‌م هاوپییه‌تی و هاوبه‌شی و پیککه‌وتنه سه‌ریکیشا بۆ
سه‌روه‌ت و سامانیکی خه‌یالی، به تاییه‌تی کاتیک پیککه‌وتنی
تاییه‌ت به ئیمتیا‌زاتی مافی بلاو‌کردنه‌وه‌ی وینه‌کان که له کارتی
جگه‌روه ده‌ستی پێ ده‌کرد بۆ کارتی پۆسته و هه‌موویانی
کرده پولی پۆسته و وه‌ک وینه له پۆژنامه‌کاندا بلاویکرده‌وه،
له پیگه‌ی زوومی کامیراکه‌یه‌وه، (هوفمان) توانی (هیتله‌ر) بکاته
ئه‌و سوپه‌رمانه ئارییه‌ی خه‌ونی پێوه‌ده‌بینرا.

(هوفمان) به‌شیک بوو له ورده‌کارییه‌کانی ژبانی هیتله‌ر،
که‌می له باره‌وه ده‌زانرا، به‌لام هه‌چ کاتیک خۆی وه‌ک که‌سیکی
سیاسی پیشان نه‌ده‌دا، هه‌روه‌ک ده‌لیت «کۆمه‌لیک شتی زۆرم
تۆمارکرده‌ که له به‌رده‌م مندا پرویان ده‌دا، به‌لام هه‌چ کاتیک
فه‌رمانیکم له باره‌یانه‌وه ده‌رنه‌کرد»، (هوفمان) دیدگایه‌کی زۆر
هاوسه‌نگانه‌ی هه‌بوو، له‌و بازنه و پانتاییه بچوک و داخراوه
نزیك له (هیتله‌ر) دا، له پیگه‌ی کتێبه‌که‌شییه‌وه که له ئه‌لمانیا بلاو
کرایه‌وه، توانی ئه‌و ده‌مامکه‌ی سه‌ر پو‌خساری (هیتله‌ر) لا‌بدات.
ئه‌و کتێبه‌ پشته به‌ست به‌و وینه‌ی (هیتله‌ر) که له
چاوپیکه‌وتنه‌کانیدا له‌گه‌ڵ پۆژنامه‌نووس (جووی هیدیکه‌ر) پێش
مردنی له سالی (1957) بلاو کرابوونه‌وه، واتا کاتیک له ته‌مه‌نی
حه‌فتاو‌دو سالی دا بوو، هه‌ر چه‌نده (هیدیکه‌ر) کۆچی دوا‌ییکرد،
به‌لام ده‌زگای بلاو کردنه‌وه‌که، توانی هه‌موو ده‌ست‌نووسه‌کانی
ئه‌و چاوپیکه‌وتنه‌ی بدۆزێته‌وه و له فه‌وتان بیانپاریزیت و کۆیان
بکاته‌وه و له کتێبیکدا بیخاته به‌رده‌ست خوینه‌ران.

یه کیک له دیارترین نهو شتانه ی لهو کتینه دا باسیان لیوه کراوه و جینگه ی سهرنجن، نهو هیه چوار مینه له ژیانی خو شه ویستی هیتله را هه بوون و هه مووشیان تا راده ی خو کوشتن پویشتون، به لام (هوفمان) ده لیت گه وره ترین خو شه ویستی ژیانی (هیتله ر)، (جیلی) کچه پووری بوو، نهو پیوه ندیه بوو که له سهره تاوه ناشنای بوو.

(هیتله ر)، پزیکه تایبه تی لی ده گرت، (جیلی) ده یزانی کاریگه ری و سیحریکی زوری له سهر (هیتله ر) دروستکرد بوو، ده یتوانی رایبکیشت به ره و پیشانگه و مارکیته کانی تایبه ت به پو شاک و کلاو و جوانکارییه کان، له کاتیکدا (هیتله ر) رقی زوری لهو شوینانه بوو.

تا راده یه کی زور ثیره یی و غیره ی لی ده کرد، نه مهش له سالی (1927) دا به ته وای ده رکه وت، کاتیک (موریس) ی شو فتره تایبه تییه که ی له میونشن بین، که (هیتله ر) به شیوه یه کی خیرا ده پویش، له (17) ی سیپته مبه ریش دا (هسته شه شه م)، خزمه تیکی به رچاوی به (هیتله ر) کرد، کاتیک بپاریکی دروست و پینگه یه کی دروستی هه لبارد له سهره تای جهنگدا، نهو پوژهش که خو ی کوشت، پیشتر پی گوتم هه ستیکی سه یرم هیه و دوو دلم، دلنیا م نه مړو شتیکی زور ناخو ش پوو ده دات. له (نورمیرگ) ی شه وه پیوه ندیه کی ته له فونی له (پو دلف هیس) ی جیگریه وه پینگه یشت و پی گوتم «جیلی فیشه کی ناوه به خو یه وه و خو ی کوشت»، لهو کاته دا له ده ره وه ی شوینی ته له فونکردنه که بوو، گویم لی بوو پی گوتم «هیس پیم بلی نایا تا نیستا له ژیا ندا ماوه یان. گیانی له ده ست داوه؟»، دواتر هاواری کرد و گوتم «هیس، به رپر سیاریتی قسه کانت ده خمه

سهرشانت وهك سهربازيک، هيس درۆم له گهل مهكه، هيس... هيس...»، هيتلەر، له ژووری تهلهفونكردنهكه هاته دهرهوه و زۆر شيتوابوو، قژی هاتبوه سهر پوخساری و دهموچاوی به تهواوی شيتوابوو، چاوهكانی گريان لئ دهباریی...

ئهوه يهكهه جار بوو (هيتلەر) بهو شيتويهه بيبم و ههرگيز جاريکی تر بهو شيتويهه نه مديبهوه، ئهوه كاته نهبيت كه سالی (1945) له ژيرزه مينهكهدا، به ههمان شينه بوو.

هۆكاريکی ئاشكرا له پشت خۆكوشتنی (جیلی) بيهوه بوونی نهبوو، بهلام دياربوو كۆمهليک كيشه ی پۆمانسی و خۆشهويستی ههبوو، دهستيهوردانهكانی (هيتلەر) له ژيانى تايهتيدا نيگه ران و بيزاری دهکرد، ههر له بهر ئهوهش، پروداوی مردنهكه ی كاريگهريهکی نهرينی زۆری له سهر (هيتلەر) به جی هيتشت، بۆيه شۆفيره تايهتهكه ی دهمانچهكه ی لئ شاردهوه، له ترسی ئهوهی له پووی دهرونييهوه تيك بشکيت و خۆی بکوژيت.

ماوهيهکی زۆر كهه دواي خۆكوشتهكه ی (جیلی)، (ئيفا براون)ی تهمن (19 سال)، توانی دهرفتهی كارکردن وهك ياریده دهريک له ستديۆكه ی (هوفمان) له ميونشن به دهست بهيئت، سهرنجی (هيتلەر)ی بۆخۆی پاكيتشا، ههر چهنده (هيتلەر) ی هاوپتی (هوفمان)ی خاوهنکاری (ئيفا)، وهك کارمهندهكانی تری ستديۆكه و به ئاسایی مامهله ی له گهل (ئيفا) شدا دهکرد، بهلام هاوپتی ههرزهکارهكانی (ئيفا) پتيان وابوو (فوهره) دهيهويت هاوسهريگری له گهل (ئيفا) بکات.

(هوفمان) دهليت «هيتلەر هيچ ئارهزوويهکی نهبوو بۆ شتيکی لهو جزره، ههر له بهر ئهوهش بوو (ئيفا) برياريدا خۆی بکوژيت و فيشهکيک بنيت به سهر دلييهوه»، (هوفمان) تهئکيديشکردهوه

له وهی» هیتلر هستی به بهرپرسیاریتی دهکرد بهرانبهر
 ئه و پووداوی خو کوشتنه، پرسپاری له پزیشکه که ی کرد،
 راستیه که م پین بلن، ئایا بو ئه وهی زیاتر بایه خی پین بدهم و
 له باوهشی بگرم و هست به کیشه کانی بکم، فیشه کی ناوه
 به خویه وه، به لام پزیشکه که سهری به ملاولادا جوولاند و
 کوتی راسته وخو فیشه که که ی ناوه به سهر دلییه وه، بویه هیچ
 گومانیکم نییه له وهی ویستویه تی خو ی بکوژیت».

هیتلریش کوتی، ئاشکرایه ئیتر ده بیت له مه ودا
 که موکورتیه کانی خو ی پین بلنم، به لام (هوفمان) ئاموژگاری
 هاوړیکه ی کرد، تا ئه رکه کانی سهرشانی بهرانبهر به ئیفا وهک
 خو ی جیته جی بکات، ههر چهنده که س نهیده زانی پتوهندی و
 نزیکي و خوشه ویستیه که ی بو (ئیفا) له چ ئاستیکدایه.

(هوفمان) کوتیشی، کاتیک له (بیرگوف) بوون، وانا سهرانگه
 شاخاوییه تایبه ته که ی (هیتلر)، (ئیفا و هیتلر) له دوو ژووری
 تایبه تیدا ده ژیان، به لام یهک گهرماویان هه بوو، که دوو دهرگای
 جیاوازی هه بوو ده چوه سهر ژووره کانیان، ههروه ها له ژووری
 خزمه تکاره کان و دهنگوکانه وه گویم له هه ندیک شت بوو
 که گوايه شتی تایبه ت له نئوان (ئیفا و هیتلر) دا هه یه، به لام
 نه سه لمنیروا ته نها وهک گریمانه و ئه گهر مانه وه.

(ئیفا) هیچ هه زی به بژارده و توانا کانی (گوپلز)ی وه زیری
 پروپاگهنده ی ئه لمانیا نه بوو، هه میشه له به ردهم (فوه رر)
 دا په خنه ی له و فیلمانه ده گرت که (گوپلز) هه لی ده بژاردن
 بو سهرکردن و نمایشکردن، بویه زۆرینه ی جار، وه زیر به
 توپه یی و ده مارگیراوی له ژووره که ده هاته دهره وه و ده یگوت
 چون ده بیت کچیکي وا بچووک و بئ نرخ و که م به ها به و جۆره

په‌خه له فیلمه‌کانی من بگریټ، له سالی (1945) دا، (ئیفا) توانی ژیرزمین و شوینی خوشاردنه‌وه‌که‌ی هیتلر، بۆ کوتاییه‌اتنی ژيانی هه‌لبژیریت.

(یونتی متفۆرد) ی ئینگلیز و ئه‌رستۆکرات، ژنیک بوو که له ئۆتۆمبیلێکدا و به ئالای تاییه‌ت به نازییه‌کانی ئه‌لمانیا و کۆماری ئه‌لمانیاوه، هه‌موو ولاتانی ئه‌وروپا گه‌را، ئه‌م ژنه توانی کاریگه‌ری له سهر (هیتلر) دروست بکات، به‌لام له‌گه‌ل نزیکبوونه‌وه‌ی جه‌نگدا، داوی لێ کرد بۆ ئه‌وه‌ی له پووی ئاسایش و دله‌ناییه‌وه پارێزراوبێت، پتووسته ولاته‌که جی به‌یلت، به‌لام (یونتی) نه‌ک هه‌ر ئه‌لمانیا‌ی جی نه‌ه‌شت، به‌لکوو له باخچه‌ی ئینگلیزیدا له میونشن فیشه‌کیکی نا به‌خۆیه‌وه.

(هیتلر) فره‌مانی کرد که باشت‌ترین پزیشکه‌کانی ئه‌لمانیا سه‌ره‌رشتی و چاودێری ته‌ندروستی بکه‌ن، به‌یانی و ئیواره چه‌پکیک گۆلی بۆ ده‌نارد بۆ ئه‌وه‌ی له سهر میزه‌که‌ی ته‌نیشته خۆی دای بنیت، له سهر میزه‌که‌ی به‌رانبه‌ر سیسه‌مه‌که‌ی (وینتی) تابلۆیه‌کی هیتلر به‌ ئیمزایه‌کی خۆیه‌وه هه‌لواسرابوو، هه‌ر ئه‌وه‌نده‌شی باری ته‌ندروستی تۆزیک جیگیر و باش بوو، له پیگه‌ی سوپسراوه په‌وانه‌ی ئینگله‌رای کرد.

(هوفمان) له بیره‌وه‌رییه‌کانیدا ده‌لیت «داوی ئه‌وه‌ی هیتلر پتی گۆتم، هوفمان هه‌ست به‌ دوودلی و دله‌پاوکی ده‌که‌م به‌رانبه‌ر به‌ ژنان، ئایا من که‌سیکی باشم به‌ لای ئه‌وانه‌وه و ده‌توانم هه‌سته‌کانیان بجوولینم؟ یان شتیکی هه‌یه و له‌م نێوه‌دا ونه‌وه، من ناتوانم به‌خته‌وه‌ری بۆ هیچ ژنیک دا‌بین بکه‌م، به‌ درێژایی ته‌مه‌نی باسی له‌و چاره‌نووسه‌ی خۆی ده‌کرد، له به‌رده‌مم دا». (هوفمان) توانی، چواره‌م مینه‌ به‌دۆزیته‌وه و ئاشکرای بکات که له ژيانی پۆمانسی و سۆزداریی (هیتلر) دا بوون و ئاماده‌یی

هه‌بوه، له میژوودا ئەو ژنه نادیار و شاراوه بو، له یه‌کیک له یانه‌کانی مه‌ی خواردنه‌وه‌دا کاری ده‌کرد و له به‌شی سه‌ره‌وه‌ی باقاریا ده‌ژیا و خاوه‌نی منداڵ بو.

ئەو ژنه، له سالی (1921) دا له یه‌کیک له هۆتیه‌کاندا خۆی خنکاند، به‌بروای (هوفمان) یش، هیتلەر و ئەو ژنه پتیه‌ندییه‌کی سۆزداری و پۆمانسییان هه‌بوه.

له کاتی جه‌نگدا، (هیتلەر) و (هوفمان) له بیرگۆفدا ده‌گه‌ران، (مارتن بۆرمان) که پادشای ئەو ناوچه‌یه‌بوو، به‌لای (هوفمان) هوه له (پاپا) پیروژتر بوو، ئەو پۆژه (هیتلەر) ژنه چیتستلینه‌ریکی سه‌وزه‌واتی ده‌رکرد، به‌بیانوی ئەوه‌ی به‌لای پادشاهه له پووی نه‌ژادییه‌وه پاک و خاوین نییه.

(فوه‌ره‌ر) باوه‌ری ته‌واوی به‌وه هه‌بوو ئەو وینه‌یه‌ی (مارشال پۆلۆس)ی فه‌رمانده‌ی مه‌یدانی له (ستالینگراد) خۆی دا به‌ ده‌سته‌وه، راسته‌قینه نییه و داوای له وینه‌گره تایبه‌ته‌که‌ی کرد ئەو راستیه‌ی بۆ شی بکاته‌وه، (هوفمان) ده‌لیت پیم گوت راسته‌قینه‌یه و «پوخساری بۆیه واشینواوه، چونکه تیکشکاوه». پۆژی (20) ی یۆلیۆی (1944)، (هوفمان) له (ولفز لیر) ی پۆژه‌لاتی بروسیا بوو، کاتیک ئەفسه‌ریکی سوپا ویستی (هیتلەر) بکوژیت، (هوفمان) وینه‌ی سه‌رکرده‌که‌ی خۆی گرت کاتیک به‌ پانتۆله‌ دپاوه‌که‌یه‌وه له ته‌قینه‌وه‌که‌ پرزگاری ببوو، دوا جاریش له ژیرزه‌مین و شوینی خۆحه‌شاردانه‌که‌دا، (هوفمان) له نزیک (هیتلەر) هوه بوو، کاتیک هه‌نگاوی ده‌نا به‌ره‌و ژووره‌که‌ی تا خۆی بکوژیت.

له یه‌کیک له پاره‌وه‌کاندا، (ئیدی) شه‌ریکی له‌گه‌ل (هیتلەر) و ئیفا) دا کرد، به‌لام ئەو پۆژه‌ی خۆی کوشت، (هیتلەر) ئەو که‌سه

نه‌بوو که پټشتر ناسیپووم، هه‌روه‌ها ئه‌و که‌سه‌ش نه‌بوو که دواى خۆکوشتنه‌که‌ی (جیلی) بینیم.

(هوفمان) خۆی ئاماده‌کرد بۆ ئه‌وه‌ی وینه‌یه‌کی هیتلر بگریت، که‌گه‌یشه‌یه‌ک ملیۆن و پینچ سهد هه‌زار وینه و بۆ ماوه‌ی چوار سال شاردییه و له‌ سالی (1954) دا توانی بلاوی بکاته‌وه، (هوفمان) له‌ باره‌ی وینه‌کانییه‌وه‌ باسی له‌وه‌کردوه‌ هه‌ر که‌سێک سه‌یری وینه‌کانم بکات، ده‌توانیت وینای ئه‌و شوین و کاته‌ بکات، که‌ وینه‌که‌م تیدا گرته‌وه‌.

هه‌روه‌ها (ده‌زگای لۆشیرش میدی) له‌ پاریس کتییکی (پوکۆس میسج)ی بلاو کرده‌وه‌ به‌ ناوێشانى (پاسه‌وانی تایبه‌تى هیتلر بووم (1940-1945)، (پوکۆس میسج)، له‌ پینچ سالی کوتاییدا، واتا له‌ مانگی مایۆی (1940 بۆ 30 ئه‌پرێلی 1945)، له‌ نزیک (هیتلر)ه‌وه‌ ده‌ژیا، ئه‌و پینچ ساله‌ ماوه‌ی جه‌نگی دوه‌می جیهانی بوو، (میسج) دوايين پاسه‌وانی تایبه‌تى (هیتلر) بوو که‌ له‌ ژياندا بیت، هه‌روه‌ک دوايين سه‌ربازی ئه‌لمانی بوو، که‌ (شوینی خۆحه‌شاردانی هیتلر)ی جی هیتشت، دواى ئه‌وه‌ی سوپای سووری یه‌کیتی سۆفیه‌ت به‌رلینیان داگیرکرد و وێرانیان کرد.

(پوکۆس میسج) یه‌کیک بوو له‌و شاهیدحاله‌ ده‌گمه‌نانه‌ی جه‌سته‌ خوێناوی و ساردوسپه‌که‌ی (هیتلر)یان بینی، له‌ ته‌نیشته‌ جه‌سته‌ی (ئیفا براون)ی هاو‌پێی ژيانیه‌وه‌، له‌ سه‌ر یه‌کیک له‌ قه‌نه‌فه‌کانی ئه‌و شوینه‌ تایبه‌ته‌ی له‌ چیمه‌نتۆ دروستکرا‌بوو بۆ خۆحه‌شاردان و پاراستنی هیتلر، (نیکۆلا بۆرسییه‌)ی پۆژنامه‌نووس له‌ پۆژنامه‌ی لۆمۆندی فه‌ره‌نسی، بۆ ماوه‌ی چه‌ند مانگیک بیره‌وه‌رییه‌کانی پاسه‌وانه‌ تایبه‌تییه‌که‌ی هیتلرێ نووسیه‌وه‌ و بلاویکرده‌وه‌.

«میسچ، یه کیک بوو له ئەندامانی دەستە ی پاسەوانی تایبەتی هیتلەر و توانای هیندە (20) سەرباز بوو، ئەرکه‌کە ی بە پلە ی یه‌که‌م بریتی بوو له پاراستنی ژیان، هەروە‌ها دابە‌شکردنی نامه تایبە‌تییه‌کان و وە‌لامدانە‌وه‌ی پێ‌وه‌ندییه ته‌له‌فۆنییه‌کان له باره‌گای پ‌اویژ‌کاری، دواتر له ژێ‌رزە‌مینە تایبە‌ته‌کە ی هیتلەر که چە‌ند هە‌فته‌یه‌ک تییدا مایه‌وه»، هەروە‌ها به‌پنی پ‌ۆژ‌نامه‌ی (به‌یان‌ی ئی‌ماراتی) «د‌وای دیداری یه‌که‌میان، (پ‌وک‌وس میسچ) هە‌ستیکرد ئە‌وه‌ی له به‌رده‌میدایه ف‌وهر‌ری به‌ ئاوبانگه، نه‌ که‌سیکه له س‌ه‌روو مر‌ۆ‌قه‌وه، نه‌ د‌پ‌نده‌یه‌کی ت‌وق‌ینه‌ره، هیتلەر هیتلەر‌ه‌کە ی جار‌ان نه‌بوو، که‌سیکی ئاسایی بوو، له ناوه‌پ‌راستی مانگی ئاداری (1945) دا، هیتلەر ژێ‌رزە‌مینە‌کە ی کرد به باره‌گای س‌ه‌رک‌ردایه‌تیک‌ردن، بوه د‌وایی‌ن باره‌گا و شوینی ف‌ه‌رمانده‌یی کرد‌نیشی.

(میسچ) له ق‌سه‌کانیدا ده‌گه‌ڕ‌پ‌ته‌وه ب‌ۆ پ‌ۆژی (30) ئە‌پر‌یلی سالی (1945)، کاتیک ب‌ۆ‌رد‌وومان و ت‌وپ‌بارانی س‌ۆ‌فیه‌تییه‌کان تا ده‌هات ن‌زی‌ک‌ترده‌ب‌ۆ‌وه، (هیتلەر) نانی نی‌وه‌پی ده‌خ‌وارد، پاسه‌وانه تایبە‌تییه‌کە ی له یه‌کیک له پ‌ار‌ه‌وه‌کانی ژێ‌ر زە‌مینە‌که‌دا چ‌اوی پ‌تی که‌وت، که ز‌ۆ‌ر ه‌یمن و ب‌ی ده‌نگ و له س‌ه‌رخ‌و بوو، ده‌یویست چ‌اوی به‌وانه ب‌که‌و‌یت که له ن‌زی‌ک خ‌ۆ ی م‌اب‌و‌نه‌وه، له پ‌استیدا ب‌ۆ ئە‌وه هات‌بوو تا به‌ هاو‌پ‌تییه‌تی (ئ‌یفا براون) ب‌ۆ هە‌میشه م‌ال‌ئاواییان ل‌ی ب‌کات، ئە‌و گه‌رانه چە‌ند ساتیکی ز‌ۆ‌ر که‌م بوو، دواتر و ب‌ۆ ک‌ۆ‌تا جار، هیتلەر و ئ‌یفا گه‌رانه‌وه ب‌ۆ ژ‌ووره تایبە‌ته‌کە ی خ‌ۆیان.

(میسچ) ده‌ل‌یت «ج‌ه‌سته‌ی ماند‌ووی هیتلەر م‌بینی، نه‌چ‌و‌مه ئە‌و ژ‌ووره، ن‌زی‌که‌ی ش‌ه‌ش ب‌ۆ ه‌ه‌شت م‌ه‌تر دو‌ور‌تر وە‌ستام،

هیتلر که وتبوه سهر کورسییه کی بچووک و له نزیکي میزه که به سهر جهسته ی خؤیدا چه مابؤوه، ئیفاش له نزیکیه وه بوو، به جهسته ی ئاماژه ی بؤ کورسییه که ی هیتلر ده کرد، سنگی که میک نزیکتر بوو بهر ئه ژنوی هیتلر که وتبوو، به پارچه قوماشیکی بؤر، جهسته ی هیتلر یان پیچایه وه و له ده رگای پشته وه بردیانه ده ره وه و سووتاندیان».

تا ئیستاش، (پوچؤس میش) ی کارمه ندی پیوه ندیه ته له فونیه کان، ئه و ساته ی له بهرچاوه، به تاییه تی له پوژی (30 ئه پرلی 1945)، کاتیک ده رگای ئه و ژووره کرایه وه و بینی که (هیتلر و ئیفا براون) ی هاوسه ری خویان کوشتوه. (پوچؤس میش) دواين که سه که له ژياندا ماییت، له و گروه که مه ی دیکتاتوره نازییه که یان به مردویی بینی، له شوینیکی پاریزراوی ژیر زهویی بهرلیندا، پیش ئه وه ی له لایه ن سوپای سووره وه داگیربکریت.

(میش) ده شلیت « هیتلر له سهر کورسییه ک دانیشتبوو و که وتبووش به سهر میزیکدا، به لام ئیفا براون له ته نیشتییه وه که وتبوو، من به چاوی خؤم ئه وه م بینی، پیشینی ئه وه مان ده کرد، به ریکه وت نه بوو، هه موومان خؤمان بؤ کۆتاییه که ی ئاماده کردبوو».

(میش) که ئه و کاته ته مه نی (28) سال بوو، باسی له وه شکرد «ئه و ژووره ی من کارم تیدا ده کرد، به رانه ر ئه و به شه بوو که ده چوه سهر ژووره که ی هیتلر، له گه ل نزیک بوونه وه ی هیزه کانی پووسیا، که چهند سه د مه تریک دووربوون له شوینه پاریزراوه که ی ژیرزه مینه که وه، هیتلر مالتاواپی له و که سانه کرد که خزمه تیان کردوه و داواشی لی کردن که سییان نه چنه

ژووره وه بۆلای. داواشی له (مارتن برومان) ی دهسته پاست و سکریتزه تایبه که ی کرد، که شاهیدی هاوسه رگیریه که یان بوو، تهرمه که ی بسووتینیت، بۆ ئه وه ی هه مان چاره نووسی (بینیتو مۆسۆلینی) هاو پیتی نه بیت، که دوا ی له سیتاره دانیشی، بۆ ماوه یه که به ستوونه کانی سه ره شه قام دا و له ناوچه یه کی گشتیدا، به هه لواسراوی مایه وه بۆ ئه وه ی هه موو که س بیبینیت».

(میش)، له باره ی دواساته کانی ژیا نی هیتله ره وه گو تیشی» دواتر هیتله ر و ئیفا براون، چوونه ژووره که ی خویان و ده رگا که شیان داخست، کاته که سه عاتیک یان دوو سه عات تی په ری، من خۆم گریم له دهنگی فیشه که نه بوو چونکه له سه ر ئامیری ته له فۆنه که کارم ده کرد، به لام یه کیک هاواری کردو گو تی لینکی، لینکی، هه ست ده که م شتیک پرو ی دابیت، لینکی پاسه وانی تایبه تی هیتله ر بو».

ئه و پیاوه ی که هه موو ئه وروو پای تو شی توندوتیژترین و خوینا ویتترین ململانی کرد له میژوودا، که وتوه به سه ر میژیکدا و فیشه کیکیش به سه ری هه یه تی، ئیفا براونیش، له سه ر زه وییه که جهسته ی سارد بپۆوه و پۆچی تیدا نه ما بوو.

میژوونووسان ده لێن، هیتله ر پیتش ئه وه ی فیشه کیک بنیت به سه ری هه و و خۆی بکوژیت، ژنه که ی ژه ره خوراد کرد، دواتر هه ردوو جهسته که له شوینیکی نزیک ژیرزه مینه پاریزراوه که به سلای نازیانه وه سووتیندران.

ئه و کارمه ندی پتوه ندیه ته له فۆنیانه ئاماژه ی به وه شکرد، سه ره کرده کان داوایان له هیتله رکرد له ڕیگه ی فۆکه وه هه لیت، به لام په تیکرده وه و سوربوو له سه ر ئه وه ی له بهرلین بمینیته وه، تا دواساته کانی ش، هیتله ر پیتی وابوو به ریتانیا په شیمان ده بیته وه

لەو پێککەوتنەى لەگەڵ پووسى شىوعىدا ئىمزاى کردبوو.
 (میش) بەشداربوو لە بەرھەمھێنانى فیلمى (کەوتن)ى
 دەرھێنەر (ئۆلیڤەر ھیز شپىگل)دا، کە یەکێکە لە فیلمە مەزنەکان و
 باس لە دواپۆژەکانى ژيانى (ئەدۆلف ھیتلەر) دەکات، سەرەپاى
 ئەوھى کاردانەوھى جۆراوجۆرى لى کەوتەو، بەلام ھەر لە
 سەرەتاکانى نمایشکردنێیەو تەوانى سەرکەوتنێكى گەورەى
 جیھانى و نۆدەولەتى بە دەست بهێنیت.

(میش) تەئکیدیشیکردۆتەو فیلمەکە پرە لە ھەلە و نەدەبوو
 وینەى ئەو ژوورە پارێزراو بەگىت، ئەو ژێرزەمینە شۆینىكى
 گەورە و پارێزراو بوو چەندین ژوورى ھەبوو، بەلام شۆینەکەى
 کە چووین وەک خۆى تەنگەبەر و تەسک بوو، تەنھا جێى ئەو
 پێنج کەسەى تێدا دەبوو کە شاھىدى خۆ کوشتنەکەى (ھیتلەر
 و ئیفا) براون بووین.

(5)

بیرلسکۆنى... دون جوان
بە پلەى سەرۆك وەزيران

له (29 یه نایه‌ری سالی 2007) دا، (فیرونیکا برلسکونی) هاوسه‌ری (سلفیق برلسکونی) سه‌روک وه‌زیرانی ئیتالیا، له (پوژنامه‌ی لاریبؤیلیکا) دا که دووهم به‌ربلاوترین و پرخوینه‌رتترین پوژنامه‌ی ئیتالیا، و تاریکی بلاوکرده‌وو تیندا داوای له (سلفیق برلسکونی) هاوسه‌ری کرد که 20 سال له‌خوی گه‌وره‌تربوو، به‌شیویه‌کی په‌سمی و ئاشکرا داوای لیئوردنی لی بکات، به‌هوی ئه‌وه‌ی ژنان و کچانی تر زور ده‌دوینیت و پیوه‌ندیان له‌گه‌لدا ده‌به‌ستیت.

(فیرونیکا لاریق) ته‌من په‌نجا سال، له‌وتاره‌که‌یدا گوتبووی «سیفلیق، که‌رامه‌ت و که‌سایه‌تی بریندارکردووم، ده‌مه‌ویت به‌ ئاشکرا داوای لیئوردنم لی بکات، له‌کاتیکدا له‌سه‌ر ئاستی پیوه‌ندی تاییه‌تی نیوانیشمان داوای لیئوردنی نه‌کردوه»، ته‌ئکیدیشیکردۆته‌وه‌ له‌وه‌ی که‌ ده‌یه‌ویت به‌رگری له‌که‌سایه‌تی خوی بکات وه‌ک خانمی په‌که‌می ئیتالیا و نمونه‌یه‌کی جوانیش پینشکه‌ش به‌کچه‌کانی بکات.

یه‌کیک له‌به‌شداربووانی به‌رنامه‌یه‌کی ته‌له‌فزیونی (RIL) دا گوتی «ئیتالیا پینشتر جه‌نگیکی گولی هاوشیویه‌ی ئه‌م جه‌نگه‌ به‌خویه‌وه‌ نه‌بینیوه، ئاماژه‌ی به‌وه‌شکردوه‌ بابه‌ته‌که‌ دوره‌ له‌ گالته‌جاپییه‌وه، چونکه‌ (فیرونیکا) زور به‌جدی مامه‌له‌ له‌گه‌ل ئه‌و دۆستیه‌دا ده‌کات».

هاوسه‌ره‌ له‌خوباییه‌که‌ی سه‌روک وه‌زیرانی ئیتالیا، له‌و وتاره‌یدا باسی له‌وه‌شکردوه «بیرلسکونی یه‌کیک له‌کچه‌ هونه‌رمه‌نده‌ تازه‌ ده‌رکه‌وتوه‌کانی به‌رنامه‌یه‌کی له‌ته‌له‌فزیونی (میدیاسات)ی زور دواندوه، که‌ خوی خاوه‌نداریتی ده‌کات و گوتبووی «ئه‌گه‌ر هاوسه‌رگیریم نه‌کردایه، ئه‌وا یه‌کسه‌ر

هاوسه رگيريم له گهل ده کړدیت و له گهل تودا ده چووين بڼه موو شونينک».

چهند مانگينکي کم دواى بايه خپيدانى زورى پوژنامه کاني ئيتاليا به بابته ناکوکى نيوان (سيلفيو بيرلسکونى) سه روک وه زيراني پيشووى ئيتاليا و هاوسه ره کهى، جاريکى ترو به تاييهت له مانگى مارسى هه مان سال دا (بيرلسکونى) بڼوه به مانشيت و بابته سهره کى پوژنامه و ميدياکان، نه وهش دواى نه وهى يه کيک له پوژنامه کاني نه و ولاته وينه يه کى بيرلسکونى له گهل چهند کچيکى گه نجدا بلاو کرده وه، وينه کهش ده وله مهندين پياوى ئيتاليا بوو که له فيلاکهى خويدا له (ساردينيا) به هر دوو ده ستي چهند ژنيکى گرتوه و له سهر پاني دانيشتون، نه و وينه به بوه به رگى گوډارى (نوگى) تاييهت به بلاو کړدنه وهى هه والى که ساني به ناوبانگ و چهند پوژنامه يه کى تريس هه مان وينه يان بلاو کرده وه.

له و باره يه وه (نيکولو جيدينى) پاريزه رى (بريليسکونى) باسى له وه کړد نه و وينانه به شتوه يه کى ناياسايى گيراون، هه نديک که سيش مافى ژباني تاييهت يان پيشيلکړدوه، له و ئاهه نگه دا که ژماره يه کى زورى پياوانى کارى لى بوه، له دهره وهى نه و وينه يه ش چهندين که سى ترى لى بوه جگه له ستافى تاييهت به خزمه تگوزارى و پاسه واني.

لايه نگرانى (برلسکونى) ش، ده لين نه و وينه يه به هيچ جورينک توشى شوکى نه کړدوون و ناو نيشانه که شى هيچ مانايه کى نيه، که نووسيبووى (دوسته کهى برلسکونى)، هر له و باره يه وه پوژنامه ي (ئال جورنالى) که له لايه خانه واده ي برلسکونيه وه

خاوهنداريتى دهكرىت نووسىبووى بلاو كردنه وهى ئهو وىته و قسانه، تهنها (تۆله كردنه وهيه كى سياسىيانهى بچووكه).

پىشتىرش (فىرۇنىكا) ى خانمى يه كه مى ئىتاليا و هاوسه رى (سىلفىق برلسكۇنى)، ده مامكى سهر پىئوه ندىيى كه ى نىوان خوى و هاوسه ره كه ى لابرديوو، هه مىشهش باسى له هه ندىك بابتهى زور نهىنى ژيانى و هه ندىك رهفتار و هه لس و كه وتى ناموى ده كرد.

له كىتىبى بىره وه رىيىه كانىشىدا به ناو نىشانى (ههنگاوه كانى فىرۇنىكا)، (فىرۇنىكا لارىؤى) هونه رمه ندى پىتشوو كه به خۆشه وىستىيى بى سنووره كه ى بۆ گوشه گىرى ناسراوه و پۆژىكىش به جهسته يه كى نىمچه پروته وه له سهر تهخته ى شانق دهركه وت، باسى له وه كردبوو كه ديارترىن خووه كانى هاوسه ره كه ى برىتىيى له قسه كردنىكى زور به دم خوه وه و كو كردنه وه ى بووكه له كانى ناپلىونه.

پۆژنامه ى (زه سكوتسمان) له زارى (فىرۇنىكا برلسكۇنى) ييه وه راىگه ياندىبوو، كه هاوسه ره كه ى حەزى زور له پاگه ياندنه و ههر كاتىك سه ىرى كردوه هتدفونى مۇبايله كه ى له گويدا بوه. پۆژنامه كه باسى له وه شكردوه، (فىرۇنىكا) دوور له چاوى مېدىا و كامىراكان ده ژىسى، به جۆرىك مېدىاكان بايه خىتكى زورىاندا به ئاماده بوونى (فىرۇنىكا برلسكۇنى) له و ئىواره خوانهى (برلسكۇنى) بۆ (جۆرج بۆشى كوپ) سه رۆكى ئهو كاته ى (USA) و هاوسه ره كه ى پىكخستىبوو، بايه خدانى پۆژنامه كانى ئىتاليا، به ئاماده بوونى (فىرۇنىكا) له و ئىواره خوانه دا، نزيك بوو له بايه خدانى مېدىاكان به گرىنگى سه ردانه كه ى جۆرج بۆش بو ئىتاليا.

به لامل ئیتر ئه و جاره، (فیرونیكا) ی ته مهن (47) سال، وازی له بئ دهنگی هیتا و سه ره پای ئه وه ی هه میشه به خاوه نی تایبه ته مندییه کانی هاوسه ریکی نموونه یی وه سفده کرا، به لامل بریاریدا چیتر بئ دهنگ نه بیئت و بیره وه ریبه کانی بنووسیته وه و بلاویان بکاته وه.

(فیرونیكا) ، که دایکی پینچ منداله که ی برلسکونییه ده لیت، لی گه راهه تا برلسکونی سروشتی خوی پیاده بکات و پۆلی یولیۆس ببینیت، ده شلیت له ژیانیدا جۆریک له ئه فسانه بوونی ههیه و هه میشه ویستویه تی بچیته نیو ژیان و که سایه تی پاله وانه کانه وه.

هه ره که باسی له وه شکر دوه «لای که سایه تییه کی وه که سایه تی برلسکونی، هه ستم کردوه که من هاوسه ریکی نموونه یی ده بم بۆ، لی گه رام تا ته رخان بیئت بۆ کاره که ی، هاوسه ریک نه بووم هه میشه کیتشه ی بۆ دروست بکه م له سه ره ئه وه ی که له ماله وه نییه و له نیو خیزانه کهیدا نییه، پینشت هر هچ کاتیک له ناو ماله که مان دا شه پرمان نه بوه» .

(فیرونیكا) ، ئه وه شی ئاشکر اکر دوه، که هه میشه هاوسه ره که ی سه رقالی ته له فۆنکردن بوه و هه چ کاتیک ئامیزی ته له فۆنه که ی لی دوور نه بوه، (فیرونیكا) که له سالی (1980) دا هاوسه رگیری له گه ل (برلسکونی) کردوه، ئاماژه ی به نه بوونی هه ندیک حاله تی پۆمانسی کردوه له گه ل هاوسه ره کهیدا و ده لیت «له ماوه ی (25) سالی رابردوودا و تا ئیستا هه چ پۆژیک نه بوه چیژمان له خۆرئاوایان هه ر دیمه نیک تر وه رگرتیت و زهنگی ته له فۆنیک لی تیک نه دابین».

(فیرونیكا) بیزاری و توپه یی خوی له ته له فۆنه کانی هاوسه ره که ی نه شار دۆته وه، که هه چ کاتیک لی دوورناکه ویته وه

و ده لیت «نامیری ته له فونکردنه که وهک له زگه به گویکانییه وه نووساوه، کاتیک نانمان له گهل دهخوات ته له فونه که به گوییه وه یه تی، ته نانهت له جه ژنی سه ری سالی نویښدا، کاتیک که له شیرزی له گهلدا دهخواردین، به هه مان شیوه به ته له فونه که ی قسه ی ده کرد، ته نانهت زور جار له کاتی خه ویشدا بینومه که به دهم خه وه وه قسه ی له گهل خویدا کردوه.»

پوژنامه یه کیش ناماژه ی به هه ندیک دهنگو کردوه به وه ی چه ند کیش یه کی نه یی له نیوان ئه و دوو هاوسه ردها هه یه، به هوی ئه وه ی زور به که می و پیکه وه له میدیاکاندا ده رده که ون، پوژنامه کانی ئیتالیا (برلسکونی) ملیونیتری ئیتالیسیان به وه تومه تبار کردوه هیچ هه ولکی نه داوه بۆ که مکردنه وه و په تکردنه وه ی ئه و دهنگو و پروپاگه ندانه.

(فیرونیکا) حز و ئاره زویه کی زوری هاوسه رده کی ئاشکرا کردوه به وه ی ببیته (ناپلیون پوناپارت) ی سه رکرده ی گه وره ی فه رهنسا، ده شلیت (بیرلسکونی) حه زی زوری له کو کردنه وه ی پارچه ی سیرامیکی په یکه ر و بووکه له ی ناپلیون پوناپارت بو، هه روه ها داواشی له کاریکاتیرستیگ کرد تا وینه یه کی بکیشیت و کلاویکی هاوشیوه ی کلاوه که ی ناپلیونی بکاته سه ر و پیناویکی هاوشیوه ی پیناوه که ی ناپلیونیسی له پین بکات، کتیه که ی (فیرونیکا) چه ند دیمه ن و به سه ره اتیکی خوش و پیکه نیناوی گپراوه ته وه، به تایبه تی له قوناغی مندالی و قوناغی نواندیدا و ده لیت «جاریکیان به (برلسکونی) م گوت، شوقه که م له پوما زور سارده، که چی له به رانبه ردا لیفه یه کی دامی به دیاری که له خووری دروستکرا بو، ئه و هه لوسته ی زور جوان بو، پیکه نیم، به لام هه لوسته یکی زور کاریگر بو.»

(فیرونیکا) له کتیبه کهیدا باسی له وه شکر دوه هه موو کات
 بۆچوون و دیدگاو پروانییه کانیان له گهل (برسلکونی) دا وهک یهک
 نه بوه، ئه وه همیشه راستره ویکی میانره وی خوش دهویست،
 به لام زۆرینه ی جار من جیا کاری ناکه م له نیتوان پارته کاندان،
 جاریک توندپره وه کان هه لده بژیرم و جاریکیش کومه لایه تییه کان.
 له لیدوانیکیشیدا بۆگوفاری (مایکرومیگا) ی چه پره وه، (فیرونیکا)
 ئاشکرای کردوه که زۆر دژی هه لویتستی هاوسه ره که ی بوه بۆ
 به شداریکردن و چوونه ناوجهنگی دژی عیراقه وه و ده لیت «
 به ته واوی دژی جهنگم، ئیستاو دوا ی ئاشکرا بونی بابته که،
 باوه پی ته واوم به بریار و هه لویتسه که ی ئه و کاته م زیاتر بوه».
 (فیرونیکا) له کوتایی کتیبه کهیدا ئاشکرای کردوه «بۆ ماوه ی
 سالیکی مۆلت وهرده گرم و له ماله وه دوور ده که ومه وه»،
 ده شلیت «به م نزیکانه سالیکی ته رخان ده که م بۆ خۆم، به ته نها
 هه موو جیهان ده که پریم به بی ئه وه ی که سم له گه لدا بیت»،
 گویتیشی «ئه وه ده هینمه به رچاوی خۆم کاتیک به بی ئه وه ی
 سهیری کات بکه م به پی به سه ر شه قامه کاندان ده پۆم، چونکه من
 زۆر حه زم له پۆیشه، هه ر وهک حه زیش ده که م هۆکاره کانی
 گواسته وه ی گشتی وهک پاس و شه مه ندۆفیر به کار به ینم». له
 باره ی هۆکاری که شتکردنیشی به ته نها و به بی هیچ هاوپیه ک،
 (فیرونیکا) ده لیت «بیرۆکه که له هه ستیکی پۆمانسییه وه
 وهرگیراوه، ده مه ویت هه م خودی خۆم و هه م جیهانیش ئاشکرا
 بکه م و بیدۆزمه وه، ده مه ویت پینش هه نگاوانان به ره و قوناغی
 داهاتووی ژیانم، ئه م کاره بکه م»، هه ر چه نده (فیرونیکا) ئاماژه ی
 به ورده کاری قوناغ و هه نگاوی داهاتووی نه کرد، به لام ئاماژه ی
 به وه کرد دهیه ویت په راویزخستن و پشتگوێخستنی خۆی که متر

بکاته‌وه و وهک پیتشوو نه‌بیت، هر وهک گوتیشی، «دهمه‌ویت بوون و کاریگه‌رییه‌کی زیاترم هه‌بیت، بۆ ئه‌وه‌ی بیمه شتیکی زۆر گرینگ و به‌بایه‌خ».

به‌پیکه‌نینه‌وه و وهک نامه‌یه‌ک بۆ هاوسه‌ره‌که‌ی گوتی «نیکه‌ران مه‌بن، له‌سه‌ر لاپه‌ره‌ی پۆژژمیری سال ده‌رناکه‌وم»، نووسه‌ری بیره‌وه‌رییه‌کانی (فیرۆنیکا) باسی له‌وه‌کردوه نزیکه‌ی (12) سال هه‌ولیدا تا توانی (فیرۆنیکا) پازی بکات بیره‌وه‌رییه‌کانی بنووسیت‌وه، ئه‌و نووسه‌ره‌ ده‌شلیت «فیرۆنیکا ژنیکی وریا و زیره‌که، هه‌چ که‌سیک ناتوانیت بچیته‌ ناو دنیا تایبه‌ته‌که‌یه‌وه ئه‌گه‌ر خاوه‌نی متمانه‌ نه‌بیت، من دوا‌ی (12) سال له‌یه‌کتر ناسین توانیم ئه‌و متمانه‌یه‌ به‌ده‌ست به‌یتنم».

به‌م جۆره و له‌سالی (1980)دا له‌شاری میلانو، به‌ته‌نها ساتیک و به‌نیگایه‌کی جادوویانه، ملیۆنێره ئیتالییه‌که توشی خوشه‌ویستییه‌کی کتوپربوو، دوا‌ی یه‌ینی هونه‌رمه‌ندیک که سه‌ما ده‌کات و له‌سه‌ر شاتۆ نواندن ده‌کات، له‌به‌رده‌میدا نوشتایه‌وه و هه‌رچی پاره‌یه‌ک له‌گیرفانه‌کانیدا بوو هه‌لیدایه به‌ر پیکانی و سویندی به‌هه‌موو پیرۆزیه‌کانی ژیا‌نی بۆ خوارد که ده‌بیته‌یه‌که‌م و دوا‌ین عیشق له‌ژیا‌نیدا و له‌پیناوی ئه‌ودا ژنه‌که‌ی به‌جێ ده‌هێلێت و هه‌موو ته‌مه‌نیشی پال ده‌که‌ویت تا به‌سه‌ریدا ب‌روات، هر وهک ئه‌وه‌ی (کیلۆپاترا) توانی بچیته‌ ناو دلی (قه‌یسه‌ری پوما)وه.

به‌و جۆره زیاتر له‌ (20) سال تێپه‌ری، به‌لام شوپه‌ سواره‌که هه‌ستی به‌نیگه‌رانی و بێ تا‌قه‌تی ده‌کرد، بۆ ئه‌وه‌ی ژیا‌نی نوێ بکاته‌وه، چانسی خۆی له‌سیاسه‌تدا تا‌فیکرده‌وه، ژیا‌نی بوو به‌به‌شیک له‌کۆبوونه‌وه و دیدار و کۆنگره و

وتاردان، بهم جۆره (ساندریلای جوان)ی له بیرکرد که نزیکه‌ی (20) سال له خۆی بچووکت بوو.

به ئازایه‌تیه‌کی زۆره‌وه هونه‌رمه‌نده‌که‌ی پیشووی ئیتالیا و هاوسهری سه‌رۆک وه‌زیرانی ئیستای ئیتالیا (فیرونیکا لاریۆ)، که ئیستا بۆته (فیرونیکا بیرلسکونی) دانی به به‌شیک له نه‌هینییه‌کانی ژبانی خۆی و ژبانی هاوسهریتیه‌که‌یدا نا، ئەمه‌ش دوا‌ی بیست و پینج سال یان چاره‌که سه‌ده‌یه‌ک له بێ ده‌نگی، ته‌نانه‌ت هه‌ندیک که‌س پێیان وابوو توانای قسه‌کردنی له ده‌ست داوه.

له‌و کاته‌وه که (برلسکونی) تیکه‌لاوی سیاسه‌ت بوو، (فیرونیکا) له به‌رچاو نه‌ما و سه‌زی به‌وه نه‌بوو له‌گه‌ل هاوسهره‌که‌یدا، به‌شداری بۆنه و ئاهه‌نگه په‌سمیه‌کان بکات، دوا‌جار هاوسهره جوانه‌که‌ی (برلسکونی)، به‌وپه‌ری بوویری و پاستگویییه‌وه وه‌لامی پرسپاری که‌چه پوژنامه‌نووسیکی هاو‌پری دایه‌وه و به‌م دوا‌ییانه له کتیبیکدا به ناوینشانی (ئاره‌زووه‌کانی فیرونیکا) بلاو کرانه‌وه.

(فیرونیکا) له بیره‌وه‌رییه‌کانی دا‌دانی ناوه به‌وه‌ی هه‌چ کاتیک (برلسکونی) له‌گه‌لی نه‌چوه بۆ بینینی شاتۆ، یاخود سینه‌ما، یان ئاهه‌نگ و کونسیرتی موزیک و گۆرانی، هه‌چ کاتیکیش پێکه‌وه کتیبیکیان نه‌خویندۆته‌وه و به‌هه‌واشی و به‌بێ ده‌نگی له باخچه‌یه‌که‌دا پیاسه‌یان نه‌کردوه و وه‌ک دوو هاوسهری ئاسایی و خۆشه‌ویست پێکه‌وه نه‌چوون بۆ بازارکردن، هه‌روه‌ها هه‌چ کاتیکیش ناوه‌ستیت له قسه‌کردن و وه‌لامدانه‌وه‌ی مۆبایله‌که‌ی، ئەو گو‌یی لێ نه‌گرتوه و بایه‌خی نه‌داوه به‌بۆچوون و هه‌لو‌سته سیاسیه‌کانی، پێی باشبوه سه‌رقال نه‌بیت به‌سیاسه‌ته‌وه، هه‌ر وه‌ک هه‌چ گرینگی و بایه‌خیکیشی نه‌داوه به‌ئاره‌زووه‌کانی

هاوسه ره‌که‌ی، بۆ نموونه کاتیک (فیرۆنیکا) په‌یکه‌ریکی له برۆنز دروستکرد، (برلسکونی) پیتی گوت «هیوادارم ئەم شته ناشرینه‌ت نه‌که‌پیت»، فیرۆنیکاش له وه‌لامدا گوتی «نه‌مکه‌پوه، به‌لام خۆم دروستم کردوه»، بۆیه برلسکونی خیرا له قسه و هه‌لوێسته‌که‌ی په‌شیمان بۆوه و گوتی ده‌زانی، «یه‌ک جار به‌و شیوه‌یه خراپ نییه».

وه‌ک له بیره‌وه‌رییه‌کانیدا ده‌رده‌که‌ویت، راس‌تگویی بوونی نه‌بوه، وه‌ک هه‌ولیکیش بۆ جوانکردنی وینه‌ی (بیرلسکونی) لای ئیتالییه‌کان، پیش هه‌لبژاردنی سالی (2001)، (بیرلسکونی) (12) ملیۆن دانه‌ی له سیفی که‌سیتی خۆی به ناویشانی (چیرۆکی ئیتالییه‌ک) بلاو کرده‌وه، ده‌کریت بلتین ئەو سیفییه‌که‌یشت هه‌موو مالنکی ئیتالیا، له‌و بیره‌وه‌رییه‌یدا، وینه‌یه‌کی خۆی له‌گه‌ل خیزانه‌ دلخۆشه‌که‌یدا بلاو کردۆته‌وه، (هاوسه‌ره‌که‌ی و سێ منداڵه‌که‌ی)، سه‌ره‌رای نووسین و گێژانه‌وه‌ی چیرۆکی ئاسوده‌یی هاوسه‌رگیری و ماله‌که‌ی وه‌ک ژینگه‌یه‌کی ئارام و ئاسایش له ژيانیدا، که دوا‌ی چه‌ندین کاتژمێر له کارکردن و ماندوو‌بوون، دوا‌جار ده‌که‌رێته‌وه بۆ ئەو مال و ژینگه‌ ئارامه و تیندا هه‌م پشوو ده‌دات هه‌م ماندویتی و نیکه‌رانییه‌کانی ده‌ره‌وته‌وه.

هاوسه‌ری ئەو پیاوه‌ گرینگ و کاریگه‌ره‌ ئه‌رکی خۆی له هه‌موو لایه‌که‌وه به جێ گه‌یاند، هیچ نه‌ماوه‌ته‌وه جگه‌ له‌وه‌ی پاداشت بکریت، به‌وه‌ی مۆله‌تی سالیک وه‌ربگریت و به‌هه‌موو دونیادا بگه‌ریت، سواری پاس و ئۆتۆبۆس و میترو بپیت و چه‌ندین میل به‌پێی بېروات به‌ بێ گویدانه‌ کات، وه‌ک له کتێبه‌که‌یدا ئاماژه‌ی پێ کردوه، دوا‌ی ئەمه و کاتیک ده‌گاته قوناغی په‌نجا سالی، قوناغیکی نوێ ژیا‌نی ده‌ست پێ ده‌کات.

(6)

هینری هه شته م
پادشای حه زه کان

هیچ پوژیک خانه‌وادهی شاهانه‌ی به‌ریتانیا به‌دەر نه‌بوه له قسه‌وقسه‌لۆک له باره‌ی پتوه‌ندی پۆمانسی و خۆشه‌ویستی تیتیدا، له‌و بواره‌شدا به‌ ناوبانگترین خانه‌واده‌ی شاهانه‌ن له سهر ئاستی دونیا، یه‌کیک له به‌ ناوبانگترین چیرۆکه‌کانی عیشق و خۆشه‌ویستیش، چیرۆکه‌که‌ی (شا هینری هه‌شته‌م) ه، که به‌ شیوه‌یه‌کی په‌سمی شەش جار هاوسه‌رگیری کردوه، یه‌که‌م ژنی لێی جیا بۆوه و بۆ ئه‌وه‌ی به‌ ده‌ستبه‌سه‌رکراوی به‌ ته‌نهایی به‌مریت، دوانیشیان سه‌ریان به‌ردرا و گیانیان له ده‌ست دا، یه‌کیکیشیان به‌ سهر مندالبوونه‌وه گیانی له ده‌ست دا، پینجه‌میشیان به‌ شیوه‌یه‌کی ئاسایی جیا بۆوه، پینش ئه‌وه‌ی شه‌شه‌میان هیچی لێ بیت، خۆی مرد، هه‌ر ئه‌وه‌ش هۆکاری ته‌مه‌ن درێژیه‌که‌ی بوو.

هیچ به‌لگه‌ و ئامارێکی په‌سمی و متمانه‌پێکراو بوونی نییه، له باره‌ی ژماره‌ و ناوی دروستی دۆست و خۆشه‌ویسته‌کانی (شا هینری هه‌شته‌م) ه‌وه، به‌لام تاکه‌ شتیکی زانراوه‌ و گومانی له سهر نییه، ئه‌وه‌یه‌ ژماره‌ی دۆست و خۆشه‌ویسته‌کانی که‌م نین و زۆر بوون.

(هینری هه‌شته‌م) ده‌یویست له (شازاده‌ی ئیسپانی کاسرین ئه‌رگونی) هاوسه‌ری یه‌که‌می کورپێکی ببیت، به‌لام هیچ مندالێکی تری نه‌بوو جگه‌ له‌ که‌چیک به‌ ناوی (ماری)، چونکه‌ هه‌ر جارێک دوو گیان ده‌بوو، (کاسرین) منداله‌که‌ی له‌بارده‌چوو یان به‌ مردویی له‌ دایک ده‌بوو، بۆیه (هینری هه‌شته‌م) نه‌یتوانی له‌ هاوسه‌ری یه‌که‌م و دوه‌می هیچ کورپێکی هه‌بیت، به‌لام هاوسه‌ری سینییه‌می ئه‌گه‌رچی به‌ سهر مندالبوونه‌که‌یه‌وه گیانی له ده‌ست دا، به‌لام کورپێکی ته‌ندروستی پێ به‌خشی و ناوینا (ئیدوارد).

(شا هیئری هه شتەم) بە تەنھا کەسیکی ئالودە بە مێنە و ژنانە نەبوو، بە لکوو کەسیکی زۆر دڵپەق و خراپیش بوو، هیچ شتیک نەیدەتوانی ببیتە ڕیگر لە بەر دەم بە دەستەینانی ئەو شتە دەبیست و حەزی پێ دەکرد، بە تاییەتی لە دواي ئەو دەوای شێوەیەکی تەواوەتی ئایینی دەوڵەتەکی گۆپی، لە پێناری هاوسەرگیری و جیا بوونەو دا، هەروەها دەستگرتن بە سەر کاروباری ئایینی ولات و شوێنەکانی ئایینداری و خواپەرستیدا، هیچ کاتیش دوو دل نەبوو لە کوشتن و ئازاردانی زۆری هاوسەر و خۆشەویستەکانی.

(شا هیئری هه شتەم) لە زۆرینەی حالەتەکاندا، ڕینگە و شێواز و داھێنانی لە هیچەو دەدۆزییەو، تا میراتگریکی شەری و یاسایی دروستکرد، بەلام (شا ئیدواردی شەشەم) لە تەمەنی (15) سالیدا کۆچی دواي کرد، دواتر دەسەلات و تەختی پادشایەتی گواسترایەو بۆ (ماری) خوشکی و دواي ئەویش بۆ (ئەلیزابیتس)ی کچی باوکی، کە ئەو یەکیک بوو لە نازناوەکانی و بە درێژایی تەمەنی هاوسەرگیری نەکرد و لە سالی (1559) تا کۆچی دوايەکی لە سالی (1603) دا سزا درا، ئەو کاتە تەمەنی (69) سال بوو، ماوەی دەسەلات و فەرمانڕەواییەکی بە سەردەمی زێڕین و پیشکەوتن و گەشەووە و سەرکەوتنی گەورە دادەنریت، وەک سەرکەوتنی کەشتیگەلی بەریتانی بە سەر ئیسپانییەکاندا و دەرکەوتن و هەلکەوتنی بەریتانیا وەک هیزیکي گەورەي جیھانی.

(هینری هه شتەم) پادشای ئینگلتەرا، بە نازناویکی تا ڕادەیک نامۆ و سەیر ناسرابوو، ئەو نازناوە خائینی نیشتمان یان خائینی تەختی پادشایەتی نەبوو، ئەو نازناوە تەنھا پێوەندی بە ڕەگەزی

به رانبره وه هه بوو، چونكه مه به سته كهش خۆی و ژنه كانی بوو، جوړنك له به سياسیي كردن به باب ته كه يانه وه دیار بوو، به و پښه یی كه لیږه دا خیانت به رانبر به هه موو ئه و شاژنه كراوه كه له ته نښت پادشاه و له سهر ته ختی پادشایه تی دانښتوه، كه به مانای خانمی یه كه می ولات دیت.

(هینری هه شتم) پادشای ئینگلته را، پسپوړی وه رگرتبوو له چوڼیه تی خیانه تكدردن له شاژنه كان، وانا خانمه یه كه مه كانی ولاته كه ی و چوڼیه تی دهر بازبوون له ههر شهش ژنه پره سمیه كه و ئه وانه شی ددانی به یاسایی بوون و شهرعی بوونی پڼوه ندیه كانیدا نه ناوون، كه له بهر خو شه ویست و بهر ژه وه ندی سیاسی دۆستایه تی و پڼوه ندی له گهل به ستوون، (هینری) سهری دوان له ژنه كانی په پاندوه، (ئان پۆلین) ی ژنی دوه می و (كاترین هیوارد) ی ژنی سینه می.

سه باره ت به ژنه یاسایی و شهرعیه كانی تریشی، له سیانیان جیابووه، به لام (كاترین بار) ی شه شه م ژنی، (هینری) به خاك سپارد و دواى تڼ په پو بوونی دوو هه فته به سهر مردنه كه ی دا، هاوسه رگری له گهل خو شه ویستی یه كه می دا كرد، ئه وهش وهك توله كردنه وه یهك له درنده یی و ئاره زووی میبازییه كه ی (هینری هه شتم) پادشای ئینگلته را.

(هینری هه شتم) ههر له قوناغی لاویتییه وه نمونه یه كی دیار و ته وای شازاده كانی سهردی گه شه كردن و په ره سه ندن بوو، ته مه نی هیشتا له (18) سال تڼ نه په پری بوو، پوومه ته كهش و دهر په پریوه كانی ژیان و گهرموگړی و توانایان لئ دهباری، له هه موو وهرزشینکی تایبته به په گه زی نترینه دا به توانا و شاره زا و لیها توبوو، توانا و ناوبانگینکی زوری هه بوو

له راوکردن و یاری قوماړ و ئهسپسواری و شمشیربازی و عیشقبازی ژنان دا.

(هینری ههشتهم) ههپهشه و مهترسییهکی زوری بۆ تهختی شاهانهی خانهوادهی (تیۆدۆرۆ) دروستکرد، تا توانی هاوسه‌رگیری له‌گه‌ل (کاسرین ئۆفنا‌راگۆن)دا بکات، که خاتونیکه‌ی خانه‌دان و جدی و خاوه‌ن په‌وشتیکه‌ی زور به‌رز بوو، چه‌ند سالتیکیش له‌و‌گه‌وره‌تربوو، (کاسرین) ژنی (ئارسه‌ر) ی برا‌گه‌وره‌ی بوو، که به‌ شیوه‌یه‌کی کتوپړ و له‌ ته‌مه‌نی (16) سالتیدا، دوا‌ی چوار مانگ له‌ هاوسه‌رگیریه‌ی کۆچی دوا‌ییکرد.

له‌ سالتی (1503)دا پاپا پۆلسی دوهم، له‌ فتوا‌یه‌کیدا په‌زامة‌ندی‌دا له‌ سه‌ر هاوسه‌رگیریکردن له‌گه‌ل ژنی برا‌یه‌کی کۆچکردو‌وی دا، ئه‌گه‌رچی ئه‌م فتوا‌یه‌ ناکۆک و دژبوو له‌گه‌ل ده‌قیکه‌ی په‌سمی سه‌رده‌می دیریندا، که ئه‌و جوړه‌ هاوسه‌رگیریه‌ی په‌ت و پو‌وچه‌ل ده‌کرده‌وه.

(هینری ههشتهم) و (کاسرین ئۆف ئه‌راگۆن) کچیکیان بوو به‌ ناوی (ماری)بیه‌وه ناو‌نرا، به‌لام هه‌چ مندالیکه‌ی کورپان نه‌بوو، هه‌ر چه‌نده‌ چه‌ند جاریک له‌ سه‌ریه‌ک دوو‌گیان بوو، به‌لام هه‌ر له‌ سکی دایکیاندا ده‌مردن پیتش ئه‌وه‌ی له‌ دایک بن، یاخود چه‌ند پو‌ژیکه‌ی که‌م دوا‌ی له‌ دایک بوونیان ده‌مردن، هه‌ر له‌به‌ر ئه‌وه‌ ئه‌و پادشا‌ بی ئارامه‌، نه‌یتوانی میراتگریک بۆ تهختی ده‌سه‌لات و پادشایه‌تیه‌که‌ی بخاته‌وه، پټیان وابوو ئه‌وه‌ نه‌فره‌تیکه‌ و له‌ هاوسه‌رگیریه‌که‌ی کراوه، بۆیه (هینری ههشتهم) په‌نای برده‌ به‌ر (پاپای پۆما) بۆ ئه‌وه‌ی له‌گه‌ل هاوسه‌ره‌که‌ی جیا‌یان بکاته‌وه، به‌لام پاپا رازی نه‌بوو ئه‌و کاره‌ زوردارانه‌یه بکات، دوا‌ی ماوه‌یه‌کی که‌م (هینری ههشتهم) زانی ئه‌و پاپایه

دهسه لاتی ئه وهی نییه هیچ فتوایه کی ئاینی ده ربکات و خوشی به شایستهی نازناوی (پاریزه ری باوه) ده زانی، بویه مافی ئه وهی به خۆیدا هاوسه رگیرییه که کۆتایی پێ بهیئت، به لام پاپای فاتیکان هه پشه ی ئه وهی لێ کرد ئه گه ر ئه و کاره بکات ئه و له هه موو سۆز و به زه ییه کی کلێسا بێ به ش و بێ به ری ده کات.

(هینری هه شتەم) هیچ پێگه چاره یه کی له به رده مدا نه مایه وه جگه له وهی په نابۆ په رله مانی ولاته که ی بیات، تا هاوکاری بکه ن و پشتیوانی بکه ن له دژی ده سه لات و کورسی پاپادا، په رله مانیش بریاره که ی له به رژه وهندی (پادشا هینری) یه کلایی کرده وه، به وهی (پادشا) ماف و ده سه لاتی ئه وهی هیه سه روکایه تی کلێسه ی ئینگلته را بکات، نه ک ده سه لاتی پاپای پۆما، په رله مان بریاریشیدا پادشا ده سه لات و مافی ئه نجام دانی هه ر کارێکی هیه که بیه ویت یان هه زی لێ بیت، هه روه ها ده شتوانیت هاوسه رگیری له گه ل ژنیک بکات که بیه ویت، یان له هه ر هاوسه ریکی جیا بیته وه، به بێ هیچ کێشه و پێگرییه کی ئاینی و شه رعی.

به پێی بریاره که ی په رله مانی ئینگلته را که لایه نگران و پیاوانی پادشا هینری هه شتەم زۆرینه یان پێک ده هینا، هاوسه رگیری نیوان (پادشا هینری هه شتەم) و (کاسرین) به نا په واهه لوه شاوه دانرا، له لایه ن ده ستوپیته و نه کانییه وه هه پشه له هه ر ئه ندامیکی په رله مان کرا ئه گه ر دژی بریاری مافی سه روکایه تی کلێسا له لایه ن (هینری) ییه وه ده نگ بدات ئه و به خیانه تی گه وره تاوانبار ده کريت و سزا ده دریت، به م جوړه هاوسه رگیرییه که پووچه ل کرایه وه و (کاسرین) یش له لایه ن پادشاوه دوور خرایه وه و ژیا نی به ته وای له ناوچوو.

له يه نايه رى سالى (1533) دا، (پادشا هينرى هه شتمه) هاوسه رگيرى له گه ل (ئان پۆلين) دا كرد، كه چوارمانگ پيش هاوسه رگيرييه كه دوو گيان بوو لى، (كرامه ر) به و پنيه ي سه رۆكى ده سته ي ئه ساقيفه ي كانترى بوو، رايگه ياند (ئان) هاوسه رى شه رعى پادشايه، كه كاتى خۆى نارد بووى بۆ لاي (كاترين) ي هاوسه رى يه كه مى بۆ گه راندنه وه ي ئه و خشل و زيرانه ي وه ك شاژن به كارى ده هيتان و ده يكردن به خويه وه و به خشينى به (ئان پۆلين)، كه دواتر به و زير و خشلانه خۆى پارازنده وه و تاجه كه ي كرده سه ر، بۆ ئه وه ي له ئاهه نكيكى رازاوه و شكۆمەند و شاهانه دا وه ك شاژنى ئينگلته را بناسينريت.

له هه مان كاتدا، (كليمنت) ي پاپاي رۆما رايگه ياند هاوسه رگيرييه نوپيه كه ي پادشا هينرى هه شتمه، هاوسه رگيرييه كي پووجه له، ئه و مندالانه شى به ره مى ئه و هاوسه رگيرييه ناياسايى و ناشه رعين، (پاپاي رۆما)، (پادشا هينرى) شى له هه موو به زه بيه كي كليسا بى به ش كرد، به لام (پادشا هينرى هه شتمه) هيج بايه خيكى بۆ ئه و برياره ي پاپا دانه نا و له رينگه ي ئه نجوومه نى نوينه رايه تيبه كه يه وه ياسايه كي ده ركرد و تيندا نووسرا بوو هه ر كه سينك قسه له سه ر راستى و ناراستى هاوسه رگيرييه كه ي پادشا و (ئان پۆلين) بكات، شايسته ي توندترين سزايه.

ياساكه برياريشيدا له سه ر ئه وه ي هه موو كه سينكى ئينگليز به ژن و پياوه وه سويند بخۆن به وه ي وه فادار و شوينكه وته ي پادشا بن، هه ر وه ك ته نكيديشيكر دۆته وه له سه ر ده سه لات و سه روه رى ته ختى پادشايه تى به سه ر ده ولەت و كليساوه له ئينگلته را، هه ر وه ك كليسايه كي نيشتمانى نويشى بۆ ئينگلته را به

ناوی (کلیسای ئینگلیکانی) دامه‌زراند، سزای له سیداره‌دانیشی
 بۆ ژماره‌یه‌کی زۆری پیاوانی ئایینی و پیاوانی کلیسا ده‌رکرد، که
 په‌تیا‌ن کرده‌وه سویندی وه‌فاداری و شوینکه‌وته‌یی و دلسۆزی
 بۆ (پادشا هینری هه‌شتم) بخۆن.

(ئان پۆلین) مندالیکی مردووی له (پادشا هینری) بوو، به‌مه‌ش
 (هینری) زۆر توپه و بیزار بوو، بیرى له جیا بوونه‌وه‌یه‌کی تر و
 پوچه‌لکردنه‌وه‌یه‌کی نوی هوسه‌رگیرییه‌که‌ی ده‌کرده‌وه.

به‌پیتی هه‌ندیک سه‌رچاوه‌ی میژوویش، که له سه‌ر زاری
 پادشا هینری هه‌شتمه‌وه گێردراونه‌ته‌وه و نووسراوه‌ته‌وه،
 (پادشا هینری هه‌شتم) گوتویه‌تی که هوسه‌رگیری دوه‌می له
 ژیر کاریگه‌ری جادوو دا بوه، له‌به‌ر ئه‌وه هوسه‌رگیرییه‌کی
 پوچه‌له، له‌و ماوه‌یه‌شدا (پادشا هینری) بایه‌خیکی زۆری ده‌دا
 به (جینی سیمۆر) که یه‌کیک بوو له هاوه‌ل و خزمه‌تکاره‌کانی
 شاژن.

پادشا جارێکی تر که‌وته به‌ کار هینانی پێگه و بیانوه‌کانی
 جاری پێشوو، بۆ ئه‌وه‌ی هه‌م له هوسه‌ره‌که‌ی ئێستای جیا
 بپێته‌وه، هه‌میش هوسه‌رگیری له‌گه‌ڵ ئه‌و که‌سه‌دا بکات که چاوی
 که‌وتۆته سه‌ری، ئه‌مه‌ش دوا‌ی تاقیکردنه‌وه و هه‌لسه‌نگاندنی
 باشت‌ترینی ئه‌وانه‌ی له نزیکی بوون.

هیچ کاریک له‌وه ئاسانه‌تر نه‌بوو، که پادشا بتوانیت له‌گه‌ڵ
 یه‌کیک له هاوه‌له‌کانی شاژندا له ناو کۆشکدا پیلانی له‌شفروشی
 (ئان) دا‌برێژن، ئه‌وه‌بوو له پوژی یه‌کی مانگی مایۆی سالی
 (1536) دا ژنیک به‌ ناوی (لیدی وینگفیلد) به پادشای گوت
 «شاژن تاوانی زینای ئه‌نجام داوه له‌گه‌ڵ پێنج پیاو‌دا، که‌یه‌کیکیان
 ب‌راکه‌مه».

به هۆی ئەم پیلانەوه، پۆژی دواتر پادشا هینری هه‌شته‌م، توانی (ئان پۆلین)ی هاوسەر و شاژنی ئینگلته‌را، بنیزیت بو زیندانی تاوهری له‌نده‌ن، هه‌مان پۆژ شاژن له به‌له‌میکدا په‌وانه‌ی (لیبرج) کرا، به بێ ئه‌وه‌ی بزانی‌ت چ تاوان و تۆمه‌تیکی ئاراسته‌ کراوه و له سهر چی سزادراوه و دوور خراوه‌ته‌وه، دواتریش به بێ بوونی هه‌یج به‌لگه و شاهیدیک دادگاهی هه‌موو ئه‌و که‌سانه‌ کرا که تاوانباربوون به ئه‌نجام دانی زینا له‌گه‌ل شاژنی ئینگلته‌رادا، به‌لام لیکۆله‌ره‌وه‌کان شکستیان هه‌ینا له ده‌ستکه‌وتنی ددان پێدانان و سه‌لماندنی تاوانه‌که به سهر هه‌یج یه‌کیک له‌و که‌سانه‌ی تۆمه‌تی زیناکه‌یان درابوه پال.

ئه‌گه‌رچی هه‌یج یه‌کیک له‌ پێگا و پێکاره‌کانی ده‌ستوپه‌وه‌نده‌کانی پادشا له پێدانی پاره و سامان، توندترین و خراپترین سزا، نه‌یانتوانی تۆمه‌تباره‌کان ناچاربه‌کن، به‌لام موزیکسیانیکی غه‌مگین، له ترسدا ناچاربوو ددان به تۆمه‌ت و تاوانیکی ساخته‌دا بنیت به‌وه‌ی زینای کردوه له‌گه‌ل شاژنی ئینگلته‌رادا.

سه‌ره‌پای ئه‌وه‌ی هه‌یج به‌لگه و ددان پێدانانیکی ساخته و ناچاریبانه له سهر چوار تۆمه‌تباره‌که‌ی تر به‌رده‌ست نه‌بوو، به‌لام دادگا بپیاریدا که هه‌موویان له سێداره‌ بدرێن له سهر ئه‌و تاوانه‌ی پووبه‌پوویان کرابۆوه.

دوای دوو پۆزیش له بپیاره‌که‌ی دادگا، سزاکه به سهر ئه‌و چوارکه‌سه‌دا جێبه‌جێکرا که ددانیان به‌و تۆمه‌ته‌دا نه‌نابوو که ئاراسته‌یان کرابوو، سزاکه‌ش په‌راندنی سه‌ریان بوو تا شایسته‌ی پله‌و پۆسته‌که‌یان بیت، سه‌باره‌ت به موزیکسیانه‌که‌ش که ددانی به تاوانیکی نه‌کرده‌دا نابوو، لیکۆله‌رانیش سه‌رکه‌وتوو‌بوون له سه‌پاندن و ساغکردنه‌وه‌ی تۆمه‌تیکی، سزای له سێداره‌دان تامردنی

به سهردا جتيه جيڪرا، بڻ ٺهه وٺي نه ٿيئي به له گهل خويدا به ريت به ڙير
گله وه و هيچ كه سينڪ راستي پرووداو و چيرؤ كه هه لبه ستر او كه و
زينايه كي درؤ له گهل شاڙندا نه بيستيت و نه زانيت.

سهارهت به شاڙن و براكه، له بهردهم گروپيكي (26)
كه سي خانه داند به سهرؤ كايه تي (دؤق ٽون نورفلڪ) دادگاييكران،
(دؤق) مامي شاڙن بوو، به لام له پرووي سياسي شه وه دوزمن
و نه ياري بوو، خوشڪ و براكه، چهند جاريك ته ٽيكيديانكرده وه
كه هيچ تاوانتيكيان نه كرده وه ٺه و تومه ته شي ٺا راسته يان كراوه
ناراست و بن بنه مايه، به لام دادگا برياريدا به سووتاندن يان
سهربرپنيان به پٺي خواست و ويست و پادشا.

دواي سهرپه پاندني هاوسهري دوه مي پادشا، له پٺاو
هاوسه رگيركردي ستيه مي پادشا هينري هه شتم له گهل (جيني
سيمور) ي به ٽيڪ له هاوه له كاني شاڙندا، (كه رامهري) گه وري
ٺه ساقيفه كان، بيانوويه كي تري بڻ هاوسه رگيري به كي نوني پادشا
دؤزيه وه، كه هه ولدانيه تي بڻ له دايك بووني كوڍيڪ بڻ ٺه وه
بيته ميرانگري ته ختي ده سلات و پادشاهه تي.

پوڙيڪ دواتر، پادشا هينري، (جيني سيمور) ي ماره كرد و
دواتر به نه ٿي هاوسه رگيري له گهل كرد و گواستيه وه، له پوڙي
(4 ي يونيوي سالي 1526) دا كردي به شاڙني ٽينگلته را، (جيني)
به شيڪ بوو له نه وه ي خيزانتيكي پادشاهه تي كه ده چوونه وه
سهر پادشا ٿي دواودي ستيه م، هر چنده خاوهني جوانيه كي
تايهت و سهرنج راكيش نه بوو، به لام به زيره كي و ڙيري و
ساده يي و له خوبووردووي و كه شخه يه تيه كه ي كاريگهري له
سهر زورينه دروستكرده بوو، به لام به هيچ شتوه يه كه سهرده مي
ڙياني ٺان پوليئي له ياد نه چووبووه، كاتيڪ هه موو دياريهه كاني

په تکرده وه و پښه گي نه ده دا لتي نزيک بيته وه، هه روه ها به بڼ
ئوه وي بيان خو ينيته وه هه موو نامه کاني که بوي دهنارد، وهک
خوي بوي دهنارد وه و له گهل کومه ليکدا نه بوايه پښه گي نه ده دا
قسه شي له گهل بکات.

کاتيک (جين سيمور) دوو گيان بوو، پادشا هينري هه شتم،
ئهنجو ومه ني نوينه راني ولاته که ي کو کرده وه و برپاري دا تاجي
جيتشيني بخريته سهر ئه و منداله ي له (جون سيمور) ده بيت
و ئه گه ري زوري شي هه يه کوپ بيت، ئه وه بوو له ئوکتوبه ري
سالي (1537) دا، پادشا کوپيکي بوو له (جون سيمور) و ناوړا
(ئيدواردی شه شهم) به وي له داهاتوړدا ده بيته پادشا، به لام
(هينري) ئه و خه ون و خواسته شي نه هاته دي و منداله که مرد.

(جين سيمور) ي شاژن، به رگه ي ئازاري مردني کوپه که ي
نه گرت، بويه ئه و يش بوه قوربان يه که ي تري جيا بوونه وه،
که وتبو ه ناو ترسيکي زوره وه و چاوه پري جيا بوونه وه که ي
نه کرد و (12) پوژ دواي له دايک بووني کوپه که ي گيان له
ده ست دا و مرد.

پادشا هينري هه شتم، فه رمان ي به (کروم ويل) ي وه زير
و هاوپري کرد، بگه پيت و شوپنگره وه يه که ي تر و ده رمان و
چاره سه ر و هاوژينيکي تري بؤ بدوزيته وه، ئه وه بوو (کروم ويل)
يش پيشنباري کرد هاوسه رگيري له گهل (ئان کليفز) ي خوشکي
هاوسه رکه ي شازاده ي سه کسونيا و خوشکي (دوق دي کليفز)
دا بکات، که ئه و کاته له ناکوکي و کيشه دا بوو له گهل
ئيمپراتوري ئيسپانيا.

ئه وه بوو (پادشا هينري)، فه رمان ي کرد تا (هولين) ي وينه کيش
بجيت وينه يه که ي تايبه تي ئه و خانمه بکيشيت، به لام به بڼ ئه وي

بزانیت، (کرومیل) چەند پىنمايى و ئامۇژگارييهكى داوۋتە
 وىنەكىشەكە، بۇ ئەوۋى لە وىنەكەيدا شوپىنجان بىكاتەو، دواي
 گەپانەوۋى وىنەكىشەكە و سەيركىردنى تابلۇكە، (ھىنرى) پىتى
 وابوو، كەسىكى غەمگىنە، بەلام شايسىتەي خۇشەويستىيە.

بەلام كاتىك (كلىفەر) خۇي ھات و پاستەوخۇ بىنى، ئەو
 خۇشەويستىيەي ھىنرى چاۋەپىنى دەكىرد لە چاۋەكانىدا مرد
 و ھەر لە يەكەم نىكاۋە خۇشەويستىيەكەي ھەلگەپايەو و
 بوۋبە پىق و كىنە، بەلام لەگەل ئەوۋەشدا چاۋەكانى نووقاند و
 ھاسەرگىرى لەگەل كىرد، ھىچ كاتىك ۋەك جاران پىۋەندى
 لەگەل (كرومىل)دا ئاسايى نەبۆۋە و مامەلەي لەگەل نەكىرد،
 دواي چوار مانگىش بېپارىدا بە دەستگىركىردن و زىندانىكىردنى
 ۋەزىرەكەي، بە ھۆي تىۋەگلان و نقوومبوۋنى لە چەندىن ھەلەي
 گەۋرە و گەندەلىيەو.

(ھىنرى ھەشتەم) چەند جارىك پاي گەياند بوو، پازى
 نەبۋە بەو ھاسەرگىرىيە و ھىچ كاتىكىش لەگەلدا نەخەوتوۋە
 و تا ئىستا بە پاكىزەيى ماۋەتەو، پەزامەندبوو بەرانبەر بە
 بېپىنەوۋى موۋچەيەكى باش و ژيانىكى شايسىتە و گونجا و
 بۆي لە ئىنگلتەرا، ھاسەرگىرىيەكە پوۋچەل بىكاتەو، بەلام لە
 پۆۋى (28ى يۇلىۋى سالى 1940) دا و دواي دادگايىكىردنىكى
 دروستكراو، فەرمانىكىرد بە پەپاندنى مىلى (كرومىل).

لە ھەمان ئەو پۆۋەي كە كرۋنىل سزاي سەرپەپاندەكەي
 جىيەجىكرا، (ھىنرى ھەشتەم) بۇ جارى پىنچەم ھاسەرگىرىكىرد،
 ئەم جارە لەگەل (كاترىن ھىۋارد)ى تەمەن (20) سالد، كە
 لە خىزانىكى كاسۋلىكى بوو، ھەر چەندە بە ھىچ شىۋەيەك
 دەستبەردارى بىروباۋەپەكەي خۇي نەبوو ددانىشى نەنا بە
 بىروباۋەپى پىرۇتستانتيانەي پادشادا.

دەتوانین بڵێن (کاترین) جوانترین هاوسەری (پادشا هینری هەشتەم) بوو، تا پادەیه‌کی باشیش دەیزانی چۆن خۆشی بووێت، هەمیشە سوپاسگوزاری خودای دەکرد بۆ ئەو ژیاڵە خۆش و باشەیی لەگەڵ (کاترین) دا پێی بەخشیوه، بەلام پۆژیک دواي گەپاندنەوه‌ی تەسبیحێکی سوپاسگوزاری بۆ (کاترین) لە لایەن سەرۆکی ئەساقیڤه‌وه، بوه بەلگەیه‌ک لە سەر ئەوه‌ی پیتشتەر (کاترین) پێوه‌ندی هاوسەرگیری لەگەڵ سێ دەستگیرانی سزادراودا هەبوه.

دوان لەو کەسانە و هەروەها شاژنیش دانیان بە بوونی ئەو پێوه‌ندییه‌دا نا، دواي ئەمە (پادشا هینری هەشتەم) توشی خەم و خەفەت و ترس و نێگەرانییه‌کی زۆر بوو لەو نەفرەته‌ی توشی هەموو هاوسەرگیرییه‌کانی بوو، پادشا تا پادەیه‌ک مەیلی هەبوو بۆ ئەو خۆشبوونی شاژن، تا ئەو کاته‌ی بەلگەیه‌کی تریان دایە دەست بەوه‌ی شاژن لەگەڵ کوپری مامی پادشادا زینایان کردوه، لە دوا هاوسەرگیرییه‌کە‌ی لەگەڵ پادشا، (شاژن)یش، نەیشاردەوه‌ کە لە درەنگانێکی شەودا، لە ژووره‌ تاییه‌تییه‌کە‌ی خۆی چاوی کەوتوه‌ بە کوپه‌ مامه‌کە‌ی پادشا، بەلام پەتی کردەوه‌ کە نە ئەو شەوه‌ و نە هیچ کاتێکی تر لە ماوه‌ی هاوسەرگیرییه‌کە‌یدا هیچ گوناھێکی کردبێت، بەلام دادگای پاشایه‌تی و لە سەر داواي خودی (پادشا هینری هەشتەم) پرای گەپاند، کە (شاژنە کاترین گوناھبارە).

ئەوه‌بوو لە پۆژی (13ی نۆڤەمبەری سالی 1542) دا و لە سەر بپیری پادشا، سزای سەرپه‌راندنی (شاژنە کاترین) جێبەجێکرا، کەللە سەری پەپیندرای (کاترین) کەوتە هەمان ئەو شوێنە‌ی شەش سال پیتشتەر کەللە سەری پەپیندرای (شاژنە ئان پۆلین)ی کەوتبوه‌ ناوی.

(کاترین بار)ی شه‌شهم هاوسه‌ری پادشا هینری هه‌شتم، که له سالی (1543)دا هاوسه‌رگیریان کرد، پیش مردنی دوو هاوسه‌ره‌که‌ی پیشووتری به تهنه‌ا ده‌ژیا، له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا پادشا چیت‌ر سوورنه‌بوو بۆ ئه‌وه‌ی هاوسه‌رگیری له‌گه‌ل کچانی پاکیزه‌دا بکات.

(کاترین) ژنیک بوو خاوه‌نی هۆشیاری و سه‌لیقه‌یه‌کی باش بوو، له‌ دل‌پ‌زیکردن و چاودێریکردنی پادشادا که توشی نه‌خۆشی ببوو زۆر ئارام و له‌ سه‌رخۆ و هه‌من و ددان به‌ خۆداگرتوو بوو، له‌ هه‌شت سالی کوتایی فه‌رمان‌پ‌ه‌وایه‌تییه‌که‌یدا، هه‌ولی زۆریدا بۆ ئه‌وه‌ی هه‌لچوون و تو‌پ‌ه‌یه‌یه‌کانی که‌م بکاته‌وه‌، چونکه‌ (28) که‌سی سووتاند به‌ تۆمه‌تی لادان و ده‌رچوون له‌ یاسا پیرۆزه‌کان.

شاژنه‌ نوێیه‌که‌ توانی بپێته‌ دایکیکی باش بۆ کچه‌کانی، چونکه‌ له‌وه‌ سه‌رده‌مه‌دا (پادشا هینری هه‌شتم) تا ده‌هات جه‌سته‌ی تیک ده‌چوو، باری ته‌ندروستی زۆر خراپ ببوو، زۆر قه‌له‌و و نا‌پ‌یک بووبوو، به‌ تایبه‌تی له‌ لایه‌ن شاژنه‌وه‌ چاودێریی ده‌کرا.

پادشا هینری هه‌شتم له‌ به‌رده‌میدا ددانی نا به‌وه‌ی به‌ ناهه‌ق (ئان پۆلین)ی هاوسه‌ری دوه‌می کوشتوه‌، له‌ کاتیکیشدا که‌ (پادشا) گیانی ده‌دا، (شاژن) سویندی خوارد به‌وه‌ی دوا‌ی به‌ خاک سپاردنی پادشا، بگه‌پێته‌وه‌ بۆ لای ئه‌و پیاوه‌ی خۆشی ده‌ویست پیش ئه‌وه‌ی له‌گه‌ل هینریدا هاوسه‌رگیری بکات، دوا‌ی دوو هه‌فته‌ش له‌ به‌خاکسپاردنی ته‌رمی پادشا، به‌لینه‌که‌ی خوی جینه‌جیکرد.

(7)

**نیکولا سارکوزی
درامای سیکس و هاوسه‌رگیری و
جیابوونه‌وه**

کاتیک میزد له یاسا دهردهچیت و له دهرهوهی ژیانی
 هاوسهریتی به دواى چيژو ئارهزوویهکی ههرزان و بى نرخ دا
 بگهریت، ئهوا ئاگر و دۆزهخی ژیانی ورده ورده دهردهکهویت
 و ئاشکرا دهیت، ههلبهت ئهوه سهارهت به پیاویکی ساده و
 ئاسایی ناو کومهلگه، بهلام کاتیک پیاویک ههمان کردهوهی
 ههیت و له پینگهیهکی سیاسی بهرزدا بیت، یاخود له پینگهی
 سهروککومار یان سهروک وهزیران یاخود وهزیردا بیت، ئهوا
 کیشهکه گهرهتر و کارهساتهکه ترسناکتر دهیت، دهشپته
 ئابووچونیکى بهردهوام بو ئهو سیاسیه یان ئهو بهرپرسه
 به دريژایی تهمنی، ههر چیهک بکات و ههر چیهکی بهرانبه
 بکريت ئهوا تومار دهکريت و بلاو دهکريتهوه.

زور جار هاوسهری ئهو پیاوه سیاسییانهی توشی ئهو
 ئابووچوونانه دهبنهوه، هاوسهرهکانیان به جی دههیلن بهو
 بیانوهی کهسایهتی و شکومهندی ژنانهی شکینراوه، یاخود بو
 پاراستن له چاوی دهسولات و ئهو ژیانهی پيشتر به حوکمی
 ژنی سهروک یان سهروک وهزیران ههی بو، ئهویش به
 ههمان شپوهی هاوسهرهکهی تیک دهشکیت و دهکهویت، دهیت
 بیانوو بو ئهو خیانته بهینیتهوه که تیدا دهژی، ههست دهکات
 زیادهپویی کردوه له پهچهکرداری خیانتهی هاوسهرهکهیدا،
 بهمهش کهمیک له ئاستی خیانتهکه کهم دهیتهوه و دهیته
 بوومهلهرزیهکی سیاسی.

سهارهت به سهروککوماری فهرهנסا (نیکولا سارکوزی)
 یاخود (دون جوان)، ههر شتیکی توش دهیت ئهوا به هوی
 پتوهندییهکانیهوهیهتی له دهرهوهی ژیانی هاوسهریتی،
 (سیسیلیا)ی هاوسهره جوانهکهی و دایکی مندالهکانیشی به

هه مان شتوه خيانه تي كړدوه، دواتر (ساركوزي) بڼه وهی خوی له و دوخه پزگار بکات، هاوسه رگری له گهل په کیک له خوشه ویسته کونه کانی کرد به ناوی (کارلا برونی)، که نمایشکاریکی جلو به رگی به په گز ئیالی بوو، نه مهش هه مووی که متر له سالیکی خایاند دواي ئه وهی له هاوسه ره که ی جیا بڼه و به تنها له ئه لیزی ده ژیا.

(ساركوزي) دواي ئه وهی شکومه ندی (سیسیلیا)ی هاوسه ری بریندار کرد و دلی شکاند، په نای برد بڼه باوهشی ژنانی تر، به لام (سیسیلیا)ش که مترخه می نه کرد و دواي ئه وهی به ته وای له چوارچیوهی خیزان و هاوسه رگری چوه دهره وه و ماله که ی به جی هیشت، پرویکرد (USA) بڼه وهی له گهل خوشه ویسته که یدا بڼی که له و ولاته نیشته جی بوو.

هه موو فره نسا ده یانزانی (سیسیلیا) له چوارچیوهی هاوسه ریته چوته دهره وه و ژیانی هاوسه رگرییه که ی بڼه هاوسه ره که ی جی هیشتوه، به تایبهت دواي ئه وهی گوډاری (باری ماتش)ی فره نسی وینه یه کی (سیسیلیا)ی هاوسه ری به هیزترین پیای حکومه تی له فره نسا بلاو کړدوه، کاتیک له گهل خوشه ویسته که یدا دهستیان له ناو دهستی په کدا بوو له په کیک له شه قامه کانی نیویورکدا پیاسه یان ده کرد.

میدیای فره نسا باسیان له وه ده کرد (سیسیلیا) له هاوسه ره که ی دووره و له گهلیدا دهرناکه ویت، ته نانت باس له وهش ده کرا، که (سیسیلیا) له هه موو فره نسا دووره، (سیسیلیا) کیشه و نا کوکیه کانی له گهل (ساركوزي) هاوسه ر سهر وکدا کړد دهره تیکی باش بڼه وهی به ته وای له ژیانی هاوسه ریته هه لیت و له گهل پیایوکی تر دا بڼی، که ناوی (ئیفن

پېچارد ئەتایس) بوو، پیاویکی دەولەمەند و سەرمايەدار بوو،
له بوارى پیکلامدا کارى دەکرد و له چاو هاوکارهکانیدا زۆر به
ناوبانگ و بههیز بوو، کهسیکی به توانا بوو له بوارى پێوهندییه
گشتیییهکاندا، سەرپەرشتیاری پێکخستنى کۆرپەندى دافۆسى
نێۆدەولەتى دەکرد، وردهکاری و پێوهندییه خۆشه‌ویستییه‌که‌یان
پربوو له گهرموگۆپى و ههستیكى زۆر، هه‌موو پۆژنامه‌کانى
فهره‌نسا و جیهانیش بایه‌خییان به ژيانى ئەو دوو کهسه‌ده‌دا،
به تایبەتى له‌ دواى بلاو کردنه‌وه‌ى وینه‌که‌یان له‌ لایه‌ن گۆفارى
(مارى باتش)‌وه، که‌ کرابوه‌ به‌رگى پێشه‌وه‌ى گۆفاره‌که، به‌وه‌ش
دلى (سارکۆزى) له‌تبوو، ژيانى به‌ ته‌واوى بوو به‌ دۆزه‌خ.

هه‌ر چه‌نده‌ له‌ دواى جیا بوونه‌وه‌ى له‌ (سیسیلیا)، (سارکۆزى)
توانى له‌و کێشه‌یه‌ پرزگارى ببێت و به‌رده‌وام بیت له‌ پیاوه‌کردنى
ژيانى ئاسایى و پۆژانه‌ى خۆى، به‌ تایبەت له‌ دواى چوونیه‌وه
بۆ کۆشكى ئەلیزى، به‌لام درزىکى گه‌وره‌ بۆ هه‌تایه‌ وه‌ک سینه‌ر
به‌ سه‌ر ئەو خانه‌واده‌یه‌وه‌ مایه‌وه، به‌ تایبەتى له‌ دواى ئەوه‌ى
(سارکۆزى) توانى ببێته‌ سه‌رۆککۆمارى فهره‌نسا.

واتا ئەو هۆکارانه‌ى که‌ وایانکرد (سیسیلیا) له‌ هاوسه‌ره‌که‌ى
جیا بێته‌وه‌ و به‌ دواى خۆشه‌ویستى و عه‌شقدا بگه‌رێت، له
جینگه‌یه‌کى تایبەت له‌ ده‌ره‌وه‌ى خیزان و خانه‌واده‌که‌ى خۆى، تا
ده‌هات ناوى ئەو لیسته‌ زیادى ده‌کرد که‌ بۆ یه‌که‌م جار هۆکارى
سه‌ره‌لدانى کێشه‌ و ناکۆکى بوو له‌ نێوان (سارکۆزى و سیسیلیا)
دا، یه‌کێک له‌و هۆکارانه‌ش بلاو کردنه‌وه‌ى وینه‌یه‌کى سه‌رده‌مى
گه‌نجیتى (سارکۆزى) بوو، که‌ پێوه‌ندى لایه‌لای له‌گه‌ل ژنانى تردا
هه‌بوو، ئەو وینه‌یه‌ش هى کاتێک بوو (سارکۆزى) وه‌زیر بوو له
فهره‌نسا و نه‌گه‌یشتبوه‌ کۆشكى ئەلیزى، هه‌ندیک له‌ دۆژمه‌کانى

(سارکۆزی) ئەو وینەییان بەجۆریک لە جۆرهکان گەیانده دەست (سیسیلیا)، ئەو وینانە ھۆکاربوون بۆ وەشانندی گورزیک لە (سارکۆزی) لە لایەن (سیسیلیاوە) لە پێوەندیەکانی پێشووتریدا؟ لەوانەییە ھەندیک وینەیی ھاوشێوە، پالیان بە (سیسیلیا)وە ناییت لە پشت (سارکۆزی) ھاوسەرە خیانهتکارەکیەو بوەستیت تا بتوانیت گرھوی ھەلبژاردن و سەرۆکایەتی فەرەنسا بباتەو، بە تايبەتی چەند مانگیکی کەم پێش ھەلبژاردنەکە، (سیسیلیا) لە ھاوسەرەکی جیا بپۆو و لەگەل خۆشەویستیکی تریدا دەژیا، (سارکۆزی) توانی (سیسیلیا) پازی بکات بگەریتەو بۆ مالهەکی و لە ھەلبژاردنەکەدا پشتیوانی لی بکات، ئەم کارانەش جگە لە پێککەوتنیکی کاتی و بۆ مەبەستیکی دیاریکراو ھیچی تریان لی بەرھەم نایەت و ھەلدەوشتینەو.

ئەم گورزە میدیاییە قورسە پووبەپووی (نیکولا سارکۆزی) بۆو، لە سەر داوای ھاوسەرە جیا بۆوہەکی بوو بۆ پێوەندیەک، کە ئامادەبوو گرانبەھاترین و گەورەترین و بە ناوبانگترین کۆشکی فەرەنسا کە کۆشکی ئەلیزی بوو بە جی بھێلێت، بە مانایەکی سادەتر، تازە ئەو ژنە ھیچ باشییەک لەو پیاوہدا نابینیت، ھەموو ئەو دەسەلات و شارژی و خۆشنوودی و خۆشگوزەرانییەکی وەک خانمی یەکەمی فەرەنسا پێی دەبەخشریت، ناتوانیت پێگرییت لەوہی ژيانیکی تر ھەلبژیریت وەک ئەوہی لەو ژيانەدا بیت لەگەل ھاوسەریکی خائیندا، بە تايبەتی کە ژنەکە ھەمان خیانهتی لی کردەو و ھەستی بە چێژ و خۆشییەکی زیاتر کرد لەگەل پیاویکی تردا.

بەم جۆرە وینەیی (سارکۆزی) لە بەرھەم پای گشتی فەرەنسادا شیوا، ئەمە جگە لەوہی وینەشی وەک پیاویک

ئەگەر ژەنەكەشى بە جىنى نەھىشتىيىت، ھىشتا لە بەردەم ڤاى گشتيدا ناديار و ناروونە، بە تايبەتى پىشتەر ھەم ئەزموونى ھاوسەرگىرى تاقىكرىدبىتەو، ھەم ئەزموونى جيا بوونەو، ھەروەھا ھاوسەرگىرىشى لەگەل بىتوژنىك دا كردو، ھەموو ئەمانە كارىكى قوورسەن، بۆچوونى تو چىيە كاتىك ژنى ئەو پياوھ مالهەكى بە جى دەھىلەت و دەچىت لە شوپىنىكى تر دەژى و مندالىكى ساركوزىشى لەگەل خۇيدا بردو؟

(نىكولا ساركوزى) لە كىتەپنىكا كە بەتيرازىكى زۆر لە سەر ئاستى فەرەنسا بلاو بۆو، ددانى ناوھ بەوھدا كە بە ھۆى دوورى و بە جى ھىشتىنى ھاوسەرەكەيەو، شكۆمەندى و خۇبەزلانينەكەى توشى شكان بو، ھەر وەك بە ھۆى بىركردن و پىويستبوونىيەو بە ھاوسەرەكەى بۆ ماوھىەكى زۆر ھەم خۆى لى ونبو، ھەم لە تەنھايى و دلەپاوكىدا ژياو، زۆر بە ئاشكرا و بە ڤوونى باسى لەوھشكردو كە ئازار و ژانى دوورى و جيا بوونەو لە ھاوسەرەكەى زۆر زياتر بو لە ئازار و سويى برىنداربوونى كەسايەتى و شكۆمەندى مرؤف، ئەو ژەنەكەشى لە ھەموو ئەو ئازار و كىشە و دەردەسەرييانە دەبەخشى كە توشى كردو، ئەگەر دووبارە بگەرايەتەو بۆلاى و سەر لە نوئ ژيانىكى نوئ و ھاوبەشيان بۆخۆيان دروست بكردايەتەو. چوونى (سىسيلىا) بۆ كوشكى (ئەلىزى)، بەپنى ئەو مەرجانە نەبوو كە بۆچوونى خۆى و خىزانە تىكەلاوھەكى داي نابوو، خىزانەكەى پىك ھاتبوون لە دوو كچى (سىسيلىا) لە ھاوسەرى پىتھووى، دوو كوپى (ساركوزى) لە ھاوسەرى پىتھووى، ھەروەھا كوپىكى ھاوبەشى (ساركوزى و سىسيلىا)، (ساركوزى و سىسيلىا) دەستى يەكيانگرت و لە سەر فەرشىكى سوور و

له گهل میوانه کانیاندا چوونه ژووره وه، نهو چوونه ژووره وه به سهره تایهک بوو بۆ زیادبوونی کومه لیک کیشی گهره تر، به تایبه تی سهرقالبوونی (سیسیلیا) به کومه لیک مینه تی تری نزیک له هاوسهره که ی و سۆزی بهرده وامیی بۆ خوشه وسته دیرینه که ی، له گهل تیکه لبوونی به دۆخیکی پپ له دوودلی و نیگه رانی، به تایبه تی له گهل نهو پیکار و مامه له پرتوکوله سهرۆکایه تیانه ی (سیسیلیا) پپی رانه ده هات، ته نانه ت له و ماوه کورته شدا که له کۆشکی ئه لیزئ وهک خانمی یه که م مایه وه، کومه لیک ده رده سهری و ئیجراجی زۆری بۆ (نیکولا سارکۆزی) هاوسهری و سهرۆکی فهره نسا دروست کرد، له وانه ش جاریک ره تی کرده وه له گهل هاوسهره که یدا ئاماده ی نهو ئنواره خوانه بیت که (جۆرج بۆش) سهرۆکی پینشووتری (USA) له کۆشکی سپی بۆی ریکخستبوون، بۆیه (نیکولا سارکۆزی) ناچاربوو به ته نها بچیت بۆ نهو بانگه یشته و داوای لیبووردنی کرد، که به هۆی کیشی ته ندروستییه وه هاوسهره که ی نه ی توانیوه ئاماده بیت، به لام میدیاکانی ئه مریکا، پۆزی دواتر چهند وینه یه کی هاوسهره که ی (سارکۆزی) یان گرت و بلاویان کرده وه، کاتیک به وپه پی له شساغی و باشی ته ندروستییه وه له بازار و مارکیته کان دا ده گه را.

به لام ئایا، سیسیلیا کتیه و چ چیرۆکیکی له گهل سارکۆزیدا هه یه؟ سیسیلیا که ته مه نی (52) سال بوو، شانازی به وه ده کرد که دلۆپنک خوینی فهره نسی له ده مار و په گه زه که یدا نییه، نهو له (13 ی نۆفه مبه ری سالی 1957) دا له دایک بوه، (ئه ندربییه) ی باوکی، له پاریس کاری بازرگانی خووری کرده، به شیکه له خانه واده یه کی مولکداری پوؤسیا که به پوؤسییه سپیه کان

ناسراون و دژى كۆمۆنىستهكان جهنگاون، له (12) سالىيهوه،
 باوكى چهندين ولاتى كردوه و كارى كردوه، دوا جار له پاريس
 كيرساوهتهوه و لهوى نيشتهجى بوه.

دايكى سيسيليا ناوى (ديانا)يه و جوولهكهيه و له باوكىكى
 بهلجىكويه، كه له بوارى ديپلوماسيدا كارى دهكرد، داپيرهشى
 ئيسپانىيه و كچى موزيكسيانى ناودارى ئيسپانى (ئيسحاق
 ئهلبينيز)ه، له تهمنى (18) سالىدا، چاوى به (ئهندريه)ى به
 رهگهز پرووسى كهوتوه و كهوتونهته داوى خوشهويستى
 يهكهوه و پرويانكردۆته پاريسى پايتهختى فهرهנסا بۆ ئهوى
 پينكهوه بژين.

(سيسيليا) پتوهنديهكى خوشهويستى لهگهڵ (جاك مارتن)
 دا ههبوو كه يهكك بوو له ئهستيره ديارهكانى تهلهفزيونى
 فهرهנסا، (سيسيليا) و (مارتن) له سهرهتاكاني سالى (1984)
 دا يهكيان بينى و پتوهنديان دروست كرد و منداليكيان بوو
 پاشان هاوسهرگيريان كرد، رتوپهسمى هاوسهرگيريهكه له
 بيناي شارهوانى (نوي سير سين) له نزيك پاريس پينكخراوو،
 كه ناوچهيهكى زۆر شاهانه بوو، ئهوكاتهش (نيكولا ساركوزى)
 عومدهى ئهوانوچهيه بوو.

سهرهپاي هاوسهرگيريهكهى (سيسيليا) له (مارتن) و بوونى
 دوو كچ، ههروهها هاوسهرگيرى (ساركوزى) لهگهڵ (كاترينا ناى)
 و بوونى دوو كور، بهلام (سيسيليا و ساركوزى) پتوهنديهكى
 زۆر پتهويان ههبوو، به جۆرىك زۆرترين كاتهكان ئهوانو كهسه
 پينكهوهبوون و يهكترىيان خوش دهويست، پتوهنديهكاني نيوان
 (ساركوزى) و (سيسيليا) به جۆرىك گهرموگور و بهردهوام و
 بهرچاو بوو، دانىشتوانى ئهوانوچه پاريزگار و بۆرزوازييه به

(سیسیلیا) یان دهگوت (هاوړې کچه که ی عومده)، ئه م پټوهندییه گهرموگورپه به ردهوام بوو، تا ئه و کاته ی (کاترین نای) هاوسه ری پېنشووتری (نیکولا سارکوزی) پنی ده زانیت و ئاشکرای دهکات، به پنی ئه وه ی نووسه ری کتییی (بیره وه رییه کانی سارکوزی) باسی دهکات، (کاترین نای) له میانه ی پشوویه کی خلیسکینه ی سهر به فر دا که له گه ل خانه واده ی (جاک مارتان) ئه نجامیان دابوو، توانی به شوینپی هاوسه ره که یدا له به رده م په نجه ره ی ژووره که ی (سیسیلیا) پټوهندییه که یان ئاشکرا بکات.

ئو پټوهندییه گهرموگورپ و پته وه ی له نیوانیانداوو، هه ردووکیانی ناچار کرد که له هاوسه ره کانیان جیا بېنه وه و به شتویه کی ئاشکرا و له به رچاری هه مواندا پټکه وه بژین، (سیسیلیا)، (مارتن) ی به جی هیشت و له گه ل کچه بچوکه که یدا چوو له گه ل (نیکولا سارکوزی) بژی، که ئه ویش لای خویه وه مامه له ی جیا بوونه وه ی له گه ل (کاترین) ی هاوسه ری و دایکی دوو کورپه که ی ده ست پښ کرد بوو.

(سیسیلیا) جاریکی تر، ئو پیاوه ی به جی هیشت که نزیکه ی (20) سال پټکه وه بوون و له لیدوانیکیشیدا بۆ پوژنامه نووسان گوتبووی بیزار بوو له وه ی به رگه ی قووربانی دان بگریټ.

(سارکوزی) دوا ی جیا بوونه وه ی له (سیسیلیا) زوری پښ نه چوو که پټوهندی له گه ل (کارلا) ی نمایشکاری جلوه به رگ و جوانکاری به ست و دواتریش هاوسه رگرییان کرد، به مه ش زیاتر بوونه مایه ی قسه و باس و تانه و ته شهر و بابته ی میدیایی.

به لام ئایا ئه و (کارلا برونی) ییه ی هاوړی (نیکولا سارکوزی) کتیه، که به هوی پته وی پټوهندییه که یانه وه بوه سه یرترین خانمی یه که م له میژووی فهره نسبییه کاندا، که به که ره سته یه کی

(چەۋرىي) ناسرابوو، لە لاين زۆرىنەى دامەزراوھ مېدياىيەكانەوھ بە تاييەت پۇژنامەيەكى زەردى وەك پۇژنامەى (تابلۇيدىن)، دەگەرپا بە شوين وەلامى ئەو پرسىارەى ئەو نايشكارە ئىتالىيە، چۇن توانى ناوى (نىكولا ساركۇزى) سەرۇكى فەرەنساش بخاتە لىستى ناوى ئەو پىاوانەى پىئوھندى خۇشەويستى و پۇمانسى لەگەلىاندا ھەبوھ؟ (كارلا برۇنى) لە (23ى ديسەمبەرى سالى 1967) لە تۇرىن لە دايك بوھ، لە تەمەنى (19) سالىدا پرويكرىدۆتە كارى نايشكارى جلو بەرگ لە لاين ئازانسى سىتى مۇدىلزەوھ لە پارىس.

(كارلا برۇنى) توانى ناوبانگ و توانايەكى باش بە دەست بھىئىت و بېتھ (سۇپەر مۇدىل) و گۇرانييۇز و ئاوازداھەر و نووسەرى تىكىستى چەند گۇرانييەكى بە ناوبانگ، بە تاييەتى كە ناوى لەگەل ژمارەيەك پىاوى بە ناوبانگ و گۇرانييۇزدا دەھات و پىئوھنديە پۇمانسىيەكانى لەگەل (ئارىك كلابتۇن)ى گىتارژەن و گۇراني بىژى ناودار، (مىك جاجەر)ى ئەندامى گروپى پۇلىنگ ستۇنز، (دۇنالد ترەمپ)ى مىلاردىر و سەرۇكى ئىستاي (USA)، جگە لە ھونەرمەندانى وەك (كىفۇن كۇستەنەر، فېنسېنت پېرىز)، بى گومان ئەم پىئوھنديانە پىش ناسىنى (ساركۇزى) و دەرکەوتنى ئاشكرایان بوھ لە (يۇرۇ دىزنى - دىزنى لاندى ئەوروپا).

(ئەلبىرتۇ برۇنى تىدىسكى)ى باوكى (كارلا)، خاوەنكارىكى پىشەسازى دەولەمەندبوو، كارگەيەكى گەورەى دروستكردى تايەى ئۆتۆمبىلى ھەبوو لە تۇرىن، لە ھەمانكاتدا توانايەكى باشى ھەبوو لە ئامادەكردى موزىكى كلاسكىدا، (مارىسا بۇرىنى) دايكىشى، ژەنيارىكى باشى پىاتوى ئىتالى بوو، خوشكىنكىشى ھەبوو بە ناوى (فالىريا).

(كارالا) له فەرەنسا پىگەيشت، له تەمەنى (15) سالىدا نىردرا
 بۇ ئەو ەى له خویندنگەیهكى ناوخویى فەرەنسا بخوینیت، بەلام
 گەپایەوه بۇ پاریس و له (تەلارسازی و هونەر)دا دەستیکرد به
 خویندن، له تەمەنى (19) سالىدا بپاریدا واز له خویندن بهینیت
 و بیته نمایشکاریکی شارەزا و به ناوبانگی جلو بهرگ له پاریس،
 لهو چوارچیویهشدا یه کهم دەر فەتی کارکردنی دەرستکهوت،
 دواى ئەو ەى (پۆل مارسیانۆ)ی سەرۆکی دامەزراو ەى (ت جۆس)
 بۇ بۆن و پۆشاک، وینەیهکی (كارالا)ی هەلبژارد و بپاریدا بیته
 پوخسار و وینەى نمایشه پیکلامییهکانی، له هەلمەتیکی فراوانی
 پیکلام و مارکیتینکدا، به هاوبەشی له گەل (ئیستیل هالیدی)
 نمایشکاری ناوداری پۆشاک.

دواتریش چەند دەر فەتیکی زۆرباشی بۇ پەخسا، بۇ کارکردن
 و نمایشکردنی پۆشاک و بۆنه براند و به ناوبانگەکانی تری وەک
 (کریستیان دیۆر، باکورابان، کریستیان لاکروا، کارل لاگرفیلد،
 جۆن گالیانو، ئیف سان لۆران، شانیل، فریستاتشی، هتد).

یهکیک لهو ئابرووچوونانەشی توشی (سارکۆزی و کارالا)
 ی بوو، بلاو کردنەو ەى وینەیهکی پوتی (کارالا) بوو، له سەر
 بەرگی گۆفاریکی پۆپن و بلاو کردنەو ەى لیستی ناوی هاوپی
 کوپ و پێوەندییه پۆمانسییهکانی.

(کارالا) بەرگرییهکی زۆری لهو وینە پووتەى کردو گوتی
 (بوونی پێوەندی له گەل سى کهسدا، هیچ نییه جگه له خەیاڵیکی
 شاعیرانه، راستییه کهى ئەو ەیه من تەنها 15 خۆشەویست و
 پێوەندی پۆمانسیم هەبوە)، له وەلامى پرسىاریکی گۆفاری
 (مارى باتش)دا له بارەى (30 خۆشەویستە کهو ە)، (کارالا) گوتی
 «ئەو وشەیه وەک زەنگنى موزیک وایه، 30 باشتره له 25».

ھەروەھا گوتىشى «كاتىك گۇرانييەك دەنۇوسمەو، مەن بە وردى سەيرى ژيانى خۇم ناكەم، ياخود سەيرى ئەو پىنگەيە ناكەم كە ژيانى خۇمى پىن دەيىنم». بەرگىيەكى زۆرىشى لە وىنە پروتەكەى سەر گۇقارى پۇپنەكە كىردو گوتى «كارەكە وەك ئىستا مەترسىدار نەبوو، بە تاييەتى بۇ ئەستىزەيەكى پۇپى وەك مادۇنا، مەن كارەكەم تەنھا پۇشىنى ئەو پۇشاكانەبوو، ناشمەوئەت بچمە وردەكارى چۇنيەتى پۇشىنى جلوبەرگەكانمەو».

لە كاتى سەردانەكەى (نىكولا ساركۇزى) سەرۇكى فەرەنسا بۇ لەندەن لە (26ى ئازارى سالى 2008)دا، لە لايەن گۇقارى (جىنتىلمانز كواتىرلى) بەرىتانيەو، پىشوازيەكى خراپ و نەشپاوى لىكرا، ئەويش بە بلاو كىردنەوئەى سى وىنەى نەشپاوى (كارلا ساركۇزى)، لە ميانەى كاركىردىدا وەك گۇرانييىژ و نمايشكارى جلوبەرگ.

ئەوئەى جىي باسە، گۇقارەكە بېيارىدا ژمارەى مانگى ئەپرىل كە وىنەكانى (كارلاى تىدابوو، لە لە (25ى مارس دا و پىش چەند پۇژىك لە سەردانەكەى (ساركۇزى) بۇ لەندەن و كۇبونەوئەى لەگەل (شاژنە ئەلىزابىتس) و سەرۇك وەزىرانى ئەو كاتەى بەرىتانيىدا بلاو بكانەو.

گۇقارە گەورە و كارىگەرەكانى فەرەنسا، بە سوودمەنتىرەن گروپ دادەنرىن لەوئەى (نىكولا ساركۇزى) سەرۇكى فەرەنسا، گۇپەپانى سىياسى ولاتەكەى داگىر كىردو، بە تاييەتى لە بە دوداچوون و پرومالى ھەوالەكانى ھەلمەتى بانگەشەى ھەلبۇزاردن و ئەو دۇخەى بە ھۇى جيا بوونەوئەى لە (سىسىلىيا) توشى بوو، ھەروەھا ماوئەى ھورپىيەتى و پىئوئەندى پۇمانسى و نەپتى نىوان (ساركۇزى و كارلاى ھاوسەرى ئىستاي، بەو

هۆيەو ۋە گۆڭقارنە توانىيان بىنە براوھى خەلاتەكانى حەوت باشتىرىن گۆڭقارەكانى فەرەنسا.

لەو چوارچىۋەيەشدا گۆڭقارى (لۆئۇڧال ئۆبزەر ڧاقتور)، توانى پارىزىگارى لە پىنگەكەى خۆى بىكات، وەك پېرفۇشتىرىن گۆڭقارەكانى فەرەنسا، ۋە گۆڭقارە لە سالى (2007)دا تىراژەكەى بە پىژەى (%8.1) زىادى كىرد و دابەشكىردنەكەى گەيشتە (87) ھەزار (788) دانە، بەلام دواتر و لە مانگەكانى سەرەتاي سالى (2008)دا، خواست و فروشى گۆڭقارەكە بە پىژەى (%91) زىادى كىرد و تىراژەكەى گەيشتە زىاتر لە (92) ھەزار دانە.

ھەرۋەھا گۆڭقارى (مارىيان)ىش، كە ھەر لە سەرەتاو ە ناكۆك و دژ بوو لە گەل (نىكولا ساركوزى) سەرۆككۆمارى فەرەنسادا، يەككىك بوو لە گەورەترىن ۋە گۆڭقارنەى سوودىكى زۆرى بىنى لە رومالكىردن و بە دوداچوونى ھەوالەكانى سەرۆككۆمارى فەرەنسادا، ۋەو ەش بە زىادىبوونى فروشى گۆڭقارەكە بە پىژەى (%34.9)، ھەرۋەھا بە ھۆى ۋە بابەت و راپۇرت و ھەوالانەى لە ژمارەى پۇزى (14ى ئەپرىلى سالى 2007) دا، بلاو كرانەو، (500) ھەزاردانە لە گۆڭقارەكە فروشرا، ۋەو ەش تۆماركىردنى ژمارەىكى پىتوانەىى بوو لە فروشتىنى گۆڭقارىنگدا، بە ھۆى راپۇرتىكى پۇژنامەوانىيەو بە ناوئىشانى (ساركوزى) راستەقىنە، كە مىدىكان بوىرى ئاشكراكرىيان نەبو.

ھەرۋەھا (پاترىك بارتىمۇن) بەپىۋەبەرى دەستەى دابەشكىردنى گۆڭقار و پۇژنامەكانى فەرەنسا رايگەياندو، كە ھەلمەتى بانگەشەى ھەلبىژاردنى سەرۆكايەتى فەرەنسا، كە لە كۆتايى سالى (2006)دا دەستى پىن كىرد و لە ناو ەراستى سالى (2007)دا گەيشتە تروپىك و مەلمانى توندى نىتوان (نىكولا

سارکوزی) و (سیجولین پوایال)ی پرکابه ره سؤسیالیسته‌کی، پۆلئیکی گه‌وره‌ی هه‌بوو له‌ کردنه‌وه‌ی ده‌رگایه‌کی گه‌وره به‌ پووی خوینه‌راندای بۆ چاودیریکردنی گۆرپانکارییه‌کانی هه‌لبژاردنه‌که و ئه‌و زانیارییه‌که‌سییانه‌ی له‌ سه‌ر کاندیده‌کان ب‌لاو ده‌کرانه‌وه، ئه‌مه‌ جگه‌ له‌و پرکابه‌ری و ململانی تونده‌شی که له‌ نیوان خودی دامه‌زراوه‌ میدیاییه‌کاندا هه‌بوو.

له‌ لیدوانئیکشیدا بۆ پۆژنامه‌ی (لۆفیکارۆ)ی فهره‌نسی، (پاتریک بارتیمۆن) به‌پێوه‌به‌ری ده‌سته‌ی دابه‌شکردنی گۆڤار و پۆژنامه‌کانی فهره‌نسا رایگه‌یاندوه‌ بایه‌خدانی زۆری پای گشتی فهره‌نسا، به‌ هه‌لمه‌تی بانگه‌شه‌ی هه‌لبژاردنی (سارکوزی) و جیا بوونه‌وه‌ی له‌ (سیسیلیا) و سه‌رکیشیه‌ پۆمانسییه‌کانی له‌گه‌ل (کارلا برۆنی) گۆرانیه‌یز و نمایشکاری پێشووی جلوه‌برگ، به‌ تایبه‌تی گه‌شته‌که‌یان پێکه‌وه‌ بۆ هاوینه‌هه‌واری شه‌ره‌مشیخ له‌ میسر، پۆلی گرینگیان هه‌بوو له‌ زیادبوونی پێژه‌ی فرۆشی گۆڤاره‌کانی فهره‌نسا به‌ نزیکه‌ی (110) ملیۆن دانه.

هر له‌و ناوه‌دا گۆڤاری (لێکسپریس)، به‌ ب‌لاو کردنه‌وه‌ی لیدوان و گفتوگۆیه‌کی تایبه‌ت له‌گه‌ل (کارلا برۆنی) له‌ (18ی فیه‌رییه‌ری ساڵی 2008) و دوا‌ی هاوسه‌رگه‌یرییه‌که‌ی له‌گه‌ل سارکوزی، توانی ژماره‌یه‌کی پێوانه‌یی تۆمار ب‌کات، به‌ زیادکردنی فرۆشی گۆڤاره‌که‌ بۆ (600) هه‌زار دانه، ئه‌وه‌ش به‌ زیادبوونی (200) هه‌زار دانه بۆ فرۆشی گۆڤاره‌که‌.

سه‌رکه‌وتن و بردنه‌وه‌ی ئه‌نجامی هه‌لبژاردنی سه‌رۆکایه‌تی فهره‌نسا له‌ مایۆی ساڵی (2007)دا له‌ لایه‌ن (نیکۆلا سارکوزی) یه‌وه، پۆلئیکی باشی هه‌بوو له‌ زیادبوونی فرۆشی گۆڤاری (لۆبوان) به‌ پێژه‌ی (60%)، له‌و ژماره‌یه‌ی هه‌فته‌یه‌ک دوا‌ی رایگه‌یاندنی ئه‌نجامی هه‌لبژاردنه‌که‌ چاپ و ب‌لاو کرایه‌وه.

ھەرۋەھا گۇڭقارى (لۇتۇڭال ئۆبىزەر ڧاتۇر)، بە ھۇى بلالو
 كىرەنەۋەى دىدارىكى تايىبەتەۋە لەگەل (سىسىلىيا) لە بارەى ئاسايى
 بوونەۋە و تىكچوونى زىاتىرى پىئەندىيەكانى لەگەل ساركۇزى،
 توانى پىژەى فۇۋشى ژمارەكانى ھەر دوو مانگى (ئۇگەست و
 ئۇكتۇبەر) سالى (2007)، بە شىۋەيەكى بەرچاۋ زىاد بىكات.
 لەو ماۋەيەشدا (كارلا ساركۇزى) خانمى يەكەمى فەرەنسا،
 بەردەۋام بوو لە گۇرانى گوتن، كەنالەكانى مىدىيى ئەو ولاتەش،
 ئاشكرايان كىرد (ھاۋسەرەكەى ساركۇزى)، ئامادەكارى كىردە
 بۇ تۆماركىدن و بلالوكىرەنەۋەى ئەلبوومى سىتەمى گۇرانىيەكانى.
 كىتپىكى نوپى (جاك سىگالا) بە ناۋنىشانى (سىفىيەكى بى
 مۇلەت)، كە شارەزايەكى بە توانى بوارى بانگەشەى فەرەنسى
 و ھاۋكات كەسىكى نىكى ساركۇزى بوو، زانىارى نوپى لە
 بارەى يەكەم دىدارى نىۋان (نىكولا ساركۇزى) و (كارلا برونى)
 نىمايىشكارى جلوبەرگ و گۇرانى بىژ ئاشكراكىرە، كە لە نۇڧەمبەرى
 سالى (2007) دا ئەنجام درابوو، (جاك سىگالا) لەو كىتپەدا ئەۋەى
 دركاندەۋە (نىكولا ساركۇزى) بە ھۇى جىا بوونەۋەى (سىسىلىيا)
 توشى خەمۇكى و دلتنەنگىيەكى زۆر بوو، داۋاى لە ھاۋپىيەكى
 كىردە كە ئاھەنگىكى بچوك بۇ ژمارەيەكى كەم لە ھاۋپىكانى
 پىك بىخات، بۇ ئەۋەى پىكەۋە كاتىكى خۇش و پىر لە پىكەنن بە
 پىر بىكەن و ئەۋىش لە دلتنەنگى و خەمۇكىيەكەى دوور بىكەۋىتەۋە،
 ساركۇزى (8) كەسى لەو بانگەشتىكراۋانە دەناسى، لە ناۋىشاندا
 ۋەزىرى پىشۋوى پۇشنىبرى فەرەنسا و ئەندازىارى بە ناۋبانكى
 بوارى تەلارسازى، تا ئەو كاتە (ساركۇزى) (كارلاى نەدەناسى،
 بەلام پىگرنەبوو لە بانگەشتىكردەكەى و بە ھاۋپىكەى كوت
 «خەزم لە يەكىك لە گۇرانىيەكانىتى».

(جاك سىگالا) له كتيبه كهيدا باسى له وه شكردوه، له كاتيكدا (كارالا) يه كيك بوو له وانه ي هه له سهره تاوه ناماده ي ئاههنگه بوو پيش ئه وه ي ساركوزى بگات، هه موو ناماده بوانى ئاههنگه كه ش، هه ستیان به وه كرد هه ر چه نده (ساركوزى) دوايين كه س بوو كه چوه ئاههنگ و ئتواره خوانه كه، به لام پتوه ندى و قسه كردنيكى گهرموگور و بايه خدانىكى زور له نيوان (ساركوزى و كارالا) دا هه بوو.

نووسه رى كتيبه كه ده شليت يه كه م جار (كارالا) هه ولى داوه سهرنجى (ساركوزى) به لاي خويدا رابكيشيت، به وه ي كاتيك (ساركوزى) به ته له فون قسه ي له گه ل (وه زيرى گواسته وه ي فره نس) دا ده كرد، (كارالا) لى چوته پيشه وه و پنى گوتوه ئايا ئه و پتوه ندييه ته له فونيه له گه ل خوشه ويسته كه تدا بوو...؟ نووسه رى كتيبه كه ده شليت پتوه ندييه كانى نيوان (ساركوزى و كارالا) زيادى كرد و ته نانه ت له سهر مئزى نانخواردنه كه، (ساركوزى) پرووى كورسييه كه ي گورپى به ئاراسته ي (كارالا) دا، به تاييه تى دواى ئه وه ي به پيكه نينه وه پنى گوت ئايا له خانوه هاوينه ييه كهيدا له ناوچه ي كا پ برگنسؤنى باشوورى فره نس، كه به رانه ر مالى باوكى بوه به دزييه وه سه رى كردوه و چاو دئيرى كردوه، (ساركوزى) ش له سهر هه مان شيوازي قسه كردن و به پيكه نينه وه وه لامى دايه وه و پنى گوت دياره جيام ناكه يته وه له گه ل (شيراك) دا، هه ر چه نده (كارالا) وه لامه كه ي باش ده زانى، به لام به نه خير وه لامى دايه وه.

نووسه ر، له كتيبه كهيدا ئاماژه ي به وه شكردوه ديدارى ئه و دوو كه سه، زياتر له يارييه كى وروژاندنى يه كتر و ئاژاو هيه كى دوستانه ده چوو، له سهر مئزى ئتواره خوانه كه، (ساركوزى)

له (كارلا) ى پرسى، چۆن توانيوته بۆ ماوهى ههشت سال له گهل هاورپكهى پيتشوى و گورانى بيژى پۆپ (مايك جاغر) دا بمينيتهوه، به وهش هه موو ئاماده بوانى سهر ئه و ميزه ى هيتايه پينكه نين.

وهك (جاك سيگالا) ى شاهيد حال ده يگيرپيته وه، نزيك بوونه وه و گهرم بوونى پتوهنديه كانى ئه و دوانه، له گهل درهنگ بوونى شه ودا، تا ده هات زياتر و پتهوتر ده بوو، به جورىك (ساركوزى) به گوتى (كارلا) دا چرپاندى وهك ئالنگاريهك ده توانيت له بهردهم ئاماده بواندا ماچى بكات؟ ههروه ها (كارلا) ش داواى له (ساركوزى) كردوه ئايا ده توانيت له ئۆتومبيله كهيدا هاورپيه تى بكات؟ چه ند ساتيك دواى پويشتنه وهى، (كارلا) پتوهندى به و هاورپيه وه كردوه كه بانگه يشتى كردوه بۆ ئاههنگه كه و سه رسامى خوى ده ربړيوه به كه سايه تى (سه رۆك) و به كه سيكى سه رنج راكيش و باش وه سفىكردوه، ههروه ها نيگه رانيشى ده ربړيوه له وهى زۆر درهنگ ناسيويتى و پتوهنديان دروست كردوه.

جنى باسه، (ساركوزى و كارلا)، ته نها (7) مانگ له دواى ئه و يه كترينينه ى يه كه م جاريان، هاوسه رگيريان كرد.

نووسه رى كتيبه كه، كه له چه ندين كه نال، بانگه شه و پىكلامى بۆ كتيبه كه ى ده كرد، به شىكى زۆرى ئه و په خنانه ى قه بول كرد، كه ئا راسته ى كرابوون، هه نديك له په خنه گران پنيان وابوو په زامه ندى (نيكولا ساركوزى) سه رۆكى فره نسا، بۆ بلاو كردنه وه ى ئه و زانياريه تايبه تيانه، بۆ جوانكردن و پروونكردنه وه ى وینه ى خوى و هاوسه ره كه ى بوو، كه توشى جورىك له ناشرينى و بيزراوى بووبوو، چونكه وهك تيبينى ده كرا

دوای تی په پېوونی سالیګ له هاوسه رګیری سه روکایه تی، چیتړ خانمی یه که می فهره نسا، نه بوه جیتی باس و سه رنجی که ناله کانی پاګه یانندن و نه و مریشکه نه بوو که له جیاتی هیلکه زتړ بکات.

وهک ئاشکرا بوو میدیای نوو سراوی فهره نسا، به هوی تهرخانکردنی چهند ژماره یه کییان به ژیان و کاره کانی (خانمی یه که می فهره نسا و هاوسه ری سه روک نیکولا سارکوزی) توانیان ژماره یه کی پیوانه یی له فروشتنی ژماره کانیاندا تومار بګن، به جوریګ گوډاری (لنکسپریس) به هوی بلاو کردنه وهی یه که م لیدوانی خانمی یه که می کوشکی ئه لیزئ له ژماره ی مانګی فیبرایه ری سالی (2007) دا توانی (600) هزار دانه بفروشی.

به لام به تی په پېوونی کات، بایه خدانی فهره نسیه کان به خانمی یه که می فهره نسا تا دهات که متر ده بؤوه، بؤ نمونه گوډاری (ماری باتش) له مانګی دیسه مبه ری سالی (2008) دا به رګی گوډاره که ی تهرخان کرد بؤ پرومال کردنی چالاکیه کانی (نیکولا سارکوزی) له به رهنګار بوونه وهی نه خوشی ئایدن، چونکه (فیرچینیو) ی برای دوو سال پینستر به و نه خوشیه کوچی دوا یی کرد بوو، به لام نه و ساله گوډاره که که متریین و خراپترین پړه ی فروشی هه بوو.

گوډاری (لویوان) یش دوهم قوربانی بایه خ دان بوو به چالاکیه کانی خانمی یه که می فهره نسا، ئه ویش به تهرخانکردنی به رګی پینشه وهی گوډاره که له مانګی یه نایه ری سالی (2009) بؤ (کارلا سارکوزی) نمایشکاری پینشووی جلوه برگ و هاوسه ری ئیستای سه روکی فهره نسا، پړه ی فروشی گوډاره که به شیوه یه کی چاوه پروان نه کراو دابه زینی تومار کرد.

به هه مان شتوه ئه و پرۆگرام و بهرنامه تهلهفزیۆنانهشی تایبتهبوون به میوانداریکردن و قسهکردن له سهر (خانمی یهکهمی فهرهנסا) پێژهی بینهریان به شتویهکی بهرچاو کهمی کرد، بهجۆرێک بهرنامهی (فیقمان دیمانش) که له لایهن پیشکeshکاری به توانا و ناودار (میشال درۆکهه)وه پیشکesh دهکرا و له مانگی سینپتهمبهردا میوانداریی (کارلا سارکۆزی) خانمی یهکهمی فهرهנסای کرد، پێژهی بینهرهکانی بۆ (3 ملیۆن بینهر) کهمی کرد، ئهمهش پێژهیهکی زۆر خراپ بوو بهراورد بهو پرۆگرامهیی له سالی (2007)دا بۆ (برنادیت شیراک) کراو نزیکه (7 ملیۆن) بینهری ههبوو.

به هه مان شتوه کهنالی شهشی فهرهנסا، نهیتوانی نزیکهیی یهک ملیۆن بینهر مسۆگهر بکات بۆ ئه و پرۆگرامهیی تهرخانی کردبوو بۆ خانمی یهکهمی فهرهנסا.

هه موو ئهمانه له کاتیکدايه، (سیسیلیا)ی هاوسهری پيشووی (نیکولا سارکۆزی) که تهنها چهند مانگینکی کهم له کۆشکی ئهلیزێ مایهوه، توانی سهرنج و بایهخ دانی خوینهرینکی زۆر بۆ خۆی دهسته بهربکات، کتیبیکی (ئانا بیتۆن)ی پۆژنامه نووس له بارهی (سیسیلیا)وه سهرکهوتنیکي گهرهیی تۆمارکرد و (163) ههزار دانهی لێ فرۆشرا، بهلام له بهرانبهردا کتیبی (مشوار العاتفی) که تایبتهت بوو به (کارلا) تهنها (40) ههزار دانهی لێ فرۆشرا، ههروهها کتیبی دوهمیش له سهر ژيانی (کارلا) به ناوینشانی (خانمی دهلهکان) و له لایهن دهزگای چاپ و بلاو کردنهوهی (لۆک بیر)وه چاپ و بلاو کرایهوه، خراپترین پێژهی فرۆشی ههبوو به وهی له سهرانسهری فهرهנסادا تهنها (4) ههزار دانهی لێ فرۆشرا.

پېژدهی ئه و فهره نسا ییانه ی له مانگه کانی سه ره تاي
 هاوسه رگيرییه که یدا و وهک جوړیک له هه زکردن به زانینی
 ورده کاری ژيانان، بایه خیان به ژيان و هه واله کانی (کارلا برونی)
 خانمی یه که می فهره نسا ددها، هر جاره و به شیوه یه که و به
 هوکاریک، که متر ده بووه، شارازایانی ئه و بواره ش پنیان وایه
 به شیکي هوکاره که ی ده که پیتوهه بۆ لاوازیی ئاستی جه ماوهری
 خانمی یه که می فهره نسا، به هو ی سروشته ده سترکد و بی
 توانا که یه وه، که هه میشه به بنه چه بۆرژوازییه که یه وه ده نازا
 و ئه وه ش ئاماژه بوو بۆ ئه وه ی هه لسوکه وت و په فتاره کانی
 راسته قینه نین و دروست کراون.

له هه موو ئه مانه گرینگر و کاریگه رتر که فهره نسییه کان
 پنیان وایه (کارلا) شایسته ی ئه وه نییه خانمی یه که می فهره نسا
 بیت، ئه و رابردوه ی که نمایشکاریکی ئیتالی به په گه ز جووله که
 هه یه تی و خاوه نی چه ندین پیتوه ندی پۆمانسی و خوشه ویستییه
 و له بیره وه ری فهره نسییه کاندازه سپیوه و کال نابیته وه، چونکه
 سه رده مانیکي زۆر پۆژنامه کانی فهره نسا سه رقال بوون
 به لیدوانه کانییه وه سه باره ت به پیتوه ندییه خوشه ویستی و
 پۆمانسییه جوړاو جوړه کانی و چیرۆکه پۆمانسییه کانی له گه ل
 که سایه تییه ناسراوه کانی وهک (مایک جاگه ری) گۆرانییژی
 پۆپ، (ئیریم کلابتون) ی گۆرانییژی، (دۆنالډ تره مپ) ی ملیاردیر
 و سه روکی ئیستای (USA)، (لۆک فیری) وه زیری پینشو
 له حکومه تی فهره نسا، (ئارنۆ لکسفه رد) ی پاریزه ری لاو...
 جگه له چه ندین که سایه تی تر، وینای که سایه تی (کارلا) لای
 فهره نسییه کان وینایه کی په سه ند نییه وهک خانمه یه که مه کانی
 تری فهره نسا، که هه میشه به داپۆشراوی و پابه ندی و
 په یوه ستبوونی کۆمه لایه تی ناسرا بوون.

(8)

تۆماس جيفرسون
تەنانەت ھاوسەرى ھاۋرېكەشى!!

ئەم سەرۆكەى (USA)، ھەمىشە لە كىشەدا بوە لەگەل دوست و ناسىاو و ھاوړپىكانى، ئەو ەش بە ھۆى گىچەلە سىكسىيەكانى بەرانبەر بە ھاوسەرەكانيان، سەرەپاى ئەو ھەموو ئابرووچوونە سىكسىيەى لە مېدياكاندا باسى لىئو ەكراو ە و ئاشكرا كراو، بەلام تەنھا ددانى نا بەو پتو ەندييەى لەگەل ھاوسەرى (چۆن ووكەر) ى ھاوړپيدا ەيبو ە.

ھەر كاتىكىش بە ھۆى ھەلس و كەوت مامەلە نەشياو ەكانىيەو ە پەخنەى توندى لى دەگىرا، ھەمىشە بە قسە بە ناو ېاگەكەى و ەلامى دەدانەو ە، كە دەگوت «ئەمرىكىيەكيان خەسپندراو و نەزوكىكيان دەو یت لە كۆشكى سې»!!!

ئەو سەرۆكەش، سەرۆكى كۆچكردووى (USA) (تۆماس جىفرسۆن) ە، كە لە كاتى ماو ەى سەرۆكايەتییەكەيدا پووبەپرووى پەخنەيەكى زۆر بۆو ە، بە ھۆى زۆرى پتو ەندييە پۆمانسى و سىكسىيەكانى و بوونى چەند مندالىكى ناشەرى لە يەكىك لە كەنیزەكەكانى بە ناوى (سالى ھىمنقەز)، وەك خۆى باسى كردو ە، ھەر لە مندالىيەو ە پتو ەندى لەگەل ئەو كچەدا ەبۆ ە، يەكىك لە مندالەكانىشى بە تەواوى شىئو ە و پوخسارى خۆى تىدايە و ئەو ەش لە لایەن مېديا و پۆژنامەكانى ئەمرىكاو ە بايەخىكى زۆرى پندرا، تەنانت يەكىك لە پۆژنامەكانى ئەمرىكا، بە تەنزەو ە ئەو كوپەى بە (سەرۆك تۆم) ناودەبرد، كە ناوى (تۆم) بو ە.

لە سالى (1988)دا، لە لایەن نەو ەكانى (سالى ھىمنقەز) و ە داوايەك لە سەر (جىفرسۆن) تۆماركرا، بۆ ئەو ەى ددان بنىت بەو ەى ئەو مندالانە لە خو یتى ئەون و نەو ەى ئەون، لەوچارچىئو ەشدا پشكنىنى دى ئىن ئەى بۆ (جىفرسۆن) كراو

له ئەنجامیشدا دەرکەوت خوینی (جیفرسۆن) و ئەو منداڵانە هاوتای یەکتربوون و گونجاوون و سەلمیندرا کە مندالی ئەون، بەلام له لایەن خانەوادەکەی (جیفرسۆن) هەو پەتکرایەو ئەو منداڵانە وەک نەوێ (جیفرسۆن) بناسیندڕین، تەنھا پێگەی ئەو هیان پێدرا، جار جارە سەردانی یەکتەر بکەن و یەکتەر ببینن. دواى ئەوێ (تۆماس جیفرسۆن) بە قەرزاری مرد، ژمارەیک له خەملێنەرەن ئامادەى دانیشتنیکی تایبەت بوون بە دەستنیشانکردن و دیاریکردنی ئەوێ له پاش خۆی بە جێی هێشتو، بەلام بە پێی تۆماری خەملاندنە (سالی هیمنقز، دایکە ئەمریکییە، تەمەن 52 سال، تەنھا 50 دۆلاری بەرکەوت)، بەلام (سالی هیمنقز) ئەو برە میراتییە پەت کردووە و پەخنەى زۆری لێ گرت و بەراوردی کرد بە (جۆرج واشنتۆن) کە له دواى مردنی و له وەسیتنامەکەیدا کۆیلەکەى ئازاد کردبوو، بەلام (جیفرسۆن) ئەوێ له گەل (سالی) دا نەکرد کە بۆ زیاتر له (40) سال پێوەندییان پێکەو هەبوو.

له یەکیک له دەستەواژە بە ناوبانگەکانیشیدا دەلیت «دەبیت داری ئازادیی بە بەردەوامیی بە خوین ئاو بدریت، بۆ ئەوێ پەگەکانی هەمیشە پتەو و گەشاو دەبیت»، کاتیکیش ئەو کەسە دەستگیرکرا کە بیناکەى ئۆکلاهماى تەقاندووە، له سەر کراسەکەى ئەو دەستەواژەى (جیفرسۆن) نووسرابوو.

(تۆماس جیفرسۆن)، سێتیم سەرۆککۆمارى (USA) بوو، یەکیکیش بوو له باوکە دامەزرێنەرە سەرەتاییەکانى (USA)، هەر وەک یەکیکیشە له و کەسانەى دەستوورى ئەمریکایان داڕشتووە و (باوکى شەرى زۆرینەى دەستوورى ولاتانى جیهان)ە، له داڕشتنەوێ دەستووریشدا کەوتۆتە ژێر کاریگەرى

پرەنسىپەكانى شۆپرىشى فەرەنسا سەبارەت بە دادپەرورەرى
و يەكسانى نىوان مرقۇقەكان، چونكە لە سەرەدمى شۆپرىشى
فەرەنسادا، (تۆماس جيفرسۇن) باليۆزى (USA) بوو لە
فەرەنسا.

سەبارەت بەچىرۆكى ئەو فىلمەش كە (تۆماس جيفرسۇن)
پتوھەندىيەكى نەيتى بە (لوسى) خزمەتكارە قەشەنگە بە پەگەز
ئەفرىقىيەكەيەو ھەبوو، لىزەولەوئى باس لە چۆنىيەتى دەستپىكى
ئەو چىرۆكە دەكرىت كە چۆن توانى بىتتە سەرەكىترىن ئافرەت
لە ژياندا و (چار كچ و كوپ) لى بو، پىكىشەو چىرۆكىكى
خۆشەويستى و پۆمانسى نايابىيان ھەبوو، بە جۆرىك
(جيفرسۇن) لە پىئاويدا دەستبەردارى ئەو خۆشەويستە ئىنگلىزە
ئەرسىتۆكراتىيەش بو، كە لە فەرەنسا يەككىيان ناسىبوو، كاتىكىش
بوو بە سەرۆكى (USA) ھەك دۆستى خۆى پارىزگارى لى
كرد و دواى مردنىشى لە ھەسىەتنامەيەكدا ئازادى تەواوھتى بە
خۆى و منداكەكانى بەخشىبوو.

(فلوسى) خۆشەويستە پىستپەشەكەى (جيفرسۇن)، لە
باوكەو خۆشكى ھاوسەرە پىست سىپىيەكەى بوو، دايكى
(لوسى) كۆيلەى باوكى ھاوسەرى يەكەمى (جيفرسۇن) بوو،
چەند منداكىكىشى لى ھەبوو، كە ھەك ديارى بەخشىنى بە كچە
پىست سىپىيەكەى كاتىك ھاوسەرگىرى لەگەل (جيفرسۇن) كرد،
كاتىكىش ھاوسەرەكەى (جيفرسۇن) كۆچى دواى كرد، چەند
كۆيلەيەكى لى بەجىما، يەككىيان (لوسى) بوو كە (لە باوكەو
خۆشك بوون).

(تۆماس جيفرسۇن) لە سالى (1743) لە وىلايەتى فۇرجىنيا لە
دايك بوو، لە سالى (1826) دا و لە تەمەنى (83) سالىدا كۆچى

دوایی کردوه، باوکی یه کیک بوه له جووتیار و خاوهن زهوییه دهوله مهنده کان، به لام له سالی (1757) له ته مهنیکی که مدا کوچی دوایی کردوه، و ئه و کاته (جیفرسون) ته نها (14) سال بوه.

(توماس جیفرسون) له خویندندا که سیکی سهرکه وتوو بوو، کاریگه ری گه وره ی له سهر زۆرینه ی هاو پوله کانی دروست کرد بوو، به ئاسانی توانی بگاته زانکو و یاسا بخوینیت، سالی (1767) و له ته مهنی (24) سالیدا بوه پاریزهر، ههر له سهره تاوه توانا و لیتها تووی و سهرکه و تنه کانی دهرکه و تیبوون و خهسلهت و تاییه مهنیه کانی سهر کرده و سهر کردایه تی کردنیشی تیدا بوو. دواتر تیکه لاوی کاری سیاسهت بوو، سالی (1769) له سهر ئاستی ناوچه که ی خۆی، بوو به ئه ندای تهنجوومه نی نوینه ران، به هۆی توانا و شاره زایی و لیتها تووییه که یه وه، ههر زوو زۆرینه ی پله کانی لیتسر اویتی بری و به ماوه یه کی که م بوه یه کیک له سهر کرده دیاره کانی ئۆپوزسیون.

له و سهر ده مه دا هاوسه رگیری له گه ل بیتوه ژنیک دهوله مهنندا کرد، که هاوکار و پشتیوانیک باش بوو بۆی تا بتوانیت به سهرکه و تووی له سهر ههنگاوه کانی خۆی و گه یشتن به ئامانجه کانی به رده وام بیت و بیتیه یه کیک له دامه زرینه رانی گه لی ئه مریکا، له گه ل (جۆرج واشنتون) و (بنیامین فرانکلین) و چه ند که سیکی تر دا.

پۆلنیک گرینگی هه بوو له بزوو تنه وه ی خه بات و تیکۆشان له دژی داگیرکاری به ریتانیا، چونکه ئاشکرایه له و سهر ده مه دا ئه مریکا یه کیک بوو له ولاته داگیرکراو و کولونیاله کانی ئینگلیز. (توماس جیفرسون) ده قنیک یاسایی ئاماده کرد و بلاوی کرده وه به ناویشانی (ئاماژه یه کی کورت به مافه کانی

ئەمريکايى بەریتانى) و تیندا داواى سەر بەخۆیى کردبوو، بەلام داواکارییهکی پیشووختهبوو، ئاشکراشه ئه دهقه وهک پیشهکی ئامادهکارییهک بوو بۆ پا گه یاندنی سەر بەخۆی، (جیفرۆسن) وهک نووسهريکی سیاسى شارەزا جۆریک له گریمانهی ئه دۆخه ی کردبوو.

تۆماس جیفرسۆن، سالی (1775) له سەر بازنه ی ویلايه تی فیرجینیا به ئەندامی ئەنجومه نی پیران ههلبژێرا، دواتر پاسپێردرا و ته کلیفکرا به نووسینی پا گه یه ندراره به ناوبانگه که بۆ سەر بهخۆی (USA)، ئه و پا گه یه ندراره وهک دهقیکی پیروژ و هاوشیوه ی دهستووری ئەمریکا مامه له ی له گه لدا ده کریت». بێ گومان ئەگەر باکگراوند و پۆشنییرییه سیاسی و یاسایی و فلهسه فییه فراوانه که ی نه بوايه، هه رگیز نهیده توانی دهقیکی یاسایی گرینگ و میژووی له و جۆره بنووسیت.

له سالانی دواتریشدا، ئه و سیاسییه لاره ده رکه وتوه ی ناو دونیای سیاست، له هه وله کانی به رده وام بوو بۆ ئەنجام دانی چاکسازی ئایینی پادیکالی له ویلايه تی فیرجینیدا.

هه ولتیکی زۆریدا بۆ ئەوه ی لانی که م سیستمی ده ره به گایه تی هه لبه وشیتته وه، بانگه شه و پشتیوانییه کی زۆری له سیاسه تی چاکسازی ئایینی ده کرد و داوا ی ئازادی هۆشیاری و وێژدانی بۆ بیروباوه ره کان ده کرد و ده یگوت، ئازادی ئایینی، یه کتیکه له ده سته که وته گه وره کانی سه رده می هاوچه رخ و عه قلی پۆشنکه ری، ده یویست ئەمریکا بکاته ولاتیکی جیاواز و دور له ده مارگیری و ناکۆکی و پقی ئایینی، هاوکات داواشی کرد پشتیوانییه ره سمییه داراییه کانی حکومه ت بۆ کلێسا هه لبه وشیتته وه، ئەوه ش پێشه کییه ک بوو بۆ جیا کردنه وه ی کلێسا له ده ولت.

به لām نه يتواني به شيويهه كي خيرا و له ماويهه كي كه مدا
 ئه و چاكسازييانه نه نجام بدات، به لكوو پتويستي به وه بوو
 چندان سال، خه بات و تيكوشاني له پيناودا بكرت، تا چيني
 ئه رستوكراتي و يلايه تي فئرجينيا به ينترتته سهر ئه و باوه رهي
 پشتيواني له و داوا و خواسته شوږشگيرپيه بكن و وهك شتيكي
 پيروژ و به هادار مامه له ي له گهل بكن.

ئهمه ش كيشه ي هه ميشه يي كه ساني پيشه نگ و مه زنه كانه،
 به وه ي زورينه ي كات بيركردنه وه و هه لويتست و پيشنياره كانيان
 پيش سهرده مي خويان ده كه وئيت، به لām ئاماده كارپيه كه بو
 ريگه ي داهاتوو.

له راستيدا، (توماس جيفرسون) ږول و به شداريه كي
 زوري هه بوو له بلاوكردنه وه ي بيري نوئ له (USA)،
 ئه و بيروباوه پانه ش، جياوازيه كي زوري هه بوو له گهل
 بيروباوه په كاني ئينگلته راي موخافيزكار نه گهر نه لئين
 دواكه وتوو، زوريش كاريگه ربوو به شوږشي فهره نسا،
 پره نسيپ و درووشمه به ناوبانگه كاني (ئازادي، يه كساني،
 براييه تي)، له بهر ئهمه ش به توندي دزايه تي سيستمى كويله يه تي
 و په گه زپهرستي ده كرد و داواي پاكرتنى بازركانى كردنى به
 پيست رهش و ئه فريقيه كانه وه ده كرد و ده يگوت «ئوه ي
 عه يبه يه بو ئه مريكا، كه هاوشيوه هاورد ه كردنى ئازهل و شمه ك
 و كه لوپه لى بازركانى، مروڤى پيستره ش و ئه فريقي هاورده
 بكات»، ئيدانه ي هه موو هه لويتستىكي گوماناو ي و نامروڤانه ي
 له و جوړه شي ده كرد.

(توماس جيفرسون) به م هه نكاو و بيركردنه وانه سه لماندى،
 كه كوپى راسته قينه ي ږوشنگه رييه و پره له فه لسه فه ي ماف و
 شكومه ندى مروڤ.

له نېوان سالانی (1779 بۇ 1781) حاکمی ویلايه تی فیرجینیا بو، به لام شکستی هینا له بهر په رچدانه وهی هیرشه کانی سو پای ټینگلین، بهو هو په شه وه پوښته که ی وهک حاکمی ویلايه تی فیرجینیا له ده ست داو که پايه وه بۇ سهر کاره که ی پېښووی وهک نه دنامی کونگریسی نه مریکا و به شدار بوو له ټیمزاکردنی په یمان نامه ی ناشتی کوتایی له گه ل ټینگلته رادا.

ههروه ها ده نگیشیدا به په سهندکردنی یاسایه کی گرینگ، بۇ هه لوه شانده وهی مامه له کردن به دراوی جون هیهی ټیسترلینی و خستنه کاری دراوی نه مریکی له شوپنه که ی، دوا ی نه وه حکومه تی نه مریکا (توماس جیفرسون، جون ئاده مز، بنیامین فرانکلین) ی وهک نوپنه ری په سمی په وانه ی نه وروپا کرد، بۇ دانوستان و ټیمزاکردنی په یمان نامه ی بازرگانی له گه ل فهره نسا و ټینگلته را، له سالی (1785) دا، کونگریسی نه مریکا (جیفرسون) ی وهک بالیوزیکی بالا له پاریس دامه زرانده، له وئ چنده سالیکی خوی ته مهنی به ری کرد، پیوه ندی و هاوپرپیه تی زوری له گه ل که وره فیهل سو فانی پوښنگه ری و سهر کرده کانی شوپشی فهره نسا په یداکرد، وهک (دالامیتر، کوندورسیه، دوستد دی تراسی، هتد...).

نه و مانه وه یه ی له پاریس، نه زمونځکی گرینگ و دهوله مهندي ژیا نی بوو، له بواره کانی فلسفه و سیاست و مروی دا. له سالی (1789) دا، (توماس جیفرسون) که پايه وه بۇ (USA)، تا وهک وه زیری دهر وه له کابینه ی حکومه ته که ی (جورج واشنتون) ده سته کاریت، له و کاته شدا له گه ل (هاملتون) دا توشی ناکوکی بوو، که یه کیک بوو له دامه زریته رانی (USA)، (هاملتون) یه کیک بوو له لایه نگرانی فیدرالییه تی مهرکه زی،

به لام (جیفرسون) پشتیوان و لایه نگری سیستمی حکومتی لامرکه زی بوو، که دهسه لاتی زیاتری ده به خشییه ویلایه ته جیاوازه کان، به پیتی پیوهری واشنتونی پایتهخت.

نیتر له و کاته وه ناکوییه کی گه وره و به رده وام له نیوان (جیفرسون و هاملتون) دا دروستبوو، بیریشمان نه چیت (هاملتون) لایه نگری له سیستمی ئینگلیزی پاشایه تی موخافزکار ده کرد، له کاتیکدا (جیفرسون) لایه نگری سیستمی کوماری پیشکه وتوو بوو له سهر پیتیازی فهره نسی.

ناشکراشبوو له و کاته دا ئه مریکا دهوله تیکی بچوکی گه شه کردوو بوو، ئینگلته را و فهره نساش، دوو دهوله تی به هیزی گه وره بوون له سهرجه م ئاست و بواره کاندا.

(USA) له و سهرده مه دا دهیویست له زورینه ی بوار و کایه کاندا، لاسایی فهره نسا و ئینگلته را بکاته وه، بۆ ئه وه ی بیته هیزو توانایه کی نوێ، وهک دهگوتریت دواکه وتوه کان هه میشه تهقلیدی پیشکه وتوه کان دهکهنه وه، به لام دوا جار ئه مریکا توانی به سهر ئینگلته رای دایکدا سهر بکه ویت و پیش بکه ویت، به و جوړه ی له ئیستادا گه وره ترین و به هیزترین دهوله تی دونیایه له زورینه ی بوار و کایه کاندا.

به هۆی توانا و شاره زایی و ئه زموونه که یه وه (توماس جیفرسون) بوه سهرکرده ی پارتی کوماری و پکابه ری سهره کی پارتی دیموکراته کان بوو، له و کاته دا، ئه مریکا له سهرده می دیموکراته کاندا دهیویست به هه موو شیوه یه ک پیوه ندیبه کانی له گه ل فهره نسادا بچریتیت، به لام (جیفرسون) هه ولی زوریدا بۆ ئه وه ی ئه و پلانه سهرنه گریت، ئه مه ش به لگه یه کی جدی و زیندوه بۆ بوونی ململانیه کی گه وره له ئیداره ی ئه مریکا دا له دوا ی به دهسته نانی سهر به خویی.

له سالی (1801) دا توماس جیفرسون، به سەرۆکی (USA) هه‌لبژێردرا، کاره‌کانی سەرۆکایه‌تی به‌ شتویه‌کی ساده و ئاسان و دوور له پێوره‌سمی په‌سمی و گرانبه‌ها به‌پێوه‌ده‌برد، ئه‌مه‌ش هۆکاربوو بۆ ئه‌وه‌ی ئاستی جه‌ماوه‌ریی ڕوو له هه‌لکشان بکات، کاتیک بوو به سەرۆک، هه‌یج یه‌کێک له کارمه‌ندانی کۆشکی سه‌ی نه‌گۆڕی که پێش هاتنی ئه‌و له کاردا‌بوون، له سالی (1805) یشدا، جاریکی تر و بۆ خوولی دوهم (جیفرسون) به سەرۆکی (USA) هه‌لبژێردراوه‌وه، به هه‌موو پێوه‌ریک ده‌یتوانی بۆ خوولی سییه‌می سەرۆکایه‌تی خۆی هه‌لبژێریت و سه‌رکه‌وتن به ده‌ست به‌نیته‌وه، به‌لام ئه‌و بیروکه‌یه‌ی په‌ت کرده‌وه و گه‌پاوه‌وه بۆ ناوچه‌ی سه‌ره‌کی و په‌سه‌نی خۆی بۆ ئه‌وه‌ی پۆژه‌کانی داها‌تووی ته‌مه‌نی له‌وێ به‌ ڕ بکات، که زۆرینه‌ی کاته‌کانی ته‌رخانه‌کردبوو بۆ خۆینه‌وه و نووسین.

له راستیدا (توماس جیفرسون) که‌سێکی لۆژیکی ته‌واو بوو، ئینکاری له هه‌ندیک بیروباوه‌ری سه‌ره‌کی مه‌سیحی ده‌کرد، له‌وانه‌ش بیروباوه‌ری (بالوه‌یه‌ی مه‌سیح، به‌وه‌ش له لایه‌ن ئوسولیه‌کان و پارێزگاران و تونده‌په‌وان و ته‌قلیدییه مه‌سیحیه‌کانه‌وه به‌ بن دین (کافر) درایه‌ قه‌له‌م.

(9)

سەرۆك ئەلېكساندەر ھاملتۇن
تەننەت خوشكى ھاوسەرەكەى !!

له سەر دراوی جۆری (20 دۆلاری) وێنەی (ئەلێکساندەر هاملتۆن) دەبینی، کە یەکیەکە لە باوک و دامەزینەرانی ئەمریکا، ئابرووچوونە سینکسییه‌کانی و لە دایک بوونە ناشەرعییه‌کەی و دەرئەنجامه‌کانی ئەو کردەوانە، ھۆکاری شکستھێنانی بوون لە ھەلبژاردنە سەرۆکایەتییه‌کەی ئەمریکادا، بەلام یەکەم وەزیری دارایی ئەمریکا و دامەزرێنەری بانکی ئەمریکی بوو، ئیستاشی لەگەڵداویت بانکه‌کانی ئەمریکا لە سەر ئەو سیستەم و سیاسەتە داراییە کاردەکەن کە (ھاملتۆن) لە کاتی خۆیدا داپڕشتبوون، یەکیکیشە لە نەیارانی دەستووری ئەمریکا و ماسۆنییه نوورانییه پەسەنەکان، بەلام کیشە و ناکوکیەک لە نیوان (ھاملتۆن) و نوورانییه‌کاندا پرووی داو باس لەوەش دەکریت پەنگە نوورانییه‌کان پتوهندییان بە پروودای کوشتنەکیەو ھەبیت.

(ھاملتۆن) لە سالی (1775) پیاوکۆژیک لە خواھەنکاریکی شکستخواردووی سکۆتلەندی لە دایک بوو، لە کاتیکدا دایکی ھاوسەرگیری لەگەڵ کەسیکی تردا کردووە و لە ژیاڤیدا دلخۆش نەبوو.

پیاویکی تری دانیشتووی ھەمان ناوچە، ئەرکی خویندن و فێرکردنی (ھاملتۆن)ی لە ئەستوگرتووە، ھەندیک لە شارەزایان و لیکۆلەران بە دووری نازانن ئەو پیاو ھاوکی پاستەقینەیی بوو بیت، ئەوەش بە ھۆی ئەو ھەموو گرینگی پێدان و بابەخە زۆرەیی بە (ھاملتۆن)ی دەدا، ھەروەھا پتوهندییەکی باشیش لە نیوانیاندا ھەبوو.

(ھاملتۆن) پتوهندی بە گروپ و میلیشیا ئەمریکیەکانەو ھە کردووە، بە شیوہیەکی زۆر خێرا، سەرکەوتن و شارەزایی

زۆرى له كارەكانياندا به دەستخست، ھەر لەبەر ئەوەش لە جەنگى سەرەخۆيیدا (جۆرج واشنتون) ھەك يارىدەدەرى خۆى دايمەزاند، بەلام ھەميشە قسەوقسەلۆكى نەسازى لە سەر (ھاملتۆن) و ياردەدەرىكى ترى (جۆرج واشنتون) بە ناوى (جۆن لۆرينز) كراو، بە تايبەتى دواى دۆزىنەوھى ئەو نامانەى لە نيوانياندا ئالوگۆر كراو و بەشيكيشيان لە سەرى نووسراوھ نامەى خۆشەويستى، لە يەككيكاندا نووسيويتى «ئازىزم لۆرينز، چەندە دەوێت بە كردهوھ نەك بەقسە باوھەپت بى بھىم كە چەندە خۆشم دەوێى، خۆشم دەوێى....»، لە سەر يەككە لە پۈولەكانى پۆستەى ئەمريكا لە سالى (1981)دا وىنەيەكى ھاوبەشى (ھاملتۆن و لۆرينز) دانرابوو.

(ھاملتۆن) ژيانىكى شىواو و شپىزە و پى لە ئابرووچوونى ھەبوو، تا مردنىش بە ھەمان شىوھ ژيا، ئەوھى لە ھەموو شتىك زياتر كاريگەرى لە سەر ژيان و ناو و ناوبانگى دروست كرد، پىوھندييەكەى بو لەگەل ژنىكدا بە ناوى (مارى پىنۆلدز)، كە لە كاتى خۇيدا پۆژنامەكانى ئەمريكا، بە تەواوى، وردەكارى پۈوداوەكە و پىوھندييەكەى نيوانيان ئاشكرا كرد و بلاو كردهوھ، بە تايبەتى كە نزيكەى (10) ھەزار دۆلارى لە گەنجينەى گشتى ئەمريكا (كە بىرىكى زۆر بوھ لەو سەردەمەدا) بۆ ھاوسەرى ئەو ژنە خەرج كردهوھ بۆ ئەوھى بى دەنگى بكات، چونكە پىاوەكە بىزارى كردهوھ و ھەپەشەشى لى دەكرد، بەلام پۆژىكيان ھاوسەرى ئەو ژنە (ھاملتۆن و پىنۆلدز)ى پىكەوھگرت كە سىكسيان دەكرد، بۆ ماوھەكيش جلوپەرگەكەى لى دوور خستەوھ و لە ژوورىكدا زىندانى كردن، ھەروھەا بەلگە و وردەكارى پىويستيشى پىشكەش كرد، لەگەل خستەپرووى بى

ئەو پارەيەى (ھاملتۇن) لە دژى نەيارە سياسىيەكانى خەرجى
كردوھ.

ھەروەھا ئەوھش ئاشكرا بوو، كە پتوھنديەكى خۆشەويستى
و سىنكىسى تريشى ھەبوھ لەگەل خوشكىكى ھاوسەرەكەيدا،
دواتر كۆرەكەى لە شمشىر بازىيەكدا كۆژرا و لە ھەمان كاتدا
كچەكەشى شىت بوو، خوشى لە ھەمان شوينى كوشتنى
كۆرەكەى لە لايەن يەككە لە نەيارە سياسىيەكانىيەوھ كۆژرا، كە
(ئارۇن برى) جىگرى (توماس جيفرسۇن)ى سەرۆكى (USA)
بوو.

(10)

سەرۆك ئەندىرۇ جاكسون
ئابدۇوچونى تەرىپوونى لووتەكان

له سهر دراوی (20) دۆلاری ئامریکی وینە (ئەندرو جاکسون) هەیه، که حەوتەم سەرۆکی (USA) و دامەزرینەری پارتی دیموکراتەکانی ئامریکایە، له لایەن نەیارەکانییەوه به (گویدریژ) ناودەبرا، ئەویش له بەرانبەردا وینە (گوئی درێژ)ی کردە لۆگۆی سەرەکی پارتی دیموکراتەکانی ئامریکا، له میژووی ئامریکادا هیچ کەسێک نەبۆه وەک ئەو تیرۆریست و خوینەرێژ، سەربازی و سەرۆک، تەناتەت کۆنگرێسی ئامریکا که پابەند بوو بە هەموو یاساکانی له ناوبردنی هیندییه سوورەکان، بەلام ئیدانە (جەنگی نیوان) (ئەندرو) و (هیندییه سوورەکان)ی کرد له سالی (1834)دا، یەکیک له ئارەزووەکانی بریتی بوو له کاری نواندن به تەرمی هیندییه سوورەکان، خودی خۆی سەرپەرشتی چەندین ئاھەنگی نواندنی کردووە به تەرمەکانیانەوه، یەکیک لەو ئاھەنگانەش نواندن بوو بە تەرمی (800) هیندی سوورەوه، له نۆیشتیاندا دەیان ژن و منداڵ هەبوو، چێژ و خوشی دەبینی کاتیکی دەستوپێوەندەکی، پێستی هیندییهکانیان دەگوری و دایاندمالی، جاریکیان به سەربازەکانی خۆی گوت «هیندییهکان بکوژن و پێستەکانیان دا بمالن، جیا کاریی له نیوان گەورە و بچووکا مەکن، ئەوێ له هێلکە (ئەسپی) دروست دەبێت هەر ئەسپییه»، جاریکیی تر خۆی و سەربازەکانی (48) هیندی سووریان له ناو مالتیکا کو کردووه و ئاگریان تی بەردان و سووتاندنیان، دواتر پەتاتەیان له سەر خۆلەمیشەکیان برژاند و وەک خواردنیککی به تام خواردیان.

هەر وەک ژمارەیک گوندی هیندییه سوورەکانی له فلۆریدا سووتاند، ئەو کەسانەشی پزگاریان بوو، ژمارەیکییانی کردە کۆیلە (خۆی)، ئەوانە (تریشی) وەک کۆیلە فروشت.

له سالی (1830) دا یاسای ډاگواستنی هیندیه سوورهکانی له سهر خاک و ناوچهکانی خویان دهرکرد، بهلام سالتیک دواتر، دادگای بالای ئهمریکا، ئه و بږیاره ی هه لوه شانده وه و هه ندیک مافی بۆ هیندیه سوورهکان دهسته بهرکرد، له ماوه ی سه روکایه تییه که یدا ژماره یه ک بږیار و یاسای دهرکرد، که هه موویان بوونه هوی تاوانی گه وړه به رانه به هیندیه سوورهکان و له سالی (1838) دا به ږیگه ی فرمیتسک ناسرا.

له گهل دهرکه وتن و بلاو بوونه وه ی ناو و ناوبانگه سیاسیه که ی، هاوکات ئاږووچوونه سیکسیه کانیشی زیاتر په رهیان سهند له سهر دهستی نه یاره کان ی، وه ک ئاږووچوونه که ی دایکی، که وه ک له شفرۆش لای سوپای به ریتانیا کاری دهرکرد، هه روه ها هاوسه رگیریه که ی خوشی له گهل ژنیکدا که هیتشتا له ئه ستوی هاوسه رکه یدابوو، هه روه ها چهند شمشیربازییه کی دیاریشی هیه له گهل ئه و که سانه ی به جوړیک له جوړه کان گالته جاپیان به هاوسه رگیریه که ی دهرکرد.

له سالی (1831) دا ناوی (ئندرسون) و هاوسه ری کوږه که ی پیکه وه ده هات له ئاږووچوونیک ی سیکسیدا، هاوشته وه ی ئه و ئاږووچوونانه ی ئه دامانی حکومه ته که ی و هاوسه رکانیانی گرتوه و هه ندیکانی ناچارکرد دهسته کار بکیشنه وه، وه ک (کفان بۆرین) که دوا ی (ئندرسون) بوه سه روکی (USA).

هاوسه ری کوږه که ی ئه ندرسون، بېوه شوینگره وه ی هاوسه ره کوچکړدوه که ی (ئندرسون)، له به شداریکردن له ږیوره سمه ته شریفاتییه کان ی کوشکی سپیدا.

(11)

بروفیمۆ وهزیری بهرگری بهریتانیا و
کریستینی سیخوره رووتهکه

لیژەدا (وەزیری جەنگ و حکوومەت و نیشتمان) سیاسییەکی قوربانی ئارەزووەکانیتی، ئەو وەزیرەش (جۆن برۆفیمۆ)ی وەزیری جەنگی بەریتانیایە، لە حکوومەتی پارێزگارانێ بەریتانیا کە (ماکمیلان) سەرۆک وەزیران بوو، لە نیشتمانیکدا کە بەریتانیا بوو.

(جۆن برۆفیمۆ) لە پێگەیەکی ھەستیار و مەترسیداردا بوو، کە شایستەیی ئەوەنێ بە ئاسانی بکەوێتە ژێر کاریگەری ھەندیک پێوەندیی گومانایییەو، کە خۆی و ولات و دەولەتەکەشی بخاتە مەترسییەو، (دەزگای ھەوالگری یەکییتی سۆفیەت)، (کریستین) ی دامەزراند بۆ ئەو پێوەندییەکی ناشرەعی لەگەڵ وەزیری جەنگی بەریتانیادا دروست بکات، مەبەستی دەستخستن و گەشتن بە ھەندیک زانیاریی زۆر مەترسیدار و ناسینی ئەو کەسانە ی کاریان بۆ دەکەن.

لە سەرەدەمی شاژنە ئەلیزابیث دا و تا سالی (2018،12) سەرۆک وەزیرانی بەریتانیا لە سەر حکوومەت سزادراون، کە ھەندیکیان زیاتر لە جارێک سەرۆک وەزیرانی بەریتانیا بوون، بەلام (ھارۆلدماکمیلان) لە ھەموو سەرۆک وەزیرانەکانی تر چانسی خراپتر بوو، بە ھۆی تێوگەلانی وەزیرە بە ناوبانگەکە ی جەنگی کابینەکە ی (جۆن برۆفیمۆ) لە پێوەندییەکی سیکسید، کە خیانتی لەو و لە ولاتەکەشی کرد، کە لە ھەمان کاتدا پێوەندیی بە پاشکۆی سەربازی سۆفیەتیەو ھەبوو، سیخوپی بە سەر بەریتانیایە دەکرد لە بەرژەوێندی یەکییتی سۆفیەت، وردترین و ھەستیارترین و مەترسیدارترین نھینی و زانیاری بۆ دەگواستەو.

سەرەپای تی پەربوونی نزیکە ی نیو سەدە بە سەر گەورەترین چیرۆکی خیانت لە میژووی نوێی ئەورووپادا، کە

پالەوانەكەى ژنىك بوو بىت، هاوكات ئابرووچوونىكى سياسىيىشى له گەل خۆيدا ته قاندهوه، كه بوه هۆى له ناوچوونى حكومهت و كاريگەرى نه رىنى له سەر چاره نووس و داهاتووى كومه لىك سياسه تمه دارى ديار دروست كرد، به لام تا ئه مړو به ريتانيه كان ناوى (كريستين كيلەر) يان له ياد نه چوه، وهك به ناوبانگترین خيانه تكار، مه تر سیدارترین سيخوړ، كه سوودی له جوانى و نه رمونيانى به كى بينى، بۆ ئه وهى وهك هيليكى جالجالو كه چوار دهورى به ناوبانگترین وه زيرى به ريتانيا به نيت، كه تا ئه و سهرده مه به ريتانيا به خويه وه بينيوونى، هه روه ها بۆ وینه گرتنى چه ندین ديمه نى ئابرووچوون له گەل سياسه تمه داره گه وره كانى به ريتانيا دا.

له گەل تى په پهبوونى ئه و هه موو كاته دا، به لام هيشتا وتار و كتيبي نوڤ ده نوو سرىت له سەر ئه و ئابرووچوونه ى هه ر جاره و شتيكى نوڤى لى ئاشكرا ده بىت و بلاو ده بىته وه، چونكه تا ئىستا گه لى به ريتانيا چاوه پنى زانينى ته واوى نه ينييه كانى پشت ئه و چيروكى ئابرووچوونه يه.

سالى (1963) خراپترین سال بوو له ميژووى به ريتانيا، هه روهك ئىنگليز ده لينت له و ساله دا به ريتانيا توشى به ناوبانگترین ئابرووچوون بوو له سه ده ى بيسته مدا، كه بۆنى خيانه تيكى داپوشراو به سيكس و سيخوړپى لى ده هات، كه وهك په له يهك بوو له نيو كومه لگه ى به ريتانيا له و سهرده مه دا، نازناوه كەى (كريستين كيلەر) برىتى بوو له «ئو سه ماكاره پروته ى حكومه ته كه ى پارتى پاريزگارانى پوو خاند»، بۆ هه ميشه ش تيورى پيرو زكردى لای به ريتانيه كان به رانبه ر به سياسه تمه داران گوړى، دواى سه لماندنى پيوه ندييه كه يان له گەل ده زگای هه والگري سؤقيه ت دا.

(پروفیسور) وی ویزی جی جی بھرتیا، دھریوی
 زنگی ھارو و ٹوکس فوردبوو، ناچاربوو لھ سالی (1963)
 دھستلھ کابینھ کھ (ھارولڈ ماکمیلان) بکیشیتھو، دوی ٹو
 درویھ لھ بھردھم پھرلھمانی بھرتیا دا دھری سھارھت بھ
 پتھو دھیبھ کھ لھ گھل خاتو (کیلر) دا، کھ ٹو کاتھ بھ (ژنھ
 مھ غویبھ کھ)، (ژنیک بھ پتی داواکاری)، (التورھ المحشومھ
 بالعسل).

(پروفیسور) بھ ٹھندامانی پھرلھمانی بھرتیا دھری گوت
 پتھو دھیبھ کھ لھ گھل (کیلر) دا شاراوھبو، لھ راستیا دوو سال
 پشتر، (پروفیسور) لھ مھلھوانگھ تاییھتھ کھ (لورد ٹھستھ) دا
 چاوی کھوت بھ نمایشکاریکی جلو بھری تھمن (19) سال و
 پتھو دھیبھ کھ سیکسی و پومانسی لھ نیوانیا دا دھستی پیکر،
 ٹھوھش لھ کاتیکدا وھزیر، سھرقالی پتھو دھیبھ پومانسیبھ کھ
 بوو لھ گھل پاشکوی دھریایی پھوسیدا، لھ خراپترین پڑھکانی
 جھنگی سارد دا.

لھ ھمان سالد، دکتور (سیتیفن وارد) کھ لھ پوانگھ
 چینی ٹھروستوکرانی بالای بھرتیا اوھ پزیشیکی شارھزا و
 بھ ٹھزموونی دانانی ٹیسک بوو، لھ ھمان کاتدا وینھ کیشیکی
 شارھزاو لٹھاتووش بوو، پیاوھ بھ ناوبانگھکانی بھرتیا چھند
 سھعاتیک لھ بھردھمیدا دادھنیشتن بق ٹھوھ وینھیان بکیشیت،
 بھلام ھیچ یھکک لھ میوان و سھردانکارھکانی نھیانزانپھ، کھ
 پتھو دھیبھ کھ باشی ھیھ لھ گھل کچانی جوان و پسپوریبھ کھ
 لھ بانگھیشتردنی کھسانی گھورھ بق ٹھو ٹاھھنگانھ سازی
 دھکردن، کھ یھکک لھ ٹھستیرھکانی ناو ٹاھھنگھکانی (خاتو
 کریستین کیلر) بوو، یھکیکی تریش لھ ھارپڑ نزیکھکانی

پزیشکه که (جۆرن پروفیقمۇ)ی وهزیری جهنگ بوو، (دکتور وارد) یه کیک بوو له ئەندامانی دهزگای ههوالگری بهریتانیا، کچی جوان و سهرنج پاکیشی پیشکهشی لیپرسراو و پیاوانی نێزده دیپلوماسییهکان دهکرد و وینهی نهشیایوی دهگرتن و وهک کاریکی ههوالگری له دژیان به کاری دههیتایه وه، بۆ ئهوهی ناچاریان بکات کاری بۆ بکهن، بهلام نهیدهزانی جادوه که به سهر جادووکه ره کهدا هه لده که پیتته وه و پینچه وانه ده بیتته وه.

له سالی (1956) دا (دکتور وارد) باوهری وابوو که سیستمی کۆمۆنیزم هم پیتازه هم باوه ره، سالی (1961)، (کریستین کیلهر)ی سهماکاری ناساند به (یوجین ئیفانوف)ی دیپلوماتکاری پووسی، که به ئاشکرا وهک پاشکوی دهریایی له بالیۆزخانهی پووسیا له لهندهن کاری دهکرد، بهلام له بنه پهدا یه کیک بوو له کارمه ندانی دهزگای ههوالگری پووسیا.

(ئیدوارد) و (ئیفانوف) بهم جۆره یهکیان بینی و یه کتربیان ناسی، ههردووکیشیان له دهزگای ههوالگری کاریان دهکرد، (ئیفانوف)ی پووسی پنی وابوو (ئیدوارد) ده توانیت بۆ سهلماندنی وهفاداری و بیروباوهری نهگۆری به رانه به کۆمۆنیزم، بیتته به شیک له خزمهتی ههوالگری پووسیا و کچه جوانهکانیشی بۆ ئهوه مه بهسته به کار بهیتت، بهلام (بروفیقمۇ) چانسیکی خرابی ههبوو، قاجی ئالا له داوی (کریستین کیلهر) وه، هه ر چهنده (ئیدوارد) ئامازهیهکی پێدا، بهوهی سؤقیهت دهیهویت به نهینی سوودی لی وهربگری و زانیاری لیه به دهست بخهن، له راستیشدا دهزگای ههوالگری یهکیتهی سؤقیهت دهیویست له ریکهی وهزیری جهنگی بهریتانیاوه بزانت ئایا (USA) مووشهکی تهومی ده داته ئهلمانای خۆرئاوا.

خيانه ته که له يه کيک له نووسينگه کاني ناوهراستی لهندهن و
 يه کيک له ناوچه دهوله مهنده کاني نهو شاره دهستی پيکړد، وهک
 ثماژه يهک بؤ کلينکه که ي (دکتور ستيفن وارد) ي پزيشکی ئيسک،
 نهو پزيشکه که سايه تيبه کی بيزراو و قيزه ونی هه بوو، سهره پای
 نهو پينگه زانستی و پزيشکی و کومه لايه تيبه به رزه ي هه يبوو،
 به لام نه م پيگرنه بوو له وهی کومه ليک پتوهندی گومانوای
 له گهل دوو چيني کومه لگه ي به ريتانيدا دروست بکات و به دوو
 دهمامکی ساخته و جياوازه وه، له نيوان هر دوو چينه که دا بؤی.
 ماسک و که سايه تی يه که می، وهک پزيشکيک خوی ده نواند
 به کار کردن له کلينیکه تاييه ته که ي و ديدار و بهرکه وتنه کاني
 له گهل که سه گوره و برپار به دهسته کاني که له که ي، ماسک
 و که سايه تی دوه میشی، له ئاههنگه تاييه ته کاندا ده پيوشين که
 له گهل چينيکی ناسازی کومه لگه دا سازی ده کردن و بریتی
 بوون له له شفرزش و کچی شهوان و بې رهوشته کان، به م
 جوړه پزيشکه که نه م دوو چينه ي له ئاههنگه تاييه تيبه کانيدا
 له کوشکه که ي ياخود له باخه که ي به يهک ده گهياند، نه وهش
 بؤ به رزه وهندی تاييه تی خوی و به دهسته تاني پاره و چند
 سوو ديکی تری تاييه تی.

يه کيک له نه خو شه کاني (دستيفن)، (کولن کوت) بوو، که
 سهرنووسه ری پروژنامه ي دهيلي ته لگرافي به ريتاني بوو، بؤ
 چاره سهرکردنی نه خوشييه که ي که (لومباگر) بوو، پتوهنديه کی
 دوستانه له نيوانياندا دروستبوو بوو، له يه کيک له سهردانه کانيدا
 بؤ نووسينگه ي پروژنامه که، (کولن کوت)، (دکتور ستيفن) ي به
 (کابتن يوجين ثيفانوف) ي پاشکوی دهريايی باليوزخانه ي يه کيتی
 سوقيه ت له لهندهن ناساند، که له ميانه ي وهديکدا سهردانی

نووسینگەى پۇرنامەكەيان كىرد، بە مەبەستى ئاگاداربوون و بە دەستخىستى زانىارىى لە سەر پەوتى چاپخانى و كارى پۇرنامەگەرى، كە تا ئەو كاتە بوارى پۇرنامەگەرى پىنى گەيشتبوو.

(ئىفانۇف) و (ستىفن) خالى ھاوبەشيان زۆربوو، ھەر دووكىيان بە دواى ژناندا دەچوون و ھەزىيان لەوھبوو پىتوھندى جۇراوچۇر و زۆريان لەگەل ژناندا ھەبىت، ھەر دووكىيان پىككەوتن لە سەر ئەوھى ئارەزوو و پىداوېستى و چىژى يەكتىرى پىككەنەو، ھەر يەكەيان بە پىگەى خۇى.

بەلام ئەو كچەى توانى يارى بە وەزىرى جەنگى بەرىتانيا بكات (كرىستىن كىلەر) بوو، كە لە يەككە لە يانەكانى شەوانەدا لە شەقامىكى لەندەن كارى دەكرد، كارەكەشى لەو يانەيە ئەوھبوو بە پووتى لە نىوان مېزەكاندا بىت و بچىت، ئەوھش بە ھۆى ئەو جەستە سەرنج پاكىش و نەرم و نىانەيەو كە ھەببوو، لە يەككە لەو شەوانەشدا (دستىفن) چاوى كەوت بە (كرىستىن)، بانگەيشتى كىرد بۇ شووقە تايبەتەكەى و ماددەى ھۆشبەر و سىكسى پىشكەش كىرد، دواى ماوھەك (كرىستىن) ئالودەبوو، بە ھىچ شىوھەك نەيدەتوانى لىتى دوور بكەوېتەو، بۇيە بە ناچارى ملېدا بۇ جىبەجىكردنى ھەموو فەرمان و كارىك كە پزىشكەكە پىنى دىگوت و بە ھەر نىرخىك بوايە ئامادەبوو بى كات.

لە گەشتىكىدا بۇ ھەرىمى (كلىفېدىن)، (دستىفن) سەردانى (لۆرد ئەستۆرى) كىرد، كەسىيەم دەولەمەندى بەرىتانيا بوو، يەككە بوو لە ھاوپىكانى، بە ھۆى چاككردنەوھى شكاوېيەكانى جەستەيەو كە لە پووداويكى ھاتوچۇدا بىرىنداربوو يەككىيان

ناسی و پیوهندییه کی پته و له نیوانیاندا دروستبوو، (لۆرد) یه کیک له خانوه گوندیه کانی پیشکشی (ستیقن) و هاوړیکانی کرد که (ئیقانوف و کریستین) و چند که سیکی تر بوون و پیی گوتن کوشکه که له خزمهت نه واندایه و هر کاتیک و هر چؤنیک ده یانه ویت به کاری بهینن، (کریستین و ئیقانوف) تا ده هات پیوهندییه رومانسیه که ی نیوانیان پته وتر و گهرمتر ده بوو، به برده وامی دیداری تاییهت و ئاههنگی تاییه تیایان هه بوو.

تا ئیره (جۆن برۆمیمۆ) ی وهزیری جهنگی به ریتانی، (کریستین کیله ر) ی نه بینیه و هیچیشی له باره وه نازانیت، تا ئه و کاته ی (کریستین) ده چیته (کلیفیدین) و له ماله که ی (لۆرد ئه ستور) دا (برۆمیمۆ) ده بینیت، دیدار و بینینی یه که میان زۆر ئاسایی و ساده بوو، که سیان سه رنجی ئه وه ی تریانی رانه کیشا، دوا ی چند هه فته یه ک جاریکی تر (برۆمیمۆ) له و ماله دا که (کریستین) ی تیدا نیشته جی ببوو، سه ردانی (لۆرد ئه ستور) ی کرد، به لام یه کبینینی ئه م جاره ی نیوان وهزیر و خاتوونه سیخوړه که زۆر جیاواز تر بوو له و جاره ی پیشووتر.

(کریستین) له نیو مه لاوانگه ی خانوه که دا خوی ده شووشت و ته وای پرووتبوو، له گه ل بیستنی دهنگی پییه کدا که لئی نزیک ده بووه، ده یویست خیراتر خوی بشوات و له مه له وانگه که بچیته ده ره وه و جله کانی له بهر بکاته وه و کهس به پروتی نه بینیت، به لام ده سیککی تر له و خیراتر، که یشته جله کانی و هه موو جله کانی فریدایه شویتیکی دوورتر، بۆ ئه وه ی زیاتر چیر له جوانی و سه رنج پاکیشی جهسته ی ببینیت، ئه و دهسته ش دهستی (برۆمیمۆ) بوو.

وهزیر، به رگه ی جوانیه کوشنده که ی نه گرت و به دریزایی شه و بیرری لئ ده کرده وه، سوربوو له سه ر ئه وه ی پیی بگات،

دواى ئەوھى داواكەى لە (لۆرد ئەستۆرى ھاوپىيى كەرد، بە مەرام و ئارەزووھەكەى گەشت.

بەم جۆرە وەزىر و كچە جوانەكە بوونە خۆشەويستى يەك، پىكەوھە كۆ دەبوونەوھە و سەردانى شوپىنە تايپەتەكانيان دەكرد، بۇ ئەوھى كاتى خۆش پىكەوھە بە سەربەرن، ھەندىك جارىش ئوتۇمبىلە پەسمىيە حكومىيەكەى لەگەل خۇيدا دەبرد، بۇ ئەوھى لە بىناى پەرلەمان و مالى سەرۆك وەزىران لە (داونچ سترىت) پزگارى بكات، زۆرىنەى بىنپەكانيان لە شووقەكەى (وارد) بوو، ئەو كچە سەرنج پاكىشە توانى (وەزىرى بەرگرى بەرىتانيا) و (پاشكۆى سەربازى بالىوزخانەى پوسيا لە لەندەن) بىپاتە سەر جىگەى خەوھەكەى، دۆخەكە بە ئاسايى و بە بى كىشە تى دەپەپى.

تىمى (m15) لە ھۆبەى دژە سىخوپى لە لەندەن، ھەستى بە نىگەرانى و دوودلى دەكرد، بەرانبەر تىكەلاوى و پىتوھەندىيە زۆرەكانى (د.ستىفن) بە لىپرسراوانى بالاي ولاتوھە كە پىگەى ھەستىارىيان ھەيە، بەلام ھەموو كاتىك ئەو دۆسيەيەى لە لاين ھەوالگرى بەرىتانياوھە لە دژى (د.ستىفن) دەكرايەوھە وەك خۆى دادەخرايەوھە، بە ھۆى نەبوونى ھىچ بەلگەيەكەوھە.

دواى گەفتوگۆ و پاگۆرپىنەوھەكى زۆر، ھۆبەى دژە سىخوپى لە لەندەن بپارىدا سود لە پىتوھەندىيە زۆر و زەوھەندەكانى (د.ستىفن) وەربگرىت، ئەوھەش بە پەخساندن و دروستكردى كەشى گونجاو و خۆش بۇ ديپلوماتكارە بىيانىيەكان كە سەردانى بەرىتانيا دەكەن، دواتر داواى زانىارىيان لى كەرد لە سەر (ئىفانوف) كە پىتوھەندى لەگەل (كرىستىن) دا ھەبوو، دەيانزانى (كرىستىن) سىخوپىكى ترسناكى سۆفەتە.

ئەو ھەببۇ بە پەلە ھۆبەى ناوبراۋ داوايان لە (سىز سۆرمان
يۆرك) ۋەزىرى كاروبارى ئەنجومەنى ۋەزىران كرد، كە
ۋەزىرى بەرگرى بەرىتانىا لە ۋە فېلپازە دوربخاتە ۋە.

بەلام (ئىقانۇڧ) بە پېنى شارەزايى و ھەستە ئاسايىشىيەكەى،
زانى كە لە مەترسېدايە و ھەر كاتىك بېت دەستگىرى دەكەن،
بۆيە بروسكەيەكى بۇ فرماندەكانى كرد لە مۇسكو و ئەوانىش
پېنمايان كرد لەندەن بە جى بھېلىت و بگەپتە ۋە بۇ مۇسكو، بەلام
پېش ئەۋەى پىرات سووربو لە سەر ئەۋەى ھەموو ئەو كاسىتە
فېدېۋىيانە بەرىت، كە تايىبەت بو بە پېئەندى سىكىسى ھەندىك لە
دېلۇمانكارە بېانىيەكان و لە لاين (دستېڧن) ۋە تۇماركراپوون،
بۇ ئەۋەى دواتر بۇ بەرژەۋەندىيەكانى خۇى بە كارىان بھېلىت.

(ئىقانۇڧ) تۋانى بە سەرگەوتوۋىي لەندەن بە جى بھېلىت
و كاسىتەكانىش لەگەل خۇيدا ببات، دۋاى ئەۋە (كرىستىن) بە
يارمەتى (دستېڧن) چەند پېئەندىيەكى تىرى نەسازىيانەى بە پى
كرد، تا لە لاين يەكېك لەو كەسانەى ئەو كارە ناشرىنەى لەگەل
دەكرن، پووبەپوۋى ھەولېكى كوشتن بۆۋە، بەۋەش ھەستى
بە ترس و شلەژانىكى زۆر دەكرد، ھېچ ھەولېك نەيتۋانى ھىورى
بكاتەۋە و لەو ترسە دەرى بھېلىت كە تىي كەوتە، تەننەت
پېئەندىيەكانىشى لەگەل كەسانى بالادەستدا لە يانەكانى شەۋانە
توشى شۇكى كرد، لە دلدانەۋە و دلنیاكردنەۋەيدا كە ھېچ كەسىك
ناتۋانىت بېكۆڧىت، بەلام قەدەر، شەۋېك دوو پۇژنامەنوۋسى
پۇژنامەى (بېكتۆريال) ى گەياندە ئەو يانەيە، ئەوانىش گوڧيان لە
ھەموو سكالو قسەكانى (كرىستىن) بوو كە چەند جارىك ناۋى
(ۋەزىرى بەرگرى) ھىئا، ئەوانىش پۇژى دواتر ھەرچىيەكەيان
گوڧى لى بوو ۋەك خۇى بلاۋيان كردهۋە.

ئەو ھەش بۈھ ھۆى دروستبۈۈنى فەۋزايەكى گەۋرە لە شەقامى ئىنگلىزى و ئەنجۈۈمەنى گىشتى بەرىتانيا، داۋايان لە ۋەزىرى بەرگرى بەرىتانيا كىرد، وشە بە وشەى ئۇ تۆمەتەنە پەت بىكاتەۋە و پۆژنامەكەش سزا بدرىت و قەرەبۈۈى گەۋرەى ۋەزىر بىكاتەۋە، بەلام بەلگەكان زۆربۈۈن لە دۆى، بە تايىبەتى ئەۋەى (تىمى m15) پىشكەشى كىردبۈۈ.

جەنابى ۋەزىر، دۋاى ئەۋەى فىشارىكى زۆرى لە سەر دروستبۈۈ، لە بەردەم ژنەكەيدا دانى بە ھەموو شتىكدانائو ھەموو پاستىيەكانى بۆ باس كىرد، ئەۋىش ئامۇژگارى كىرد بچىتە لای سەرۆك ۋەزىرانى بەرىتانيا و ھەموو شتىكى بە پاستى و دروستى ۋەك خۆى بۆ بگىرپتەۋە.

بەلام لەو كاتەدا (ھارۆلد ماكىلان)ى سەرۆك ۋەزىرانى بەرىتانيا ئامادەنەبۈۈ بىيىنىت و داۋاكارى چاۋپىكەۋتنكەى پەت كىردەۋە، دۋاتىر بىرياريدا (ۋەزىرى بەرگرى) لە بەردەم نوۋسىنگەى سەرۆك ۋەزىراندا بە نوۋسراۋىك ھەموو درۆكانى كە لە بەردەم پەرلەماندا كىردبۈۈى پاست بىكاتەۋە و دان بە ھەموو شتىكدان بىنىت، ھەروەھا لەگەل ئەۋ پوۋنكىردنەۋە و دانپىدانانەشدا، دەستلەكارىكەشەنەۋەكەى بنوۋسىت و ھاۋپىچى ئەۋ پوۋنكىردنەۋەنى بىكات.

بەپىنى ئەۋ دابۈنەرىتەش كە لە بەرىتانيا ھەبۈۈ، دەۋايە (جۆن برۆفېمۆ)ى ۋەزىرى بەرگرى بچاۋىتە كۆشكى (باكنگھام) بۆ ۋەرگىرتنى ئەستۈپاكى شاۋنى بەرىتانيا و بىيىنى شاۋن، بەلام خۆى نەيتۈۋانى بچىت كەسىكى تىرى لە جىياتى خۆى نارد تا چاۋى بە شاۋنە ئەلىزابېتس بىكەۋىت، دۋاى ئەۋە (د.ستېفەن وارد) دەستگىركراۋ پەۋانەى زىندانكرا، ھەروەھا نوۋسىنگە

پازاوه و گرانبه ها که شى له ناوه پاستى شارى له ندهن داخرا، له ميانهى ليکولینه وه له گه لیدا، ده رکه وت (ستیفن) و (کریستین) و (ئیفانوف) توپیکى سیخوړپن، دواى ماوه یه کیش له ن یوزینداندا خوى کوشت.

به لام دادگا بریاریدا (کریستین) نازاد بکريت به هوى نه وه ی ته مهنى یاسایى ته واو نه کړد بوو، هه روه ها به دلنکى باش و به پاستگوى هه موو زانیارییه کی پى گوتن که ده یزانی و ناگای لى بوو، (بروفیمو) ی وه زیریش بى ليکولینه وه برایه به رده م (لورد ویننج) که سه رپه رشتى ليکولینه وه ی له و دوسیه یه ده کړد و به ناوبانگترین دادوهرى له ندهن بوو.

دواى نه وه ی گه رده لوله که تا راده یه کی که م له سه ر (پرومیمو) که م بؤوه، بریاریدا به ته واو هتې واز له کارى سیاسى به ینتیت و له گوشه یه کی له بیرکراوى خوړناوای له ندهندا بڑى، هه روه ها وهک خوبه خشیکیش له پیکخراویکی خیرخوازى تاییه ت به هاوکاریکردنى که سانی که مژیر و که م نه دمان و خاوه ن پیداویستیه کان کارى ده کړد.

به م جوړه، په رده له سه ر ژيان و کار و توانای یه کیک له دیارترین که سایه تیه سه ربازى و ئینگلیزه کانى شه سته کانى سه ده ی رابردو وادرایه وه.

ده زگای هه والگرى به ریتانیا به وردى و به چرى چاودیرى (دکتور ستیفن وارد) ی ده کړد، که چى بریکاره کانى (m15)، بى ناگابوون له وه ی یه کیک له وه زیره کانى حکومه تى ولاته که یان پیوه ندى له گه ل یه کیک له که په کانى به رده ست (دکتور ستیفن) دا هیه، به لام ده یانزانى (پروفیمو) و (دکتور ستیفن وارد) پیوه ندى یه کی زوریان هیه، ناگاداریشيان کړده وه و

ھۆشدارىشياندايە لە ھاوپىيەتلىكردىنى ئەو دىكتورە بەرىتانىيە، بە ھۆى تىكللوى زۆرىيەو لەگەل (ئىفانوف)ى پاشكوى سەربازى يەكىتى سۆڧىەت، ھەروەھا وەزىرى بەرگرى بەرىتانىا ھەموو پىئوئەندىيەكى لەگەل (كرىستىن)دا پچراند، بەلام دواى ئەوەى بە بى ئاگايى ھەموو نەپتىيەكانى دركاند و ئاشكرائى كرد.

رەنگە كارەكە ھەر بە نەپتى بىمايەتەو ئەگەر (كرىستىن) ھىچ پىئوئەندىيەكى لەگەل بازىرگانىكى ماددە ھۆشبەرەكاندا نەبوايە، چونكە رۇژىك (كرىستىن) نەچو بۆ لاي ئەو بازىرگانە، ئەوئىش ھىرشىكرىدۆتە سەر مالىكەى (دستىفن) و واى زانىوئە لەوئىيە و لەوئى دەشارنەو، بەو ھۆيەو (بازىرگانى ماددەى ھۆشبەر)ەكە دەستگىركراو (كرىستىن)ىش وەك شاھىدحالىك بانگكرا.

كرىستىن لە سەر كورسى شاھىدحال دانراو پىرسىارى لى دەكرا، ئەوەى دەيزانى و پىئوئەندى بەرپرسيارەكانىشەو نەبوو ھەمووى گوت، گوتى پىئوئەندىم لەگەل چوار پىاودا ھەيە (بازىرگانى ماددەى ھۆشبەر، دىكتور سىتىفن وارد، ئىفانوفى پاشكوى سەربازى بالىوزخانەى يەكىتى سۆڧىەت لە لەندەن، پىرۆمىمۆى وەزىرى بەرگرى بەرىتانىا)، بەلام بە زىادبوونى ناوى چوارەم بۆمبەكە تەقىيەو، بە تايبەتى لەو كاتەدا جەنگى سارد گەيشتبوئە لوتكە و دۇخىكى ھەستىار.

(كرىستىن) گوتى چەند رۇژىك پىشتىر ھەموو پىئوئەندىيەكم لەگەل وەزىردا نەماو، نازانم چۆن وەزىرى بەرگرى بەرىتانىا دەستبەردارى بەرپرسيارىتييەكەى دەبىت و سىكىسم لەگەل دەكات لە كاتىكدا ھاوسەرى ھەيە. ھەروەھا گوتىشى دىكتور (سىتىفن) ناچارى كردووم زانىارى نەپتى لە وەزىرى بەرگرى بەرىتانىا وەربگرم و كردىشم، وەزىرى بەرگرى چەند جارىك

پای گه یاند هیچ پتوهندییه کی به دۆخی ئەو دوانه وه نییه، به لام هیچ که سیک له هاوکارهکانی له ئەنجوومه نی گشتی به ریتانیا باوه پیان پێ نه کرد.

له (4ی یونیۆی سالی 1963) دا (چۆن برۆفیمۆی وه زیری به رگری به ریتانیا به ناچاری دهستله کارکیشانه وه که ی پیشکهش کرد، (کریستین کیله) یش پێی وابوو ددان نانی به وهی وهک سیخوړیک له بهرژه وهندی سۆقیهت کاری کردوه، ناوناوبانگی زیاتری بۆ په یدا دهکات، پۆلینینی وهک سیخوړیک به راستی، چانسی ئەوهی پێ ددهات هه مان پۆلی سه رهکی له فیلمی جیمس بۆند (700) دا بگتپیت، به لام ته نه ا پۆلیکی لاوهکی گێرا، که قابیلی له بیرچوونه وهیه.

له کاتیکدا (برۆفیمۆ) وازی له کاری سیاسی هیتا و خزی بۆ کاری خیرخوازی ته رخانکرد، هه ندیک له سیاسه تمه دارانی به ریتانیا هاوسۆزیان بۆ ده ربپی و پیتیان وابوو، (وه زیری به رگری به ریتانیا) قوربانی ئەوهیه بۆته دیلی ئاره زووهکانی و که وتۆته داوی مه کر و ناز و جوانی کچیکه وه، که هه موو گیانی سیکرو جادوو بوو.

له سالی (1975) دا، شاژنه ئەلیزابیتی دوهم شاژنی به ریتانیا، نازناویکی شاهانه ی به خشییه (پروفیۆمۆ) وهک پزلیتانیکی له و کار و خزمه ته خیرخوازییه ی پیشکهشی کهسانی بێ لانه و کهم ده رامهت و بێ توانای کردوه له کهرتی پوژئاوای پایتهختی له نه دن.

له سالی (2003) دا هه موو پارته سیاسیهکانی به ریتانیا که مه پینیکیان راگه یاند و داوايانکرد (پروفیۆمۆ) ی پیر، بکریته ئەندامی ئەنجوومه نی راویژکاری (ئەنجوومه نی تایبه تی شاژن)،

دواى ئه وه له لايهن (جۆن مېجر)ى سەرۆك وهزيرانى ئه و کاتهى بهريتانياوه له بهرانهر کاره خيڤخوازييهکانيدا خه لاتکرا، ههروهها يهکيکيش بوو له و (650) ميوانه تاييه تهى بانگهيشتکرا بوون بۆ ئاههنگى (80) سالهى له دايک بوونى (بارۆنه مارگرېت تاتچهر) ى سەرۆک وهزيرانى پيشتووترى بهريتانيا.

بلاوبوونه وهى ويته کهى وهزير له و ئاههنگه دا، سهر له نوئى ناوى (بروفيميو) و (کريستين کيله) ى خسته وه بهرباس، ههروهها بلاوکردنه وه و ئاماده کردنى فيلمىکى دۆکومينتارى له سهر چيرۆکيکى کۆن له لايهن که نالى (bbc2) ى بهريتانىيه وه، ئاگره کهى خۆشتر کرده وه، ئه و فيلمه دۆکومينتارىيه چيرۆکى پتوهندييه کهى (کيستن کيله) ى سيخوڤ و (پروفيميو) ى وهزيرى بهرگرى بهريتانيا گيڤايه وه و باسى له وه کرد، بينيمان چى به سهر وهزيردا هات، به لام ئايا کچه سيخوڤه که چى ليهات؟ (کيستن کيله) دوو جار هاوسه رگيرى کردو دوو کوڤى هه بوو، له شوينىکى تاييه ت به شووشتن و ئوتووکردن کارى ده کرد، ويته که شى له گۆڤارى (تهنها بۆ پياوان) دا بلاوبۆوه، له يهکيک له خويندنگهکاندا کارىکى پيڤدا، به لام دواى ئه وهى بهريوه بهرى خويندنگه که به چيرۆکه کهى پيشووترى زانى، ههرزوو دهريکرد.

له سالى (2001) دا (کريستين کيله) کتيپيکى به ناوينشانى (دواجار، راستى چيرۆکه که...)) بلاوکرده وه، که برىتى بوو له ددان پيڤدانانى خاوهنى به ناوبانگترين ئابرووچوون له سه دهى بيسندا، کهبوه هۆى کوتايى هيتان به چاره نووسى (جۆن پروفيميو) ى وهزيرى بهرگرى بهريتانىا و پروخاندنى حکوومه تى بهريتانىا به سهرۆکايه تى (هارۆلد مهکميلان)، که له لايهن پارتى پاريزگارانه وه پيک هيندرا بوو.

ھەر لە و کتیبەدا، (کریستن کیلەر) بۆ یەکەم جار خۆی دانى
 ناوھ بەوھى لە سەرھەتای شەستەکانى سەدەى ڤاڤروددا لە
 بەرىتانيا ڤوویدا و بە ئاڤرودچوونى سەدە ناسرا.
 (کیلەر) ئەوھشى ئاشکراکرد (دستیفن وارد) کە بە (بروفیۆمىۆ)
 و (ئیفانتان)ى ناساندوون، سیخوڤى یەکیتى سۆڤیەت بوە، ئاگای
 لە چەند دیدار و پێوەندییەکی نێوان (ستیفن) و (سیر ڤۆجەرز
 ھۆلیس) بەپێوەبەرى (mi5) بوە، کە لقیکە لە دەزگای ھەوالگری
 بەرىتانيا، ھەروەھا (ھۆلیس)یشى بەوھ تۆمەتبارکردوہ کە
 کارى بۆ دەزگای ھەوالگری سۆڤیەت کردوہ، ددانیشى ناوھ
 بەوھى لەجیاتى (ھۆلیس) چەند بەلگەنامەییەکی داوھتە دەست
 بالیۆزخانەى ڤووسیا لە لەندەن.

(کیستن کیلەر) لە کتیبەکەیدا، بە توندی پەتە کردۆتەوہ
 لەشفرۆش بیت و بەو ناوھ بانگ بکریت، تەئکیدیشیکردۆتەوہ
 لەوھى ئەو ڤاڤورتە ڤەسمییەى لە سەر ئاڤرودچوونەکە
 ئامادە و بلاوکرایوہ، بە ئەنقەسەت ئیشى لە سەر ئەو
 لایەنە کردوہ و ویناو ناوبانگی شێواندوہ، وەک ھەولێک بۆ
 کەمکردنەوھى قەبارەى ئاڤرودچوونە سیخوڤییەکە و گۆڤینی
 بۆ ئاڤرودچوونیکى سیکسى و چیرۆکیکی خۆشەویستى لە
 نێوان (لەشفرۆشیک و وەزیریک و سیخوڤ)یکدا.

(کیستن کیلەر) لە کتیبەکەیدا، سەرسوڤمانى خۆشى دەرڤیوہ
 بەرانبەر لى خۆشبوونى خێرای بەرىتانییەکان بەرانبەر یە
 (ڤروفیۆمۆ) کە لە بەردەم ئەنجومەنى گشتى بەرىتانیادا درۆى
 کرد و دواتر پەشیمان بۆوہ و ددانى بە ھەموو ڤاستییەکاندانا.
 ھەروەھا (مارگریت تاتچەر)ى سەرۆک وەزیرانى پێشووترى
 بەرىتانيا، (ڤروفیۆمۆ)ى بە ڤالەوانیکى نەتەوہیى وەسفکردوہ،

بەلام ئەم تا ئىستاش ئەو لەشفرۆشەيە كە ھەموو كۆمەلگە پەريان لىيەتى و دەيبوغزىن و تەنەت كۆپەكەي و دايكىشى بە ھەمان ناو بانگى دەكەن، ئىستا بە تەنيا لە سەر شەقامەكاندا لەگەل پشیلەيەكدا دەژى، پىنگە نادات كەس لىي نەزىك بىتەو و دەستى لى بدات و قەرزىكى زۆرىشى لە سەر كەلەكە بوە، بەپىي ئەو ەي پەيامنەرىكى ئىندى پىندت باسى كردو.

لە بارەي قۇناغەكانى ژيانىشىيەو، (كەرىستىن كلير) باسى لەو كەردو قۇناغى ژيانى مندالى زۆر سەخت بوە، لە تەمەنى (17) سالىدا پاكەردو بۆ لەندەن و لە يەكەك لە يانەكانى شەوانەدا ەك سەماكار كارى كردو، كە سوودى خراپيان لە جوانىيە جادوويەكەي ەوەرگرتو، گوتوشىيەتى ەوەر لەوئ (دەستىفەن وادەي) ناسىو ەواتر ئاشناي كردو بە كۆمەلگەيەكى خۆشژىاو و پۆشتە، ەروەها ناساندىشى بە (پروفيۇمۆ) ەرزوو كەوتە داويەو و نەيتوانى پىنگەرىت لە دروستبوونى پتوەندىيەكى سىكىسى و خۆشەويستى لە نىوانياندا لە كاتىكدا كە ژنىشى ەبوو. (كەرىستىن) باسى لەو شەكەردو (دەستىفەن)، (ئىفانۆف) ى سىخوڤى پروسىيە سۆڤىيەتى پى ناساندو، كە زانىارى و بەلگەي لە سەر سىياسەتى سەربازىي بەرىتانىا و جەبەخانە و مووشەكە نوئىيەكانى و فرۆكەكان و ژىردەريايى و پلانى ستراتىژىيەكانى ھاوپەيمانى ئەتلەسى و پتوەندىيە تاييەتى و نەيتىيەكانى ئەمريكا و بەرىتانىا كۆ دەكردو.

بەلام مەترسىدارترىن بەشى ناو كەتتەكە ئەو بەشەيە كە تاييەتە بە تىرۆركردنى (جۆن كەنەدى) سەرۆكى پىنشووترى ئەمريكا و دەلەيت» بە دەر لەو راستى و بەلگانەي كە لە لىكۆلىنەوەكەي (لۆرد دىننچ)ى دادوهرى لىكۆلىنەوەدا بە بلاوكرندەو ەي درۆ

ناوایردوه، من هه موو شتیکم بۆ باس کرد، به لام ئەو باوه پى نه کرد و گویى پى نه دا، هه موو شتیکم پى گوت كه پێوهندی به ئەنجوومهنى وهزیرانى بهریتانیا و کوشكى سپییه وه هه بوو، له هه مووی زیاتر من ئاگادارم کرده وه له وه پشه وه مه ترسی و پیلانه ی باسی له وه ده کرد كه له چه ند مانگی داها تودا (چون كه نه دی) له شارى دالاس تیرۆر ده كریت.

به لام ته قینه وه ی بۆمبى ئابروو چونه كه ی (كریستین کیلەر) چه ند مانگیكى كه م، كه وته پێش تیرۆر کردنى (چون كه نه دی) ییه وه، به و مانایه ی ده زگا هه والگریه كانى (ئه مریكا و بهریتانیا و سؤقیهت) به ته واوى ئاگایان له پیلان و هه ولئى تیرۆر کردنه كه ی (چون كه نه دی) هه به وه.

به لام لیڤدا ئەو پرسیاره دیته پێشه وه، كئ سهرچاوه ی زانیاریه كانى (كریست کیلەر) به وه؟ به مانایه كئ تر، كئ باسى ئەو زانیاریانه ی کرده وه و كێش زانیاریه كانى كو کردۆته وه؟ (ئیقانۆف) ی سیخوړى نه ئینى سؤقیهت و پاشكۆى ئاشكرای سه ربازى بالیۆزخانه ی یه كیتى سؤقیهت له بهریتانیا، له كتیبه كه یدا به ناو نیشانى (سیخوړه پووته كه)، باسى له پۆلى خۆى کرده وه له ئابروو چونه سیخوړپیه ی به وه هۆى پوو خاندنى حكومه ته كه ی ماكمیلان و زیانیكى زۆرى به ئاسایشى نه ته وه یى بهریتانیا كه یاند، ددانیشى نا به وه ی ناسینى (كۆلین كۆت) ی سهرنووسه رى پۆژنامه ی (ده یلى ته له گراف) له وه ئاههنگه ی له بالیۆزخانه ی یه كیتى سؤقیهت رێكخرا، خالى ده ستپىكى خۆشیه كانى بوو، چونكه به وه هۆى ناسینى (دستیفن وارد).

(ئیقانۆف) له سالى (1961) دا، (کیلەر و سیتیڤن) ی پێكه وه بینیه وه، (کیلەر) كچىكى جوان و بى په وشتى گوندی بوو، (کیلەر) و (ماندى رایف دیڤیز) ی پاله وانى دوه مى ئابروو چونه

سىكىسىيەكەى وەزىرى بەرگرى بەرىتانيا، لە مالهەكەى (د.ستيفن وارد) دا دەژيان، تىيىنى سەرسامى وەزىرى بەرگرى بەرىتانياشى كرده بەرانبەر بە (كىلەر)، (ستيفن وارد) داواى لە وەزىرى بەرگرى كرد كه لەگەل خۇيدا بىگەيەنیتەو دەى كۆتايى هاتنى دانىشتن و ئاھەنگەكەيان لە مالهەكەى (لۆرد ئەستۆر) ھەر لەوینشەو پىوھەندىيەكەيان دەستى پىكرد.

(كرىستىن كىلەر) پىوھەندى خۆشەويستى و سىكىسى لەگەل (پرويمۇ)ى وەزىرى بەرگرى بەرىتانيا و (ئىفانوف)ى سىخوڤى يەكىتى سۇڤىتدا ھەبو، (ئىفانوف) بە بەردەوامى فەرماندەكانى خۆى لە (دەزگای ھەوالگرى سوپاى يەكىتى سۇڤىت - GRU) لە ھەموو ئەو گەتوگويانە ئاگادار دەكردەو كه لە مال و باخەكەى (لۆرد ئەستۆر) دا لە نىوان سىياسەتمەداران و وەزىر و پەرلەمانتارانى بەرىتانيادا دروست دەبو، زۆرىنەى كاتىش وینەى نامە و پۇستەكانى (ئەستۆر)ى دەگرت، ھەر كاتىكىش كاتى وینەگرتنى نەبوايە نامە و پۇستەكانى دەدزى، نامە و پۇستەكان ھىندە زۆر بوون، كه (ئەستۆر) ھەستى بە كەمى و دزىن و دەستكارىكردىيان نەدەكرد.

يەكىك لەو نامانە، ھى ھاوپىيەكى ئەمريكى (ئەستۆر) بوو، تايبەت بوو بە ئەگەرى راگرتنى پروگرامى مووشەكى سكای بۇلت، بە ھوى ئەم بەلگە و دۇكىۆمىنتانەو، مۆسكۆ نىيەتى واشىنتونى زانى لە پاشەكشە كردن لە پروگرامە مووشەكىيەكان، وانا سالىك پىش ئىمزاكردىنى رىككەوتنەكە.

ئەوھش خالى گۆرپانكارىيى بنەپەتى بوو لە پلانى ھاوبەشى ئەمريكا و بەرىتانيا، ھەروەك ھەلكردنى گلۇپى سەوز بوو بۆ پروگرامى زىادكردىنى مووشەكى بولارىسى ئەمريكى، كه كلاوھى ئەتۆمىيان ھەيە و لە بەرىتانيا دروست دەكرىت، بۆ توانا جەنگىيەكانى ژىر دەريايىيەكانى بەرىتانيا.

یہ کیتی سؤقیہ تہوہی بہ دہرفہت زانی و ناکۆکی لہ
 نیوان تہو تہندامانہی ناتؤدا دروستکرد، کہ خاوهنی چہکی
 تہتؤمی بوون، وہک پەرچہ کرداریکیش فہرہنسا توشی شوک
 بوو لہو ہہلسوکہوتہ تاک لایہنہیہی تہمریکا، ہہروہا ہیچ
 متمانہیہکیشی بہ ہہریتانیا نہما، وہک ہاوپہیمانیکی تہوروہی.
 (مؤسکؤ) سوربوو لہ سہر پەرہسہندنی پتوہندیہکانی نیوان
 (پروفیمؤ) و (کیلہر)دا، پلانیشی ہہبوو تہو پتوہندیہ وہک
 خالیکی لاواز لہ دژی (پروفیمؤ) بہ کار بہیتیت بہ مہبہستی
 دہستکوتن و درکانندی زانیاری نہیتی سہربازی و سیاسی،
 بہلام بہ ہؤی ٹاشکراہوونی پتوہندیہکہ لہ لایہن پروژنامہکانہوہ،
 پلانہکہی یہکیتی سؤقیہ شکستی ہینا.

سہرہای تہوہی زؤرینہی ہہریتانیہکان لہ ئیستادا نایانہویت
 ہیچ پتوہندیہک لہ نیوان (کیلہر)ی (تہنیا و خوشہویستی
 پشیلہکان) و (کیلہر)ی (سیخوہ) بکہن، بہلام (کیلہر) دہلئت «بہ
 دریژی تہمہنم ناتوانم لہ ناوہکہم ہہلیم»، تہو لہ ئیستادا
 نایہویت لہ سہر ژانی رابردووی ہیچ لیدوانیک بؤ پروژنامہکان
 بدات، بہلام داہاتوو بہ موولکی خؤی دہزانیت، تہوہشی لہ
 کتیبہ نوییہکیدا بہ ناوینشانی (لہ ژیاندا مامہوہ و لہوہش زیاتر
 ہیچی ترم ناویت)، خستوتہپوو.

دواین شت کہ لہ سہری نووسرا تہوہوو کہ (کیلہر) ہہولی
 زؤر دہدات بؤ بہ دہستہیتانی ناوبانگیکی زؤر، پینشی وایہ کہ
 ناسینی خہلکی زیاتر، دہبیتہ مایہی برہوی زیاتری پیشہکہی
 لہ دہرہوہی ہاوسہرگیریہکی شہرعی، بہلام تہو نارہزووہی
 ہہیبوو بؤ ناوبانگ، توشی خیانہتی کرد.

(12)

کلینتۆن و مۆنیکا
چیرۆکی عەزیزە شینەکە

(بیل کلینتون) يەكئىكە لە كەمترىنى سەرۆكە نموونەيىيەكانى (USA)، ولاتەكەى گەيانده قۇناغئىكى خۇشگوزەرانى كە پىشتىر وىتەى نەبۇه، ھەوليشيدا گەلەكەى و ولاتەكەى لە تىۋەگلان لە ھەر جەنگىكە ۋە بە دوور بگىرىت، بلام بە بى گەشەپىندانى ئابوورى ولاتەكەى.

بەلام ئارەزوۋەكانى ئەم سەرۆكە، توشى ناشرىنى و بىنرخىيەكى گەورەى كرد، كە بوە گەورەترىن ئابرووچوون لە مېژووى (USA)، بە ھۆى كەوتنە شوپىنى ئارەزوۋەكانىيەۋە بىرى چۆۋە چىەو كىيە، «ئەۋكەسەى خاۋەنى پىنگەيەكى سىياسىيە بە تايىبەت لە ولاتانى خۇرئاۋا، ھەموو شتىك قابىلى لى خۇشبوۋنە، تەنھا ئابرووچوونە سىكىسىيەكان نەبىت، چونكە ئەۋەى توشى ئەۋ نەفرەتەبوو، بۇ ئەبەد لىيى بى بەرى نايىت»!

ئابرووچونە سىكىسىيەكان، ھەمىشە توشى سەرۆكەكان نايىت، بە ھۆى ئەۋ ترسەى ھەيانە لە لىكەۋتەكانى، بەلكو ئەم جۆرە كىشە و ئابرووچوونانە ۋوبەۋووى لىپرسراۋانى پىزى دوھم دەبىتەۋە، كە ۋەزىرەكان و ھەندىك جارى كەمىش يارىدەدەرەكانىان، بەلام ئايا بۆچى (بىل كلينتون) تىۋەگلا لە پىۋەندىيەكى ناشەرى و ناپاساىى لەگەل پرايىتەرىكدا لە خانووى سەرۆكايەتيدا، كە راستەوخۇ ۋەك سەرۆك كارەكانى لىۋە بەپىۋەدەبرد، ھەروەھا شوپىنى نىشتەجىيىۋونى خۇى و ھاۋسەرەكەى و كچەكەشى بوو، تا بوە ئابرووچوونىكى مەبەستدار و شىكىستىكى گەورەى سەرۆك، لە كاتىكدا لە ئەركە ۋەزىفەيەكەيدا ۋەك سەرۆك، لە لوتكەى سەرەكەۋتەكانىدا بوو. (مۆنىكا ساموئل لىۋنسىكى)، ژنىكى ئەمرىكى بوو، لە ناۋەپاستى نەۋەدەكانى سەدەى پابردوودا، ۋەك پرايىتەرىك لە كۆشكى سېى كارى دەكرد، بە ھۆى تىۋەگلان و ئاشكراۋونى

له ئابرووچوونىكى سىكسىدا له گەل (بيل كلينتۆن)ى سەرۆكى
پىشوو ترى (USA)، كه به (ئابرووچوونكهى مۇنىكا) ناسراوه،
چاويكى زۆرى مېدىا و ناوهندهكانى راي گشتى ئەمريكا و
جيهانى كهوته سەر.

(مۇنىكا) له (23)ى يۆليۆى سالى (1973) له شارى (سان
فرانسىسكو) له دايك بوه، له ناوچهى (بفرلى هيلز) له باشوورى
كاليفورنيا له خۆرئاواى لۆس ئەنجلس گهره بوه، باوكيشى، له
سلفادۆر له دايك بوه و يهككىن له و خانهواده جووه ئەلمانىانهى
كوچيان كردوه، دايكيشى جوويهكى پروسىيه.

(مۇنىكا) له زانكۆى (سانتا مۇنىكا) خويندووويهتى و پاشان له
سالى (1995)دا چۆته كۆليژى (لويس ئاند كلارك) له (بۆرتلاند)
ى ويلايهتى (ئۆريگون) خويندووويهتى، دواى ئەوه پرويكردۆته
(واشتۆن) و له سهردهمى ويلايهتى يهكهمى سەرۆكايهتى (بيل
كلينتۆن)ى سەرۆكى پىشوو ترى (USA)دا له كۆشكى سېى كارى
كردوه، پيوهندىيهكى ناشهرى ماوهكورت له نيوان (مۇنىكا) و
(بيل كلينتۆن)دا دروستبوو، بهلام ردهكارى پوداوهكه و
پيوهندىيهكه دواى دۆسىيهى لينكۆلینهوه له (ئابرووچوونكهى
مۇنىكا) ئاشكرakraو بلاوبۆوه.

(ليندا تريب)ى هاوپىى نزيكى (مۇنىكا) كه (24 سال) له
(مۇنىكا) گهرهتر بوو، ههمو پيوهندىيه تهلهفۆنیهكانى نيوان
خۆى و (مۇنىكا)ى تۆمار كردوه، كاتيك قسهيان كردوه و
ردهكارىيهكانى پيوهندىيهكهى نيوان (مۇنىكا و كلينتۆن)يان
باس كردوه.

ئهو ئابرووچوونه و نهينىيهكانى نيو پيوهندىيه تهلهفۆنیه
تۆماركراوهكه پراسته وخۆ ئاشكرakraو بلاونهكرايهوه، بهلكو دواى

ئەۋەى (مۇنىكا) شاھتەتتەكى درۋى لە دۇسىيەى (پۇلا جۇنۇز) داۋ رەتى كىردەۋە ھىچ پتەۋەندىيەكى لەگەل (كلىنتۇن) ھەيتت، (مۇنىكا) ھەۋلىتى زۇرىدا بۇ ئەۋەى (لىندا) ش پازى بكات تا لە سەر ھەمان دۇسىيە شاھتەتتەكى ساختە بدات، بەلام (لىندا) ھەموو پتەۋەندىيە تۇماركراۋەكانى دايە دەست (كىنىس ستار) ى پاۋىژكارى دەستلەكاركىشاۋە و يارمەتتدا تا بەردەوام يتت لە سەر لىكۇلىنەۋەكانى لە ئابروۋچونەكەى (وايت واتەر)، بە مەش (كىنىس ستار) بازنەى لىكۇلىنەۋەكانى فراۋانتركىرد تا (بىل كلىنتۇن) و (مۇنىكا لوينسكى) و چەند كەسىكى تىش بگىرتەۋە، بە مەبەستى ئاشكاراكردى راستىيەكانى دۇسىيەى (پۇلا جۇنۇز). بەلام ئەۋەى جىنى سەرسوپمان بوو، دەنگۇى دزەپىكردى زانىارىيەكان بوو لە لايەن (لىندا تىرب) ەۋە بۇ مىدىاو پۇژنامەكان، بۇ ئەۋەى بە وردى چاۋدىرى (جنىفەر فىتز جىرالڧ) بگىرت، كاتىك باس لەۋە دەكرا پتەۋەندىيەكى سىكىسى ھەيە لەگەل (جۇرج بۇشى باۋك) ى سەرۋكى پىشۋوتىرى (USA)، بەلام بە تەۋاۋى ئەۋ پوپاگەندەنى پەتكىردەۋە و بە درۋ ە ھەلبەستراۋى دايە قەلەم. (مۇنىكا لوينسكى) ددانى نا بەۋەى پتەۋەندى سىكىسى ھەبۋە لەگەل (بىل كلىنتۇن) لە نووسىنگەى ھىلكەى و بەشەكانى پاشكۇى خۇرئاۋى كۇشكى سىپى، ئەم ددان پىدانان و لىدوانەى (مۇنىكا) بە رەسمى لە لىكۇلىنەۋەكانى (ستار) دا تۇماركرا، كە دواتر بوە ھۆى دادگاىى كىردى (بىل كلىنتۇن) ى سەرۋكى پىشۋوتىرى ئەمىرىكا، بە تۆمەتى دروستكردى ئاستەنگ بۇ چەسپاندىنى دادپەرۋەرىى و شاھتەتتەنى ساختە و ناپاست. پىشتىرىش (بىل كلىنتۇن) تۆمەتباركراۋو بەۋەى چەند پتەۋەندىيەكى تىرى سىكىسى ھەبۋە، ديارترىن و گرىنگىرىنىان

پێوهندی (بیل کلینتون) بوو له گهڵ (جینفەر فلا وهرز)ی گۆرانیبێژ و فهرمانبه‌ری پێشوو له ویلایه‌تی (ئه‌ركانساس)، هه‌روه‌ها پووداوی ژووره‌که‌ی هۆتیل (لیتل رۆک) له نیوان (کلینتون) و (پۆلا جۆنز)ی فهرمانبه‌ری ویلایه‌تی (ئه‌ركانساس)، ئه‌و کاته (بیل کلینتون) حاکی ویلایه‌تی (ئه‌ركانساس) بوو، له کاتی‌که‌دا پارێزه‌ره‌کانی (پۆلا جۆنز) به‌ دوا‌ی به‌لگه‌ و دۆکیومینتی لاوه‌که‌دا ده‌گه‌ران بۆ ئه‌وه‌ی راستی قسه‌ و داواکاری بریکاره‌که‌یان بسه‌لمێن، به‌لام (ئابرووچوونکه‌ی مۆنیکا)ش ئاشکراو بلاوبۆوه. پێویسته‌ ئاماژه‌ به‌ وه‌ش بکریته‌ پراوێژکاره‌کانی (بیل کلینتون) ی سه‌رۆکی پێشووتری (USA)، زیاتر له (100) پوژ له هه‌ولدا‌بوون بۆ ئه‌وه‌ی (کلینتون) له‌و کێشه‌یه‌ ده‌رباز بکه‌ن که‌ تێی که‌وته‌ یان هه‌ر ده‌رچه‌یه‌کی ته‌نگ یان هه‌ر جو‌ریکی تر بدۆزنه‌وه‌ که‌ له‌ ده‌ست (لیکۆله‌ر کینیس ستار)ی سه‌ربه‌خۆ، پزگاریان بکات.

دوا‌ی ئه‌وه‌ش قوناغی دوه‌می کاره‌که‌ ده‌ست پێ ده‌کات، که‌ کۆنتڕۆڵکردنی ده‌رچه‌که‌یه‌ به‌ هه‌ندیک پێکاری هاوبه‌شی کرداری و میدیایی کاریگه‌ر و ژیرانه‌، بۆ پاراستنی لانی که‌می ئه‌و ئاوه‌ که‌می به‌ پوختساری سه‌رۆکه‌وه‌ ماوه‌ته‌وه‌ و هینده‌ی تر شه‌رمه‌زار نه‌بێت و بتوانێت له‌ سه‌ر پێکانی خۆی له‌ به‌رده‌م پاری گشتی ولاته‌که‌دا پابه‌ستێت، ئه‌گه‌ر ته‌نها بۆ ئه‌و ماوه‌یه‌ش بێت که‌ له‌ ویلایه‌تی سه‌رۆکایه‌تییه‌که‌دا ماویته‌.

ئه‌و ده‌رچه‌یه‌ش، بریتی بوو له‌وه‌ی (بیل کلینتون) ددان به‌وه‌دا بنێت ئه‌و پێوه‌ندییه‌، پێوه‌ندییه‌کی ناشایسته‌ بوه‌ له‌گه‌ڵ (مۆنیکا لوینسکی)دا، له‌ کۆشکی سه‌یی، که‌ فه‌رمانبه‌ریکی سه‌ره‌تایی بوو له‌ ژێر پاهێناندا بوو، پراوێژکاره‌کان پێکه‌وته‌ن له‌ سه‌ر ئه‌وه‌ی

(بیل کلینتون) ی سەرۆک، تهنه ئهم وهلامه ی هه بێت، جائیتر له میانه ی لیکۆلینه وهکانی (لیکۆلهره سهر به خۆ) که بێت، یان له پاگه یه ندراره تهل فزیۆنییه که یدا، ههروه ها ده بێت هه ولێش بدات وهک که سیک ده ربکه ویت که راستگۆیانه قسه دهکات و درۆ ناکات، ئیتر ئاستی باوه پێکردن پێی چهنده گران و قورس بێت، ده بێت له مه زیاتر نهکات.

داننان به درکندن و گوتهی دهسته واژه یهکی هه مه لایه ن (پێوه ندیه یی که نه شیوا) ه، له وه وه سهر چاوه ی نه گرت که درۆ بکات، به لکوو به شیک بوو پێچ و ده وره به ده وری راستیه کدا که ناتوانیت نکۆلی لی بکات، به تایبه تی دوا ی پێشاندنی ئه وه زییه ی که پێی داوه و جێیه نجه بق ماوه ییه که شی پێوه دیار بوو، چونکه درۆیه کی راستگۆیانه ده بیته هۆی زیادبوونی تۆمه تیکی خراپتر و ناشرینتر له خودی ئه و تاوانه ی که ئه نجام دراوه، له هه ر دۆخیکدا بێت ئه نجامی کاره که دوورخسته وه ی (کلینتون) ده بێت له کاره که ی، یاخود ناچارکردنی به وه ی له سهر ئابروو چونیک ده سته کار بکێشیته وه، که خراپتر بوو له ئابروو چونه که ی (واته ر گه یه ت) که به رۆکی (پیتچار نیکسون) ی گرت، به لام پێش ئه وه ی ددان پێدانانه که ی ببیته هۆی وروژاندنی رای گشتی ناوخۆیی و جیهانی، هه ولیدا دۆسییه ی سزادانه که ی کۆنترۆل بکات.

ئه و ئاست و پلانه ی پاوێژکارهکانی سەرۆک له سهری پێکه وتن بریتی بوو له:

ئاستی یه کهم، جهختکردنه وه له سهر ئه وه ی چیرۆکه که ی (مۆنیکا لوینسکی) ئیتر تاوانباره که ی هه ر که سیک بێت، بابه تیکی زۆر که سی و تایبه تییه، ئه گه ر چیرۆکه که پێوه ندی به یه ک که سی تره وه هه بێت له جیهاندا، ئه و تهنه هاوسه ری سەرۆکه ئابرووه چووکیه، مافی لیپرسینه وه و لۆمه کردنی هاوسه ره

سەرۆکه‌که‌ی هه‌یه، به‌لام هیلاری ئه‌وه‌ی نه‌کرد، (به‌لکوو هیلاری کلینتون په‌فتاریکی پێچه‌وانه‌ی کرد و له‌گه‌ل هاوسهره‌که‌ی و که‌چه‌که‌یاندا گه‌شتیکی پشودانیان نه‌جام دا و کاریکی کرد بیه‌ته جینی بایه‌خ پیدانی وینه‌گرانی پوژنامه‌کان و بابته‌ی سهره‌کی هه‌وال له‌ رادیۆ و ته‌له‌فزیۆنه‌کاندا)، ئه‌وا بۆ هه‌چ که‌سیکی تر نییه‌ ده‌ستوه‌ربداته‌ ناو ئه‌و بابته‌، یاخود بیه‌ویت (له‌ هیلاری، هیلاری تر بیت)، بۆیه‌ هه‌ر که‌سیک ده‌یه‌ویت مایک خاپوور بکات و خیزانیک هه‌لبوه‌شیتته‌وه، باشت‌ر وایه‌ شوینه‌که‌ی خوی چاک بکات و له‌ ویرانبوون بپاریزیت.

ئاراسته‌ی دوهم خسته‌پرووی به‌لگه‌یه‌کی کرداری و ئاسانه، به‌وه‌ی ئهم په‌هوشته‌ تایبه‌تییه‌ی سهرۆکی ئه‌مریکا، هه‌ر چه‌نده‌ عه‌یب و نه‌شیاو بیت، به‌لام به‌ هه‌چ شتیه‌یه‌ک کارناکاته‌ سهر ئه‌و ئه‌رکه‌ی هه‌لبژێردراوه‌ له‌ پیناوی دا، که‌ پاراستنی به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانی ئه‌مریکایه، به‌ باشت‌ترین شتیه‌ و ئیراده‌ی به‌هیزه‌وه، که‌ زۆر جار پابه‌ند نابیت به‌ خو و نه‌ریت و پێکاره‌ نیوده‌وله‌تییه‌کان و به‌لێنامه‌کانی نه‌ته‌وه‌یه‌کگرتوه‌کانیش.

له‌ راستیشدا بیل کلینتون ئهم کاره‌ی کرد، کاتیک مۆله‌تی پشودانه‌که‌ی هه‌له‌وه‌شاندوه‌ و فه‌رمانیدا به‌هیزه‌ چه‌کداره‌کانی ئه‌مریکا، بۆ ئه‌وه‌ی بۆردوومانیکی چری چه‌ند سهربازگه‌یه‌کی ئه‌فغانستان و کارگه‌یه‌کی دروستکردنی ده‌رمان له‌ سوودان بکه‌ن، بۆ نمایشکردنی هیز و تواناکانی وه‌ک (گاوان) کاوبویه‌کی په‌سه‌ن، به‌وه‌ی سهره‌پای ئه‌و فشار و گێژاوه‌ میدیاییه‌ی له‌ سهریه‌تی، سووره‌ له‌ سهر تۆله‌کردنه‌وه‌ له‌و که‌سانه‌ی ئه‌مریکییه‌کانیان بیزارکردوه‌ و پووبه‌پرووی مه‌ترسی بوونه‌ته‌وه، به‌ هۆی ته‌قینه‌وه‌کانی (نایروبی) و (دارلسه‌لام)ه‌وه.

له هه مان کاتدا دهرفهتی کارکردن به ئاراسته‌ی سینه‌م هاته
 ئاراهه، که کورتیه‌که‌ی ئه‌وه‌بوو ئه‌وه له ئه‌مریکیه‌کان بگه‌یه‌ندریت،
 (سه‌رکیشیه سیکسیه‌کانی کلینتون) پیش‌لکردنی دابونه‌ریته‌کانی
 ئه‌مریکا نییه، به‌لکوو په‌فتار و کاریکی ئاسایی چهند باره‌یه له
 لایه‌ن هه‌ندیک له سه‌رۆکه‌کانی پیشووتری ئه‌مریکاه.

له میانه‌ی دادگاییکردنه‌که و دواتریش له کۆنگره‌یه‌کی
 پۆژنامه‌وانیدا له کۆشکی سپی (بیل کلینتون) په‌تی کرده‌وه
 پێوه‌ندییه‌کی ته‌واوه‌تی له‌گه‌ل (مۆنیکا) دا هه‌بیت، به‌لام به‌هۆی
 زیادبوونی فشاره‌کانی (ستار) هوه و دوا‌ی ده‌ستکه‌وتنی (عه‌زییه
 شینه‌که‌ی مۆنیکا) که ئاوی شه‌هوه‌ته‌که‌ی (کلینتون) ی پێوه‌بوو،
 له (17) ی ئۆگه‌ستی سالی (1988) دا، (بیل کلینتون) ددانی
 نا به‌وه‌ی درۆی له‌گه‌ل گه‌لی ئه‌مریکا کردوه و پێوه‌ندییه‌کی
 ناشه‌رعی له‌گه‌ل (مۆنیکا لوینسکی) دا هه‌بوه، به‌لام په‌تی کرده‌وه
 پێوه‌ندییه‌کی ته‌واو بیت.

(هیلاری کلینتون) یش له کتییی بیره‌وه‌رییه‌کانیدا که به
 ناوینشانی (ئو میژووه‌ی تیتدا ژیا‌م) بلاویکرده‌وه، باسی
 له‌وه کرده‌ (بیل کلینتون) ی هاوسه‌ری، بۆ ماوه‌ی (7) مانگ
 راستیه‌کانی له باره‌ی پێوه‌ندییه‌که‌ی له‌گه‌ل (مۆنیکا لوینسکی) لی
 شارده‌وته‌وه، له کاتیکدا له‌و ساله‌دا واتا سالی (1988) چیرۆکی
 ئابرووچوونه‌که ببوه مانشیتی سه‌ره‌کی پۆژنامه و میدیاکان.

له به‌شیک تری کتیه‌که‌یدا، (هیلاری کلینتون) ده‌لالت که (بیل
 کلینتون) ئه‌وه‌ی بۆ ته‌ئکیدکردوته‌وه که «به‌راستی سه‌رسام
 بوه به (مۆنیکا)، ئه‌و که‌چه‌لاوه‌ی له کالیفۆرنیاوه هاتبوو و داوا‌ی
 هاوکاری لی ده‌کرد بۆ دۆزینه‌وه‌ی کار»، هه‌روه‌ها گوتوشیه‌تی
 «چهند جاریکیش قسه‌مان کردوه»، به‌لام «سووریشبوه له سه‌ر

ئەوئەى ئەو بابەتە بە شتۆەیهکی زۆر خراپ گەورە کراوە»،
 هیلاری نووسیویشتی «بپارمدا باوەپ بە قسەکانی بیل بکەم».
 سیناتۆر (هیلاری کلینتۆن) ی هاوسەری (بیل کلینتۆن)،
 لە بەشتیکی تری کتێبەکیدە باسی لەوەکردووە کە هاوینی
 دواتر راستی بابەتەکەى زانیووە، واتا دوو پوژ پیش ئەوئەى
 هاوسەرەکەى لە بەردەم دەستەى ئاراستەکردنى تۆمەتەکاندا
 و لە سەر داواى (کینیس ستار) ی داواکاری گشتیدا سوویند
 بخوات و شایەتى بدات.

(هیلاری) باسی لەوەشکردووە هاوسەرەکەى لە بەرەبەیانى
 پوژى (15) ی ئۆگەست هەڵساندووە لە خەو و پنى گوتووە،
 «بۆ یەکەم جارە هەست دەکەم دۆخەکە لەوەمەترسیدارترە کە
 دەزمانى»، هەرۆها گوتوشیەتى «دەزانم پێویستە لە سەرم
 شایەتى بدەم بەوئەى من پێوەندییەکم هەبووە، بەلام لە جیگەکەى
 تۆدا نا، بەلام ئەوئەى لە نێوانماندا پوویدا شتیکی زۆر خێراو
 دیاریکراو بوە».

(هیلاری) دەلێت لەو کاتەدا «بە ئاستەم توانای هەناسەدانم
 هەبوو، دەستمکرد بە گریان و تووڕەبوون، دەتەوێت چیت پى
 بلیم؟ بۆچی درۆت لەگەل کردم؟ تا دەهات من زیاتر تووڕە
 دەبووم و هاوارم بە سەردا دەکرد، بەلام (بیل کلینتۆن) لە
 بەردەمدا وەستابوو تەنها دەیگوت، داواى لێبووردن دەکەم،
 زۆر داواى لێبووردن دەکەم، من تەنها دەمويست تۆ و تشیلسی
 کچمان بپارێزم».

هیلاری باسی لەوەشکردووە لەو کاتەدا دەویست سەرى
 بەتەقیت، هەرۆها قورسترین دوو بپاری ژيانى بریتی بوە لەوئەى
 (وەک هاوسەرى بیل کلینتۆن بمتەو) و (خۆم کانیید بکەم بۆ
 ئەندامیتی ئەنجوومەنى پیران لە سەر ویلايەتى نیویۆرک).

یەك ملیۆن دانە لە كۆتیی بێرەوهرییەكانی هیلاری چاپ و
 بلاوكرایەو، كە باسی لە چیرۆكەكانی ئەو هەشت سالەى ژيانى
 كردووە كە لە كۆشكى سەى بە سەرى بردو، پێش چاپكردن
 و بلاوكردنەوێ كۆتییەكەى، (هیلاری) (هەشت ملیۆن دۆلار)
 ى وەك پێشەكی وەرگرتو، بە هۆى ئاشكراكردنى نەتیی
 پێوەندییەكانیەو لەگەل هاوسەرەكەى دواى ئاشكرابوونی
 ئابرووچوونەكەى مۆنیکا، كۆتییەكە (16) دەولەتى ئوروپا و
 ئاسیا و ئەمریکای باشوور، مافى بلاوكردنەوێكەى فرۆشراو لە
 ماوێەكی كەمدا و بە تیراژێكى زۆر بلاوبۆو.

لە هەمان كۆتیدا (هیلاری) دەلێت «بە پێگاوەبووین
 بگەرێینەو بۆ واشنتۆن، بۆ جەنگێكى تری سیاسى كە هیچ
 كات كۆتایی نایەت، تا ئەو كاتە بپارم نەدابوو لەوێ لە
 پێناوى هاوسەرەكەم و هاوسەرگیرییەكەمدا بچەنگم، دواى
 ئەوێ پێوەندییەكان جۆریك لە كرانهو و ئاسایی بوونەوێان
 پێوەدیاریبو، لە نیو خێزانەكەمدا، لەگەل ئەوێشدا كە من هەستم
 بە حەسرەت و ناویمیدی دەكرد بەرانبەر بە (بیل)، چەندین
 سەعات بە تەنها دەمامەو و بیرم دەكردو، بە خۆم گوت كە
 خۆشم دەوێت، دەتوانم یەكتر لە بیر بكەم، یان بەردەوامم
 بە هاوسەرگیرییەكەمان بەدەین؟ پێشبینیكردنى ژيانى پۆزانە
 ئاسانتەرە لەوێ پێشبینى داهاوو بكەیت».

بەلام من یەكلابوومەو لەوێ لە پێناوى سەرۆكەكەمدا
 بچەنگم، پێویستە دەستبەردارى هەستوسۆزەكەم بێم و تەركیزم
 بخەمە سەر ئەو شتەى پێویستە بۆخۆم و بۆ دەروونی خۆم
 بكەم، پەنام بردە بەر ئەنجام دانى ئەركە تاییەتى و گشتییەكانم
 كە لە گەنجینەىەكی پڕ لە هەستى دژبەیهكدا گەمارۆدراوون و

پتوستان به بیرکردنه وه و ههلسهنگاندنی زۆر جیاواز ههیه. ئیستا و دواى تى پهبوونى زیاتر له (20) سال، هاوسهرهكهم و هاوړى نایابهكهم و هاوبهشى خوښى و ناخوښیهكانم و باوړیکى خوښهویستی کچهکهمان، لهبهر چهند هۆکاریک که دهییت نهو باسى بکات، متمانه و برینه قوولهكانى من، کومهلیک بیانوویان دایه دهست نهیارهكانى هاوسهرهكهم، بهوهى به ئارهزووى خویان به کارى بهینن، چهندین سال توانى بهرگهى تۆمهته راست و بى بنه ماكان و لیكۆلینه وه حیزبییهكان و داواکاری و سكالاکانى دادگا بگریت. ههستوسۆزه تاییهتییهكانم و بیروباوهره سیاسیهییهكانم هه میشه پتکیاندا ددها، وهك هاوسهریک دهویست دهستبخهه بینى و بیخنکینم، بهلام (بیل) به تنها هاوسهرم نهبوو، بهلکوو سهرۆکیشم بوو، سهرهراى ئهوهى کردی، بهلام پتم وابوو توانى سهرکردایهتى ئەمریکا و جیهانیش بکات، به شیوهیهک تا ئیستاش من پشتیوانی دهکهم، هیچ کهسێک شایستهی ئه و مامهله و ههلسوکهوته خراپه نییه که بهرانبهری کرا، به شیوهیهکی زۆر خراپ و بى مانا، پتشیلى تاییهتمهندییهكانى هاوسهرهكهم و مۆنیکا و خیزانه کهشمان کرا، لهو برۆایهدهم ئهوهى هاوسهرهكهم کردی له پووی پهوخته وه کاریکی ههلهیه، لهگهله و درۆیانهی لهگهله من و گهلی ئەمریکا کردی و ویستی بمانخهلهتینیت، بهلام دهشزانم ئه و کارهى ئه و خیانهت نییه بهرانبهر به ولاتهکهی.

هه موو ئه و شتانهی له لیكۆلینه وهكانى (واتهر گهیت) وه فیر بووم، ئه و باوهره یان لا دروست کردم که هیچ بیانوویهک نییه بۆ تۆمهتبارکردنی (بیل)، بۆیه ئه گهر پتشیلکردنی دهستوور و خراپ به کار هیئانی دهسولات له لایهن (کینیس ستار) و هاوپهیمانهکانییه وه لهبهر چهند هۆکاریکی ئایدۆلۆژی و پقه بهرایهتی بییته هۆی له سهر کار لابردنی سهرۆک، بهلام

دواى ئەوھى (مۆنىكا لوينسكى) ناوى چوھ مېژووھوھ به
 ھۆى ئابرووچوونى و ئاشكرابوونى وردەكارى ئابرووچوونەكەى
 له كتيپخانه سەرۆكايەتییەكەى (كلینتۆن)دا، ھاوشیوھى
 ئابرووچوونى سەرۆكەكانى ترى ئەمریکا وك ئابرووچوونەكەى
 واتەر گەیت، جارىكى تر ناوى (مۆنىكا) ھاتەوھ بەر باس و به
 دیوینكى تردا مېژوو ناوھكەى تۆماركردهوھ.

له سالى (2008) دا، (تچیلسى)ى كچى (بیل كلینتۆن)ى
 سەرۆكى پېشووترى (USA)و (ھیلارى كلینتۆن)ى كاندىدى
 دیموكراتهكان بۆ ھەلژاردنە ناوخۆییەكانى سەرۆكايەتى
 ئەمریکا، بەشداری كەمپەینى ھەلمەتى ھەلژاردنەكەى دایكى
 دەكرد و له زانكۆكەكاندا سیمینارى سازدەكرد و دەنگى بۆ
 دایكى كۆدەكردهوھ، له یەكێك له سیمینارەكانیدا (تچیلسى)
 پووبەپووى چەند پرسىارىكى بىزاركەر بۆوھ، كە بۆیەكەم
 جاربوو ئاپاستەى بكریت.

له میانەى بەشداریكردنیدا له ھەلمەتیکى بانگشەى دایكیدا
 له زانكۆى (بتلەر) له ویلايەتى (ئیندیانا)، یەكێك له ئامادەبوانى
 ھەلمەتەكە پرسىارىكى له بارەى (مۆنىكا لوینسكى) پراھینەرى
 پېشوووى كۆشكى سې ئاپاستەى (تچیلسى) تەمەن (28) سال
 كرد، بەوھى چى دەبیت ئەگەر ئەو ئابرووچوونە زیان بە پینگە و
 ناوبانگ و كەسایەتى دایكى بگەيەنیت؟ (تچیلسى) بەم پرسىارە
 چاوەپوان نەكراوھ توشى سەرسورمان بوو، له وەلامدا گوتى
 «واو، له راستیدا تۆ یەكەم كەسیت، له ناو (70) زانكۆدا كە
 سەردانم كردوون پرسىارىكى لەو جۆرەم لى بكات، ھەر چەندە
 زۆر دۇنيا نیم، بەلام دەزانم كە ئەوھ پێوھندى بە تۆوھ نییە»،
 پاستەوخۆ و دواى وەلامەكە، ئامادەبوان بە دەنگى بەرزكەوتنە
 ھەلھەلەو فیکە لێدان .

ريځخه رانی ته و سيمينار و که مپينه، وایاندا نابوو ته و پرسیاره
دواين پرسیار بیت، به لام (تچیلسی کلینتون) بریاریدا چهند
پرسیاریکی تریش وه لام بداته وه و گوتی «باواړ ناکه م که نه مه
دواين پرسیار بیت».

هر چنده هر له مندالییه وه که وتبوه ژیر کاریگه ریبیه کانی
ژیانی گشتی و ناوبانگه وه، به لام (تچیلسی) بیزاریبیه کی زوری
هه بوو، له وهی به هوی ته و پوله گرینگ و بهرچاوهی له
هه لمه ته کانی بانگشهی دایکیدا هه یبوو، دووباره که وتبوه بهر
زوومی کامیتراکان و پوومالی میدیاکان.

هه روه ها جاریکی تر دوسییه (مونیکا لوینسکی)، بویه به
مانشیت و سهر دپړی هه واله کان، نه مهش به هوی بلاو بوونه وه
و ئاشکرا بوونی ته و خسته زه مینییه (مونیکا و کلینتون)
پنوهندی سیکسیان تیندا هه بوه و لانی که م (7) جاریان (هیلاری
کلینتون) یش له ناو (کوشکی سپی) دا بوه و نه چوته دهره وهی
بیناکه.

دواي ته وهی (مونیکا لوینسکی) هه ولیدا (بیل کلینتون) ی
سهر وکی پیشووتری (USA) له پوخته که ی دوور بخاته وه،
له سالی (2007) و کاتیک که (جورج بوش) ی کوړ، له دوا
ساله کانی سهر وکایه تییه که یدا بوو، (مونیکا) دهیویست جاریکی
تر جاریکی له (کوشکی سپی) دهست بکه ویت، نه مهش دواي
ته وهی (بروانامه ی دبلومی له ئابووریدا) له (له ندهن سکول ئو
ئیکنونمیکس) به دهسته ئینا، که یه کیکه له گرینگترین کولیزه کانی
به ریتانیا، به پیتی راپورتيکی پوژنامه ی (لوفیگارو) ی فهره نسی،
بریکاریکی (مونیکا) ی ته مهن (32) سال به جدی له هه ولدا بوه
بو ته وهی له کوشکی سپی ته و کاره ی دهست بکه ویت.

(13)

جۆن كەنەدى
لە ژنى تەلەفۇنەكانەوہ
بۆ مارلین مۇنرۇ

قسه کردن له سهر ئاره زووه سيكسييه كانى (جۆن كه نه دى) به كيك له به ناوبانگترین سهرۆكه كانى (USA) به شيوه يه كى بهرچاو دريژه دهكيشيت، تا دهگاته ئه و پاده يه مروف يه قينى ههبيت له سهر ئه وهى ئه و سهرۆكه هه ميشه شوينكه وتهى ژنان بوه و تا پادهى ئالوده بوون، په يوه ست بوه به پتوهنديه سيكسييه كانى له گهل ژاندا، ئه و كه سانهى ژياننامه ي (كه نه دى) بيان نوسيوه ته وه باس له وه ده كه ن زورينه ي پۆژه كانى سال، (جۆن كه نه دى) له ژووره تايبه ته كه ي خوى كه پاشكۆى ژووره هيكه يه كه ي كوشكى سبى بو له يه ك كاتدا ميواندارى ژنيك يان چهند ژنيكى كردوه، كه مەرجى سهره كى ميوانداريكرده كه ش (قزى زهر دبوو)، ئيتر هيج شتيكى تر دواى ئه وه به لاي (كه نه دى) يه وه گرینگ نه بوو، ته نانه ت ئه گهر ژنه كه، يه كيك بوايه له ژنه له سفروش و لادهره كانى يانه كانى شهوانه، يان يه كيكيش بوايه كه ئه مريكيه كيان به (ژنانى ته له فون) ناويان ده بن.

روژنامه نووسى ئه مريكى له راپورتى كيدا ته ئكيديكرده ته وه له وهى ژماره ي خوشه ويست و پتوهنديه سيكسييه كانى (جۆن كه نه دى) ژماره يان گه يشتوته زياتر له هه زار و پينج سه د ژن، كه له نيو ئه و ژماره يه دا ئه ستيره ي سينه مايى و نمايشكارى جلوه بهرگيش هه بوه، ههر وهك پتوهنديه كه ي نيوان (جۆن كه نه دى) و (مارلين مؤنرۆ) ئه ستيره ي وروژينه ر و سينه ماي ئه مريكىشدا ئاشكرابوو، ههر چهنده (جۆن كه نه دى) به ته نها پتوهندي له گهل (مارلين مؤنرۆ) دا نه بوه، به لكو له گهل ژماره يه ك ژنى ناسراوى تر دا هه بوه، له ديارترينيان « هونه رمه ند (ئينجى ديكنسون)، پۆژنامه نووسى دانماركى قز زهر د (ئيفا ئارفاد)، سه ماكار (ئيستريتيز بلازى ستار)، نمايشكارى جلوه بهرگ

(جودیس ئیکسز کامپیل)، سکریتیزەى کۆشكى سېى (برېسىلا فایەر)، سکریتیزەى کۆشكى سېى (جیل کوان) و ھتد.

ئەمە سەرەپای ئەو ھەموو لەشفرۆشەى تر کە (کەنەدى) پتوھەندى ھەبوو لەگەلیان، ھەروەھا لە نێو دەیان خوشەوېست و پتوھەندى سېکسى (کەنەدى)دا، مەترسیدارتىن پتوھەندى سېکسى (کەنەدى) کە تا ئىستا باسى دەکرىت، پتوھەندییە سېکسىيەکەى (جۆن کەنەدى) و (پۆبەرت کەنەدى) براى بوو لەگەل (مارلین مۆنرۆ)دا، لەبەر چەند ھۆکارىک، یەکەمیان لەبەر ئەوھى (مارلین مۆنرۆ) لە یەک کاتدا پتوھەندى سېکسى لەگەل (جۆن کەنەدى) و براکەیدا ھەبوو، دوھمیشیان ھەر دوو براکە پتوھەندیان بە ڤووداوى کوشتنەکەى (مارلین مۆنرۆ)و ھەبوو، سەرەپای ئەوھى لە ئىستادا کەسیان لە ژياندا نەماون، بەلام ھىشتا تۆمەتبار دەکرىن بە دارشتنى پىلانى کوشتنى (مۆنرۆ) و دارشتنى سېناریۆيەک، کە (مۆنرۆ) خۆى کوشتىت.

لە ڤووى بابەتى پتوھەندى لەگەل ژانندا، (جۆن کەنەدى) ھەستى بە شەرمەزارى نەکردو، لە پاستىشدا (جۆن کەنەدى) سەرۆکىكى ئاسايى نەبوو، (کەنەدى) ئەفسانەيەک بوو لە وىژدانى ئەمرىکىيەکاندا و وەک یەکىک لە پالەوانە گرىکەکان سەیر دەکرىت، (کەنەدى) لای ئەمرىکىيەکان ئەو سەرۆکە لاوھ بوو، کە لە قەيرانى مووشەکى کوبادا، لووتى یەکىتى سۆڤیەتى شکاند و لە جەنگى سارددا یەکەمین سەرکەوتنى گەورەى بۆ (USA) تۆمار کرد.

لە کاتىکدا، (جۆن کەنەدى) سەرکردایەتى قوناغىكى ھەستیار و یەکلایىکەرەوھى قەيرانى مووشەکەکانى دەکرد، بەلام ئەو قەيرانە ڤىگر نەبوو لەوھى (کەنەدى) گەرموگۆپترىن ساتەکانى

پئوهندییه‌که‌ی له‌گه‌ل (مارلین مۆنرۆ)ی ئه‌ستیره‌ی سینه‌مای
ئه‌مریکا به‌سه‌ر به‌ریت.

(تۆماس پیفه‌ز)ی نووسه‌ری ئه‌مریکا، باس له‌وه‌ ده‌کات
میژووی پئوهندییه‌کانی نیوان (جۆن که‌نه‌دی) و ئه‌ستیره‌ به
ناوبانگه‌کانی بواری ورژاندن له‌ میژووی سینه‌مای (هۆلیوود)دا
ده‌گه‌رپته‌وه‌ بۆ سالی (1945)، واته‌ چهند سالتیک پیتش ئه‌وه‌ی بیه‌ته
سه‌رۆکی (USA)، کاتیک به‌ هۆی برینداربوونییه‌وه‌ له‌ جهنگدا
له‌ نه‌خۆشخانه‌یه‌کی نیویۆرک به‌ مه‌به‌ستی چاره‌سه‌رکردن
خه‌وینداربوو، چهند وینه‌ و له‌زگه‌یه‌کی (مارلین مۆنرۆ) به‌ چهند
شینیه‌یه‌کی جیاواز به‌ په‌نجه‌ره‌ی ژووره‌که‌یه‌وه‌ هه‌لواسرابوو، له
هه‌ر چوار وینه‌که‌دا (مارلین مۆنرۆ) نیمچه‌ پرووتیوو، له‌ یه‌کیک له
ینه‌کاندا له‌ سه‌ر پشت پالکوتوه‌ و هه‌ر دوو قاچی بۆ ئاسمان
به‌رزکردۆته‌وه‌ به‌ شینیه‌ی ژماره‌ (حه‌وت) به‌ پیتی عه‌ره‌بی.

(تۆماس پیفه‌ز) له‌ زاری یه‌کیک له‌ هاوپی زۆر نزیکه‌کانی
(که‌نه‌دی)یه‌وه‌، که‌ له‌وکاته‌دا سه‌ردانی نه‌خۆشخانه‌ی کردوه‌،
باسی له‌وه‌کردوه‌ (که‌نه‌دی) چۆن به‌ سه‌رنجه‌وه‌ سه‌یری ئه‌و
وینانه‌ی (مارلین مۆنرۆ)ی کردوه‌ و به‌جۆریک له‌ نه‌شنه‌وه
گوتویه‌تی تا چاره‌ه‌کانم توانایان هه‌بیت چیژ له‌ وینانه‌ وه‌ربگرن،
له‌م نه‌خۆشخانه‌یه‌ هه‌ست به‌ بیزاری و بێ تاقه‌تی ناکه‌م،
له‌وکاته‌دا ئه‌و هاوپییه‌ی به‌ (که‌نه‌دی) گوتوه‌ (فرانک سیناترا)
ی هاوپییان ده‌توانیت هه‌ر کات ویستی بانگه‌یشتی بکات و
دیداریکی بۆ ساز بکات.

دوا دیدار و یه‌کتر بینینه‌کانیان زیادی کرد و زۆرینه‌شی له
خانه‌ گوندییه‌که‌ی (جۆن که‌نه‌دی) بوو له‌ ناوچه‌ی (جۆرج تاون)،
ئه‌و پئوهندییه‌ش درێژه‌ی کیشا و به‌رده‌وام بوو تا سه‌ره‌تاکانی

ههلمهتی بانگه‌شه‌ی سه‌رۆکایه‌تی ئەمریکا له‌ ساڵی (1960)دا
که‌ به‌ سه‌رکه‌وتنی (جۆن که‌نه‌دی) کۆتایی هات، واده‌رده‌که‌وێت
ئهو گه‌نجه‌ی بوه‌ سه‌رۆکی ئەمریکا، ئیتر بیزاربوو بێت له‌و
(قژ زه‌رده‌ی هۆلیوډ)، بۆیه‌ گۆڕانکارییه‌کی له‌ پێوه‌ندییه‌که‌یدا
کرد و یه‌کیکی تری خسته‌ شوێنه‌که‌ی، ئەوه‌ش هه‌ر له‌ پێگه‌ و
نێوه‌ندگیرى (فرانک سیناترا)وه‌.

له‌ لایه‌کی تهره‌وه‌ (پیتەر لوفۆرد)ی هاوڕێی نزیکى (جۆن
که‌نه‌دی) له‌ بیره‌وه‌رییه‌کانیدا باسی له‌وه‌کردوه‌، پێوه‌ندییه‌
نوییه‌که‌ی (که‌نه‌دی) له‌ میانه‌ی ئاهه‌نگی شه‌ویکی سووردا له‌
(لاس فیگاس) ده‌ستی پێکرد، (که‌نه‌دی و سیناترا) له‌ سه‌ریه‌کیک
له‌ میزه‌کانی ئهو هۆتیله‌ دانیشتیوون، (جودیت کامبل)ی شوخ و
شه‌نگ به‌ هاوڕێیه‌تی پیاویکی نامۆ به‌ به‌رده‌میاندا ڕۆیشتن و
(سیناترا) بانگه‌یشتنی سه‌رمیزه‌که‌ی کردن تا پێکه‌وه‌ دابنیشن
و بخۆن و بخۆنه‌وه‌، دواتر ده‌رکه‌وت ئهو پیاوه‌ نامۆیه‌ (سام
جیانکا)ی سه‌رکرده‌ی گروپی مافیاکانه‌، که‌ له‌ ناو گروپه‌کانی
مافیا و تاوانه‌ پێکخراوه‌کاندا به‌ (سام فلود) ناسراوه‌.

چهند پوژیک دواى ئه‌وه‌، (جودیت کامبل) له‌ خانه‌وه‌که‌ی
(جوړج تاون) سه‌ردانی (جۆن که‌نه‌دی) کرد، له‌و کاته‌شدا
(جاکلین) پوژه‌کانی دواى دووگیانی له‌ فلۆریدا به‌ ڕێ ده‌کرد،
پێوه‌ندییه‌که‌یان به‌رده‌وام بوو، ئهو که‌سانه‌ی ئاگایان له‌ ژیاى
سه‌رۆکه‌که‌ی ئەمریکا هه‌یه‌ باس له‌وه‌ ده‌که‌ن بوونی هه‌ر یه‌ک
له‌ (مارلین مۆنرۆ) و (جودیت کامبل) پێگه‌ نه‌بوه‌ له‌وه‌ی (جۆن
که‌نه‌دی) چهند پێوه‌ندییه‌کی تری خوشه‌ویستی و سینکسی له‌گه‌ل
چهند ژن و کچیکى تردا هه‌بێت.

بۇ نموونە يەككىلى تر لە و ژنانەى پىئوھندىيان لەگەل (كەنەدى) ھەبوو، قژ زەردىكى تر بوو بە ناوى (جانىت زى پۆزىين) كە لە لاين كەسە نزيكەكانىيەو بە (كچى پۆژانى ھەينى) ناودەبرا، چونكە سەرەراى سەرقالىيە پۆمانسى و سەرۆكايەتییەكانى، بەلام (كەنەدى) سووربوو لە سەر ئەوہى ھەموو پۆژانىكى ھەينى (جانىت) ببىنیت، تەنانت ئەگەر لە پۆژى ھەينىدا (كەنەدى) گەشتىكى ھەبوايە، ئەوا (جانىت)ى بە فرۆكە لەگەل خۇيدا دەبرد. لە سالى (1962)دا (مارلين مۇنرۆ) چوہ نيويۆرك بۇ بەشدارىكردن لە ئاھەنگى لە دايك بوونى (جۆن كەنەدى) دا، بەلام ئەو كارە لە لاين (كۆمپانىاي فۆكس) و (جاكلىن) ى ھاوسەرى (كەنەدى)يىو ھە جىي خۇشحالى نەبوو، تەنانت (جاكلىن) ھەم بانگەيشتەكەى ھەلۆھشاندەوہ، ھەم پىگرىش بوو لەوہى (مارلين مۇنرۆ) بەشدارى ئاھەنگەكە بكات،

ھەندىك لە سەرچاوەكان، چەند پىكەوت و بەروارىكيان بە دواى يەكدا تۆماركردوہ، كە پىئوھندىيان بە سەرەتا و كۆتايى ھونەرمەندەكەى نيويۆركەوہ ھەيە.

لە (1)ى يۇنيۆ، يادى (36) سالى لە دايك بوونى بوو، دوايىن دەرکەوتنى پەسمى و ئاشكرای (مارلين مۇنرۆ) بوو لەو ئاھەنگەى لە سەر شەرەفى ئەو پىكخرايوو.

لە (7)ى يۇنيۆ، دواى كۆتايى ھاتنى گفتوگو و دانوستانەكانى لەگەل كۆمپانىاي (فۆكس)، وادەى پۆژى يەكەمى وىنەگرتنى فىلمە نوئيەكەى گەيشتە (مارلين مۇنرۆ).

لە (20)ى يۇنيۆ، (مارلين مۇنرۆ) ھەلمەيتىكى بانگەشى گەورەى دەستپىكرد، كە پىئويستى بە گرتنى چەند وىنەيەكى فۆتوگرافى ھەبوو، ھەروەھا چەند ديدار و چاپىكەوتنىكىشى لەگەل گرینگىترىن پۆژنامە و گۆفارەكان ئەنجام داو راشيكەياند

له (8)ی ئۆگەستی داھاتودا جارىكى تر ھاوسەرگىرى لەگەل
(دىماجىق)دا دەكاتەوہ.

ھەر وہا (مارلین مۆنرۆ) بەشدارى لە چەند نمایش و
گفتوگۆيەكى فىلمەکانیدا کرد، دواين ھەفتەى ژيانى پېرېو لە
دیدار و چاوپىكەوتن لەگەل پزىشكەکانیدا، كە چاودىرى و
سەرپەرشتى بارى تەندروتسىيان دەکرد و چارەسەريان دەکرد.
رۆژى ھەينى (3)ی ئۆگەست، (مارلین مۆنرۆ)، پتوھەندیيەكى
زۆرى تەلەفۆنى پى گەشت، كە ھەندىكيان پتوھەندى تايەتى
بوون و ھەندىكيشيان لە سەر ئىشوكار بوون، ھەر وہا
پتوھەندىشيكرد بە (چارەسەرکارە دەرونيەكەى) و (بات
نيوكۆمب)ى ھاوړيشيەوہ.

پۆژى دواتریش پوودا و کارەکان بە ھەمان شتوہبوون،
پتوھەندى تەلەفۆنى، کارکردنى ناوباخچەكە، سەردان و بينىنى
پزىشك، پياسەيەكى سەر دەريا لەگەل (پیتەر لاوفۆرد)ى
زېبراى (کەنەدى)دا. ھەموو ئەو کەسانەى كە (مارلین مۆنرۆ)
يان دەبينى، بە باشى دەيانزانى لە ژىر کارىگەرى بە کار ھىتانی
دەرمانى ھىۆرکەرەوہدايە.

ساعات (چەوت و 45 دەقیقە) لەگەل (لاوفۆرد) قسەى کرد
زۆر تىکشکاو و خراپ بوو، دواتر (لاوفۆرد) چەند جارىک
پتوھەندى پتوہکردۆتەوہ، بەلام بە ھىچ شتوہيەك وەلامى
نەداوہتەوہ، بۆيە ھەولیداوہ پتوھەندى بە کەسە نزیکەکانییەوہ
بکات، بۆ ئەوہى بە پەلە بگەنە لای (مارلین مۆنرۆ) و لەو کاتەداو
بەو بارە خراپەيەوہ بە تەنھا بە جى نەھيلن.

(خاتو موراى) كە لە سەر برىارى (دکتۆر گرینسۆن)ى
پزىشك، دانرابوو بۆ ئەوہى لەگەل (مارلین مۆنرۆ)دا بژى و

دواتیش به وه تۆمه تبار کرا، که سیخوپی به سهر (مارلین مۆنرۆ) وه کردوه، ده لیت له سهعات (8.30) دا تهنډروستی (مارلین) باشبوه، به لام (دایقید سۆبۆتۆ) ی نووسهر ده لیت له وه سهعاته ی باسی لئوه کراوه (مارلین مۆنرۆ) گیانی ده دا، به هۆی به کار هیتانی پێژه به کی زیاد له پتیوست له دهرمانه هیتورکه ره وه و ئارام به خشه کانی بۆی نووسرا بوو.

بۆیه له وه کاته وه، چه نډین چیرۆک و به سه رهاتی جیاواز و دژ به یه ک له سهر مردنه که ی (مارلین مۆنرۆ) بلاوکرایه وه، کێ هات و سه ردانی کرد؟ چۆن؟ بۆچی؟ له لایه ن کیتو نیردرا وه؟ به ته وای له کهیدا (مارلین) مرد؟

سهعات (4.35) دهقیقه ی به ره به یانی پۆژی یه ک شه ممه (5) ی ئۆگه ست، پۆلیس گه یشته ماله که ی (مارلین)، که به پروتی له سهر سیسه مه که ی پاکشابوو و گیانی شی سپارد بوو، سه ره پای ئه وه ی دوو پزیشکی هاو پێ و نزیک ی (مارلین) له شوینی پرودا وه که بوون، به لام ئیستاشی له گه لدا بیت نه توانرا سه ری ئه وه دا وه بدۆز ریت وه، که پتوه نډیان به مردنه که ی (مارلین) وه هیه.

پۆژی (6) ی ئۆگه ست، خوشکیکی (مارلین) و (دیماجیۆ) ی هاوسه ری پینشووی، ته رمه که ی (مارلین) یان وه رگرت وه، دوو پۆژ دواتریش به ئاماده بوونی ته نها (24) که سایه تی که به تایبه تی بانگه یتشکرا بوون، ته رمه که ی به خاک سپێردرا، وه ک هه نډیک سه رچا وه ش باسیان کرد، ئه و پۆژه ش، هه مان ئه و پۆژه بوو که بریار بوو بۆ جاری دوهم (مارلین مۆنرۆ) هاوسه رگیری له گه ل (دیماجیۆ) بکاته وه.

له سالی (1962) دا (مارلین مۆنرۆ) ده ستیکرد به وینه گرتنی دیمه نه کانی دوا ین فیلمی، به لام به هۆی نه خۆش که وتن و بی

هیزی و بی توانایی (مارلین) هوه له راییکردنی کاروباری فیلمه که،
وینه گرتنه که پاگیرا، (مارلین) ناچاریش بوو به قهره بووکردنه وهی
زیانه داراییهکانی کومپانیای (فوکس) که به هوی پاگرتنی کاری
وینه گرتن و هه لوه شانندنه وهی گرینه سته که وه پووبه رووی
ببۆوه، به لام له پۆزی (1) ی ئوگه سندا، (مارلین مۆنرۆ)
هه لمه تیکی فراوانی بانگه شهی پیکهست، به بۆنه ی نوپکردنه وهی
گرینه سته که و دهستپیکردنه وهی راهیتان و پرۆقهی ئه و پۆله ی
بۆی دیاری کرابوو.

شهوی (44 له سه ر 5) ی ئوگه ست، باری دهروونی (مارلین
مۆنرۆ) زور خراپ بوو، که دواتریش به مردویی دۆزرایه وه،
به لام مردنه که ی تا ئیستا به گومانای ماوه ته وه.

به پیتی پاپۆرتیکی پزیشکی دادوه ریی، (مارلین مۆنرۆ) به
هوی به کار هیتانی ریژه یه کی زیاتره وه له ده رمانی هیتورکه ره وه
و ئارامبه خش کوچی دوا یی کردوه، به لام به پیتی نووسینیکی
(نۆرمان مایله ر) ی چیرۆکنووسی ئه مریکی، (مارلین) بوه
قوربان ی پیلانیکی پیکهرا و داپژاوا له لایه ن (پۆلیسی فیدرالی
ئه مریکا - FBI) و (ده زگای هه والگری ئه مریکا - CIA) - وه،
به هوی ئه و پتوه ندیه پۆمانسی و سیکسی و خۆشه ویستییه ی
له گه ل (چۆن که ندی) سه رۆکی ئه و کاته ی (USA) دا هه بیوو.
ههروه ها ده شلیت، (مارلین) قوربان ی یه که می تاوانیکی
پیکهراوی سیاسی بوو، که دواتر پووبه پووی (که نه دی، مالکۆم
ئیکس، مارتن لۆسه ر کینگ) بۆوه.

به لام (دۆن وۆلف) که خاوه نی کتیییکه له سه ر ئه و
دۆخه ی پتوه ندی به مردنی (مارلین مۆنرۆ) وه هه بوو، ئه نجامی
پووداوه که ی کورته کردوه به وه ی (مارلین) کوژراوه، وه که

بەشىك لە زنجىرەيەكى كۈشتىن كە دواتر و لە چەند سالىكى
نزيك لە يەكدا ھەريەك لە (پۇبەرت كەندى) و چەند كەسىكى
زۆر نزيك لە (مارلين مۇنرۇ) كۆژران.

لە لايەكى تىرىشەو (دۇنالد سۇبۇتۇ) كە چىرۆكى ژيانى
(مارلين مۇنرۇ) نووسىيەتەو، پىئى وايە (مارلين مۇنرۇ) بە
ھۆى ھەلەيەكى پزىشكىيەو گيانى لە دەست داو، لە يەك كاتدا
چەند شىتتىك حەبى خواردو و بە ھۆيەو مردو.

لە سالى (1949)دا، بە ھۆى ئەو كىشە و قەيرانە دارايىيە
تىيدا دەژيا، (مارلين مۇنرۇ) پازى بوو بە پىشاندان و بلاوكردەو
و دەرکەوتنى وىتەكانى لە پۇژنامەى (خەونە ئالتونىيەكان)دا،
كە لە بەردەم پەردەيەكى قەيفەى سووردا وىتەى دەگىراو لە
بەرانبەردا (50) دۇلارى پىن دەدرا.

لەو كاتدا، دەزگاي چاودىرى ئەمريكا پىئى وابوو ئەو وىنانە
وینەى سىكىسى و وروژىنەرن و بەو ھۆيەشەو لە زۆرىنەى
ويلايەتەكانى ئەمريكا فرۇشتىنى (پۇژنامە)كە قەدەغەكرا، بەلام
ھەندىك لەو نووسخانەى پۇژنامەكە كە مابوونەو و دەستيان
بە سەردا نەگىرابوو، بە دەست و ھىلكارى، جلوبەرگ كرايە بەر
(مارلين) و بە جەستەى داپۇشراو پۇژنامەكە بلاو كرايەو.

لە سالى (1952) دا و دواى ئەوەى تا پادەيەك (مارلين
مۇنرۇ) ناوبانگى پەيداكرد، چەند پۇژنامەيەكى ئەمريكى ھەندىك
لەو وىتە پرووت يان نىمچە پرووتانەى (مارلين مۇنرۇ)يان بلاو
كردەو و بەو ھۆيەشەو ئابرووچوونىكى گەرە دروستبوو،
ھەندىك لەو وىنانەش لە سەر بەرگى پىتەشەو گۇقارى (پلەى
بۆى) بلاو كرايەو، ئەمەش دواى ئەوەى لە لايەن (ھيو ھىنفەر)
ى بلاو كەرەوەى گۇقارەكەو، مافى خاوەندارىتتىكردن و بلاو
كردەوەى ئەو وىنانەى لە (مارلين مۇنرۇ) كپىيەو.

به هۆی بلاو كردنه وهی ئه و ویتانه شییه وه، (پروپاگنده و دهنگو)یهکی زۆر بلاو بۆوه به وهی گوايه (مارلین مۆنرۆ)، وهک ئه کتر به شداری له فیلمیکی سینکسی و پۆرندا کردوه و ئه و ویتانهش به شیویهیهکی بهربلاو به سه رانه سهری دونیادا بلاو بوونه وه، به لام له سالی (1982) دا گۆفاری (پله ی بۆی) چیرۆک و باس و خواسه که ی راستکرده وه و ئاشکرایکرد ئه و که ی له فیلمه پۆرنه که دا پۆلی بینیه وه، هاوشیه وهی (مارلین مۆنرۆ) بوه و زۆر له و چه و.

له سالی (1962) دا (مارلین مۆنرۆ) به شداری له دوایین کاری وینه گرتنی فیلمه کهیدا کرد، له و باره یه وه (پیرت ستیرن) ی وینه گری به ناوبانگ که له و سه رده مه دا چه ند وینه یه کی گرتبوو، باس له وه ده کات (مارلین مۆنرۆ) چه واره سه عات دوا ی کاتی دیاریکراو که یشته شوینی وینه گرتن و تو مارکردنی فیلمه که له (گراند هۆتیل) له شاری نیویۆرک، به لام که که یشت و وینه گرتنه که ده سته ی پیکرد نزیکه ی (12) سه عاتی خایاند.

(پیرت ستیرن) ده شلیت که به ره مه ی وینه گرتنه کانی ئه و پۆژه ی زۆر نایاب بوو، چونکه نزیکه ی هه زار و (500) وینه ی تایبه ت و نایابی (مارلین مۆنرۆ) ی گرت، ئه و ویتانه دوا ی مردنی (مارلین مۆنرۆ) له یه کیک له مۆزه خانه کانی شاری پاریزی پایته خته فره نسا نمایشکران، پێویسته یه بگوتریت، یه کیک له شته نادیار و شاراوه کانی ژیا نی (مارلین مۆنرۆ)، ناسنامه و شووناسی باوکی بوو.

(گلادیس) دایکی، ژنیکی بیه یز و ناجیگیربوو، هیچ شتیکی له سه ره یه که م هاوسه ری نه ده زانی جگه له ناوه که ی، هه ره چه نده دوو مندالیشی لئی هه بوو، هه ندیک له نووسه ران، باس له وه

دەكەن و كۆكن لە سەر ئوۋەى چەند گرىمانە و ئەگەرىك لە سەر ژيانى باوكى (مارلین مۆنرۆ) ھەيە:

(مارتن ئىدوارد مۆرتنسۆن) ھاوسەرى دوھى (گلادىس) ھە، لە سالى (1897) لە نەروىچ لە دايك بوە، لە (11)ى ئۆكتۆبەردا ھاوسەرگىرييان كردو، ھاوسەرەكەى و سى مندالى لە نەروىچ بە جى ھىشتو و پوويكردۆتە (USA)، دواى ئوۋەى (گلادىس) ى بە جى ھىشت، لە پووداوتكى ھاتوچۆدا و بە ھۆى ماترپىكەوہ لە ئۇھايق گيانى لە دەست دا، ھەندىكى تىرىش باس لەوہ دەكەن (ئىدوارد مۆرتنسۆن) لە سالى (1981) لە كاليفورنيا مردو، ئەگەرىكى زۆرىش ھەيە كە (ئىدوارد) باوكى (مارلین) بىت، چونكە ناوى (ئىدوارد) لە سەر (پروانامەى لە دايك بوونى مارلین) و گرىپەستى ھاوسەرگىرى (مارلین و دىماگىۆ) نووسراوہ.

بەلام بەپىي گرىمانە و ئەگەرى دوھم، (ستانلى جىفۆرد) باوكى (مارلین) ھە، كە خۆشەويستى (گلادىس) بوە لە سالانى (1925) بۆ 1926)، كاتىك پىكەوہ لە ھەمان دامەزراوہدا كاريان دەكرد و ھاوپىشەبوون، دەشكوترىت دواى ئوۋەى (گلادىس) پىي گوتوہ كە (دووكيانە) لى، (ستانلى) بە جى ھىشتوہ، (مارلین) ىش پىي وابوہ كە (ستانلى) باوكىتى و چەند جارپىكىش ھەولى زۆرىداوہ پىنوہندى. لەگەل دروست بكات، بەلام ھەموو جارەكان شكستى ھىتاوہ و ئو كارەى بۆ نەكراوہ، بۆيە بە ناچارى دەستىكردوہ بە نامەنووسىن و نامەناردن بۆى، بەلام لەوہش ناوومىد بوە و نووسىوئىتى (زۆر درەنگ ھاتىتەوہ).

چىرۆكنووس و پىسپۆپى دەروونناسى فەرەنسى (مىشيل شنايدەر) لە چىرۆكە نوئىيەكەيدا بە ناوئىشانى (پووداوەكانى دوو سالى ژيانى مارلین مۆنرۆ)، ھەولپىكى زۆرىدا لە

پوانگه‌ی د‌ه‌روون‌ناسییه‌وه، وینای خاله دیاره‌کانی ئه‌فسانه خۆشه‌ویسته‌که‌ی (هۆلیود) بکیشیت، ئه‌وه‌ش به‌ پشت‌به‌ستن به‌ هه‌ندیک‌که‌سایه‌تی راسته‌قینه‌ و لیدوان و گفتوگو و چاوپێکه‌وتن و نامه‌ و نووسراو.

(شنایده‌ر) له‌و چیرۆکه‌ چێژبه‌خشیدا که‌ له‌ لایه‌ن (ده‌زگای فجواری ئیسپانی)ییه‌وه‌ چاپ و بلاوکرایه‌وه‌، بایه‌خیکی زۆری دابوو به‌و دانیشتنی چاره‌سه‌رانه‌ی (مارلین مۆنرۆ) که‌ له‌ (یه‌نایه‌ری سالی 1960) بۆ (4ی ئۆگه‌ستی سالی 1962)، له‌ سه‌ر ده‌ستی دیارترین پزیشکی د‌ه‌روونی هۆلیود (رالف گرینسۆن) وه‌ری ده‌گرت.

ئ‌ه‌و چیرۆکه‌ که‌ به‌زمانی ئیسپانی بلاو کرایه‌وه‌، ده‌یه‌ویت پێوه‌ندی ئ‌ه‌و پزیشکه‌ به‌ مردنی (مارلین مۆنرۆ) بدۆزیت‌ه‌وه‌، هه‌روه‌ها ده‌شیه‌ویت بزانی‌ت بۆچی زۆرینه‌ی ژنه‌ هونه‌رمه‌نده‌ جوان و شوخ و شه‌نگ و به‌ ناوبانگه‌کانی جیهان ئومیدیان به‌ مردن خواستوه‌، دیارترین په‌گه‌زی سه‌رنج پراکتیشی چیرۆکه‌ (خه‌یالی و راسته‌قینه‌)که‌ی (شنایده‌ر)، گه‌پاندنه‌وه‌ی هه‌ر یه‌ک له‌ (مارلین مۆنرۆ) و (رالف گرینسۆن)ه‌ بۆ ژیان.

پێویسته‌ ئ‌ه‌وه‌ش بگوتریت که‌ ئ‌ه‌وه‌ یه‌که‌م جار نییه‌، ئ‌ه‌و نووسه‌ر و د‌ه‌روون‌ناسه‌، که‌ له‌ سالی (2003)دا له‌ سه‌ر چیرۆکی (مردنه‌ خه‌یالییه‌کان) خه‌لاتی (میدیسیس)ی وه‌رگرت، په‌نا بباته‌ به‌ر ئ‌ه‌و شیوازی نووسینه‌، دروستکردنی که‌سایه‌تییه‌کانی نیو چیرۆکه‌کانی، له‌ سه‌ر بنه‌مای پووداو و که‌سایه‌تییه‌ راسته‌قینه‌کان بیت، به‌پێی به‌لگه‌و دۆکیۆمێنته‌ باوه‌پێکراو و پشت‌پراست‌کراوه‌کان. به‌لام ئ‌ه‌م جاره‌، ئ‌ه‌و چیرۆکنووس و د‌ه‌روون‌ناسه‌، که‌سایه‌تییه‌کی هه‌لبژارد که‌ خاوه‌نی جوړیک له‌ سحرییه‌ت

و پاکیتییه، ئیستاشی له گه لدا بیت گفتوگۆیهکی توند له سهر زۆرینهی لایه نه کانی ژیا نی ههیه، ته ناته تهو دهسته سه ره ی بۆ بهک جار به کاری ههتاوه، قسه ی زۆری له سهر ده کریت و بۆته بابه تیکی جدی ناو پای گشتی، تهو که سایه تییهش (مارلین مۆنرۆ)ی تهفسانهیه.

تهو نوو سه ره له پێگه ی گه ران و لێکۆلینه وه کانییه وه چیرۆکی دیدار و گه یشتنه سه رشیتانه ییه که ی به (رالف گرینسۆن) ئاشکرا کردوه و کردوویه تییه به شیکی سه ره کی چیرۆکیک، لهو باره یه شه وه ده لیت «چیرۆکی مارلین و گرینسۆن، وهک خالی به یهک گه یشتنی نێوان دوو جیهانه که نابیت به یهک بگهن، به یهک گه یشتنه که شیان جۆره شێواندنیک دروستکرد که ناتوانریت به ههچ شێوه یهک ویتای بکریت».

ده شلیت «ویستم سهر له نوێ تهو پێوه ندیه دروستبکه مه وه، به لام به په له گه یشتمه تهو باوه ره ی ته نها له پێگه ی نووسینی چیرۆکیکه وه ده توانم بگه م به راستیه دژ به یه که کان و ئاشکرا کردنی نه یتی تهو پێوه ندیه ی دیارترین هونه رمه ندی جیهان و گه وره ترین پزیشکی ده روونی هۆلیوودی پێکه وه ده به سه ته وه»، (شنایده ر) نه یده ویست تهو زانیاری و چیرۆکه به مه به ست و له شێوه ی ژیا ننامه یه کدا بلاو بکاته وه، یاخود هه ر چیه کی پێ گوترا بیت له کتێبه که یدا ببنووسیت و هه چێ خۆی تێدا نه بیت.

له باره ی کتێبه که شیه وه، تهو چیرۆکنووسه ده لیت «هیوام ده خواست که سایه تییه کانی نێو چیرۆکه که م راسته قینه بن، ته گه رچی وام لێ ده کردن هه ندیک کار ته نجام بده ن که راست نه بوون، دۆخی راسته قینه به مانای نه بوونی دژ یه کی نییه،

به لکوه هه نديک جار به مانای ونبوونیهی، دانیانیم له وهی سه بارهت به چیرۆکی (مارلین و گرینسۆن) نووسیومه، له راستیشدا ئه گهر به هه مان شیوه پرویدابیت، ئه و من شته کانم تیکه له به یهک نه کردوه، به لکوه به ته نهها په نام بردۆته بهر راستیه زانراو و ئاشکراکان»، ههروه ها باسی له وه شکردوه «هه موو که سیک ده زانیت (مارلین مۆنرۆ) ئالوده ی هه موو کارێکی قه ده غه کراو بوو».

لای خۆیه وه نووسهره فهره نسییه که ده لیت «چیرۆک ناتوانیت مارلین مۆنرۆ بکاته که سیک پیرۆز، له کاتیکدا پیاوان گهنده لیان کردوه و خراپیان کردوه»، پیتی وایه (مارلین مۆنرۆ) کچیک ساده ی دیهاتی بوو، پیتتر به ناوی (نۆرما جین) ناسرابوو، خۆی له و قژه زهرده دا پیشاندا بۆ ئه وه ی خۆی بپاریزیت، ئه گهرچی هه چ پۆشنیرییه کی نه بوو، به لام زۆر زیره ک بوو، زۆریش هه زی به خۆیندنه وه ده کرد، به تاییهت کتیه کانی (کافکا، ریلکه، دوستويفسکی)، هاوسه رگیریشی له گه ل (نارسه ر میلله ر) ی شانۆنوسدا کرد.

به لام (مارلین مۆنرۆ)، له پیتاوی هه لاتن و ده ربازبوون له و که سایه تیه ی که هه یبوو و هه چ پتی ئاسووده نه بوو، په نا ی برده بهر ویناکردن و دروستکردنی که سایه تیه کی تر بۆ خۆی، هه ر له بهر ئه مه ش نووسه ری چیرۆکه که بپاریدا له نۆو ده قه که یدا زۆرترین ئاویته و شوشه به کار بهیتیت، وهک پیشاندانه وه ی به رده وامی وینه ی که سه کان و پێچه وانه کردنه وه ی ئه وه ی خۆی وینای ده کات.

(شنایده ر) په نا ی برده بهر ئه و تۆماره ده نگیه ی (مارلین مۆنرۆ) پیتش مردنه که ی بۆ (گرینسۆن) ی تۆمارکردبوو، بۆ

ئەو ھەي لە نووسىنە ۋە ھەي چىرۆكە كەيدا سوۋدى لى ۋە رېگىرېت، لە كۇتايىيە كانى ژيانىدا (مارلىن مۇنرۇ) نەيدەتۋانى خۇي سەردانى (گرېنسۇن) بىكات ۋە قسەي بۇ بىكات، بۇيە ۋاي بە باشزانى ھەر چىيەكى بويىت باسى بىكات لە سەر دوو كاسىت تۆمارى كرد ۋە بۇي نارد.

ھەر چەندە (شنايدەر) گومانى لە پاستى ۋە دروستى ۋە پارىزراۋى ئەو دوو كاسىتە ھەيە، چونكە ھەموو قسە تۆماركراۋەكان ھاۋتەرىيىن بە ۋە ھەي (گرېنسۇن) دەيوست بىسەلمىنىت (مارلىن مۇنرۇ) نە خۇي كوشتۈە نە كوژراۋىشە، بەلكو بە ھۇي كارلىك ۋە كاردانە ۋە كانى ئەو دەرمانە بېھۆشكەرانە ۋە بوو، كە (مارلىن مۇنرۇ) بە شىۋەيەكى بەردەوام ۋە بە نەينى ۋە بە پىژەيەكى زۆر بە كارى ھىتابوو.

(شنايدەر) باسى لە ۋە شىكردۈە لە پىگەي چىرۆكە كانىيە ۋە نەيتۋانىۋە ۋە لامى پرسىيارە پاستەقىنەكان بداتە ۋە، بەلكو تەنھا چۆتە سەر باس كردن ۋە دەستېردن بۇ چەمكى چارەنۋوس بە شىۋەيەكى تراژىدى، بە ۋە ھەي كاتىك (مارلىن مۇنرۇ) مرد، لەم دوايىيە شىدا ۋاي پىشانىدە ھەموو كىشە سىكىسى ۋە پىشەيەكانى چارەسەر بوۋبوو، كە پىشتر دەيشاردنە ۋە باسى نەدە كردن، بە لاي ئەۋىشە ۋە مردنى (مارلىن مۇنرۇ)، «تاۋانىكە بە بى بكوژ»، ھۆكارەكەشى ئەو پالئەرە لا ئىرادەيە بوو، كە بەرەو مردن ئاراستەي دەكرد ۋە پالى پىئودەنا.

سەبارەت بە پىئودەندى (گرېنسۇن) بە مردنەكەي (مارلىن مۇنرۇ) ۋە، (شنايدەر) پىي ۋايە لەم ماۋەيەي كۇتايىدا (گرېنسۇن) زۆر بە پىز ۋە بە ھەستە ۋە مامەلەي لەگەل (مارلىن) دەكرد ۋە ھاۋكارى دەكرد، لە كاتىكدا زۆرىشى ھەز لە پارە ۋە سامان

و دەسەلات و ناوبانگ دەکرد، لەو کاتەشدا (مارلین) بە ناوبانگترین و ناودارترین ژنی جیهان بوو، ئەویش سوودی زۆری لە پێوەندییەکی وەرگرت بۆ بە دەستەینانی ناوبانگ، ئەو نووسەرە جۆری پێوەندییەکی بەو وەسف دەکات کە (چیرۆکی خۆشەویستی بێ خۆشەویستی)یە، سەرەرای ئەو نەگونجاییە هەیانبوو، بەلام کەسیان لەوێ تریان جیانەبوونەو، لە کۆتاییدا (مارلین) لە هەفتەیهکدا (7) پوژ پزیشکەکی خۆی دەبینی و پزیشکەکەش هیچ نەخۆشیکی تریشی نەبوو.

لە هەمان کاتدا، ئەگەری بوونی جۆریک لە (شیتی) لای نەخۆشە دەرونییەکی بە دوور نازانرێت، بە تایبەتی کە ناهاوسەنگ و ئالودەش بوو، (گرینسۆن)یش کەسیکی خۆپەرست بوو زۆر لە کەسایەتی و وێنا و ناوبانگی خۆی دەترسا، بە هۆی پێوەندی نێوان (مارلین و گرینسۆن)یشەو، شیتییەکی گەورەتر ھاتە ئاراوە.

چیرۆکەکی (شنایدەر)، ھۆشدارییەکی توندە بۆ ھەلەکانی شیکردنەو و لێکۆڵینەو دەرونییەکان، تەئکیدیش دەکاتەو لە سەر ئەوێ ئەم جۆرە چارەسەرکردنە نابێتە ھۆی چارەسەرکردنی کێشە و گرفتێ کەسەکان، چونکە کەسەکە بۆ خۆی دەزانێت ڕووداوێ پاستەقینەکان چێن و پێویست ناکات بۆ ئاشکراکردن و دۆزینەو ڕووداوێکان چەندین سال سەردانی پزیشکی دەروونی بکات.

(شنایدەر) لە کۆتاییدا باسی لەو شکرندوێ کتییەکی «چیرۆکی نێی سەبارەت بە مارلین مۆنرۆ یان شیکردنەوێ دەروونی، بە لکۆو کتییەکە سەبارەت بەو مەلانییە لێ ناو

ناخماندا يۈۈنى ھەيە، لە نىۋان ۋىنە و قسەدا بوۈنى ھەيە،
مەبەستەمە بىلەم پراستى نە لە ۋىنەدايە نە لە قسە دا، بەلكوۈ لە
پروبوۈبوۈنە ۋە بەردەۋامەكەى نىۋانىاندایە».

سەرەپاى تى پەپروۈنى چەند سالىك بە سەر كوچى دوايى
بە ناۋبانگىرەن ئەستىرەى وروژىنەر و كاريگەرى جىهان، بەلام
تا ئىستا مردنەكەى بە نادىارى ماۋەتەۋە و جىنى قسە و باسى
ھەموانە، ھەر پۇژە شىتىكى نوئ دىتە پىش و ھەموان دلخۇش
دەبن بەۋەى نەپتى مردنەكەى ئاشكرا بىكرىت، بەلام ئايا (مارلىن
مۇنرۇ) خۇى كوشت، يان لە لايەن پىاۋەكانى (جۇن كەنەدى)
سەرۋكى ئەۋ كاتەى (USA) يەۋە كوژراۋە.

دواترىش، پۇژنامەى (لۇس ئەنجىس تايمز) ئەمىرىكى،
نەپتىيەكى تىرى بۇمبەكەى سىنەماى ئەمىرىكى بلاۋ كىردەۋە، كە
لە ميانەى كورسەكانى چارەسەر كىردنى دەرۋونىدا، پىزىشكەكەى
لە سەر كاسىت تۇمارى كىردەۋە و بەم دوايىانە بلاۋ كىرايەۋە.
لەۋ كاسىتە تۇمار كىراۋانەدا، (مارلىن مۇنرۇ) كۇمەلىك
نەپتى زۇرى پىۋەندىيەكەى خۇى لەگەل (پۇبەرت كەنەدى)
براى (جۇن كەنەدى) و (داۋاكارى گىشتى ئەۋ كاتەى ئەمىرىكا)
ئاشكرا كىردەۋە، بە ھەمان شىۋە پىۋەندىيەكى خۇشەۋىستى و
سۇزدارىيان ھەبوۈ.

بەپىنى پاپۇرتەكەى پۇژنامەى (لۇس ئەنجىس تايمز)،
تۇمار كىردنى ئەۋ دوو كاسىتە دەگەپىتەۋە بۇ چەند پۇژىك پىش
دۇزىنەۋەى تەرمەكەى (مارلىن مۇنرۇ) لە (5)ى ئۇگەستى سالى
(1962) لە شوقەكەى خۇيدا لە لۇس ئەنجىس، كە بەپىنى پاپۇرتى
پىزىشكى دادى، بە ھۇى (ژەھراۋىكىردن) ۋە گىيانى لە دەستداۋە
و مردەۋە، لە كاتىكدا لىكۇلىنەۋەكان دەلىن (خۇى ژەھرخوارد
كىردەۋە و خۇى كوشتەۋە).

پۇرۇننامەگە ئاشكراشىكرىدۇ كۆپىيەكى دەستىنوسى ئۇ كاسىتە تۇمارىكراۋەى لە لايەن لىكۆلەرى پىتسو (جۇن مىنەر) ى تەمەن (86) سالەۋە پىنى گەىشتو و دەىسلەمىنىت (مارلىن مۇنرۇ) قوربانىنى پىلانگىرپىيەك بو، چونكە دلىنپايە لەۋەى (مارلىن مۇنرۇ) لەو كەسانە نەبوە كە ئارەزوۋى لە خۇكوشتن ەبەوۋىت.

لە لايەكى ترەۋە ەرىەك لە (پىتەر گراى) و (بات بارھام) لە كىتپە ھاۋبەشەكەياندا بە ناۋنىشانى (بازدانى مردن)، چەند پووداۋىكى ترىسناكىان كۆ كرىدۆتەۋە، كە بە جۇرىك لە جۇرەكان پىۋەندىيان بە پووداۋى مردنەكەى (مارلىن مۇنرۇ) شازنى وروژاندنەۋە ەبىت و دەلىن «مارلىن مۇنرۇ كارىگەرى و مەترسى لە سەر گۇرپەپانى سىياسى ئەمرىكا ەبوو، تەنانت دواى تى پەپوۋنى چەندىن سالىش بە سەر مردنەكەيدا لە سالى (1962) ەۋە تا ئىستا، ئۇ مەترسى و كارىگەرىيەى ەر ماۋە، ئۇم كىتپە ەر يەك لە (جۇن كەنەدى) سەرۋكى ئۇ كاتەى (USA)، (پۇبەرت كەنەدى) براى و داۋاكارى گشتى ئەمرىكا، پىاۋانى خزمەتگوزارىى نەپتى لە دەزگای ەۋالگى ئەمرىكا (cia)، تۇمەتبار دەكات بە پىلاننانان لە دژى (مارلىن مۇنرۇ) شازنى وروژاندن، بە ھۇى ئۇ ناكوكىيەى لە نىۋانىاندا ەبوو، ەروەھا دەيانوىست پزگارىيان بىت لە دەستى، بە تايىبەتى دواى ئەۋەى (مارلىن) رايگەياند كۆنگرەيەكى پۇرۇننامەۋانى رىك دەخات بۇ ئاشكرىكرىدنى وردەكارى پىۋەندىيە سۇزدارىى پۇمانسىيەكانى.

بەپىنى ەندىك لە گىرپانەۋەكان، لەو كاتەدا (پۇبەرت كەنەدى) چپاندوۋىەتى بە گوئى (جۇن كەنەدى) براى و سەرۋكى ئەمرىكادا

و پنى گوتوھ «ئەم بەيانىيە (مارلىن مۆنرۇ) مان دۆزىيەوھ كە لە ژوورەكەى خۇيدا خۇى كوشتبوو، (كەنەدى)ش لە وەلامدا پنى گوتوھ «شتىكى جوانم لە ناخمدا كوشت، خۇشەويستىيەكەى بۆمن كوشتى». دواتر (كەنەدى) سەيرى شوينىكى دوورى كىردوھ و گوتويەتى «حەزم دەكرد جووتيارىكى سادە بوومايە لە يەكىنك لە ويلايەتەكانى ئەمريكا، نەك سەرۆك بوومايە و خۇشەويستەكانم توشى هىلاكى و ماندویتی و بىزارىي بىكرديە».

چونكە پىئوھەندىيە سۆزدارى و گەرموگوپەكەى نىوان (كەنەدى و مارلىن) بە جۆرىك ئاشكرا بوو، زۆرىك لە ئەندامانى كۆنگرىسى ئەمريكا كارىيان لە سەر دەكرد، بەلام ئايا لەو كاتەدا كى بویری ئەوھى ھەبوھ لە سەر بابەتتىكى لەو جۆرە پووبەپووى سەرۆكى (USA) بىيتەوھ؟ ھاوكات (پۆبەرت كەنەدى) لە سەر ئەو ژنە زۆر جار گالتەى بە براكەى دەكرد و گوتويەتى كىشەكەيم چارەسەر كىرد.

بەپنى ئەو تۆمارە دەنگىيانەى لەم دوايانەدا بە گشتى و بە تايبەتى لە (سىمپتەمبەرى) سالى (2005)دا بلاو كرانهوھ، (مارلىن مۆنرۇ) قوربانى تاوانىكى كوشتن بوو بە ھۆى پىئوھەندىيەكەيەوھ لەگەل (پۆبەرت كەنەدى)..

بۆ يەكەم جار لە دواى بلاو بوونەوھى ئەو تۆمارە دەنگىيەى (مارلىن مۆنرۇ)، كە چەند ھەفتەيەك پىش مردنە گوماناوييەكەى لە سەر كاسىت تۆماركراوھ و ھىچ كەسىكىش گوئى لى نەبوھ، بە ھۆى ئەوھى لە شوينىكى زۆر پارىزراو شاردرابۆوھ، پەردە لە سەر دەمامكەكە لادراو ئاشكرا بوو، لەبەر ئەوھى (مارلىن) لەو تۆمارەدا، لە سەر دىد و بۆچوون و تىگەيشتنى خۇى

هەلسەنگاندنی بۆ ئەندامانی خانەوادەى (كەنەدى) كردو،
هەروەها لە گىتەرانه‌وى وردەكارىيه‌كانى ژيانى خۆشىدا،
ئاماژەى بەوه‌كردوه‌ چەند جارێك هەولێ تیرۆركردنى دراوه‌.

لە لایەن (جۆن ماینەر)ى تەمەن (86 سال)ه‌وه‌، كە نوێنەرى
داواكارى گشتى و دادگا بوو لە هەرىمى لۆس ئەنجلۆس و
هەروەها يەكێكش بوو لە ئامادەبوانى پرۆسەى توێكارىيەكردنى
جەستەى (مارلین مۆنرۆ) لە سالى (1962)، مۆلەتدرايه‌
پۆژنامەى (لۆس ئەنجلس تايمز)ى ئەمرىكى، بۆ بلاو كردووه‌ى
وردەكارى و ناوه‌پۆكى ئەو تۆمارە دەنگىيە مەترسیداره‌.

ئاماژەكانى نێو تۆمارە دەنگىيەكە بریتى بوون لە:

- چیرۆكى خۆكوشتنى (مارلین)، كە وەك هەلوێستىكى
پەسمى پاگەيەندرا، هېچى تر نەبوو جگە لە داپۆشىنى هۆكارى
پاستەقینەى مردنەكەى، كە لە پێگەى دەرزىيەكى بكۆژەوه‌
كوژرا.

- لەو ماوه‌يەدا كە كوژرا، (مارلین مۆنرۆ) بە هەموو
شینۆه‌يەك لە هەولدابوو بۆ كوتایى هیتان بەو پێوه‌ندىيەى لەگەل
(پۆبەرت)ى براى (جۆن فرانكلین كەنەدى) سەرۆكى ئەو كاتەى
ئەمرىكا هەيبوه‌، هەروەها دەرکردن و دوورخستنه‌وه‌يان لە
ژيانى تايبەتى خۆى.

- لە ژيانى تايبەتیدا، هەندىك پێوه‌ندى ناپێكى هەبوو لەگەل
(جوان كراوفۆرد)ى ئەستێرەى شاشەى ئەمرىكى.

(ماینەر) پێكه‌وه‌ لەگەل (دكتور پالف گرینسۆن)ى پزىشكى
دەروونى و تايبەتى (مارلین مۆنرۆ)دا گوتیان لەو كاسىتە دەنگىيانە
دەگرت و دەلێت لە كاتى گوێگرتنەكەدا تىببى پىشەييانەى
تۆمار دەكرد، هەروەها بەلێنیشدا تا ئەو كاتەى دەمریت، بە

ھېچ شىئە يەك باسى نېھىيەكانى نىئو ئەو كاسىتانه نەكات و
 لە ناو سنگىدا بيانھىلەتەو و لەگەل خۇيدا بيانباتە گۆرەو،
 دواى تى پەربوونى چەند سالىك و دواى مردنى (گرىنستون)
 كە وەك گومانلىكراوىكى دۇسىيەى مردنەكەى (مارلىن مۇنرۇ)
 تەماشىا دەكرا، (ماينەر) مۇلەتى لە (ھاوسەرەكەى گرىنستون)
 وەرگرت، بۇ ئەوەى پشكىن و لىكۆلىنەو لە سەر ئەو بكات كە
 بىستوويەتى. لەو بارەيەو (ماينەر) دەلىت «ھېچ ھۆكارىك نىيە
 بۇ ئەوەى ئەو ژنە خۇى بكوژىت، خۆكوشتن دواىن شت بوو
 كە لەم پۇژانەى دوايدا (مارلىن) بىرى لى كرىدبىتەو». ھەرەوھا
 » چەندىن پلان و بەرنامەى ديارىكراو و ئاشكراى ھەبوو بۇ
 ژيانى داھاتووى، بە تەواوى دەشى زانى چى دەوئ و ھەول
 بۇ چى دەدات».

بەلام (جىمس باكۇن)ى تەمەن (91 سال)، كە يەككىك بوو
 لە گۆشەنووسەكانى تايەت بە (ھۆلىود) و ھاوپىيەكى نزىكى
 (مارلىن مۇنرۇ) بوو، پىنچ پۇژ پىش مردنەكەشى، سەردانىكى بۇ
 تۆماركردبوو، دەلىت «ھېچ گۆشەگىرىيەكى نەبوو، بەو ھۆيەى
 لەو كاتەدا دەستگىرانىكى مەكسىكى ھەبوو، پلانى ئەوەى دادەنا
 بچىت بۇ مەكسىك».

پەنگە بوونى ئەم پىئوھندىيە سۆزدارىيە نوئيە، ھۆكار بوو
 بىت بۇ ئەوەى (مارلىن مۇنرۇ) حەز بكات (پۆبەرت كەنەدى)
 داواكارى گشتى ئەمريكا، لە ژيانى تاييەتى خۇى بكاتە دەرەو
 و ھەموو بىرەوھەرىيەكانىشى لە ناو خەيالیدا بسپىتەو، لە سەر
 ئەو بابەتە زۆر بە راشكاوى لە كاسىتە تۆماركراوھەكەدا قەسەى
 كردو و دەلىت «لە ژيانمان ھېچ بواريك بۇ ئەو نەماو، ھېچ
 بوئىريەكىشم نىيە بۇ ئەوەى پووبەرووى بىمەو و زيانى بىن

بگه يەنم، پتويستم به كه ستيكي تر هه يه بۆ ئه وهى ئهم قسانه ي
پن بگه نيئت، ئه وهى له نيوانماندابوو كوتايى هات، هه وليكي
زۆرمدا بۆ ئه وهى جه نايى سه رۆك ئهم كار ه جيبه جي بكات،
به لام سه ركه وتوونه بووم و نه متواني پنى بگهم».

(پۆبه رت كه نه دى) يه كييك بوو له كار ه كت ه ره سه ره كييه كانى
شانۆيى كوشتنه نامۆ و گوماناو ييه كه، به پنى تۆماره
پاري ز راوه كانى ده زگاي هه والگري ئه مريكا، له چه ند مانگى
كوتايى ژياندا، ماله كه ي (مارلين مۆنرۆ) له ژير چاو دي ريبه كى
زۆر چرو پ دابوو، كه ژيانى به ره و ترسيكى زۆر پاپنچ ده كرد،
چونكه به هۆى پتو ه ندييه نزيكه كه يه وه له گه ل (جون) و (پۆبه رت)
كه نه دى، هه نديك زانيارى و نه ينى زۆر تاييه تى ده زانى.

له لايه كى تريشه وه و به پنى شاهيدى دانى هه نديك له
شاهيد حاله كان له دواى چه ند ساليك، (مارلين مۆنرۆ) و (پۆبه رت
كه نه دى) له پاش نيوه رۆى ئه و پۆژه ي خۆى تيدا كوشتوه،
گفتوگۆيه كى زۆر تونديان هه بوه، هه روه ها سه عات (10) ي
شه و، له گه ل (پيت ه لوففۆرد) ي هاو رنى نزيكيدا گه راوه ته وه بۆ
ماله وه، دواى چه ند سه عات يكيش له پويشتنيان، (ئيونيس مۆراى)
پاسه وانى ماله كه ي (مارلين مۆنرۆ) پايگه ياند كه ئه ستيره كه ي
هۆليود مردوه.

دواى تى په ربوونى ئه و هه موو ساله، به لام تا ئيستاش
(ماينه ر) سووره له سه ر ئه وهى ده بيت ئيستاتو ئيكارييه كى نوئ
بۆ جه سته ي (مارلين مۆنرۆ) بكريته وه، بۆ ده سته كتنى وه لامى
زۆرينه ي ئه و پرسيارانه ي ده كرين و هيج وه لاميكى راستيان نيه.
ئه گه ر بيت و گريمانه ي ئه وه راست بيت كه مردنه كه ي
(مارلين مۆنرۆ) به هۆى ليدانى ده رزى لاملويه بيت نه ك

له ږيگه‌ی دهم يان دهرزييه‌کي دهمارييه‌وه، (ماينه‌ر) ده‌ليټ «توينکارييه‌که به ئاشکراو به وردی ئاماژه‌ده‌کات به‌وه‌ی که هينورکه‌ره‌وه‌کانی (بريټيټوريت) به ږيژه‌يه‌کي زور و له ږيگه‌ی ږيخوله‌ نه‌ستوروه‌وه چوته ناو جه‌سته‌ی (مارلين)‌وه نه‌که له ږيگه‌ی دهميه‌وه». هه‌روه‌ها (ماينه‌ر) ده‌ليټ شوينه‌واری هيچ بريټيک به جه‌سته‌ی (مارلين مؤنرؤ)‌وه ديار نه‌بوه.

له‌به‌ر نه‌وه‌شی نه‌فره‌تبييه‌کانی خانه‌واده‌ی (که‌نه‌دی) يه‌کيکه له ديارترين و ناودارترين دؤسييه‌ کراوه‌کانی ئه‌مريکا، ماوه‌يه‌کي زور تي ناپه‌ږيټ و هه‌وال و زانيارييه‌کي نوې بلاو ده‌کريته‌وه، يان شتيکی نوې له سهر قوربانينانی نه‌فره‌تی و کوژراوه‌کانيان ئاشکرا ده‌کريټ.

بؤ نمونه، له مانگی ئازاری سالی (2006)‌دا، هه‌والیک بلاو کرايه‌وه له سهر نه‌وه‌ی ده‌سه‌لاتدارانی ئه‌مريکا بږياريانداوه که (سهرحان سهرحان)‌ی بکوژی (چون که‌نه‌دی) له سالی (1968)‌دا، له زينداندا بمينيټه‌وه و ئازاد کردنی مه‌رجداريشيان په‌تکردوته‌وه، چونکه دلنيان له‌وه‌ی تا ئيستا مه‌ترسييه له سهر کومه‌لگه.

ته‌مه‌نی پيشه‌یی (مارلين مؤنرؤ) (16 سال) بوو، به‌ره‌مه‌که‌شی (29) فيلم بوو، له‌گه‌ل نه‌وه‌شدا يه‌کيکه له نه‌فسانه‌کانی هونه‌ر و جوانی و ژنيټی و له هه‌مان کاتدا کيشه و ده‌رده‌سه‌ريش.

(مارلين مؤنرؤ) له (1)‌ی حوزه‌يرانی سالی (1926) له دايک بوه، له نه‌خوشخانه‌ی (لؤس نه‌جلس) به ناوی (تورما جين) تومار کراوه، له ئابی سالی (1962)‌دا کاتيک ته‌مه‌نی ته‌نها سی و شه‌ش سال بوه، گيانی له ده‌ست داو مال ئاوايی کردوه،

ئىستاشى لەگەلدا بىت يەككە لە ھونەرمەندە ديار و ناسراوھەكانى جىھان ھەموو سەردەمەكاندا.

(گلاڊىس) ى دايكى، لە بنەچەدا سكوئەلەندىيە، بەلام (ئىدوارد مۇرتىسۇن) ى باوكى، نەروىجىيە، پىتش ئەوھى (مارلین) لە دايك بىت، (ئىدوارد) ى باوكى ماتۇرپىكى كرى و خىزانەكەى بە جى ھىشت و پوويكرده (لۇس ئەنجلۇس)، (مارلین) تا ئەو كاتەشى گەورەبوو نەيدەزانى كى باوكى راستەقىنەيتى.

بە ھۆى زۆرى پتوھەندىيەكانى دايكىيەو، (مارلین) لە پووى سۆزدارىيەو كەسىكى شىواووبو، بە تايبەتى كە ھەژارى و خراپى بارى دارايان ھاوپىيەكى ھەمىشەى ژيانى (مارلین) و دايكى بوو. ئەگەرچى (گلاڊىس) ى دايكى، كەسىكى سەرنج پاكىش بوو، لە ستۇڊىۆ (rku) ى تايبەت بە فىلم كارى دەكرد، بەلام بە ھۆى نەخۇشەىكى مېشكەو، ھەموو ژيانى بە پى چارەسەركردن و سەردانى سەنتەرەكانى تايبەت بە چارەسەرى مېشك بە پى كرده، بەو ھۆيەشەو (مارلین) بەشىكى زۆرى كاتەكانى ژيانى لە (خانەى لە خۆ گرتن) و (شوينى ڤالڤەدان) دا بە سەربردو، لەبەر ئەوھش لە تەمەنىكى زودا پووبەپووى دەستدرىژى سىكىسى بۆو.

لە سالى (1934)دا نىشانە و ھىماكانى (خەمۇكى مېشكى) لە (گلاڊىس)دا دەرکەوتن و ئاشكراپوون و لە (سەنتەرىكى چارەسەركردنى شارى سانتامۇنىكا) خەويندرا، بۆيە (گرايس ماكى) ھاوپىنى نزيكى دايكى، ئەركى سەرپەرشتيكردن و بەخيوكردن (مارلین) ى گرته ئەستو، ھەر ئەويش بوو كە ھەز و ئارەزووى ناوبانگ و بوون بە ئەستىرەى لە دەروونى (مارلین) دا چاند و پى گوت «دەتوانىت بېيتە ژنىكى گرینگ و كاريگەر، ياخود ئەستىرەيەكى ديارى سىنەماى ئەمريكا».

(گرایس) یه کیک بوو له و که سانه ی خوشه ویستییه کی زوری
 بۆ (جین هارلۆ) هه بوو که یه کیک بوو له ژنه هونه رمه ند و
 ئه ستیزه کانی سالانی بیسته کانی سه ده ی پابردوو، به و
 هۆیه شه وه (هارلۆ) بوه نمونه ی بالا و زیندووی (مارلین).

(گرایس) له سالی (1935) دا هاوسه رگیری کرد و به هۆی
 خرابی دۆخی دارایی و ئابوورییه وه، نه ی توانی به رده وام بیت
 له سه ره پهرشتیکردن و به خیتوکردنی (مارلین)، بۆیه له نیوان
 (سپیتهمبهری سالی 1935 بۆ یولیوی سالی 1937)، (مارلین) ی
 نارد ه شوینیکی تایبته به دالده دانی مندالانی بن دایک و باوک،
 به لام (گرایس) به رده وام بوو له سه ردانکردن و هه والپرسینی
 (مارلین) و بردنی بۆ سینه ما و کپینی پۆشاک و دیاری بۆی.

له باره ی ئه و ماوه یه ی ژیا نییه وه، (مارلین) ده لیت «هه موو
 دونیا له چواره وری مندا (مجته م) بوو، هه ستم ده کرد له هه موو
 شتیک بچمه ده ره وه، به لام دیاربوو خه ونم ده بی نی و یاریم
 ده کرد».

له ناوه راستی چله کانی سه ده ی پابردوودا، (مارلین) له
 کارگه یه کی تایبته به دروستکردنی (په په شووت) کاری ده کرد،
 به هۆی جلوه به رگه نیمچه پووته که یه وه، سه رنجی زۆرینه ی ئه و
 وینه گر و پۆژنامه نووسانه ی به لای خۆیدا پاده کیشا، که بۆ
 خسته نه پووی توانا و به شداریکردنی ژنان له پشتیوانییه کانی
 جه نگدا، سه ردانی کارگه که یان ده کرد.

له و چوارچێوه یه شدا (مارلین) به ته وای سه رنجی (دیفید
 کۆنۆفیر) ی به لای خۆیدا پاکیشا و پێی وابوو خاوه نی
 ئه و جوانییه نمونه یییه که به دوایدا ده گه را و یه کیک له
 ئازانسه کانیش گرتیه ستیان له گه ل کرد و وینه که یان وه ک (کچی
 به رگی گۆفار) بلاو کرده وه.

له به هاری سالی (1945) دا (مارلین) بوه که سیتی ناسراو،
له سالی (1946) دا، (بن لیون) که کاری بۆ کومپانیای (فوکس)
ده کرد، تواناکانی (مارلین) ی ئاشکرا کرد و دواى سهرکه وتنى له
تاقیکردنه وهى بهردهم کامیرادا، (کومپانیای فوکس) گرتیه سیتیکی
له گهل (مارلین) ئیمزاکرد بۆ ماوهی شەش مانگ و به کریی
مانگانەى (75 دۆلار)، که دواتر زیادکرا بۆ (125) دۆلار.

له و گرتیه سته دا به ناوی (مارلین مۆنرۆ) خۆی ناساند،
(مۆنرۆ) بوه نازناوی خانه وادهى دایکی، (مارلین) به هه موو
شیوه یهک ئاماده بوو بۆ دهستکردن به کاره هونه ریه کانی،
له بهر ئه وه که وته خۆیندنه وه و فیربوونی کاری ژنه هونه رمه نده
ئه فسانه کان، له دیارترینیشیان (جین هارلۆ) و (لانا ترنر)، له
یه کتیک له خۆیندنگه هونه ریه کانیش له به شی هونه رى شانۆ
ناوی خۆی تۆمارکرد و دهستیکرد به خۆیندن، ئیتر له و
کاته وه (نۆرما جین) به (مارلین مۆنرۆ) ناسراو و گوئی بۆ
ئه و ئامۆژگاریه گرت که ده لیت «هۆلیود ئه و شوینه یه که له
به رانبهر یه ک ماچ دا هه زار دۆلارت ده ده نی».

له سالی یه که می کارکردنیدا له گهل کومپانیای (فوکس)،
(مارلین) هه یچ پۆلیکی نواندنی نه بوو، به لام راهیتانی ده کرد له
سه ر خۆیندنه وهى شیعر و فیربوونی زمان و نواندن و هه موو
شه و شتانه ی تریش که پتویسته بیانزانیت، له گهل نوێکردنه وهى
گرتیه سته که یشدا و له شەش مانگی دوه میدا هه ندیک پۆلی
ساده و لاوه کی له چه ند فیلمیکدا هه بوو.

له و ماوه یه شدا چه ند پتوه ندیه کی له ناو (هۆلیود) دا
دروستکرد و توانی مارکیتینیکی باش بۆ خۆی بکات و سالی
(1948) له گهل کومپانیای (کۆلومبیا) دا گرتیه سیتیکی ئیمزاکرد
له به رانبهر پتدانى پۆلیک دا له فیلمی (خانمانی جوق).

به لامل كومپانيآكه گريپهستى كاركردى بۇ (مارلين مۇنرۇ) نوئى نهكردهوه، بۇيه له پىنگهئى (جونى هيد)هوه كه يهكيك بوو له گهوره بريكارهكانى (هۇليود)، جاريكى تر (مارلين مۇنرۇ) گهرايهوه بۇ كاركردن له كومپانيآئى (فوكس)، نهگرچى له سهرتادا (داريل ئيف. زانك)، سهروكى ستيۇكانى كومپانيآكه لهو باوهپهدا نهبوو (مارلين) بيتته ئهستيرهيهكى هۇليود، بهلام دواتر بۇچوونهكهئى گۇرا.

سالى (1951) سالى دهركهوتن و به ئهستيرهبوونى (مارلين مۇنرۇ) بوو، جهماوهر بهو جۇره خۇشيان دهويست كه كومپانيآكانى بهرهمهتتان پيشكهشييان دهكرد و پيشانيان دهدا، له سالى (1952)دا له فيلمى (گرينگى به ليدان مهده)، پۇلى بهخيوكارى ئهو مندلانهئى دهبينى كه ئاستى ژيريان هاوسهنگ و تهواو نيه، هر چهنده رهخنهگرانى سينهمائى گرينگيهكى ئهوتويان به كارهكهئى نهدا، بهلام توانى كاريگهرييهكى باش له سهر جهماوهرهكهئى دروست بكت، به تاييهتى به هۇئى ئهو جهسته و پوخساره جوانهوه كه ههيبوو، جهماوهرهكهئى زۇريان خۇش دهويست.

له فيلمى (تافگهكانى نياگارا)دا، نموونهيهكى هونهرى و هيمايهكى جوانى تاييهت به خۇئى بونيادنا، دواتر له فيلمىكى تردا به ناوئيشانى (پياوه بهپزهكان كچه قۇ زهردهكانيان پىن باشتره)، قوناغى بوون به ئهستيرهئى (مارلين مۇنرۇ) به تهواوى گهشايهوه و گهيشته تروپك، ناو و دهست و قاچى له قاليبيكى چيمهنتودا له بهردهم هۇلى شانۇيى چينى و له سهر شهقامى هۇليود دانراو بهوهش به رهسمى بوو ئهستيرهيهكى هۇليود، ئهو شوينهئى ناوهكهئى لىن دانرا، به مندالى (مارلين) لهگهل

دايکيدا سەردانى کردبوو، ئاۋاتى مندالىيەكەشى ھاتەدى كە دەيگوت «زىاتر لە ھەر شتىكى تر دەمەۋىت بىمە ئەستىرەيەكى سىنەمايى».

ئىتر (مارلين مۇنرۇ) بوە کارتىكى براۋە، بە تايىبەتى لەگەل ئەو سەركەۋتەيدا كە لە فىلمى (چۆن ھاۋسەرگىرى لەگەل ملىۋنيرىكدا دەكەيت) لە سالى (1953) دا بە دەستى ھىنا، لەو فىلمەدا زۆرىنەى ئەو ئەكتەرەنەى پۆلىان ھەبوو، پووبەپوۋى پەخنە و ھەلسەنگاندن بوونەۋە، بەلام (مارلين مۇنرۇ) توانى جەماۋەر و بىنەرىكى زۆر بە تايىبەتى پياۋان بۇ خۇى مسۆگەر بکات و پابكىشىت.

ھەر چەندە (ئەستىرەى) (مارلين مۇنرۇ) تا دەھات ھەلدەكشا، بەلام ئەۋەش توشى جۆرىك لە بىن تاقەتى و بىزارى کردبوو، زۆرجار دەيگوت «ناۋبانگ دەيىتە ھۇى وروژاندن و زيادکردنى ئىرەيى، بەلام جۆرىك لە تايىبەتمەندىيەتت پىن دەبەخشىت، بەۋەى خەلک بەرەو پووت دىن و ھەندىك قسەت بۇ دەكەن كە ھەستوسۆزت برىندار ناکەن»، ھەرۋەھا دەشلىت «ناۋبانگ شتىكى ھەلگەپراۋەيە، زىان و سوود و باجى ھەيە». زيادبوۋنى ئەو كرىيەى (مارلين مۇنرۇ) لە بەرانبەر کارەکانيدا ۋەرى دەگرت، ھەرۋەھا ئەو بپە پارەيەى لە سەرەتای کارکردنىيەۋە تا کاتى مردنەكەى كۆى کردبۆۋە، ئاماژەيەكى پوۋنە بۇ ھەلکشانى ئەستىرەى بەختى و پىتشىپكىنى كۆمپانىياکانى بەرھەمەتتان بۇ ئەنجامدانى گرىتەست و کارى ھاۋبەش.

(سالى 1950 لە فىلمى جەنگەلى ، 1050 دۇلار)، (سالى 1950 لە فىلمى ھەموو شتىك سەبارەت بە ھەۋا، 500 دۇلار)، (سالى 1952 لە فىلمى ئىتمە ھاۋسەرگىرمان نەکردۋە،

750 دۆلار)، (سالى 1953 له فىلمى پياوه به پريزهكان كچه قز زهردهكان به باشتر دهزانن، 1250 دۆلار)، (له فىلمى هەندىك كەس دەيانەويت گەرم بىت، 200 دۆلار، هەروەها له سەدا 10ى داهاى فىلمەكە كە چوار مليون دىناربوو، (سالى 1961 له فىلمى نەگونجاو 250 هەزار دۆلارى وەرگرت)، (سالى 1962 له فىلمى هەندىك شت دەدرىت، كە كارى وىنەگرتنەكەى تەواو نەكرد بەلام (100) هەزار دۆلارى له سەر وەرگرت).

له سالى (1949) (مارلين مۆنرۆ) له بەرانبەر (50 دۆلار) دا، به پرووتى له سەر لاپەپەى پوژنامەيەك دەرکەوت، سەبارەت بە وىنەيش گوتى (پيويستم بەوہبوو كرى شويى مانەوہكەم بدم و برسيم بوو، هەموو ئەوہى من کردوومە تەنھا خەوتنم بوو له سەر پارچەيەك قوماشى سور له بەرانبەر شەپۆلىكى ھەوادا، گوناھى من ئەوہ بوە پيويستم بە 50 دۆلار بوو بۆ ئۆتمبیلەكەم).

ئەو وىنە پروتەى (مارلين مۆنرۆ) له لایەن (تۆم كىلى) فۆتوگرافەرەوہ و گیراو له پوژنامەكەدا بلأو كرايەوہ و له ژىرىدا نووسرابوو (خەونەكانى خاتوونە ئالتونىيەكە)، ھىچ كەسىكىش نەيدەزانى ئەوہ (مارلين مۆنرۆ)یە، بەلام له سالى (1952)دا (بلاك مىلەر) ھەپەشەى ئەوہى كرد كە ئەو ئابرووچوونە بلأو دەكاتەوہ، بەلام (مارلين) ژىرانە ئەو پىلانەى ھەلوەشاندەوہ، ئەوہش بە بلأو كردنەوہى لایەنە راستىيەكەى وىنەكە و كپینەوہى مافى مۆلكدارىتى وىنەكە بە (500 دۆلار).

سالى (1953) وىنەى (مارلين مۆنرۆ) له سەر بەرگى گۆڤارى (پلەى بۆى) دەرکەوت، ئەو دەرکەوتنەش وەك جۆرىك بوو له نمایشکردنى ژنىتى و مینەيى، كە (مارلين) نوینەرايەتى

دهکرد و هه موو سیفاتەکانی تێدابوو، ههروهه ئه و مارکه یه شى که کۆمپانیا که دروستی کردبوو، له پێگه ی (مارلین) هه زیاتر ناسراو زیاتر بلأو بۆوه. لهوباره یه شهوه (مارلین) پای گه یاند» ده مه ویت هونه رمه ند بـم نه ک هه زیکى سیکیسی، نامه ویت بفرۆشریم به جه ماوه ر، خه لک وه ک ژن سه یرم ده که ن نه ک وه ک مروف، ئه وان من نابینن، به لام باوه ره ناراسته که ی خویان ده بینن، سه ره پای ئه وه، باوه پریان به خویان هیتاوه که به ته نها من ناراستگوترین که سم».

(مارلین مۆنرۆ) سه جار هاوسه رگیری کردوه، هاوسه رگیری یه که می سالی (1942) بوو له گه ل گه نجیکدا به ناوی (جیم دوگریتی) که پینچ سال له و گه وره تر بوو.

سالی (1952)، (مارلین مۆنرۆ) که ته مه نی (37) سال بوو، چاوی که وت به (جودی ماگۆ) ته مه ن (25) سال، (جودی ماگۆ) که یاریزانی (بیسبۆل) بوو، وازی له یاریکردن هیتا و ته نها سه رقال بوو به دیدار و سه ردانکردن و بینینی (مارلین) هه که ئه سستیره کی دیار و به ناوبانگ بوو، له (14) ی شو باتیشدا هاوسه رگیریان کرد و هه والی هاوسه رگیریه که شیان، بوه مانشیتی سه ره کی هه موو پۆژنامه و گوڤار و که ناله میدیاییه کان. به لام (جودی ماگۆ) ئیره ییه کی زۆری هه بوو، بیزار بوو له و جه ماوه ره زۆره ی که هاوسه ره که ی هه یبوو، زیاتر هه زی ده کرد (مارلین) ی هاوسه ری ته نها ژنی ماله وه بیت. تا ده هات کیشه و ناکوکیه کانیا ن له سه ر ئه و بابه ته زیادی ده کرد، به تابه تی که (مارلین) سووربوو له سه ر ئه نجام دانی گه شتیک بۆ کۆریا، به مه به سته ی به سه رکردنه وه ی هیزه کانی ولاته که ی له و ناوچه یه، ئه و گه شته و ئه و به سه رکردنه وه یه یه کیک بوو له هۆکاره کانی

دەرکه‌وتن و گه‌شانه‌وه‌ی زیاتری ئه‌ستیره‌ی (مارلین) و زۆرینه‌ی پوژنامه و گۆفاره‌کانیش وینه‌ی ئه‌و سه‌ردانه‌یان ب‌لاو کرده‌وه و بایه‌خیک‌ی زۆریشیان پێدا. به‌لام (جودی) هاوسه‌ری له‌و گه‌شته‌یدا هاوڕێه‌تی نه‌کرد، به‌ بیانووی ئه‌وه‌ی پ‌قی له‌ شوێنی قه‌ره‌بالغه‌، به‌ ه‌وی به‌رده‌وامی ناکوکیه‌کانیشییانه‌وه له‌ تشرینی یه‌که‌می ساڵی (1954) دا، (مارلین) و (جودی) جیا بوونه‌وه، له‌ سه‌ره‌تای ساڵی (1955) ی‌شدا، (مارلین) و (ئارسه‌ر میله‌ر) ی نووسه‌ری شانۆیی یه‌کتریان ناسی و به‌ شیوه‌یه‌کی زۆر خێرا هاوسه‌رگیریان کرد و ساڵی (1961) ی‌ش له‌ یه‌کتر جیا بوونه‌وه.

له‌ ساڵی (1958) دا (مارلین) به‌شداری کرد له‌ فیلمی (هه‌ندیک که‌س پێیان باشه‌ گه‌رم بێت) له‌ گه‌ل هونه‌رمه‌ندان (جاک لیمۆن) و (تونی کیرتیس)، به‌لام باری ته‌ندروستی تا ده‌هات ناجیگر و خراپ ده‌بوو، به‌ ه‌وی به‌رده‌وامبوونی له‌ به‌ کار هێنان و خواردنی هیئورکه‌ره‌وه‌دا، به‌و ه‌ویه‌شه‌وه‌ زۆر جار له‌ کاتی وینه‌گرتنه‌کان دوا ده‌که‌وت یاخود پ‌ۆله‌که‌ی خ‌وی بیر ده‌چ‌وه‌.

ساڵی (1962) (مارلین مۆنرۆ) ده‌ستیکرد به‌ وینه‌گرتن له‌ فیلمی (هه‌ندیک شت ده‌دریت)، هه‌ندیک قسه‌ و قسه‌لۆکی‌ش ب‌لاو ب‌ۆوه که‌ گوايه‌ (مارلین) چه‌زی نه‌ده‌کرد چاوی به‌ ستافی فیلمه‌که‌ بکه‌ویت و بچیت ب‌ۆ (نیویۆرک)، به‌ مه‌به‌ستی به‌شداریکردن له‌ چه‌ژنی له‌ دایک بوونی (جۆن که‌نه‌دی) سه‌رۆکی ئه‌و کاته‌ی (USA).

به‌ پاستیش تا ده‌هات باری ته‌ندروستی خراپتر ده‌بوو، دواتریش پزیشکه‌کان شاهیدی ئه‌وه‌یان ب‌ۆ دا، جگه‌ له‌ وه‌ش گه‌شته‌که‌ی ب‌ۆ (نیویۆرک) به‌ په‌زنامه‌ندی کۆمپانیای (فۆکس

بۇ بەرھەمھېتئانى فىلىم) بوو، كۆمپانىياكەش لە دۇخىكى دارايى زۆر خراپدا بوو، بە ھۆى فىلىمى (كىلۇباترا)وہ كە (ئەلىزابېتس تایلۆر) و (رېچارد بېرتن) پۇلېان تېدا دەبېنى، كەوتبۇ ژېر بارى قەرزىكى زۆرەوہ و بە ناچارى بېريارىندا بە پارگرتى كارەكانى بەرھەمھېتئانى فىلمەكەى (مارلېن مۇنرۇ)، بە ئومېدى قەرەبوو كىردنەوہى زىانەكان لە لايەن كۆمپانىيائى دلنېاييەوہ بە ھۆى نەخۇشكەوتتى (مارلېن)وہ.

لەو ماوہيەدا (مارلېن مۇنرۇ) و (جودى ماگرى) ھاوسەرى پېشووئرى بە زۆرى يەكتىريان دەبېنى و رېككەوتن لە سەر ئەوہى دووبارە ھاوسەرگىرى بکەنەوہ و تەناتەت (8ى ئابى 1962)شيان وەك پۇژى ھاوسەرگىرىيەكەيان دەستىشيانكرد، ئەگەرچى كۆمپانىيائى (فۇكس) سەر لە نوى گرىپەستى لەگەل (مارلېن) كىردەوہ بۇ تەواو كىردنى فىلىمى (ھەندىك شت دەدرېت) لەگەل مووچەيەكدا بە برى (250) ھەزار دۇلار، بەلام نە وېنەگرتن و بەرھەمھېتئانى فىلمەكە تەواو كرا، نە ھاوسەرگىرىيەكەشيان كىرد، بە ھۆى مردنەكەى (مارلېن مۇنرۇ)وہ لە (4ى ئابى 1962)، ئەو مردنەى تا ئىستاش بە گومانەوہ سەير دەكرېت و دىنگۆى ئەوہش ھەيە چەند كەسىك دەستيان تېيدا ھەبېت و لەو مردنەوہ گلابېتن.

(مارلېن مۇنرۇ) تا لە ژياندا بوو، ھەموو سەرنج و چاوەكانى بۇ خۇى پاكىشبابوو، دواى مردنەكەشى ھەموانى بە خۇيەوہ سەرقالكرد و چەندىن شىكرىدەوہ و سىنارىيۇ جياواز بۇ مردنى (مارلېنى ئەفسانە) دەكرا، چىرۆكە نوييەكەى «پووداوەكانى دوو سالى كۆتايى لە ژيانى مارلېن مۇنرۇ»ى چىرۆكنووس و دەرۇنناسى فەرەنسى (مېشېل شىنايدەر)، يەكەم ھەول بوو بۇ

سەر لە نوێ ویتاکردنەوێ شێوەی ئەفسانە خۆشەویستەکی
هۆلیود لە پروانگە شیکردنەوێ دەروونیەو.

دیارتەین پەگەزی سەرئەچ پاکیشەر لە چیرۆکەکی
(شەنایدەر)دا، کە تێکەڵەیکە لە خەیاڵ و راستی، بریتیە لە
زیندووکردنەوێ (مارلین) و (گرینسۆن)، ئەوێش لە پێگە
کەسایەتی راستەقینە و پروودا و نامە و چاپێکەوتن و تۆمارە
دەنگیەکانەو.

(شەنایدەر) لەو چیرۆکە چێژبەخشەیدا کە لە لایەن (دەزگای
فجوارای ئیسپانی)یەوێ چاپ و بلۆ کرایەو، بایەخێکی زۆری
دابوو بەو دانیشتنی چارەسەرانی (مارلین مۆنرۆ) کە لە
(یەنایەری سالی 1960) بۆ (4ی ئۆگەستی سالی 1962)،
لە سەر دەستی دیارتەین پزیشکی دەروونی هۆلیود (رالف
گرینسۆن) وەری دەگرت.

ئەو چیرۆکە کە بە زمانی ئیسپانی بلۆ کرایەو و تەلەفزیۆنی
ئیسپانیاش بانگەشەیکە بۆ کرد، دەیهوێت پێوەندی
ئەو پزیشکە بە مردنی (مارلین مۆنرۆ) بدۆزیتەو، هەرەها
دەشیوێت بزائیت بۆچی زۆرینە ئێنە هونەرماندە جوان و
شۆخ و شەنگ و بە ناوبانگەکانی جیهان ئومیدیان بە مردن
خواستو.

لە چوارچێوەی چاپ و بلۆ کردنەوێ دەیان کتێبدا کە
تایبەت بوون بە ژیان و بەرھەمەکانی (مارلین مۆنرۆ)، کتێبیکی
نوێی خوشەکەزایەکی (لوئیس دیماجیۆ)ی ھاوسەری پێشوو
(مارلین) بە ناوێشانی (مارلین و جۆ و من) بلۆ کرایەو و تییدا
بە شێوەیکە پەسەمی دەنگۆی خۆکوشتنی (مارلین مۆنرۆ)ی
پەت کردەو و تەئکیدیشیکردۆتەو لەوێ (مارلین) لە میانە

پټوهندیبه کی تهلهفونیدا کوژراوه و له کاتی قسهکردنه که شیدا ناوی بکوژه کی بهو کهسه گوتوه که به تهلهفون قسه ی له گهل ده کرد.

وهک نووسه ری شهو کتیه ده لیت، (مارلین) به تهلهفون قسه ی له گهل (لويس دیماجیو) ی دایکی (جو) ده کرد، کاتیک دوو بکوژه که چوونه سهر ماله که ی، (جون) له کتیه که یدا باسی له وه شکر دوه له کاتی تهلهفونه که دا دایکی ههستی به ترس و شله ژانیک ی زور کرده و گوئی له هاواروقیژه ی (مارلین) بوه پیش شهوی به تهواوی بی کوژن.

ههروه ها (جون) بهم جوړه ورده کاری ی شهو ږوداوه ده گپړته وه که دایکی گوئی لی بوه «مارلین له ترسدا دهسکی تهلهفونه کی له دهست که وته خواره وه، به لام دوو بکوژه که تهلهفونه که یان دانه خسته وه»، ده شلیت دایکی پی گوتوه «گوئی له هه موو به شه کانی تاوانه که بوه، له چوونه ژووره وه ی بکوژه کان و بهرگریه کانی (مارلین) وه تا بن دهنگیه که ی کوتایی، وهک ږاگه یاندنی کوشتنی هونه رمه ندیکی ناوبانگ ونېو و ابو»، له کاتیکدا به ږهسمی وا ږاگه یه ندرا که «مارلین، به هوی زیاد به کار هینانی دهرمانی خو و هیورکه ره وه وه گیانی له دهستداوه».

نووسه ری کتیه که، ټیپینی شهوه شی کردوه هه موو گپړانه وه کانی دایکی هاوته ریبه له گهل شوینی تاوانه که، وهک شهوه ی دهسکی تهلهفونه که له شوینیک ی دووری نامیری تهلهفونه که ږیدرا بوو، له گهل شهوه شدا دایکی (جون) ده ترسا له وه ی زانیاری بداته پولیس و ناوی بکوژه کی (مارلین) ناشکرا بکات و بلاری بکاته وه، به لام دواتر ناشکرای کرد شهو کهسه ی

له پشت ئەو تاوانى كوشتنەوهميه ناوى (سام جيانكاكا)يه، كه يهكيكه له مافيا تاوانكارهكان و يهكيكيش بوو له خوشەويست و سەرسامەكانى (مارلين مۆنرۇ).

هەروەها (مارى جين بۆب) باسى لەوەكردووە (ئالان فايي)، كه يهكيك بوو له تەكنيك كارەكانى ھۆليود له هەشتاكانى سەدەى پابردوودا، پتي گوتووە (جيانكاكا پيلانى بۆ كوشتنى مارلين مۆنرۇ داناو). هەروەها گوتوشیەتى (جيانكاكا فەرمانى كردووە بە (زاغای) كه يهكيك بوو له ئەندامە ديارەكانى باندە مافياكەى و ھاروپپيەكى ترى كه مارلين مۆنرۇ بكوژن و ئەو پەرپوتوكەشى بۆ بهینن كه تۆمارى پۆژانەى تیدا نووسيوەتەو). ئەوەبوو دواى چەند پۆژيک له چاوديزيكردى ھاتوچۆ و كارى پۆتينيهكانى ئيوارانى، توانيان (مارلين) بكوژن، نووسەرى ئەو كتيبە دەليت «مارلين پيكنيك يان دوو پيكنى دەخواردووە و دواتر له سەر جيگەى خەوەكەى پادەكشا و تا ئەو كاتەى خەوى لى دەكەوت سەيرى تەلەفزيۆنى دەكرد».

(ئالان فايي) ئەوەشى دركاندووە بكوژەكان بپارياندابوو چيروكى كوشتنەكە بە جۆريک بيت وەك پووداوينكى خۆكوژيى دەرەكەويت، پيشتەر كليلى دەرگای مالهەيان كۆپى كردبوو، بۆيه بە ئاسانى چوونە ژوورەووە و وەك پيشبينيان كردبوو له سەر سيسەمەكە پاكشايوو.

(جۆن) له سەر زارى (ئالان فايي) يەووە دەيگيريتەووە «پيش ئەووەى بكوژەكان هيچ شتيك بكن، بە تەواوى (مارلين)يان كۆنترۆل كرد و دواتر (زاغای) دەرزييهكى ژەھراوى كردە كۆمپيەووە، پتي وتبوون ئەو جۆرە له ژەھراويكردن دەرناكەويت و ئاشكرانايت تەنها بە تويكارى جەستە نەبيت، بەپتي قسەكانى

(زاغای)، (مارلین) چەند خوولەکیک بەرگری کردووە و دواتر
هێوربۆتەووە و پاشان لە هەناسەدان کەوتووە و هەموو شتیکیش
بە بێ دەنگی ئەنجام درا.

دۆزینەووەی ئەو پەرتوووەکی (مارلین) تێبینییەکانی
پۆژانەی خۆی تیدا دەنووسی کاتیکی زۆری نەویست، چونکە
لە سەر سیسەمی خەوێکی دانرابوو، بکوژەکان ماوێهەکی
زۆر لە مالهەدا نەماونەتەووە و بە پەلە چوونەتە دەرەووە،
دەرگای دەرەووەی مالهەشیان داخستۆتەووە و هیچ بەلگەیەکی
تاوانەکیشیان لە دواي خۆیان بە جێ نەهێشت تا ئاماژەبێت بۆ
چوونە سەر مالهە.

جۆن هەموو ئەو دەنگیانەش پەت دەکاتەووە کە باس لە
خۆکوشتنی (مارلین) دەکەن و دەلیت، ئەو ئیوارەیی (مارلین)ی
تیدا مرد، پیکەووە نانی ئیوارەیان خواردووە و لایەنی مەعەنەوی و
دەررونیشی زۆر باش و بەرز بوو.

ئەوێ لێرەدا جێی نیگەرانی و دلتهنگی زۆری (جۆ) بوو
ئەوێبوو کە (مارلین) پازی بوو بەوێ سەر لە نوێ هاوسەرگیری
لەگەڵ بکاتەووە، بەلام لەو پۆژەدا کە بپاریبوو هاوسەرگیری
بکەنەووە، تەرمەکی (مارلین)ی تیدا بە خاک سپێردرا.

(جۆن) لە کتێبەکیدای باسی لەوێشکردووە لەگەڵ (جۆ)ی برابردا
تکایەکی زۆریان لە دایکی کردووە تا ناوی بکوژەکی (مارلین)
یان پێی بلیت، بەلام هەر پازی نەبوو بە بیانووی ئەوێ ئەگەر
ناوەکی ئاشکرا بکات، ئەوا ئەندامانی خێزانەکی پروو بەرووی
هەپەشەیی کوشتن دەبنەووە.

هەرەوھا (دەزگای هەوالگری ئەمریکا)ش، شکستی هێنا لەوێ
(لوئیس) ناچار بکات تا ئەو شتێکە باس بکات کە لە پێوەندییە

تەلەفۇنىيەكەدا لەگەل (مارلین) باسیان کردو، بە تاییهتی دواى
ئەوہى (نوسینگەى لىكۆلینەوہى فیدرالى ئەمریکا) ژمارەى
تەلەفۇنەکەى (لويس)یان لە سەر لیستی دوايىن پتوہندییە
تەلەفۇنییەکانى (مارلین) دۆزییەوہ.

(جۆن) دەلیت، ئیستاش ھەمان پرسىار دووبارە دەکەمەوہ،
بە دەر لە ھەموو ئەو زانیارییانەى ھەیە، ئایا تا ئیستاش خەلک
بپروایان بەوہ ھەیە (مارلین) خۆى کوشتییت؟ مە زانم و
بپروای تەواوم ھەیە بەوہى خۆى نەکوشتوہ، بەلکوو کوژراوہ،
مە ھیچ گومانیتکم لە سەر ئەوہ نییە.

(14)

مەلىك فارووق...
خۆشەويىستى بە كۆمەل
جەزە سىكسىيەكانىش بەش ناكات

مهلیک فارووقی میسر، وهک دواين پادشای خانه وادهی
 (محه مد علی پادشا)، له ژيانیدا هه میشه به شوین چه زو
 ئاره زووه سیکسیه کانیه وه بوو، تهنانهت هه ندیک کهس ده لین
 به هوی ئه و ئاره زوویانه یه وه له تهختی پادشایه تی لایرا.
 (شا فارووق)، پیوه ندیه کی سیکسی یاساغ و ریگه پینه دراوی
 هه بوو له گهل (شازاده فاته تۆسون)ی هاوسه ری (میر حه سن
 تۆسون)ی ئاموزای، به تایبه تی له کۆشکه که ی خوی له سه ر
 پوو باری نیل.

دواتر چه ند پیوه ندیه کی تری سیکسی دروستکرد له گهل
 (ئارین جونل) که پیوه ژنیکی جوو بوو، هه روه ها (باربارا
 سکیلتون)ی به ریتانی و چه ند ژنیکی تریش، به لام زیاتر ئه م
 دوو کهسه ناویان ده براو زانراو بوون.

(ئه نتونی پۆلی)، خواردن و خه و و پشووی نه بوو، جگه
 له گه پان و سه ردانکردنی یانه کانی شه وانه له قاهیره و
 ئه سکه نده رییه، بۆ ئه وه ی ئه و ژنانه بدۆزیته وه که سیفاته کانی
 (مهلیک فارووق)یان تیدایه و بیانات بۆی، (ئه نتونی پۆلی)
 شوینیک و کوچه و کۆلانیکی میسر نه ما، سه ری پتدا نه کردیت
 و نه گه راپیت بۆ ئه و ژن و کچانه ی (مهلیک فارووق) چه زی
 لیتان بوو، تهنانهت به مال و شوینه کانی له شفرۆشیشه وه،
 ئه مه ش ته نها بۆ رازیکردن و دلنه وایکردنی پادشا و هاوپیکه ی،
 ئه و رازیبوونه وه ی هاوشیوه ی پارچه یه ک زیربوو له به رانه ر
 رازیبوونی پادشا له سه ر ئه و مینانه ی (پۆلی) دهیدۆزینه وه و
 بۆی ده برد.

(مهلیک فارووق) چه زی ده کرد مولکداریتی هه موو جوړه
 ژنیک بکات، هاوشیوه ی کۆکردنه وه و هه لگرتنی هه ندیک

شت له شووشه‌ی به تالی کۆکاکۆلادا، وهک دراو و پارچه‌ی شوینه‌واریی دێرینی میسری و کاره هونه‌رییه‌کانی ئه‌وروپا، (مه‌لیک فارووق) ئاره‌زوویه‌کی توند و شیلگیرانه‌ی هه‌بوو بۆ تاقیکردنه‌وه‌ی هه‌موو که‌سێک و هه‌موو شتێک، هه‌لبه‌ت ژنه سه‌ماکاره پۆژه‌هلاییه‌کانیش، به‌شێک بوون له‌ ژنانه‌ی (مه‌لیک فارووق) خوشی ده‌ویستن و چه‌زی لێیان بوو (ته‌حیه کاریۆکا، سامیه جه‌مال، حکمه‌ت فه‌همی).

هه‌روه‌ها هه‌ندیک ژنی جروش هه‌بوون وهک (هیلین میسوری)، که هاوڕینی نزیک (مه‌لیک فارووق) بوون و زۆرینه‌ی کاته‌کان به‌ ته‌له‌فۆن قسه‌یان ده‌کرد و ته‌نانه‌ت هه‌ندیک جاریش له‌ دره‌نگانیکی شه‌ودا ته‌له‌فۆنی بۆ ده‌کرد و داوای لێ ده‌کرد که ئاهه‌نگێکی شه‌وانه و یاری قوماڕ پێک بخت.

(ئه‌ڕین)ی جوو، یه‌کیکی تریبوو له‌ دۆست و خوشه‌ویسته‌کانی (مه‌لیک فارووق)، کاتیک لێی جیا بۆوه تا هاوسه‌رگیری له‌گه‌ڵ ئه‌فسه‌ریکی سوپای به‌ریتانیادا بکات، (مه‌لیک فارووق) هه‌ره‌شه‌ی له‌ (ئارین) کرد که جه‌نگێکی گه‌وره له‌ دژی جووه‌کان به‌رپا ده‌کات ئه‌گه‌ر لێی جیا بێته‌وه و هاوسه‌رگیری بکات.

ئهم ئالۆزییه به‌رده‌وام بوو، تا به‌ ناسینی سه‌ماکار و گۆرانیبێژی جوو، (لێلیان کۆهین) یان (کامیلیا)، (مه‌لیک فارووق) توانی به‌ ته‌واوی (ئارین) له‌ بیر بکات و خۆی بۆ پێوه‌ندیه‌ی نوێیه‌که‌ی ته‌رخان بکات، که له‌ کۆشک و ته‌لاره‌کانی تایبه‌ت به‌ گۆرانی و سه‌مای فۆلکلۆری جوودا، سه‌مای بۆ (مه‌لیک فارووق) ده‌کرد و گۆرانی بۆ ده‌گوت.

حه‌ز و چلێسی ئاره‌زووه‌کانی (مه‌لیک فارووق)، سنووری ولاته‌که‌ی تیپه‌راند و له‌ میسره‌وه گه‌یشته ئه‌وروپا، به‌ تایبه‌تی

له و گه شته شاهانه يهيدا که نزیکه ی (13) ههفته ی خایاند و نزیکه ی (شهست) که سیش هاو پێیه تی ده کرد، زۆرینه ی کاته کانی له ناو یهخت و ئۆتۆمبیلی کادیلاک و سه ر میزی قومارخانه کان و به تالکردنه وه ی حه زه سیکیسیه کانی به سه ر ده برد.

جاریکیان (یستدرک) باسی له وه کردوه (ئه و بوومه له رزه سیاسیه ی لامبسونی نێردراوی تایبه تی به ریتانیا بۆ میسر له (4) ی فێبرایه ردا توشی مه لیک فارووقی کرد)، ههروه ها ئه و (ئابرووچوونه ی -نازلی- دایکی مه لیک فارووق به هۆی ئه و پێوه ندیه سیکیسیه ی له گه ل -ئه حمه د حه سانه ی-ی مامۆستای دا هه ی بوو)، جگه له وه ی که (نه ی توانی هیچ مندالیکێ کرپی ببیت تا ببیته جیگره وه و جێنشینی ده سه لاته که ی)، هۆکاربوون بۆ ئه وه ی (مه لیک فارووق)، هیچ شتیکی به لاوه گرینگ نه بیت و ته نها چێژو حه زه کانی خۆی نه بیت، ههروه ها هه ستردنی به لاوازی ته ختی پادشایه تییه که ی، هۆکاربوو بۆ نا ئومێدبوونی و بێ هیوایی له وه ی که سبه ینی رووی ده دا.

(لیلان کۆهین) ی هونه رمه ندی جوو، بوه به ناوبانگترین و دیارترین خۆشه ویسته کانی (مه لیک فارووق)، ئه وه ش به هۆی ناوبانگه سینه ماییه که ی و جوانیه سه رنج پاکشه که یه وه، به لام ئه وه ی گرینگه باس بکریت کۆتاییه کاره ساتباره که ی بوو، که په نجه ی تاوان بۆ (مه لیک فارووق) پابکێشریت وه ک ئه که ری ئه نجام دانی تاوانی کوشته که .

لێره دا که مێک هه لوه سته ده که ی و قسه ی زیاتر له سه ر (لیلان) ده که ی...

ئایا (لیلان) یاخود (کامیلیا) کتیه به ته واوی؟ ئه مه ئه و پرسیاره یه که تا ئێستاش له ناو میسرو ولاتانی عه ره بی و

تهنانهت ئيسرائيليشدا ھەر دەكرىت و بە دواى وەلامەكەيدا دەگەپىن، بەلام تا ئىستا ھىچ كەسىك نەيتوانىو ەلامىكى دروست و تەواوەتى بۆ ئەو پرسىارە بدۆزىتەو، بەلام ئەو ھونەرمەندەى لە ژيانيدا پووبەپووى چەندىن قسەوقسەلۆك و باس كردن بۆو، مردنەكەشى بە ھەمان شىو ەو ھۆى مشتومپىكى زۆر و كۆمەلىك قسەى دژ بە يەكى بە دواى خۆيدا ھىتا، پووداوى گيان لە دەست دانى (لېليان) بە ھۆى كەوتنە خوارەو ھۆى فەرۆكەكەيەو، ەو ھۆى دروستبوونى گومانىكى زۆر بەو ھۆى ئەو پووداوە دەستكرد و پىلان بۆ داپژراو ەو و مەبەستىش لىئى لە ناو بردنى يەك جارەكى ەو بۆ يەكلايىكردنەو و پاكتاو كردنى مەملانىكان.

بەم جۆرە كۆمەلىك ئاماژە و ھىماى سەرسوپمان، پووبەپووى ئەو شۆخ و شەنگەى سەردەمەكەى خۆى بۆو، ئىتر لە ژيانيدا بوو بىت ياخود بە ھۆى مردنە ناديار و گومانانويىيەكەيەو بىت، بە ھەمان شىو ەش ھىماى پرسىار و گومان، بە سەر شووناس و ناسنامەى بكۆژەكەيەو ەيە.

ئەو ژنە جوو، توانى سنوورەكانى كۆمەلگەى مىسرى و ەربى تىك بشكىنىت و بگاتە لوتكە و بچىتە ناو كوشكەكانى فەرمانپەرەوايەتى و دەسلەتدارىتى ئەو ولاتەو، جگە لەو ەش لە يەك كاتدا پتو ەندىيەكى پۆمانسى و سىكىسى لەگەل (مەلىك فاروق) و ژمارەيەك لە كەسە ديارەكانى نىو كۆمەلگەى مىسرى و ولاتانى ەربىدا دروست بكات، ناو ەكەشى پەيوەستكراو ە بە چەند چىرۆكىكى سىخوپى و ەوالگرى بۆ ئيسرائىل و كار كردن بۆ دەزگا ەوالگرىيەكەى (ئيسرائىل)، ئەمە جگە لەو ھۆى ەر پۆژە، پۆژنامە و مېدياكانى مىسر و ولاتانى ەربى نەيتنى و

له و گه شته شاهانه يهيدا که نزیکه ی (13) ههفته ی خایاند و نزیکه ی (شهست) که سیش هاو پیه تی ده کرد، زۆرینه ی کاته کانی له ناو یهخت و ئۆتۆمبیلێ کادیلاک و سهر میزی قومارخانه کان و به تالکردنه وه ی حهزه سیکیسیه کانی به سهر ده برد.

جاریکیان (یستدرک) باسی له وه کردوه (ئه و بوومه له رزه سیاسیه ی لامبسونی نیردراوی تایبه تی به ریتانیا بۆ میسر له (4) ی فیترایه ردا توشی مهلیک فارووقی کرد، ههروه ها ئه و (ئابروو چوونه ی - نازلی - دایکی مهلیک فارووق به هۆی ئه و پتوه ندیه سیکیسیه ی له گه ل - ئه حمه د حه سانه ی - مامۆستای دا هه ی بوو، جگه له وه ی که (نه ی توانی هیچ مندالیکێ کورێ بیت تا بیهت جیگره وه و جینشین دسه لاته که ی)، هۆکار بوون بۆ ئه وه ی (مهلیک فارووق)، هیچ شتیکی به لاوه گرینگ نه بیت و تنه ا چیتۆحه زه کانی خۆی نه بیت، ههروه ها هه سکردنی به لاوازی تهختی پادشایه تییه که ی، هۆکار بوو بۆ نا ئۆمید بوونی و بێ هیوا یی له وه ی که سبه ی نێ رووی ده دا.

(لیلیان کوهین) ی هونه رمه ندی جوو، بوه به ناوبانگترین و دیارترین خۆشه ویسته کانی (مهلیک فارووق)، ئه وه ش به هۆی ناوبانگه سینه ماییه که ی و جوانیه سه رنج ڤاکشه که یه وه، به لام ئه وه ی گرینگه باس بکریت کۆتاییه کاره ساتباره که ی بوو، که په نجه ی تاوان بۆ (مهلیک فارووق) ڤابکیتشریت وهک ئه گه ری ئه نجام دانی تاوانی کوشته که.

لیزه دا که میک هه لوهسته ده که ی و قسه ی زیاتر له سهر (لیلیان) ده که ی.

ئایا (لیلیان) یاخود (کامیلیا) کتیه به ته واوی؟ ئه مه ئه و پرسیاره یه که تا ئیستاش له ناو میسرو ولاتانی عه ره بی و

تهنانهت ئيسرائيليشدا هر دهكریت و به دواى وهلامكهيدا دهگهپښ، بهلام تا ئیستا هېچ كهسك نهیتوانیوه وهلامیكى دروست و تواوهتی بؤ ئو پرسیاره بدوزیتهوه، بهلام ئو هونهرمهندهی له ژیانیدا پووبهپووی چهندين قسهوقسهلوك و باس كردن بؤوه، مردنهكeshی به ههمان شیوه بوه هوی مشتمپړیكى زور و كومهلنك قسهی دژ به یهكى به دواى خویدا هینا، پووداوى گیان له دهست دانى (للیان) به هوی كهوته خوارهوی فرژكهكهیهوه، بوه هوی دروستبوونى گومانىكى زور بهوهی ئو پووداوه دهستكرد و پیلان بؤ داپژراو بوه و مهبهستیش لښی له ناوبردنې یهك چارهكى بوه بؤ یهكلایكردنهوه و پاكتاوكردنې ململانیکان.

بهم جوړه كومهلنك ئاماژه و هیمای سهرسوپمان، پووبهپووی ئو شوخ و شهنګى سهردهمهكهى خوی بؤوه، ئیتر له ژیانیدا بوو بیت یاخود به هوی مردنه نادیار و گوماناوییهكهیهوه بیت، به ههمان شیوهش هیمای پرسیار و گومان، به سهر شووناس و ناسنامهى بكوژهكهیهوه هیه.

ئو ژنه جووه، توانى سنوورهكانى كومهلگهى میسرى و عهرهبى تيك بشكینیت و بگاته لوتكه و بچیته ناو كوشكهكانى فرمانپهواپهتى و دهسهلاتداریتى ئو ولاتهوه، جگه لهوهش له یهك كاتدا پتوهندییهكى پړومانسى و سېكسى لهگهل (مهلیك فارووق) و ژمارهیهك له كهسه دیارهكانى نڼو كومهلگهى میسرى و ولاتانى عهرهبیدا دروست بكات، ناوهكeshی پهیوهستكراوه به چهند چیرؤكیكى سیخوپړى و ههوالگرى بؤ ئيسرائیل و كاركردن بؤ دهزگا ههوالگرییهكهى (ئيسرائیل)، ئهमे جگه لهوهى هر پوژره، پوژنامه و میدیاكانى میسر و ولاتانى عهرهبى نهینى و

زانباریه کی نوڄ له سهر ئه و ژنه ئاشکراو بلاو دهکه نه وه و
 پهفتار و هه لس و کهوت و پیوه نډیه نامق و نادیاره کانی، بۆته
 مایه ی قسه وباس و مشتومر ټکی زوری میدیاکان و پای گشتی.
 کاره که ههر به مه وه نه وه ستاو لیره دا کوتایی نه هاتوه،
 به لکوو ژبانی (لیلان) کرایه، درامایه کی عهره بی و له کاتی
 نمایشکردنی و دوا ی نمایشکردنیشیدا، بوه هوی دروستبوونی
 کۆمه لیک مشتومر و گفتوگوی زور توند و دژ به یهک، به
 جوړیک زوړیک له شاهیدحاله کانی سرده مه که ی خوی که له
 ژباندا مابوون، توشی سهر سوپمان بوون، به وه ی زوړیک له
 پووداوه کانی ناو دراماکه، پینچه وانه ی ژبانی راسته قینه ی (لیلان)
 هوه بوو، هه روه ها به شیکیش له راستی و به لگه و شاهیدیه کان
 گوډرaboون و دهستکاری کرaboون.

(لیلان) یاخود (کامیلیا) ئه و شوخ و شهنکه جووه بوو، که
 پیش سووتان و کهوتنه خواره وه ی له فرۆکه یه کی ئه مریکید،
 توانی سینه مای میسری داگیربکات و وهک پادشایه کی جوانی و
 وروژاندن و بزواندن هیچ پکابه ریکی نه بیت، به لام ئایا (لیلان)
 سیخوړبوو به سهر (مه لیک فارووق) هوه؟ ئایا مۆساد، (لیلان)
 ی دامه زړاندوه بۆ ئه وه ی بچینه ناو کۆشکی پادشایه تی میسر
 و کاری سیخوړی بۆ ئیسرائیل بکات؟ ئایا پووداوی گیان
 له دهستانه که ی له پووداوی کهوتنه خواره وه ی فرۆکه که دا،
 پیلاننکی داپژراو بوو له لایه ن دهزگایه کی نه ناسراو یان
 بیانیه وه؟

(لیلان)، ئه و یۆنانیه جووه ی به خیرایی هه وره بروسکه و له
 ماوه ی ته نها پینچ سالدا بوه ئه ستیره یه کی دره وشاوه، به هه مان
 شیوه ش له چند ساتنکی که مدا به ته واوی سووتا، ئه وه ش به

ھۆی پروداوی كەۋتتە خوارەۋەى فرۆكەى (ئەستىزەى مىرىلاند)
دواى سى دەقىقە لە ھەلفرىنى لە فرۆكەخانەى قاھىرەۋە بەرەو
پۇما.

(لىلىيان) لە كۆتايى چلەكانى سەدەى پابردودا بە تەۋاۋى
دەركەۋت و بوە ئەفسانەىيەكى سىنەما، بە ھەمان شىۋەش لە
تەمەنى (25) سالىدا و لە لوتكەى پىئوئەندىيە پۇمانسىيەكەيدا
لەگەل (مەلىك فارووق)، شەۋى (31)ى ئابى سالى (1950) داو
لە پروداۋىكى كارەساتباردا ۋەك پروناكىي و تىشكىكى سووتا
و بە خىزايى بەرەو ئاسمان ھەلگشا.

ئەگەرچى زۆرىنە شىتىكى ئەۋتو لە بارەى (لىلىيان) ۋە نازان
يان نايناسن تەنھا لە پىگەى فىلمە كۆنە رەش و سىپىيەكانىيەۋە
نەبىت، بەلام لە سەردەمى خۇيدا، نمونەىيەكى تەۋاۋەتى مېنىيى
و سەرنج پاكىشى و سەرسوپمان بوە لاي دەۋلەمەند و
ھونەرمەندە ديار و ناسراۋەكان.

پروداۋى مردنە نامۆكەى (لىلىيان)، ھاۋشىۋەى ژيانەكەى،
پەرە لە قسەۋقسەلۇك و پروپاگەندە، باس لەۋەش دەكرىت
(پاسەۋانى ئاسنن) پىلانداپىژەرى ئەۋ پروداۋە بوە بۇ ئەۋەى
بە تەۋاۋەتى پزگارىان بىت لە دەستى و كۆتايى بە پىئوئەندىيەكەى
بەيتىرەت لەگەل (پادشا)ى مىسردا.

ھەروەھا ھەندىك جار باس لەۋەش دەكرىت دەزگايى
ھەۋالگرى جوۋەكان (پىتش دامەزراندنى مۇساد)، ئەۋ بۇمبەيان
لە ناۋ يەككىك لە جانتاكانى فرۆكە ئەمريكىيەكەدا دانائە، بۇ لە
ناۋبردنى تەۋاۋەتى (لىلىيان)، ئەمەش دواى دۇسىيەى چەكەكان
و ترسى ئاشكراۋونى ئەركە نەيتىيەكەى لە كۆشكى پادشايتى
مىسردا.

به لام پروداوی فرۆکه‌ی (ئەستێرە‌ی میریلاند) و گرگرتن و سووتانی لە ئاسماندا، تا ئیستا بە نادیارى و گوماناوى ماوەتەو، ئەو لیکۆلینەو پۆتینیانەشى لە کاتى خۆیدا کران، نەیان توانی هۆکارى تیکشکان و سووتانى ئەو فرۆکه‌یه لە سەعات (2)ى بەرەبەیاندا ئاشکرا بکەن و بەو هۆیه‌شەو دۆسیه‌ی لیکۆلینەوکه بە تەواوى داخرا.

پیش پروداوکه (لیلان) و (مەلیک فارووق)، بریاریاندا بوو لە (دوفیل) یەک ببین و لە (چیشخانە‌ی مەکسیم) نانی نیوهرۆ بخۆن، هەر لەبەر ئەوەش (لیلان) دەچوو بۆ (پۆما) و لەوێشەو بۆ (دوفیل) که هاوینه‌هەوارى کى فەرەنسى بوو.

(لیلان) لە کۆتا ساتەکاندا بلیتى گەشتى ژماره (903)ى فرۆکه‌ی (ئەستێرە‌ی میریلاند)ى برى که لە درەنگانى کى شەودا لە مۆمبايه‌ گەشت و دواتریش دەچوه (پۆما)، لەو پەڕى ئاسووده‌یى و دلخۆشیدا بوو بە تايه‌تى که (مەلیک فارووق) پەله‌ی ئەو‌ى لى دەکرد بە خیرایى بە پى بکه‌ویت و بگاته‌ لای. هەر لەبەر ئەوەش، (کامیلیا) تایورایه‌کى فستقى و ئەو پێلاوه‌ پەنگ سەوزە‌ی کرده‌پى، که (مەلیک فارووق) حەزى لى دەکرد و داواى لى کرد پیش ئەو‌ى سوارى فرۆکه‌که‌ بێت وینه‌یه‌کى پیوه‌ بگریت.

(کامیلیا) یه‌کێک بوو لە (48) سەر‌نشینە‌کى ناو فرۆکه‌که‌، زۆر دلخۆش و ئاسوده‌بوو، لە دل‌وه‌ پى دەکەنى و مالتاواى لەو که‌سانه‌ دەکرد که بە پێیان دەکرد، بى ئاگا لەو‌ى قەدەر لەو گەشتى مردنه‌دا چى بۆ هەلگرتوه‌ و چى بۆ ئاماده‌ کردوه‌. تەنها نیو سەعات دواى هەلسانى فرۆکه‌که‌ لە فرۆکه‌خانه‌ی قاهره‌، لە ئاسمانى شارى (دلنجات)دا بە شێوه‌یه‌کى کتوپڕ ئاگر

له فرۆكه كه كه و ته وه و بزوو پته ره كانى ئاگرىان گرت و سوتان،
فرۆكه كه له ئاسماندا بوه پارچه يهك خه لوز، جهسته و تهرمه
سوتاو هكانيش، له بيا بانيكى نزيك گوندى (دهست) دا په رت و
بلاو بوونه وه و هيندهى تر تيكچوون و شيوان.

دواى پچراني پتوه ندى فرۆكه كه له گه ل هه ر دوو فرۆكه خانه ي
(قاهيره) و فرۆكه خانه ي (نيقوسيا) و تا سه عات پينجى به يانى
چاره نووسى فرۆكه كه به ناديارى مايه وه و فرۆكه خانه ي (پوما)
ش ته ئكيدى ده كرده وه له وهى هيچ پتوه ندييه كى له گه ل فرۆكه ي
(ئه ستيه رى ميريلاند) دا ئه نجام نه داوه، له م كاته شدا (مه ليك
فارووق) له (دوفيل) به تامه زرؤيه وه چاو ه پنى گه يشتن و
ده ركه وتنى (ليليان) ي خو شه ويستى ده كرد.

(كاميليا)، ناوه راسته قينه كه ي (ليليان كوهين) ه، جووه و
له كونسولخانه ي يونان له ئه سكه نده ريه تومارى له دايك
بوونى بۆ ده ركراوه، كچى (فيكتور كوهين) ه، كه يه كيك بوو له
فرؤشياره كانى بؤرسه ي يونانى و جووه كان، دايكيشى ناوى
(ئولگا) يه و مه سيحييه كى كاسؤليكيه.

دايكي (ليليان) له (كلئساي سانتا كاترين) به بى ئاگادارى
(باوكى)، لى جيا بۆته وه، له و كاته وه (فيكتور) ماله كى جن
هيشتوه، به و هؤيه شه وه (ليليان) باوكى خؤى نه بينيوه، (ئولگا)
ي دايكي، هه موو ژيانى خؤى ته رخانكرد بۆ به خيوكردن و
خزمه تكردنى كچه كه ي، له و پتئاوه شدا له نيوان (قوبرس) و
(ئه سكه نده ريه) دا ها توچؤى ده كرد.

كاتيك (ليليان) ته مه نى گه يشته شانزه سال، دايكي له
خويندنگه ده ريكرد بۆ ئه وهى كاريك بكات، له و كاته دا (ليليان)
خاوه نى تايبه ته ندييه كى زؤرى ژنانه بوو، به لام هيچ كه سيك

نەيدەيىنى و ھۆگرى ھىچ كەسنىكىش نەبوو، دايكى بۇ ھەموو شوئىنىك لەگەلدا دەچوو.

(لىليان) بە پىكەوت لە چىشتخانەى (ئۆبرەج بلو) لە سەر كەنارى دەريا، (ئەحمەد سالم)ى دەرھىنەرى ناسى، كە ئەو كاتە بەو ھە ناسرابوو خۆشەويستى ژنانى سەردەمەكەى خۇى مسۆگەر كردبوو، لە ھۆتيل (ويئەدسۆر) كە ئەوكاتە يەكك بوو لە ھۆتيلە ديار و بە ناوبانگەكان لە شارى ئەسكەندەرييە، (ئەحمەد سالم) و (لىليان) يەكترييان بىنى و گفتوگويانكرد لە سەر ئەو ھى (لىليان) لە بوارى سىنەمادا كاريكات، بەلام (ئولگا)ى دايكى، ھۆشداريدا يە كچەكەى بەو ھى لەو دەرھىنەرە نزىك نەبىتەو، بە ھۆى ئەو پىئوھەندى و سەرگىشيانەى لەگەل (ئەسمەھان) ى گورانييژ و چەند ژنىكى تردا ھەيىبوو، بەلام (لىليان) نەك گوينى بە ھەپەشەكانى دايكى نەدا، بەلكو ھەپەشەى ئەو ھىكرد خۇى دەكوژىت ئەگەر پىگىرى لى بكات و دواتريش كەوتە داوى خۆشەويستىيەكە يەو ھە عاشقى بوو.

دواتر (لىليان)، (سەيد لوزى)ناسى، كە پياويكى دەولەمەند و سەرمایەدار بوو، خاوەنى كارگەكانى ئاورىشم بوو لە قاھىرە، (لوزى) دەرگای ژيانىكى شايستە و پىر لە خۆشگوزەرانى بە پووى (لىليان)دا كردهو، كاتىك دەچوونە (يانەى مىسرى) سەرنجى ئامادەبوانى بۇ خۇى پادەكىشا و لە ناو دەست و باوھشى (لوزى)دا نازى دەكرد و خۇى دەلاواندەو.

(ئەنتون پۆل) كە سكرتيرى تاييەتى (مەلىك فارووق) بوو، بە بەردەوامى دەچو ھە (يانەى مىسرى) كە يانەيەكى شەوانەى بە ناوبانگى شارى قاھىرە بوو، بە مەبەستى دۆزىنەو ھە و پەيداكرەندى خانم و ژنانى جوان بۇ كۆشكەكەى پادشای مىسر،

کاتیکیش چاویکه و ته سەر (لیلان) و یه کسەر پێشنیاری ئه وهی
بۆ کرد له بواړی سینه مادا دهیخاته سەر کار و نه یویست ئه
نچیره گرانبه هایه له دهست بدات، که دواتر و وهک هه میسه
دهی کرده دیارییهکی به نرخ بۆ (فارووق)ی هاوڕێی و پادشای
میسر.

(پولی) هه ولێکی زۆریدا تا (لیلان) بخاته ژیر پکینی خۆیه وه،
له و پێناوه شدا داوای یارمه تی له (یوسف وهه بی) هونه رمه ندی
به ناوبانگ کرد، تا پۆلێکی سه ره کی و پاله وانی فیلمیک بداته
(لیلان) و له به رانبه ریشدا (پۆلی) و (کۆشکی پادشایه تی)،
خه رچی و تیچووی پیکلامه کانی فیلمه که له ئه ستو ده گریت.

لێزه وه، (یوسف وهه بی) بایه خیکی زۆریدا به (لیلان) و
نازناوی (کامیلیا)ی بۆ هه لێژارد، به و بیانوهی ژیا نی (لیلان)
هاوشیوهی چیرۆکی (غاده کامیلیا) بوو، که یه کیک بوو له
چیرۆکه جیهانییه ناسراوه کان، له سالی (1947)یشدا به پۆلێکی
سه ره کی به شدار بوو له فیلمی (ده مامکی سوور)دا، ئه وهش بوه
سوپرایزی ئه وهرزه ی سینه ما.

به م جۆره و له ماوه یه کی زۆر کورتدا، (لیلان) تا ده هات ناو
و ناوبانگی زیاتری پهیدا ده کرد و فیلمه کانیشی زۆر تر بوون،
بوو به یه کیک له ئه ستیره وروژینه ره کانی سینه ما، به هۆی
جوانیه ئه فسانه یی و سه رنج پاکیشه ره که یه وه و توانی بپیته
پیشه نگه هه موو ئه ستیره کانی تر.

به م پێیه، له سالی (1947)ه وه، هه م کاروانی کاری سینه مایی
و نواندنی (لیلان) دهستی پیکرد، هه م بوه یه کیک له زنجیره ی
دۆست و خۆشه ویسته کانی (مه لیک فارووق).

کۆتایی

بەم جۆرە بینیمان، ژيان و تەمەنی (مەلیک فارووق) ئەگەرچی تەمەنیکی زۆر کەمی هەبوو لە (45) سالییدا کۆچی دوایی کرد، بەلام پێبوو لەو شتەکانی هەر چیرۆکنووسێک خەونی پێوە دەبینی وەک پروداوە درامییەکان و سەرئەنجام پراکتیکی و مەرفەئەتی و پۆمانسی و پیلانگێڕی، هەروەها بۆشمان دەرکەوت بە هۆی چێژ و ئارەزووە سینکسییەکانی هەریەک لە (مەلیک فوئاد) ی باوکی (مەلیک فارووق) و (شاژنە نازلی) دایکی (مەلیک فارووق) و خودی (مەلیک فارووق) هەو، ئەک بە تەنها مێژووی (خانەوادەی محەممەد علی)، بەلکوو مێژووی میسریش پووبەپرووی گۆپانکارییەکی زۆر بۆ.

وەک دەگوتریت، نەدەبواوە (مەلیک فوئاد) هاوسەرگیری لەگەڵ (نازلی شەریف سەبری) دا بکات، چونکە ئەوی خۆش نەدەویست، بەلکوو کەسیکی تری خۆش دەویست، تەنانەت لە پوژی هاوسەرگیرییەکی شیاندا (نازلی) هەلات و چوێ لای خۆشەویستەکی، بەلام (مەلیک فوئاد) گۆیی بە پێگە شاھانەییەکی خۆی نەداو کەوتە داوی حەزە سینکسییەکی هەو و هاوسەرگیری لەگەڵ (نازلی) کرد و لە ژوورینکی کۆشکە کەیدا زیندانی کرد و مامەلەییکی زۆر توند و دلەرقانە لەگەڵدا دەکرد، کە دواتر کاردانەوی زۆر خراپی لە سەر هەلس و کەوت و بێرکردنەو و کەسایەتی (مەلیک فارووق) ی کۆپیان دروستکرد، بەو هۆیەشەو بێ بەری بوو لە ژيان و هاوڕێیەتی منداڵانەیی هاوتەمەنەکانی خۆی، کە دۆنیایەکی زۆر جوان بوو، بەلام (مەلیک فارووق) لێی بێ بەری بوو.

تا ئەو کاتەی (مەلیک فوئاد) نەمرد، (نازلی) نەیتوانی لە ژوورەکی بیتە دەرەو، لە هاتنە دەرەویشیدا بە هیچ شتێوەک

په چاوی نه وهی نه کرد هاوسه ره که ی مردوه و ههروه ها دایکی نهو کورپه شه که ده بیته (پادشای میسر)، به لکوو که و ته شوین حهزه سینکسیه که ی و عه شقه که ی که یه کیک بوو له فه رمانبه ره کانی به رده ست هاوسه ره که ی به ناوی (ئه حمه د حه سه نه ین پاشا)، پیوه نندییه که ی نیوان (نازلی) و (ئه حمه د حه سه نه ین) یش نهو کاته دروستبوو که (نازلی) به سهردانیک چوو بو (له ندهن)، (مه لیک فوئاد) یش، (ئه حمه د) ی له گه لدا نارد تا چاودیری بکات و ریگری هه ندیک کار و هه ندیک جینگه ی لی بکات.

(نازلی) به جوریک حهزی بو (ئه حمه د) ده جوولا، چوه لای (مه لیک فارووق) ی کورپی و پیی گوت که هاوسه رگیری له گه ل (ئه حمه د حه سه نه ین پادشا) دا ده کات.

(مه لیک فارووق) ی پادشای میسریش، دریغی له تیزکردنی حه زوئاره زووه سینکسیه کانی خوی نه کرد، به تاییه تی دوا ی نه وهی هه مووشتیکی خوی ته سلیمی نهو چوار ئیتالییه کرد و بوه هاوپینان، که له کوشکه که دا وهک (کاره بایی، سهرتاش، به ختوکه ری سهگ، فه رمانبه ر) کاریان ده کرد.

(مه لیک فارووق)، به ته واوی پینگه که ی خوی له بیرکردبوو، ببوه هاوپینی زور نزیکی نهو چوار که سه، پنگه وه ده چوونه قاوه خانه و یانه کانی شه وانه، دواتریش به هو ی نهو پیوه نندییه سینکسیانه و ئاهه نگه شه وانانه ی (پولی) بوی ریک ده خست، به ته واوی له (شازنه فه ریده) ی هاوسه ری دوور که و ته وه و رقیکی زوری به رانبه ر په یدا کرد، چونکه ته نها مندالی کچی ده بوو، هیچ کورپیکشی نه بوو که (فارووق) خهونی پیوه ده بیینی تا بیته جیگره وهی ته ختی پادشایه تی.

بەم جۆرە کارەساتاویيە خانەوادەى (مەلىك محەمەد عەلى) و (مەلىك فارووق) كۆتاييان ھات و نەبوونە خواھەنى كورپىك بۆ ئۆھەى بېيتە ميراتگرى تەختى پادشاھەتى، ئەگەرچى (مەلىك فارووق) خەونى وابوو لە (شاژنە ناريمان)ى ھاوسەرى دۆھمى كورپىكى بېيت، بەلام بە ھۆى بەرپابوونى شۆرشى بۆليۆوھ ئەو خەونەشى نەھاتەدى، لەو كاتەشدا كورپەكەى كە تەنھا تەمەنى ھەوت مانگ بوو لەگەل دايكىدا كۆشكى جېھىشت و دەسەلات و تەخت و ولاتيان لە دەستدا.

(15)

ناپليۆن پۇنپارت
ئىمپراتۇرى چىژ

نوهی له گهلی ژباييت يان کاري له گهلي کرديت ياخود کتیب و ژباڼامه ی (ناپليون پوناپارت)ی خوینديته وه، که وتوته ژیر کاریگه ریه کانی (پوناپارت) هوه، ژبانی پربو له هلویت و بارودوخ زور دژ به یکه، وهک چوونه سهر تهختی ئیمپراتوریه تی فهره نسا له (3)ی دیسه مبهری سالی (1804) دا، جهنگ و کرده وه و جموچوله سهر بازییه کان و حز و سهرکتشییه کانی بو ژنان، دوورخستنه وه و مردنی له دوورگه ی (سانت هیلین)، به م پینه ده توانین بلتین (گوته) له سهر هه ق بوه کاتیک له سالی (1808) دا گوتبووی (تا شتی زیاتر له سهر ناپلیون بزانی، ئەوا زیاتر له بهر چاومان دا گهره تر ده بیت).

ئهو ئیمپراتوره قاچ کورته ی (فهره نسا) بوه سهرچاوه ی ئیلهام به خشی چه ندین شاکاری هونه ری و پووشنیری و کهلتووری، ههر وهک ئهو کتیبانه شی له سهری نووسراون، یه کیکن له کتیه ناو داره کانی میژوو، پرفروشت رینیشن له سهر ئاستی ده زگا کانی چاپ و بلاو کردنه وه ی ئه وروپا.

له کاتی مردنیه وه له سالی (1821) تا ئیستا زیاتر له (50) هه زار کتیبی له سهر نووسراوه، که هه ندیکیان له ده ره وه ی سنووره کانی ئیمپراتویه ته که ی بوون، رهنگه جی سهرنج بیت به وه ی هه لس و کهوت و شیتیتیه کانی (ناپلیون)، توانی شواری گه وه ی چین تی به پرتیت و کاریگه ری له سهر نووسه رانی پوژه لاتی دوور دروست بکات، به جوریک له سالی (1837) دا، یه کهم کتیب له سهر ژبانی ئهو فرمانده فهره نسییه به زمانی چینی چاپ و بلاو کرایه وه.

هه ره ها (ناپلیون) ناسرابوو به چیژ و ئهو قسانه ی توانای داگیر کردنی دل و ده رونیان هه یه، به جوریک زورینه ی خه لک

دەیانپەرسى، ئايا ناپليۇن لە كاتىكدا ژيانى پېرە لە بەرپەرسىيارىتى
و عەبىيە، چۆن كاتى ھەيە بىيەخىشەت بەو جۆرە لە قەسە كەردن كە
كارىگەرى لە سەر دل و دەروون دروست دەكات.

مىژوونووسان كات و بايەخى زياتريان بەخىشەوتە عەشق
و نامە خۆشەويستىيەكانى ناپليۇن، ئەو نامانە زۆر دورن لە
ژيان و كەشوەھەوى سىياسى و قەيران و دۆخە ناخۆشەكان،
بۆ ئەوھى لەگەل ناپليۇندا كەشكى جوان و خۆشت ھەبىت بۆ
ژيان، چۆنكە (ناپليۇن) ئىمپراتورى جەنگ و ئىمپراتورى
خۆشەويستى، كەسايەتتەيەكە كە شايستەي ئەوھە شتى زياترى لە
بارەوھە بزانىت و بخوشتەوھە. ئايا ناپليۇنى عاشق، ئەو سەر كەردە
گەورەھەي فەرماندەھىي سوپا و ھىزىكى سەر كەوتوى كەردە و
فەرمانرەھەيەتى نىوھى ئەوروپاي كەردە و ژيانى پۇمانسى و
سۆزدارىي بە تىكشاوى دەست پىكرد، بە چ جۆرىك رەفتارى
كەردە و ھەلس و كەوتى كەردە؟

(ناپليۇن) بۆ يەكەم جار لە پىگەي يەكەك لە كەچە
ھەوھەسبازەكانەوھە ئاشناي سىكس بوو، دواتر و لە كاتىكدا ھىشتا
كەمىك لە تەمەنى مندالى زياتر بوو بىرى لە ھاوسەرگىرى كەردەوھە
و يەكەم كچىش كە خۆشەويست ناوى (ئىما) بوو، بەلام ئەو
بايەخى پىن نەدا و ھىچ باكىكىشى نەبوو بەو نامە ئاگرىنانەي لە
بارەي عەشقەكەيەوھە بۆي دەنووسى. دواي (ئىما)، (ناپليۇن) كەوتە
داوى عەشق و خۆشەويستى خاتوو (دىزىرى كلارى) يىيەوھە، بە
گەرموگورپى و ھەست و سۆزىيەوھە نامەي بۆ دەنارد و ئومىدىكى
زۆرى ھەبوو كە ھاوسەرگىرى لەگەل بكات.

ئەوھەش زانراوھە كە (ناپليۇن) چۆن دەيتوانى دل و مەيلى
زۆرتەرين ژن بە لاي خۆيدا رابكىشەت، وەك (جۆزىفەن) كە
ھىشتا ئەفسەرىكى بچووك بوو كارىگەرى لە سەر دروستكەرد،

(مارى لويژ)ى شازادەى نەمسا، كە دواتر ھاوسەرگىرييان
 كرد و كوپىنكيان بوو و بوە شازادەى جيتشىنى ئىمپراتورىيەتى
 فەرەنسا، ھەرودھا چەندىن ژنى تىرش، كە بۇ ماوئەيكە دليان
 داگىر كىردو، لەوانەش (مارى ڧاليسكا)ى كۆنتىسەى پۇلندا، كە
 توانى باوې بە (ناپليۇن) بەيتىت بەوئەى تواناى مندالبوونى ھەيە
 و دواتر مندالىكى ناشەرى لى بوو.

ئەمەش ھانيدا بۇ ئەوئەى لە (جوزيفىن) جيا بېيتەو و لە (مارى
 لويژ) نىك بېيتەو، ناپىت لىرەدا (دىزىرە كلارىيە) مان بىر بچىت،
 كە دواتر بوە (شاژنى سويد)، بە شىوئەيكە رەسمى پىوئەندى
 لەگەل براكەى (ناپليۇن)دا ھەبوو، پاشان پىوئەندىيەكى سىكىسى و
 سۆزدارى لە نىوان (ناپليۇن) و (دىزىرە)دا دروستبوو، ھەرودھا
 پىوئەندىشى لەگەل (پۇلىن فۇرىس)ىشدا ھەبوو كە بە (كىلۇ پاترا)
 وەسف دەكرا، لەبەر ئەوئەى تا ئەو كاتەى (ناپليۇن) لە مىسر بوو،
 ھەمىشە پىكەوئەبوون.

يەككىكى تر لە دۆستەكانى (ناپليۇن) ھونەرمەندىكى زۆر جوان
 بوو بە ناوى (مادۇمازىل جۇرج)، (ناپليۇن) بۇ ماوئەيكەى زۆر
 كەم ھەزى لىي بوو، لەو ماوئەيشدا (گول يەخە)يەكى لە شىوئەى
 تىرىكى رەنگاورەنگى لە ئەلماس دروستكراوى پىشكەش كرد، كە
 بە بەردى پىرۇز ناوى خۇى لە سەر نووسرابوو.

ھەر كەسىكىش ئەگەر ھەز بكات يان بېوئىت زانىارىيى لە سەر
 ئەو دىارىيانە ھەبىت، كە (ناپليۇن) بەخشىوونى بە خۇشەويست
 و دۆستەكانى، ئەوا دەبىت سەردانى ئەو پىشانگا تايبەتە بكات
 لە (خانەى شومىيە) لە مۆزەخانە تايبەتەكەى گۆرەپانى فاندۇم
 و گالىسكەى ئەسپەكەى، كە لىنى نووسراو (ناپليۇنى عاشق):
 ئالتوونەكانى ئىمپراتورىيەتى (دل).

(ناپليۇن) لە سەرەتاكانى تەمەنىدا و لەو كاتەدا، كە ئەستىزەى
 بەختى رۈو و ئاسمانى ئازايەتى و بوئىرى ھەلدەكشا، كچى

بازرگانىكى ئاورىشىمى لە مارسىلىيا ناسى، بە ھۆى ئازايەتى و چاۋنەترسىيەكەيەۋە، ھىكۇمەت بېيارىدا پاژەكەى بىگوازىتەۋە بۇ پارىس، ئەۋىش فەرمانى كىرد بە شۇفىزى گالىسكەكەى بىبىاتە مالى ئەۋ كچە، تا لە ھۆكار و فەرمانى پۈيشتەكەى ئاگادارى بىكات، كاتىكىش چۆتەلاى، بېرىك پارەى بە قەرز لى ۋەرگرتەۋە بەلنىشى پىن داۋە بەردەۋام بىت لە خۇشۋىستى.

بەلام لە پارىس، بۆى دەرگەۋت (جۇزفېن) چ كارىگەرىيەكى لە سەر ئەفسەرەكان ھەيە و بېيارىدا بۇ ئەۋى (تاج)كە بە دەست بەيىت دەيىت پۈۋەندى لەگەل (جۇزفېن) ھەيىت، كاتىكىش (ناپلىۋن) ھىچ پۈۋەندىيەكى لەگەل خۇشەۋىستەكەى پىشۋورتىدا نەماۋ ھىچ نامەيەكىشى بۇ پەۋانە نەدەكرد، خۇشەۋىستەكەى چۈە پارىس بۇ ئەۋى ھەم ھەۋالى بزانىت و ھەمىش چاۋى پىنى بىكەۋىت، بەلام پىنگەى پىن نەدرا بچىتە يانەكەۋە، ئەگەر ھاۋپىيەتى ئەفسەرىك نەكات، بۆيە لە پىنگەى گەرانەۋەيدا ھاۋپىيەكى (ناپلىۋن)ى بىنى كە ئەفسەربۈۋ ھەموو شتىكىشى لە بارەۋە دەزانى، ئەۋ ئەفسەرە خۇشەۋىستەكەى (ناپلىۋن)ى لەگەل خۇيدا بىردە يانەكە و پىنى گوت (ناپلىۋن) لە پىناۋى بە دەستەيىنانى ئارەزوۋەكانىدا دلى خىستۈتە ژىر پىكانىيەۋە).

كاتىكىش لە يانەكە (ناپلىۋن و جۇزفېن)ى پىكەۋە بىنى، بە نىگايەكى پىر لە ماندۋىتى و بىزارى و خەمبارىيەۋە سەبرى كىردن و بەخىزايى چۈە دەرەۋەى يانەكە، (ناپلىۋن) ئاماژەى بۇ ھاۋپىكەى كىرد و داۋى لىكىرد كە ھاۋپىيەتى خۇشەۋىستەكەى بىكات و دەستى لى بەرنەدات، ھاۋپىكەشى داۋاكەى (ناپلىۋن)ى پەسەندىكىرد و پىكەۋە پۈيشتىن، بەلام لە پىنگەدا پىكەۋتن لە سەر ئەۋى ھاۋسەرگىرى بىكەن، (ناپلىۋن)ىش، جگە لەۋەى

پېرۆزبایی لئ کردن، هاوکات ئامادهی ئاههنگ و پېوره سمی
 هاوسه رگېرییه که شیان بوو، وهک نه ریتیکیش، چهند دیارییه کی
 پیتشکه شکردن، که نرخ و به هاکی چهندین هیندهی ئه و پارهی بوو
 پیتشتر به قهرز له خۆشه ویسته کی وهرگرتبوو.

ئه سستیره ی چانس و به ختی (ناپلیۆن) تا دههات بهرز و
 گه شاهوتر ده بوو، تا گه یشته ئه وهی بېته ئیمپراتۆری فره نسا،
 تاجی ئیمپراتۆریه ته کی له دهستی پاپا وهرگرت و به دهستی
 خۆی له سهرینا و گوتی «خۆم هیناومه ته ئیره، نهک تو».

له و ماوه یه شدا (پادشای سوید) کوچی دوايیکرد، به لام هیچ
 جیگره وه و جیشینیکی نه بوو، له پیناوی ئه وه شدا که هیچ شهر
 و ئاژاوه و ناکوکی و ئاژاوه یهک له نۆوان خانه واده خانه دان
 و په سه نه کانی ئه و ولاته دا دروست نه بیت، بریاردا یه کیک له
 ژهنه راله کانی ناپلیۆن به و مهرجه ی دهست و داوین پاک بیت
 بۆ ئه و کاره رابستیرریت و بېته هاوسه ری خۆشه ویسته کی
 ناپلیۆن، پیتشتریش ئینگلیز هه مان کاریان کرد و داوایان له میری
 ئه لمانیا کرد، که فرمان په وایه تییان بکات.

دوای ئه وهی داواکارییه که ی خرایه بهردهست، (ناپلیۆن)
 په زامه ندی دهر بپی، به و مهرجه ی سوید بېته هاوپه یمانی
 فره نسا، به لام ژهنه راله کی فره نسا ئه و داوایه ی پهت کرده وه
 ته نانه ت ئه گه ر له بهر ژه وه ندی گه لی سویدیشدا بیت، له بهر انبه ردا
 (ناپلیۆن) به و ژهنه راله ی گوت «ته نانه ت له پیناوی پادشاکه شتدا
 دهستبهرداری بیروباوه په کهت مه به، تو له من گه وره تریت»، به و
 جۆره ژهنه راله که به ئه رکه شاهانه ییه که رازی بوو.

(ناپلیۆن) چهندین خۆشه ویست و پتوه ندی سیکسی هه بوو،
 به جۆریک گومانی زۆری له یاریده دهره کی یاخود سکریتیره

تایبه ته که ی هه بوو، که ناوی (پۆل باراس) بوو، به وهی دوان له عاشق و خوشه ویسته کانی لى برفیتیت، تا به ناچارى هاوسه رگیرى له گه له یه کتیکاندا کرد به ناوی (مارى پۆز دى بوهارنيس)، که دواتر (ناپلیۆن) ناوینا (جۆزیفین) له بهر ئه وهی حەزى به ناوه که ی خۆی نه ده کرد.

(جۆزیفین) به ته مەن له (ناپلیۆن) گه وره تر بوو به جۆریک ته مەنى دوو گیانى و مندالبوونى تپه پراندبوو، به لام (ناپلیۆن) ئه وهی نه ده زانى، ههروه ها زۆر شتى تریش هه بوون له ژيانى (جۆزیفین) دا که (ناپلیۆن) نه ی ده زانین و ئاگاداریان نه بوو.

کاتیک (ناپلیۆن) سه رقالى ئوپراسیۆن و هه لمه ته سه ربازییه کانی بوو، (جۆزیفین) دوورییه که ی (ناپلیۆن) ی به ده رفه ت ده زانى بۆ سازکردن یان به شداریکردن له هه ندیک ئاههنگى تایبه تدا که ژماره یه کى زۆرى خوشه ویست و عاشقه کان ئاماده ی ده بوون، ئه و کاره ی (جۆزیفین) هه موو پاريس ده زانى، ته نها (ناپلیۆن) نه بیت که سه رقالى جهنگ و پيشپه وى بوو له به ره کانی ده ره وه ی ولاته که ی.

(ناپلیۆن) به به رده وامی نامه ی سۆزدارییانه ی بۆ (جۆزیفین) ده نارد و تکای لى ده کرد که سه ردانى بکات، به لام هه میشه (جۆزیفین) خۆی له و سه ردانه ده دزییه وه و ته نانه ت جارێکیان پنی گوت که دوو گیانه، بۆ ئه وه ی چیتر داواى لى نه کات بچیت بۆ لای، به لام داواى گه پانه وه ی له جهنگى ئیتالیا، (ناپلیۆن) توشى نا ئومیدی بوو کاتیک (جۆزیفین) ی هاوسه رى پنی گوت که منداله که ی له بار چوه.

به م جۆره (جۆزیفین) گه وره یى (ناپلیۆن) ی تیکشکاند، سه ره پای ئه وه ی هه میشه هاوسه ره که شى له خشته ده برد، به لام

واى پيشاندهدا هاوسهرهكهى خوشدهويت و هموو ئهركىكى ژن و ميژدايه تى بۆ جىبه جى دهكات.

(ناپليۇن) له پىناوى ئهوهى هاوسهرهكهى خۆى له بير بكات، له ميسر پئوهندى له گهل ژنىكى تردا دروستكرد، كه له لايهن سهربازهكانه وه به (كيلوپاتراى رۆژهلات) ناوده برا، (ناپليۇن) هاوسهرى ئه ژنهى رهوانهى (ئسكهنهرييه) كرد، بۆ ئهوهى هيچ ريگرييهكيان نه بيت و به خواستى خويان يه كتر بيين، به لام كاتيك هاوسهرى ژنهكه گهرايه وه و به پئوهنديهكهى نيوانيانى زانى، توشى كيشهى گه وره بوو له گهل (ناپليۇن) دا و له هاوسهره خيانه تكاره كيشى جيا بووه، به لام (ناپليۇن) هاوسه گيرى له گهلدا نه كرد، له بهر ئهوهى نه يده ويست له (جوزيفين) جيا بيته وه، ههروه ها ده شترسا له وهى مندالى له (كيلوپاترا) هه بيت.

كاتيك ناپليۇن له سالى (1799) دا گهرايه وه بۆ فهره نسا و (جوزيفين) هاوسهرى نه دوزيه وه، له ژير فشارى زورى خانه واده كهيدا لى جيا بووه، هه ر چهنده داواى لىتووردنى زورىشى لى كرد، به لام به هوى فشارى كوربه كانيه وه، توانى ناپليۇن رازى بكات و بگه رينه وه بۆ لاي يهك.

وهك ئه وه پهندهى ده لىت «گونه هه خواره كانى سهگ رىك ناكريته وه»، دواى دوورخسته وهى (ناپليۇن) بۆ دوورگهى (سانت هيلانه)، جاريكى تر (جوزيفين) گهرايه وه بۆ هه لسوكه وتى پيشووترى و پئوهندى له گهل چهندين پياوى تردا دروستكرده وه. (فوداى)، خوشه ويستىكى ترى (ناپليۇن) بوو، يه كيك بوو له هاوه له كانى (جوزيفين)، (ناپليۇن) له روى سۆزداريه وه زور هۆگرى بوو بوو، به لام لىشى دووركه وته وه و بايه خى پى نه ده دا، چونكه خه رجيه كى زورى هه بوو له بهر ئهوهى يارى قومارى ده كرد.

(16)

جيڭرى سەرۆك وەزيران
لە نووسىنگە كەيدا
كارى بەدرەوشتى دەکرد

له مانگی ئایاری سالی (2006) دا، ئابرووچوونیکى گرانبه‌ها، له به‌ریتانیا ته‌قییه‌وه و پال‌ه‌وانه‌کەشی (جۆن بریسکۆت) بوو، که جیگری (تۆنى بلێز)ی سەرۆک وه‌زیرانى ئه‌و کاته‌ی به‌ریتانیا بوو، ئه‌و ئابرووچوونه‌ش پێوه‌ندییه‌ سینکسییه‌کەى نیوان (جۆن بریسکۆت)ی جیگری سەرۆک وه‌زیرانى پێشووتری به‌ریتانیا و (تریسی تیمبل)ی سکرته‌ری بوو، که دواتر به‌وه تۆمه‌تباری کرد، به‌خراپی ئه‌و پێوه‌ندییه‌ی به‌ کار هێناوه و ناو و ناوبانگی له‌که‌دار کردوه و نه‌هێنى پێوه‌ندییه‌که‌یانی ئاشکرا کردوه.

(تریسی تیمبل) له چاوپێکه‌وتنیکدا له‌گه‌ل پۆژنامه‌ی (میل ئۆن سه‌ن‌دا)، ورده‌کاریی پێوه‌ندییه‌ نوێ و گه‌رموگه‌رکه‌ی خ‌زى و (بریسکۆت)ی ئاشکرا کرد، هه‌روه‌ها باسیشی له‌وه‌کردوه چۆن سینکسیان کردوه، له‌ نووسینگه‌ حکومه‌یه‌کەى خ‌زى دواى پێوره‌سمی سالیادی جه‌نگی عیراق، هه‌روه‌ها له‌ یه‌کێک له‌ هۆتیه‌کانی له‌نده‌نى پایته‌ختی به‌ریتانیا له‌ کاتیکدا (پۆلین) ی هاوسه‌ری (بریسکۆت) له‌ به‌شیکى تری هۆتیه‌که‌ چاوه‌ڕێی ده‌کردن، (تریسی) به‌ پۆژنامه‌کەشی راگه‌یاندوه، به‌ شیوه‌یه‌کى پێکۆپێک له‌گه‌ل (بریسکۆت)دا سینکسیان کردوه. بۆ نمونه له‌ نووسینگه‌ تایبه‌ته‌کەى (بریسکۆت) کاتیک فه‌رمانبه‌ره‌کانی تری نووسینگه‌که‌ له‌ به‌شیکى تری نووسینگه‌که‌دا کاریان ده‌کرد ئه‌مان خه‌ریکی سینکس بوون، هه‌روه‌ها شوقه‌ تایبه‌تیه‌کەى (بریسکۆت) له‌ له‌نده‌ن، که له‌ لایه‌ن باجده‌رانه‌وه‌ خه‌رجیه‌کانی دابین ده‌کرا، جیگه‌یه‌کى تر بوو بۆ پێوه‌ندییه‌ سینکسییه‌کەى جیگری سەرۆک وه‌زیرانى به‌ریتانیا و سکرته‌ره‌ تایبه‌تیه‌کەى.

هه‌روه‌ها باسی له‌وه‌شک‌ردوه، به‌شیکى زۆری کاره‌کانی ده‌خسته‌ شه‌وه‌وه، بۆ ئه‌وه‌ی شه‌ویکی گه‌رموگه‌ر و چێژبه‌خش

بلاو كرده‌وه كه له سەر زارى خوشه‌ويسته كۆنه‌كه‌يه‌وه بلاو كرانه‌وه و هه‌موويانى به ناراست و هه‌لبه‌ستراو له قه‌لهم دا، هه‌روه‌ها تۆمه‌تباريشى كرد به‌وه‌ى له پىتاوى به ده‌سته‌پىنانى بېرىك پارەى زۆردا، ناوبانگى ئەمى شىواندوه، هه‌ره‌شه‌ى ئەوه‌شى كرد هه‌موو چىرۆكه‌ پۆژنامه‌وانىيه‌كانى ده‌داته لىژنه‌ى تاييه‌ت به سكا‌لا له دژى پۆژنامه‌كان.

دواتر (برىسكۆت)ى تهمەن (67 سال)، دانى به‌وه‌دانا كه پىئوه‌ندىيه‌كى سىنكىسى له‌گه‌ل (ترىسى) تهمەن (43 سال)دا هه‌بوه و له‌و ئاهه‌نگه‌وه ده‌ستى پىنكرد، كه نووسىنگه‌كه‌ى به‌ بۆنه‌ى جه‌ژنى سالى نوپوه‌ سازى كرد و پىئوه‌ندىيه‌كه‌شيان دوو سالى خاياند.

(برىسكۆت) به‌ پۆژنامه‌يه‌كى ناوخۆى ولا‌ته‌كه‌ى راگه‌ياندوه، ماوه‌يه‌كه‌ پىئوه‌ندىيه‌كه‌ى له‌گه‌ل (ترىسى)دا كۆتايى هاتوه و به‌ دوورودى‌ن‌ژيش ئەم بابەتەى له‌گه‌ل (پۆلىن)ى هاوسه‌رىدا باس كردوه و به‌ بىستنى چىرۆكه‌كه‌ توشى شو‌ك بوه، (برىسكۆت) گو‌تیشى ده‌مه‌و‌یت كارى زۆر جوانتر بكه‌م ئەگه‌ر له‌گه‌ل (پۆلىن)ى هاوسه‌رم دا به‌رده‌وام بىن له‌وه‌ى پىنكه‌وه‌ بژىن.

له‌ لايه‌كى ترىشه‌وه (داوننگ سترىت) نووسىنگه‌ى تاييه‌تى سه‌رۆك وه‌زىرانى به‌رىتانيا له‌و باره‌يه‌وه راگه‌ياند: ئەو جۆره پىئوه‌ندىيانە شتى تاييه‌تى كه‌سه‌كانن و پشتىوانى له‌ (برىسكۆت) ده‌كه‌ين. دواى ئەوه‌ى به‌ شىوه‌يه‌كى نامۆ و سه‌رسوپماناوى كىشه‌كه‌ چاره‌سه‌ركرا، (برىسكۆت) سه‌باره‌ت به‌و پىئوه‌ندىيه‌ به‌ پۆژنامه‌ى (ئىندى پىنتد)ى به‌رىتانى راگه‌ياند» ئەو چەند پۆژه كه‌مه‌ى رابردوو، ماوه‌ى بىركرده‌وه و هه‌لسه‌نگاندن بوو بۆ ئەو كارەى كردوومه، په‌ند و وانه‌ى زۆر باش له‌و ئابرووچوونه‌وه فىزىبووم، به‌ راستى زۆر گه‌مژه‌ بووم».

(17)

ئابرووچوونى بىلەن رەھبەرلەر
تەسۋىرى رەھبەرلەر

حکومەتی ئیسرائیل برباریدا بە گەپاندنەوهی بالیۆزی ولاتەکەیی لە سلفادۆر، دواى ئەوهی بە سەرخۆشی و پووتی و دەستبەستراوی دۆزرایەوه، ئەویش بوە یەکیک لەو لێپرسراوە بالایانەیی ئیسرائیل کە توشی ئابرووچوونی سیکسی و دارایی و سیاسی بوون، جگە لە (مۆشیە کاتساف)ی سەرۆکی پێشووتری ئیسرائیل، لای خۆشیەوه (زیهفیت بن هیل)ی وتەبێژی حکومەتی ئیسرائیل، تەئیکیدی کردەوه برباری گەپاندنەوهی بالیۆزی ئیسرائیل لە ولاتی سلفادۆر راستە و جێبەجێ کراوە.

بەپێی هەوائیکی میدیاکانی ئیسرائیل، پۆژی (1) فێربایەری سالی (2008)، پۆلیسی سلفادۆر (رافائیل)ی بالیۆزی ئیسرائیلی لە سلفادۆر بە پووتی لە گۆرەپانی مالهەکی خۆیدا دۆزییەوه، بەپێی زانیاریەکانی پۆلیس و میدیاکانی ئیسرائیل، لە کاتی دۆزینەوهیدا، (رافائیل) سەرخۆش بوە، هەروەها دەستی بەستراوەتەوه و توپنکیش لە دەمیدا بوە و بەستراوە، جگە لەوەش هەندیک شتومەکی سیکسی پێوهبوو.

پۆلیس سەرەتا لە هەولدا بوە بۆ پرگارکردنی ئەو پیاو، بەلام دواتر بۆی دەرکەوتووە کە بالیۆزەکەیی ئیسرائیلە، (بن هیل)ی وتەبێژی حکومەتی ئیسرائیلیش، وێرایی پشتراستکردنەوهی پرووداوەکانی ناو راپۆرتەکانی پۆلیسی سلفادۆر، گوێشی هەر چەندە بالیۆزەکەیان هیچ یاسایەکی لەو ولاتە پێشیل نەکردووە، بەلام برباردراوە بگەپێندرتەوه بۆ ئیسرائیل، بیرمان نەچیت ئێمە باسی هەلس و کەوتیک دەکەین کە شایستەیی دیلوماتکاریک نییە. وتەبێژی حکومەتی ئیسرائیل ئاشکراشی کرد بالیۆزەکەیان هیچ سکالایەکی لە سەر هەلس و کەوت و کارەکەیی پۆلیسی سلفادۆر تۆمار نەکردووە، ئەمەش بەو مانایەیه ئەو ئابرووچوونە سیکسییە راستە و پرویداوە.

(پرافائیل)، شہس مانگ پٹش ئو پرووداوه، وهك بالیوزی
ئیسرائیل له سلفادور دهستبهکار بوه، پیشتریش چه‌ند ئه‌رک
و به‌رپرسیاریتییه‌کی دیبلوماسی جیاوازی له چه‌ند ناوچه و
ولایتیکی تر پئ سپیژدراوه.

ئهو‌هش یه‌که‌م جار نییه، دیبلوماتکارانی ئیسرائیلی توشی
ئابرووچوونی سیکسی ده‌بن، له سالی (2000)دا، بالیوزی ئیسرائیل
له فهره‌نسا، له پرووداویکی نادیاردا و له یه‌کیک له هۆنله‌کانی
پاریس گیانی له ده‌ستدا و وه‌زاره‌تی ده‌ره‌وه‌ی ئیسرائیلیش په‌تی
کرده‌وه هیچ لیدوان و زانیارییه‌ک له‌وباره‌یه‌وه‌ بلاو بکاته‌وه، به‌لام
میدیاکانی ئیسرائیل باسیان له‌وه‌ده‌کرد ئو بالیوزی گیانی له
ده‌ستداوه ژنیکی له‌گه‌لدا بوه که هاوسه‌ره‌که‌ی خۆی نه‌بوه.

سالی (5005)، حکومه‌تی ئیسرائیل په‌تی کرده‌وه،
دیبلوماتکاریکی ولاته‌که‌ی وه‌ک بالیوز له ئوسترالیا دابمه‌زرینیت،
چونکه له به‌رازیل وینه‌ی ژنیکی به‌رازیلی به‌ پرووتی له‌ سه‌ر
توپی ئینته‌رنیت بلاو کرده‌وه، له کاتیکدا به‌ ئه‌رکیکی په‌سمی
چووبوه ئو ولاته‌وه.

له سالی (2007)یشدا حکومه‌تی ئیسرائیل ناچاربوو
بالیوزیکی نوێ له ئوسترالیا دابمه‌زرینیت، چونکه (نفتالی تامیر)
ی بالیوزی پیشووتری ئیسرائیل له ئوسترالیا رایگه‌یانده‌بوو
(ئیسرائیل و ئوسترالیا) وه‌ک خوشکی یه‌کتر وان، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی
هه‌ر دوو ده‌وله‌ته‌که‌ که‌وتونه‌ته‌ کیشوهری ئاسیاوه، به‌لام
گه‌له‌کانیان هیچ سیفاتیکی ئاسیایان نییه، واتا پیستیان زه‌رد
نییه و چاوشیان بچووک نییه.

جی ئاماژه‌یه پیشتریش (مه‌نحایم مزوز)ی داواکاری
پیشووتری ئیسرائیل، داوای له (موشیه کاتساف)ی سه‌روکی

پیشووتری ئیسرائیل کرد به شیوه‌یه‌کی کاتی هیچ ئه‌رکیکی سهرۆکایه‌تی پیاوه نه‌کات، تا کورتایی هاتنی لینگولینه‌وه‌کانی تایبته به تۆمه‌تبارکردنی به ده‌ستدریژیکردنه سهر به‌کیک له سهرتیره‌کانی و گێچه‌لکردنی سینکسی به چهند فهرمانبه‌ریکی تری نووسینگه‌که‌ی.

ئهو پاسپارده‌یه‌ی داواکاریی گشتی ئیسراییل، له سهر داواکاریی به‌کیک له پارێزه‌ره‌کان بوه، که پیشکەشی دادگای بالای ئیسراییلی کردبوو، ئهو پارێزه‌ره داوای کردوه (موشیه کاتساف)ی سهرۆکی ئیسراییل له پۆسته‌که‌ی دووربخریته‌وه، نه‌گهر دامه‌زراوه په‌سمیه‌کان بیسه‌لمیتن به‌لگه‌ی ته‌واو هه‌یه له سهر ده‌ستدریژی و گێچه‌لی سینکسی (کاتساف) به‌رانبه‌ر به سهرتیر و فهرمانبه‌ره‌کانی نووسینگه‌که‌ی.

ئابرووچوونه‌که‌ی ئهم بالیۆزه‌ی ئیسراییل، بوو به به‌شیک له دۆسیه‌ی تایبته به ئابرووچوونه سینکسی و دارایی و سیاسیه‌یه‌کانی ئیسراییل، وه‌ک (ئیهود ئۆلمه‌رت) سهرۆک وه‌زیری پیشووی ئیسراییل، (دان حالئوس) سهرۆکی ئه‌رکانی سوپای ئیسراییل، (حاییم رامۆن) وه‌زیری دادی ئیسراییل.

18

سپیتەرزى حاكىمى نيويۆرك
چىرۆكەكانى لەگەڵ لەشفرۆشەكاندا

وادياره ئابرووچوونه سيكسيهكان، زورترين كيشه بۇ سهركردهكانى ئامريكا، كه له سهرۆكى ئامريكاه دهستى پيكرده و گهيشته حاكمى ويلايهتهكان و ئندامانى هر دوو ئهنجومهنى پيران و نوينه ران.

(ئاليوت سپيترز)ى حاكمى ويلايهتى نيويورك، يهكيكى تره له كهسانهى ناوى له وليستى سهركرده ئامريكيهكاندا هيه كه توشى ئابرووچوونى سيكسى بو، بهو هويه شهوه له پوست و پينگه سياسيكهى لابراداهاتوى سياسيشى له دهستدا، وابرياروو ببيته كانديدى سهرۆكايهتى ئامريكا له هلبزاردنهكهى سالى (2012)دا.

له راستيدا هيج كاردانه وه يه كمان نابيت كاتيك گوئيستى ئابرووچونيكى سيكسى گرانبه هاى يه كيك له سياسه تمه دانى پوزاوا ده بين، كاتيك كه كپاره له تورپكى له شفروشى، خهريكى زينايه له گهل له شفروش و سوزانيه كاندا كه له تمه نى كچه كهى خويدان ياخود بچوكتريشن، ياخود دهركه وتوه كه نه سازى سيكسيه، گيچلهى سيكسى بهو كچانه كردوه كه هيج كه سيك نيه سهرپرشتيان بكات، يان گيچلهى به يه كيك له فرمانبه ره كانى خوى كردوه، هه نديك جار هيواي ئه وهى خواستوه ببيته هه لم و نه ميتيت، له ترسى ئه وهى نه پتيه كهى ئاشكرا ببيت و هه موان به كرده وه كهى بزائن، ياخود بيه ويت به هر جوريك بيت له و دۆخه خوى دهر باز بكات كه بوه هوى له دهستدانى داهاتوى سياسى و ئه گهرى گه يشتن بهو پينگه و ده سه لاتهى كه خه ونى پتوه ده بينى و پينگهى بۇ نه ياره كانى چۆلكرد، به لام له ساتيكدا هيج فريشته يه ك بوونى نه ما و شه يتان تنيدا بالاده ست بوو، هه موو ئه و شتانهى له ناوبرد، كه به ديريژايى چه ندين سال بونيادى نابوو، ئه و رابردوهى

هه‌ببوو وهک په‌پړیکي به‌رده‌م په‌شایا فېری و بوونی نه‌ما.

هر ئه‌مه‌ش به پاستی پرویدا، کاتیک له مانگی مارس‌ی سالی (2008)، دا (ئه‌لیوت سپیته‌رز) ی حاکمی ویلايه‌تی نیویورک، له ناو ئابرووچوونیکي سینکسی قه‌بوول نه‌کراودا ده‌ستی له کار کیتشایه‌وه، توماریکی ده‌نگی (سپیته‌رز)، ئه‌و داوه‌بوو که پیاوړیکي به‌پړیز و به په‌وشتی تی که‌وت، ئه‌و کاره له تومارکردنی ده‌نگی کپاریکی ناو یانه‌کانی ئه‌باتیره ده‌ستی پیکرد، که داوای کاریکی ږیگه پې نه‌دراو و نادلنای ده‌کرد، ئه‌ویش (به کار نه‌هینانی کړندوم بوه)، یانه‌ی ئه‌باتیره، توپړیکي له‌شفرۆشی ئاست به‌رز، که (سپیته‌رز) حسابی تایبه‌تی تیندا هه‌بوو، هه‌روه‌ها دایکی ئه‌و ژنه‌شی لی بوو که دواتر پیوه‌ندی له‌گه‌ل دروست کرد و له نیویورکه‌وه چوو بۆ واشنتون. لیکولینه‌وه‌کانی پۆلیس، ته‌ئکیدیکرده‌وه له سهر ئه‌وه‌ی که حاکمی ویلايه‌تی نیویورک پیوه‌ندی سینکسی له‌گه‌ل یه‌کیک له‌و ژنانه‌ی سهر شه‌قامه‌کانی شه‌وانه‌دا هه‌یه که له سه‌عاتیکدا نزیکه‌ی (هه‌زار دۆلار) په‌یدا ده‌کات، (سپیته‌رز) یش نزیکه‌ی (80) هه‌زار دۆلاری له‌و ژنه‌دا خه‌رج کردوه.

ده‌ستگیرکردنی (سپیته‌رز) ته‌مه‌ن (48) سال، به په‌زامه‌ندی ده‌سه‌لاتی فیدرالی ئه‌مریکا بوو، له میانه‌ی پرۆسه‌یه‌کی گونگرتن له پیوه‌ندییه ته‌له‌فونییه‌کانی، که لانی که‌م پوژانی (12 و 13) ی فیتیرایه‌ر پوژانه شه‌ش جار قسه‌ی له‌گه‌ل کردوه و شوپینیکي له هۆتیل (مای فلاور) له واشنتون ږیکه‌ستبوو بۆ ئه‌وه‌ی یه‌کتری تیدا بین .

ئابرووچوونه‌کانی حاکمی ویلايه‌تی نیویورک که له‌گه‌ل له‌شفرۆشیکي یانه‌ی (ئه‌مپیرۆر کلۆب فی ئی بی) تیره‌گلابوو به‌رده‌وامی هه‌بوو، بابه‌ته‌که ته‌نها به‌وه‌وه نه‌وه‌ستا که

(سپیت‌رز) پوسته‌ک‌ی له ده‌ستدا، به هوی به کار هیتانییه‌وه له خزمه‌ت‌گوزارییه‌کانی ئه‌و یانه‌یه‌دا که زیاتر له (50) له‌ش‌ف‌ر‌وش له به‌رزترین ئاستی تیزکردنی حه‌زه سی‌ک‌سی‌یه‌کانی پیاوانی کار و سیاسه‌تمه‌دارانی پ‌ش‌ته‌نگ‌دا کاربان ت‌ندا ده‌کرد.

بەلگۆو پۆژنامەى (نیوز ئۆف زە ۆرد)ى بەریتانى چەند زانیاری و وردەکارییهکی نویی بلۆ کردەوه، که بوه هۆی ئاشکراکردنی ناوی چەندین کەسایەتی سیاسی و سەرمایه‌داری گەوره، که یەکیکن له پێشەنگ و میوانه له پێشەکانی لقه‌کانی تری ئەو یانەیه له شارەکانی تری ئەمریکا و لەندن و پاریس و زیورخ دا. کاتیک چیرۆکی ئەو تۆرە لەشفرۆشییهی پێوهندی بهو یانەیهوه هەبوو ئاشکرا بوو، که نهینی پێوهندییه‌که‌ی (سپیتەرز)ی حاکیمی نیویۆرکی تەمەن (48) سال و (ئەشلی ئەسکەندەر دۆبری) لەشفرۆشی تەمەن (22) سال و چەند لەشفرۆشیکێ تر دا وهک بۆمب تەقییه‌وه، به‌وه‌ی له به‌رانبەر به ده‌سته‌نیانی خزمه‌تگوزاریه سینکسیه‌کانیان و له ماوه‌ی (10) سالی پێشووتردا زیاتر له (40) هه‌زار جونه‌به‌ی ئیسته‌رلینی تێدا خه‌رج کردبوو.

پژژنامهكه ئاماژه‌ی به ناوی خاوه‌نكار و ملیاردیترکی عه‌ره‌بی كرده كه هه‌میشه ناوه‌كه‌ی له گۆفاری (فۆریس) دا وهك یه‌كێك له ده‌وله‌مه‌نده‌كانی جیهان بلاو ده‌كریته‌وه، به‌وه‌ی به‌برده‌وامی سه‌ردانی لقی له‌نده‌نی ئه‌و یانه‌یه‌ی كرده و پێوه‌ندی سیكسی له‌گه‌ل له‌شفرۆشپكی لیتوانیدا هه‌بوه به‌ ناوی (زانا).

نه و له شفرۆشه به پوژنامه کهشی راگه یاندوه، پینه ندی
سینکسی له گه ل که سینکی به ریتانیدا هه بوه که زوړ ده و له مهنه
بوه و به (بریکاری ژماره 6) ناسرايوو، به پیتی لیکولینه وه کانی
بیشتریش دهرکه وت (بریکاری ژماره 6) ی زنجیره ی له شفرۆشی،

(دوق ویستمینستر جیرالد کافتدیش گروزفینر)ه، که یه کیکه لهو ملیاردیرانهی سالانه له لایهن گوڤاری (فوربس)هوه وهک یه کیکه له دهوله مهندهکانی جیهان هه ژمار دهکریت و سهروهت و سامانهکی نزیکهی (6.6) ملیار جونهیهی ئیسته رلینییه.

ژمارهیهکی تریش لهو که سانهی گوڤاری (فوربس) وهک دهوله مهند و سهرمایه دارانی جیهان بلایان دهکاتهوه، ناویان لهو لیسته دابوو که تیهو گلابوون له توره له شفرۆشییه کهی یانه ئه مریکیه ناوداره کهوه، ههروهها پۆژنامهکانی بهریتانیا ئاماژه یان بهوه کرد ژمارهیهک له ئه ندامانی پیشووی حکومتهی بهریتانیا و نوینه رانی ئه نجومه نی گشتی و دادوه رهکان و ئه ستیرهکانی سینه ما و گورانییه ژه ناوداره کان و یاریزانه ناسراوهکانی توپی پی، بهرکه وتن و پیه ونیدیان له گهل ئه و توره جیهانییه له شفرۆشییه دا هه بوه.

(زانای له شفرۆش به پۆژنامه کهشی راگه یاندوه هیچ کاتیک پیه وندی به کرپاره کانییه وه نه کردوه، «بهلام دواتر ئامۆژگاریان کردم پیه وندی بهو که سانه وه بکه م ناویان له لیستی دهوله مهندهکانی جیهاندا ههیه، که گوڤاری فوربس بلاوی دهکاتهوه، بۆ ئه وهی پیه وندی سیکسییان له گهل دروست بکه م و له بهرانه ریشدا بریک پاره ی زور وهربگرم». ههروهها پیشی وابوو به شیکی زوری کرپارهکانی خوی و له شفرۆشهکانی تری ناو یانه که، له پایته خته گرینگهکانی ئه ورووپاوه سهردانیان دهکردن. به پیی راپۆرتیکی پۆژنامهکانی بهریتانیا، پیده چیت لیستی ناوی ئه و که سانهی سهردانی ئه و یانهیه و لقهکانی تری یانه که یان کردوه، له بهر دهست نووسینگه ی لیکۆلینه وهی فیدرالی (USA) دا بیت، که لیکۆلینه وهی له ئابرووچوونه کهی (حاکمی ویلایه تی نیویۆرک)یش کرد.

ئەو لەشفرۆشانەى لە تۆرى يانەكانى (ئەمپىرۆز كلۆپ فى ئى بى) ئەمىرىكى كارىيان دەکرد، بە شىۋەيەكى گشتى، لە ھۆنلە گرانبەھا و پىنج ئەستىزەكان، ياخود ئىلا و خانووى كرىارە ئەرستۆكراتەكان لە پايتەختەكانى ئەورووپا، كرىارەكانيان دەبىنى و سىكسىيان دەکرد، ھەمىشەش گرانترین و جوانترین ئەو پۇشاكانەيان دەكړى و دەپۇشى كە لە پىشانگا جىھانىيەكاندا بۇ نەمايشى جلوبەرگ پىشان دەدراو دەفرۆشان.

ھەر پەيۋەست بە دۇسيەى ئابرووچونەكەى (سپىنەرز)، (جۆرج فۇكس)ى ھاوپىي و ھاوبەشى لە ھەلمەتەكانى بانگەشەى ھەلبۇاردندا بۇ حاكىمى ويلايەتى نيويۆرك، راگەيەندراوئىكى بلاو كەردەو و تىندا نىگەرانى و ناپەزايى دەربېريو لە بەرانبەر ئەو (سپىنەرز) ناوى ئەوى لە پتوھندييە سىكسىيەكاندا بە كار ھىناو و كەردوويەتییە بەشيك لە ئابرووچونە سىكسىيەكانى.

(جۆرج فۇكس)، باسى لەوھشكەردو توشى ناومىدى و خەمۇكى و دلەنگىيەكى زۆر بۆتەو، كاتىك گوئى لە راپۆرتەكەى (سپىنەرز) بوە و ناوى ئەوى لە يانەكە بە كار ھىناو، بۇ بە دەستھيتانى خزمەتگوزارى سىكسى.

ھەرۋەھا دەشلىت ئاشكەرابوونى ناوەكەى لە دۇسيەى ئابرووچونەكەى (سپىنەرز)دا، شتىكى چاۋەپوانتەكراو بوە و توشى بى ھىوايىيەكى زۆرى كەردو.

كۆمپانىيەكى پتوھندييە گشتىيەكانىش بە نوئەرايەتى (فۇكس) راگەيەندراوئىكى بلاو كەردەو و تىندا ئامازەى بەو كەردو «بە ھىچ شىۋەيەك بەرپز فۇكس پتوھندى بەو كارە ناشرىنەى سپىنەرزى حاكىمى ويلايەتى نيويۆركەو نىيە، جگە لەوھى بە شىۋەيەكى رىگەپىنەدراو و نەشيا و ناوەكەى بە كار ھىناو».

ههروهه باسی له وهشکردوه «فوکس، حاکی ویلایه تی نیویورک به هاوپتییه کی نزیک خوی ده زانیت و نیگه ران و بی تاقه ته له و شتانه ی بیستویه تی و زانیویتی». دوایین به شی ئم ئابرووچوونه، دهسته کارکیشتانه وهی (ئیلیوت سپیتزر) بوو له پۆستی حاکی ویلایه تی نیویورک، ئه وهش دوا ی هه ره شی له سه ر کار لابرډن و ئه و فشاره میدیاییه زۆره ی له سه ری دروستبوو، به هوی تیوه گلانی له و ئابرووچوونه په وشتییه دا.

(سپیتزر) له لیدوانیکی بۆ رۆژنامه نووسان که (هاوسه ره که) شی به تهنیشتیه وه بوو، پای گه یاند «به دریزی ئه و ماوه یه ی له که رتی گشتیدا کار و خزمه تی کردوه، هه میشه بپرای وابوه ده بیت هه موو که سیک به رپرسیاریتی هه لس و که وته کانی خوی له ئه ستۆبگریت، ئیتر له هه ر پینگه و ده سه لاتیکدا بیت». له و لیدوانه یدا که پوخساریشی چه ند په له یه کی پتوه بوو، گوتی «بۆخۆشم له وه که مترقه ببول ناکه م، له به ر ئه وهش له رۆژی دووشه مه وه دهسته کارکیشتانه وه م له پۆستی حاکی ویلایه تی نیویورک پینشکه ش ده که م، چونکه نامه ویت به هوی کار و هه له تاییه تییه کانی منه وه، ئیش و کاری هاو لاتیان په کیان بکه ویت و رابوه ستیت».

دوا ی بلاو بوونه وهی ده نگۆ و ورده کاری ئابرووچوونه که ی و داواکاری کۆمارییه کان بۆ دهسته کارکیشتانه وهی له پۆسته که ی، (سپیتزر) که باوکی سی کچ بوو، به ئاشکرا داوا ی لیبووردنی کرد له وهی نه به دوور نه به نزیک باسی له دهسته کارکیشتانه وه که ی نه کردوه، وهک ئاماژه یه ک بۆ ئه وهی سوورنییه له سه ر به جیه نیشتنی پۆسته که ی.

له و لیدوانه یدا که (سپلدا وۆلف)ی هاوسه ری له تهنیشتیه وه وه ستابوو، (سپیتزر) گوتی «ئهمۆ ده مه ویت له سه ر بابه تیکی زۆر

تایبہ تی قسہ بکہم، بہ جۆریک ھەلسوکەتم کرد ھەموو پابەندی و پێوەندییەکم بە خێزانەکەمەوہ پیشیلکرد و ھەست بە گوناھ و ھەلە ی گەورە دەکەم، یەکەم جار و پیش ھەموو شتیک داوای لێبووردن لە خێزانەکەم دەکەم، دواتر داوای لێبووردن لە جەماوەر دەکەم کہ بەلێتی دۆخیکێ باشترم بێ دابوون. پێم وانییە دارپشتن و دانانی سیاسەتیکێ دوور مەودا پێوەندییان بە کەسەکانەوہ ھەبێت، بەلکوو پێوەندی بە بیروژکە و کارکردنەوہ ھەبە لە پێناوی چاکە و خیری خەلکدا ھەبە، ھەروەھا پێوەندی بەوہوہ ھەبە کہ چ شتیک باشترە بۆ ویلايەتی نیویۆرک، ھەست بە نائۆمیدی و بێ هیوایی دەکەم، بۆ پاشگەزبونەوہ و بێ بەلێنیم بەو پێوەرانە ی بۆ خۆم دانابوون».

ھەندیک لە شارەزایان و سیاسەتمەداران پێیان وایە، ئابرووچوونەکە بە شێوہیەکی زۆر خیرا بلوو بۆوہ و چوہ سەرەوہ، بەلام بە ھێواشی ھاتە خوارەوہ، ئەوہش چانسێ (سپیتەرز)ی تەمەن (48) سال بوو، کہ لە لوتکە ی فەرمانرەوایی و حاکمیتی یەکیک لە گرینگترین ویلايەتەکانی ئەمریکایە، دابەزی بۆ نازناوی (کریاری ژمارە 9)، ئەو نازناوہش ئەندامانی تورپ لە شەرقووشییەکە بۆ وەسفکردنی (سپیتەرز) بە کاریان دەھێنا.

شکستەکە ی (سپیتەرز) و دەستبەردابوونی پۆستەکە ی، جۆریک لە نائۆمیدی لای ھاوڕێکانی دروستکرد، بەوہ ی ئەوان چاوہرینی داھاتوویەکی سیاسی گەشیان لێ دەکرد، چونکہ بە رێژە ی (70%)ی دەنگەکان توانی ھەلبژاردن بباتەوہ و ببیتە حاکمی ویلايەتی نیویۆرک، پەنگە یەکەم جوو بوایە ببیتە جیگری سەرۆکی ئەمریکا، یاخود یەکەم سەرۆکی جووی (USA)، داوای کوتایی ھاتنی ماوہ ی پۆستەکە ی وەک حاکمی ویلايەتی نیویۆرک، کہ یەکیکە لە گرینگترین ویلايەتەکانی ئەمریکا.

(19)

فرانسوا میتران
سوپرایزی کچه ناشه رعیه که ی
له به خاکسپاردنی تهرمه که یدا

ئامادەبوانى رېئورەسمى بە خاكسپاردنى تەرمى (فرانسوا مېتران)ى سەرۆكى پېشوو ترى ئەمريكا، سەرسامبوون و دەيانوئىست بزانن ئەو ژنە پەش پۆشە كىنە، كە كىلاوئىكى پەش و چاويلكەيەكى ئەستورى پەشى لە چاودايە و لەگەل كچە قژ زەرەدە غەمبارەكەيدا، ھاوپرېيەتى (دانىيال مېتران)ى ھاوسەرى كۆچكردو كە دەكەن.

بەلام، ئامادەبوان و رېئورەسمەكەش بە تەواوى ھەلگەرانەو و توشى شۆك بوون، كاتىك زانىيان ئەو ژنە پەشپۆشە خۆشەويستى سەرۆكى كۆچكردو بوە، ئەو كچە قژ زەرەدەشى كە لەگەلدا بوە، كچە ناشەرعييەكەيانە، كە بەرھەمى خيانەتى ھاوسەرگىرى پياوى يەكەمى فەرەنسا بو.

بە پاستى ئەو پەريسە، دايكى شتە شاز و سەرسوپرېنەرەكانى دونيا، ھاوسەر و خۆشەويستى يەك پياو پىكەو پىدەكەن، وەك ئەو ھەي پىكەوتىن و گەيشتېنە ئەو ئەنجامەي تازە لە دواى مردنى (فرانسوا) كىشە و ناكۆكى و مەملانئى نىوانيان ھېچ سوودىكى نىيە بۆ كەسىيان.

دواتر، فەرەنسا و ھەموو جىھان توشى شۆكىكى تر بوون، كاتىك (كرىستىنا فۆرسن)ى پۆژنامەنوسى سوئىدى، كىتئىكى بە ناوئىشانى (فرانسوا پىي گوتم) بلاو كەردەو، مەبەستى (فرانسوا مېتران)ى سەرۆكى كۆچكردووى فەرەنسا بو، لاپەرە و ناوەرۆك و وئەكانى ناو كىتئەكە، نەيتى گەرەترى تىدابوو، ھەلگىر چىرۆكى خۆشەويستى و خيانەتتىكى ترى ھاوسەرئىتى فرانسوا مېتران بو.

ھەر زوو پۆژنامە گەرە و كارىگەرەكانى فەرەنسا و جىھان، چەندىن چاوپىكەوتن و راپۆرتى پۆژنامەوانىيان لەگەل

(کریستینا فۆرسن) سازکرد، له سەر ئهو پێوهندییهی بۆ ماوهی (17) سال له گهل (فرانسوا میتران) هه‌ی بوو.

پوژنامه‌ی (فرانس سوار) پایگه‌یاند «(رافین)، ئهو کوپه‌ جوانه‌ ته‌مه‌ن هه‌شت ساڵه‌ی له‌ گهل (کریستینا)ی دایکیدا ده‌ژیا، (کوپه‌ی ناشه‌رعی)، (فرانسوا میتران)ی کوچکردوه‌»، به‌لام (کریستینا) په‌تی کردوه‌وه‌ هه‌ی زانیارییه‌ک له‌ سەر باوکی منداڵه‌که‌ی به‌ هاوکارانی پێشه‌که‌ی بدات، هه‌روه‌ها به‌ توپه‌پیشه‌وه‌ خۆی له‌ پرسپاره‌که‌ دزییه‌وه‌ و گوته‌ی «مارفن به‌ ته‌نها کوپه‌ی منه‌، پێگه‌ به‌ هه‌ی که‌سیک ناده‌م ناوی باوکی بزانیته‌، پێگه‌ ناده‌م هه‌ی که‌سیک ده‌ستدریژی بکاته‌ سەر ئهو به‌شه‌ زوڕ تاییه‌ته‌ی ژیا‌نی خۆم».

(کریستینا) باسی له‌ چیرۆکی یه‌که‌م دیدار و چاوپێکه‌وتنی نیوان خۆی و (فرانسوا)ی کرد له‌ ساڵی (1979)، کاتیک (ئۆلف پالمی)ی سه‌رۆک وه‌زیرانی کوچکردووی سوید، به‌ یه‌کی ناساندن و گوته‌ی «کریستینا پوژنامه‌نووسیکی گه‌نج و به‌ توانایه‌ و ده‌یه‌وێت چاوپێکه‌وتنیک‌ پوژنامه‌وانی له‌ گهل بکه‌یت»، له‌و کاته‌دا ته‌مه‌نی (فرانسوا) دوو هه‌ینده‌ی ته‌مه‌نی (کریستینا) بوو، به‌لام ئهو جیاوازییه‌ گه‌وره‌یه‌ی ته‌مه‌نی نیوانیان نه‌بوه‌ پێگه‌ له‌ به‌رده‌م پێوه‌ندییه‌که‌یاند، له‌وباره‌یه‌وه‌ (کریستینا) ده‌لێت «له‌و کاتانه‌دا ناو و ته‌مه‌ن و پێگه‌ و ده‌سه‌لات له‌ بیر ده‌کریته‌، هه‌ی شتیک‌ بوونی نامینیت جگه‌ له‌و هه‌ستوسۆز و چێژ و خوشییه‌ی به‌ ده‌ستی ده‌هینیت».

(کریستینا)، هه‌ی هه‌ستی به‌ شه‌رم نه‌کرد کاتیک‌ پوژنامه‌کانی فه‌ره‌نسا به‌وه‌ وه‌سفیانکرد که‌ چه‌قویه‌که‌ له‌ سەر دلی خانه‌واده‌ی سه‌رۆک میتران، به‌لام خۆی له‌ وه‌لامدا گوته‌ی، نه‌ک هه‌ر خانه‌واده‌،

به لکوء هه موو چوار دهوړ و نيوه نده سياسييه که ش».

(کريستينا) گوتيشی «هيچ شتيکی چوار دهوړی نه و خانه واده يه ناتوانيت هيرشم بکه نه سهر و هه ولی سړينه وم بدن، نه وهی من هه مه نه وان نيانه، با به هيواشی له به رده مم لاجن و برونه دواوه، باش بزائن، به لای (فرانسوا) وه من نه و نازادی و هه ناسه و هه وایه بووم که له دووړی زیندانه زیرینه که ی و ژيانه پوتینییه دوو باره کیدا هه لی ده مژی، من توانیم نه و ژيانه پر له مه له لی تیکبشکینم که پیش ناسینی من تیدا ده ژیا، له ناخی خومدا شیوازیکی بیرکړنه وهی جیگیریم به رانه به فرانسوا دوزییه وه، که پیشتر له سهری رانه هاتبوو. (کريستينا)، له کتبه که ی و دواتریش له چاوپیکه و تنه کانیدا، شتی نوی له باره ی (فرانسوا) وه باس ده کړد، که پیشتر هيچ که سینک نه یده زانی و درکیان پین نه ده کړد، له ناو جهنگه لیکدا خانوویه کی تاییه تیایان هه بوو، بؤ نه وهی دووړ له چاوی کومه لکه و خیزان و پوژنامه و پاسه وانه کان، به نازادی یه کتری تیدا ببینن، له دارستانه کانیشدا زوړ دووړ ده که و تنه وه له پاسه وانه تاییه تییه کان.

که واته به پووختییه که ی، پيوه ندی نیوان (کريستينا و میتران) له هيچ شتيکی که م نه بوو جگه له و نووسراوه په سمییه ی پيوه ندی نیوان نه و دوو که سه ده کاته پيوه ندییه کی پاک و په سمی و شهرعی، هه روه ها (رافان) ی کوپیشیان ده بوه کوپینکی شهرعی و به پیزی ناو کومه لکه، به لام نه و کاره یان نه کړد و نه و نووسراوه یان نه کړد.

زورینه ش ده زانن که (فرانسوا میتران) ی سه روکی کوچکردووی فره نسا، له ده ره وهی پيوه ندییه خیزانییه که ی،

چەند دۆست و پېژەندىيەكى ترى خۆشەويستى و سىڭىسى ھەبوو، يەككىيان (ئان بىنگوت)ە، بەرھەمى ئەو پېژەندىيەش لە داىك بوونى (مازارىن) بوو لە سالى (1974)، كە تا سالى (1994) بە نھيتى مايەو و لە چاوى مېدياكان دوور خرابووه، بەلام لەو سالاەدا باوكى، بە ھۆى خراپوونى بارى تەندروستى و ھەروەھا نزيكبوونەوھشى لە خانەنشين بوون و بەرگەنەگرتنى فشارى مېدياكانەو، ئاشكرايكر، ناسنامەكەى (مازارىن) بە ناوى (مازارىن مارى بىنگوت)ەو تۆماركراوو، بەلام لە سالى (2005) دا نازناوى (مىتران)ى باوكى بۆ سەر ناسنامەكەى زيادكرا.

كتىپىكى تىرىش لە سەر ژيان و ھەندىك نھيتى (فرانسوا مىتران) بە ناوئىشانى (گفتوگۆكەرىكى ناياب) بلاو كرايەو، كە لە لاين (دانيل گامبا)ى پاسەوانى تايبەتى (سەرۆك مىتران) ھەو ئامادەكراوو، (گامبا) بە درىژايى (14سال) پاسەوانى تايبەتى (فرانسوا مىتران) بوو، باسى ھەندىك لە پېژەندىيە پۇمانسىيەكانى (سەرۆك مىتران) و كىشەكانى لەگەل (دانيل مىتران)ى ھاوسەرى و ئابرووچوونەكانى نيو كوشكى ئەلېزىي كىردو.

(دانيل گامبا) دەلەيت «ھىچ كاتىك سەرۆك مىتران دوودل نەبوو لەوھى پەلامارى ئەو ئافرەتە بدات كە سەرنجى پادەكىشيت، تەنانت لە ئاھەنگ و بۆنە پەسمىيەكانىشدا، جاريكىشييان پىي گوتم ئافرەت و ژنان دەكرىن بە چوار بەشەو (....) دەشىزانى ھىچ ژنىك بانگھىشتىكى سەرۆك بۆ ئىوارە خوانىك پەت ناكاتەو، يەكەم دىدارى ھەر قوربانىيەك بە بانگھىشتكردى ئىوارەى بۆ كوشكى ئەلېزى كوتايى دەھات، كە تا بەرەبەيانى پۇژى دواتر نەيدەتوانى بچىتە دەرەو».

(گامبا) باسی له وهشکروه (فرانسوا میتران) زیاد له هه
 که سیتی ناو خیزانه که ی و شتیکی تر هۆگری سهگه که ی بوو به
 ناوی (بهلتیک)، پوژیکیش به هۆی کرانه وهی ده رگای دهره وهی
 کۆشکه که، سهگه که دیارنه ماو ون بوو، ئه وهش (فرانسوا) ی زۆر
 توپه کرد و به یهک جار چوار پاسه وانی دهر کرد.
 ههروه ها (گامبا) باسی له دهرده سه رییه کانیشی کردوه به
 دهست (مازارین) ی که چه ناشه رعیه که ی سه رۆکه وه، به وهی
 چون له سه ر پاسکیل پالی پیوه ناوه و له بهردهم هاوړیکانیدا
 خلیسکینه یان کردوه بو ئه وهی پی بکه نن.

(20)

سەرۆك لىندۆن جۇنسۇن
لە كۆي 8 سكرتېرە پىئوئەندى لەگەل
پىنجيان دا ھەبوو

(لیندۆن جۆنسۆن)ی سەرۆکه قیزهونه که ی ئه مریکا (8) سکریتیره ی تاییه تی هه بوو، که له گه ل (5) یاندا و له ناو دلی کۆشکی سپیدا پتوهندییه کی سیکسی هاوشیوه ی پتوهندی ژن و میزدانه ی هه بوو، له گهرمه و قهره بالغی ئاههنگه کاندایا، چاوی بۆ ژن و کچی جوان ده گێژا، ههر که سیکش سهرنجی رابکیشایه، ئهوا یاریده دهره کانی ده نارد تا بۆی بهین، هه له بهت ئاره زووی سهرۆکیش رهت کردنه وه ی نه بوو.

روژیکیان (لیدی بیرد)ی هاوسهری (جۆنسۆن)، دهرگای ژووره هیلکه ییه که ی کۆشکی سپی کرده وه، که تیندا پیتشوازی لهو سهرۆک و سهرکردانه ی جیهان ده کرا که ده چوونه ئه مریکا، (لیدی) بینی که (جۆنسۆن)ی هاوسهری و یه کیک له سکریتیره کانی، کاریکی ئابروو به رانه ده که ن، دوا ی شه ر و ده مه قالییه کی گهره ی ژن و میزدانه، (جۆنسۆن) پاسه وانه تاییه تییه کانی بانگ کرد و پتی گوته ده بیت ئیوه شتیک بکه ن، به لام یه کیک له پاسه وانه کان زۆر به بویرییه وه وه لامی دایه وه «ئیمه هیچ هه له یه کمان نه کردوه، ئه وه به ته نها کیشه ی تویه».

سهره رای ئه و ئابروو چوونه، به لام (جۆنسۆن)ی سهرۆکی پیتشووتری ئه مریکا ده سته ردار ی هه لسوکه وته نه شیاهه کانی نه بوو، ته نها وه ک خو پاریزییه ک فره مان ی به پاسه وانه کانی کرد ئامیریکی (ئاگادار کردنه وه ی پیتشوخت) له (ئه سانسۆره که) دا بنین، بۆ ئه وه ی جاریکی تر هاوسهره که ی به خیانه تیکی تری هاوسهرییه وه نه یگریت، به وه ش ههر یه ک له پاسه وانه کان (لیدی) هاوسهری سهرۆکیان ببینایه که بچیت بۆ نووسینگه هیلکه ییه که، ئهوا دهستی ده نا به زهنگی ئاگادار کردنه وه دا، بۆ

ئەۋەي (سەرۆكى ئەمىرىكا) بىزانىت كە ھاۋسەرەكەي بەرپۈۋەيە
بۇ لاي و خۇي ئامادە بىكات.

چەند چىرۆكىكى تىرىش لىزەۋلەۋى باس دەكرىن، سەبارەت
بە بوۋنى پۈۋەندى تىرى پۇمانسى و سىكىسى (جۇنسۇن)
لەگەل پۇژنامەنۈوسە ژنەكان و ھەندىك لەو كچانەي كە
يارىدەدەرەكانى بۇيان دەبرد، جارىكىان (جۇنسۇن) سى كچى
لە كىلگەيەكى تەكساسەۋە ھىنا و سووربوو لە سەر ئەۋەي لە
كۆشكى سېي ھەرسىكىيان دابمەزرىن بۇ ئەۋەي لە ژىر ئاماژە
و خواستەكانىداين.

(21)

ماو تسى تۇنگ
سۆسيالىستى سىڭىس

سالی (1994) (الی زی سوا) که پزیشکی چینی بوو له (USA)، کتیبکی گرینگی بلاو کردهوه به ناویشانی (ژیانی بهربری ماوی مهزن).

(الی) پزیشکی تاییهتی سهرکرده (ماو تسی تونگ) بوو، که فرمانروایه کی ره های یه کیک له به هیتریین دهوله تانی جیهان بوو، (ماو) کومونستیکی توندپه و بوو، په تکرده وهی فرمانه کانی قه بول نه ده کرد، هروه ها نه ده بویه حه زو ئاره زووه سینکسییه کانی رت بکریته وه، له سینکسدا وهک گورگیتی هار وابوو هیچ کات تیربونی نه بوو، هاوشیوهی گورپانی گوره وی و پلاوه کانی ژنان و کچانی دوستی ده گورپی، یاریده دهره کانی ئاههنگی چیژبه خشیان بۆ ساز ده کرد و سهدان ژن و کچی بچوکیان بانگهیشت ده کرد، بۆ ئه وهی حه زی چوه سهر کامیان، چیژی لی وه ربگریت و سینکسی له گهل دا بکات.

ئو پزیشکه چینیه له کتیه که یدا ده لیت «ماو، باوه پی وابوو سینکس تاکه ریگه و تاکه ئامرازه بۆ جوانکردنی ژیان، به لام هه ندیک لاوازی سینکشی هه بوو، ده شیویست ئو گرینه ی بوی دروستبوه بیگوازیته وه بۆ زورتین ژن و کچی چین، تا شانازی به نه خشییه سینکسییه که یانه وه بکه ن کاتیک له ژووری نووستنه که ی (ماو) ده هاتنه دهره وه، ئه مهش تاکه ئامازه بوو که ئو ژنه به راستی له گهل ئو سهرکرده یه ی چیندا خه وتوه و سینکسی کردوه.

هروه ها له م ماوه یه ی دایدا (کیوکیزیولونگ) ی نووسه ری چینی، چیرۆکیکی نویی به ناویشانی (سه ماکاره که ی ماو) چاپ و بلاو کرده وه، تیتیدا باسی له ورده کاری هه ندیک لایه نی ژیانی (ماو تسی تونگ) کردوه.

ئەو چىرۆكنوسە ئەو ھەي ئاشكرا كىردە (ماو) زۆر ھەزى لە
سەما كىردىن بۇ، ھەروھە ژنە بچووكەكانىشى خۇش دەويست
و چەندىن سەعات لەگەلياندا دەمايەو، سەماي دەكرد، مەلەي
دەكرد، گوئي لە موزىك دەگرت، بە تەواوي دەويست وەك
فەرمانپەرەواكانى پىتھوو بژى.

ئەو نووسەرە چەند جارىك باسى لەو ھەكردە سەرۆك
(ماو تىسى تۇنگ) عاشقى سەما كىردىن بۇ، ھەر كاتىكىش بچوايە
بۇ شارى شەنگەھەي، ھەزىدەكرد (شانگ يونگوان) ي ژنە
ھونەرمەند و شارنى تەلەفزيۇنى چىن لە پەنجاكانى سەدەي
پايردودا ھاوپىيەتى بكات.

ئەو ژنە ھونەرمەندە لە سەرەتاي بەرپابوونى شۆرشى
پۇشنىبىردا خۇي كوشت، شۆرشەكە لە لايەن (ماو تىسى تۇنگ)
ھە ھەلگىرسىنرا، بە مەبەستى لە ئاوبىردىن و دوور خىستەوھەي
ئەوانەي بە (تابوورى پىتھەمى ناو حىزب) ناوي دەبىردىن،
شۆرشە پۇشنىبىريەكەي ماو، كاريگەري لە سەر زۆرىنەي ئەو
ولاتە دروستكرد، كە ئامانجى سەرەكى نوپىكردنەو و پامالينى
شەكۈنەكان بوو وەك (بيروباوەرە كۈنەكان)، (پۇشنىبىريە
كۈنەكان)، (دابونەرىتە كۈنەكان).

دواي ئەوھەي (شانگ يونگوان) خۇي كوشت، (كيان) ي
كچىشى لە پووداويكى ھاتوچۇدا گيانى لە دەستدا، بە تەنھا
كچىكى لە پاش بەجىما بە ناوي (جياو)، ئەم كچە لە سەرەتادا
نەبۇە جىي سەرنجى دەسبەلاتدارانى چىن، چونكە دەستى لە
كارە سادەكەي كىتاشايەو، بۇ ئەوھەي لە شووقەيەكى گرانبەھادا
بژى، كە تەنھا شايسەتەي خاوەن سەرمایە گەرەكانە.

(جياو) سەردانى وینەكىشىكى پىرى بە ناوي (كزى) دەكرد،
كە توانىبووي لە كاريگەريەكانى (شۆرشى پۇشنىبىرى)

چین پرزگاری بیت، تا ئو کاتهش هه‌ندیک له‌و شته کۆنانه‌ی پاراستبوو که‌ه‌زی پێیان بوو، هه‌روه‌ها له‌ (ئه‌تیلیه‌)ش که‌ کاری له‌ ده‌کرد، پێشوازی له‌و که‌سانه‌ ده‌کرد که‌ له‌ هۆنگ کۆنگ و تایوان و ولاتانی تری ئه‌ورووپاوه‌ سه‌ردانیان ده‌کرد.

ده‌سه‌لاتدارانی چین ترسیان له‌وه‌ هه‌بوو (جیاو) پێوه‌ندی له‌گه‌ل سیخوپه‌ بیانییه‌کاندا هه‌بێت، هه‌روه‌ها ده‌شترسان له‌وه‌ی هه‌ندیک به‌لگه‌ی لا‌بیت که‌ ژیا‌نی سیکسی (ماو تسی تۆنگ) پو‌وبه‌پو‌وی ئا‌بروو‌چو‌ن بکاته‌وه‌، بۆیه‌ هه‌میشه‌ به‌ دوا‌یه‌وه‌بو‌ون. (کیو‌کیزیۆلۆنگ)ی نو‌وسه‌ری چینی، له‌ کتێبه‌که‌یدا ئێدانه‌ی (شو‌پشی پو‌شنییری) کردوه‌، به‌وه‌ی کاریگه‌ری خرا‌پی له‌ سه‌ر زۆرینه‌ی لایه‌نه‌کانی ژیا‌نی ئه‌و ولاته‌ دروستکردوه‌، ئه‌وه‌ش به‌ هۆی ده‌ستگیرکردن و له‌ ناو‌بردنی کادره‌ گرینگه‌کانی ناو حیزب و پو‌شنییران و زانا‌ شاره‌زا و به‌ نرخه‌کان.

(کیو‌یش، یه‌کیک بو‌و له‌ قوربا‌نیانی (شو‌پشی پو‌شنییری)، به‌وه‌ی باوکی که‌ خاوه‌نی کارگه‌یه‌کی بچو‌وکبو‌و، به‌ خیا‌نه‌تکار و کۆنه‌په‌رست تۆمه‌تبار کرا و ده‌ستگیرکرا، له‌ زیندانی‌شدا توشی نه‌خۆشی بو‌و، کاتی‌کیش کو‌په‌که‌ی سه‌ردانی کرد، بێنی که‌ له‌ دۆخێکی زۆر خرا‌پدا‌یه‌، بۆیه‌ ناچاربو‌و چه‌ند سه‌عاتیک به‌ پێوه‌ بمێنێته‌وه‌، ئه‌و کتێبانه‌ش له‌ سه‌ر سنگی دانرا‌بو‌ون، که‌ ئێدانه‌ی تاوان و کرده‌وه‌ تاوانکاریه‌یه‌کانی ده‌کرد.

له‌م چه‌ند سه‌اله‌ی کۆتاییدا، به‌لگه‌یه‌کی وه‌زاره‌تی ده‌ره‌وه‌ی ئه‌مریکا ئاشکرای کرد، (ماو تسی تۆنگ)ی سه‌رکرده‌ی مه‌زنی گه‌لی چین، له‌ سه‌الی (1973)دا، پێشنیارێکی داوه‌ته‌ (هینری که‌یسنجه‌ر)ی وه‌زیری ده‌ره‌وه‌ی ئه‌و کاته‌ی ئه‌مریکا، که‌ (10) ملیۆن ژنی چینی په‌وانه‌ی (USA) بکات.

به لّام ئه وهى جىي سهرسورمانه، (ماو) وهك ديارى باسى
 ئه و ناردنهى نه كرده، به لكوو وهك جورىك له بازرگانى نئوان
 ههر دوو ولات ئه و پيشنيارهى بۆ ميوانه ئه مريكيه كهى كردبوو
 كه له (په كين) بوو، گوتيشى «خوتان ده زانن چين ولاتىكى زور
 هه زاره، ههچ شتىكمان لى زياد نيه، ته نها ژنان نه بيت، بۆيه
 ئه گهر ئيوه هه ندىكتان ده وىت ئيمه ده توانين ده يان هه زارتان
 بۆ بنيرين، ئايا ژنه چينييه كانى ئيمه تان ده وىت؟ ده توانين
 (10) مليون ژنى چينيتان بۆ ره وانه بكهين». (كهيسنجه ر)يش،
 پيكه نينى به و پيشنياره نامۆيه هات و گوتى بيرى لى ده كه ينه وه.
 ئاشكرا بوون و بلاو كردنه وهى ئه م به لگه نامه يه له م سالانهى
 دواييدا، بوه هۆى توپه كردنى زۆربهى چينييه كان.

(ماو تسى تونگ) له (20ى ديسه مبه رى سالى 1893) له
 خيزانتيكى جووتيار له گوندى شاوشان له ههرىمى هونان له
 دايك بوه، ههر له مندالييه وه سهرقالي كارى كشتوكالى بوو،
 له كاره كهى و خويندنه كه شيدا سهركه وتووبوو، ههروه ها
 توانى كۆرسى زمانى چينى و كونفوشيؤس و كارى نووسه ره
 كلاسيكيه كانى چين بخوينت، گرينكى و بايه خيكي زۆريده دا به
 خويندنه وه و تيگه يشتن له ميژووى شوپشه كانى جووتياراندا.
 به پىي سروشتى خۆى كه سىكى ياخى و سهركىش بوو، له
 ته مه نى (10) سالي دا و له دژى مامه لهى خراپى مامۆستا كهى
 و له ترسى كاردانه وهى توندى باوكى له مالى باوكى هه لات.
 له ته مه نى (14) سالي دا هاوسه رگيرى له گه ل كچينكا كرد كه
 چوار سال له خۆى گه و ره تربوو، له (18) سالي شيدا پرووى كرده
 شارى (تشانگ شا) و به شدارى كرد له تاقى كرده وهى تاييه ت به
 وه رگرتن له په يمانگاى سيانگ هيانگ و له و تاقى كرده وه يه شدا
 سهركه وتووبوو.

قۇناغى يەكەمى ژيانى (ماو تسى تۇنگ) لە نيوان (-1911)
1912) دەستى پىكرى، كاتىك شۇرشى چىن بوە ھۆى پروخاندنى
حكومەتى (ئەلمانچۇ) و دەرکەوتنى كۆمارى چىن.

لە ئۆكتوبەرى سالى (1911) دا پىئوئەندى كىرد بە سوپاى
شۇرشىگىرئانەوہ كە پشتىوانى لە دۇسىيەى كۆمارى چىن و (چىن
يات چىن) سەرۆكى دەرکى و لە فېبرايەرى سالى (1912) دا
خىزمەتى سەربازى تەواو كىرد.

دواتر، پىئوئەندى كىرد بە پەيمانگايەكى تايبەت بە بازىرگانىيەوہ
كە خويىندىن تىيدا بە زمانى ئىنگلىزى بوو، بە لام نەيتوانى لە گەل ئەو
سىستىمى خويىندەدا بگىنجىت و دواى يەك مانگ وازى لە پەيمانگا
ھىئا، بەو جۆرەش ئەو سالى خويىندەى بە خويىندەوہى چەند
شاكارىكى مەزنى جىھانىيەوہ بە پىكرى، وەك (پۇسۇ، مۇنتىسكىو،
ئادەم سىمىس، جۇرچ ستىوارت مىل، دارويسىن، سىپىسەر).

سالى (1913) پىئوئەندى كىرد بە پەيمانگاي بالاي مامۇستايانەوہ
و تا سالى (1918) بەردەوام بوو، لەو ماوہ يەشدا بە چالاكىيەكان
و بەشدارىيەكانى بوارى خەباتى خويىندكارى ناسرابوو، لە سالى
(1917) لە يەككىك لە پۇژنامەكانى ئەو كاتەدا، بانگەوازيكى بۇ
لاوان بىلاو كىردەوہ بەوہى كە ھاوبۇچوون و ھاوپراى ئەون،
پىكەوہ پىكخراوئىكى پۇشنىبرى و كۆمەلايەتى دروستبەكن و
دواتر ناوہكەى گۇردرا بۇ (كۆمەلەى ھاولاتىيە نوئىيەكان).

لە سەرەتادا تەنھا سىن كەس بە دەنگ داواو بانگەوازەكە يەوہ
چوون، يەككىكيان (لى لىسيان) بوو، لەو كاتەدا (ماو تسى تۇنگ)
تەمەنى (24 سال) بوو، باوہ پى زۆرى بە دىموكراتىيەتى لىبرالى
ھەبوو، دژايەتى نەيارەكانى دەرکى كە لايەنگرى سىستىمى
سەربازى و ئىمپىريالىزىيان دەرکى.

له سالی (1918) دا پرووی کرده شاری په کین و بو ماوه یه ک له کتیبخانه ی گشتی په کین بوو به فرمانبر، دواتر چوه شاری (شهنگه های) و له وی چهند که سیک مارکسی ناسی و باوه پی به مارکسیزم په یادکرد، یه کیک بوو له به شداربوانی بزووتنه وهی لاوان له دزی ئیمپریالیزم سالی (1919) دا که به (بزووتنه وهی 4 می مایو) ناسرابوو.

دواتر که پرایه وه بو هریمی (هونان)، که تیندا پینگه یشت و کومه له یه کی نوی دروستکرد به ناوی (له پیناوی هونانیکی هاوچه رخ و سهر به خو) دا.

شیوعیه کانی چین و پارتی نیشتمانی ئه و ولاته هاو په ایمانیتیه کیان پیک هینا له پیناوی یه کخستنه وهی چیندا، به لام به هو ی بی متمانیه یی نیوان شیوعیه کان و (تشیانگ کای شیک) ی سهر کرده ی پارتی نیشتمانی چین، بوه هو ی هه لایسانی جهنگ و نا کوکی له نیوان ئه و دوو گروهه دا، سالی (1928) (ماو تسی تونگ) و ژماره یه کی تری سهر کرده شیوعیه کان سهر کرده ی چهند گروپنکیان ده کرد به ره و پاریزگای جیانکس، له سالی (1931) دا ئه و پاریزگایه بوه ئامانجی سهره کی و له پینشینیه ی (تشیانگ کای شیک)، بو ئه وهش زنجیره یه ک له سزای له سیداره دانی شیوعیه کانی ئه و پاریزگایه ئه نجام در، که بوه کوتای هاتنی ته واده تی شیوعیه ت.

سالی (1934) و له پټیوانیکدا که به دریزترین پټیوان ناسراوه و دریزیه که ی (9.700) کیلومتر بوو و دوی سالی ک کوتای هات، (ماو تسی تونگ) سهر و کایه تی شیوعیه کانی ده کرد به ره و پاریزگای (شانکسی - شنسی)، دواتر گوند و ناوچه کانی تری نزیک ئه و پاریزگایه له ژیر سهر کرده تی (ماو) دا یه کیان گرت.

دواى داگيرکردنى (مەنشوريا) لە لايەن ھيزەکانى ژاپۆنەوہ لە سالى (1931)دا، ژاپۆن جەنگىكى گەورە و ھەمەلايەنەى لە دژى چين بەرپا کرد، بەو ھۆيەشەوہ شىوعىيەکان و پارتى نىشتمانى فەرمانرەواى چين، جارىكى تر ھاوپەيمانىتييەکیان پىک ھيتايەوہ بۆ ئەوہى پىکەوہ ڕووبەرەووى ھەرەشە و مەترسیيە دەرەکیەکان ببنەوہ، ئەو ھاوپەيمانىتييەش تا کوتايى ھاتنى جەنگى دوہمى جیھانى لە سالى (1945) بەردەوام بوو.

کاتىکیش لە لايەن سوپای ژاپۆنەوہ، ھيزەکانى سوپای حکومەتى نىشتمانى چين بەرەو ناوہوہى خاکی چين پاشەکشەيان پىکرا، (ماو تسى تۇنگ)، سەرکردايەتى جەنگىكى پارتیزانى دەرکرد بۆ ئازادکردنى ولات و بلاو کردنەوہى بىرى شىوعىيەت.

لە سالى (1945)دا، شىوعىيەکان توانيان ناوچەيەکی فراوانى چين کۆنترۆل بکەن کە دانىشتوانەکەى نزیکەى (100) ملیۆن کەس بوو، سالىک دواتریش جەنگىكى فراوان لە نيوان شىوعىيەکان و حکومەتى نىشتمانى چين لە مەنشوريا بەرپابوو، لە ئاکامى ئەو جەنگەدا و لە ئۆکتۆبەرى سالى (1949)دا شىوعىيەکان توانيان ھەموو چين کۆنترۆل بکەن و (نىشتمانى)بىەکانیش بەرەو تايوان ھەلاتن.

(ماو تسى تۇنگ) توانى لە ماوہيەکی زۆر کەم دا ھەموو چين يەکجخاتەوہ و کۆمەلگەيەکی توندوتۆلى بونیادنا، بە جۆرىک زۆرىنەى چاودێرانى دۆخى چين، يەکخستەوہ و توندوتۆلکردنەوہى ئەو ولاتەيان بە ئەستەم دەزانى.

دواى ئەوہەشى دەسەلاتى ولاتەکەى گرتە دەست، ھاوپەيمانىتييەکی باشى لەگەل يەکيتى سۆڤیەت پىک ھيتا، کە

یارمەتیدەربوو بۆ بەھیزکردنی سوپای چین، کاتیک لە جەنگی کۆریادا (1950-1953) پشتیوانیان لە کۆریای باکوور دەکرد. لە دواى کۆتایى ھاتنى جەنگ، (ماو) دەستى کرد بە جێبەجێکردنى بەرنامەى فراوانکردن و گەشەپێدانى سیستى کشتوکالى و بەرھەمھێنانى پيشەسازى، بەلام پرۆگرامى ھەنگاونانى گەورە بەرھەم پيشەوہ کە لە سالى (1958)دا ھاگەيەندرا، توشى شکست بوو.

لە شەستەکانى سەدەى ھاوردوودا، کيشەو ناکوکی لە نیوان چین و یەکیى سۆڤیەتدا دروستبوو، ئەمەش بوە پالەرى سەرەکی بۆ ئەو (ماو) پرۆگرامى ئەتۆمى چین جێبەجێ بکات. لە سالى (1959)دا (ماو تسى تۇنگ) وازى لە پۇستى سەرۆکایەتى چین ھێنا و خۆى تەرخانکرد بۆ سەرکردایەتیکردنى دەوڵەت و حیزبى شیوعى چین، دواى کيشە و ناکوکیەکانى چین و یەکیى سۆڤیەت، (ماو تسى تۇنگ) بوە تاکە شیکەرەوہ بۆ تینگەشتن لە مارکس و لینىن و ستالین، ھاوێرى وابوو دەبێت گەلە ھەزارەکان شۆرش لە دژى گەلە دەوڵەمەندەکان بەرپا بکەن، ھەرۆک ھەلوێستەکانى یەکیى سۆڤیەتى بۆ نزیک بوونەوہ لە (USA)ى ئیدانە کرد.

لە ناوھەستى شەستەکانى سەدەى ھاوردوودا، چین توشى چەند ھەلبەزودابەزىکی دیپلۆماسى بوو، (ماو) پيشنیاری کرد سیاسەتى شۆرشى پۇشنیبرى جێبەجێ بکرىت، ئەوھش وەک وەلامدانەوہیەک بۆ ئەو کەسانەى داواى چاکسازىیان دەکرد لە پێناو پارىزگاریکردن لە ھەست و پۇحى شۆرشگىرەنە، لە سالانى ھەفتاکانىشدا، ھیور ھیور چین پێوھندیەکانى لەگەل ولاتانى پۇژئاوادا ئاسایى دەکردەوہ.

(ماو تسی تونگ)، دواى مللانتیه کی زور له گه ل نه خوشیدا
 کڅچی دواىی کرد، دواى مردنه که شى سرکرده کانی چین سهر
 له نوى پیداوونه وهیان به سیاست و بیرکرده وهکانیدا کرد
 و ته رکیزیان خسته سهر لایه نی که سایه تییه که ی، پرووشیانکرده
 (USA) و ژاپون و دهوله تانی ته وروپا، بو ته وهی یارمه تییان
 بدهن له پهره پیدانی پیشه سازی و کشتوکال و زانست و
 به هیزکردنی هیزه چه کداره کانی چیندا، نه و ئامانجانەش به
 (چوار نوێکراوه که) ناسرابوو.

(22)

لويىسى پانزەيەم
چىرۆكى بە ناوبانگىرىن خانوو
بۇ خۆشەويىستەكان لە مېژوودا

بابه تی تیره گلانی پادشایه کی عاشق له هر شتیګدا که
 هه واو هه وهس و ئاره زووه کانی تیر بکات، شتیګی زور ئاسان
 بوو، به لام به هیچ شتیوه که نه بوه خاوه نی هزر و توانا و
 ئه زموونکی باش له فره مانپه واییکردن و بریار دانیکی لوزیکانه
 و خاوه ن ئیراده دا.

(مه دام دی بۆ مبارۆ) ناوی (جان ئه توانیت بواسۆن) بوو،
 مندالیکي جوان و سه رنج پاکیش بوو، جاریکیان ژنیکی فالچی
 و ده سترگه وه پتی گوت به هوی جوانیه که به وه له داهاتوودا
 ده بیته که سیکی گرینگ له فره نسا، هاوشیوهی (شاژنه کان)،
 بویه ده بیت پاریزگاریی له جوانیه سه رنج پاکیشه که بکات.

(جان) نه وهی یه کیک له خیزانه مام ناوه نده کان، له و
 سه رده مهی ئه ودا، وانا سه دهی هه ژده، ههستی ژندوستی و
 زیره کییه کانی، هۆکار بوون بۆ زیاد بوون و به رزبوونه وهی پینگه
 و ده سه لاتی ژنان.

ئه وهی گرینگ بوو، دایکی (جان) ههستی به جوانیه
 تابه تییه که ی که که ی ده کرد و بوه پشتیوان و هانده ریکی ته واو
 بۆ خواست و به هره و ئاره زووه کانی، له و چوارچیوه شه دا
 فیزی خویندن و خویندنه وهی کرد، فیزی کرد، پۆشنیری کرد،
 پاهیتانی پین ده کرد له سه ر فیزبوونی سه ماو گورانی گوتن و
 موزیک و وینه کیشان. له بهر ئه وهشی هر له مندالییه وه به و
 بیروبۆچوون و شتوازه که وره کرا و پرپوو له هه سترکردن به و
 جوانیهی هه بیوو، ته ناتهت له دای ئه وهشی هاوسه رگیری
 له گه ل یه کیک له خانه دانه کاندای کرد، ده یزانی چۆن بیربکاته وه
 و هه موو ژنیتی خزی بخاته خزمه تی ئه وهی چۆن پادشا بخاته
 داوی خویه وه.

پالنه‌کەشی ئەو‌ه‌بوو، لە دارستانه‌کانی (سینار) داو به ئەنقەست گالیسکه‌کە‌ی له به‌رده‌م کاروانی راو‌کردنه‌کە‌ی (لویسی پانزه‌یه‌م) راگرت، به پیکه‌نین و نیگایه‌ک بۆ پادشای فەرهنسا، توانی هه‌ستی پادشا بجولێنیت و هیوای ئەو‌هی خواست جاریکی تر ئەو کیزۆله جوانه‌ ببینیته‌وه، ئەو بینه به ئەنقەسته‌ش، جاریکی تر له ئاهه‌نگیکی خانە‌ی شاره‌وانی پاريسدا دووباره‌ بۆوه و یه‌کیان بینه‌وه، به‌لام ئەم جاره‌ زۆر پیلان بۆ دا‌پێژراوتربوو له جاری یه‌که‌م.

له‌و سه‌رده‌مه‌دا، خۆشه‌ویست و دۆسته‌کانی پادشا، پۆلکی گرینگیان له‌ پرۆسه‌ی سیاسیدا هه‌بوو، چونکه‌ هه‌م بۆچوونه‌کانیان گۆیی لێ ده‌گیرا، هه‌م داواکارییه‌کانیشان وه‌ک خۆی جێبه‌جێ ده‌کرا، ته‌نانه‌ت هه‌ندیک جار له‌ خودی شاه‌زانه‌کانیش زیاتر و له‌ پێشتربوون، به‌وه‌ی ئەوان هه‌نده‌یان به‌ سه‌ که‌ شانازی ئەو‌ه‌یان پێ برابوو هه‌م خۆیان و هه‌م منداڵه‌کانیشیان هه‌لگری نازناوی پادشایه‌تی بوون.

یه‌که‌م دۆست و خۆشه‌ویستی پادشا، (بمبادۆر) یان (دۆقه شاتوورو) بوو، که‌ به‌ داخ و هه‌سه‌ره‌تیک زۆره‌وه‌ له‌ سالی (1745) دا کۆچی دوا‌ی کرد، دواتر (لویسی پانزه‌یه‌م) نازناوی (مه‌رکیزه‌ دی بمبادۆر) یان (کۆنت دی بمبادۆر) ی به‌خشیه‌ خۆشه‌ویست و دۆسته‌ نوێیه‌کە‌ی، ئیتر (مه‌رکیزه‌ دی بمبادۆر) ئەو که‌سه‌بوو که‌ بریاره‌کانی ده‌رده‌کرد، له‌ سالی (1744) هه‌، واتا له‌و کاته‌وه‌ی که‌ بوه‌ خۆشه‌ویست و دۆستی پادشا، (مه‌رکیزه‌ دی بمبادۆر) توانی جێ په‌نجە‌ی خۆی له‌ سه‌ر بونیاد و بیرکردنه‌وه‌ و په‌فتاری که‌سیتی (پادشا) به‌ جێ به‌یلت، به‌ هۆی که‌سیتییه‌ زۆردارانە‌ و تاک‌ه‌ویه‌کە‌ی (مه‌رکیزه‌ دی بمبادۆر) له‌ نزیکي پادشا، تیوه‌گلانی فەرهنسا له‌ شه‌پنکی

حهوت سالهدا (1756 – 1763) شتىكى نامۇ و چاوه پرواننەكراو نەبوو، (مەركىزە دى بمبادۆر) توانى باوھ بە پادشا بھىئەت، كە دەستبەردارى راوئىژكار و شارەزاكانى ديوانى پادشاھەتى بېت و خۆى بېتە تاكە راوئىژكار و كەسى نىزىكى پادشا.

بۇيە دەكرىت بگوترىت (پادشا) خۆى تەرخانكرد، بۇ گويگرتن لە دەنگە پر لە ئاشوب و ئازاوەگىرئىيەكەى و وەلامدانەوہ و جىتەجىكردى خواست و ئارەزووہكانى و ھەواو ھەوہسە سۆزدارىيەكەى.

(لويسى پانزەھەم) پادشاى فەرەنس، لە يەكەك لە نامەكانىدا، كە ئاراستەى دوستەكەى كردوہ دەلەت
 « لە پادشاوہ بۇ مەركىزەى ئازىز
 ئىرساى لە (23ى ئەپرلى 1745)
 ئازىزەكەم:

گومان و دلەراو كىكەت لە شوئىنى خۇيدا نەبوون..
 ئەو بابەتەى كە بوہ ھۆى ئەوہى نەتوانم بىتىنم، پىتوہندى بە كچى مامەكەمەوہ نەبوو، چۆن شتىكى وا بە بىر و خەيالت دا ھات...

بەلكو ھۆكارى سەرەكى پەشىمانبوونەوہ لە چاوپىكەوتن و دىدارەكەمان، ئەو كۆبوونەوہ بە پەلە و لە ناكاوہ بوو كە تايبەت بوو بە دۆخى كۆشك و ديارىكردى دەسەلاتى وەزىرەكان..
 داوات لى دەكەم بە پەلە بگەپىتەوہ بۇ ناو كۆشك، ئىوارەى سبەينى سەعات (11) دەتېنم...

ھىچ بىيانوويەكت لى قەبوول ناكەم و دەبىت ئەم فەرمانە پادشاھەتئىيە جىتەجى بگەى»

دەسۆرت
 لويس

له كاتيكدا، مەركىزە لەگەل (ئالكۆنت ئۆرۆرى) ھاوپىيدا كاتى
 به پى دەكرد، (لويسى پانزەيەم) لە پۆزى (5)ى مايۆى سالى
 (1748)دا نامەيەكى ترى بۆ پەوانەكرد، ھىشتا (مەركىزە) لە
 پۆما بوو.

«خانمەكەم مەركىزە»

دەلخۆشم بەوھى لە پۆما دەلخۆش و شادمانىت، بەلام ئەو
 ھەوالانەم پى ناخۆشە كە پىم دەگات لە بارەى ھاتن و چوونت
 بۆ يانەكانى شەوانە، ھەروەھا ئەو دەنگۆ و پىروپاگەندانەى لە
 بارەى پىتوھەندى تۆ و (كۆنت)ھوہ پىم دەگات و ناتوانم بىروايان
 پى بكەم.

داوات لى دەكەم كە پىتوھەندى بە كونسولى فەرەنساوہ بكەيت
 لە پۆما، كە فەرمانىكى شاھانەى پىتە بۆت بە مەبەستى گەرانەوت
 بۆ پارىس، ھەروەھا راشم سپاردوہ داواكارى و پىداويستىيەكانت
 دابىن بكات و خەرجى سەفەر و پىداويستىيەكانى گەرانەوھى
 خۆت و دەستوپىتوھەندەكەت لە ئەستۆ بگرىت.

بە ئومىدى ئەوہم لە ماوہيەكى زۆر نزيكدا بتيبنمەوہ...
 لەگەل پىز و خۆشەويستى راستگويانەم دا بۆت...

لويسى پانزەيەم

دواى گەرانەوھى (مەركىزە) بۆ پارىس، (لويسى پانزەيەم)
 ھەموو ئەو شتانەى لە بىر كەرد كە پىروياندا بوو، وەك جاران
 ھەستوسۆزى خۆشەويستى لە نىوانياندا دەستى پىكردەوہ و
 سەر لە نوئ (مەركىزە) دەستى لە كاروبارى فەرمانپەرەوايى
 فەرەنسا وەرەدايەوہ.

لویسی پانزەهەم لە (27)ی مارس (1749) نامەیهکی بۆ
مەریکیزە نووسیوە و تییدا دەلالت

» ئەمە بۆ بریارێک دەرچۆه بە دامەزراندنی (پۆل کاتبای
یەکهەم) لە کۆشکی پادشایەتی، بۆ جێبهجێکردنی خواست
و داواکارییهکان، هەروەها بریارێکی تریش دەرچۆه بۆ
زیادکردنی مووچەی (جوسلین)، سەرەپای ناپەزاییهکانی
(شاژنە ماری لیزکزنکا)ی کچی پادشای پۆلۆنیا که لە سالی
(1725)دا هاوسەرگیری لەگەڵ کرد، کاتیک تەمەنی نەگەشتبوو
(20) سال و بە نیازبوو لە ئەرک و خزمەت دووری بخاتەوه.

ئەم ئارەزوو بچووکانەت بیزارم دەکات، خوشەویستەکم
ئێتر دەتوانیت پێوهندی بە وهزیرەوه بکهیت تا بۆت جێبهجێ
بکات، لێرە بە دواوه وهزیرم پاسپاردووه هەموو ئەو داواکاری
و خواستەکان جێبهجێ بکات که شایستەیی جێبهجێکردن. لەبەر
ئەوه، ئێتر پێویست ناکات هیچ داواکارییهکی لەم جوړه ئێتر لە
من بکهی تا بۆت جێبهجێ بکهەم».

بە شیکردنەوەی ئەم نامەیه، دەرەکهوێت که:

(مەریکیزه) هەموو دەسەلاتیکی لە (لویسی پانزەهەم) پادشای
فەرەنسا وەرگرتووه و خۆی بۆتە فەرمانراوی راستەقینەیی
فەرەنسا، بە درێژایی ئەو بیست سالی که لە (کۆشکی فیرسای)
لەگەڵ پادشادا ژیاوه، تا کاتی مردنەکهی لە سالی (1763)دا.

سی سال دواتریش، چیرۆکهکهی بە جوړیکی تر دووبارەبۆوه،
کاتیک لە سالی (1766)دا (لویسی پانزەهەم) که ئەو کاتە تەمەنی
گەشتبوو (56) سال، کهوتە داوی عەشق و خوشەویستی ژنیکی
ترهوه بە ناوی (جان فۆبرینییه)ی خوشەویستی (کۆنت جان دی
باری)، (کۆنت) وازی لە (کۆشکی فیرسای) هێتا، لەبەر ئەوهی

(پادشا لویسی پانزەیەم) خۆشەویستەکەى پفاندووە بۆ ئەوەى
بەیتە کەنیزەک و دۆستى و لە کۆشكىكى جوان و بچووک دا لە
(کۆمبىيان) نىشتەجىتى کردبوو .

دواى مردنى شاژنە (مارى لىز کزنکا) لە یۆنیۆى (1768)
دا، (لویسى پانزەيەم)، خۆشەویستە نوێیەکەى گواستەووە و
بەشیوێهەکى ڕووکەشیانە هاوسەرگىرى لەگەڵ (کۆنت گلیۆم دى
بارى) پێکرد، کە خزمى (جان دى بارى) خۆشەویستى پێشووى
بوو، دواى ئەو هاوسەرگىرییە ڕووکەشە، (لویسى پانزەيەم)،
(کۆنت گلیۆم)ى زاواى نارد بۆ شارى تۆلۆز و پۆست و پێگە
و دەسلەلتىكى بالاشى پێ بەخشى، لە پێناوى ئەوێ لە پارىس
کەشێكى گونجاو و لەبار و خۆش بۆ خۆى و خۆشەویستە
نوێیەکەى فەراھەم بکات.

تا ئەو کاتەشى (جان فۆبرینیيە) لە کۆشكى (کۆمبىيان) بوو،
(پادشا لویسى پانزەيەم)، بە بەردەوامى نامەى بۆ دەنارد و تێیدا
هەست و تەمەرزۆیى خۆى بۆ دەردەبەرى بەوێ ئومێدى وایە
بە زووترین کات بێتە نزیکى و لە کۆشكى فێرسای نىشتەجى
بەیت.

لە یەکیک لە نامەکانیشیدا کە لە (17)ى فێبرایەرى سالى
(1767)دا، (لویس) بۆ (جان)ى ناردووە دەلێت «چەند حەزم
دەکرد وەک هەر کەسێكى ئاسایى فەرەنسى، هەر کاتێک
بمویستایە بێتە دەرەووە و لە سەر شەقام و ڕێگە گشتییەکان
ڕۆ بکەم و بە ئارەزووى خۆم هەلسوکهوت بکەم..

ئای (جان)، ئەم تەختى پادشایەتییە چەند هێلاککەرە،
پێش ئەوێ تۆ بناسم نا ئومێدى و بەدبەختى لە دڵدا برینێكى
گەورەیان دروستکردبوو، خەم نیتۆکە تێژەکانى لە دەروونم

چه قانديبوو، به لام دواي ناسيني تو، هموو خه مه گانم په وينه وه،
 ئيش و نازاري دليشم دوور كه وتنه وه.
 جان، نهو كاته و ئيستاش، تو نهو نوره ي كه هستوسوز و
 خانه كاني دلي پادشا پووناك ده كه يته وه...
 هيواي به خته وهريت بؤ ده خوازم

دلسوزت .. لويس

ليردها پتويسته ئاماژه به دوو بابته بكرت كه (مهر كيزه)
 به كاري هيتان بؤ نه وه ي له ده رگاي پشته وه، بچيته ناو
 ميژووه وه و بؤ هميشه ناوي بمينيته وه، يه كه ميان كيشاني
 وينه يه كي تايه تي خوي بوو له لايه ن شيوه كاري به ناوبانگ
 (فرانسوا بوشيه) كه نازناوي (مهدام دي بؤمبادور) يشي بؤ
 هه لېزارد.

(فرانسوا) ي شيوه كار، له كيشاني تابلوكه يدا، هموو هه وليكيډا
 بؤ نه وه ي به جوانترين شيوه لايه نه ژنانه و جوانييه كاني
 (مهر كيزه) پيشان بدات و به رجه سته ي بكات، وهك دانيشتنيكي
 ئاسوده، په ننگيكي پر له ژيان بؤ عه زيبه كي نايابي خانه دانانه و
 نهو په رپه رانه ي ده كه وتنه ژير پيكانيه وه.

هه روه ها ناوي دوست و خوشه ويسته كه ي (لويسي پانزه يه م)
 و ناوي كوشكي (ئه ليزي) پتوه ندييه كي ميژوويان پيكه وه هه يه،
 چونكه نهو خانمه كړي بؤ نه وه ي به ئاسوده يي له گه ل (پادشا) ي
 دوست و خوشه ويستيدا يه كترى تيدا بينن، به لام دواتر گوږدرا
 بؤ كوشكي فه رمانپه وايي، له لايه ن فه رنسييه كانيشه وه به
 (مالي دوست و خوشه ويستي پادشا و سه روكه كاني فه رنسا)
 ناو ده بریت.

كۆشكى ئەلىزى، لە ماوەى پىنج سالى سەرۆكايەتى (نىكۇلا ساركۇزى)دا، مېژوويەكى پر لە جولە و گەرموگورى بە خۆيەو بەينى.

كۆشكى ئەلىزى، لە سالى (1718) دروستكراو، بەلام سالى (1753) ناوى چوو ناو كىتب و سەرچاو مېژوويەكانەو، ئەويش دواى ئەوەى لە لاين (مەدام بۇمبادۇرى) دوست و خۆشەويستى تايبەت و ناياى (لويىسى پانزەيم)ى پادشاى فەرەنسائو كېردراو وەك جىيەكى تايبەت بە ديدار و ژوانە تايبەتییەكانيان بە كارىان دەهيتا.

لە لاين كەسانى نەيار و ئۆپۇزسيۇنى دەسلەتلى فەرمانپەرەشەو، دروشم و پۇستەرى نەشيا و بە دەرگاكانى كۆشكەكەو هەلدەواسران، بۆ نمونە (مالى لەش فرۆشەكانى پادشا).

لەبەر ئەوەش كە شوينەكەى كەوتبەو سەر شەقامى (فۇبۇر سان ئۇنورى) و پاستەوخۆش بەرانبەر (شانزە لىزى) بو، لە ماوەى شۆپشى فەرەنسى و جەنگە بەردەوامەكانى ناپليۇندا، (كۆشكى ئەلىزى) وەك كۆگا و گەنجينەيكى تايبەت بە هەلگرتن و پاراستنى كەلوپەل و كارگەى چاپەمەنى و هۆلى سەماکردن بە كار دەهيترا.

لە سالى (1814)شدا، كاتىك هيزەكانى يەكيتى سۇفيەت پارىسيان داگيركرد، (كۆشكى ئەلىزى) يان كرده بنگە و ناوەندىكى سەربازىي و جەنگى.

(لويى ناپليۇن پۇناپارت) يەكەم سەرۆك و فەرمانپەرەى فەرەنسائو، كە لە سالى (1848)دا (كۆشكى ئەلىزى)ى كرده شوينى نىشتەجىيوونى خۆى، ئەوەش پيش ئەوەى خۆى وەك

(ئىمپراتور ناپليۇن)ى سىتېم ئىمپراتورى فەرەنسا بناسىنىت و
پرو بكاته كۆشكى (تويلەرى) نىزىك كۆشكى (ئەلىزى).

(ناپليۇن)ى ئىمپراتورى فەرەنسا، (ئەلىزى)ى وەك شونىنكى
نەپتى بە كار دەھىتا، بۇ يىننى دۇست و خوشەويستەكانى،
لە رېگەى توونىلنىكى نەپتى ژىر زەويىيەو كە لە نىوان ھەر
دوو كۆشكەكەدا بوو، ھاتووچۇى دەكرد، دواتر ئەو توونىلە
پروختىندرا و ھىچ پىرەويكى نەپتى لە نىوان ئەو دوو كۆشكەدا
نەما.

تا گەرەنەوھى سىستىمى كۆمارى بۇ فەرەنسا لە سالى
(1870)دا، ئەو كەسانەى لە (ئەلىزى) نىشتەجى بووبون،
دەيانوىست پارىزگارى لە ناو و ناوبانكى كۆشكەكە بكن، كە
پروبو لە پروداوى سەرنج پاكىش، سەرۆك (فلىكس فۇر) لە
سالى (1899)دا بە شىوہىكى كتوپر لە ئامىزى (مارگرىت
ستەنھەيل)ى دۇستىدا گىانى لە دەستدا.

مىژووى فەرەنسا چەند وشەيەكى تۆمار كردو، كە ھەلگىرى
چەند چىرۆكىكن، كاتىك بە پەلە خزمەتكارەكەى كۆشك (قەشە)
بانگ دەكات بۇ ژوورى نووستنى كۆشك بۇ ئەوھى دوايىن نويز
لە سەر جەستەى سەرۆك بكات، بەلام (قەشە) پرسىارى ئەوھى
كردوہ ئايا (سەرۆك) تا ئىستا لەگەل دۇستەكەيدايە؟

لەو كاتەدا (قەشە) وشەى (بە ئاگا يان بەھۇش)ى بە كار
ھىناو، بەلام خزمەتكارەكە لە مەبەست و مانا فەرەنسىيەكەى
ترى ئەو وشەيە تىگەيشتوہ و گوتوويەتى، نەخىر لە دەرگای
پشتوہ بردمانە دەرەوہ.

لە كاتى جەنگى يەكەمى جىھانىدا، گورىلايەك لە باخچەى
ئازەلانى نىزىك (ئەلىزى) ھەلاتوہ و خۆى كردوہ بە ناو كۆشكدا،

به نیاز بوه هاوسه ره که ی (پیمون بوانکاریه) ی سه روکی نهو کاته ی فره نسا رابکیشیتته سه ر داره که، به لام پاسه وانه کانی کوشک پتیا ن گرتوه و نه یانه شتوه.

باس له وه شده کریت که (پول دیشانیل) ی سه روکی پیشووتری فره نسا که له سالی (1920) دا به هوی تیکچوونی باری دهرونییه وه دهستی له کار کیشایه وه، زور سه رسام بوه به چیروکی گوریلاکه ی ناو کوشکی ئه لیزئ، به جوریک له میانه ی میواندارییه ره سمییه کاندایه سه ر داره کاندایه بازی ده دا، ئه وه ش ببوه هوی نیگه رانی و ترس و بیزاری میوانه کان.

له جهنگی دوه می جیهانیدا (کوشکی ئه لیزئ) داخرا، نازییه کان به هیچ شتیه که ئه و بینایه یان بۆ هیچ کاریک به کار نه هیتا و به چولی هیشتیانه وه، تا دوا ی کوتایی هاتی جهنگ، ژهنه رال (چارل دیگول) له نیوان سالانی (1959 بۆ 1969) تیدا نیشته جیبوو، به لام دواتر بیزار و نیگه ران بوو له وه ی هیچ تاییه تمه ندیی که نه ماو ناو و ناویانگیشی له که دار ده بوو.

له بهر ئه وه (دیگول) فره مانیدا له نزیک (ئه لیزئ) کوشکی شاهانه و جوانتری بۆ بکرن، بۆ ئه وه ی له وی پیشوازی له میوانه ره سمییه کان بکات و نهیده ویست له و شوتنه دا کاریکات و بمیتته وه، که پادشاکان به جلی خهوتنه وه به پرپه وه کانیدا هاتووچویان کردوه.

(فرانسوا میتران) ی سه روکی فره نسا که له (1981 بۆ 1995) سه روکایه تی ئه و ولاته ی کرد، به شه تاییه ته که ی (کوشکی ئه لیزئ) ی به کار نه هیتا، چونکه (فرانسوا میتران) هه میشه به باشی ده زانی شه وان بگه ریتته وه بۆ خانوه تاییه ته که ی خزی له گه ره کی (بۆهیمی) یان بۆ شووقه تاییه ته که ی له ناوچه یه کی تر، که دایکی (مازارین) ی کچه ناشه رعیه که ی تیدا نیشته جیبوو.

(23)

جۆرج كليمانسو
(800) دوست

چاپکردن و بلاو کردنه‌وی کتیک له فهرنسا سه‌بارت به (جورج کلیمانسو) پلنگی نیو سیاسه‌تی فهرنسا له (1841 بۆ 1929) شتیکی نامۆ نییه، ئەو پیاوه چەندین جەنگ و ململانێی سیاسی مەترسیداری بینووه و له هەمووشیاندا براوه و سەرکەوتوو بوو، ئەو کەسیک بوو دەیتوانی له یەک کاتدا (20) بابەتی جیاوازی بۆ (20) کەسی جیاوازی باس بکات، هیچ کەسیش باوه‌ری نەدەکرد ئەم پلنگە سیاسییە فهرنسا خاوه‌نی (800) دۆست و خۆشه‌ویست بیت و (40) مندالی ناسەرعیشی هەبیت.

کاتیک (کلیمانسو) زانی کە هاوسەرە ئەمریکیەکی خیا‌نه‌تی هاوسەری لی کردووه، له دره‌نگانیکی شه‌ودا ده‌رگای ماله‌که‌ی بۆ کردووه و به جلی خه‌وتنه‌که‌یه‌وه خستیه سەر شه‌قام و کردیه ده‌ره‌وه، (کلیمانسو) وه‌ک هەر گورگینکی تری نیو مرق‌فایه‌تی، پ‌قیکی زۆری به‌رانه‌ر به‌ ژنان هه‌بوو، هیچ کاتیک وشه‌یه‌کی باشی له سەر ژن نه‌گوتوه و پ‌وانینکی باشی نه‌بوو بۆ ژن جگه له پ‌ق و کینه، ئەو کاتانه نه‌بیت که له سەر جینگه سینکسی له‌گه‌ل ژنیکدا کردووه، یان له سەر جینگه به‌ نه‌خۆشی که‌وتوه و ژنیک خزمه‌تی کردووه.

(جان ئویل) له کتیه‌که‌یدا به‌ ناو‌نیشانی (کلیمانسو)، وینه‌ی پیاوینکی ئازاد) که له سالی (2005) دا له پاریس چاپ و بلاوی کردووه، ته‌ئکیدیکردۆته‌وه له‌وه‌ی زۆریک له سەرۆک و سەرکرده‌کانی جیهان زیاتر له پ‌وویه‌کیان هه‌بوو و ژیا‌نینکی تابه‌ت و نه‌ه‌نیان هه‌یه، که زۆر جیاوازه له‌و درووشم و به‌رنامه‌نە‌ی بانگه‌شه‌ی بۆ ده‌که‌ن، هه‌ندیک جاریش به‌ هۆی ئەو ده‌ستکه‌وت و سەرکەوتنه‌ سیاسیانه‌ی به‌ ده‌ستی ده‌ه‌یتن، تا

ئەو كاتەى دەمرن، ھېچ كەسك دەرك بە دەستدرېژيەكانيان ناكات.

(جۆرج كليمانسو) لە سالى (1841) دا لە يەكك لە گوندە دوورە دەستەكانى پاريس و لە ناوچەى (بريتانى) لە دايك بوە، ژيانى مندالى لە كىلگەى خانەو دەكەيان يان لە شارى (نانت) بە سەر بردو، كە باوكى وەك پزىشك لەوئى كارى دەکرد.

باوكى كەسايەتتەكى بەھتەزى ھەبوو، كاريگەرىي زۆرىشى لە سەر (كليمانسو) دروستكردبوو، دانىشتوانى ئەو ناوچە بە سەر دوو گروپدا دابەش ببوون، گروپىكئيان خاوەن مولكە پارىزگارەكان بوون ئەگەر نەلئىن دواكەوتوھكان، ھەروھەا گروپىكئيشيان كۆمارىيە پىشكەوتووخاوەكان بوون و دژ بە (لاكلىرۆسى مەسىحى) و (فەرەنساي كۆن) بوون، باوكى (كليمانسو) سەر بە گروپى دوھم بوو، باوھەپى زۆرى بە فەلسەفەى پۆشنگەرى ھەبوو، خۆشەويستتەكى بى ئەندازەشى بۆ شۆرشى فەرەنسا بە گشتى و (رۇبىسپىر) بە تايبەتى لە دل دا بوو.

لە سالى (1851) دا باوكى (كليمانسو) زىندانى كرا، بە ھۆى دژايەتى كردنى گەپاندەھەى سىستەمى پادشايەتى ئىمپراتۆرى بۆ فەرەنسا و پووخاندنى سىستەمى كۆمارى، لە سالى (1858) ياشدا جاريكى تر باوكى زىندانى كرايەو بە ھۆى بيروباوھەپە شۆپگىپى و كۆمارىيخاوە سىكۆلارەكەيەو، لەو كاتەدا (كليمانسو) كە تەمەنى تەنھا (17) سال بوو، سوويتندى خوارد لە سەر ئەوھى تۆلەى باوكى بكاتەو.

سالى (1861) (كليمانسو) بوە نووسەر لە پۆژنامەيەكى بچووك دا كە ناوى پۆژنامەى (كار) بوو، لەو پۆژنامەيەدا بە

شېئوھىيەكى زۆر توندپەوانە، بىروباۋەپەكانى دەردەبېرى، تا كار گەيشتە ئەۋەى دەسلەتدارانى بىزار كرد و ئەوانىش دەستگىريان كرد، بە تۆمەتى بلاۋ كوردنەۋى پەقۇكىنە بەرانبەر كەسانى تر، ياخود نەيارە سىياسىيەكانى باۋكى.

سالى (1865) گفتوگوى بۆردى پزىشكىيەكەى كرد و خويندى تەۋاو كرد، پىش ئەۋەى كلينكى تايەت بە خۇى بكاۋە و جىگىر بىت، بېاريدا پووبكاۋە (USA)، باۋكىشى توانايەكى دارايى مامناۋەندى ھەبو، بۆيە پارەى پىۋىستى پىدا بۆ ئەۋەى خواست و ئامانجەكانى بە دى بھىنيت.

لە پىنگەى گەشتەكەيدا بەرەۋ نىۋيۇرك، (كلىمانسۆ) بە شارى (لەندەن) دا تى پەپى و چاۋىكەۋت بە فەيلەسوفى بە ناۋبانگ (جۆن ستىۋارت مىل) و لە سەر كۆمەلىك بابەتى سىياسى و ئاينى و فەلسەفى گفتوگۇيان كرد.

لە پىنگەى دەرياۋە بەرەۋ نىۋيۇرك كەۋتەپى، لەۋى بىنى ھىشتا بىرىنى شەپى ناۋخۇى نىۋان وىلايەتەكانى باكور و وىلايەتەكانى باشۋورى ئەمريكا لە سەر سىستىمى نەژادى و كۆيلايەتى، ساپىژنەبوون، لەبەر ئەۋە پوى كرده وىلايەتەكانى باشۋورى ئەمريكا، بۆ ئەۋەى بە چاۋى خۇى دۆخەكە و پاشماۋەكانى ئەۋجەنگە ناۋخۇيىە بىنيت، جگە لە تىرۇركردنى (ئەبراھام لىنكۆلن) سەرۋكى (USA)، بە ھۆى ناكۆكىيە توندەكانىيەۋە لەگەل سېى پىستە پەگەزپەستەكانى ئەمريكا.

دۋاى بىنىنى دۆخى وىلايەتەكانى باشۋور، (كلىمانسۆ) گەپايەۋە بۆ نىۋيۇرك و ۋەك پەيامنير كارى بۆ پۇژنامەى (زەمەن)ى فەرەنسى دەكرد، بابەتەكانى بە ناۋى (نامەكان لە (USA)) بلاۋ دەكردەۋە، ھاۋكات وانەى زمانى فەرەنسىشى بە

خویندکاره کچهکانی خویندنگهیهکی ناوهندی ئەمریکا دهگوتەوه. له وکاته‌دا که‌وته داوی عەشق و خۆشه‌ویستی کچێکی ئەمریکییەوه به ناوی (ماری بلۆمیز) و پێککه‌وتن له سەر ئه‌وه‌ی هاوسەرگیری بکه‌ن، به‌لام به‌و مەرجه‌ی به‌ شیوه‌یه‌کی شارستانی هاوسەرگیری بکه‌ن و نه‌چنه‌ کلێسا و پیروزکردنی هاوسەرگیریه‌که‌ی له‌ لایه‌ن هەر پیاویکی دینییه‌وه‌ پەت کردەوه. له‌ سەر‌ه‌تادا ئه‌وه‌ش نه‌کرا، بۆیه به‌ ناچاری گه‌پایه‌وه‌ بۆ فەرهنسا و خۆشه‌ویسته‌که‌ی له‌ داوی خۆیه‌وه‌ جێهێشت، به‌لام داوی ماوه‌یه‌کی که‌م خیزانی (ماری) به‌ هۆی خه‌فەت و نیکه‌رانی کچه‌که‌یان‌ه‌وه‌ له‌ هه‌لوێسته‌که‌یان په‌شیمان بوونه‌وه‌ و داویان له‌ (کلیمانسۆ) کرد بگه‌پێته‌وه‌ بۆ نیویۆرک و هاوسەرگیری بکه‌ن. ئه‌ویش داوی گه‌پانه‌وه‌ی، له‌ شاره‌وانی نیویۆرک و له‌ به‌رده‌م عومده‌ی ئه‌و شاره‌دا هاوسەرگیری کرد، به‌ بێ ئه‌وه‌ی بچینه‌ کلێسا و له‌ به‌رده‌م هیچ قه‌شه‌یه‌کدا بوه‌ستیت، (کلیمانسۆ) به‌وه‌ش سه‌لماندی که‌ عه‌لمانی و سیکولاریکی زۆر تونده‌ تا سەر ئێسک، ده‌یویست کێشه‌ و ناکۆکیه‌کانی له‌گه‌ڵ قه‌شه‌ و مه‌سیحیه‌ ئسولیه‌کاندا کوتایی پێ به‌ئینیت.

وه‌ک ئاشکراشه‌، له‌و سەر‌ده‌مه‌دا فەرهنسا و فەرهنسییه‌کان دوو جۆر بیروباوه‌پیان هه‌بوو، (کاسولیکی پارێزگار) و (سیکولاری پێشکه‌وتووخوازی کۆماری پۆشنه‌گر).

له‌ سالی (1870)دا سیستمی پادشایه‌تی ئیمپراتۆری فەرهنسا پووخواو سەر له‌ نوێ سیستمی کۆماری گه‌پایه‌وه‌ بۆ ئه‌و ولاته‌، له‌و کاته‌شدا (کلیمانسۆ) کرایه‌ عومده‌ی شاره‌وانی (مۆنمارته‌ر) له‌ پاریس، ئیتر له‌ویوه‌ چوه‌ نیوگۆرپان و ژیا‌نی سیاسیه‌وه‌. دواتر به‌ ئەندامی په‌زله‌مانی ئه‌و ولاته‌ هه‌لبژێردرا و له‌

سەر کورسی ئو پەپرى چەپەکان دادەنشت، ئو کاتە زۆرىنەى پەرلەمانتاران سەر بە (خاوەن مولکە پارىزگارەکان) بوون و ئەمىش بە پقەو سەبرى دەکردن، ئەوانىش وەک تىرۆرىستىک لىتيان دەپوانى، لە راستىشدا، پرۆگرامە سياسىيەکەى (کلىمانسو) ببو سەمەى ترس و دلەراوکی بۆ هاوپرى و هاوکارە سۆسالىستەکانىشى.

(کلىمانسو) بەشداربوو لە لىسەندەوەى متمانەى چەند کابىنەيەکى وەزارى ولاتەکەيدا، لەبەر ئەو ش لە لایەن زۆرىنەو پىلانى لە دژ دانراو لە هەلبژاردنەکاندا شکستيان پىن هيتا و خستيان، لەوکاتەدا کە تەمەنى پەنجا سال بوو، يەکەم جاربوو خۆى لە دەرەوەى پەرلەمان ببىنیتەو، هىچ هاوپرێيەکى نەبوو وە لە ژىر قەرزىكى زۆرىشدا بوو، بەلام (پلنگ)ەکەى فەرەنسا، نەک شکستى نەهيتا و تەسلىمى دۆخەکە نەبوو، بەلکوو خۆى بۆ تۆلەکردنەو و هەلگەپانەوەى هاوکىشەکە ئامادە دەکرد.

لە چاوەپوانى هاتنى ئو پۆرەشدا، (کلىمانسو) پويکردە کارى دوهم کە پۆرنامەگەرى بوو، لە پىگەى وتارە بەردەوامەکانىيەو بىروباو پەرەکانى خۆى بلأو دەکردەو، چانسى وای هيتا جارىكى تر بگەریتەو بۆ بازنەى دەسەلات و فەرمانرەوايى، ئەو بوو کرايە وەزىرى ناوخۆى فەرەنسا و لە سالى (1906)يشدا کە تەمەنى گەيشنبو (65 سال) کرايە سەرۆكى ئەنجومەنى وەزىرانى ئو ولاتە.

پيش هەلايسانى جەنگى يەکەمى جىهانى لە سالى (1914) دا، سەرۆکايەتى و فەرمانرەوايى فەرەنساي پى سپىزدرا، بەو مەرجەى فەرەنسا لە هەرەشە و مەترسىيەکانى ئەلمانەکان دور بختاوە کە بەرەو پارىس دەکشان.

به شیوه‌یه‌کی دیکتاتورانه و به دهستی ئاگر و ئاسن ولاته‌که‌ی به‌پویه‌ده‌برد، وه‌زیر و ژهنه‌راله‌کانی سوپای فهره‌نسا وه‌ک منډال گوڤراه‌لی فهرمانه‌کانی بوون، دوا‌ی پینش‌په‌ویه‌کی زوری سوپای ئه‌لمانیا به‌ره‌و پاریس و تیکشان‌دنی به‌رگریه‌کانی سوپای فهره‌نسا، (کلیمانسۆ) توانی شه‌پۆل و هاو‌کیشه‌ی جه‌نگه‌که‌ پینچه‌وانه‌ بکاته‌وه‌ و سه‌رکه‌وتنیکی گه‌وره‌ بۆ فهره‌نسا تۆمار بکات، به‌وه‌ش ئاستی جه‌ماوه‌ری به‌ شیوه‌یه‌کی به‌رچاو زیادی کرد و له‌ دوا‌ی (دیگۆل)ه‌وه‌ وه‌ک پاله‌وانیکی نه‌ته‌وه‌یی سه‌یرده‌کرا، ئه‌وه‌ش سه‌ره‌تای گه‌شه‌ و ترۆپکی ژیا‌نی سیاسی (کلیمانسۆ) بوو.

پلان و ستراتیژه‌کانی، بوه‌ هۆی تیکشان‌دنی هه‌موو هیزش و په‌لاماره‌کانی سوپای ئه‌لمانیا، (کلیمانسۆ) سوپای ئه‌لما‌نیای ناچارکرد له‌و ولاته‌ بکشیته‌وه‌ و به‌و په‌ری لاوازی و شکسته‌وه‌ داوا‌ی ریککه‌وتن و ئاگر به‌ست بکات.

(کلیمانسۆ) له‌ (کۆنگره‌ی ئاشتی فیرسای) به‌ ته‌واوی تۆله‌ی له‌ ئه‌لمانه‌کان کرده‌وه‌ و کۆمه‌لێک مه‌رجی به‌ سه‌ردا سه‌پاندن، که‌ ناچاربوون قه‌بوولی بکه‌ن، به‌ هۆی ئه‌و شکسته‌ سه‌ربازی و هه‌مه‌ لایه‌نه‌ی توشی بوو بوون، به‌ هۆی ئه‌و هه‌لو‌یسته‌شییه‌وه‌ که‌ ئه‌لما‌نیای ناچارکرد ریککه‌وتنی ئاشتی ئیمزا بکات، له‌ لایه‌ن سه‌روکی (USA) و هه‌ندیک له‌ سه‌رکرده‌ و سه‌روکه‌کانی ولاتانی جیهانه‌وه‌ لۆمه‌کراو پێیان گوت ئه‌و کاره‌ زۆر ترسناکه‌ و په‌رچه‌کرداری خراپ و نه‌خوازاو‌ی به‌ دوا‌دا دیت، به‌لام گویی بۆ نه‌گرتن و هۆشداریه‌که‌یانی به‌ هه‌ند وه‌رنه‌گرت.

هه‌ست و چه‌زی تۆله‌کردنه‌وه‌ لای (کلیمانسۆ) له‌ هه‌موو شتیک زیاتر و گه‌وره‌تر بوو، له‌ راستیدا پیشبینی ئه‌و که‌سانه‌ی نا‌ئومیدبوون له‌ ئیمزاکردنی ریککه‌وتنه‌که‌ له‌ لایه‌ن ئه‌لمانیاوه‌

هٿور هٿور دهرکهوت، به تاييهت له دواى ئه وهى (ئه دؤلف هٿلهر) بوه فهرمانره واى ئه لمانيا به کى بريندار، گهلى ئه لمانيا هممو ماف و دهسلات و پشتيوانيه کيان پښ به خشى، بؤ به دهستپنه وه و توله کردنه وهى شکو و پټگه ى له دهستچووى ئه لمانيا له کونگره ى فيرساى و هاوشيوه کاني تريدا.

له دواى کوتاييهاتنى جهنگى يه که مى جيهانى، گهلى فهرنسا هستيان به خوښى و سه رکه و تننکى گه وره ده کرد، رږانه سر شه قامه کان و هوتافيان بؤ سه رکه که يان ده گوته وه، به وهى سه ره پاي هيرشه چر و به رده و امه کاني سوپاي ئه لمانيا بؤ سر پارس، به لام (جورج کلیمانسو) توانى کوتايى به گه وره ترين کومه لکوژى به ټټيت و داهاتوويان بپاريزيت.

کاتیک له به رده م په رله ماني ولاته کهيدا وتاريکى کورتى سه رکه وتنى پټشکه ش کرد و به وه کوتايى پښ هټنا که فهرنسا پټشتر سه ربازيک بوو بؤ به رگريکردن له مه سيحييهت، به لام ئيسنا سه ربازيکى به جه رگه بؤ به رگريکردن له ياسا و مافه کاني مروؤف، له هممو حاله تنکدا فهرنسا سه ربازيک ده ټټيت بؤ به رگريکردن له و نمونه بالايانه ى حوکمراني گه لاني جيهان ده که ن. ئه م دهسته واژه يه که ناکوک بوو له گه ل ثانيى مه سيحيدا، بوه هو ى توپه کردن و وروژاندنى که سټيکى ده مارگير و به ده مانچه که ى ته قه ى له (کلیمانسو) کرد، به لام برينه که ى سووک بوو، ته نها چهند رږڅيکى که م له جيگه دا مايه وه.

ئه وه ى نامؤ و سه ير بوو، هه لوټستى فهرنسييه کان بوو، له جياتى ئه وه ى له سر ئه و هه لوټستانه ى پاداشتى بکه ن، له هه لېژاردنى سه رکه ايه تى دا پشتيان تيکرد و هه ليان نه بژارد و ده نگیان پښ نه دا.

(24)

كاسترۇ چافىن كارلۇس مونعيم
و خۇشەويستەكانيان

بوونی پېوهندی سینکسی و پېوهندی پومانسی سرؤکی ولاتانی لاتین، شتیکی گرینگ نییه بؤ ھا ولاتییه کانیان، ئەمەش ھۆکاری سەرەکییە بؤ ئەو ھەبە کەسیکی دیار و ناسراو، یان ھەک ئەو ھەبە ئەوروپا دەبیندریت متمانە تەواویان بە خۆیان نەبیت.

(فیدل کاسترۆ)ی سەرکردە میژوویی کوبا، یە کەم جار ھاوسەرگیری لەگەل (میرتا دیز بالارت) دا کرد و کوپیکیان بوو بە ناوی (فیدیلیتۆ)، ھەر ھەبە (ناتی پیفیلیتا)ی دۆستیشی کچیکی ھەبوو بە ناوی (ئەلینا فیرناندیز پیفیلیتا)، کە لە ساڵی (1993) دا بەرھە (USA) ھەلات، کاتیک ھەک نویتە رایەتی دەنگە ناپرەزییەکانی سیاسەتەکانی باوکی دەرکەوت.

(فیدل کاسترۆ) دواي ئەو ھەبە لە ساڵی (1955) لە (میرتا) جیا بۆ، ھاوسەرگیری لەگەل (دالیا سۆتۆ دیل فی) کرد و پینچ مندالیان بوو.

باس لەو ھەبە دەرکیت (فیدل کاسترۆ)ی سەرؤکی کوبا، چەند پېوهندییەکی سینکسی و سۆزداری ھەبە، کە لە ناوخی ئەو ولاتەدا باس کردنی ئەو بابەتە قەدەغەبە، لەوانەش (مارتیزا پۆزالیس) و (تیقی) ھونەر مەندبوون.

(لاندروسان خۆرخی) لە کتیبە کەیدا بە ناوینیشانی (ژنانی کاسترۆ) باس لەو ھەبە دەکات «مارتیزا پۆزالیس»ی کاراکتەر و ھونەر مەندی تەلەفیونی ناودار، پەتی کردو ھە خواست و ئارەزو ھە تایبەتیەکانی (کاسترۆ) جیبەجی بکات، بەلام کاسترۆ پنی گوتو، خەلکی ئیرە ملکەچی یاسا دەبن، منیش یاسام بۆیە دەبیت تۆش ملکەچی ئەو یاسایە بیت».

(فیدل کاسترۆ) وا پراھاتبوو لە پشتی پەر دەو ھە دەژیا و

کاره‌کانی به پڄ ده‌کرد، ئه‌و گه‌شتیارانه‌ی پروویان له‌و ولاته ده‌کرد نه‌یانده‌زانی کئ سهرۆکی ئه‌و ولاته‌یه و کئ ئه‌و ولاته به‌پێوه‌ده‌بات، چونکه له‌ هه‌چ شوینیکدا ناوی (کاسترۆ) نه‌نووسرابوو، هه‌چ گۆره‌پان و شه‌قام و ده‌روازه‌ی شار و پرۆژه و کارگه‌یه‌ک به‌ ناوی (کاسترۆ) وه‌ نه‌بوو، وینه‌ی (کاسترۆ) له‌ سهر پول و (پیزۆ)ی دراوی ناوخۆیی ئه‌و ولاته نه‌بوو.

له‌ ئێستادا ئه‌و گه‌له‌ که‌یفخۆشه، خۆی ئاماده‌کردوه‌ بۆ ده‌ستنیشانکردنی سهرکرده‌یه‌کی تر بۆ ولاته‌که‌یان، وه‌ک شوینگره‌وه‌یه‌ک بۆ (کاسترۆ) که‌ ئێستا باری ته‌ندروستییه‌که‌ی ناجیگیره‌ و له‌ جیگه‌دا که‌وتوه‌. (مه‌به‌ستی نووسهر کاتی نووسینی کتێبه‌که‌یه‌. و.ک)

ئه‌وه‌شی نامۆیه‌ تا ئێستا زانیاری ته‌واو له‌ به‌رده‌ستدا نییه‌ له‌ سهر ئه‌وه‌ی ئایا (کاسترۆ) په‌نه‌یان له‌ هاوسهره‌که‌ی جیا بۆته‌وه‌، یان هاوسهری هه‌یه‌؟ یاخود ناوی هاوسهره‌که‌ی چیه‌ و چه‌ند مندالی هه‌یه‌ و ناویان چیه‌ و له‌ کۆی ده‌ژین..

(فیدل کاسترۆ) ژماره‌یه‌کی زۆری له‌ هاوڕینی کچ و دۆست و خۆشه‌ویست هه‌بوو، به‌لام ته‌نها دوو جار به‌ شیوه‌یه‌کی په‌سمی هاوسهرگیری کردوه‌، له‌ ده‌ره‌وه‌ی ژیانی هاوسهریتیه‌که‌شی چه‌ند مندالێکی ناشه‌رعی هه‌یه‌، که‌ ژماره‌ و ناوێشانه‌کانیان بۆ که‌سانێکی زۆر جیگه‌ی سهرسوڤمان و گومانه‌، ته‌نانه‌ت بۆ (خوانا فیرا)ی هاوسهریشی، که‌ بۆ ماوه‌ی (28) سال وه‌ک وه‌رگێڕی تایبه‌تی کاری له‌گه‌ڵ کردوه‌ و له‌ دوا‌ی (پائول کاسترۆ)ی براهیه‌وه‌، متمانه‌ پێکراوترین که‌س بوه‌ لای.

ژماره‌ی منداله‌کانی له‌ نیوان (8 بۆ 12)دایه‌، (فیدیلیتز) یه‌که‌م مندالیتی و له‌ سالی (1949) له‌ هاوسهری یه‌که‌می له‌

دايک بوو، (فيديليټو) سالی (1973) له زانکزی پرووسیا وانهی
 فیزیای ئەتۆمی خویندوه، پینش ئەوهشی له سالی (1979) بۆ
 (1992) بېیتە سەرۆکی دهستە ی وزه ی ئەتۆمی له هاڤانا، وهک
 پیزیک به ناوی (پائول ځۆسیه فیترناندیز) هوه دهیخویند.

(فيديليټو) سالی (1992) له هاوسه ره پرووسیه که ی جیا
 بۆته وه و دوا ی ههشت مانگ، هاوسه رگری له گهل کچیکی
 کوبیدا کردوه. یه کیک له خاله کانی (فيديليټو) ناوی (لینکولن دیاس)
 هو له شاری (میامی) دهژی، پینشتر ئەندامی کۆماریه کان بوو
 له ولایه تی فلوریدا. (میرتا دیاس) ی دایکیشی له خانه واده ی کی
 دهوله مند بوه، باوکی وه زیر بوه له حکومه تی کوبا، پینش
 ئەوه ی (فیدل کاسترو) دهسه لات بگریته دهست. ئیستا له گهل
 هاوسه ره کوبیه کهیدا له (میامی) دهژی، دوا ی جیا بوونه وهشی
 له (کاسترو) له سالی (1950) هوه تا ئیستا هیچ لیدوانیکی بۆ
 پۆژنامه کان نه داوه.

سی خالی هاوبهش له نیوان پینچ منداله که ی کاسترو دا ههیه
 له (بئوه ژنه که ی) که ته مهنی (67) ساله، هه موویان کوپن،
 هه روه ها هه ر هه مووشیان به ناشه رع ی و له ده ره وه ی پرۆسه ی
 هاوسه رگرییه کی شه رع ی له دایک بوون، گرینگیش نه بوه به
 لایه وه له کێ مندالی ده بیته و دوو سال جاریکیش یه کینکیان له
 دایک بوون.

سالی (1980) و دوا ی پئوه ندییه کی سیکسی نهینی که
 ماوه ی (10) سالی خایاند، هاوسه رگرییه کهشی له گهلیدا
 کوتای ی پێ هینا.

ئوهش سالتیک دوا ی مردنی (سیسیلیا سانشیز) ی دوست
 و هاوپی، که له دوا ی شوپشی کوباوه له دژی (ژهنه رال

فۆلخینسۆ پاتیستا)، به هیچ شتویهک له یهک جیا نه بوونه وه و هه میسه پیکه وه بوون، به جۆریک له یه کهم ساتی سه رکه وتنی شۆر شه کهیدا و له یه کی یه نایه ری سالی (1959) کاتیک (کاسترۆ) چوه ناو شاری هاڤاناوه، (سیسیلیا) ی له ته نیشه وه بوه، کوبیه کانیش زۆریان خوشده ویست و به (خۆشه ویسته که ی گهل) ناوده برا.

پتوه ندیه نه نیه که ی نئوان (کاسترۆ) و (سیسیلیا) که (20) سالی خایاند، به گۆشه گیر بوونی (سیسیلیا) له خانویه کی ناو گوند دا کوتایی پێ هات.

(دالیا سۆتۆ دل فاللی) هاوسه ری ئیستاشی نه وه ی یه کیک له خیزانه گه وره کانی کوبایه، له لایه ن نووسینگه ی فیدرالی ئه مریکا وه پاره یه کی زۆر ته رخانکرا وه به مه به ستی کۆکردنه وه ی زۆرترین زانیاری له سه ری.

هاوسه ره که ی کاسترۆ، مامۆستابوو له یه کیک له خۆیندنگه کانی شاری (ترینیداد) له ناوه راستی کوبا، کاتیک له گهل (کاسترۆ) دا یه کیان ناسی، دوا ی ئه وه شی ده سه لاتی ولاتی گرته ده ست، هاوسه ره که ی بوه به شیک له پرۆژه ی هه لمه تی نیشتمانی نه هیشتنی نه خۆینده واری له و ولاته.

له م هاوسه ره شی، (کاسترۆ) چه ند مندالیک هیه، (4) مندالی هیه، (ئه نجل، ئه نتینیۆ، ئه لکسیس، ئه لیخاندرۆ)، (ئه نجیل و ئه لیخاندرۆ) هاوسه رگرییان نه کردوه، (فیدیلیتۆ) مندالی یه که می (کاسترۆ) یه له هاوسه ری یه که می، سێ مندالی تری ناشه رعیشی هیه که ناسراوون. جگه له هه ندیک که سی زۆر نزیک تریشی، پیکه وه خانه واده ی سه ره کی (کاسترۆ) پیک ده هینن، (ئالکومندانتی) یان سه ره کرده و سه رۆکی شۆرشی کۆمونیستی ولاته که ی،

بهره‌مهندری دیارترین په‌مز و هیمای سهرمایه‌داریه له جیهاندا» سالانه زیاتر له (90) ملیون جگهره له وولاته بۆ ئالوده‌بوانی جگهری پینج کیشوهری جیهان به‌ره‌م ده‌هرینریت، جگه له ئەمریکیه‌کان که بێ به‌شن له کیشانی ئه‌و جگهره‌یه، مه‌گه‌ر به قاجاخ بیبه‌نه وولاته‌که‌یانه‌وه، چونکه له سالی (1961) هوه (USA) گه‌مارۆی خستۆته سهر هه‌موو کالا و شمه‌کیکی کوبی، ئه‌مه‌ش وه‌ک دروستکردنی فشار له سهر ده‌سه‌لاتدارانی کوبا و سه‌روکی ئه‌و وولاته، که تنه‌ها (140) کیلو مه‌تر له ده‌روازه ئاوییه‌کانی ئەمریکا له میامی و فلۆریداوه دووره.

له دوا‌ی (پائول)ی برای (کاسترو)، دوه‌م که‌سی دیار و ده‌ست‌پویشتووی نیو ئه‌و خانه‌واده‌یه، (ئه‌لینا فیرناندس)ی کچی (فیدل کاسترویه)، که به‌ مندالی و هه‌رزه‌کانی له پاریس ژیاوه به‌ بێ ئه‌وه‌ی هیچ که‌سیک بێ ناسیت، (ئه‌لینا) حه‌وت ز‌پ‌خوشکی هه‌یه له دایکی و (ناتالیا ری‌فۆلیتا) که هاوسه‌رگیری له‌گه‌ل پزیشکیکی کوبیدا کردوه.

(ئه‌لینا) نه‌زۆک بوه و توانای ئه‌وه‌ی نه‌بوه مندالی ببیت، هه‌ر له‌به‌ر ئه‌وه‌ش هه‌میشه که‌سیکی یاخی و تو‌په‌ و میزاجی بوه، وه‌ک باس ده‌کریت (4) جار هاوسه‌رگیری کردوه، (15) سال پینش ئیستا، باوکی دوا‌ین هاوسه‌رگیری له هافانا په‌ت کردۆته‌وه و به‌ که‌سیکدا وه‌لامی بۆ ناردوه هیچ هه‌والیکی پین نه‌دات له سهر جیا بوونه‌وه‌ی هاوسه‌رگیریه‌که‌ی ئه‌گه‌ر پوویدا، (چونکه پیتشینی ده‌کرد ئه‌م هاوسه‌رگیریه‌شی به‌ جیا بوونه‌وه کوتایی پین بیت).

له کتییی (ئه‌لینا، بیره‌وه‌رییه‌کانی کچه‌که‌ی کاسترو)، که له سالی (1993) و دوا‌ی جیا بوونه‌وه و هه‌لاتنی بۆ میامی

به پاسپورتیکی ساخته‌ی ئیسپانییه‌وه ب‌لاو کرایه‌وه، چه‌ندین ورده‌کاری له باره‌ی ژبانی کچه‌که‌ی (کاسترو) وه ب‌لاو کراوه‌ته‌وه. (ئیلینا) له‌گه‌ل خۆیدا مندالیکیشی برد بۆ میامی که هه‌لی گرتبۆوه و به‌ختیوی ده‌کرد، جگه له (ئیلینا)ی کچی، (خوانیتا) ی خوشکی (کاسترو)ش وهک په‌نابه‌ر له میامی ده‌ژیا، که ده‌رچووی کۆلیژی ده‌رمانسازی بوو له زانکۆی هاڤانا، به‌لام دوا‌ی نه‌وه‌ی له سالی (1964) وه‌وه وهک په‌نابه‌ر پرووی کرده میامی، له (رادیوی کوبای ئازاد) و (وانه‌بیژ له زانکۆی میامی) کاری ده‌کرد، (خوانیتا) له دژی پێگرییه‌کانی (کاسترو)ی برای بۆ پیاده‌کردنی حز و ئاره‌زووه‌کانی و قسه‌کردن له سه‌ر نه‌و سیستمه‌ی که وهک چه‌قۆیه‌ک دراوه له پشتی ولاته‌که‌ی، کوبای به جی هیشته و به‌ره‌و میامی هه‌لات.

یه‌کێکی تر له‌و په‌نابه‌رانه‌ی له (میامی) ده‌ژیا، (فرانسیسکا بوبو)ی کچه ناشه‌رعیه‌که‌ی (فیدل کاسترو) بوو، وهک ده‌گوتریت (3) سال پیش ئیستا و له ته‌مه‌نی (46) سالی‌دا به نه‌ینی کوبای به جی هیشته‌وه و پرووی کردۆته میامی و ئیستا له خانه‌یه‌کی تایبه‌ت به که‌سانی پێروپه‌ککه‌وته کارده‌کات.

هه‌روه‌ها نه‌وه‌یه‌کی (کاسترو)ش که هیشته ته‌مه‌نی (12) ساله، له دایکه نه‌ناسراوه‌که‌ی، (7) سال پیش ئیستا کوبایان جی هیشته و له میامی ده‌ژیین.

ده‌یان کچ و کوپ و نه‌وه‌ی (کاسترو) له میامی ده‌ژیین، یه‌کێکیان کوپی (رائۆل)ی برایه‌تی و وهک ئۆپوزسیون و نه‌یاری سیستمی کۆریا ناسراوه، به‌لام هه‌چ که‌نالیکی میدیایی نه‌و دوورگه‌یه بۆی نییه، به هه‌چ هۆکار و بیانوویه‌ک قسه له سه‌ر نه‌و کچ و کوپ و نه‌وانه‌ی (کاسترو) بکات.

یہ کینک لہ شتہ ناموکانی خانہ وادہی (کاسترو)، ٹہو
 ہاوسہریہ تی کہ بہ ہیچ شتہویہک بۆ دہرہوی ولات
 ہاورپیہ تی (فیدل کاسترو)ی نہ کردہ، ہرہوہا پیشوازیی لہ
 ہاوسہری ہیچ سہرۆک و سہر کردہی کی جیہانیش نہ کردہ کہ
 سہردانی کوبایان کردہ، لہوانہش (جیمی کارتر)ی سہرۆکی
 پیشووتری ٹہمریکا، کہ لہ گہل ہاوسہرہکیدا ماوہی ہفتہیہک
 لہ ہافانا مانہوہ و میوانی (فیدل کاسترو) بوون، بہ بی ٹہوہی
 ٹہو ہاوسہری ببینن.

شتیکی ٹہو تو لہ بارہی (ٹہنجل)ی تہمہن (27) سالی کوپی
 (کاسترو)وہ نازانریت، جگہ لہوہی لہ زانکوی ہافانا کولیتزی
 پزیشکی تہواو کردہ، بی ٹہوہی ہیچ کہ سیک لہ خویندکاران
 و مامسوستایان و کارمہندانی ٹہو زانکویہ بزائن کہ کوپی
 سہرۆکی کوبایہ.

(ٹہلکیتسیس)یش بہشی کۆمپیوتہری تہواو کردہ، دواي
 ٹہو (ٹہنتونیو دیت کہ تہمہنی (31 سال)ہ، پاشان (ٹہلیخاندرو)،
 کہ تہنہا کہ سہ ناوہکھی ہلگری شکومہندی و یادہوہری
 (ٹہسکہندہری مہکدونی) سہر کردہی یونانیہکانہ، چونکہ چوار
 براکھی تری ہلگری ٹہو نازناوہ کونانہن، کہ پیشتر (کاسترو)
 ی باوکیان لہ میانہی شورشی پہنجاکانی سہدہی رابردودا بہ
 کاری ہیتاون.

خہلکی کوبا شتیکی زۆر کہم سہبارہت بہ (رائول کاسترو)
 ی برای (فیدل کاسترو) دہزانن، (رائول) ہاوسہرگیری لہ گہل
 (فیلما ٹاسبین)ی کوبیدا کردہ کہ (30) سال لہ خوی بچووکتہر
 بوو، (فیلم) سہرپرشتیاری کۆمہلہ و یہکیتیہکانی ژنانی
 کوبای دہکرد، (3) کچ و کوپیکیان ہہیہ و ٹہوانیش بہ ہہمان

شیوه، میدیاکان ناتوانن قسه‌یان له باره‌وه بکن، هه‌روه‌ها ناشزانریت ئاستی خویندن و خوینده‌وارییان چیه و چ کۆلیژ و زانکویه‌کیان ته‌واو کردوه، چونکه (کاسترۆ)ی مامیان، سوربوو له سه‌ر ئه‌وه‌ی شووناس و ناسنامه‌ی خۆیان بشارنه‌وه و به هیچ شیوه‌یه‌ک خۆیان ده‌رنه‌خن و خانه‌واده و خیزانه‌که‌یان بشارنه‌وه.

ته‌نها ئه‌وه‌نده زانراوه (ئه‌لیخاندرۆ)ی کوربه‌ تاقانه‌که‌ی (پائۆل) ئه‌فسه‌ری سوپای کوبا بوه، سه‌باره‌ت به‌ که‌چه‌کانیشی، (میلیسیا) خویندکاره‌ له‌ زانکۆی هاڤانا، (دیپۆرا) کۆلیژی ئه‌ندازیارى زانکۆی هاڤانای ته‌واو کردوه و له‌ یه‌کێک له‌ فه‌رمانگه‌ حکومه‌یه‌کانی ئه‌و شاره‌ بۆته‌ فه‌رمانبه‌ر، (مارییلا) که‌ کچی بچوکی بوو، خویندنی له‌ بواری مندال و سه‌مای هاوچه‌رخدا ته‌واو کردوه.

به‌ پێنی هه‌ندیک له‌و راپۆرت و هه‌والانه‌ی بلأو ده‌کرینه‌وه، (لویس ئه‌لییزۆ فرناندس)ی ته‌مه‌ن (47سال) هاوسه‌ری (دیپۆرا)ی کچی (پائۆل)ه‌ و خاوه‌نی به‌هیزترین و کاریگه‌رتیین پینگه‌ و هه‌ژموونی سیاسیه‌ی له‌ کوبا، دواى (پائۆل کاسترۆ)، (لویس ئه‌لییزۆ فرناندس) ئه‌فسه‌ری یه‌که‌م بوه‌ له‌ سوپای کوبا و باوکیشی پێشتر ژه‌نه‌رالی سوپای کوبا بوه‌.

(هالینکار سۆتۆ) که‌ یه‌کێکه‌ له‌ (شاره‌زایان و میژوونوسانی کاسترۆ) و وه‌ک په‌نابه‌ر له‌ میامی ده‌ژی، باس له‌وه‌ ده‌کات (لویس) سه‌ره‌رشتی کاری تۆپیک له‌ کاری حکومه‌تی کوبا ده‌کات که‌ بوودجه‌که‌ی سه‌دان ملیار دۆلاره‌، له‌وانه‌ش (چه‌ندین هۆتیل له‌ کوبا، چه‌ندین کۆمپانیای نێوده‌وله‌تی هاوبه‌ش له‌گه‌ل ده‌وله‌تانى په‌نه‌ما و ئه‌نگولا و باشووری ئه‌فریقا و قووهرس و سوپه‌را).

ئەگەر بگەرپىننەوہ سەر ژيانى (كاسترۆ) و ئەو ژنەى لىنى جيا بۆوہ، (سۆتۆ) باسى لەوہ كەردوہ ھەر يەكەيان بە جيا لە كۆمەلگەى (بۆتۆ شيرۆ) دا دەژين، كە پىكھاتوہ لە دوو خانووى تايبەت بە ئەوان، كە سىشيان مندالەكانيان لەگەلدا ناژين، جگە لە گەورەكەيان (ئەليخاندرو)، بە شىكى زۆرى خەلكى كوبا دەيانزانى كە (ئەليخاندرو) پىش ئەوہى بەرەو ئەمريكا ھەلبەت، سى جار سەردانى (سوتۆ)ى كەردوہ.

لە بارەى شتومەك و كەلوپەلى خانوہكانىشيان، (سوتۆ) ئاشكرائى كەردوہ، كەلوپەل و پىداويستىيەكانى ناو خانوہكانيان زۆر سادەن و لە تەختە و چەرم و دروستكراوى ناوخوين، ھەروەھا زۆرىنەى كورسىيەكانىشيان لە قامىش دروستكراون. (كاسترۆ) پورىكى لە ژياندا ماوہ و تەمەنى (90) سالە و لە ھاڤانا دەژى، ھەروەھا زەرخوشكىشى ھەيە لە دايكىيەوہ كە تەمەنى (80) سالە و ناوى (بلىتا)يە، توشى نەخۆشى بىرچوونەوہى يادەوہرىيەكانى بوہ و ھىچ شتىكىشى سەبارەت بە ژيانى مندالى (كاسترۆ)ى براى لە بىر نىيە.

(مارىتا شاتنەر)، يەككە لە دۆست و خۆشەويستەكانى (فېدل كاسترۆ)، كە لە سەرەتاي سالانى شەستەكانى سەدەى پابردوودا و لە (ھاڤانا) بۆ ماوہى (8 مانگ) پتوہندىيەكى سىكسىيان ھەبوہ، بەلام لە لاين (ھەوالگرى كوبا)وہ ئاشكرا كرا كە (مارىتا) كارى سىخوپى بۆ ئەمريكا دەكات، لەبەر ئەوہ (كاسترۆ) دەرى كرد و ھىچ شوينەوارىكى نەما، تا پىنج سال پىش ئىستا دەرکەوت و كىتیبكى چاپ و بلاو كەردوہ بە ناونىشانى (نازىزەكەم فېدل، ژيانم، خۆشەويستى و خيانەتم لە بەرلن)، كە لىنى دەژيا. (مارىتا شاتنەر) لە كىتیبەكەيدا چىرۆكى يەكترناسىنى لەگەل

(کاسترو) گێژاوه‌ته‌وه و باسی له‌وه‌کردوه، سالی (1959) ته‌مه‌نی (19) سال بوه، سواری ئه‌و که‌شتیه‌ بوه که ناوی (به‌رلین) بوه و باوکی (کاپتن)ی بوو، (کاسترو)ش یه‌کیک بوو له‌ سه‌رنشینه‌کانی که‌شتیه‌که، کاتیک له (میامی)یه‌وه گه‌یشته هافانا، (کاسترو) داوای پتوه‌ندی لێ کردم و منیش زۆر به‌خێزایی وه‌لام دایه‌وه، دواتر به‌ گه‌رمی باوه‌شی پێداکردم و هاواری کرد «ئه‌لمانییه‌ قژ زه‌رده‌که‌م، له‌ ولاته‌که‌ی خۆم دا تۆ ده‌بێته‌ شاژن».

هه‌روه‌ها ماچی کردم و پێی گوتم «تۆ تاکه‌ خۆشه‌ویستی منیت، بۆیه‌ له‌گه‌لم دا بمینه‌ره‌وه و با ئه‌و کاپته‌ پیره‌ بگه‌ڕێته‌وه بۆ ئه‌و شوینه‌ی لێی هاتوه»، به‌لام بۆم ده‌رکه‌وت من هاوڕێیه‌تی ئاژه‌لیکی برسی و فیلبازم کردوه، له‌ ماوه‌ی ته‌نها (2) مانگدا و له‌ کاتی گه‌رمی شوێشه‌ مارکسییه‌که‌یدا، هه‌شت جار له‌گه‌ل (3) ژنی تردا خیانه‌تی لێ کردووم، له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا و داوی چوار ده‌یه، بیرری ئه‌و ئاژه‌له‌ جوانه‌ ده‌که‌م.

(USA)ی هه‌میشه‌ دراوسێیه‌کی بێزارکه‌ر بوه بۆ (کاسترو) و هه‌میشه‌ له‌ هه‌ولدا بوه بۆ ئه‌وه‌ی تیرۆری بکه‌ن و وه‌ک خۆی ده‌لێت له‌ ماوه‌ی (20) سالدا و ته‌نها له‌ لایه‌ن ئه‌مریکییه‌کانه‌وه (14) جار پیلانی تیرۆرکردنی دانراوه، جگه‌ له‌ پیلان و هه‌وله‌کانی تیرۆرکردنی له‌ لایه‌ن (کوبیه‌ ئۆپۆزیسیون و نه‌یاره‌کانی ده‌ره‌وه‌ی ولات، بانه‌ده‌کانی مافیا له‌ میامی).

یه‌که‌م هه‌ولێ تیرۆرکردنی (کاسترو) له‌ سالی (1960) بوو، ته‌نها هه‌شت مانگ داوی چوونه‌ سه‌زکاری سیستمی کۆمونیسته‌کان بۆ سه‌ر ده‌سه‌لات له‌ کوبا.

به‌پێی راپۆرتیکیش که‌ له‌ سالی (1975)دا راده‌ستی لیژنه‌ی ئاسایشی نه‌ته‌وه‌یی کۆنگریسی ئه‌مریکا کراوه و تایبه‌ته‌ به‌

پلانی تیرۆرکردنی سەرکردە بیانییەکان، دواتر کرایە کتییکی سەر بەخۆ و چیرۆکی پیلاننانی تیرۆرکردنی (50) سەرکردەیی بیانی تیداخراپووە، بەپێی ئەو راپۆرتە و زانیارییەکانی نیو ئەو کتیبەش، بەشی خەزەنگوزارییە پزیشکییەکانی (CIA)، سیخوڕیکی ناردۆتە ژوورەکەیی (کاسترۆ) لەو ھۆتیلەیی لە نیویۆرک لێی دابەزیی بوو، یەکنێک لە جگەرە پیچراوەکانی بۆمبڕێژ کرد و لە پاکەتێکدا داينا، دواى تى پەربوونی دوو سەعات، سیخوڕەکە بۆی دەرکەوت پیلان و ھەولێ تیرۆرکردنەکە پووچەلبۆتەو و شکستیھێناو، چونکە (کاسترۆ) ئەو پاکەتەیی بە دیاری بەخشیووە یەکنێک لە میوانەکانی و خۆی لە جگەرەکانی نیو ئەو پاکەتەیی کێشاو کە پێشتر خۆی ھەلی گرتبوو.

دواى ئەو ھەی دیبلۆماتکارەکەیی میوانی (کاسترۆ) لە ژوورەکە چووە دەرەو وە پاکەتە جگەرەکەشی بە دەستەوہبوو، (CIA) ھەموو ھەولێکی خۆی خستەگەپ، بۆ ئەو ھەی ئەو دیبلۆماتکارە بیانییە جگەرە بە بۆمب چیتندراو کە دانەگیرسێت کە لە نزیک ھاڤانا بەرھەمھێندرابوو.

لە لایەن دەزگای ھەوالگری کوباو، تەنھا یەک سەعات دواتر، ئەو پیلانەیی ئەمریکا ئاشکراکرا و بەو ھۆیەشەو پینچ کرێکار دەستگیرکران، ھەندیکیان ژیان و ھەندیکیشیان تیداچوون.

پیلانەکەیی بەشی پزیشکی و یەکەیی تەکنیکی (CIA)، بریتی بوو لە ھەی (پینچراو) جگەرە یەک پرکرا لە ماددەیی (BZ) کە لەگەڵ یەکەم ھەلمژینیدا دەبیتە ھۆکاری (ھەلوەسە)، بەو ھەش ئەو سەرکردە شۆڕشگێژەیی کوبا لە بەردەم سەرکردەکانی کوبا و لە یەکەم کۆنگرەیی رۆژنامەوانیدا کە لە سەر ئاستی نۆدەو لەتیی پەخش دەکرا، توشی (ھەلوەسە) دەبوو.

بەلام ئەو ھەي پووي دا و بە خەيالى پيڭخەري كۆنگره پوژنامەوانىيەكەدا نەھات دزىنى ئەو پاكەتە بوو، كە ئەو جگەرەيەي تىدابوو و لە سەر ئەو مىزە دانرابوو كە بۆ كۆنگره پوژنامەوانىيەكە ئامادە كرابوو (كاسترۆ) لە بەردەمى دا دادەنيشت، ئەو كارەش لە دەرەو ھەي ھۆلى كۆنفرانسە پوژنامەوانىيەكە ئاشكرا كراو دەنگى دايەو.

بەپنى بەلگەيەكى تر، لە ھەولتيكى تردا پيلان داڤيژرا بۆ پيڭ ھينەرەكانى غازى ساليۆم بخريته نيۆ پيلاوھەكانى (كاسترۆ)و، ئەو مادەيە لە پيڭەي قاچەو بە شيوھەيەكى خيرا بە تەواوي جەستەي بەركەوتوھەكەدا بلار دەبيتەو و دەبيتە ھۆكاري خيراى ھەلۆھرينى قژ، ئەمەش وەك سووكايەتي پي كوردنيك بە (كاسترۆ) لە بەردەم لىپرسراواني ولاتەكەيدا و وەك ھەولتيك بۆ پەكخستنى كار و سياسەتەكانى، چونكە ھەرزوو دەبوھەي وەرینی مووی لاجانگ و پيش و سميڤ و قژی بە شيوھەيەكى خيرا و كاتيكي زۆريشى دەويست تا دووبارە دروستبينەو، بەلام ئەم ھەول و پيلانەش شكستى ھينا، لە سالى (1964) يشەو تا ئيستا، ھۆكاري شكستھيتان و پووچەلگردنەو ھەي ئەو پيلانەي ھەوالگري ئەمريكا نەزانراو و ئاشكرا نەبو.

دواي دوو ساليش، ئاشكرا بوو (كاسترۆ) زۆر حەزي لە مەلەواني و چوونە ژيەر ئاو، بۆيە ھەوالگري ئەمريكا بە پەلە (ھيلەگ) يكي مەلەواني تايبەتي دروستكر و چەند بۆمييكي تيداچاند، كە دواي دوومەتر لە ژيەر ئاوو دەتەقييەو، پيلانەكەش وا دانرابوو كونسولتيكي بياني بە بۆنەي چلەمين ساليادي تەمەنييەو، سەرداني نووسينگە تايبەتەكەي (كاسترۆ) بكات لە ھافانا و ئەو ھيلەگەي مەلەواني و بە بۆمب چيندراو ھەي

و ەك ديارىيەك پىشكەش بكات، بەلام تەنھا يەك سەعات پىش كاتى ئەو يەكتەر بىننە، قاچى (كاسترۆ) ھەلخىسكا و بەو ھۆيەشەو ھەموو ديدارەكانى ھەلۋەشتىندرايەو، كە يەككىيان لەگەل ئەو دىبلۇماتكارە بيانىيەدا بوو.

(فيليكس رۆدرىگىز) يەككىك بوو لە سىخوۋەكانى پىشۋوى دەزگای ھەوالگرى ئەمرىكا، لە كىتەبەكەيدا بە ناوئىشانى (جەنگاوهرىك لە ساپە) كە تايبەتە بە گىرپانەو ە تۆماركردنى بىرەوهرىيەكانى لە ھەفتاكانى سەدەى رابردوودا لە نىويۆرك، باسى لەو ەكردو ە چەند جارىك ھەوليداو ە (كاسترۆ) تىرۆربكات، بەلام ھەموو ھەول و پىلانەكانى پوچەلپوونەتو ە و شكستيان ھىتاو ە.

(فيليكس رۆدرىگىز) باسى لەو ەشكردو ە، جارىكان لە لاين لىژنەى ئاسايشى نەتو ەيى كۆنگرەسى ئەمرىكاو ە، لەگەل چەند ھاوكارىكى ترىدا لە (CIA) بانگراون بۆ لىپرسىنەو ە، لەو دانىشتەدا يەككىك لە ئەندامانى لىژنەكە لە (رۆدرىگىز) پرسیو ە راستە بۆمبتان لە جگەرەيەكدا بۆ (كاسترۆ) چاندو ە، ئەویش لە وەلامدا پىنى گوتو ە «نەخىر بەرپىزم، من ئەو كارەم نەكردو ە، بەلام لە سالى (1961) ەو ە و بۆ ماو ەى (10) سال، بە چەككى قەنناسەو ە، ھەولم داو ە ئەو كەسە لە ناو بىەم كە ناوى كاسترۆيە و من بە كوپى (....) ناوى دەبەم، بەلام شەش جار بەخت ياو ەرم نەبوو.

دواتر بۆمب و مادەى تەقىنەو ەم خستە نىو پىلاو ەكانىيەو ە، لەو ەشدا ھەر سەرکەوتو ە نەبووم، بۆيە كەوتمە پارانەو ە لە خودا، تا ونى بكات و بىباتەو ە بۆ شوئىنە ناديارەكان، بەلام تا ئىستا ھەر بەختم نەبو ە و نزاو پارانەو ەكانم قەبوول نەكراون، گەورەم ئەو كەسە ھەوت رۆحى ھەيە، بۆيە ئىستا تەنھا يەك

نزاو پارانه و هم ههیه، ئه ویش ئه وهیه لانی کهم پیش ئه وهی من
بمرم (کاسترۆ) به مردویی بیینم، ئایا ئه و نزیه م قه بوول ده بیئت
و دیته دی؟

له سالی (2007) دا، فیدل کاسترۆ ئاماژه ی به وه کرد، که
دهستبهرداری دهسلات و سهروکایه تی ده بیئت بۆ نه وهیه کی
گهنجتر، له و په یامهیدا که ئه وکاته ته له قزیونی په سمی له
هاڤانا بلای کرده وه، (کاسترۆ) باسی له وهشکردوه نایه ویت
دهستبه سه ر دهسلاتدا بگریت، به بی هاتنه پیشه وهی نه وهیه کی
بچووکت و گهنجتر.

(کاسترۆ) له ته مهنی (81) سالیدا و (19) مانگ دوا ی
نه خۆشکه و تنه که ی، ناچار بوو دهستله کار بکیشیته وه و به
شیوهیه کی کاتیش دهسلاتی ئه و ولاته پادهستی (پائول) ی برای
بکات.

سالی (2006)، (فیدل کاسترۆ) ی سهروک و سه رکرده ی کوبا،
نهشته رگه ربیه کی به په له ی بۆ ئه نجام درا، لیپرسراوانی کوباش
چه ند جار یک ته نکیدیان کرده وه که ته ندروستی سهروکه که یان
باشه و به ره و چاره سه ربوون ده چیت.

له و کاته شدا، (جۆرج بوش) ی سهروکی پیشووتری (USA)،
له بانه ی دهستله کار بکیشانه وهی (کاسترۆ) وه پای گه یاند
ئومیدم به وه ههیه ئه و دهستله کار بکیشانه وهیه بیته هوی
گۆپانکاری دیموکراسی له کوبا.

له به شیکی تری قسه کانیدا که له کۆنگره یه کی
پۆژنامه نووسیدابوو له (کیجالی) پایته ختی رواندا، (جۆرج بوش)
گویتیشی «بروام وایه گۆپینی سه رکرده یه تی کوبا له کاسترۆ وه
بۆ سه رکرده یه کی نوێ، ده بیئت ئاماژه بیئت بۆ دهستپیکردنی

پروسیه‌ی کی راسته‌قینه‌ی نو، بۆ گۆپانکاری دیموکراسی له کوبا».

سەرۆکی پیشووتری (USA) گوتیشی هه‌نگاوی یه‌که‌می سه‌رکردایه‌تییه‌ نوێیه‌که‌ی کوبا که ده‌بیت ئه‌نجامی بدات، ئازادکردنی هه‌موو زیندانیه‌ سیاسیه‌کانه‌، راشی گه‌یاند پێویسته‌ کۆمه‌لی نیۆده‌وله‌تی هاوکاری پێویستی خه‌لکی کوبا بکات، بۆ بونیادنانی دامه‌زراوه‌ی پێویست له‌ پێناوی ئه‌و گۆپانکارییه‌ دیموکراسیه‌دا.

(جۆرج بوش) باسی له‌وه‌شکرد پێویسته‌ له‌ کۆتایی ئه‌م پرۆسیه‌دا، هه‌لبژاردنیک ئازاد و پاک و بێگه‌رد ئه‌نجام بدریت، نه‌ک هه‌لبژاردنیک که‌ پێشوه‌خته‌ ئه‌نجامه‌کانی بزانریت، وه‌ک ئه‌و هه‌لبژاردنه‌ی براکانی (کاسترۆ) ئه‌نجامیان ده‌دا و بانگه‌شه‌ی ئه‌وه‌شیان ده‌کرد هه‌لبژاردنیک دیموکراسیه‌تییه‌.

(جۆرج بوش) به‌لێنیشدا (USA) هاوکاری گه‌لی کوبا بکات، له‌گه‌ل سه‌ر هه‌ل دانی پێروزییه‌کانی ئازادیدا.

به‌لام (جۆن نیگرو پۆنتی) که‌ یه‌کنێک بوو له‌ بێیاربه‌ده‌سته‌کانی وه‌زاره‌تی ده‌ره‌وه‌ی ئه‌مریکا له‌ کابینه‌که‌ی (جۆرج بوش) ی کۆپ، به‌ دووری زانی له‌ ماوه‌یه‌کی نزیکدا سزا و گه‌مارۆ ئابوورییه‌کانی ئه‌مریکا له‌ سه‌ر کوبا هه‌لبگیرین.

هه‌ر له‌و چوارچێوه‌یه‌شدا، یه‌کیتی ئه‌وروپا گه‌شبینی و ئومیدی خۆی به‌ ئاسایی بوونه‌وه‌ی پێوه‌ندییه‌کانی له‌گه‌ل کوبا ده‌ربهری که‌ له‌گه‌ل هاتنه‌ سه‌رکاری (کاسترۆ) وه‌ هه‌له‌په‌سێردرا بوون، وه‌ک پێشاندانی خواست و نییه‌تی ولاته‌که‌ی بۆ به‌رده‌وام بوونی پێوه‌ندییه‌کانی له‌گه‌ل (هاڤانا)، حکومه‌تی چین (کاسترۆ) به‌ (هاوپییه‌کی دێرین) وه‌سفکرد.

دواى نيو سەدە لە فەرمانرەوايە تىکردن و سەرۆکايە تىکردنى دەولەتتىكى کۆمۇنىستى، (فیدل کاسترو) بپياريدا دەست لە کار بکیشیتەو، بەو هەش کوبا چو نيو قۇناغىكى نوى مېژوو بيهو، بەلام وهک (پائول)ى شوینگروه و برا بچووکی (کاسترو) بەلینى دابوو، پیدەچیت هەنگاوهکانى نيو ئەو قۇناغه نوييهى مېژووى کوبا، هەنگاوى بچووک بیت بۆ گۆرپانکارى.

خەلکى کوبا، که پێژەى لە (70%)يان جگە لە (فیدل کاسترو) هېچ سەرۆکىکى تران نەناسيو، تا ئىستا لە ژیر کارىگەرى شۆکى ئەو قۇناغه نوييه دان، دوودلن لەو هى بپرويان بە گۆرپانکارىيه چاوهروانکراوه کان هەبیت، ياخود هېچ متمانە يەکیان بە هەوالى دەستلەکارکیشانهو و مردنى (فیدل کاسترو) نەبیت و پتیا و ابیت هیتشتا لە ژياندايه.

(فیدل کاسترو) توانى خۆ پاگرېت و بەرانبەر بە مېژوو بېنیتتهو، بەلام نەيتوانى بەرانبەر بە تى پەپىنى پۆژگار و تەمەن خۆ پاگرېت.

(فیدل کاسترو) سالى (1926) لە خیزانىکى دەولەمەند لە دایک بو، هەر لە سەرەتاوه ياخى و ناپازى دياربوو، نىگەران و توپە و ياخى بوو لە جياوازی زۆرى ئەو ژيانە خۆشگوزەرانهى لە نيو خیزانه کېدا هەبوو، لە بەرانبەر ئەو ژيانە قورس و دلپەقى و هەزارىيهى لە ناو کۆمەلگە کېدا هەبوو.

سالى (1953) چەكى لە دژى (فالجىسىق باتىستا)ى سەرۆکى ئەو کاتەى کوبا هەلگرت و سەرکردايەتى زياتر لە (100) چەکدارى شوینکەوتە و لایەنگرى کرد، بەلام ئەو پلانى ياخىبوونەکەى شکستى هیتا و لەگەل (پائول)ى برايدا زیندانىکران، دوو سال دواتر (کاسترو) بە لیبووردن ئازادکرا

و پرووی کرده مهکسیک، لهویشهوه بهردهوام بوو له سهر ههولهکانی بۆ کۆتایی هینان به دهسلات و پژیمهکهی (پاتیستا) و بۆ ئه و مه بهستهش هیزیکی چهکداری پیکهیتا که به بزووتنهوهی (26)ی یولیۆ ناسراوه.

بنه ماو پرهنسییه شوپشگیزییهکانی (فیدل کاسترو) پشتیوانیهکی زوری له کوبا به دهستهیتا، هیزه چهکدارییهکهی (کاسترو) توانی له سالی (1959) دا دهسلات و پژیمهکهی (پاتیستا) برووخیتیت، که ببوه سیمبولی گندهلی و نایهکسانی و زوولم و زۆرداری.

پاتیستا، پیش ئهوهی له سهر کار لابیریت و له سالی (1958) دا ولاتهکهی بهرهو جۆریک له سیستمی کۆمونیستی ئاراسته کرد، بهلام لهگهڵ هاتنه سهرکاری (فیدل کاسترو) و گرته دهستی دهسلاتی سهروکایهتی (کوبا)، سیستمی فهرمانیهوایی ئه و ولاته به تهواوی بوه سیستمیکی کۆمونیستی، بهوهش کوبا بوه یهکه م ولاتی پۆژئاوایی که باوهشی بۆ کۆمونیزم کردهوه. (USA) ددانی نهنا به حکومهته نوییهکهی کوبادا، کاتیکیش (کاسترو) بریاریدا به خۆمالیکردنی کۆمپانیا نهوتیهکانی ئەمریکا له کوبا، پێوهندییهکانی نێوان ئه و ولاته به تهواوی تیکچوو.

له مانگی ئهپریلی سالی (1961)، (USA)، له پێگهی دروستکردنی هیزیکی چهکدارییهوه لهو کوبییانهی پروویان له تاراوکه کردبوو، ویستی دوورگهی کوبا داگیربات و دهسلاتهکهی (کاسترو) برووخیتیت، بهلام هیزه چهکدارهکانی کوبا له (دوورگهی بهرازهکان) پهلامارهکیان تیکشکاند و ژمارهیهک له چهکدارهکانیان کوشت و نزیکهی ههزار چهکداریشیان دهستگیرکرد.

سالىك دواتر، قەيرانى مووشەكى سۇقىت سەرى ھەل دا،
 كە خەرىك بوو ھەموو جىھان بخاتە جەنگىكى ترەو، (كاسترو)
 ش ئەو كاتە دوژمن و نەيارى ژمارەيەكى ئەمريكا بوو، لەو
 بارەيەو (نىكىتا خروشىوف) سەرکردەى ئەو كاتەى يەككىتى
 سۇقىت لە بىرەو ھەريەكانىدا دەلىيت (ارتا) دەيوست مووشەكە
 بالىستىيەكانى يەككىتى سۇقىت لە دوورگەى كوبا جىگىر بىرئىت
 و بلاو بىرئىتەو، بۇ بەرپەرىچدانەو ھەرى ھەولئىكى داگىر كارى
 ئەمريكا بۇ سەر دوورگەكە.

لە مانگى ئۆكتوبەرى سالى (1962) دا، فرۆكە ھەوالگىريەكانى
 ئەمريكا، چەند سەكۆيەكى مووشەكى سۇقىتتىيان لە كوبا
 ئاشىراكر، ئەو ھەش وای لە ئەمريكا كىر ھەست بە بوونى
 ھەپشەيەكى پاستەوخۇ بىكات.

ھەر چەندە قەيرانە مووشەكەيەكى (سۇقىت) زۆرى
 نەخاياند و (USA) و (USSR) گەيشتنە پىككەوتن، لە
 سەر ئەو ھەى سۇقىت مووشەكەكانى لە كوبا بىكشىنئىتەو، لە
 بەرانبەرىشدا ئەمريكا گرەنتى تەواو ھەتى بىدات بەو ھەى پەلامارى
 كوبا نەدات و داگىرى نەكات، ھەروەھا ھەموو مووشەكەكانى
 ئەمريكاش لە تووركيا بىكشىنئىتەو، بەلام پىككەوتنەكەى نىوان
 (كاسترو) سەرکردەى كوبا و (خروشىوف) سەرکردەى
 (USA)، (USSR) توشى شلەژان و ناٹارامىيەكى زۆر كىر.

لە سەردەمى جەنگى سارد دا، (فىدل كاسترو) يەككىك بوو
 لە ئەستىزە گەش و كەسايەتتە ديارەكانى ئەو سەردەمە،
 لە سالى (1975) دا (15 ھەزار) سەربازى نازدە ئەنگولا، بۇ
 يارمەتيدانى ھىزە چەكدارىيەكانى ئەنگولا كە لە لاين (USSR)
 ھەو پىشتىوانى دەرگان.

له سالی (1977) یشدا هیزیکی چه کداری تری ناردۀ ئه سیوپیا،
 بۆ پشتیوانیکردنی (مانجستۆ)ی سه‌رۆکه مارکسییه‌که‌ی
 ئه‌سیوپیا.

له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا، لۆمه‌یه‌کی زۆری (کاسترۆ) ده‌کریت، له
 به‌رانبه‌ر ئه‌و ژیانه ئابوورییه قورسه‌ی ولاته‌که‌ی هه‌یه‌تی، به
 هۆی سه‌پاندنی گه‌مارۆکانی ئه‌مریکاوه.

پووخان و شکستی بلۆکی سۆسیالیستی پوژه‌ه‌لات له
 سالی (1991) دا کاریگه‌ریی گه‌وره‌ی له سه‌ر بارودۆخی کوبا
 دروستکرد، به تایبه‌تی له پووی ئابوورییه‌وه، به‌لام ئیستا
 هه‌ندیک له چاودێران پێیان وایه کوبا توانیویه‌تی ئه‌و دۆخه
 تێ بپه‌ڕینیت و کاریگه‌رییه‌کانی ئه‌و فشارانه‌ی له سه‌ریه‌تی که‌م
 بکاته‌وه.

(کاسترۆ) که له لایه‌ن خه‌لکی ولاته‌که‌یه‌وه به (فیدل)
 یان (سه‌رکرده) ناسراوه، له سالی (1961) دا و دوا‌ی
 پرۆسه شکستخواردوه‌که‌ی دوورگه‌ی به‌رازه‌کان، پێوه‌ندییه
 دیپلۆماسییه‌کانی له‌گه‌ل (USA) دا پچراند، هه‌روه‌ها چه‌ندین
 کۆمپانیای گه‌وره‌ی ئه‌مریکیشی خۆمالی کرد که له کوبا
 کاریان ده‌کرد و کۆی سه‌رمایه‌که‌یان ده‌گه‌یشته نزیکه‌ی (یه‌ک
 ملیارد دۆلار).

له لایه‌کی تریشه‌وه، کوبا ده‌ینالاند به ده‌ست به‌ فیرو چوونی
 ژماره‌یه‌کی زۆر له هاو‌لاتی و سه‌رمایه‌داره‌کانییه‌وه به‌ره‌و
 ده‌ره‌وه‌ی ولات، به تایبه‌تی بۆ فلۆریدا، چونکه په‌وه‌ندیکی
 زۆری کوبا له فلۆریدا ده‌ژین و پێژه‌یه‌کیشیان دژی سیستم و
 ده‌سه‌لاته‌که‌ی (کاسترۆ) خه‌بات ده‌که‌ن.

به‌لام به‌ گشتی، ژیا‌نی تایبه‌تی (فیدل کاسترۆ)، وه‌ک شتیکی

تاييەت بە خۇي ھىلرايەو، بەلام لەم چەند سالەى دواييدا ھەندىك زانىارىي نھىنى لە سەر ژيانى تاييەتى ئاشكراكران و بلاوكرانەو.

(ھۆگۆ چافىزى) سەرۆكى فەنزويلا و ھاوپىي نزيكى (كاسترو) لە ميانەى ھاوسەرگىرى يەكەميدا لەگەل (نانسى كولومينارس) كە (18) سالى خاياند، پتوھندييەكى سۆزدارى و سىنكىسى ھەبوو لەگەل كچە ميژوونووسى لاو (ھىزما ماركس مان) كە بۆ ماوھى (9) سال بەردەوام بوو، دواى جيا بوونەوھشى لە ھاوسەرى يەكەمى، (ھۆگۆ چافىز) ھاوسەرگىرى لەگەل كچە پۆژنامەنووسىكا كرد بە ناوى (ماريزا بىل پۆدريگىز)، كە دواى ماوھەك لەویش جيا بۆو.

(ھۆگۆ چافىز) لە (28ى يۇليوى سالى 1954) لە دايك بوو، كەسىكى سىياسى و سەربازيە و (53 يەمين) سەرۆكى فەنزويلايە و لە سالى (1999) ھوھ تا ئىستا لە دەسەلاتدا ماوھتەو.

حكومەت و دەسەلاتەكەى (چافىز)، زياتر پوخسارىكى ديموكراتيەكى سۆسيالستىيە، (چافىز) بەوھش ناسراوھ كە داواى يەكيتى و تەواوكاريەكى تەواوھتى سىياسى و ئابوورى ئەمريكاي لاتىن دەكات، بۆ بەرەنگاربوونەوھى ئىمپريالىزم، پەخنەى زۆريشى لە لايەنگرانى جىھانگىرى و ليبراليە نوئيەكان و سىياسەتى دەرەوھى (USA) ھەيە.

(چافىز) تۆمارىكى سەربازيى نايايى لەگەل سوپاي فەنزويلادا ھەيە، سالى (1992) ھەوليدا كودەتا بكات بە سەر حكومەت و دەسەلاتى (كارلوس ئەندريئس پىرئىز) و سىياسەتە ليبراليەكەيدا، بەلام شكستىھىناو زىندانى كرا.

دواى نازادکردنى له سالى (1994)دا، (بزووتنه وهى كۆمارى پينجهم)ى دامه زراند، كه بزووتنه وهيهكى چهپ بوو، خۆى وهك نووینهر و وته بیژى سیاسى هه ژارانى فه نزویلا پیشان ددها، به هۆى ئهو بانگه شه و به لئانهى به هه ژارانى دابوو كه زۆرینهى دانیشتونى ولاته كه یان پیک ده هینا، له هه لېژاردنه كه ی سالى (1998)دا به سه روکی فه نزویلا هه لېژێردرا، هه روه ها له سالى (2000)یشدا بۆ جارى دوهم به سه روک هه لېژێردرایه وه.

(چافیز) چهند هه لمه تیکى گه و ره ی له پۆلیفیا ئه نجامدا، به مه به ستى به ره نگار بوونه وهى نه خوشى و نه خوینده وارى و خراپى سیستى خۆراک و هه ژارى و نه خوشیه کومه لایه تیه کانى تر. هه لمه ته کانى (چافیز) له سه ر ئاستى ناوخۆ و ده ره وهى فه نزویلا کاردانه وه و ده نگدانه وه و مشتومرپى گه و ره ی دروستکرد، هه ندیکیان پشتیوانیان لى ده کرد و هه ندیکیشیان په خنه یان لى ده گرت، بیروبۆچوونه کان له نیوان (ده ستردن بۆ هاوکارى کردنى هه ژاران) و (خراب به رپوه بردنى ئابوورى ولات) دا ده هاتن و ده چوون.

له سه ر ئاستى نێوده وڵه تى (چافیز) به وه ناسراوه كه چهند جارێك داواى كردوه ولاته هه ژاره کانى جیهان پێوه ندىیه کى گه رموگۆپ له نیواناندا دروست بکهن، سه ره تا به (ته واوکارى و هاوکارى ئه مریکای لاتین) ده ستى پێ کرد، پاشان (پیک هینانى هاوپه یمانى ئه فریقا- کاریبى- ئه مریکای باشوور).

له چهند بۆنه یه کى په سمیشدا، پشتیوانى و هاوکارى خۆى بۆ تیکۆشان و خه باتى گه لى فه له ستین و لووبنان و كۆمارى ئیسلامى ئێران دووپات کردۆته وه و ئیدانه ی ((USA) (USA) و ئیسرائیل) یشى کردوه.

له (11ی ئه پریلی 2002) دا، له لایهن هه ندیک ناوه ندی سه ربازی و دارایی و سه ندیکایی و به پشتیوانی کلێسا، هه ولدرا کوده تایه ک به سه ر (چافیز) دا بکریته، به لام سه ری نه گرت و شکسته یه ئتا، ئه گه رچی دواتر په نجه ی تۆمه ت بۆ (USA) درێژکرا به وه ی ده ستی له و کوده تایه دا هه یه، به لام هه رزوو واشنتۆن په تی کرده وه ئاگای له و کوده تایه نییه و هه یچ په توه ندیه کیشی په توه نییه، ئه وه ی زیاتر هانده ر و پشتیوانی بوو بۆ (چافیز) تا بجته وه سه ر ته ختی ده سه لات و به رده وام بیت له کاره که ی، راگه یه ندراره که ی (داواکاری گشتی فه نزویلا) بوو، که گوته ووی «گوپینی سه رۆک کاریکی ناده ستورییه ته نانته ئه گه ر ده سه لته کارکیشانه وه ش په یشه ش بکات، ده بیت ده سه لته کارکیشانه وه که له لایهن په رله مانه وه په سه ند بکریته، بۆ ئه وه ی پیکاری یاسایی و ده ستووری خۆی وه ربگریته و بجته بواری جبه جیکردنه وه.

له پایته ختی فه نزویلا و زۆرینه ی شاره کانی تری ئه و ولاته، جه ماوه ر و هاو لاتیانی چینی ناوه راست، پژانه سه ر شه قامه کان، بۆ که پانده نه وه ی (چافیز) بۆ سه ر ده سه لات، هه روه ها راگه یه ندراره ی (19) سه رۆکی ده وله تانی ئه مریکای لاتین، که به (کۆمه له ی ریۆ) ناسراوون، کوده تا سه ربازییه که ی فه نزویلا یان په ت کرده وه، چونکه کاریکی نا دیموکراسییه و داوای گه پانه وه ی سه رۆکی هه لبژێردراوه که یان کرد.

ئه م هۆکارانه پۆلیان هه بوو له وه ی ته نها دوا ی (48) سه عات، کوده تا که شکسته یه ئیت و (پیدرو کارمونا) که به شیوه یه کی کاتی کرابوه سه رۆکی ولاته، ده سه لاتی به جی هه شت و (چافیز) گه پاره وه بۆ کۆشکی سه رۆکایه تی فه نزویلا له کاراکاس، که به (میرافلۆریس) ناسراوه.

به پيژهي (61.35%) ي دهنگي به شداربواني ههلبژاردن، (چافيز) بۆ خولئكي تري سهروكايه تي ههلبژيردرايه وه و چهند ساليكي تريش له دهسه لاتدا مايه وه، دواي بردنه وه ي ههلبژاردنه كه، متمانهي پهرله مانيشي به دهستهينا به وه ي فه نزويلا بكريته دهوله تيكي سؤسياليستي، له كاتي سويندخواردنه دهستورييه كه شيدا پاي گهيانده، فه نزويلا دهبيته دهوله تيكي سؤسياليستي، له سهر بنه ماكاني (ماركسي لينيني)، ههروه ها ناوي دهوله ته كهش له (كۆماري فه نزويلاي پوليغاري) دهگۆردريت بۆ (كۆماري فه نزويلاي سؤسياليستي).

جيني ئاماژه بۆكردنه (هۆگۆ چافيز) جگه له وه ي پتي دهگوتريت (كفرکردن)، هه موو شتيكي تري له بيروباهه پي ماركسييه وه وه رگرت و پيشي وايه (مه سيح) يه كه م كه سي سؤسياليزم بوه و له سهر پيگاكاني ئه و به پتي پره نسيبه كاني ماركسييه ت به رده وام دهبيت، له سهر ئه و پيره وهش هه ر دوو كۆمپانيي (كارهبا) و (ته له فۆن) ي خۆمالي كرد.

سهره پاي دژايه تي و ناره زاييه به رده وامه كاني (USA)، له ديسه مبه ري (2006) دا، جاريكي تر (هۆگۆ چافيز) به سه روكي فه نزويلا ههلبژيردرايه وه، هه مان ساليش له لايه ن گۆفاري (تايم) وه، (هۆگۆ چافيز) وهك يه كئيك له (100 كه سايه تيه به هيز و كاريگه ره كاني جيهان) دهستنيشانكرا و ههلبژيردرا.

له كاتي هيرشه كه ي سوپاي ئيسراييدا بۆ سه ر شاري غه زه، حكوومه ته كه ي (چافيز) ئاماژه ي به وه دا خوشحال نين به بووني باليۆزي ئيسرائيل له سه ر خاكي فه نزويلا، ههروه ها (هۆگۆ چافيز) باليۆزي ولاته كه ي له ئيسرائيل بانگهيشتكرده وه و بپارييدا به دابه زاندني ئاستي نوينه رايه تکردن له گه ل ئيسراييدا

بۇ كەڭ مەزگىل ئاست و پاشى گە ياند» ئەگەر ئەم جىھانە خاۋەنى
ويزدانىكى زىندووبوايە، پىئوستىبوو سەرۋكى ئىسرائىل و
سەرۋكى ئەمىرىكا پەلگىشى بەردەم داداگايەكى نىۋەدەۋلەتى
بكرىن، باس لەۋە دەكرىت كە سەرۋكى ئىسرائىل كەسىكى
خانەدانە و بەرگىرە لە گەلەكەى خۇى دەكات، ئەمە چ جىھانىكى
پوۋچگەرايە كە ئىمە تىيدا دەژىن؟».

(كارلۇس مونەيم) سەرۋكى پىئوشوۋترى ئەرجەنتىن، لە (2۰۰۰)
يۇلىۋى (1930) لە خىزانىكى موسولمان و پەنابەرى سوورى
لە شارى (ئەنىلاڭ) لە دايك بوە، باۋكى ناۋى (شاۋل مونەيم)
بوە و دايكىشى ناۋى (موھىيە عەقىل) بوە، ھەردوۋكىيان دوو
پەنابەرى سوريىن و لە (ئەنىلاڭ) دەژىن كە گوندىكى بچوۋكە
لە ھەرىمى (لارىۋخا) ئەرجەنتىن، پىئوھندىيە گەرموگورەكەى
(كارلۇس مونەيم) لە گەل نىشتمانە راستەقىنەكەيدا نەپچراند،
سالى (1964)، (كارلۇس) سەردانى سوورىيە كىرد، دواتر و لە
سالى (1966) دا ھاۋسەرگىرى لە گەل (زىلما جومە) دا كىرد كە
ۋەك خۇى (سوورى ئەرجەنتىنى) يىيە، بەلام لە سالى (1991)
دا جىا بوۋنەۋە.

بەھىزترىن و كارىگەرترىين دۇست و خۇشەۋىستى
(كارلۇس)، (سىسىلىيا بۇلۇڭ) بە پەگەز چىللىيە كە شاجۋانى
پىئوشوۋترى جىھان بو، ئەگەرچى (35) سال لە خۇى بچوۋكە
بو، بەلام لە سالى (2001) دا ھاۋسەرگىرىيان كىرد، (كارلۇس)
تۆمەتبار كرا بە ئەنجام دانى گەندەلى و خراپ بە كار ھىنانى
دەسەلاتى نوۋسىنگەكەى بۇ پىشتىۋانىكىردنى سىياسىيانەى
خۇشەۋىستەكەى پىئوشوۋترى، بۇيە لە ترسى رىكارە ياساى

و دادوهرییه‌کان، (کارلوس) ولاته‌که‌ی جیه‌یشت و پرووی کرده (چیلی).

له زانکوی (کوردوبا) وهک (پاریزهر) راهیتانی کردوه و یه‌کتک بوه له لایه‌نگرانی (خوان پیروئن)، به شداری له چهند خوپیشاندانیکدا کردوه وهک پشتیوانییه‌ک بۆ زیندانییه سیاسییه‌کان، سالی (1957) به هوی هاندانه‌کانییه‌وه بۆ ئهنجام دانی کاری توندوتیژی له دژی دهسه‌لاتی دیکتاتوریه‌تی (پیدروویجینو ئارامبورو) ده‌ستگیر کراوه، وازی له ئایینی ئیسلام هیتاوه و چۆته سهر ئایینی (مهرسیحی کاسولیکی) تا بگاته کورسی دهسه‌لات، چونکه له‌و کاته‌دا ده‌ستوری ئهرجه‌نتینی ته‌نها پینگه‌ی به‌و که‌سانه‌ ده‌دا بینه‌ سه‌روک که (مهرسیحی کاسولیکی) بن، دوا‌ی گۆپینی ئاینه‌که‌ی، له (8ی یولیوی 1989) بۆ (10ی دیسمبه‌ری 1999) سه‌روکی ئهرجه‌نتین بوه.

سه‌ره‌رای هه‌موو ئه‌مانه، به‌لام (کارلوس) پیوه‌ندییه‌کانی به‌ ولاته‌ ره‌سه‌ن و راسته‌قینه‌که‌یه‌وه نه‌چچرا، وهک پیشتیش ئاماره‌مان بۆ کرد، له سالی (1964) سه‌ردانی سووریای کرد و چاویکه‌وت به (سه‌لیمه‌ فاتمه‌ جومعه) که ئه‌ویش (سووری ئهرجه‌نتینی) بوو، سالی (1966) هاوسه‌رگیریان کرد و سالی (1991) جیا بوونه‌وه، به‌و هۆیه‌شه‌وه و تا کۆتایی هاتنی خولی سه‌روکایه‌تییه‌که‌ی باوکی، که‌چه‌یان (سه‌لیمه‌ ماریا ئیفا مونعیم) له‌ بۆنه‌ ره‌سمییه‌کانی ولاته‌که‌ی دا پۆلی خانمی یه‌که‌می ئهرجه‌نتینی ده‌بینی.

(کارلوس) له (مایوی 2001) دا هاوسه‌رگیری له‌گه‌ل (سیسلیا پۆلوکوی) به‌ ره‌گه‌ز چیلیدا کرد که (35 سال) له‌ خوی بچوو‌کتر بوو، سالی (2007) جیا بوونه‌وه، یه‌ک مندالییان هه‌یه به‌ ناوی (ماکسیمۆ مونعیم).

(25)

دیشید بلانکیت
وهزیریکی نابینای شوینکه وتهی ژنان

که مترین شت له باره ی (دیفید بلانکیت) هوه بگوتريت نه وه په هه ست به شهرمه زاری ناکات و له شهرمه زاریدا برژانگه کانی ناجولنیت، سهره پای ئابرووچوونه به رده وامه کانی که له سالی (2005) داو له کاتی سه روکایه تی (تونی بلیر) پرویاند، (دیفید بلانکیت) ی نایینا و وه زیری ناو خو ی به ریتانیا که به (شوینکه و ته ی ژنان) ناسرابوو، به میشکینی زور سارده وه پووبه پووی ئابرووچوونیکي نوئ بزو و گوتی «هیچ تاوانیکم نه کرده و له حکومت دا مامه وه». دوایین ئابرووچوونی ئهم وه زیره، وهک به شیک له زنجیره یه کی دریژی راسته قینه نهک زنجیره ی سهر شاشه ی ته له فزیونه کان، ئاشکرا بونی پیوه ندییه که ی بوو له گه ل (سالی نه ندرسون) ی دوایین دوست و خوشه ویستی بوو، (سالی) ئاشکرای کرد کاتیک پیوه ندییه که یان له گه ل (بلاکیت) ی وه زیردا کوتایی هاتوه دوو گیان بوو، به لام کورپه له که ی ناوسکی له باربردوه، چونکه به ره می پیوه ندییه خوشه ویستییه که یان نه بوو له گه ل (نیل گویر سال) ی ده سنگیرانی پیشوویدا، کاتیک له سالی (2004) دا (سالی و بلاکیت)، پیوه ندییان دروست کرده، هیتشتا (سالی و نیل) پیکه وه بوون و ده سنگیرانی به کتر بوون.

(سالی) نه و کاته ته مه نی ته نها (29 سال) بوو، باسی له وه کرده نه و کاته وهک (نوینه ر - مهنوب) ی یه کیک له کومپانیاکانی کرین و فروشتنی زهوی له گه په کی (نه سکوت) له ناوچه ی (پیرکشیر) له خورئاوای لهنده ن کاری کرده، دوا ی ناو می دبوونی له پیوه ندیکردن به (بلانکیت) ی ته من (59 سال) هوه بریاریداوه کورپه له که ی ناو سکی له ناو بیات، به لام (بلانکیت) په تی کردو ته وه وه لامی پیوه ندییه ته له فونییه که ی بداته وه.

(سالی)، به هه فته نامه ی (news off tha world) ی تاییه ت به (بلاو کردنه وه ی هه والی ئابرووچوونی که سه دیار و به ناوبانگه کان) ی راگه یاندوه «بلانکیتی وه زیر ئاماده بوو بق کوتایی

هینانی به په‌له‌ی پتوه‌ندییه‌که‌ی نیتوانیان، گریه‌سیتیکی له‌گه‌ل بکات، به پیدانی شوقه‌یه‌کی راخراو له‌و خانوه حکومیه‌ی بوی ترخانکراوه و به‌هاکه‌ی نزیکه‌ی (3) ملیون جونه‌یه‌ی نیسته‌رلینی بو، له‌گه‌ل بژاردنی هه‌موو باج و پرسوماتیکدا».

(سالی) باسی له‌وه‌شکردوه، له‌بنه‌په‌تدا (بلانکیت) له‌هاوسه‌ره‌که‌ی جیا بۆته‌وه و باوکی (دوو کوپه)، هه‌روها به‌لینیشی پێ داوه له‌گه‌ل خۆیدا بییات بۆ ئیواره‌خوانیک له‌گه‌ل (تونی بلێز) ی سه‌رۆک وه‌زیرانی ئه‌و کاته‌ی به‌ریتانیا و (شیری) هاوسه‌ریدا، جگه‌ له‌وه‌ش پێی گوتوه پارێزه‌ره تایبه‌تییه‌که‌ی خۆی، ئه‌رکی جیه‌جێکردن و یه‌کلاییکردنه‌وه‌ی دۆسیه‌ی دارایی نیوان (سالی) و (نیل) ده‌ستگیرانی پێشوویدا به‌پتوه‌ده‌بات. به‌لام (وته‌بیژ) یک به‌ ناوی (بلانکیت) ی وه‌زیره‌وه، هه‌موو قسه‌کانی (دۆسته قژ زه‌رده‌که‌ی) په‌ت کرده‌وه، له‌ لیدوانیکیشدا که‌ رۆژنامه‌کانی به‌ریتانیا بلاویان کرده‌وه، ئه‌و وته‌بیژه‌ رایگه‌یاند» وه‌زیره‌که‌مان زیاده‌ له‌ هه‌ر شتیکی تر سه‌رقاله‌ به‌ کار و وه‌زیفه‌که‌یه‌وه، بابته‌ی خانه‌نشینی و ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی، جێی بایه‌خپێدانن به‌ لای هاو‌لاتییانی به‌ریتانیاوه، نه‌ک گوێگرتن له‌ درۆ و بووختانی بێ بنه‌مای ئیژه‌ و ئه‌وی». له‌ به‌رانبه‌ر قسه‌کانی ئه‌و وته‌بیژه‌دا، زۆر به‌ خیرایی (سالی) هاته‌ ده‌نگ و گوئی «هه‌موو ئه‌وانه‌ی گوتومن سه‌د له‌ سه‌د پاستن، ئه‌گه‌ر وه‌زیر پاست ده‌کات ئه‌ی بۆچی وه‌لامی پتوه‌ندییه‌ ته‌له‌فۆنییه‌کانم ناداته‌وه‌؟» به‌ پێی لیدوان و وه‌لامه‌کانی وته‌بیژه‌که‌ش «پتوه‌ندییه‌که‌ی نیتوان وه‌زیر و سالی زۆر پاک و بێگه‌رد بوه و هیچ شتیکی ناشه‌رعی تیدا نه‌بوه».

(سالی)، له‌ باره‌ی سه‌ره‌تای دروستبوونی پتوه‌ندییه‌که‌یه‌وه له‌گه‌ل وه‌زیری پێشووتری به‌ریتانیا دا باسی له‌وه‌کردوه شه‌وی (19) ی سێپته‌مه‌ری سالی (2004)، له‌ شووقه‌ تایبه‌ته‌که‌ی وه‌زیردا، پتوه‌ندییه‌کی ناشه‌رعی و پێگه‌پێنه‌درای له‌گه‌ل (بلانکیت)

دا دروست کردوه و ده لیت «ئو شه وه پیکه وه وه جبهه کی ماسی و په تاته ی برژاومان خوارد، هه روه ها شهرابی سووریشمان خوارده وه». ئاماژه به وه شکار وه ئو وه یه که م جار نه بوه (بلانکیت) توشی پتوه ندیی سیکسی ناشه رعی ده بیت، پیشتر پتوه ندیی کی سیکسی له گهل (کیمبرلی گوین) دا هه بوه که یه کیک بوو له بلاو که ره وه کانی گوڤاری (نیوستیتمان)، به هوی ئو پتوه ندیی سیکسی به نیوانیشیانه وه مندا لکیان بوه به ناوی (وليام) که دواتر (بلانکیت) ددانی ناوه به وه ی باوکی ئو مندا له یه، له کاتیکدا (کیمبرلی) هاوسه ری خوی هه بوه.

به هوی ئو ئابروو چوونه شه وه، (بلانکیت) که ئو کاته وه زیری ناو خوی به ریتانیا بوو دهستی له کار کیشایه وه، چونکه ده رکوت داوای کردوه په له بکریت له پیدانی قیزا به هاتنه ناوه ی (دایان) مندالی خو شه ویسته که ی.

به لام چند مانگیک دوا ی ده سته کار کیشانه وه که ی، (تونی بلیر) بریاریدا به گه راننده وه ی (بلانکیت) بونا و حکومه تی به ریتانیا و پوستی وه زاره تی خانه نشینی و ده سته به ری کومه لایه تی پین سپارد، که یه کیکه له گرینگترین وه زاره ته کانی به ریتانیا.

تا ده هات پشکی (دیفید بلانکیت) له جهنگه که یدا له گهل (کیمبرلی کوین) که متر ده بویه و میدیا کانی به ریتانیا وهک پیشوو بایه خیایان پین نه ددها، له و باره یه شه وه وته بیژنی په سمی سه روک وه زیرانی به ریتانیا رای گه یاند «ئو تومه تانه ی ئاراسته ی بلانکیت کران، وهک شانزگه ری و ابوون، شایسته ی ئو ه نییه هیچ قسه یه کی له سه ر بکریت».

(لیونسیا کاسلام) که به ختوکاره فلیپینیه که ی مندالی (کیمبرلی) بوو، به روزه نامه ی (دهیلی مهیل) به ریتانی راگه یاندوه که (کیمبر) گوتوویه تی هاوړنیه کم هیه و یارمه تیت ده دات تا مافی مانه وه وه ربکریت.

(26)

سەرۆك جىسىكار و
وەزىرى پەرۋەردە

(فالیری جیسیکار)ی سەرۆکی فەرهنسا، هیچ کات نهی دهتوانی دهستبهرداری تیکه لاوی و ئارهزووهکانی بیت بۆ ژنان، تهنا ته بهشیکی گرینگی بیرهوهرییهکانی خۆی ترخانکردوه بۆ ژنان، که به ناوینیشانی (دهسهلات و ژیان) بلاوی کردوتهوه. پیتستر (فالیری جیسیکار)، له زستانی سالی (1980) و له دانیشتنیکدا لهگهڵ ژمارهیهک له پوژنامه نووسان، ئاماژهی بهوهکردوه پێوهندییهکی نهینی ههیه لهگهڵ ژنان و کچاندا، بهلام ههرزوو، له پێگهی کتێبهکهیهوه دهمامک له سهر پوختاری لابراو پێوهندییه سۆزدارییهکانی لهگهڵ (17) ملیۆن فەرهنسییدا ئاشکرا بوو، له ماوهی ئهو (7) سالهدا که سەرۆکی فەرهنسا بوه.

بن گومان پهنگه ئهو ژمارهیه به لای زۆرینهوه ههم سهیر بیت، ههم به بن مانا ئهژمار بکریته، بهلام خودی (جیسیکار) پنی وایه ئهوهی نامۆیه لهو بابتهدا تهنها ژمارهکهیه و ههر کاتیکیش گویی ئی دهبیت، پیکهینی پنی دیت، چونکه به بۆچوونی ئهم سەرۆکهی فەرهنسا «زۆری ژمارهی خۆشهویستی ههرگیز خۆشهویستی ناکوژیت».

(جیسیکار) بهوپهڕی ناویمیدییهوه چاوهڕێی کاتی ژوان و یهکتریبینی دهکرد لهگهڵ کچ و ژنه فەرهنسییهکاندا، له میانهی گهشته ناوخۆیی یان دهرهکییهکانیدا، به پهلهبوو بۆ ئهوهی جوانهکانیان له باوهش بگریته، چهندين جار ددانی بهوهداناهه که بزهی سهرلیوهکانیان، گوزارشته له مێپینهیهکی راستهقیینه، که تهنها له فەرهنسادا ههیه.

کتیپی بیرهوهرییهکانی (جیسیکا) به ناوی (دهسهلات و ژیان)، چهندين پووداو و تۆماری سهرنج پراکیشی تێدايه، یهکێک لهوانه

تایبەتە بە سەردانەکەى (هوا جیۆفۆنگ)ى سەرۆكى چین و شوینگرهوئى (ماو تسى تۇنگ) بۆ فەرەنسا لە سالى (1976) دا، تىیدا وینەيەكى یادگارى لە سەر پووکارى ھۆتیلی (قۇدفروى) ھەلواسى، کاتىک (شۆ) لە کارگەى پۆنۆ کارى دەکرد، لەو ھۆتیلە نیشتەجیئوو بوو.

(جیسیکار)، ھاوتا چینیەکەى و وەفدە ھاوپیەکەى بە بەشەکانى ھۆتیلەکەدا دەگێراو بریدیە یەکیک لە ژوورەکانى نھۆمى دوهم، کە دەبوايە خاوەنى ھۆتیلەکە تەرخانى بکرايە بۆ چینیەکان، بەلام کاتىک (جیسیکار) دەرگای ژوورەکەى کردەوہ توشى سەرسورمان بوو، چونکە بینى (ژن و پیاو)یک بە دەم ھاوارکردنەوہ، لە جوانترین و خۆشتەین ساتەکانى ژياناندان و سیکس دەکەن، خاوەنى ھۆتیلەکە داواکارییەکەى سەرۆکایەتى فەرەنساى لە بیر کردبوو، ئەو ژوورەشى بە کەسیكى ترى دەرەوئى وەفدە چینیەکە دابوو بە کرئ، بۆ ھەمیشە، (جیسیکار) ى سەرۆكى فەرەنسا ئەو دیمەن و پووداوەى لە بیر نەکرد.

(جیسیکار) چەند سالیک دواى ئەو پووداوە و لە پۆزانى (12 و 13)ى یۆنیۆى سالى (1980)دا سەردانى (بوندوقیە)ى کرد، بە مەبەستى بەشداریکردن لە کۆبوونەوئى ئەنجوومەنى ئەورووپادا، بەلام کاتىک (سەرۆكى فەرەنسا) بە ھاوپیەتى (مارگریت تاتچەر)ى سەرۆک وەزیرانى ئەو کاتەى بەریتانیا و (ھلمۆت شمیدیت)ى راویژکارى ئەلمانیا سەردانى (گۆرەپانى قەشە مارک) یانکرد، سیحر و جوانییە ئەفسونائییەکەى (بندوقیە) ھەست و خەيالى سەرۆكى فەرەنساى بەرەو شوینیکی دوور برد، تەنانەت کەوتە خەيال و بیرکردنەوہ لە کەسایەتیەکانى شانتۆنوووسى ئیتالى (کارلو قۆلدۆنى).

له كۆبۈنە ۋە ھەكەنى ئەنجۈمەنى ۋەزىراندا، (جىسىكار) سەرۆك، ھەستوسۆز و سەرنج پاكىشچىكى زۆرى لە (ئەلىس سۆنى سىتتى) ۋەزىرى پەرۋەردى نىشتىمانى فەرەنسادا دەبىنى، بە پادەيك باسى لە لايەنە مەۋقۇستىيەكەى دەكرى، جىۋان لەۋەى ۋەك ۋەزىرىكى ژن دەبىنى، بەلام ئەمە كۆتايەكەى نىيە. لە ئەپرىلى سالى (1981)، واتا مانگىك پىش ئەنجام دانى ھەلۋاردنى سەرۆكايەتى فەرەنسا، (جىسىكا) ئامادەى كۆبۈنە ۋە ھەكەى جەماۋەرىى بوو كە لە شارى (ئەجاسىز) پىكرابوو، لە سەر تەختەى شانۇكەش (ئەلىس) ۋەزىرى پەرۋەردە لە تەنىشتىيەۋە بوو. (جىسىكار) باسى لەۋەشكردە ھەستىكى تايەتى ھەيكەت (ئەلىس) ھورپىيەتى دەكات، ئەم ھەستە پىۋەندى بە سەرۆك يان كاندىدى سەرۆكايەتتەۋە نىيە، بەلكو پىۋەندى بە ھەستى پىۋەندى فەرەنسىيەۋە ھەيە.

(جىسىكار) زۆر سەرسام بوو بە (ئەلىس) ۋەزىرى پەرۋەردى نىشتىمانى فەرەنسا، لەو بارەيەۋە دەلىت «كاتىك پىش من قسە دەكات سەيرى دەكەم، سەرنج لەو جەستەي دەدەم كە پالتۇيەكى درىژ داپۋوشىۋە، جۈۋلە و قاچە درىژە برۈنزيەكانى دىنە ناۋمىشك و خەيالمەۋە و شتى نامۇ بە بىر و ھۆشم دا دىت بەۋەى ئايا لە كاتى سىكسدا بەو جۈرە توندوتىژ و گەرموگۈرە؟»

پۇژنامە نىۋەدەۋلەتتەۋەكان، بى ئاگاۋ بى دەنگ نەبۈۋن بۇ باس كرىنى ئارەزوۋە سىكسىيەكانى (جىسىكار) سەرۆكى فەرەنسا و پىۋەندىيەكانى لەگەل ژنان و كچاندا، لە يۇلىۋى سالى (1975) دا، پۇژنامەى (پارىس ئىسى) بابەتتىكى بلاۋ كرىدەۋە، كە لە پۇژنامەى (ئەنگلۇ ساكسۇنى) يىيەۋە ۋەرىگرتبۈۋ،

له ميانۀى هۀلمۀتهكانى هۀلېژاردندا يۀكيان ناسيبوو، هۀروهۀا هۀفتهنامۀى (نيويؤرك) يش ليستيكي بلاو كردهوۀ له سۀر ئۀو كچ و ژنانۀى دؤستايۀتى و هاوړپيۀتى و پتوۀنديى پتۀو و نزيكيان لهگۀل (جيسيكار)ى سۀرؤكى پيشووترى فۀرهانسادا هۀبوۀ، له نيؤيشياندا كؤنتيسۀى ئۀسمۀر و هونۀرمۀندۀ ناسراو و ميوزيكيۀكۀى و ئۀو ئۀستيرۀيۀى خاوهنى جوانيۀكۀى دلرڤين و بى وينۀ بوو.

ئۀو سيفاتانۀى باس كران، ئاماژۀن بؤ (مارلين دويير)ى ژنۀ هونۀرمۀندى فۀرهانسى و (كاتى پؤزى) ژنۀ شانؤكارى كؤميدى فۀرهنسا، كۀ هۀر دووكيان پۀتيان كردهوۀ هېچ پتوۀنديۀكيان لهگۀل (جيسيكار)دا هۀبيئت، تۀنانهت (مارلين) چۀند جاريك تۀئكيدي كردهوۀ لهوۀى (تۀنها يۀك جار له يۀكيك له هؤتيلۀكانى شارى جۀرباى تونوس بۀ پئكۀوت چاوى كۀوتوۀ بۀ جيسيكار). (سيلڤيا)ى وەرگيږي فيلمى (ټيمانويل) كۀ له هۀشتاكاندا ناوبانگيكي زؤرى هۀبوو، تۀئكيد دۀكاتهوۀ له سۀر ئۀوۀى هۀنديك له پؤژنامۀكان پيشنيارى سۀركيښيۀكيان بؤ كردهوۀ لهگۀل (جيسيكار)دا، كاتيڪ يۀكيك بوۀ له لايۀنگرانى (ميتران) و بيري سؤسياليسټى، بۀلام ئۀم دۀنگويانۀ راست بن يان دروستكراوبن، بۀلام دوورونزيك پؤلييان هۀبوۀ له دروستكردن و پازاندنۀوۀ وينۀى (لويىى چواردۀيۀمى هاوچۀرخ).

بۀلام، گرينگيدانى (جيسيكار) بۀ ژنان و كۀوتنۀ داويانۀوۀ، بۀ شيؤه يۀكۀى زؤر خراپ كؤتايى هات، فۀرهتسا چۀند پووداويكى بۀ پووى خؤيدا كردهوۀ كۀ تنييدا پتوۀنديۀ سؤزداريۀكان و بۀرژوۀنديۀ ستراتيژيۀكانى ولات بۀريۀكتردۀكۀون و يۀكتر دۀبړن، حكومۀتى فۀرهنسا له زستانى سالى

(1979) دا پرۆسە يەككى سەربازىي لى ئەفرىقىي ناۋەند بە ناۋى ئۇپراسىيۋى (باراكۇدا) ئەنجام دا، كە تىيدا سەربازە پەرەشتۈنەكانى فەرەنسا، توانيان بە شىۋە يەككى يەك جارەككى كۇتايى بە پۇتتىمى ئىمپراتورىيە (جۇن بىدىل بۇكاسا) بىتىن، جىاۋاز لەمە بابەتەكە بە شىۋە سادە و ئاسان كۇتايى نەھات كە پىتتىبىنى دەكرىت، پۇرنامە و مىدىياكان باسيان لەو كۇمەلكۇزىيە دەكرەكە ئۇپراسىيۋە سەربازىيەكە فەرەنسا بەرانبەر بە مىندالان و كەسانى بىن تاۋان ئەنجامى دا بوو، كاتىكىش (بۇكاسا) لە دۇسىيە (ئەلماس)ەكاندا بە بىن تاۋان دانرا، سەر لە نۇي بابەتەكە لە ناۋ مىدىياكاندا تەقىيەۋە و ھەفتەنامە (لۇكانار ئۇنشىنى) زۇرتتىن لاپەرەي بۇ ئەو دۇسىيە تەرخانكرە.

بەپنى ئەو زانىيارى و ھەۋالانەي ھەفتەنامە (لۇكانار ئۇنشىنى) بلاۋى كرەۋتەۋە، (جۇن بىدىل بۇكاسا) ئىمپراتورى لە سەر كار لابراۋى ئەفرىقىي ناۋەند، (كۇمەلىك بەردى نەفىس) بە دىيارى بەخشىۋەتە (جىسىكارى) سەرۋكى فەرەنسا، ھەروەھا چەند (قىرات)ىكىشى بەخشىۋەتە دوو كۇرى ئەنجۈۋەنە گىشتىيەكەي و پاۋىژكارى سەرۋكى فەرەنسا بۇ كاروبارى ئەفرىقىا و دوو ۋەزىرى حكومەتى فەرەنسا.

لە مەش گرىنگتر قسەكانى (سىلفستەر بۇنگى) بالىۋزى پىشۋى بۇكاسايە، لە دۇسىيە ئەلماسەكاندا، بۇ (پۇجلى) پارىزگارى پرسگەي گىشتى، دۋاى دەستكەۋتن و كۇ كرەنەۋەي زانىيارى ورد لە چەند سەرچاۋەيەككى ئەفرىقىيەۋە پاپۇرتىكى تاييەتى لە سەر ئەو دۇسىيە ئامادە كرە.

لە پۇزى (25)ى يەنايەرى سالى (1980)، يەككىك لە

کارمەندانی پۆلیس کە ئەرکە کە ی تەواو بووبوو، بە یارمەتی هاوڕێیەکی خۆی لە سوپادا، بروسکە یەکی کرد بۆ پرسگە ی گشتی، بەو هە ی پێدەچیت (سەرۆک جیسیکار دیستان) لە چەند مانگی داها تودا ببیتە ئامانجی هێرشێکی نوێ، بە هۆی سەردانەکانی بۆ ئەفریقیای ناو ه پاست، بەلام ئەمجارە بابەتە کە پێوهندی بە دۆسییە ی (ئەلماس) هکانە وه نییە، بەلکو و پێوهندی بە و شە وه ئا هەنگانە وه هە یە کە لە و ولاتە بە سەریان دەبات.

(بۆکاسا)، هێچ کەمتەرخەمی و پەزلی و پاشەکەوتیکی نەبوو لە خزمەتکردنی میوانە فەرەنسییەکانی، لە پێشکەشکردنی خۆشترین و بە تامترین و بەچێژترین ئە و شتانە ی حەزیان پێ دەکرد.

(پۆجلی) تا رادە یەکی باش پاستی گوتو و هەلە ی نەکردو و، (بۆکاسا) لە (ئەبیدجان) و تارا وگە وه دەستپێشخەر بوو لە هێرشەکانی، (15) پۆژ دواتر، (ئیمراتۆر) نامە یەکی چوار لاپەڕە یی ئاراستە ی (جەنەرال ئە یادیما) ی هاوڕێ ی و سەرۆکی (تۆگۆ) کرد و تیندا نووسی بوی «مانگی مایۆ ی سالی (1979) جیسیکار دیستان لە کیکالی داوای لێ کردم (کاسرین) ی هاوسەرم بنێرم بۆ فەرەنسا، دوا ی گە یشتنی بۆ فەرەنسا، سەرۆکی فەرەنسا هاوسەرە کەمی لە هەمو و ئە و شتانە ئاگادار کردو و لە دژی من ئامادە و پێکی خستبو و، هۆشداریشیدا بویە بەو ه ی لە سەر ئە و بابەتە هێچم پێ نەلێت، لە بەرانبەریشدا بەلێنی پێدا بو و لە پووی داراییە وه هاوکاری بکات و لە چەند پوویە کە وه سوودی پێ بگە یەنێت، ئێستا هاوسەرە کەم بۆتە دۆستی جیسیکار دیستان، هەر چەندە من لەم پو و وه هێچ زانیارییەکی وردم لانێیە، بەلام

له نامه‌یه‌کی ده‌ستوخه‌تدا، سه‌رۆکی فه‌ره‌نسا، هه‌ستوسۆز و
حه‌زه‌کانی به‌رانبهر به‌هاوسه‌ره‌که‌م ئاشکرا کردوه.

(بوکاسا) هه‌ستی به‌سووکایه‌تی و بێ پێزیکردن ده‌کرد
به‌رانبهر به‌که‌سایه‌تی و شکۆی، پۆژگاریش خسته‌یه‌ دۆخیکه‌وه،
ئهو نه‌یاره‌ی سه‌رخست که‌هاوسه‌ره‌که‌ی له‌خسته‌بردبوو.

(جۆن کلۆن شۆزفیل) له‌شاری (ئه‌بیدجان) فیلمیکی
دۆکیۆمێنتاریی له‌سه‌ر (بوکاسا) ئاماده‌کرد، له‌و پرۆگرامه‌شدا
(بوکاسا) ورده‌کاریی پێوه‌ندیه‌که‌ی (جیسیکار) و خیزانه‌که‌ی
خۆی ئاشکرا کرد، به‌لام که‌ناله‌ته‌له‌فزیۆنییه‌کان بلاو کردنه‌وه‌ی
ئهو فیلمه‌ دۆکیۆمێنتارییه‌یان په‌ت کرده‌وه، چونکه‌ به‌هۆی
قسه‌کانی ژهنه‌راله‌ له‌سه‌ر کار لابراوه‌که‌وه، حکومه‌تی پاريس
ده‌که‌وته‌ دۆخیکي پر له‌شه‌رمه‌زارییه‌وه.

(پۆجلی) باسی له‌وه‌کردوه «(جۆرج) له‌یه‌کیک له‌ژووره‌کانی
هۆتلی (ناپلیۆن) نیشه‌جی بوو، له‌گه‌ل یه‌کیک له‌هاوپی
سه‌ربازه‌کانم دا چاومان پێکه‌وتوه‌ و خۆمان وه‌ک سیخوپ
و بریکاری ده‌زگای هه‌والگری ئیسرائیل (موساد) ناساندوه،
جانتایه‌که‌مان پێ بوو به‌حساب په‌ له‌پاره‌ و چاوه‌پێی وه‌رگرتنی
دۆکیۆمێنته‌کان بووین، سه‌رکه‌وتوو بووین له‌گه‌پاندنه‌وه‌ و
وه‌رگرتنه‌وه‌ی ئهو نامه‌ و نووسراوه‌ی ناوینشانی ئهو پزیشکه‌ی
له‌سه‌ر بوو که‌نزیک بوو له‌کۆشکی ئه‌لیزی و تیتیدا ئامۆژگاریی
(ژنی ئیمپراتۆر)ی کرده‌وه‌ به‌هۆی دۆخی ته‌ندروستییه‌وه، چیت
سینکس نه‌کات، ئهو نامه‌ و تێبینی پزیشکه‌ به‌س بوو بۆ ئه‌وه‌ی
(ئیمپراتۆر) به‌ته‌واوه‌تی هاوسه‌ره‌که‌ی له‌بیر بکات».

تۆمه‌ته‌کانی ئیمپراتۆره‌ له‌سه‌ر کار لابراوه‌که‌ لێره‌وله‌وێ
قسه‌وقسه‌لۆکی زۆری به‌دوای خۆیدا هێتا، به‌لام ستاف

و داروده‌سته‌که‌ی (جیسیکار)ی سەرۆک‌کۆماری فەرهنسا
 چەند جارێک تەئکیدیان کردووە لە سەر ئەوەی (بۆکاسا)
 نەخۆشە و ئێرەیی و غیرەکردنەکه‌ی لە هاوسەرەکه‌ی بەرەو
 شیتبۆونی بردووە، بەوەی پڕوپاگەندەیه‌کی تریشی بلۆ کردووە
 کە ئامۆزایەکی (جیسیکار) پتوهندی سیکسی لەگەڵ (کاترینا
 بۆکاسا)دا هەیه، بەلام ئەوەی جێی سەرنجە (دیستان) دەیویست
 بابەتەکه بە نهینی و شاراوہیی بمینیتەوہ و بلۆ نەبیتەوہ، بە
 تاییەتی کە ئاگای لە وردەکاریی پووداوہکان بوو.

(جیسیکار) لە کتێبەکه‌یدا (دەسەلات و ژیان)، باسی
 لەوہ کردووە کە چۆن لە سالی (1975)دا (بۆکاسا) چۆتە سەر
 تەختی دەسەلاتی ئیمپراتۆریەت و تاجی (ئیمپراتۆری) لە سەر
 ناوہ، ھەر و ھا تەئکیدیشیکردۆتەوہ لە سەر ئەوەی (کاسرین)
 توانیبووێ سەرنجی (بۆکاسا) پابکیشیت و ببیتە (ژنی نوی)
 ئیمپراتۆر، بە تاییەت دواي دەرکەوتنی بە راستەوخۆیی لە
 سەر شاشەي تەلەفزیۆنەکان، کاتێک تاجی ئیمپراتۆری دەکاتە
 سەر، (جیسیکار) باسیشی لەو گەشتی پراوکردنە کردووە کە لە
 کۆماری ئەفریقیای ناوہ‌راست ئەنجامی داو، و اتا لەو ولاتەي
 پەرە لە شتی نامۆ و سەرنج پراکیش.

جارێکی تریش (جیسیکار دیستان)ی سەرۆکی پیشووتری
 فەرهنسا، کەوتە ناو داویکی ترەوہ و ئەم جارە (کاترین
 فیرجیتی) پالەوانی چیرۆکەکه بوو، کە لە حەفتاکانی سەدەي
 پابردوودا بە‌پێوہبەری ئازانسێ (بگاو) بوو، کاری ئەو
 ئازانسە وەرگرتن و جێبەجێکردنی داواکاری کەپارەکانی بوو،
 ئەویش بە نارەیی ئەو کچە گەنجانەي جەستە و قاچ و قولیان
 ھاوشیوہی نمایشکارەکانی جلۆبەرگ بوو، بۆ کەسایەتیە ديار
 و ناسراوہکان.

وهك باسى كرڊبوو، كړپارهكانى زوړبوون و له ئاست و پله وپيښه بهرز و بالاډابوون، وهك(پهزا شا)ى پيشووى ئيران، ههروهه سهرؤكى ولاتانى ئهفريقيا و بازركانانى چهك، كه له نيوپيشاندا چهند عهرهبيك ههبوون، به دلنپايش ههنديك وهزير و په رلهمانتارى فهره نسا شيان تيدا بوو.

(كاسرين فيرجيتى) نهيتوانى بيره وهرى و نهنيپيهكان له ناو ناخى خويدا بهيلتته وه و بلاويان نهكاته وه، بهلكوو له پيښه پلاو كړدنه وهى دوو وينه پيښه گرپښه پيښه و سپپيه وه، بهلگه و زانپارى زياترى له سهر پيښه پيښه و دوستايه تى خوى و (جيسيكار) پلاو ده كړدنه وه، له يه كيك له وينه كاندا (كاسرين) به پيښه وهستاوه و (قاليرى جيسيكار ديستان)ى سهرؤكى پيشووترى فهره نسا ش له تهنپشتپيه وه دانپشتوه، كه پيلاويكى سپى له پيداى و كلاويكيشى له سهر دايه، له وينه كه تپيشدا كه له دارستانه كانى (سافانا) گرتويانه، به هه مان شپوه (كاسرين) و (جيسيكار) به تهنپشت يه كه وهن و له ناوه پاستى هاوپيكانياندا وهستاوون.

دياره هه ر دوو وينه كه له ئهفريقيا گيراون، له و كاته دا (جيسيكار) وهزيرى دارايى فهره نسا بوو له سهر دهمى (جوړج بومبيوډو) دا، به پيښه قسه كانى (كاسرين) ئه و گه شته له كينيا بوه له گهل هاوپي هاوبه شه كانى نيوانياندا و دوو سال پيش هه لېزاردنې (جيسيكار) بوه به سهرؤكى فهره نسا، ههروهه ئاماژه ي به وه شكردوه هيچ كات پيښه پيښه كانى له گهل (جيسيكار) دا پيښه پيښه كى بازركانى نه بوه، وانا (جيسيكار) كړپار نه بوه و هيچ بايه خيكي به ژنه له شفرؤشه كانپش نه ده دا و به شوينياندا نه ده گه را.

(کاسرین) په تیشی کرده وه نه و ویتانه ی بؤ بیزار کردن و به کار هینانی له دژی (جیسیکار) به کار هینایت، به تاییه تی دوی نه وه ی بوه سهرؤک کوماری فهرنسا، ته نکیدشیکردوته وه پازی نه بوه نه و ویتانه له به رانه ر پارویه کی خه یالیدا بفروشت به لپرسراویکی بالای پارتی سؤسیالیستی فهرنسا، هه روه ها سوریشه له سهر نه وه ی هیچ کاتیک نه و ویتانه ی له سوود و به رژه وهندی خؤیدا به کار نه هیناوه، ته نانه ت کاتیکش ده ستگیر کراوه و بؤ ماوه یه ک راگیراوه، به هیچ شتویه ک داوای هاوکاری له هیچ سهر کرده و سیاسه تمه داریکی فهرنسا نه کرده.

(کاسرین) باسی له وه شکرده هیزه کانی پؤلیس له کاتی گه پان و پشکنین و لیکۆلینه وه کانیاندا له گه لی، نه یان توانیوه نه و توماری بیره وه ریانه یان ده ست بکه ویت، که پره له ناو و ژماره ی که سانی خه یالی و باوه پ پین نه کراو، چونکه نه و توماره ناو و ژماره ی راسته قینه ی کپیاره کانی تندا نووسراوه، به لام پؤلیس له بیران کرد نه و توماره بخویننه وه و سهیری زانیارییه کانی ناوی بکه ن، هیزه کانی پؤلیسی تاییه ت به تیمی ره وشتی، له دیسه مبه ری سالی (1977) و له یه که م ده ستگیرکردنیدا، ته نها نه و دوو وینه یه یان ده ستکه وت، نه و جاره، ماوه ی سزای زیندانیکردنه که شی له شه ش مانگه وه که مکرایه وه بؤ دوو مانگ. له یه نایه ری سالی (1980) دا جاریکی تر (کاسرین) له لایه ن پؤلیسه وه ده ستگیر کرایه وه، نه مجاره ش ماوه یه کی زور له زینداندا نه مایه وه و ئازادکرا، له و کاته شدا هه فته نامه ی (لۆکانار ئونشینی) گه یشته نه و باوه ره ی گروپیک له کارمندان ده ولت، سه ره تا دوو دلجوون، به لام له کوتاییدا بوونه ته هاوسزوی بیره وه رییه کانی نه و ژنه.

ههفته نامه ی (لۆكانار ئۆنشىنى)، به دواڊاچوونى وردى بۆ
 ئەو كىشەيه كرد، به بى ئەوهى ناوى (جىسىكار) بهيئىت و
 تنها به ئاماژەكردىك بۆ ئەوهى كهسىكى گهوره و گرىنگى
 دهولەت، تواناى ئەوهى ههيه (جياواز له دۆسىيهى ئەلماسهكانى
 بۆكاسا) فشار له سەر كۆشكى سەرۆكايهتى و دهسهلاتدارىتى
 فهرهسا دروست بكات، به تايهت دواى ئەوهى (كلۆد ئونجىنى)
 پوژنامهنووس، له راپورتىكدا باسى له پيوهندىيهكهى نىوان
 ئاموزاى وهزىرىكى گرىنگى كابىنهكهى (جىسىكار) و يهكىك
 له ژنهكانى توپى (بهگاو) دا ههيه كه له لايهن (كاسرىن)
 هوه به پيوهندهبرا، ئەو پوژنامهنووسه ئاماژهى بهوهشكردوه
 (فرانسوا بۆلج) سكرتيرى گشتى كۆشكى ئەلىزى به وردى
 چاوديرى دۆسىيهكه دهكات، كه ناوى چەند كهسىكى ترىشى
 تىدايوو.

به پىتى ئەو راپورتە پوژنامهوانىيه، هەر يەك له (جۆرن
 دۆكرى) فهرماندهى پۆلىسى دادوهرىى پارىس، (پۆل لىس
 سادون) برىكارى سەرۆكايهتى فهرهسا، (كرىستيان لو گىنهيك)
 ى برىكار، خزانە خزمەتى لىكۆلىنهوه و به دواڊاچوونى ئەم
 دۆسىيه، بهلام به بى ئەوهى ئاماژە به هۆكارى پاسپاردنى
 ئەو لىپرسراوه ئەمنىيانەى پارىس بكرىت، بۆ لىكۆلىنهوهكردن له
 دۆسىيهكهى لهو جۆره.

لىزەوه بۆمان دهردهكهوئىت كه چۆن ههموو دامهزراوهكانى
 دهولەت سهرقال دهكرىن به لىكۆلىنهوه و به دواڊاچوونى ژيانى
 تايهتەى سياسهتەداران.

(27)

جۆن مېجەن ھەلەبەخشىنى نىيە
ئابرووچونىكى گرانبەھا

ئابرووچونە سىڭىسى و سۆزدارىيەكان لە بەرىتانيا كۆتايى
نايەت، پالەوانى ئەم چىرۆكى ئابرووچوونەش (جۆن مېچەر)
ى سەرۆك وەزىرانى پېشووئى بەرىتانيايە، ئەويش بە
تېوەگلانى لە پېئوئىيەكى سۆزدارى و سىڭىسى لەگەل ھاوکار
و ھاوئىشەيەكىدا لە حكومەت، ئەويش (ئۆدينا كۆرى) وەزىرە،
لە كابىنەكەى (مارگرېت تاتچەر).

(ئۆدينا) لە ڤىگەى گېرمانەوئى بىرەوئىيەكانىيەو، كە لەم
دوايىيەدا ڤۆژنامەكانى بەرىتانيا بلأويان كردهو، ئەو بابەتە
ئابرووچوونەى بلأو كردهو، ھاوكات (جۆن مېچەر)ىش، بە
ھەمان شىوئە دانى بەو پېئوئىيەدانا باسى لەوئەكرد (تۆرما)
ى ھاوسەرى لىي خوشبەو، ھەرئوھا گوتىشى ھەست بە
شەرمەزارى دەكات بەرانبەر بە بلأو كردهوئى شتىكى لەو
جۆرە لە ڤۆژنامەكاندا.

ئاشكرا بوئى ئەو ئابرووچوونە، يەكېك بوو لە ھۆكارە
گرىنگەكانى كەمبوونەوئى ئاستى جەماوئى پارتى پارىزگارانى
بەرىتانيا و دوورخستەوئىيان لە دەسەلات، بەوئەش ڤىگا لە
بەردەم پارتى كرىكارانى بەرىتانيادا چۆلېوو، بۆ ئەوئى دواى
دووركەوتنەوئىيەكى زۆر، جارېكى تر بگەپئىنەوئى سەر كورسى
دەسەلات، ھاوكات يەكېك لە ديارترىن سىمبولىكانى پارتى
پارىزگارانىش كرايە ئامانج.

بەلام ھۆكارى ژنەكە بۆ بلأو كردهوئى ئەو بابەتە،
تۆلە كردهوئى بوو لە خوشەويستەكەى پېشووئى، جگە لەوئەش
پارەيەكى زۆرىشى دەويست، ئەو ژنەش (ئەدوين كۆرى) بوو،
كە پېشتىر ئەندام بوو لە ئەنجوومەنى گشتى بەرىتانيا، ھەرئوھا
وئىزىش بوو لە كابىنەى پېشووئى حكومەتى بەرىتانيا.

(ئەدوین كۆرى) بە بى ھېچ پېشەككە و لە لىدوانكىدا بۇ پۇژنامەى (تايىمىز) گوتىبوى «بەم نىزىكانە دەست دەكەم بە بلاو كىرەنەۋەى بىرەۋەرىيەكانم، بە شىۋەى زىجىرەيەكى پۇژانە لە پۇژنامەكاندا و دواتر دەيكەمە كىتىب».

گوتىبوشى «لە بىرەۋەرىيەكانم دا بۇمىيىك ھەيە، ئەۋەش ئەۋەيە كە مەن سەرنجى (جۇن مىجەرى) سەروك ۋەزىرانى پېشۋى بېرىتانيام پاكىشاۋە تا بېيتە دۆست و خۇشەيستم، نىزىكەى (4) سال، ھاتۇتە ناۋ جىگەكەمەۋە ۋ پىۋەندى سىكىسىمان ھەبۇە».

(جۇن مىجەرى)، سەروكى زۆرىنەى ئەنجۈمەنى گىشتى بېرىتانيابو كە نۆينەرانى پارىزگارەن بوون، (كۆرى)ش كە ۋەزىرى پېشۋوتى تەندروستى بېرىتانيا بو، لە لايەن (مارگرىت تاتچەرى) سەروك ۋەزىرانى ئەۋ كاتەى بېرىتانياۋە دەركارا، چۈنكە لە لىدوانكىدا بۇ پۇژنامەكان گوتىبوى ئەۋ ھىلكەيەى كە بېرىتانيا لە (سالامۇنىلا) بەرھەمى دەھىنىت فائىرۇسى پىۋەيە، جۈوتيارەكانىش كەۋتە ناپەزايى دەرېرىن و گوتيان بە بىانۋى ئەۋەى ھىلكەكەيان فائىرۇسى پىۋەيە نافرۇشرىت، لەبەر ئەۋ لىدوانەى لە پۇستەكەى دورۇخرايەۋە.

دواتر (ئەدوین كۆرى) چەند چىرۇكىكى تىرى پۈوداۋى سىكىسى بلاو كىرەۋە، ھېچ كەسىك گومانى بۇ ئەۋە نەدەكرد، كە پالەۋانى نىۋ چىرۇكەكان كىن و (جۇن مىجەرى)ش يەكىكە لەۋان، يان چ پىۋەندىيەك ھەيە لە نىۋان نوۋسەرى ئەۋ چىرۇكانە و ژنە پالەۋانى نىۋ چىرۇكە سىكىيەكان، بەلام دۋاى ئاشكرابوون و بلاو بوۋنەۋەى ئابروۋچۈۋنەكان دەرەكەۋت چ پىۋەندىيەك لە نىۋان كارەكتەرەكان و كەسايەتتەيەكانى نىۋ كۆمەلگە و

نوسەرى ئەو چىرۆكانەدا ھەيە، بەلام گەلى بەرىتانی بە دواى
 ۋەلامى ئەو پىرسىيارەدا دەگەرپان بۆچى جارىكى تر ئەو چىرۆك
 ۋ زانىارىيە پۇمانسى ۋ پىئوھندىيە سىنكىسيانە بلالو دەرگىنەۋە،
 لە كاتىكدا (14) سال پىنشتىر بلالو بۆتەۋە ۋ بىكەرەكانىشى
 ناوبانگىيان زىرا، ۋەلامەكەشى ئەۋەپە ژنە ۋەزىرەكەى پىشوو،
 داۋاى پارەى دەرگى، ھەر واشبوو، كرى ۋ پاداشتى نووسىنەۋە
 ۋ بلالو كىرەنەۋەى بىرەۋەرىيەكانى گەيشتە نىزىكەى (يەك مىليۇن
 جونەپەى ئىستەرلىنى).

كاتىك (جۆن مىجەر) ئەندامى ئەنجومەنى گىشتى بەرىتانيا
 بوو، پىئوھندىيەكى سۆزدارى ۋ سىنكىسى لەگەل (ئەدۋىن)دا
 ھەبوو، بەلام كاتىك (مىجەر) زانى چانسى ھەيە لە ۋەرگىرتى
 پۇستىكى ۋەزارىيە لە ھۆكۈمەتى بەرىتانيا، ئەۋا كۆتايى بەو
 پىئوھندىيە ھىتاۋ لىتى دوورگەۋتەۋە.

چاۋ ۋ تىشىكى مىدىا ۋ پۇژنامەكان لە سەر ئەۋ ژنە ۋەزىرەى
 پىشووۋى بەرىتانيا كە خۇشەۋىست ۋ دۇستى (جۆن مىجەر)
 بوو زۆر كىزبوو، (ئەدۋىن) ھەم ھاۋسەرى ھەبوو ھەم دايكى
 دوو مىنداللىش بوو، بە ھەمان شىۋەش (جۆن مىجەر) ھاۋسەرى
 ھەبوو ۋ باۋكى دوو مىنداللىش بوو، لىرەدا ئەۋ ژنە ۋەزىرە سەر
 لە نۆى چىرۆكى پىئوھندىيەكى كۆنى سۆزدارى ۋ سىنكىسى خۇى
 ۋ (جۆن مىجەر)ى لە ناۋ پۇژنامەكاندا وروژاند، بۆ ئەۋەى
 بىيئەۋە بە مانىشيت ۋ كەسىكى دىارى نۆو پۇژنامەكان.

كاتىكىش لە ھاۋسەرى پىشووۋى (ئەدۋىن)يان پىرسى چ
 ھەستىكى ھەيە لە سەر ژيانى خىانەتى ھاۋسەرىتى ۋ فىل
 ۋ لە خىشتەبىردنى ھاۋسەرەكەى، ھىچ ۋەلامىكى نەبوو، بەلام
 سەبارەت بە ھۆكارى جيا بوونەۋەكەيان گوتى لە سەر چەند

ھۆكاریكى تر لىتى جيا بۆتەوۈ و پىئوۋەندى بە لايەنى سۆزدارى
و سىنكىسىيەۋە نىيە.

لە ۋەلامى ھەمان پىرسىيارد، ھاۋسەرى دۈمى (ئەدۈين)
گۈتى»ئەۋە پابىردۈۋى بۈە و ئەۋ كاتە من ھاۋسەرى نەبۈوم».
بە ھۆى نوۋسىن و بىرەۋەرىيەكانەۋە (جۆرن مېجەر)
ناچاربۈۋ دەست لە كار بىكىشىتەۋە، ئەگەر بەپىچەۋانەشەۋە
بۈايە و (جۆن مېجەر) بىنۋوسىيە و (ئەدۈين) سەرۆك ۋەزىران
بۈايە، بە ھەمان شىۋە دەبۈايە دەستى لە كار بىكىشايەتەۋە،
بەلام لى گەپا و دۆخىكى ئارامى سىياسى بەرىتانىاي بە ھەلزانى
بۇ ئەۋەى ئەۋ بابەتە سەر لە نۆى بۈۋروۋىننىتەۋە، ئىستا بۆتە
چەقى ژيانى سىياسى.

ئەگەر بە ھۆى ئەۋ ئابىروۋچۈۋنەۋە (جۆن مېجەر) دەستى
لە كار بىكىشايەتەۋە و (ھىزلتاين)ى پىكابەرى بۇ سەرۆكايەتى
پارتى پارىزگار، بىۋايەتە سەرۆك ۋەزىرانى بەرىتانىا، بەرىتانىا
دەچۈە پال يەكىتى و لە ئەمىرىكا دۈۋر دەكەۋتەۋە و ھىرشى
نەدەكرە سەر عىراق.

بە كورتى و بەپۈۋختى، مېژۋۋى ئەۋروپا بە تەۋاۋى
دەگۈپا، ئىنگلىزەكان سەر لە نۆى پىداچۈۋنەۋەيان بە مېژۋۋى
(مېجەر)دا كرد، كە لە سەر دۈسىيەى پىئوۋەندى سىنكىسى و
ۋەرگرتنى بەرتىل و گەندەلىى، ۋەزىرەكانى دۈۋر دەخستەۋە
و بىۋە نمۈۋنەيەكى بالاي ئاكار لەۋ ۋلاتە، ھەر لەبەر ئەۋەش
كاتىك سەرۆك ۋەزىرانى بەرىتانىا بۈۋ، سۈۋرۈۋ لە سەر
خۈىندەۋەى چاپى يەكەمى ھەمۈۋ پۈژنامەكانى بەرىتانىا، لە
ترسى بلاۋ بۈۋنەۋەى چىرۆكە سۆزدارى و سىنكىسىيەكانى
خۆى.

مۆكاری سهرهكى دژايه تى و ركه بهرايه تى ئه و دوو
خوشه ويسته، كاتيك دهستى پيكره كه (جۆن ميجهر) بوه
سهرۆك وهزيران و پيشنيارى كرد (ئەدوين) بېتته وهزيرى
كاروبارى زيندانييه كان له بهريتانيا، بهلام ئه و رتهى كرده وه
چونكه خۆى بۆ پۆستىكى وهزارى گه وره تر و كارى گه رتر ئاماده
كردبوو.

بلاو كردنه وهى ئه و بيره وهرييانه له كاتيكدابوو، ئهستيرهى
توانا و چانسى (تۆنى بليز) سهرۆكى پارتى كريكارانى
بهريتانيا پوو له كزى بوو، له بهران بهريشدا ئهستيرهى
پارتى پاريزگارانى بهريتانيا پوو له گهشانه وه بوو، دواى
چهند ئابروو چوونىكى سهركرده كانى پارتى پاريزگارارن، كه
بوونه رېكر له بهردهم گه رانه وهى پارتى پاريزگارارن بۆ سهر
دهسهلات، بۆيه دهتوانين بليين بلاو كردنه وهى ئه و بيره وهرييانه
له و كاته دا، به تنه ها له چانس و بهرژه وهندى (تۆنى بليز) دا بوو.
دواى بلاو بوونه وهى ئه و بيره وهرييانه و ئاشكرابوونى
ئابروو چوونه سيكسييه كانى، (جۆن ميجهر) به هيچ شيويه ك
نیده توانى بهرگريى له خۆى بكات، هينده نهبيت له بهردهم
(نۆرما)ى هاوسه ريدا، دانى به ديوه راسته قينه كانى ئه و
پيوه ندييه دا ناو ئه و يش لى خوشبوو.

(28)

دیداریکی ئابرووبه رانهی
وهزیریکی مالیزی له کاسیتی فیدیوییدا

سەرلەبەيانى پۇژى (6)ى ئۆگەستى سالى (2008)،
 مېدياكانى جيهان بلالويان كرده وه «تچوا سوي لك- وهزىرى
 تەندروستى ماليزيا دەستى له كار كيتشايە وه، ئەو هەش يەك پۇژ
 دواى ددان پېدانانى بە وهى ئەو كەسەى له ديمەنە سىكسىيە كەى
 سەر تۆرەكانى ئىنتەرنېت دەردەكە ویت، راشى گە ياند ئەو
 ژنەشى له هەمان ديمەنى سىكسىدا دەردەكە ویت ھاوپىيەتى».
 له بارەى سەرچاوهى تۆماركردن و بلالو كرده وهى ئەو
 ديمەنە قىدىۋىيە وه، (تچوا) گوتى «دوژمن و نە يارە سياسىيە كانم
 ئەو ديمەنە يان تۆمار كرده و بلالويان كرده وه، بە لام له
 ئىستادا ئەو بابەتە هېچ گرېنگى و بايەخىكى نە ماوه».
 هەمان وهزىرى ماليزيا، ماوه يەك پېشتەر پووبە پووى
 پەخنە يەكى زۆر بۆوه، كاتىك داواى كرد بە بىن بەرانبەر
 (كۆندۆم) بە سەر گەنجاندا دابەش بكریت، بۆ ئە وهى دووربن له
 توشبوون بە هەر جۆره نەخۆشىيەكى سىكسىيە.

(29)

ژنه کانی سه دام و
کچه دوسته کانی عوده ی

کاتیک له به هاری سالی (2003) دا کوشک و ده سلاتی سهدام حسین و پڙیمه ئاسنینه که ی، له لایه ن هیزه کانی هاوپه یمانانه وه به سه روکایه تی (USA) پرووختندراو له ناوبرا، هاوکات دوان له کورپه کانیشی کوژران، له کاتیکدا ئه ندامانی تری خیزانه که ی به ولاتانی عهره بیدا پهرش و بلاو بوونه وه.

سه دام حسین، ماوه یه کی زور له نیوان ده سگیرکردن و له سیداره دانیدا نه بوو، ته نانه ت له و ماوه یه شدا که زیندانی کرابوو، هه میسه ته نکیدی له سه ر گرینگی ژیانی خیزانی ده کرده وه، له هه مان کاتیشدا زور به توندی سوور بوو له سه ر ئه وه ی ژیانی تایبه تی خوی ده بیت به نهینی و به نادیار ی بمینیتته وه.

سه دام حسین، ئه گهر چی سی جار هاوسه رگیری کرده، به لام هیچ کات له (ساجیده) ی هاوسه ری یه که می جیا نه بوته وه، که کچی (خه یرولا تولفاح) ی خالی بوو، ئه و خاله ی، سه دام و دایکه بیوه ژنه که ی له خو گرت و به ختویکردن، دوا ی ئه وه ی میترده که ی گیانی له ده ست داو مرد.

سه دام و ساجیده، خاوه نی پینچ مندالبوون، دوو کورپه که ی ناویان (عوده ی و قوسه ی) بوو که له یۆلیۆی (2003) دا له لایه ن هیزه کانی (USA) وه کوژران، سی کچیشیان هه بوو به ناوه کانی (ره غد، ره نا، حه لا)، ئه م پینچ منداله، به ره سمی ناوی سه دام حسین وه ک باوک له سه ر ناسنامه که یان نووسراوه.

سه دام حسین، که وته داوی عیشق و خو شه ویستی (سه میره شا به ندهر) وه، به و هو یه شه وه (نوره دین سافی) هاوسه ری به جی هیشت که به رپوه به ری گشتی کۆمپانیای هیلی ئاسمانی عیراقی بوو، (سه میره و نوره دین) کوریکیان هه بوو که ئیستا له ئوسترالیا ده ژی.

سێم کۆری (سەدام حسین) بە ناوی (عەلی) لە (سەمیرە) یە و لە ساڵی (1982) لە دایک بوو، بەلام بڵاو کردنەوێ ئێو زانیارییە قەدەغەبوو، تەنانت ئێو پۆژنامەنووسەشی لە وتاریکیدا ئاماژەی بەو بابەتەکرد، لە لایەن هێزەکانی سەر بە پزیمی سەدامەو، پووبەپووی هەپەشەیی کوشتن بۆو.

دوای داگیرکردنی عێراق لە لایەن هێزەکانی ئەمریکاو (عەلی) تەمەن (22) ساڵ و دایکی، بەرەو لووبنان هەلاتن و پیشبینی دەکریت ئیستا لە کەتەدا نیشتەجی بن.

ساڵی (1990)، (سەدام حسین) هاوسەرگیری لەگەڵ (نیزال) حەمدانی)دا کرد، کە یەکیک بوو لە لێپرسراو و کاربەدەستەکانی وەزارەتی پیشەسازی عێراق.

هەرۆهەا دواتر و لە ساڵی (2001)دا، (سەدام حسین) هاوسەرگیری لەگەڵ (ئیمان هوید)دا کرد، کە فەرمانبەریکی ئاسایی بوو.کاتیک (سەدام حسین) بە تەواوی دلتیابۆو لە وێ لە لایەن هاوپەیمانانەوێ هێرش دەکریتە سەر عێراق و ئێو کارە پەشیمانبوونەوێ تیدا نییە، فەرمانی بە ئەندامانی خێزانەکە کرد بچنە دەرەوێ ولات و پارەیهکی زۆریشی پێدان، بۆ دەستپێکردنی ژيانیکی نوێ.

لەو چوارچێوەیەشدا و دوای کوشتنی (عویدی و قوسەیی) ی کۆری، (ساجیدە)ی هاوسەری (سەدام) و هەر سی کچەکە ی و (11) نەوێ، بە پەلە عێراقییان بە جی هیشت و پوویان لە ئوردوون کرد.

جینی باسە، حکومەتی ئوردن، لە ئۆگەستی ساڵی (1995) دا، مافی مانەوێ بەخشییە (پەغد) و (پەنا)ی هەر دوو کچەکە ی سەدام، لەگەڵ هاوسەرەکانیاندا (حسین کامیل) و (سەدام کامل)

که برابوون، له گهل چهند که سیکي تری خانه واده که یاندا، که دواى
دهرکردنى (حسین کامل) له پوستانى وهزیرى پیشه سازى عیراق
له لایهن سه دامه وه، هه لاتن و پرویان له عیراق کرد.

ئو هه لاتنه ی (پهغد و پهنا) و خیزانه کانیان، یه کهم جار
بوو له ناو خیزانه که ی سه دام دا پرو بدات، چونکه له و پرو وه
زور به هیز بوو، یه کیک له ئەندامانى ئوپوزسیونی عیراقى باسى
له وه کردوه، پاکردن زور باشتره له وه ی هه ولى پروخاندنى
پژیمه که ی بدهیت، (سه دام حسین) به لیتیدا له (سه دام کامیل و
حسین کامیل) خوشبیت، ئەگەر له گهل خیزانه کانیاندا بگه پینه وه
بۆ عیراق، به لام له شووباتى (1996) و چهند پوژیک دواى
گه پانه وه یان بۆ عیراق، هه ردوو براکه ی کوشت، (جهمال کامیل
حه سەن)، که تهنه پزگار بووى دهستى تورپیه کانی سه دام بوو
یارمه تی، هه ر دوو براژنه بیوه ژنه که ی و مندا له کانیانیدا تا به
ته وای له ئوردوون جیگیر و نیشته جی بن.

له و باره یه وه (جهمال کامیل حه سەن) به پوژنامه یه کی
فه رهنسی پاگه یانده «ئوردوون گلوی سەوزی له لایهن
ئهمریکا وه بۆ هه لکرا، به وه ی نارازی نییه له نیشته جیبوون و
مانه وه ی که کانی سه دام حسین له شانیشینی ئوردوون، به و
مه رجه ی ده ستیان نه بیت له هه یج یه کیک له و تاوانانه ی باوکیان
ئهنجامی دا بوو». سه ره پای ئه وه ی ده ستوپنه وه و پژیمه که ی
باوکی هاوسه ره کانیان کوشتن، به لام هه یج کات (پهغد و پهنا)، به
شیه وه کی ئاشکرا په خنه یان له سه دام حسین نه ده گرت، ته نانه ت
دواى ده ستگیرکردنى (سه دام حسین) یش له دیسه مبه رى سالى
(2003) له لایهن هیزه کانی ئهمریکا وه، (پهنا) که به (سه دامی
بچووک) ناسراوه، پیزی به رگریکارانی باوکی پیکخته وه.

هەر يەك له (ساجيده) و (ههلاي) كچى ستيه م، كه (جه مال مسته فاه) هاوسه رى له لايه ن هيزه كانى ئه مريكاوه ده ستيگر كراوه، بربار ياندا له (قه تهر) بميتنه وه و (ره غد) و (ره نا) ش به به رده وامى سه ردان يان ده كه ن.

(ره غد) (36) سال و (ره نا) (34) سال، له شارى عه مانى پايته ختى ئوردوون، خانوويان كړى و ژيانىكى ئاسايى دوور له چاوى كاميراكان ده ژين و مندا له كانيشيان له خو يندنگه كانى ئه و شاره ده خو يتن، به لام حكومه تى ئوردوون، پريگه يان پى نادات به شدارى هيج كار و چالاكى سياسى بكه ن.

(ره غد) سى كوپ و دوو كچى هه يه، كو په كانى ناويان (عه لى، سه دام، وه هچ) ه، كچه كانيشى (هه رير، به نان)، به لام (ره نا) سى كوپ و كچى هه يه (ئه حمه د، سه عد، حسين، نه به ع).

ئه وه ته نها لايه نى ديار و ئاشكراي ژيانى خيزانى سه دامه، به لام لايه نه شاراوه كه ي، زنجيره يه كى دريژه له لادان و چيژ و هه زى ستيكسى. سه دام حسين، هه زى ده كرد ئه و كاته ي ده چوه (زانكو، سه نته رى تو يژينه وه، كو مپانيا، ده سته ي كارگيريه ناوه ندى و لاوه كى) ييه كان، خوى ئه و كچانه هه لېژي ريت كه ده بوونه دۆستى و ستيكسى له گه ل ده كردن، بانگه يشتى نووسينگه كه ي ده كردن، هه روه ها ستايشى جووله و چالاكويه جورا و جو ره كانى ده كردن و پيگه و ده سه لات و پۆستى گرينگى له وه زاره ت و دامه زراوه ئيداريه كانى حكومه تى عيراقى دا پى ده به خشين. ئه گه رچى ژماره ي دۆست و پتوه نديه ستيكسيكانى (سه دام حسين) كه م نه بوو، به لام وهك هه نديك له پاسه وانه تايبه تيه كانى باسيان كرده، مانگانه و له رپوژ و كاتيكي ديارى كراودا بانگى ده كردن و ژوانى له گه ل ده به ستن، پتوه ندى له گه ل زورينه ياندا باش و نه رم

و نيان بوو، هه نديک له پټوه ندييه کان ماو هيه کی زور به رده وام ده بوو، هه نديکيشيان که متر، گهرموگوږ و جدی بوو له سهر ئه وهی هاوکاری زوریان بکات و گرینگی و بایه خیان پي بدات. هه نديک له و کچ و ژنانه ی له گهل (سه دام حسین) دا پټوه ندييان هه بوو، سهر دانی کلینیکه پزشکیه تایبه ته کانیان ده کرد بۆ بچوو ککرده وهی لووت و ئه نجام دانی نه شته رگری تری جوانکاری، ههر چنده (سه دام) حه زی نه ده کرد لای پزشکیه کان کارناسانیان بۆ بکات، به لام به هو ی پیداگری و داواکاری زوری هه نديکیانه وه، له کوتايدا پازی ده بوو هاوکاریان بکات.

ده بوايه هه میسه ئه و کچ و ژنانه، ناگایان له هه لس و کهوت و شینوازی مامه له کردن و چۆنیه تی قسه کردنیان بوايه، وهک ده گپنه وه شه ویکی درهنگ سه دام حسین یه کیک له دۆسته کانی کرده ده ره وه و پرشق و لیدانی کرد و پنی گوت جاریکی تر نایه ویت پوخساری ببینته وه، چونکه پنی گوتبوو چونی سوپای عیراق بۆ ناو کوهیت، وهیشومه و خراپه ی بۆ عیراق و عیراقیه کان هیتا، پوژی دواتریش له پیگه ی نووسینگه تایبه ته که یه وه پاره یه کی زوری بۆ نارد بۆ ئه وهی ژيانی داهاتووی خوی پي مسوگه ر بکات.

زۆرینه ی ئه و ژنانه ی (سه دام حسین) مامه له ی له گهل ده کردن و به شینوه یه کی پیکخواو پټوه ندی هه بوو له گه لیاندا، دۆست و خۆشه ویستی نه بوون، به لکو وهک سه رچاوه ی زانیاری و بلاو کردنه وهی دوو دلی به کاری ده هیتان، داوای له هه نديکیان ده کرد خویان له به پټوه به ره کانیان نزیک بکه نه وه، چونکه ده یزانی هه نديک له وه زیر و به پټوه به ره گشتیه کان و ئه فسه ره گه وره و لیترسراوه بالاکانی نیو حیزب، تینووی خۆشه ویستی و سینکس

بوون، له بهر نه وه پوښت و پيښه و دهسه لاته كانيان بۆ بهر ژه وهندي
 خويان به كار دههيتا، پارهيه كي زوريان ده به خشييه ژنان بۆ
 نه وه ي چهند سه عاتيكي كه له گه لياندا بن و هه ستوسو زيني
 كاتي بگوږنه وه و سيكسيان له گه ل بكن، به لام كاتيگ له پيښه ي
 (توږي ژناني سه دام) نه و زانياريه نه ينيانه ده گه يشته خودي
 (سه دام حسين)، نه و پووه پووي برياريكي سه ير و چاو ه پوان
 نه كراو ده بوونه وه، ئيتريان له كار ده به خشران، يان ده ستگير
 ده كران، يا خود له سيډاره ده دران.

دوخه كه زور كار ه ساتاوي و ترسناك ده بوو نه گه ر به كيگ
 له و لپرسراوانه ي عيراق، به بي مه به ست به كيگ له دۆسته كاني
 (سه دام حسين) يان بيزار بگردايه، بۆ نمونه (مازن ئالوسي)،
 كه سالانيكي دروډريژ نه دازيار و ديزينه ري ئاوه داني و نايابي
 سه روكي عيراق بوو، خويندني نه دازياري ئاوه داني له ئمريكا
 ته واو كرد بوو، سه ره رشتياري دروستكردني زوريگ له كوښك
 و خانوو و مزگه وت و گونده سياسييه كاني خاوه ن سه رمايه كاني
 به غداد و عيراق بوه و هه ر خوشي ديزاين و نه خشه ي نه و
 بينايانه شي ده كيشا.

پروژه كاني له كاتي دياريكراو و به بوودجه يه كي كه ته واو
 ده كرد، له لايه ن سه دامه وه زورترين پيژلتيان و بالاترين
 ميدالياي پيژلتياني له سه ر ئاستي عيراق پي به خشر، به لام له
 كوتاييدا هه م لي ئي توږه بوو هه م له سه ر كار ه كه شي ده ريكد و
 دووري خسته وه، له بهر نه وه ي (سه دام) له شويني به كيگ له
 پروژه كاني كار كردندا، چاوي كه وت به كچيكي گه نج و جوان
 كه نه دازياري ئاوه داني بوو، (سه دام) ويستي بيكا ته به شيك له
 توږي دۆست و خوشه ويسته كاني خو ي و داواشي له (ئالوسي)

کرد له نووسینگه‌که‌ی خۆی داییمه‌زړینیت، کاتیک دامه‌زرا، به‌یانیان دره‌نگ ده‌چوه سهر کاره‌که‌ی و پېش کوتایی هاتنی ده‌وامه‌که‌شی، شوینه‌که‌ی به جی ده‌هیشته، له کاتیکدا هاوړی و هاوکاره‌کانی به‌وپه‌ړی توانایانه‌وه کاریان ده‌کرد بۆ ئه‌وه‌ی پرۆژه و کاره‌کانیان له کاتی دیاریکراودا و به‌پنی گرتیبه‌سته‌کان کوتایی بیت، بۆیه (ئالوسی) هه‌په‌شه‌ی له‌و کچه ئه‌ندازیاره‌کرد ئه‌گه‌ر به‌و شیوه‌یه کاربکات و ده‌وام بکات، ئه‌وا له سهر کاره‌که‌ی ده‌ری ده‌کات، به‌مه‌ش (ئالوسی) به ده‌ستی خۆی کوتایی به پیشه و ئه‌رک و وه‌زیفیه‌که‌ی هیتا، وه‌ک سهرۆکی نووسینگه‌یه‌کی ئه‌ندازیاریی که کاری بۆ سهرۆک کوماری عیراق ده‌کرد، سهره‌تا (سه‌دام حسین)، (ئالوسی) بانگ کرد و داوای لی کرد ئه‌و فره‌مانی ئاگادارکردنه‌وه‌یه بکشیته‌وه که بۆ ئه‌و کچه‌ی ده‌رکردبوو، (سه‌دام) هه‌ر به مه‌وه نه‌وه‌ستا، به‌لکوو پله‌ی وه‌زیفی (ئالوسی) دابه‌زاندوو دواتریش پازه‌که‌ی گواسته‌وه بۆ نووسینگه‌ی ئه‌مینداریتی شاری به‌غداد.

ئو کچه ئه‌ندازیاره‌ی دلّی (سه‌دام)ی بۆ خۆی بردبوو، له سییه‌کانی ته‌مه‌نیدابوو، هه‌ر چه‌نده زۆر جوان نه‌بوو، به‌لام زۆرینه‌ی پیاوه‌کان پیتان وابوو ژنیکی سهرنج پاکیشه.

به په‌سمی (سه‌دام حسین) ته‌نها یه‌ک ژنی هه‌بوو ئه‌ویش (ساجیده)ی خالوزای بوو، که له سالی (1958) له قاهره هاوسه‌رگیری له‌گه‌ل کرد، کاتیک به هۆی شکسته‌یتانی هه‌ولی کوشتنی (عبدولکه‌ریم قاسم)ه‌وه، پای کرد بۆ سووریا و دواتریش له قاهره نیشته‌جی بووبوو.

سهره‌پای ئه‌و ده‌نگویانه‌ی باسیان له‌وه‌ده‌کرد که (سه‌دام) هاوسه‌رگیری له‌گه‌ل (سه‌میره شابه‌نده‌ر)دا کردوه، به‌لام به هیچ

شینوێهه‌یک ئه‌و باب‌ه‌ته‌ی له‌گه‌ل (ساجیده‌)ی هاوسه‌ری یه‌که‌میدا نه‌کرده‌وه، ئه‌گه‌رچی ئه‌و باب‌ه‌ته‌ راست بوو، به‌لام هه‌یج که‌سیک له‌ نیو خیزانه‌که‌یدا بۆی نه‌بوو باس له‌ باب‌ه‌تیکی له‌و شینوێهه‌ بکات. له‌ مانگی یۆلیۆی ساڵی (2007)دا، (بارسۆلا لامبوسۆس)ی به‌ ره‌گه‌ز یۆنانی، له‌ چاوپێکه‌وتنیکیدا له‌گه‌ل یه‌کیک له‌ که‌ناڵه‌ ته‌له‌فزیۆنیه‌کانی ئەمریکا، چهند باب‌ه‌تیکی زۆر گرینگ و هه‌ستیارى وروژاند، که‌ پێوه‌ندیان به‌ لایه‌نه‌ شاره‌وا و تایبه‌ته‌کانی ژيانى تایبه‌تى (سه‌دام حسین)ه‌وه‌ هه‌بوو، له‌و چاوپێکه‌وتنه‌یدا له‌ به‌رنامه‌ی (برایم تم سێرسده‌ی) ته‌له‌فزیۆنی ئەمریکی، (لامبوسۆس بێرسۆلا) بۆمبیکى تری ته‌قاندوه‌ و ئه‌وه‌ی ئاشکراکرد بۆ ماوه‌ی (30) سال دۆست و خۆشه‌ویستی (سه‌دام حسین) بوه‌ و پێوه‌ندى سێکسی له‌گه‌لیدا هه‌بوه‌، (لامبوسۆس بێرسۆلا)ی ته‌مهن (54) سال، به‌ هاوکارى کۆنگره‌ی نیشتمانی عیراقی که‌ به‌ره‌هه‌ستکار و ئۆپۆزیسیۆنی رژێمه‌که‌ی سه‌دام بوو، توانی له‌ عیراق هه‌لبێت و ئیستا له‌ شارى به‌یروتى پایته‌ختی لوبنان نیشته‌جێیه‌.

شه‌ش مانگ دواى مردنى سه‌دام، (بارسۆلا لامبوسۆس)، باسی له‌وه‌ده‌کرد یه‌کیک بوه‌ له‌ دۆست و خۆشه‌ویسته‌کانی (سه‌دام حسین) و زۆریش لێى نزیک بوه‌ و چهندین ساتى پرله‌چێژ و گه‌رموگوپیان پێکه‌وه‌ به‌ سه‌ربردوه‌، له‌ یه‌کیک له‌ کۆشکه‌ نه‌هێنێ و نه‌ناسراوه‌کانیدا ژیاوه‌ و هاوبه‌شى خه‌م و ترس و خه‌ونه‌کانی بوه‌. وه‌ک ده‌زانرا، سه‌دام چێژى زۆرى له‌ بیهێنى دیمه‌نى کوشتن و ئازاردان ده‌بیه‌نى، به‌ جۆریک ئه‌و دیمه‌نانه‌ی له‌ سه‌ر کاسیتى قیدیه‌ی تۆمارده‌کرد و چهند جاریک سه‌یرى ده‌کردنه‌وه‌، به‌م جۆره‌ (باراسۆلا)، بیروه‌ری و به‌شیک له‌ میژووی عیراق به‌ گشتی و میژووی پێوه‌ندییه‌کانی خۆی و سه‌رۆکی عیراق ده‌گێڕێته‌وه‌.

باسی له وهشکردوه، سه دام هه نديک جار حه بى (فياگرا)ى به کار ده هينا، له گهل ژهمى به يانيدا شیر و ههنگوینی ده خوارد، به لام خواردنه نایابه کهى گوشتى تازهى ئاسک بوو، ويسکى و پارچه سه هؤلش، نایابترین خواردنه وهى کحولى بوو به لایه وه، هه ميشه به ئاگا و وریابوو، دۆخه کانیشى کۆنترۆل کردبوو.

(باراسؤلا) گوتهيشى «بۆیه کهم جار له سالى (1967) دا سه دامم بينى که ته مه نم ته نها (19) سال بوو، گه نج بووم و زۆر دلخۆش بووم، له گهل باوکدا چووینه به غداد و له وى نيشته جى بووین، ئه و کاته ته مه نى سه دام حسين (30) سال بوو و هاوسه رگيريشى کردبوو، (سه دام) توانى هه ستوسۆزم داگیر بکات و هه ر له یه کهم ساته وه که و ته داوى خۆشه ويستیه وه له گهلیدا، هه ر چه نه من هاوسه رگيريشم کردبوو، به لام پتوه نديیه کى سۆزدارى و سیکسیم هه بوو له گهلیدا که چه ند سالتیکى زۆر به رده وام بوو». ههروه ها ده شلّیت «سه دام حسين، که سیکى له سه رخۆ و وریابوو له ده ربړینى هه سه کانیدا به رانه ر به من، ئه و کاته که سیکى تر بوو، له راستیدا به دریزایى چه ند سالتیک، یه کیک بووم له و (کۆمه له یه)ى سه دام پتوه ندى له گهلاندا هه بوو، که پیکه اتبوون له سى هاوسه ر و 5 دۆست و خۆشه ويستى تر، به لام من دۆست و خۆشه ويستى نایابه کهى بووم و پتوه نديیه که مان به نه پینى نه بوو».

له کۆتایى هه فتاکانى سه ده ی رابردودا، سه دام حسين له رېگه ی کوده تايه کى خویناوییه وه، ده سه لاتى گرته ده ست، (بارسیولا) ده لیت «ئوه یه کهم جار بوو لایه نه درنده ییه کهى سه دام ببینم». له و ماوه یه شدا، هاوسه ره کهى (بارسیولا) ناچار کرد عیراق به جى بهیلتیت و رایگه یاند که بیوه ژنه، به و

بیانوهی له ئیستادا میژدهکهی چاره‌نوسی نادیاره. لهو بارهیه‌وه (بارسیولا) باسی له‌وه‌کردوه «کاتیک مامه‌له و نووسراوه‌کانی جیا بوونه‌وهی دامی، دهستم کرد به گریان»، دواى ئه‌وه به دهسته‌کانی ئاماژه‌یه‌کی بۆ کردم، که پنگه‌وه برۆین، پرسیارى ئه‌و شوینهم لى کرد که بریاربوو بۆی برۆین، پیتی گوتم ده‌چین بۆ باخه تایبه‌تیه‌کهی خۆی و پیتی گوتم «ئهم جاره تو میوانداریم بکه».

له باره‌ی ئه‌و (14) ساله‌ی تری ژيانیه‌وه، (بارسیولا) گوتی «ژیانم وه‌ک زیندانییه‌کی گرانبه‌ها و شایسته وابوو»، باسی له‌وه‌شکرده سهدام خاوه‌نی (50) کۆشک بوو، هه‌ر یه‌کێک له‌و کۆشکانه‌ش ژیر زه‌مین و شوینی نه‌یتی بۆ خۆپاراستن و خۆحه‌شاردان تیدابوو له‌ ئه‌گه‌ری هه‌ر هه‌رش و په‌لاماریکدا.

(بارسیولا) باسی له‌وه‌شکرده له‌ یه‌کێک له‌ قیلا تایبه‌تیه‌کانی نێو یه‌کێک له‌ کۆشکه‌کانی سهدام له‌ به‌غداد ژیاوه، هه‌ر لایه‌ک له‌ لاکانی یه‌کێک له‌ ژووره تایبه‌تیه‌کانی سهدام، به‌ جوړیک دیزاین کراوه و که‌لوپه‌لی بۆ دانراوه، که گوزارشت بیت له‌ کیشوهره جیا جیاکانی جیهان، بۆ نمونه‌ شتوازی پۆژه‌لاتی و شتوازی هیندی، (بارسیولا)، ژیاى خۆی له‌ نێو کۆشکه‌کانی سهدام دا، به‌ (زیانیکی بالا به‌رز) وینا ده‌کرد، ئاماژه‌ی به‌وه‌شکرده که پێوه‌ندییه‌کی هاو‌پێهه‌تی له‌گه‌ل ژنه‌کانی سهدام دا هه‌بوو، له‌ کاتیکدا ده‌یانزانی پێوه‌ندییم له‌گه‌ل سهدام دا هه‌یه و له‌ سه‌ر ئه‌و بابته‌ پاهاتبوون.

هه‌روه‌ک پێشووتر باسی کردبوو، سهدام حسین چیژیکى زۆری ده‌بینی له‌وه‌ی سه‌یری دیمه‌نی ئازاردان و کوشتن بکات، به‌و پاده‌یه‌ی ئه‌و دیمه‌نانه‌ی له‌ سه‌ر کاسیتی قیدیۆ تۆمار ده‌کرد و

چەند جارێک سەیری دەکردنەو، (بارسێولا) گوتیشی «زۆرینەی کات بە دەم کێشانی جگەرە و خواردنەوێ عارەقەو، سەیری ئەو دیمەنەوێ دەکرد و کلاویکی کاوبۆیشی لە سەر دەکرد».

کاتیکیش عیراق لە جەنگی کوهیت دا شکستی خوارد و سوپاکەیی لەو ولاتە دەرکرا، سەدام توشی شوکێکی گەورە بوو، لەو بارەیهو (بارسێولا) دەلێت «سەدام بە هۆی دەرکردنی سوپاکەیهو لە کوهیت هێندە گریا، چاوه‌کانی تەواو سوور بووبوون، ئەو پۆژەیی سوپاکەیی دەرکرا پێی گوتم، لە دەستم دا، منیش لێم پرسى چیت لە دەست دا؟ لە وهلام دا پێی گوتم، کوهیتەم دۆراند، پاشان فرمیسک لە چاوه‌کانییهو هاتە خوارهو، هه‌روه‌ها پێشی گوتم، کوهیتیان لە من سەند، بەلام جارێکی تر بە دەستی دەهێتمەو، ئەمریکا کێه؟ خۆیان بە چی دەزانن؟ من سەدام حسینم!!».

(باراسێولا) لە بەشێکی تری قسەکانیدا دەلێت «دوودلی و بێ متمانه‌ییەکی زۆر توشی سەدام حسین بووبوو، بە جۆریک هەمیشە وای هەست دەکرد نەخۆش و ناساغە، زۆریش لە توشبوون بە فایرۆس و بەکتریا کوشندەکان دەرسا، بە جۆریک هیچ پێگەی نەدەدا ئەو کەسانەیی سەردانیان دەکرد، پوومەت و دەموچاوی ماچ بکەن، بەلکوو وەک خوی پێوه‌گرتبوو دەبواوە شانیان ماچ بکراوە.

لە راستیدا سەدام حسین گیرۆدەیی چەند نەخۆشییەک بوو، جارێکیان بە قورسی توشی نەخۆشی دل بوو، لە کوباوە پزیشکی تایبەتی بۆ بانگکرا، تا چارەسەری بکەن و لە پووی پزیشکییهو چاودێری بکەن و خۆم ئەو تیمە پزیکشییه کوبییەم بینی، سەدام حسین هەموو بەیانییەک مەلەیی دەکرد و لەگەل

ژهمی نانخواردنی به یانیدا شیر و ههنگوینی دهخوارد، بهلام وهک پیتشووتریش باسمان کرد خواردنی نایابی سهدام حسین گۆشتی تازهی ئاسک بوو، خۆی ئاسکی بهخپو دهکرد و وهک ئازهلکی نازدار وهسفی دهکردن، ههر خۆشی ئاسکینکی دهستنیشان دهکرد بۆ ئهوهی سهربپردیت و بیکه نه ژهمه خوراکینکی نایاب بۆی».

(باراسیولا) باسی له وهشکردوه «سهدام حسین بایه خینکی زۆری به پوخساری خۆی دهدا، تهنا ته ماسکی تایبهتی به کار دههینا بۆ پشوودانی پیتست و لایردنی ئه و په لانهی له سهه پوخساری هه بوون، ههروهک به بهردهوامیش قژی بۆیاخ دهکرد، دهویست ئه و پۆشاکانه بیۆشیت دیزاین و دوورینی ناوازه و نایابیان ههیه، وهک دیزاینهکانی دیزاینهاری به ناوبانگ (بیار کاردان)، ههر کاتیکیش بیزار و تورپهوایه ئه و به پۆشینێ پۆشاک و جلو بهرگه کهیدا دهردهکهوت، بهوهی له کاتی تورپهوی و بیزاریدا، پۆشاکه سهربازییهکانی له بهر دهکرد».

به پیتی قسه و گێڕانه وهکانی (باراسیولا)، سهدام حسین خۆی به نهوهی پتغمه بهری ئیسلام دهزانی و نوێژی دهکرد و ههفتهی دوو پۆژیش به پۆژوو دهبوو، بهلام ئامانه هه مووی تهنا نمایش بوون و ههچیان راستی نه بوون، چونکه له بنه پهدا سهدام باوهپی نه به خوا هه بوو نه به ئیسلام، به لکوو تهنا باوهپی به خۆی هه بوو، شیتی گه ورهیی و دهسهلات بوو، به هه مان ئه و پاده و شیوهیهی (هیتلر) شیتی بوو بوو.

(باراسیولا) دهلیت، ههچ که سیک، تهنا ته به ئه ندامانی خیزانه که شییه وه، شوینی مانه وهی سهدامیان نه دهزانی، جگه له دوو پاسه وانه تایبه ته که ی که زۆر لێیه وه نزیک بوون، ههروهک چۆن له گهل نه یار و پکابه رهکانیدا توندوتیژ بوو، به هه مان

شیوهش له گهل (عوده‌ی) کورپه گه وره‌یدا توندوتیژ بوو، چهن‌دین شیوازی خه‌یالی له به‌رانبه‌ردا گرته‌بهر، به‌و بیانوه‌ی ده‌یه‌ویت بگاته ترۆپکی ده‌سه‌لات و شوینی باوکی بگریته‌وه.

(بارسیولا) باسی له‌وه‌شکردوه هه‌میشه (عوده‌ی) کیشه و ئازاوه‌ی دروست ده‌کرد و به‌پاستیش کیشه‌کانی گه‌وره بوون، (عوده‌ی) له باوکی دپهنده‌تر و ترسناک‌تر بوو، ده‌ستدریژی کرده سهر ده‌یان ژن و کچ، له کاتی توپه‌بوونیدا نزیکترین پاوژیکاری باوکی کوشت، (سه‌دام) چهند جارێک به‌لینیدا سویندی خوارد که (عوده‌ی) کوپی بکوژیت، دوا‌ی ئه‌وه‌ی هه‌ستی کرد چهند ترسناک و توندوتیژه و ئه‌گه‌ری ئه‌وه‌ی هه‌یه له ژیر کۆنترۆلدا نه‌میتیت و به‌ته‌واوی یاخی بیت، به‌یانیه‌ک سه‌دام گوتی «پوژیک عوده‌ی ده‌کوژم، ئه‌وه‌ی ده‌یلیم به‌پاستیمه و مه‌به‌ستمه، پوژیک ههر ده‌یکوژم».

پوژیکیش (باراسیولا) به‌سه‌دامی گوتوه «بوچی ده‌ستبه‌سهرم ده‌که‌ی؟ بوچی ئازادم ناکه‌یت؟ هیچی ترم نه‌ماوه پێشکه‌شتی بکه‌م، ده‌توانیت ژنیکی تر بوخۆت به‌ده‌ست به‌یت، چیت پێویستت به‌من نییه‌؟»، سه‌دام سه‌یریکی کردوه و له‌وه‌لامدا پنی گوتوه «تۆ مولکی منیت، تا ئه‌و کاته‌ی ده‌مرم، ده‌بیت تۆ له‌به‌غداد بمینیت‌ه‌وه».

ههر وه‌ک چۆن (سه‌دام حسین) که‌سیکی توپه و هه‌له‌شه و توندوتیژ بوو، ههر دوو کورپه‌که‌شی (عوده‌ی) و (قوسه‌ی)ش به‌هه‌مان شیوه‌بوون، به‌تایبه‌تی (عوده‌ی) که‌ کورپه‌گه‌وره‌ی سه‌دام بوو.

(عوده‌ی) له‌به‌رده‌م فرۆشگای (رواد) له‌سهر شه‌قامی مه‌نسور له‌شاری به‌غداد ده‌وه‌ستا و کچانی پاو ده‌کرد، (رواد) به‌وه

ناسرابوو که ساردهمەنی بە تام و نایاب پێشکەش دەکات و کچی زۆر جوانیش پووی تێ دەکرد، ئەو دووکانە کە وتبۆه ناوچەیەکی زۆر بەرچاوەوە لە نیوان هەر دوو شەقامی بە ناوبانگی (ئەبو جەغفەر مەنسور) و (مەنسور)ن ئیواران و شەوانیکی درەنگ، بەردەم ئەو ساردهمەنییە پردهبوو لە کۆرە گەنجەکانی خیزانە دیار و دەولەمەند و خیزانە گەورەکانی شاری بەغدا، هەروەها ئەو کچە جوانانەشی لە خیزانە مۆدێرنەکان بوون و دەچوونە ئەو ساردهمەنییە و کاتیان بە سەر دەبرد و کۆرەکانیش وەک هەنگی سەر هەنگوین دەوروکانە ئەو کچانە.

هەموو کات بە ئۆتۆمبیلە ماریسیدسەکەی، یان ئۆتۆمبیلەکانی تری بەو شەقامەدا پیاسەیی دەکرد و دەسورایەوه و میوانی ئاھەنگەکانی شەوانەیی پەیدا دەکرد، ئەگەر کچینکی جوانی بەرچاو بکەوتبا و حەزی پێی بوایە، بە یەکیەک لە پاسەوانەکانیدا کارتینکی بۆ دەنارد کە ژمارەیی تەلەفۆنەکانی لە سەر بوون، بۆ ئەوەی ئەگەر ویستی پێوەندی پێوە بکات و قسەیی لەگەڵ بکات، لە راستیشدا زۆرینەی کچەکانیش تەلەفۆنیان بۆ دەکرد و پێوەندییان لەگەڵ دەبەست، هەندیکیان بە ھۆی پێویستییان بوو بەپارە، هەندیکیشیان بۆ ئەوەبوو کار و وەزیفەییکیان دەست بکەویت، بەشێکی تری ئەو کچانەشی شوێن حەز و ئارەزووەکانی (عویدی) دەکەوتن بۆ ئەوەبوو لە پێگەی (عویدی)یەوه سۆراخی براو باوک و کەسوکارە بێ شوێنەکانیان بکەن، کە لە لایەن دامەزراوە ئەمنییەکانی پزیمی سەدامەوه دەستگیرکراوون، بەلام هەندیکیشیان حەزیان بەوەبوو لە ژیا نیکیی شاهانە و دەولەمەندانەدا بژین، بۆ ئەوەش پێوەندییەکیان لەگەڵ (عویدی) بە پێگەیەکی ئاسان دەبینی.

به لام زۆرىنه يان ناڤومىدبوون له وهى چاوه پښيان ده كرد،
 (عودهى) هېچى بۇ كهس نه ده كرد، كېشه و پېداويستى كه مېترينى
 ئه و كچانهى چاره سهر كردوه كه به شدارى ئاههنگه كانى
 شه وانه يان ده كرد، يان له سهر جېگهى سېكسه كه يان له گهل
 (عودهى) دا، پوويه پووى ئازاردان ده بوونه وه به ليدانى چه قو
 يان كوژاندنه وهى جگه ره له سهر ئه ندامانى جهسته يان، يا خود به
 كار هينانى جوړه كانى ترى پېشيلكارى و توندوتيزى.

(عودهى) پږى له هېچ يه كېك له و كه سانه نه ده گرت كه له گه
 ليدابوون يان پيوه ندى له گه ليدا هه بوو، ئه گه ر پاداشتى كه سېكى
 بكردايه، ئه واپا كه تېك تاي ت يان شتىكى له و جوړهى به ديارى
 پېشكهش ده كرد، كه نرخه كهى له پېنچ بۇ ده دۆلار تى نه ده پېرى،
 له كاتېنكا (عودهى) پاسه وانى له ملياره ها دۆلارى خوى ده كرد.

هه موو شه وېك (عودهى) پښويستى به ژنيك هه بوو، شهش
 كهس له فرمانبه ره كانى به رده ست خوى، ته نها كاريان داين كردن
 و هينان و بردنى ئه و ژن و كچانه بوو كه (عودهى) ده يوېست
 يان داواى ده كردن، سيان له و شهش كهسه ئه ندامى ليژنهى
 ئۆلۆمپى عيراقى بوون كه خودى (عودهى) سه رو كايه تى ده كرد،
 ئه و كه سانه زور به جدىيه وه ئه و كاره يان ده كرد و پېسپوړيان
 وه رگتېوو له پېكخستننى ئاههنگى شه وانه دا، وهك ئاههنگى نيو
 باخچه كانى زانكو و په يمانگا بالاكانى به غدا.

له بهر ئه وهشى (عودهى) هه موو شه وېك ژن و كچىكى
 نوېى ده ويست، ژماره يهك ژنى ترېش بۇ داين كردنى خواست و
 حه زه كانى (عودهى) كاريان ده كرد، ئه و ژنانه له ئاههنگه تايبه ته كانى
 كه له لايه ن ليژنهى ئۆلۆمپيه وه له ناوچه جيا جياكانى به غدا
 پېك ده خرا، ده گه پان بۇ دۆزينه وه و ده ستنيشان كردنى ئه و كچ و

ژنانه‌ی (عوده‌ی) حەزی پێیان هەبوو، زۆریش گرینگی و بایه‌خی به‌وانه نه‌ده‌دا که سێکسی له‌گه‌ڵ ده‌کردن، له‌و باره‌یه‌وه (زافر محهمەد جابر)ی سکریتیری تایبه‌تی (عوده‌ی) باسی له‌وه‌کردوه «له‌یه‌کێک له‌ ئاهه‌نگه‌کانی شه‌وانه‌دا، کچیک به‌ گریان‌وه‌ هات بۆلام و پێی گوتم، هه‌ستمکرد عوده‌ی بایه‌خم پێ ده‌دا، به‌لام له‌ کوتاییدا دایکمی برد.»

زۆرینه‌ی کات ئه‌و ئاهه‌نگی شه‌وانانه له‌ یانه‌ی (یه‌خود) پێک ده‌خران، که‌ که‌وتبووه‌ ناوچه‌یه‌کی سروشتی و سێحریان‌ه‌ی سه‌ر پووباری دیجله‌، به‌ پاسی تایبه‌ت ده‌چوه‌ ئاهه‌نگه‌کان، که‌ پڕبوون له‌ سه‌ماو که‌شێکی سه‌رنج ڕاکێش و خواردنی شاهانه‌، زۆرینه‌ی ئه‌و کچانه‌ی ئاماده‌ی ئه‌و ئاهه‌نگانه‌ی شه‌وانه‌ ده‌بوون، له‌گه‌ڵ خۆیاندا (خووشک، پوور، دایک)یان ده‌برد، هه‌موو شتی که‌ زۆر به‌ پێک و پێکی به‌ریوه‌چوو، تا ئه‌و کاته‌ی (عوده‌ی) له‌ سه‌ر شاشه‌ی ته‌له‌فزیۆنی هۆله‌که‌ ده‌رده‌که‌وت، بۆ ده‌ستنیشانکردنی ئه‌و که‌سه‌ی له‌گه‌ڵیدا به‌شداری به‌ سه‌ربردنی ئه‌و که‌شه‌ خۆشه‌ ده‌کات، کاتیکیش ئه‌و که‌سه‌ی ده‌ستنیشان ده‌کرد، ئیتر لێ ده‌گه‌ڕا بۆ ئه‌وه‌ی هه‌ندیک له‌ فهرمانبه‌ره‌ ژنه‌کانی به‌رده‌ستی، له‌گه‌ڵ ژن و کچه‌ هه‌لبژێردراوه‌که‌دا قسه‌ بکه‌ن و ڕازی بکه‌ن له‌ سه‌ر جۆری به‌شداریکردن له‌ که‌یف و سه‌فاو خۆشی و ڕابواردنه‌که‌ی (عوده‌ی)دا، هه‌ندیکیان ده‌یانزانای چی له‌ پشت ئه‌و هه‌لبژاردن و هاوبه‌شیکردنه‌وه‌ هه‌یه‌، به‌لام هه‌ندیکێ تریان بێ ئه‌وه‌ی بزائن چی هه‌یه‌، ڕازی ده‌بوون به‌ داواکاری و هه‌لبژاردنه‌که‌ی (عوده‌ی)، ئاهه‌نگه‌کان به‌ شتیه‌یه‌کی زۆر پێکۆپێک و پڕ له‌ ڕیز به‌ریوه‌ده‌چوو، وه‌ک ئاماژه‌یه‌ک بۆ ئه‌وه‌ی هه‌یج مه‌ترسییه‌ک له‌ ئارادا نییه‌، که‌ له‌ ئاهه‌نگه‌کانی پێشوودا باسیان ده‌کرا.

ئەم جۆرە لە بیانووھیتانەوہ بۆ کچەکان، کاتیکى زورى نەدەخایاند، دواتر لە بەغداد ھەوالیک بالۆدەبۆو، کە عودەى ژمارەیک لەو فەرمانبەرە ژنانەى دەرکردو، کە کچانى بۆ رازی دەکەن و بۆى ئامادەدەکەن.

یەکیک لەو فەرمانبەرانی چوہ نەخۆشخانە و باسى لەوہ کرد بە ھۆى گرگرتنى غازوہ لە مالەکەیدا، توشى سووتان بو، بەلام قوولى برینى ئەو ئاگرە نزیکەى (10) سانتیمەتر دەبوو کە لە سەر جەستەى ھەبوو، ھەمان برین بە ھەمان قوولى لە سەر سمیتیشى ھەبوو کەلێى نوسرابوو (شوورەى).

(عودەى) لە بەرانبەر ئەو خزمەتەى لە لیژنەى ئۆلۆمپى ھەیبوو، بەو جۆرە پادشتى یەکیک لە فەرمانبەرە ژنەکانى دایەو، کە ھاوشیوہى مانگا، بەشیشیکى گەرم لە سەر سمتى ھیمایەک دیارى بکريت و بە برین ھەلبکۆلریت.

پۆزى پینچ شەممە (12)ى ديسەمبەرى سالى (1996)، وەک ھەر پۆزیکى ترى پینشو، (عودەى) لە ناوچەى (رواد) بە دواى کچ و ژندا دەگەر، ئەم کارە بەپێى تى پەپینى کات، تا دەھات مەترسیدارتر دەبوو، ھەموو کەس دەیانزانى بۆچى دەچیتە شەقامى مەنسور، ئەو کارە ھیچ نەینییەکی تیدا نەمابوو، زۆرینەى کات کە لەو ناوچەى بە دواى بە دەستھیتانى چیژ و تامى سیکسیدا لە کچاندا دەگەر، دوو پاسەوانە تاییبەتیەکەى لەگەل خۆیدا نەدەبرد، ھەر لەبەر ئەوہش ھەولەکانى تیرۆرکردن و کوشتنى زیادییان کردبوو، دواجار لە مارسى سالى (1993) دا، پینش ئەوہى بچیتە نووسینگەکەى خۆى لە لیژنەى ئۆلۆمپى عیراقى، دوو بۆمب لە نێو ئەو سەللەى خۆلدا تەقینەو، کە بە مەبەستى تیرۆرکردنى لە بەردەم ژوورەکەیدا بۆى دانرابوو.

يەككى تر لە پۇژەكانى مانگى ديسنەمبەر، (عودەى) و (عەلى ساھرى) ھاوپىتى، بە ئۆتۆمبىلەكەى كە (پۇرشى كاريرا) بوو، چوونە دەرەوہ بۇ پياسەکردن، كاتىك لە بەردەم فرۇشگەى (رواد) لە شەقامى مەنسور وەستابوون، (عەلى) ھاوپىتى لە ئۆتۆمبىلەكە دابەزى تا ژمارەكەى (عودەى) بداتە يەككى لەو كچانەى ببوہ نيچىريان، بەلام دوو پياو لە يەككى لە شەقامە لاوہكيبەكانەوہ ھاتنە بەردەم ئۆتۆمبىلەكەى (عودەى) و دەستريژىكى زورى گوللەيان لە عودەى و ئۆتۆمبىلەكەى كرد و فەوزايەكى زۇريان لەو ناوچەىە دروستكرد، دواتر چەند فېشەككىيان تەقاند بە ئاسماندا، بۆ ئوہى بەردەميان چۆلىيت و بە ھەمان ئو شەقامە لاوہكيبەى لىى ھاتبوون، گەرانەوہ و سوارى ئو ئۆتۆمبىلەبوون كە پىتى ھاتبوون تا دوورىان بخاتەوہ و بيانرفىنيت، نزيكەى سى بۇ چل مەتر ئۆتۆمبىلەكەى (عودەى) پۇيشت و دواتر وەستا، (عەلى) بە پەلە گەرپاەوہ بۆ لای ئۆتۆمبىلەكە و (عودەى) پاكىشايبە دەرەوہ و بە ئۆتۆمبىلىكى كرى گەياندىيە نەخۇشخانەى (ئيبىن سينا)، لەو كاتەدا (عودەى) بى ھۆش بوو، توشى خوينبەربوونىكى زۆر بووبوو، جگە لە پارچەيەك پىستى تەنك، ھىچ شتىكى تر نەيدەتوانى پارچەكانى قاچى (عودەى) ببەستىتەوہ بە يەكەوہ.

پزىشكە تايبەتتەيەكەى سەدام بەم جۆرە ئو پووداوہى گىرپاەوہ «ئو پۇژى پىنجشەممەيە كە تىيدا تەقە لە عودەى كرا، من نۆبەى ئىشكگرىيم نەبوو لە نەخۇشخانەى ئيبىن سينا، لە شوينى وینەكيشانەكەم بووم لە مالەوہ و خەرىكى وینەكيشان بووم، پىتش سەعات (7)ى ئىوارە تەلەفۇنىكم بۆ ھات و داوايان لى كردم بە زووترىن كات بگەمە نەخۇشخانە، دواى نزيكەى سى چارەك گەيشتمە نەخۇشخانە، ناوچەكە پربوو لە پاسەوانى

تایبەت و ئەفسەری پاسەوانی تایبەتی که له لایەن (قوسەیی) کوپی سەدامەووە سەرۆکایەتی دەکرا. کاتیکیش چوومە ژووری نەشتەرگەری سێ پزیشک لە هەولەدابوون ژيانی (عوەدی) پزگاربەکن، توانیشیان لە پێگەی پێدانی ئاو و شلەمەنییەو، فشاری خوێنەکەیی جێگیربەکن، چونکە کاتیک گەیه ندرابووە نەخۆشخانە، فشاری خوێنەکەیی گەیشتبووە سفر.

ناوسکییان کردەو، چونکە فیشەکیک نزیکەیی (10) سانتیمەتر خوار بایی، لە لای راستەووە سنگی پێکابوو، شوینی پێکانەکە نزیک بوو لە دلییەووە و مەترسی ئەوێ هەبوو بەر سییەکانی بکەوێت، کاتیک لە گەدەییەووە چوو بووە دەرەوێ جەستەیی، (دکتور سینان عەزاوی) پزیشکی نەشتەرگەری ئێسک بوو، که له کاتی گەیانندیدا بۆ نەخۆشخانە، ئێشکگر بوو پیکاری فریاکەوتنی بۆ ئەنجام دا و چارەسەری پتووستی بۆکرد.

دواي ئەوێ قەفەزەیی سنگیمان بۆ کردەو، برین و چالییەکانمان دوورییەو، سێ بەشی سەرەوێ قاجی راستی بە هۆی فیشەکەووە بریندار بوو بوو، بەشیک لە دەماری قاجیمان بری و خستمانە ئەو شوینیەیی که دەمارەکە بە هۆی فیشەکەووە قرتابوو، لە کۆتاییدا پێستمان لە قاجی چەپی هەلگرت و خستمانە ئەو شوینانەیی قاجی چەپی که بە هۆی برین و فیشەکەکانەووە زیانی قوولیان بەرکەوتبوو.

هەر وەها چەند فیشەکیکیش پان و قاجی راستیان پێکابوو، بەلام بە بێ ئەوێ زیانیان بۆ دەمار و ئێسکەکانی هەبێت، کارەکەمان لە ژووری نەشتەرگەری نزیکەیی شەش سەعاتی خایاند، تا توانیمان بە تەواوەتی هەموو چالەکانی جەستەیی بگرین و خوێنەربوونەکەیی پابگرین که خوێنیکێ زۆری لێ پۆیشتبوو،

له ماوهی (24) سه‌عاتدا نزیکه‌ی (10) لیتر خوینمان کردوته جه‌سته‌ی (عوده‌ی)یه‌وه. زۆر که‌م بینوومه که‌سیک به‌و جۆره له مردن نزیک بیته‌وه، وه‌ک ئه‌و پروداوه‌ی یه‌کیک له ئیواره‌کانی مانگی دیسه‌مبه‌ر بینیم.

کاتیکیش له نه‌شته‌رگه‌رییه‌که ته‌واو بووین و له ژووری به‌رده‌م هۆلی نه‌شته‌رگه‌رییه‌که‌دا ده‌ستمان ده‌شۆرد، (سه‌دام حسین) له‌گه‌ل (عه‌بد حه‌مود)ی سکرته‌زه تاییه‌تییه‌که‌ی و ژماره‌یه‌ک له پاسه‌وانه تاییه‌تییه‌کانیدا به‌ره‌و‌پرومان ده‌هاتن، تییینی ئه‌وه‌مان کرد که (سه‌دام) هیچ شله‌ژان و بیتاقه‌تی و توپه‌یه‌کی پتوه دیار نییه، به‌لکوو زۆر هیمن و له سه‌رخۆ بوو، دوا‌ی ئه‌وه‌ی سلّاوی لئ کردین پنی گوتین «جاریکی تر به هۆی کیشه‌کانمانه‌وه بیزارمان کردن»، دوا‌ی ماوه‌یه‌ک له بی ده‌نگی، به ده‌نگیکی نزم پنی گوتین «به‌لام ئه‌وه‌ی گرینگه ئاسایشی عیراق و عیراقیه‌کانه».

دواتر پرسپاری ژیان و ته‌ندروستی (عوده‌ی) کردو له وه‌لامدا پیمان گوت، به‌راورد به‌وه‌ی که پرویداوه، باری ته‌ندروستی جیگیره و زۆر باشه، پاشان (سه‌دام) پرویکرده ژووری نه‌شته‌رگه‌ری، به‌لام ئاماژه‌یه‌کم بۆ (عه‌بد حه‌مود) کرد، که ئه‌وه کاریکی باش نییه و دیمه‌نه‌که قورسه و په‌نگه به‌رگه‌ی نه‌گریت، به‌لام (عه‌بد)یش، نه‌یتوانی پینگه‌ی لئ بگریت.

به‌لام هیشتا (عوده‌ی) له ژیر کاریگه‌ری ده‌رزیه بی هۆشکارییه‌که‌دا بوو له سه‌ر میزی ژووری نه‌شته‌رگه‌رییه‌که‌ش خه‌وی لئ که‌وتبوو، پروتوقوت بوو، هیچ شتیکی پتوه‌نه‌بوو جگه له چه‌ند له‌فافیک که به‌ شوینی برین و فیشه‌ک و نه‌شته‌رگه‌رییه‌کانی سنگ و قاچ و سکییه‌وه بوو، له سه‌ر زه‌ویه‌یه‌که‌ش خوینیکی زۆر پ‌ژابوو، (سه‌دام) لئی نزیک بوه‌وه و سه‌یری کرد و پنی گوت

«کوپه‌که‌م، ده‌بیت پیاو چاوه‌پیی ئه‌وه بکات که پووبه‌پووی شتی له‌م جوړه ده‌بیته‌وه».

دواى ئه‌وه ده‌ستی عوده‌ی خسته ناو ده‌سته‌کانی خو‌یه‌وه و گوتی «به‌لام ئیمه له سهر هه‌قین و ئه‌وانه‌ی تر راست نین»، ناوچه‌وانی ماچ کرد هه‌روه‌ها (قوسه‌ی) یش (عوده‌ی) ماچ کرد و دواى ئه‌وه‌ش ده‌سته‌کانی باوکی ماچ کرد و توند باوه‌شی پیتا کرد. سه‌دام له (قوسه‌ی) پرسى «براکه‌ت بۆ وای لیه‌اته‌وه؟»، چونکه (قوسه‌ی) سه‌روکی هیزی پاسه‌وانی تایبته‌ بوو، هه‌روه‌ها لێپرسراوی راسته‌وخوی پاراستن و ئاسایشی خیزانه‌که‌شیان بوو.

(قوسه‌ی) له وه‌لامدا به باوکی گوت «عوده‌ی به پۆژوو بوو، دواى خۆرئاوا‌بوون له‌گه‌ل (عه‌لى ساهیر)ی هاو‌پیتدا چون بۆ شه‌قامی مه‌نسور بۆ ئه‌وه‌ی هه‌ندیک سه‌ندویچ بکرن، به‌لام کاتیک هاو‌پیکه‌ی له ئۆتۆمبیل‌ه‌که‌ دابه‌زیوه، تاوان‌باران هه‌رشیا‌نکردۆته سه‌ر»، پۆژانی (دووشمه‌ و پینج شه‌مه‌)ی هه‌موو هه‌فته‌یه‌ک (عوده‌ی) به پۆژوو ده‌بوو، ئه‌و پینج‌شه‌مه‌یه‌شی ته‌قه‌ی لێ کرا به‌هه‌مان شینوه به پۆژوو بوو.

به‌لام، سه‌دام حسین به چاوی گومانه‌وه سه‌یری (قوسه‌ی) کرد و داواى کرد قسه‌ له‌گه‌ل (عه‌لى ساهیر)دا بکړیت، هه‌رواشیا‌ن کردو هه‌تیا‌یان و له به‌رده‌م دیواریکدا پیا‌نگرت و (سه‌دام) به چاویکی پڕ له پرسیا‌ره‌وه پیتی گوت «ده‌زانم ئیوه به دواى کچ دا ده‌گه‌ران»، هه‌روه‌ها سوپاسی‌شی نه‌کرد که به په‌له (عوده‌ی) گه‌یاندۆته نه‌خۆشخانه، (عه‌لى ساهیر) له ترسدا خه‌ریک بوو گیانی ده‌رده‌چوو، له شوینی خۆیدا وه‌ستابوو هه‌چ قسه‌یه‌کی نه‌ده‌کرد و سه‌یرمان کرد می‌زی کردوه به پانتۆله‌که‌یدا.

سەرچەم بڵاوەکراوەکانی دەزگای نایدیا بۆ فیکر و لیکۆلێنەوه (2004-2025)

1. پروژەیی کتێب (2024-2013)		
ژمارە	ناوی کتێب	زنجیرە
سالی (2013)		
1	مەکری ئیسلامییەکانی کوردستان	1
27	کتێبی سور (ماوتسی تونگ) - چاپی یەکەم، دوهم، سێیەم و چوارەم	2
سالی (2014)		
28	سەیران بۆ سەریکانی، بیروکە بۆ پشتیوانی کوردی روژنافا	3
29	گەندەلی، مەترسییەک بەردەم هەرهەشە لە جیهانی دەکات	4
سالی (2015)		
30	یوتوپیا، پاش پینچ سەدە	5
31	لەقەندیلەوه بۆ کوبانی - چاپی یەکەم و دوهم	6
32	پریستۆیکای بەهاری عەرەبی	7
33	گەشتە بێ ناكامەکانی سەرکۆدەیک، نەهینییەکانی دەستگیرکردنی ئۆجەلان - چاپی یەکەم، دوهم، سێیەم و چوارەم	8
34	داعش و داعشناسی	9
35	گروپی قەیرانی چارەسەری پرۆسەی ناسیتی تورکیا و پەکەکە	10
36	گۆڕینی رژیم و شوڕشەکان، ئەو رووداوانی سیستەمی سەدەییەکیان سەریبەوه	11
57	بۆچی مارکس لەسەر خەق بوو - چاپی یەکەم و دوهم	12
58	خەوتن لەگەڵ شەیتان	13
79	مارکس کێ بوو؟ - چاپی یەکەم و دوهم	14
80	حركة الحداثة في الشعر الكردي	15
81	فیقنه، مشتومری ئایین و سیاسەت لە سەرەتای ئیسلام	16
سالی (2016)		
82	داعش و میلیشیایکان	17
113	نومیدی خۆرهەتاوی من، نامەکانی ئەحمەدی شاملو بۆ سامانی کۆری	18
114	نازادی و خێناتە لە نازادی، شەش دوژمنی نازادی مەرف	19
115	فاکتهەرەکانی سەرەلانی رەوتە ئیسلامییەکان	20
116	کورد و ئیسلام لە پەکتیریدا، ئیسلامیزم، کۆمەڵگەی مزگوت، داعشناسی	21
117	کارل مارکس و لیۆن ترۆتسکی، تیۆری و پراکتیک	22
118	مارکسیزم لە هەزارەیی سێیەمدا	23
124	کورد و میژووی جەژنی نەورۆز	24
125	ئەو شتانەی لێیان بیدەنگ بووم	25
126	بەرەمبەتانی تیۆر، چون ئیسلامی میانرەو دەیتە کارگەیی بەرەمبەتانی تیۆر	26
127	ئومید بە زیندووی بێلەرەوه، تەنها ژنیکی ژیانی 90.000 کەسی گۆری	27
128	باوەردارە تیۆریستەکە	28
129	پینەبەرو پرۆلیتاریا، فەندەمێنتالیزمی ئیسلامی چێن، شوڕش	29
130	مارکسیزم چون کاردەکات؟ - چاپی یەکەم و دوهم	30
131	ئامانجی فەلسەفە	31
132	پرسی ژن، لە چەند دەقیکی وەرگێڕدراوا	32
133	چەپی نوی	33

پروژیه‌کی هه‌مه‌لایه‌ن و به‌رده‌وامی ده‌زگای ئاییدییه، ئه‌م
پروژیه به‌گوێره‌ی ئه‌و هه‌یلای ده‌زگاکه‌ کاری له‌سه‌ر ده‌کات، خه‌مه‌ت
به‌خوێنه‌ران ده‌کات. به‌گه‌شتی زیاتر گرنگی به‌چاڤکردنی کتیی
وه‌رگیراو بو سه‌ر زمانی کوردی ده‌دات، له‌ به‌اره‌کانی (فیکر و
فله‌سه‌فه، سیاسه‌ت، ره‌خنه‌ی ئایینی و ئیسلامی سیاسی، هه‌زری چه‌پ و
مارکسیزم و ئاییدا مروفه‌دوسته‌کان، پرسى ژن، پرسى کورد، ئابووری
و وه‌) تاوه‌کو له‌م ریگه‌یه‌وه‌ ئاسۆیه‌کی نوی له‌ به‌رده‌م خوێنه‌رانی
کوردزماندا بکاته‌وه‌ بو ئاشنابوون و بیرکردنه‌وه‌ له‌ ناو فه‌زای فیکری
جیهانییدا. ئامانجی ده‌زگای ئاییدا ئاشناکردنی خوێنه‌ری کوردزمان
به‌ فیکر و فله‌سه‌فه‌ی جیهانی و فراوانکردنی دونه‌یاییینی خوێنه‌ره‌کانی،
ئاییدا ده‌یه‌ویت چیتر فله‌سه‌فه‌ له‌ چوارچێوه‌ی نوخه‌یه‌کی بچووکدا
ئه‌مه‌ینیتیه‌وه‌، به‌لکوو بیه‌ته‌ بابه‌تیک بو هه‌موو لایه‌ک، هه‌تا خوێنه‌ری
کورد بتوانیت خوێندنه‌وه‌یه‌کی قوولتر بو دیارده‌ و رووداوه‌کانی
ده‌ورو به‌ری بکات. ئامانجیکى دیکه‌ی ده‌زگای ئاییدا بلاوکردنه‌وه‌ی
کتیبه‌ له‌ به‌اری سیاسه‌تدا، تا له‌م ریگه‌یه‌وه‌ سیاسه‌ت مانایه‌کی دیکه‌ی
زانستی و کومه‌لایه‌تی وه‌رگیرته‌وه‌ و له‌و مانه‌ ناجۆره‌ ده‌رچیت که
پێی به‌خه‌شراوه‌.

له بلاو کراوه کانی دهزگای نایدیا

بۇ فېكر ۋە لايىھىلەر

زنجیره (462)

www.ideafoundation.co

2018idea@gmail.com

Facebook page: [idea.foundation](#)

Facebook account: idea four

Instagram: idea foundation

Telegram: [idea foundation](#)

07709556990

ISBN978-9922-9479-0-7

